THAICOM

Space-Air-Ground-Maritime Smart Solutions

รายงานประจำปี 2563
แบบ 56-1 One Report

SPACE
AIR
GROUND
MARITIME

SMART SOLUTIONS

สารจากประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น

นับตั้งแต่ต้นปี 2563 ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน ประชาคมโลกทุกประเทศได้รับผลกระทบจาก covid-19 ในหลายมิติ รวมถึงภาคประชาชนและภาคธุรกิจในประเทศไทย ต่างได้รับผลกระทบไม่มากก็น้อย สำหรับ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ก็ต้องเผชิญความท้าทายของผลกระทบนี้เช่นกัน นอกเหนือไปจากนั้นในช่วงต้นปี 2563 บริษัทยังต้องเผชิญความท้าทายในการบริหารจัดการ การขัดข้องทางเทคนิคของดาวเทียมไทยคม 5 จนนำไปสู่การปลดระวางดาวเทียมและโอนย้ายลูกค้าจำนวนมากจากดาวเทียมไทยคม 5 ไปยังดาวเทียมดวงอื่นๆ ซึ่งบริษัทสามารถดำเนินการได้โดยเรียบร้อย เนื่องจากบริษัทได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากลูกค้าของบริษัทและได้รับการสนับสนุนอย่างดีจาก กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

คณะกรรมการและฝ่ายบริหารตลอดจนพนักงานทุกๆ คนพร้อมใจกันอย่างเต็มความสามารถในการแก้ปัญหาและขับเคลื่อนกิจการภายใต้ความท้าทายที่เกิดจากปัจจัยทั้งที่ควบคุมได้ และควบคุมไม่ได้ จนทำให้บริษัทสามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ไปได้ด้วยดี

สำหรับผลประกอบการของบริษัทในปี 2563 บริษัทมีรายได้รวม 3,557 ล้านบาท ลดลงจาก 4,663 ล้านบาทในปี 2562 เป็นผลมาจากการลดลงของรายได้จากการให้บริการดาวเทียม อันเนื่องจากการปลดระวางดาวเทียมไทยคม 5 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 บริษัทมีผลกำไรสุทธิ 514 ล้านบาท โดยเป็นกำไรจากรายการพิเศษ ขณะที่กำไรจากการดำเนินงานยังติดลบอันเกิดจากค่าเสื่อมราคาที่สูงเมื่อเทียบกับรายได้ อย่างไรก็ดี บริษัทยังมีสถานะการเงินที่มั่นคง กล่าวคือ มีเงินสดและเงินลงทุนระยะสั้นรวม 6,619 ล้านบาท ขณะที่มีหนี้สินระยะยาว 3,908 ล้านบาท และมีสภาพคล่องสูง โดยมีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน 1,769 ล้านบาท

เนื่องจากปี 2564 จะเป็นปีที่บริษัทไทยคมดำเนินกิจการมาครบ 30 ปี และสัมปทานดาวเทียมจะสิ้นสุดในเดือนกันยายน 2564 โดยการดำเนินกิจการดาวเทียม ยังสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่องโดยใช้ระบบใบอนุญาต ภายใต้กฎหมายโทรคม ซึ่งออกมารองรับการเปลี่ยนผ่านระบบสัมปทานไว้ล่วงหน้าแล้ว

บริษัทเชื่อมั่นว่าโดยอาศัยประสบการณ์และศักยภาพของทีมงาน รวมถึงชื่อเสียงของบริษัทที่สั่งสมมาตลอดระยะเวลา 30 ปี จนเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศ จะสามารถพัฒนากิจการของบริษัทให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคตได้ ประกอบกับ แนวโน้มทางเทคโนโลยีของโลกในปัจจุบันและในอนาคต จะมีการหลอมรวมการใช้งานระบบดาวเทียมกับระบบโทรคมนาคมภาคพื้นดินและอากาศยานไร้คนขับในหลากหลายรูปแบบ เพื่อรองรับบริการใหม่ๆ ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางที่บริษัทจะเปิดกว้างพัฒนาบริการให้ครอบคลุมทั้งระบบดาวเทียม อากาศยานไร้คนขับ ระบบ IoT ภาคพื้นดิน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทั้งจากดาวเทียมและจากระบบอื่นๆ ที่เรียกว่า Big Data มาใช้ประโยชน์ในหลายรูปแบบผ่านเทคโนโลยี Machine Learning และ Data Analytic เพื่อสร้างประโยชน์และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ซึ่งก็ตรงกับวิสัยทัศน์ของบริษัทที่ต้องการนำเสนอ Space-Air-Ground-Maritime Smart Solutions ให้แก่ลูกค้าทั้งระดับประเทศและระดับภูมิภาค

โดยในปี 2563 บริษัทได้จัดตั้งบริษัทร่วมทุนขึ้น 2 บริษัท คือ บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด หรือ NSAT ในเดือนมิถุนายน 2563 โดยร่วมทุนกับ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ซึ่งปัจจุบันคือ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) หรือ NT รองรับการบริการดาวเทียมรูปแบบใหม่ในอนาคต

และต่อมาในเดือนกรกฎาคม 2563 บริษัทได้จัดตั้งบริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด หรือ ATI ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนกับบริษัทในกลุ่ม บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เพื่อร่วมกันบริหารด้านโดรนเพื่อการเกษตร และรวมถึงบริการใหม่ๆ ทางด้านนี้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

นอกจากนั้น บริษัทยังมีการเตรียมความพร้อมและศึกษาความเป็นไปได้ทั้งทางด้านเทคนิคและแหล่งเงินทุนเพื่อรองรับการลงทุนทางด้านดาวเทียมในหลากหลายรูปแบบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น การประมูลดาวเทียมที่ กสทช อยู่ระหว่างการจัดทำเรื่องข้อเสนอและเงื่อนไขเพื่อให้เอกชนเข้าประมูล เป็นต้น สำหรับรูปแบบการลงทุนและการดำเนินธุรกิจ บริษัทจะเปิดกว้างการดำเนินการในรูปแบบของการหาพันธมิตรทางธุรกิจทั้งในและต่างประเทศและรวมถึงความร่วมมือในการดำเนินงานกับภาครัฐ

นอกเหนือจากการดำเนินธุรกิจแล้ว เพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนและแข็งแกร่ง คณะกรรมการบริษัทได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างต่อเนื่อง โดยบริษัทได้รับรางวัลหุ้นยั่งยืน หรือ Thailand Sustainability Investment (THSI) กลุ่มเทคโนโลยี ประจำปี 2563 ต่อเนื่องเป็นปีที่ 6 สะท้อนถึงการเป็นบริษัทที่มีการดำเนินธุรกิจอย่างสมดุลระหว่างผลประกอบการทางการเงิน และความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดจนให้ความสำคัญในการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงความสอดคล้องของการพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม และด้านบรรษัทภิบาล (ESG) และการได้รับรางวัลเกียรติคุณ Sustainability Disclosure Award 2563 ในฐานะที่บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงาน อันจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ

ในนามของผู้บริหารและคณะกรรมการบริษัท ขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ได้ช่วยส่งเสริม สนับสนุนและให้ความไว้วางใจต่อการดำเนินงานของบริษัทท่ามกลางสถานการณ์เศรษฐกิจและการแข่งขันที่มีความท้าทายตลอดปีที่ผ่านมา และขอให้คำมั่นว่า คณะกรรมการบริษัทจะทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรอย่างรอบคอบ ยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณและหลักการกำกับกิจการที่ดี มีแผนกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจที่ดีและคำนึงถึงการสร้างประโยชน์ และผลตอบแทนที่ดีให้กับท่านผู้ถือหุ้นตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน

นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์
ประธานกรรมการ

นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

คณะกรรมการและเลขานุการบริษัท

1

นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์

- ประธานกรรมการ
- กรรมการอิสระ

2

นางภัทรียา เบญจพลชัย

- กรรมการอิสระ
- กรรมการตรวจสอบ
- กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
- ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา

3

นายวินิจ ศิลามงคล

- กรรมการอิสระ
- ประธานกรรมการตรวจสอบ
- กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา

7

นายเอนก พนาอภิชน

- ประธานกรรมการบริหาร
- กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
- กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา
- กรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่
- กรรมการ

8

นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์

- กรรมการ
- กรรมการบริหาร
- กรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่
- ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

9

นายภูเวียง ประคำมินทร์

- กรรมการ

4

นายธีรนันท์ ศรีหงส์

- กรรมการอิสระ
- กรรมการตรวจสอบ
- ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
- ประธานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่

5

นายสมประสงค์ บุญยะชัย

- กรรมการ

6

นายเกวิก บัค ไช

- กรรมการ
- กรรมการบริหาร

10

นางสาวยุพาพรรณ ปานเคลือบทอง

- หัวหน้าส่วนงานเลขานุการบริษัท และเลขานุการบริษัท

7 2 1 8 3 5 4 6 9 10

คณะผู้บริหาร

1

นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

2

นายปฐมภพ สุวรรณศิริ
รักษาการรองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
และหัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านการค้า

3

นายอนุวัฒน์ สงวนทรัพยากร
หัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านการเงิน

7

นางพรรณี นิวาศนันทน์
หัวหน้าฝ่ายงานการเงิน

4

นายสกล กิตติวัชราพงษ์
หัวหน้าฝ่ายงานการตลาดและพัฒนาธุรกิจ

5

นายเอกชัย ภัคดุรงค์
หัวหน้าฝ่ายงานรัฐกิจ

6

นายสลิล จารุจินดา
หัวหน้าฝ่ายกฎหมายและกำกับดูแล

คณะผู้บริหาร

สารบัญ

หน้า

สารจากประธานคณะกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ส่วนที่ 1 การประกอบธุรกิจและผลการดำเนินงาน

1. โครงสร้างและการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท ส่วนที่ 1 1 - 31
2. การบริหารจัดการความเสี่ยง ส่วนที่ 1 32 - 37
3. การขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อความยั่งยืน ส่วนที่ 1 38 - 62
4. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ ส่วนที่ 1 63 - 77
5. ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลสำคัญอื่น ส่วนที่ 1 78 - 82

ส่วนที่ 2 การกำกับดูแลกิจการ

6. นโยบายการกำกับดูแลกิจการ ส่วนที่ 2 1 - 22
7. โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ และข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับคณะกรรมการ คณะกรรมการชุดย่อย ผู้บริหาร พนักงานและอื่นๆ ส่วนที่ 2 23 - 55
8. รายงานผลการดำเนินงานสำคัญด้านการกำกับดูแลกิจการ ส่วนที่ 2 56 - 80
9. การควบคุมภายในและรายการระหว่างกัน ส่วนที่ 2 81 - 88

ส่วนที่ 3 งบการเงิน

เอกสารแนบ

เอกสารแนบ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับกรรมการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุม ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสูงสุดในสายงานบัญชีและการเงิน ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชี เลขานุการบริษัทและตัวแทนติดต่อประสานงานกรณีเป็นบริษัทต่างประเทศ

เอกสารแนบ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับกรรมการของบริษัทย่อย

เอกสารแนบ 3 รายละเอียดเกี่ยวกับหัวหน้างานตรวจสอบภายใน และหัวหน้างานกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัท (compliance)

เอกสารแนบ 4 ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจและรายละเอียดเกี่ยวกับรายการประเมินทรัพย์สิน

เอกสารแนบ 5 รายงานคณะกรรมการชุดย่อย

เอกสารแนบ 6 สรุปสาระสำคัญสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียม สัญญาร่วมทุน และใบอนุญาต

เอกสารแนบ 7 นโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการ และจรรยาบรรณธุรกิจ ฉบับเต็ม

คำอธิบายคำย่อ

Analog (อะนาล็อก)	สัญญาณข้อมูลที่มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง
Bandwidth (แบนด์วิดท์)	ช่วงของความถี่ที่สัญญาณไฟฟ้าใช้ นอกจากนี้ยังหมายถึงอัตราการส่งข้อมูลเมื่อสื่อสารผ่านสื่อกลางหรืออุปกรณ์เฉพาะ โดยสัญญาณอะนาล็อก และสัญญาณดิจิตอลมีแบนด์วิดท์ ซึ่งสามารถวัดโดยใช้หน่วยเป็นเมกะบิตต่อวินาที
Broadband (บรอดแบนด์)	เทคโนโลยีในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (Internet) ความเร็วสูง
Broadcast Beam	ขนาดความกว้างของสัญญาณจากดาวเทียมที่ฉายลงมาบนพื้นโลก ซึ่งเกิดจากการนำเอาพื้นที่การให้บริการของ SPOT Beam จำนวนหนึ่งมารวมกัน โดยขึ้นอยู่กับความต้องการของพื้นที่การให้บริการ แต่จะเน้นการให้บริการในลักษณะการสื่อสารแบบทางเดียว
C and Ku-Bands	กลุ่มความถี่ที่ใช้ในด้านโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม โดยมีความแตกต่างดังนี้

	C-band	Ku-band
ระยะความถี่	6/4 GHz	14.5/12.75 GHz
พื้นที่ครอบคลุม	พื้นที่กว้าง	พื้นที่เจาะจง
ขนาดของจานดาวเทียม	ใหญ่ (ราคาสูง)	เล็ก (ราคาต่ำ)
การถูกรบกวนโดยฝน	ไม่มาก	มากกว่า C-band
ระดับความเข้มของสัญญาณ	มาตรฐานปกติ	ความแรงสูง

Compression	การบีบอัดสัญญาณเพื่อให้สามารถส่งข้อมูลได้มากขึ้นผ่านช่องสัญญาณที่มีขนาดเท่าเดิม
Digital	สัญญาณไฟฟ้าหรือข้อมูลที่มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่ต่อเนื่อง โดยมีการเก็บข้อมูลเป็นสองสถานะ เช่น สถานะบวกหรือลบ หรือ สถานะเปิดหรือปิด เป็นต้น
Digital Broadcasting	การแปลงสัญญาณภาพโทรทัศน์เป็นตัวเลขเมื่อทำการส่ง และการแปลงสัญญาณกลับเป็นภาพเมื่อได้รับ
Digital Direct-to-Home (DTH)	ระบบการส่งรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมตรงสู่บ้าน
Downlink	การรับสัญญาณจากดาวเทียม
Frequency (ความถี่)	อัตราการเปลี่ยนแปลงของเฟสของคลื่นแบบ Sinusoid (หรือ Sine Wave)
Gateway	มี 2 ความหมาย 1) สำหรับทาง Networking: Gateway เป็นตัวกลางที่ทำหน้าที่ส่งผ่านข้อมูลระหว่างเน็ตเวิร์กหนึ่งกับเน็ตเวิร์กอื่นๆ 2) สำหรับระบบดาวเทียม (รวมถึง IPSTAR) : Gateway คือสถานีแม่ข่ายที่เชื่อมต่อระหว่างระบบดาวเทียมกับเครือข่ายภาคพื้นดิน (เช่น internet)
Geostationary Earth Orbit (GEO)	วงโคจรประจำที่สำหรับดาวเทียมเพื่อการสื่อสารเป็นส่วนใหญ่ อยู่สูงจากพื้นโลกประมาณ 35,786 กิโลเมตร เส้นทางโคจรอยู่ในแนวเส้นศูนย์สูตร ดาวเทียมจะหมุนรอบโลกด้วยความเร็วเชิงมุมเท่ากับโลกหมุนรอบตัวเองทำให้ดูเหมือนลอยนิ่งอยู่เหนือจุด ๆ หนึ่งบนโลกตลอดเวลา วงโคจรพิเศษนี้เรียกว่า “วงโคจรค้างฟ้า” ด้วย

	การใช้ดาวเทียมเพียง 3-4 ดวงก็สามารถครอบคลุมพื้นที่ ได้ทั่วโลก (ยกเว้นบริเวณขั้วโลกเหนือและขั้วโลกใต้)
Hertz (Hz)	หน่วยวัดความถี่ , จำนวนครั้งที่คลื่นเสียง หรือคลื่นแม่เหล็กสลับใน 1 วินาที 1 GHz = 1,000,000,000 Hertz 1 MHz = 1,000,000 Hertz
IPSTAR-1 Satellite	ดาวเทียมไทยคม 4 (เป็นดาวเทียม Broadband)
Low Earth Orbit (LEO)	วงโคจรระดับต่ำที่อยู่ห่างจากพื้นโลกประมาณ 200-2,000 กิโลเมตร ดาวเทียมที่อยู่ในวงโคจรนี้ สามารถโคจรรอบโลกได้ในเวลาประมาณหนึ่งชั่วโมงครึ่ง โดยต้องใช้ดาวเทียมอย่างน้อย 32 ดวง จึงจะสามารถครอบคลุมพื้นที่ได้ทั่วโลก
MCPC	ย่อมาจากคำว่า Multi-channel per carrier คือ ลักษณะของการส่งข้อมูล ที่มีการส่งข้อมูลหลาย ๆ ช่อง เข้าไปในสัญญาณตัวเดียวกัน เช่น เราสามารถส่งสัญญาณโทรทัศน์หลาย ๆ ช่อง เข้าไปในสัญญาณดิจิตอลสัญญาณเดียว (carrier) เพื่อส่งขึ้นสู่ดาวเทียม
Medium Earth Orbit (MEO)	วงโคจรระดับกลาง ที่อยู่เหนือวงโคจรระดับต่ำ (2,000 กิโลเมตร) และอยู่ต่ำกว่าวงโคจรค้างฟ้า (35,786 กิโลเมตร) และต้องใช้ดาวเทียม 10-20 ดวง จึงจะสามารถครอบคลุมพื้นที่ได้ทั่วโลก
Radio Frequency (RF)	ความถี่ที่อยู่ระหว่าง 100 KHz และ 20 GHz
Shaped Beam	สัญญาณดาวเทียมที่มีการปรับแต่งรูปร่างบริเวณของการฉายบนพื้นโลก เพื่อให้ครอบคลุมและเข้ากับลักษณะของภูมิประเทศนั้น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วพื้นที่การให้บริการมักจะเป็นบริเวณกว้าง เน้นการให้บริการในลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง และเป็นบริเวณที่มีประชากรอาศัยอยู่น้อย
Spot Beam	สัญญาณดาวเทียมที่มีความแรงของสัญญาณ ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการที่จำกัด ซึ่งเมื่อมองจากดาวเทียมจะมีพื้นที่ให้บริการเป็นวงกลมแคบ ๆ หลาย ๆ วงเรียงติดกันในลักษณะรังผึ้ง เป็นรูปแบบของสัญญาณที่ให้บริการในลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง ในบริเวณที่มีประชากรอาศัยอยู่จำนวนมาก
Teleport	สถานีบริการภาคพื้นดินเพื่อใช้เป็นศูนย์ให้บริการที่ครบวงจรในการรับส่งสัญญาณโทรทัศน์และวิทยุผ่านดาวเทียม นอกจากนี้ยังให้บริการการเชื่อมต่อเครือข่าย และบริการอินเทอร์เน็ตคุณภาพสูงให้แก่ผู้รับบริการในท้องถิ่นห่างไกลอีกด้วย
Terminal	จุดสุดท้ายของเครือข่าย โดยในโครงการ IPSTAR หมายถึง โมเด็มของดาวเทียม (อุปกรณ์ภายใน) จานดาวเทียม และ สายเคเบิล (อุปกรณ์ภายนอก)
Transponder	ช่องรับส่งผ่านสัญญาณดาวเทียมจากสถานีภาคพื้นดินผ่านจานสายอากาศและนำสัญญาณนั้นมาแปลงความถี่ให้ต่ำลง และขยายสัญญาณให้มีกำลังแรงขึ้นเพื่อส่งสัญญาณกลับมาสู่สถานีรับสัญญาณปลายทางบนพื้นโลก โดย 2-3 ทรานสพอนเดอร์ที่ครอบคลุมพื้นที่บริเวณเดียวกัน เรียกว่า “Beam” เช่น “India Beam” หมายถึง ทรานสพอนเดอร์ต่าง ๆ ที่มีพื้นที่ครอบคลุมประเทศอินเดีย
Turnaround Service	การรับสัญญาณจากดาวเทียมดวงอื่น ๆ เพื่อส่งสัญญาณนั้นขึ้นสู่ดาวเทียมไทยคม
Turnkey Service	การให้บริการแบบครบวงจร ที่ผู้ซื้อบริการสามารถนำไปใช้งานได้เลย

TTC & M	ย่อมาจากคำว่า Telemetry Telecommand and Monitoring เป็นระบบควบคุมการทำงานของดาวเทียม
Uplinking	การส่งสัญญาณขึ้นสู่ดาวเทียม
Very Small Aperture Terminal (VSAT)	ระบบที่สามารถให้บริการได้ทั้งเสียง ข้อมูลและภาพ โดยส่งและรับสัญญาณจากดาวเทียมซึ่งประกอบด้วยการส่งข้อมูลจากคอมพิวเตอร์และข้อมูลสื่อสารชนิดอื่น ๆ

การประกอบธุรกิจ
และผลการดำเนินงาน

1. โครงสร้างและการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท

ประวัติความเป็นมาของบริษัท

บริษัทเริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2534 โดย บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) (อินทัช) (เดิมชื่อ บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)) บริษัทเป็นผู้ให้บริการด้านโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศระหว่างบริษัทกับกระทรวงคมนาคม (ปัจจุบันอำนาจการดูแลสัญญานี้ได้ถูกโอนไปอยู่ภายใต้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) เป็นระยะเวลา 30 ปี สิ้นสุดสัญญาในปี 2564 โดยทำหน้าที่จัดสร้างจัดส่งดาวเทียมขึ้นสู่วงโคจรเพื่อให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียม โดยต้องจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม(กระทรวงดิจิทัลฯ) ในอัตราร้อยละของรายได้ค่าบริการช่องสัญญาณดาวเทียมที่ได้รับหรืออย่างน้อยเท่ากับจำนวนเงินขั้นต่ำที่ระบุไว้ในสัญญา และต้องส่งมอบดาวเทียม สถานีควบคุมดาวเทียม รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจดังกล่าว ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงดิจิทัลฯ เมื่อได้ดำเนินการก่อสร้างและติดตั้งเรียบร้อยแล้ว

เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2534 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามดาวเทียมสื่อสารแห่งชาติดวงแรกของโครงการอย่างเป็นทางการว่า “ไทยคม” (THAICOM) มาจากคำว่า Thai Communications หรือ ไทยคมนาคม เพื่อเป็นสัญลักษณ์เชื่อมโยงประเทศไทยกับเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ บริษัทประสบผลสำเร็จในการจัดส่งและให้บริการดาวเทียมไทยคมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 8 ดวง ได้แก่ ดาวเทียมไทยคม 1 ไทยคม 2 ไทยคม 3 ไทยคม 4 ไทยคม 5 ไทยคม 6 ไทยคม 7 และไทยคม 8 (ดาวเทียมไทยคม 1 ไทยคม 2 ไทยคม 3 และดาวเทียมไทยคม 5 ได้ปลดระวางเป็นที่เรียบร้อยแล้ว)

นอกจากนี้บริษัทยังมีการขยายการประกอบธุรกิจไปยังธุรกิจการให้บริการอินเทอร์เน็ต ธุรกิจการให้บริการโทรศัพท์ และธุรกิจให้บริการจำหน่ายอุปกรณ์จานรับสัญญาณดาวเทียม ในปี 2540 2543 และ 2550 ตามลำดับ

บริษัทได้เข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2537 โดยมีบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ มีสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทร้อยละ 41.13

1.1 นโยบายและภาพรวมการประกอบธุรกิจ

1.1.1 วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงานของบริษัท

วิสัยทัศน์

“ผู้ให้บริการด้านสมาร์ทโซลูชั่น และแพลตฟอร์มเทคโนโลยีจากอวกาศสู่ภาคพื้นดินชั้นนำแห่งเอเชีย เพื่อเสริมสร้างความสำเร็จแห่งอนาคต”

พันธกิจ

- สร้างช่องทางของรายได้ใหม่ๆ โดยใช้หลักการของการรวมโซลูชั่นให้ครอบคลุมทั้งทางอวกาศ ทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ เข้าไว้ด้วยกัน (Space-Air-Ground-Maritime Integrated)
- สร้างความร่วมมือ และความรู้ด้านการตลาดในประเทศเพื่อพัฒนาต่อยอดธุรกิจให้ก้าวหน้า
- สร้างการเป็นองค์กรที่คล่องตัว ปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็วเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงองค์กรและธุรกิจ
- สร้างประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นภายใต้กรอบธรรมาภิบาล และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- สานปณิธานสร้างคุณค่าสู่สังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ในการดำเนินงานของบริษัท

บริษัทยังคงดำเนินตามนโยบายการดำเนินธุรกิจแบบปีที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์หลัก เพื่อให้บริษัทเป็นองค์กรที่สร้างผลกำไรและเติบโตอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ กลยุทธ์ในการดำเนินงานของบริษัทประกอบด้วย

(1) กลยุทธ์ด้านธุรกิจ

บริษัทกำหนดแผนกลยุทธ์ด้านธุรกิจ เพื่อเป็นกรอบในการนำเสนอสินค้าและบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และสร้างการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน โดยแบ่งกลยุทธ์ด้านธุรกิจออกเป็นสามส่วน ดังนี้

1. กลยุทธ์สำหรับบริการหลัก

บริการด้านบรอดคาสต์: บริษัทยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการแพร่กระจายช่องรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมบรอดคาสต์ในประเทศไทย โดยการนำเสนอบริการที่มีคุณภาพเพื่อรองรับการออกอากาศรายการโทรทัศน์ที่มีความคมชัดสูงในระบบ High Definition และ Ultra-High Definition และบริการเสริมต่าง ๆ เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพให้กับผู้ประกอบการ และนำส่งคุณภาพการรับชมรายการที่มีความคมชัดสูงสู่ประชาชนในประเทศไทย รวมถึงมุ่งเน้นพัฒนาความร่วมมือกับลูกค้าเพื่อให้บริการดาวเทียมในโครงการระยะยาวแก่ตลาดอินเดีย และการให้ความสำคัญในการร่วมมือกับพันธมิตรในระดับโลก เพื่อเชื่อมต่อโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในภูมิภาคอินโดจีน เพื่อสร้างความแข็งแกร่งในการเป็นดาวเทียมที่ได้รับความนิยมสูงที่มีจำนวนฐานผู้ชมและจำนวนช่องรายการโทรทัศน์เป็นจำนวนมาก ณ ตำแหน่งวงโคจร 78.5 องศาตะวันออก อย่างต่อเนื่อง

สำหรับภูมิภาคแอฟริกา ยังคงสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งขันโดยการมุ่งเน้นกลุ่มประเทศเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยบริษัทจะนำประสบการณ์และความเชี่ยวชาญมาประยุกต์ใช้ รวมทั้งการสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรผู้ให้บริการสถานีภาคพื้นดินในทวีปยุโรปเพื่อให้บริการแพร่สัญญาณภาพและเสียงผ่านดาวเทียมจากประเทศยุโรปสู่ทวีปแอฟริกาอีกด้วย

บริการด้านบรอดแบนด์: บริษัทให้ความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้งานแบนวิดธ์บนแพลตฟอร์มไอพีสตาร์และแพลตฟอร์มของพันธมิตรทางธุรกิจ เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มปริมาณการใช้งานแบนวิดธ์ดาวเทียมไทยคม 4 โดยการผสมผสานการให้บริการแบนวิดธ์ขนาดใหญ่แก่ผู้ประกอบการโครงข่าย กลุ่มภาคธุรกิจ และกลุ่มภาครัฐบาลในภูมิภาค กับการให้บริการบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตแก่ผู้ใช้งานรายย่อยในประเทศที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ บริษัทยังคงเดินหน้าอย่างต่อเนื่องในการขยายบริการนาวา (NAVA) หรือบริการสื่อสารความเร็วสูงผ่านดาวเทียมแบบเคลื่อนที่ทางทะเล โดยในเดือนธันวาคม 2563 ที่ผ่านมา บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด (NSAT) ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนภายใต้ความร่วมมือของ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (กสท) และบริษัทไทยคมได้เปิดตัวบริการ NAVA by NSAT ซึ่งเป็นการผนวกเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านดาวเทียมของบริษัทไทยคมเข้ากับดิจิทัลโซลูชั่นที่หลากหลายของบริษัท กสท การร่วมมือดังกล่าว สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการนาวา ได้ทั้งในประเทศ และต่างประเทศได้เพิ่มมากขึ้น

สำหรับแผนระยะยาว บริษัทยังคงร่วมมือทางธุรกิจกับพันธมิตรในการดำเนินโครงการดาวเทียมบรอดแบนด์รุ่นใหม่ๆ (Next Generation High Throughput Satellite) ที่มีโครงสร้างต้นทุน และราคาต่อหน่วยต่ำเพื่อการให้บริการด้านบรอดแบนด์สำหรับอนาคต

2. กลยุทธ์สำหรับบริการทางนวัตกรรมใหม่

บริษัทมุ่งพัฒนาบริการที่จะเป็นแพลตฟอร์มในการเชื่อมต่อการสื่อสาร โดยนำจุดเด่นของระบบสื่อสารผ่านดาวเทียมที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา มาผนวกกับการใช้งานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และใช้จุดแข็งของบริษัททางด้านการสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยี มาสร้างบริการเสริม (value-added services) เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ได้แก่

การให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแก่เรือเดินทะเล (แพลตฟอร์ม NAVA) และการเป็นผู้ให้บริการ TV solutions แบบครบวงจร (แพลตฟอร์ม LOOX TV และ TV Head-end) โดยให้บริการกับลูกค้าทั้งในประเทศไทยและในภูมิภาค

3. กลยุทธ์ในการขยายธุรกิจ

บริษัทมีแผนกลยุทธ์ที่จะขยายธุรกิจทั้งทางแนวตั้งและแนวราบในระดับประเทศและขยายไปสู่ภูมิภาค โดยมุ่งเน้นทางแนวตั้ง เป็นการเสริมขีดความสามารถของการบริการจากธุรกิจเดิม จากจุดแข็งที่มีอยู่ไปยังโอกาสทางธุรกิจใหม่ อาทิเช่น ขยายบริการที่ใช้ดาวเทียมในลักษณะดาวน์สตรีมลงไปในห่วงโซ่ธุรกิจ ด้วยการให้บริการ บรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตไปสู่ผู้ใช้งานปลายทางและบริการอินเทอร์เน็ตทางเรือ ส่วนการขยายธุรกิจใหม่จะมุ่งเน้นการแสวงหาและนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ โดยจะมุ่งเน้นดิจิทัลเทคโนโลยี เพื่อสร้างสมาร์ทโซลูชั่น และแพลตฟอร์มเทคโนโลยีจากอวกาศสู่ภาคพื้นดิน อาทิเช่น การจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเพื่อผลิตและจำหน่ายอากาศยานไร้คนขับหรือโดรน (Drone), แพลตฟอร์มการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกทางด้านภูมิสารสนเทศ (Geospatial Data Analytics Platform) , แพลตฟอร์มการแพทย์ทางไกล (Tele-Health Platform), แพลตฟอร์มเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Documents Platform) และ แพลตฟอร์มการเรียนการสอนทางไกล (Tele-Education Platform) เป็นต้น

(2) กลยุทธ์ด้านบุคลากร

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ในฐานะที่เป็นบริษัทไทยและดำเนินกิจการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศที่มุ่งเน้นการสร้างความมั่นคงและเติบโตอย่างยั่งยืนในธุรกิจสื่อสาร บริษัทเล็งเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ โดยมีความเชื่อมั่นว่าพนักงานที่มีคุณภาพเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการนำพาองค์กรสู่ความเจริญเติบโตและความสำเร็จที่ยั่งยืน และยังเป็นปัจจัยบ่งชี้ถึงความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจในยุคปัจจุบันอีกด้วย บริษัทจึงมุ่งมั่นในการดูแลอัตราส่วนกำลังคน รวมทั้งต้นทุนของพนักงานให้อยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นไปที่ การแสวงหาคนดี รักษาคนเก่ง สร้างความผูกพันในองค์กร และสร้างความพร้อมให้พนักงานทุกระดับเป็นผู้มีความรู้ความสามารถโดยมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มศักยภาพของพนักงานให้สามารถแข่งขันได้ในโลกยุคดิจิทัล มีคุณธรรม สร้างโอกาสและความท้าทายใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นให้พนักงานได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่ของตนอย่างเต็มที่ พร้อมถ่ายทอดและปลูกฝังหลักการทำงานที่ยึดมั่นในค่านิยมขององค์กร สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพื่อความเจริญก้าวหน้าไปพร้อมกับความเจริญเติบโตของบริษัท

(3) กลยุทธ์สู่ความยั่งยืน

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสู่ความยั่งยืน ซึ่งมีเป้าหมายที่คำนึงถึงความยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวัง การสร้างคุณค่าร่วมและลดผลกระทบที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสียในห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจ และยังดำเนินงานภายใต้กรอบการพัฒนาความยั่งยืนขององค์กร โดยมีกลยุทธ์ที่จะสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ (Doing Business with Responsibility)

ไทยคมมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน โดยยึดมั่นในการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจริยธรรมทางธุรกิจ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและการลงทุนในธุรกิจที่ส่งเสริมความยั่งยืน รวมถึงการพัฒนานวัตกรรมและผลประโยชน์ร่วมกันตลอดห่วงโซ่คุณค่าทางธุรกิจ

กลยุทธ์ของบริษัท:

1.1 ความร่วมมือเชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างความยั่งยืนทางธุรกิจในระยะยาวกับคู่ค้าคู่ธุรกิจ

1.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นนวัตกรรมและธุรกิจใหม่ๆ

2. การดูแลผู้คน (พนักงาน) และสังคม (Caring for People and Society)

ไทยคมยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและกฎหมายแรงงาน ส่งเสริมการบริหารจัดการและดูแลพนักงานด้วยความเสมอภาคเป็นธรรมและมีสุขภาพอนามัยที่ดี ส่งเสริมการดูแลสังคมโดยให้โอกาสที่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลและเชื่อมต่อกับเทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรมของเราในทุกด้านและทุกสถานการณ์เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กลยุทธ์ของบริษัท:

1. การพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงาน
2. ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีและความผูกพันของพนักงาน
3. โครงการไทยคิด ไทยคม เพื่อสนับสนุนด้านการศึกษา
4. ส่งเสริมการพัฒนาชุมชน (อาชีพ) ในพื้นที่ห่างไกล

3. ไทยคมรักพิทักษ์โลก (Thaicom Loves Earth)

บริษัทมุ่งเน้นไปที่ความรับผิดชอบในการลดและบรรเทาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของบริษัท โดยการอนุรักษ์ทรัพยากรและรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ของบริษัท:

1. การอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทางเลือก
2. การใช้น้ำและการจัดการน้ำเสีย
3. การจัดการการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
4. ส่งเสริมสำนักงานสีเขียว (น้ำทิ้งและของเสีย)
5. รณรงค์การปลูกต้นไม้ เพื่อช่วยลดก๊าซเรือนกระจก

1.1.2 การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญ

การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญของกลุ่มบริษัทในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมา

ปี 2563

บริษัทได้ยุติการใช้งานดาวเทียม และทำการปลดระวางดาวเทียมไทยคม 5 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 16.52 น. (ตามเวลาประเทศไทย) ดาวเทียมไทยคม 5 ได้เกิดเหตุขัดข้องขึ้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2562 ส่งผลให้มีข้อจำกัดทางเทคนิคในการตรวจสอบสถานะ โดยบริษัทได้พยายามดำเนินการกู้คืนระบบที่ขัดข้องตามคำแนะนำของผู้ผลิตดาวเทียมและผู้เชี่ยวชาญหลายครั้ง แต่ไม่สามารถทำการกู้คืนระบบได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ผลิตจึงแนะนำให้บริษัทฯ ดำเนินการปลดระวางดาวเทียม ทั้งนี้ ดาวเทียมไทยคม 5 มีการใช้งานมาแล้วร่วม 14 ปี โดยส่งขึ้นสู่วงโคจรตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2549

เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2563 บริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ มหาชน (แอลทีซี) ผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ซึ่งบริษัทย่อยของบริษัท คือ บริษัท เซนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี ลิมิเต็ด ถือหุ้นร้อยละ 49 ได้จัดตั้ง บริษัท ลาว โมบายมันนี่ โซล จำกัด โดยมีทุนจดทะเบียน 10,000 ล้านกีบ แบ่งออกเป็นหุ้นสามัญจำนวน 1 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 10,000 กีบ ชำระแล้วเต็มจำนวน โดย แอลทีซี เป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 100 เพื่อให้บริการชำระเงินและโอนเงินดิจิทัลใน สปป.ลาว ให้บริการทั้งผู้ประกอบการเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ โดยทำการตลาดในชื่อแบรนด์ M-Money

เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2563 บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (กสท) (ปัจจุบันคือ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)) และ บริษัท ได้ร่วมกันจัดตั้ง บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด ขึ้นเพื่อให้บริการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับดาวเทียม โดยมีทุนจดทะเบียน 10 ล้านบาท แบ่งออกเป็นหุ้นสามัญจำนวน 1 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 10 บาท ชำระแล้วเต็มจำนวน โดย บริษัท และ กสท ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 75 และร้อยละ 25 ตามลำดับ

เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2563 บริษัท เอไอ แอนด์ โรโบติกส์ เวนเจอร์ส จำกัด (เออาร์วี) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด (ไทยเอไอ) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ได้ร่วมกันจัดตั้ง บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด ขึ้นเพื่อพัฒนาสินค้าและบริการเกี่ยวกับอากาศยานไร้คนขับ หรือโดรนเพื่อการเกษตร โดยมีทุนจดทะเบียน 20 ล้านบาท แบ่งออกเป็นหุ้นสามัญจำนวน 4 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 5 บาท ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียนชำระแล้ว 12 ล้านบาท โดย เออาร์วี และ ไทยเอไอ ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 50 เท่าๆกัน

ในปี 2563 บริษัทได้รับการประเมินจากผลสำรวจรายงานการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนประจำปี 2563 โดยมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ “ดีเลิศ” หรือ 5 ดาว ต่อเนื่องเป็นปีที่ 8 (2556-2563) จากผลการสำรวจประจำปีโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) รวมกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

และบริษัทยังได้รับคัดเลือกให้อยู่ในรายชื่อหุ้นยั่งยืน หรือ “Thailand Sustainability Investment (THSI)” ประจำปี 2563 ต่อเนื่องเป็นปีที่ 6 สะท้อนถึงการเป็นบริษัทที่มีการดำเนินธุรกิจอย่างสมดุลระหว่างผลประกอบการทางการเงิน และความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดจนสามารถนำประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล หรือ Environment Social and Governance : ESG ไปใช้เป็นกลไกในการพัฒนาธุรกิจสู่ความยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ บริษัท โอไรอ้อน แซทเทลไลท์ ซิสเทม ซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่ม ไอพีสตาร์ ออสเตรเลีย จำกัด ในเครือบริษัท ได้รับรางวัลชนะเลิศ ในงานประกาศผลรางวัล CRN Impact Awards 2020 ด้าน Network Evolution ซึ่งเป็นรางวัลที่มอบให้กับบริษัทด้านเทคโนโลยี ที่สร้างคุณประโยชน์และคุณค่าต่อการพัฒนาเศรษฐกิจนวัตกรรมของประเทศออสเตรเลีย

ปี 2562

ในปี 2562 บริษัทจำหน่ายเงินลงทุนในหุ้นสามัญที่บริษัทถืออยู่ทั้งหมดในบริษัท แคมโบเดียน ดีทีวี เน็ตเวิร์ค จำกัด จำนวน 1,000 หุ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของทุนจดทะเบียนของ ในราคา 800 ดอลล่าร์สหรัฐต่อหุ้น รวมเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 800,000 ดอลล่าร์สหรัฐ หรือ 24.6 ล้านบาท เนื่องจากการแข่งขันที่รุนแรงในประเทศกัมพูชา

แอลทีซี ได้เข้าลงทุนซื้อกิจการของบริษัท วิมเปิลคอม จำกัด ซึ่งเป็นผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่ใน สปป.ลาว เช่นเดียวกัน โดยเข้าซื้อหุ้นร้อยละ 100 จากรัฐบาล สปป.ลาว การเข้าซื้อกิจการในครั้งนี้เป็นการช่วยเพิ่มโครงข่ายโทรคมนาคมของแอลทีซีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยขยายกลุ่มลูกค้าเป้าหมายโดยเฉพาะในกลุ่มลูกค้าวัยรุ่น ทั้งนี้ หลังจากการเข้าซื้อกิจการ บริษัท วิมเปิลคอม จำกัด ได้เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ทีพลัส ดิจิทัล จำกัด

บริษัทได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณ (Sustainability Disclosure Recognition) ประจำปี 2562 จากการประเมินสถานะการเปิดเผยข้อมูล ตามที่สถาบันไทยพัฒน์ได้มีการจัดตั้งประชาคมการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน หรือ “Sustainability Disclosure Community” (SDC) เพื่อช่วยองค์กรยกระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน รวมทั้งการพัฒนาองค์กรสู่ความยั่งยืนในระยะยาว

บริษัทได้รับรางวัล Drive Award 2019 สาขา Technology ในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีการสร้างและผลักดันให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ควบคู่ไปกับการใส่ใจสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน ตลอดจนร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

ปี 2561

ในปี 2561 บริษัทมีการปรับโครงสร้างบริษัทย่อย คือ บริษัท ดีทีวี เซอร์วิส จำกัด โดยเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด เพื่อเตรียมการสำหรับการดำเนินธุรกิจใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เพื่อเสริมกับธุรกิจหลักของบริษัทในปัจจุบัน

และนอกจากนี้ บริษัทมีพัฒนาการที่สำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการ โดยบริษัทได้รับการรับรองในฐานะสมาชิกแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต จากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ต่อเนื่องเป็นวาระที่ 2 หลังจากได้รับใบรับรองครั้งแรกเมื่อปี 2558

1.1.3 การใช้เงินที่ได้จากการระดมทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทมีหุ้นกู้ที่ยังไม่ครบกำหนดไถ่ถอน รวม 2 ชุด คือ THCOM210A และ THCOM210B ซึ่งเป็นจำนวนรวมกัน 2.275 ล้านหน่วย คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 2,275 ล้านบาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หุ้นกู้ของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)		
	THCOM210A	THCOM210B
ประเภทหุ้นกู้	หุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภทไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีประกัน และมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้	
อายุของหุ้นกู้	7 ปีนับจากวันออกหุ้นกู้	7 ปีนับจากวันออกหุ้นกู้
มูลค่ารวมของหุ้นกู้ที่เสนอขาย*	600,000,000 บาท	1,775,000,000 บาท
วันครบกำหนดไถ่ถอน	2 ตุลาคม พ.ศ. 2564	2 ตุลาคม พ.ศ. 2564
อัตราดอกเบี้ย	ร้อยละ 4.68 ต่อปี	ร้อยละ 4.68 ต่อปี
วัตถุประสงค์การใช้เงิน	สำหรับใช้ในการลงทุนดาวเทียมไทยคม 7 และเป็นเงินทุนหมุนเวียนทั่วไปของบริษัท โดยบริษัทได้ใช้เงินทุนครบตามวัตถุประสงค์เต็มจำนวนเรียบร้อยแล้ว	

*มูลค่ารวมหุ้นกู้ที่เสนอขายตามหนังสือชี้ชวน หุ้นกู้ของ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1/2557 ชุดที่ 2 และ ชุดที่ 4 คิดเป็นมูลค่ารวมไม่เกิน 600,000,000 บาท และ 1,775,000,000 บาท โดยมูลค่าจำหน่ายหุ้นกู้หลังการเสนอขาย คิดเป็นมูลค่า 500,000,000 บาท และ 1,775,000,000 บาท ตามลำดับ

1.1.4 ข้อผูกพันที่บริษัทให้คำมั่นไว้ (ถ้ามี)

- ไม่มี -

1.1.5 ชื่อ สถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่ ประเภทธุรกิจ เลขทะเบียนบริษัท โทรศัพท์ โทรสาร เว็บไซต์บริษัท จำนวนและชนิดของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัท

ข้อมูลทั่วไปของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

ชื่อบริษัท : บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
ชื่อย่อหลักทรัพย์ : THCOM
หมวดอุตสาหกรรม : เทคโนโลยี
หมวดธุรกิจ : เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ลักษณะการประกอบธุรกิจ : แบ่งเป็น 3 ธุรกิจหลัก ได้แก่
1. ธุรกิจดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง
2. ธุรกิจอินเทอร์เน็ตและสื่อ
3. ธุรกิจโทรศัพท์ในต่างประเทศ

เลขทะเบียนบริษัท : 0107536000897 (เดิมเลขที่ บมจ. 163)
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ : เลขที่ 414 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
ที่ตั้งสำนักงานสาขา : (1) เลขที่ 63/21 ถนนรัตนาธิเบศร์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

		(2) เลขที่ 50 หมู่ที่ 1 ตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี 12140
ไทยคมซิตี้เซ็นเตอร์	:	เลขที่ 349 ชั้น 28 อาคารเอสเจ อินฟินิท วัน บิสซิเนส คอมเพล็กซ์ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
ทุนจดทะเบียน	:	5,499,884,200 บาท แบ่งออกเป็นหุ้นสามัญจำนวน 1,099,976,840 หุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563)
ทุนชำระแล้ว	:	5,480,509,770 บาท แบ่งออกเป็นหุ้นสามัญจำนวน 1,096,101,954 หุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563)
มูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น	:	5 บาท
โทรศัพท์	:	(66) 2596 5060
โทรสาร	:	(66) 2591 0705
เว็บไซต์บริษัท	:	www.thaicom.net

(1) ข้อมูลทั่วไปของนิติบุคคลที่บริษัทถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป [1]

ข้อมูลบริษัท	ประเภทธุรกิจ	ทุนจดทะเบียน	จำนวนหุ้นที่ออกจำหน่าย	มูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น	ทุนชำระแล้ว	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
ธุรกิจดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง						
บริษัท ไอพีสตาร์ จำกัด (ไอพีสตาร์) Trident Chambers, P.O. Box 146, Road Town, Tortola, British Virgin Islands	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4	2,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ	200,000,000 หุ้น	0.01 ดอลลาร์สหรัฐ	2,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ	100
บริษัท ไอพีสตาร์ นิวซีแลนด์ จำกัด (ไอพีเอ็นแซด) 24 Unity Drive North, Abany, Auckland 0757, New Zealand โทรศัพท์ (649) 414 5920 โทรสาร (649) 414 5922	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 ในประเทศนิวซีแลนด์	3,196,133 ดอลลาร์นิวซีแลนด์	3,196,133 หุ้น	1 ดอลลาร์นิวซีแลนด์	3,196,133 ดอลลาร์นิวซีแลนด์	100
บริษัท ไอพีสตาร์ ออสเตรเลีย พีทีวาย จำกัด (ไอพีเอ) 5 George Place, Artarmon, NSW 2064, Australia โทรศัพท์ (612) 8458 0500 โทรสาร (612) 8006 5592	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 ในประเทศออสเตรเลีย	6,950,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย	6,950,000 หุ้น	1 ดอลลาร์ออสเตรเลีย	6,950,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย	100
บริษัท โอไรอ้อน แซทเทลไลท์ ซิสเทม พีทีวาย จำกัด (โอเอสเอส) (ถือหุ้นโดยไอพีเอร้อยละ 100) Level 2, 231 Adelaide Terrace, Perth, WA 6000, Australia โทรศัพท์ (61) 8 9225 7800 โทรสาร (61) 8 9225 7811	ให้บริการด้านการสื่อสารข้อมูลผ่านดาวเทียมและโซลูชั่นเพื่อธุรกิจ	13,374,571 ดอลลาร์ออสเตรเลีย	1 หุ้น 5,960,354 หุ้น	7,414,217 ดอลลาร์ออสเตรเลีย 1 ดอลลาร์ออสเตรเลีย	13,374,571 ดอลลาร์ออสเตรเลีย	100
บริษัท ไอพีสตาร์ อินเตอร์เนชั่นแนล พีทีอี จำกัด (ไอพีไอเอ็น) 8 Marina Boulevard #05-02, Marina Bay Financial Centre, Singapore 018981 โทรศัพท์ (65) 6338 1888 โทรสาร (65) 6337 5100	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4	20,000 ดอลลาร์สิงคโปร์	20,000 หุ้น	1 ดอลลาร์สิงคโปร์	20,000 ดอลลาร์สิงคโปร์	100
บริษัท ไอพีสตาร์ โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด (ไอพีจีเอส) Intercontinental Trust Limited. Level 3,, Alexander House, 35, Cybercity, Ebene, Mauritius โทรศัพท์ (230) 213 9800 โทรสาร (230) 210 9168	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4	20,00 ดอลลาร์สหรัฐ	20,000 หุ้น	1 ดอลลาร์สหรัฐ	20,000 ดอลลาร์สหรัฐ	100
บริษัท ไอพีสตาร์ เจแปน จำกัด (ไอพีเจ) 1231-1 Hio, Oganomachi, Chichibu-gun,Saitama, Japan โทรศัพท์ +813-6279-0933 โทรสาร +813-6279-0934	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 ในประเทศญี่ปุ่น	100,000,000 เยน	10,000 หุ้น	10,000 เยน	100,000,000 เยน	100

ข้อมูลบริษัท	ประเภทธุรกิจ	ทุนจดทะเบียน	จำนวนหุ้นที่ออกจำหน่าย	มูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น	ทุนชำระแล้ว	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
บริษัท ไอพีสตาร์ (อินเดีย) ไพรเวท จำกัด (ไอพีไอ) 408-409, IV FLOOR, ABW TOWER,, M.G. ROAD, IFFCO CHOWK, GURGAON - 122002, Haryana, INDIA	ให้บริการคำปรึกษาด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับระบบโครงข่ายของดาวเทียม	30,000,000 รูปี	30,000,000 หุ้น	1 รูปี	30,000,000 รูปี	100
บริษัท สตาร์ นิวเคลียส จำกัด (สตาร์) Trident Chambers, P.O. Box 146, Road Town, Tortolar, British Virgin Islands	ให้บริการด้านวิศวกรรมพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์	50,000 ดอลลาร์สหรัฐ	10 หุ้น	1 ดอลลาร์สหรัฐ	10 ดอลลาร์สหรัฐ	100
บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด (ทีซีบี) เลขที่ 414 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ (66) 2596 5060	ให้บริการด้านธุรกิจกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	1,000,000 บาท	100,000 หุ้น	10 บาท	250,000 บาท	99.99
บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล แซทเทลไลท์ จำกัด (ไอเอสซี) Intercontinental Trust Limited, Level 3, Alexander House, 35 Cybercity, Ebene, Mauritius	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8	50,000 ดอลลาร์สหรัฐ	50,000 หุ้น	1 ดอลลาร์สหรัฐ	50,000 ดอลลาร์สหรัฐ	100
บริษัท ทีซี โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด (ทีซีจีเอส) 12th Floor, Standard Chartered Tower, 19, Cybercity, Ebene, Mauritius	ให้บริการด้านเทคโนโลยี	50,000 ดอลลาร์สหรัฐ	50,000 หุ้น	1 ดอลลาร์สหรัฐ	50,000 ดอลลาร์สหรัฐ	100
ธุรกิจอินเทอร์เน็ตและสื่อ						
บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด (ไทยเอไอ) เลขที่ 414 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ (662) 950-5005 โทรสาร (662) 591-0708 เว็บไซต์ www.thaiai.co.th	จัดจำหน่ายอุปกรณ์รับสัญญาณโทรทัศน์ บริการให้คำปรึกษาและติดตั้งระบบสำหรับเครือข่ายบรอดแบนด์แบบครบวงจร	398,791,470 บาท	39,879,147 หุ้น	10 บาท	398,791,470 บาท	99.99
ธุรกิจโทรศัพท์ในต่างประเทศ						
บริษัท เซนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี ลิมิเต็ด (เซน) 8 Marina Boulevard #05-02, Marina Bay Financial Centre, Singapore 018981 โทรศัพท์ (65) 6338 1888 โทรสาร (65) 6337 5100	ประกอบธุรกิจหลักในการลงทุนด้านการสื่อสารโทรคมนาคมในระดับนานาชาติ	14,658,000 ดอลลาร์สิงคโปร์	14,658,000 หุ้น	1 ดอลลาร์สิงคโปร์	14,658,000 ดอลลาร์สิงคโปร์	51

ข้อมูลบริษัท	ประเภทธุรกิจ	ทุนจดทะเบียน	จำนวนหุ้นที่ออกจำหน่าย	มูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้น	ทุนชำระแล้ว	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
บริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ มหาชน (แอลทีซี) **(ถือหุ้นโดยเชนร้อยละ 49)** Lanexang Avenue 0100, Vientiane, Lao People's Democratic Republic โทรศัพท์ (856) 2121 6465-6 โทรสาร (856) 2121 9690	ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์สาธารณะ โทรศัพท์ระหว่างประเทศ และอินเทอร์เน็ตใน สปป.ลาว	96,840,000 ดอลลาร์สหรัฐ	96,840,000 หุ้น	1 ดอลลาร์สหรัฐ	96,840,000 ดอลลาร์สหรัฐ	24.99
บริษัท ทีพลัส ดิจิทัล จำกัด (ทีพลัส) **(ถือหุ้นโดยแอลทีซีร้อยละ 100)** 23 Singha Road, Phonexay Village, Saysettha District, Vientiane Capital โทรศัพท์ (020) 7780 0700 โทรสาร (020) 7780 0701	ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ใน สปป.ลาว	500,000 ดอลลาร์สหรัฐ	500,000 หุ้น	1 ดอลลาร์สหรัฐ	500,000 ดอลลาร์สหรัฐ	100
บริษัท ลาว โมบายมันนี่ โซล จำกัด **(ถือหุ้นโดยแอลทีซีร้อยละ 100)** Saylom Village, Saylom Road, Chanthaboury District, Vientiane, Lao People's Democratic Republic	ให้บริการชำระเงินและโอนเงินดิจิทัลใน สปป.ลาว โดยทำการตลาดในชื่อแบรนด์ M-Money	10,000,000,000 กีบ	1,000,000 หุ้น	10,000 กีบ	10,000,000,000 กีบ	100
ธุรกิจอื่นๆ						
บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด (เนชั่นสเปซ) เลขที่ 72 อาคารแคท ทาวเวอร์ ซอยวัดม่วงแค ถนนเจริญกรุง แขวงบางรัก เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ (662) 104-2220	ประกอบกิจการให้บริการดาวเทียม สื่อสาร และบริการอื่นใดที่เกี่ยวกับธุรกิจดาวเทียม	10,000,000 บาท	1,000,000 หุ้น	10 บาท	10,000,000 บาท	75
บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด (เอทีไอ) **(ถือหุ้นโดยไทยเอไอร้อยละ 50)** เลขที่ 50 หมู่ 1 ซอยวัดเจดีย์หอย ตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว ปทุมธานี โทรศัพท์ (662) 593-3000	ประกอบธุรกิจจำหน่าย ให้บริการและพัฒนาสินค้าเกี่ยวกับอากาศยานไร้คนขับ (โดรน) เพื่อการเกษตร และให้บริการแพลตฟอร์มวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร	20,000,000 บาท	4,000,000 หุ้น	5 บาท	12,000,000 บาท	50

หมายเหตุ

(1) ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

1.2 ลักษณะการประกอบธุรกิจ

1.2.1 โครงสร้างรายได้

โครงสร้างรายได้ของบริษัทและบริษัทย่อย ตั้งแต่ปี 2562 ถึง ปี 2563 มีดังนี้

ผลิตภัณฑ์ / บริการ	ดำเนินการโดย	2563		2562	
		รายได้	ร้อยละ	รายได้	ร้อยละ
บริการสื่อสารดาวเทียม	ไทยคม	3,548	83.92	4,594	94.86
และบริการที่เกี่ยวเนื่อง	ทีซี บรอดคาสติ้ง				
	และบริษัทในกลุ่มธุรกิจไอพีสตาร์				
บริการอินเทอร์เน็ตและสื่อ	ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น	32	0.76	122	2.52
	แคมโบเดียน ดีทีวี เน็ตเวิร์ค				
ตัดรายการระหว่างส่วนงาน		(24)	(0.57)	(53)	(1.09)
รายได้จากการขายและบริการ		**3,557**	**84.13**	**4,663**	**96.28**
รายได้อื่น		671	15.87	337	6.96
รวมรายได้		**4,228**	**100.00**	**4,800**	**100.00**

รายได้จากการขายและบริการจำแนกตามส่วนงานทางภูมิศาสตร์ สำหรับปี 2562 ถึง ปี 2563 มีดังนี้

รายชื่อประเทศ	2563		2562	
	รายได้	ร้อยละ	รายได้	ร้อยละ
ไทย	1,952	54.87	2,251	48.27
ออสเตรเลีย	264	7.42	250	5.36
อินเดีย	442	12.43	660	14.15
ญี่ปุ่น	207	5.81	618	13.25
พม่า	156	4.39	127	2.72
มาเลเซีย	262	7.36	258	5.53
ประเทศอื่น ๆ	275	7.72	499	10.70
รวม	**3,557**	**100.00**	**4,663**	**100.00**

ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมค้า สำหรับปี 2562 ถึง ปี 2563 มีดังนี้

ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมค้า	2563		2562	
	กำไร (ขาดทุน)	ร้อยละ	กำไร (ขาดทุน)	ร้อยละ
บริษัท เซนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี ลิมิเต็ด	3.94	105.27	(116)	n.a.
บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด	(0.05)	(1.56)	-	-
บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด	(0.14)	(3.71)	-	-
รวมส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมค้า	**3.74**	**100.00**	**(116)**	**n.a.**

1.2.2 ลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัทสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มธุรกิจหลัก ดังนี้

ธุรกิจดาวเทียมและบริการต่อเนื่อง

1. **บริการสื่อสารดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง ดำเนินการโดย บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทกลุ่มไอพีสตาร์**

ดาวเทียมไทยคม

ดาวเทียมไทยคม แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 ประเภท คือ ดาวเทียมแบบทั่วไป (Conventional Satellite) และดาวเทียมบรอดแบนด์ (High Throughput Satellite, HTS)

- **ดาวเทียมแบบทั่วไป** (Conventional Satellite)

ดาวเทียมแบบทั่วไปเป็นดาวเทียมที่ให้บริการสำหรับผู้ใช้บริการประจำที่ (Fixed Satellite Service: FSS) โดยสัญญาณจะถูกส่งจากสถานีภาคพื้นดินขึ้นสู่ดาวเทียมและส่งกลับมายังสถานีรับสัญญาณภาคพื้นดิน ณ ตำแหน่งใด ๆ ภายใต้พื้นที่ครอบคลุมบริเวณกว้าง (Footprint) ของดาวเทียม คุณสมบัติดังกล่าวช่วยให้ผู้ประกอบการช่องรายการโทรทัศน์ และผู้ประกอบการโทรคมนาคมสามารถส่งและรับสัญญาณได้ในบริเวณกว้างทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค

- **ดาวเทียมบรอดแบนด์** (Broadband Satellite)

ดาวเทียมบรอดแบนด์ (High throughput Satellite, HTS) เป็นดาวเทียมที่ให้บริการบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ต (แบบจุดต่อจุด) ด้วยเทคโนโลยีการออกแบบดาวเทียมโดยใช้การจัดสรรคลื่นความถี่ขั้นสูงและการออกแบบพื้นที่ให้บริการเป็นวงกลมแคบ ๆ หลาย ๆ วงเรียงติดกันในลักษณะรังผึ้ง ทำให้ดาวเทียมบรอดแบนด์สามารถจัดสรรคลื่นความถี่เพื่อเพิ่มขนาดความจุแบนด์วิธในการให้บริการได้มากกว่าดาวเทียมแบบทั่วไปหลายเท่า จึงสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการลดต้นทุนแบนด์วิธต่อหน่วย (Mbps) ในการให้บริการได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ดาวเทียมบรอดแบนด์สามารถนำเสนอบริการให้กับภาครัฐบาล ภาคธุรกิจ รวมถึงผู้ประกอบการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่อีกด้วย

ปัจจุบันบริษัทให้บริการดาวเทียมแบบทั่วไปจำนวน 4 ดวงในวงโคจร ได้แก่ ดาวเทียม ไทยคม 6 ไทยคม 7 และไทยคม 8 และดาวเทียมบรอดแบนด์อีก 1 ดวง คือ ดาวเทียมไทยคม 4 โดยรายละเอียดคุณสมบัติของดาวเทียมไทยคมแต่ละดวงมีดังต่อไปนี้

	ไทยคม 4	ไทยคม 6	ไทยคม 7	ไทยคม 8
ชนิดของดาวเทียม	ดาวเทียมบรอดแบนด์ High Throughput (HTS)	ดาวเทียมแบบทั่วไป	ดาวเทียมแบบทั่วไป	ดาวเทียมแบบทั่วไป
ที่ตั้งวงโคจร	119.5 องศาตะวันออก	78.5 องศาตะวันออก	120 องศาตะวันออก	78.5 องศาตะวันออก
ผู้ผลิต (ประเทศ)	Space Systems Loral (สหรัฐอเมริกา)	Orbital ATK (สหรัฐอเมริกา)	Space Systems Loral (สหรัฐอเมริกา)	Orbital ATK (สหรัฐอเมริกา)
รุ่น	LS-1300S	Star 2.3	LS-1300	Star 2.4
อายุดาวเทียมตามการออกแบบ*	12 ปี	15 ปี	15 ปี	15 ปี
จัดส่งสู่วงโคจร	สิงหาคม 2548	มกราคม 2557	กันยายน 2557	พฤษภาคม 2559

	ไทยคม 4	ไทยคม 6	ไทยคม 7	ไทยคม 8
ชนิดของ Beams ที่ให้บริการ / ทรานสพอนเดอร์	84 Ku-Spot Beams 8 Ku-Spot Beams (Augment) 3 Ku-Shaped Beams 7 Ku-Broadcast Beams	24 C-band ทรานสพอนเดอร์ 9 Ku-band ทรานสพอนเดอร์	14 C-band ทรานสพอนเดอร์	24 Ku-band ทรานสพอนเดอร์
พื้นที่ให้บริการ	14 ประเทศ: ออสเตรเลีย กัมพูชา จีน อินเดีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น มาเลเซีย เมียนม่าร์ นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน ไทย และเวียดนาม	C-band: ภูมิภาคเอเชียใต้ และทวีปแอฟริกา Ku-band ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	C-band: ประเทศไทย ภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง และภูมิภาคเอเชีย	Ku-band: ประเทศไทย ภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ภูมิภาคเอเชียใต้ และทวีปแอฟริกา

*อายุดาวเทียมตามการออกแบบ ไม่คำนึงถึงสัมปทานและใบอนุญาตประกอบกิจการดาวเทียม

ลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการ

(1) บริการแพร่ภาพสัญญาณโทรทัศน์ (Broadcast) และการบริการสื่อ (Media)

(1.1) บริการส่งต่อช่องรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมไปยังสถานีกระจายสัญญาณปลายทาง

บริษัทให้บริการส่งช่องรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมแบบครบวงจร ทั้งในระบบความคมชัดปกติ (Standard Definition) และในระบบความคมชัดสูง (High Definition และ Ultra-High Definition) แก่ผู้ประกอบการสถานีโทรทัศน์ภาคพื้นดิน สถานีโทรทัศน์ดาวเทียม และผู้ผลิตสื่อโทรทัศน์ เพื่อส่งรายการโทรทัศน์หรือสื่อโทรทัศน์ ไม่ว่าจะเป็นรายการบันเทิง รายการกีฬา หรือรายการข่าว ไปยังสถานีปลายทางภายใต้พื้นที่คลอบคลุมของดาวเทียมไทยคม บริการนี้จึงเป็นทางเลือกที่สมบูรณ์แบบสำหรับผู้ประกอบการ ในการส่งช่องรายการโทรทัศน์หรือสื่อโทรทัศน์ของตนไปยังสถานีปลายทางทั่วประเทศในภูมิภาค หรือในทวีปที่ต้องการ เช่น สถานีทวนสัญญาณโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ผู้ให้บริการโครงข่ายทีวีดิจิทัล และผู้ประกอบการเคเบิลทีวี เป็นต้น

(1.2) การให้บริการส่งสัญญาณโทรทัศน์บนแพลตฟอร์มไทยคม (Multi-Channel Per Carrier (MCPC) platform)

บริษัทให้บริการส่งสัญญาณภาพและเสียงไปยังผู้รับชมปลายทางบนแพลตฟอร์มที่มีประสิทธิภาพ ด้วยบริการแบบครบวงจร (one stop shop) เพื่อให้ผู้บริการโครงข่ายทีวีดิจิทัลสามารถขยายไปสู่ฐานกลุ่มผู้รับชม บริษัทสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องครอบคลุมตลอดพื้นที่เอเชีย ยุโรป ตะวันออกกลาง และแอฟริกา ทั้งย่านความถี่ซีแบนด์และเคยูแบนด์

(1.3) บริการส่งช่องรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมถึงบ้านผู้รับโดยตรง

บริษัทให้บริการส่งช่องรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมถึงบ้านผู้รับโดยตรงแบบครบวงจร ทั้งในระบบความคมชัดปกติ (Standard Definition) และในระบบความคมชัดสูง (High Definition และ Ultra-High Definition) ที่มีคุณภาพและมีความแรงของสัญญาณสูง เพื่อให้ผู้ประกอบการโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก และผู้ประกอบการสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมสามารถเข้าถึงผู้รับชมที่ติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียมไทยคมที่มีขนาดเล็กได้โดยตรง ทั้งนี้ บริษัทมีความพร้อมในการให้บริการเสริมอื่น ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ เช่น การรองรับรายการที่ผู้ชมต้องชำระค่าใช้จ่ายเมื่อรับชม (pay-per-view) ระบบเรียกชมรายการตามสั่ง (video-on-demand) เมนูแนะนำรายการอิเล็กทรอนิกส์ (electronic programme guides) รวมทั้งการรองรับโฆษณาและรายการโฮมชอปปิ้ง (home shopping) เป็นต้น

สถานีบริการภาคพื้นดิน (Teleport and Digital Direct-to-Home (DTH) Center)

สถานีบริการภาคพื้นดิน (Teleport หรือ Telecommunications Port) เป็นสถานีศูนย์กลางที่ให้บริการเสริมต่าง ๆ ในด้านธุรกิจการแพร่สัญญาณโทรทัศน์และโทรคมนาคม สถานีบริการภาคพื้นดินไทยคมเป็นสถานีเทเลพอร์ตที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9002 และ 9001:2000 มีการติดตั้งอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เพื่อให้บริการด้านการแพร่สัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมแก่ผู้ประกอบการทั้งในและนอกประเทศ บริษัทได้นำเสนอการให้บริการแบบครบวงจร โดยรวมการรวมแบนวิดธ์กับบริการเสริมเข้าด้วยกัน เช่น การกระจายสัญญาณโดยเทป การบีบอัดสัญญาณโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ทั้งในระบบความคมชัดปกติ (Standard Definition) และในระบบความคมชัดสูง (High Definition และ Ultra-High Definition) การถ่ายทอดสัญญาณดาวเทียม การตรวจสอบสัญญาณตลอดจนการให้บริการใหม่ คือ การให้บริการส่งรายการโทรทัศน์หรือวีดีโอผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (Over-The-Top, OTT)

นอกจากนี้ บริษัทได้ร่วมมือกับบริษัทในเครือ ได้แก่ บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด ซึ่งเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายแบบบอกรับสมาชิก สำหรับช่องรายการที่มีเนื้อหาของประเทศไทย

(2) การบริการบรอดแบนด์ (Broadband) และการให้บริการข้อมูล (Data)

(2.1) ตลาดผู้ใช้บริการรายย่อย

บริษัทช่วยให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตสามารถนำเสนอบริการบรอดแบนด์ความเร็วสูงแก่ผู้ใช้งานกลุ่มผู้อยู่อาศัยและธุรกิจขนาดย่อมในพื้นที่ชนบทห่างไกลในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก บริการดังกล่าวได้รับความไว้วางใจจากผู้ประกอบการมาอย่างยาวนานด้วยระบบควบคุมคุณภาพการให้บริการแบบ Uniform Quality of Service หรือ QoS ของไอพีสตาร์ที่มีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศและมีความคุ้มค่าด้านต้นทุนเมื่อเปรียบเทียบกับดาวเทียมแบบทั่วไป ส่งผลให้ผู้ประกอบการอินเทอร์เน็ตมีความได้เปรียบในการแข่งขันและสามารถขยายการให้บริการไปยังลูกค้าทั้งกลุ่มผู้อยู่อาศัยและธุรกิจขนาดย่อมทั่วประเทศ

(2.2) ตลาดผู้ให้บริการโครงข่าย

บริษัทให้บริการดาวเทียมบรอดแบนด์แบบครบวงจรกับผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อใช้ในการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ผ่านดาวเทียมในบริเวณที่ระบบโครงข่ายภาคพื้นดินไม่สามารถเข้าถึงด้วยต้นทุนที่มีประสิทธิภาพ โดยสามารถรองรับรูปแบบการใช้งานสถานีฐานที่หลากหลาย เช่น macro cells, micro cells, small cells และ IP-node-Bs โครงข่ายไอพีสตาร์สามารถให้บริการเชื่อมต่อโทรศัพท์เคลื่อนที่ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อรองรับการขยายตัวของสังคมเมืองและการใช้งานเสียงและข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว

(2.3) ตลาดกลุ่มภาคธุรกิจ

บริษัทสร้างความเหนือกว่าในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการภาคธุรกิจที่มีความต้องการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์และการสื่อสารแบบความเร็วสูงที่เชื่อถือได้เพื่อดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเป็นระบบสำรองเมื่อเครือข่ายภาคพื้นดินล้มเหลว ไม่ว่าจะอยู่ในอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซธรรมชาติที่มีสถานีบริการทั่วประเทศ ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ที่ต้องการระบบสำรองเพื่อความต่อเนื่องในการใช้งานแอพลิเคชั่นออนไลน์ หรือธนาคารที่ต้องการเครือข่ายที่น่าเชื่อถือสำหรับการทำธุรกรรมทางการเงิน เครือข่ายอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ผ่านดาวเทียมไอพีสตาร์เพื่อภาคธุรกิจสามารถให้บริการโดยไม่มีข้อจำกัดด้านจำนวนสถานีบริการ ร้านค้า หรือธนาคารที่เชื่อมต่อกับเครือข่าย

(2.4) ตลาดกลุ่มภาครัฐบาล

หน่วยงานภาครัฐของประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกสามารถพึ่งพาประโยชน์จากไอพีสตาร์ได้ บริการไอพีสตาร์เพื่อภาครัฐบาลสามารถช่วยกระจายการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐให้ครอบคลุมทั่วประเทศ อีกทั้งช่วยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและเชื่อมการสื่อสารของภาครัฐด้วยต้นทุนที่มีประสิทธิภาพ ไอพีสตาร์เป็นบริการที่พิสูจน์แล้วสำหรับหน่วยงานภาครัฐในการขยายการเข้าถึงการข้อมูลข่าวสารและการติดต่อสื่อสารทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการเชื่อมต่อการสื่อสารเมื่อเกิดภาวะวิกฤตภัยพิบัติในพื้นที่ต่างๆ การให้บริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม การให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตชุมชน หรือการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์สำหรับการใช้งานภายในของหน่วยงานภาครัฐและการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ

(2.5) บริการสื่อสารความเร็วสูงผ่านดาวเทียมแบบเคลื่อนที่

นาวา (NAVA) คือแพลตฟอร์มในการให้บริการสื่อสารความเร็วสูงผ่านดาวเทียมแบบเคลื่อนที่ทางทะเลแบบครบวงจร เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการสื่อสารแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการเดินเรือและอุตสาหกรรมนอกชายฝั่ง (Offshore) เพื่อการรับส่งข้อมูล เชื่อมต่อการสื่อสารให้กับลูกเรือและผู้โดยสาร และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัยให้กับผู้ประกอบการ ในเดือนธันวาคม 2563 บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด (NSAT) ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนภายใต้ความร่วมมือของ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (กสท) และบริษัทไทยคมได้เปิดตัวบริการ NAVA by NSAT หรือบริการดิจิทัลผ่านดาวเทียมเพื่อการสื่อสารทางทะเล ซึ่งเป็นการผนวกเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านดาวเทียมของบริษัทไทยคมเข้ากับดิจิทัลโซลูชั่นที่หลากหลายของบริษัท กสท

<u>สถานีควบคุมเครือข่ายภาคพื้นดินไอพีสตาร์</u>

สถานีควบคุมเครือข่ายภาคพื้นดินไอพีสตาร์ถูกออกแบบให้มีความสามารถรองรับการใช้งานที่หลากหลาย เช่น การให้บริการติดต่อสื่อสารที่เข้าถึงผู้ใช้บริการไม่ว่าจะเป็นกลุ่มลูกค้าองค์กร ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต หรือผู้ใช้บริการทั่วไป โดยสามารถให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง บริการเครือข่ายภายในองค์กร การประชุมทางไกล การแพร่ภาพและเสียง บริการรับส่งข้อมูลและบริการโทรศัพท์ สถานีควบคุมเครือข่ายภาคพื้นดินไอพีสตาร์มีหน้าที่สนับสนุนการสื่อสารแบบ wide band จากสถานีควบคุมเครือข่ายภาคพื้นดินไปยังอุปกรณ์รับส่งสัญญาณปลายทางไอพีสตาร์ และการสื่อสารแบบ narrow-band จากอุปกรณ์รับส่งสัญญาณปลายทางไอพีสตาร์กลับไปยังสถานีควบคุมเครือข่ายภาคพื้นดินไอพีสตาร์ อนึ่ง ปัจจุบันบริษัทมีสถานีควบคุมเครือข่ายภาคพื้นดินไอพีสตาร์ 15 สถานีใน 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

(3) <u>การบริการด้านที่ปรึกษา และออกแบบระบบสื่อสารดาวเทียม</u>

ในปี 2562 บริษัทได้ให้บริการด้านที่ปรึกษา และออกแบบระบบสื่อสารดาวเทียมอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อตอบสนองความต้องการให้แก่ผู้ประกอบการดาวเทียม ภาคธุรกิจและภาครัฐ ที่มีความต้องการที่จะเริ่มต้นดำเนินธุรกิจดาวเทียม โดยบริษัทมีการให้บริการแบบครบวงจรในส่วนของการเป็นที่ปรึกษาให้กับลูกค้าในทุกๆ เรื่อง เช่น การวางแผนการใช้งานวงโคจร การประสานงานความถี่ การขอใบอนุญาต การให้คำปรึกษาเรื่องการออกแบบดาวเทียม รวมถึงการทำการตลาดและการเงินการลงทุนในการทำธุรกิจ ด้วยประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจดาวเทียมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศของบริษัทที่มีมาอย่างยาวนาน บริษัทมีความมั่นใจในศักยภาพของการให้บริการดังกล่าวแก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพื่อตอบสนองความต้องการและยกระดับความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจดาวเทียมให้กับลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ปัจจุบัน บริษัทให้บริการด้านที่ปรึกษาแก่ภาครัฐของประเทศบังกลาเทศ และกำลังศึกษาถึงโอกาสในการร่วมมือกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียใต้อีกด้วย เช่น ประเทศเนปาล เป็นต้น

<u>การตลาด การแข่งขัน และแผนกลยุทธ์ในปี 2563</u>

(1) <u>ภาวะอุตสาหกรรมบริการแพร่ภาพสัญญาณโทรทัศน์ (Broadcast) และการบริการสื่อ (Media)</u>

ถึงแม้ว่าแนวโน้มการรับชมโทรทัศน์ในปัจจุบัน พฤติกรรมผู้บริโภคจะเปลี่ยนไปรับชมผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมากขึ้น โดยการรับชมผ่านมือถือสมาร์ทโฟนและแทบเล็ต แต่ความต้องการการใช้งานดาวเทียมยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องจากความต้องการในการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของช่องโทรทัศน์จากความคมชัดแบบมาตรฐาน (Standard Definition) ไปเป็นความคมชัดที่สูงขึ้น (High Definition และ Ultra High Definition) ในทุกภูมิภาค นอกจากนี้บริษัทยังมุ่งหาพันธมิตรที่จะสามารถรองรับการให้บริการแพร่ภาพจากกลุ่มประเทศอินโดจีนไปยังทั่วโลกเพื่อให้บริการคลอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

<u>ภาวะอุตสาหกรรมในภูมิภาคเอเชีย</u>

ในภูมิภาคเอเชียนั้นมีอัตราการเติบโตของตลาดดาวเทียมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศ อินเดีย และภูมิภาคอินโดจีนถือว่ามีอัตราการเติบโตอย่างมีนัยสำคัญ

ประเทศอินเดียมีความต้องการใช้งานดาวเทียมสำหรับบริการแพร่ภาพสัญญาณโทรทัศน์ (Broadcast) และการให้บริการเทเลคอม (Telecom) โดยบริษัทมุ่งเน้นพัฒนาความร่วมมือกับพันธมิตรเพื่อให้บริการที่มีความยืดหยุ่น โดยมีทั้งในรูปแบบการขายเหมา (Wholesale) และการขายปลีก (Retail) เพื่อรองรับความต้องการที่จะเพิ่มขึ้นดังกล่าว

ในส่วนของภูมิภาคอินโดจีนนั้น ความต้องการใช้ดาวเทียมที่เพิ่มขึ้นเกิดจากความต้องการใช้งานเพื่อสนับสนุนการสื่อสารของประชากร โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่ห่างไกล อีกทั้งมีการใช้งานเพื่อขยายบริการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ และขับเคลื่อนให้ระบบ 4G สามารถใช้งานได้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของภูมิภาค

ภาวะอุตสาหกรรมในภูมิภาคแอฟริกา

เนื่องจากทวีปแอฟริกามีสภาพภูมิประเทศที่ถือเป็นความท้าทายอย่างมาก ในการขยายโครงข่ายโทรคมนาคมภาคพื้นดิน ดังนั้นบริการทางด้านดาวเทียมจึงมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองความต้องการในการสื่อสารของภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะการเชื่อมต่อโครงข่ายระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านดาวเทียม และบริการเครือข่ายข้อมูลในระบบ VSAT (Very Small Aperture Terminal)

จากข้อได้เปรียบข้างต้นทำให้ความต้องการใช้งานดาวเทียมในภูมิภาคนี้ยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง แม้จะประสบปัญหาการหยุดชะงักทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลกระทบไปทั่วโลก รวมถึงวิกฤติการแพร่ระบาดของโควิด-19 ก็ตาม

การแข่งขันของอุตสาหกรรมดาวเทียมแบบทั่วไป

การแข่งขันในภูมิภาคเอเชีย

ในภูมิภาคเอเชียมีอัตราการเติบโตจากการใช้งานดาวเทียมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้อัตราการแข่งขันสูงขึ้นตามไปด้วย มีผู้แข่งขันจากผู้ให้บริการดาวเทียมระดับภูมิภาค และระดับโลกเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน เกิดการแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดในหลายๆ ประเทศ เช่น ในประเทศอินเดีย เป็นตลาดที่มีความต้องการบริการดาวเทียมที่สูง เนื่องจากมีการใช้งานดาวเทียมสำหรับบริการแพร่ภาพสัญญาณโทรทัศน์ (Broadcast) ในประเทศ จึงนับได้ว่าช่องสัญญาณโทรทัศน์ท้องถิ่นดังกล่าวเป็นตัวขับเคลื่อนให้ความต้องการใช้งานดาวเทียมสูงขึ้น ส่งผลให้มีผู้ให้บริการหลายรายมีความต้องการเข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดนี้ แต่ทั้งนี้บริษัท ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในตลาดอินเดียตั้งแต่แรก และยังได้รับสิทธิ์อนุญาตให้บริการได้ในประเทศอินเดีย (Landing Rights) รวมถึงบริษัทยังมีความสัมพันธ์ที่ดี ได้รับการไว้วางใจจากลูกค้าในประเทศอินเดีย ซึ่งถือว่าบริษัทมีข้อได้เปรียบทางการแข่งขันในประเทศอินเดียเมื่อเทียบกับคู่แข่งรายอื่น

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เป็นอีกหนึ่งตลาดที่มีผู้แข่งขันจากผู้ประกอบการดาวเทียมหลายประเทศให้ความสนใจ ซึ่งบริษัทได้ดำเนินธุรกิจกับเมียนมาร์มาอย่างยาวนาน มีความไว้วางใจ และความสัมพันธ์ที่ดีจากฐานลูกค้าในประเทศเป็นอย่างดี เป็นตลาดที่ธุรกิจดาวเทียมสามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีผู้ให้บริการดาวเทียมระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลกเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีแรงกดดันทางด้านราคาในภูมิภาคดังกล่าว ทางบริษัทเชื่อมั่นว่าการแข่งขันจากคู่แข่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อบริษัทมากนัก เนื่องจากความสัมพันธ์อันดีของบริษัทที่มีมาอย่างยาวนาน รวมถึงความต้องการของผู้บริโภคยังมีอัตราการเพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัยเสริมมาจากการขยายตัวของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชนบทหรือพื้นที่ห่างไกล การขยายพื้นที่ให้บริการโครงข่ายโทรศัพท์มือถือทั้งระบบ 4G และ 5G รวมถึงการเติบโตของเทคโนโลยีการสร้างภาพเสมือนจริง (Virtual Reality) นั้นต้องการการรับส่งข้อมูลที่มีความเร็วสูง และครอบคลุมไปทั่วทุกภูมิภาค อีกทั้งบริษัทยังมีความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าที่มีมาอย่างยาวนาน ทำให้ดาวเทียมไทยคมยังคงเป็นที่ต้องการของตลาด

การแข่งขันในภูมิภาคแอฟริกา

มีผู้ประกอบการดาวเทียมหลักหลายรายสนใจและเล็งเห็นโอกาสในการขยายตลาดเป้าหมายมายังทวีปแอฟริกามากขึ้น จากการที่มีผู้ให้บริการดาวเทียมหลายรายให้ความสนใจในภูมิภาคนี้ย่อมส่งผลให้ภูมิภาคแอฟริกามีแรงกดดันทางด้านราคาด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม แอฟริกายังเป็นตลาดที่มีศักยภาพในเชิงปริมาณความต้องการใช้งาน อันเนื่องมาจากการที่เป็นทวีปที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลกและมีจำนวนประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งในปัจจุบันจำนวนประชากรที่เข้าถึงเทคโนโลยีการสื่อสารยังมีอัตราที่ค่อนข้างต่ำและมีขีดจำกัด นอกจากนี้ การที่เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเริ่มเข้ามามีบทบาทกับประชากรในภูมิภาค ส่งผลให้เกิดความต้องการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อเชื่อมต่อโครงข่ายภาคพื้นดิน และโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั่วทุกพื้นที่ และดาวเทียมก็เป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สุดใน

ปัจจุบัน บริษัทจึงเชื่อมั่นว่าแอฟริกาเป็นภูมิภาคที่ตลาดจะยังสามารถเติบโตได้อีกและบริษัทไทยคมมีความสามารถที่จะแข่งขันในภูมิภาคนี้ได้

แผนกลยุทธ์ดาวเทียมแบบทั่วไปในปี 2563

บริษัทยังคงใช้กลยุทธ์เพื่อสร้างความแข็งแกร่งในการเป็นดาวเทียมที่ได้รับความนิยมสูงที่มีจำนวนฐานผู้ชมและจำนวนช่องรายการโทรทัศน์เป็นจำนวนมาก ณ ตำแหน่งวงโคจร 78.5 องศาตะวันออก ซึ่งเป็นตำแหน่งวงโคจรของดาวเทียมไทยคม 6 และดาวเทียมไทยคม 8 โดยในปัจจุบันมีจำนวนช่องรายการโทรทัศน์จำนวน 748 ช่องรายการ (147 ช่องรายการประเภทความคมชัดสูง) ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

สำหรับดาวเทียมไทยคม 7 และดาวเทียมไทยคม 8 บริษัทมุ่งเน้นพัฒนาความร่วมมือกับลูกค้าเพื่อให้บริการดาวเทียมในโครงการระยะยาวแก่ตลาดอินเดีย นอกจากนี้บริษัทยังมุ่งเน้นความสำคัญในการร่วมมือกับพันธมิตรในระดับโลก เพื่อเชื่อมต่อโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในภูมิภาคอินโดจีนอีกด้วย ในภูมิภาคแอฟริกาบริษัทยังคงผลักดันในการสร้างพันธมิตรในท้องถิ่นเพื่อให้บริการอย่างครบวงจร เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า โดยเน้นขยายบริการส่งช่องรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม บริการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ บริการเครือข่ายข้อมูลในระบบ VSAT (Very Small Aperture Terminal) และบริการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง อีกทั้ง บริษัทยังร่วมมือกับพันธมิตรผู้ให้บริการสถานีภาคพื้นดินในทวีปยุโรป เพื่อให้บริการแพร่สัญญาณภาพและเสียงผ่านดาวเทียมจากจากทวีปแอฟริกาไปสู่ทวีปยุโรปอีกด้วย

(2) ภาวะอุตสาหกรรมบริการบรอดแบนด์ (Broadband) และการรับส่งข้อมูล (Data)

อุตสาหกรรมดาวเทียมบรอดแบนด์ทั้งในส่วนของ GEO และ Non-GEO High Throughput Satellite (HTS) ยังคงมีแนวโน้มเติบโตอย่างมาก ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคในระยะสั้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เนื่องจากปัจจัยหลัก 2 ประการ คือปริมาณการใช้งานต่อจุดที่เพิ่มขึ้นและพัฒนาการของเทคโนโลยีโครงข่ายดาวเทียม โดยตลาดผู้ใช้บริการรายย่อย (แบบใช้งานตามบ้านและผ่าน Wi-Fi Hotspot) และตลาดผู้ให้บริการโครงข่ายซึ่งมีความจำเป็นต้องอัพเกรดระบบโครงข่าย 2G, 3G, 4G และ 5G เป็นสองตลาดหลักที่เร่งให้เกิดการเติบโตของความต้องการใช้งานดังกล่าว จากรายงานของ Cisco Annual Internet Report (2561-2566), ในปี 2566 ประมาณ 2 ใน 3 ของประชากรโลกจะสามารถเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ ในขณะที่ มากกว่าร้อยละ 10 ของการเชื่อมต่ออุปกรณ์และโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั่วโลกจะเป็นการเชื่อมต่อผ่านโครงข่าย 5G

การแข่งขันของอุตสาหกรรมดาวเทียมบรอดแบนด์

อุตสาหกรรมดาวเทียมบรอดแบนด์กำลังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านท่ามกลางพัฒนาการหลากหลายที่เกิดขึ้นพร้อมกัน อาทิเช่น การขยายพื้นที่ให้บริการของผู้ประกอบการดาวเทียมรายใหญ่ การเริ่มให้บริการของกลุ่มผู้ประกอบการดาวเทียมบรอดแบนด์รายใหม่ในวงโคจรค้างฟ้า (GEO) วงโคจรระยะปานกลาง (MEO) และวงโคจรระยะต่ำ (LEO) นวัตกรรมการออกแบบดาวเทียมและอุปกรณ์ระบบภาคพื้นดิน ตลอดจนโมเดลธุรกิจและโซลูชั่นใหม่ ส่งผลให้การแข่งขันโดยรวมของอุตสาหกรรมเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ดาวเทียมไทยคม 4 (ไอพีสตาร์) ยังคงมีความได้เปรียบในการแข่งขันในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกจากการเป็นผู้ประกอบการดาวเทียมบรอดแบนด์รายแรกที่มีประสบการณ์ในการให้บริการมากกว่า 10 ปี และมีใบอนุญาตให้บริการ (Landing Rights) ในกว่า 10 ประเทศทั่วภูมิภาค

แผนกลยุทธ์บริการด้านบรอดแบนด์ ในปี 2564

บริษัทให้ความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้งานแบนวิดธ์บนแพลตฟอร์มไอพีสตาร์และแพลตฟอร์มของพันธมิตรทางธุรกิจ เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มปริมาณการใช้งานแบนวิดธ์ดาวเทียมไทยคม 4 โดยการผสมผสานการให้บริการแบนวิดธ์ขนาดใหญ่แก่ผู้ประกอบการโครงข่าย กลุ่มภาคธุรกิจ และกลุ่มภาครัฐบาลในภูมิภาค กับการให้บริการบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตแก่ผู้ใช้งานรายย่อยในประเทศที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ บริษัทมีแผนขยายบริการนาวา (NAVA) หรือบริการสื่อสารความเร็วสูงผ่านดาวเทียมแบบเคลื่อนที่ทางทะเล ผ่านบริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด (NSAT) ภายใต้ความร่วมมือกับ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (กสท) (ปัจจุบันคือ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)) สำหรับแผนระยะยาว บริษัทได้ร่วมมือทางธุรกิจกับพันธมิตรในการดำเนินโครงการดาวเทียมบรอดแบนด์รุ่นใหม่ๆ (Next

Generation High Throughput Satellite) ที่มีโครงสร้างต้นทุน และราคาต่อหน่วยต่ำเพื่อการให้บริการด้านบรอดแบนด์สำหรับอนาคต

2. บริการที่เกี่ยวเนื่องสำหรับการสื่อสารดาวเทียม ดำเนินการโดย บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด (ทีซีบี)

ลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการ

ทีซีบี ให้บริการที่เกี่ยวเนื่องกับการสื่อสารดาวเทียม เพื่อเป็นส่วนเสริมให้ธุรกิจของบริษัทมีความครบวงจร โดยแบ่งการให้บริการออกได้ดังนี้

บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ สำหรับกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่

การให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ของ ทีซีบี มีลักษณะเป็นผู้รวบรวม (Multiplex) ข่าวสารสาธารณะ หรือรายการ หรือกลุ่มของข่าวสารสาธารณะ หรือกลุ่มของรายการ ที่ส่งมาจากผู้ให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ รวมถึงการให้บริการเข้ารหัส (Encryption) ในกรณีที่ผู้ให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์มีความประสงค์ในการกำหนดเงื่อนไขในการรับสัญญาณ เช่น การเข้ารหัสแบบ Conditional Access (CA) หรือการเข้ารหัสแบบ BISS Key ก่อนถ่ายทอดสัญญาณเสียง หรือภาพที่ใช้ในการส่งข่าวสารสาธารณะ หรือรายการจากสถานีไปยังเครื่องรับผ่านทางโครงข่ายการสื่อสารผ่านดาวเทียมที่ได้รับอนุญาต รวมทั้งการให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ สำหรับกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่แบบบอกรับสมาชิก เพื่อให้บริการระบบไอพีทีวี (Transcoding & Streaming service) โดยมีขอบเขตพื้นที่การให้บริการครอบคลุมทั่วทั้งประเทศไทย

บริการโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อให้เช่าใช้และเพื่อให้บริการโทรคมนาคม (Network Provider and Service Provider)

การให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อให้เช่าใช้ และเพื่อให้บริการโทรคมนาคม (Network Provider and Service Provider) ซึ่งประกอบด้วยประเภทของกิจการโทรคมนาคมและบริการ ดังนี้

1) บริการรับ-ส่งสัญญาณเป็น Transmission Platform
2) บริการรับ-ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม (Satellite Uplink/Downlink Service)
3) บริการรับ-ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม (Satellite Uplink/Downlink Service) จากสถานีแม่ข่าย
4) บริการสื่อสารผ่านดาวเทียมที่ใช้จานสายอากาศขนาดเล็ก (Public Very Small Aperture Terminal (VSAT) Service) เพื่อให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมาก
5) บริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม ที่มีสถานีแม่ข่ายเป็นของตนเอง
6) บริการให้เช่าช่องสัญญาณผ่านดาวเทียม (Transponder)
7) บริการอินเทอร์เน็ตประจำที่ผ่านดาวเทียม
8) บริการอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ผ่านดาวเทียม
9) บริการ Co-Location
10) บริการบริหารจัดการดาวเทียม

โดยผู้ใช้บริการสามารถเชื่อมต่อสัญญาณข้อมูล ภาพ และเสียงผ่านโครงข่ายสื่อสารผ่านดาวเทียมได้หลากหลายรูปแบบ โดยปราศจากข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์

ธุรกิจอินเทอร์เน็ตและสื่อ

3. บริการอินเทอร์เน็ตและบริการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการโดยบริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด (ไทยเอไอ)

ลักษณะผลิตภัณฑ์หรือบริการ

(1) บริการแพลตฟอร์ม

บริการจำหน่ายและให้เช่าแพลตฟอร์ม หรือให้บริการทำกิจกรรมทางการตลาดเพื่อสนับสนุนการขาย หรือระบบที่ทางไทยเอไอ ได้พัฒนาขึ้น เช่น IPTV Channel ซึ่งเป็นช่องโทรทัศน์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือ Multimedia Streaming Platform ซึ่งใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหาอื่น ๆ ที่เป็น Video หรือ Audio ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น การถ่ายทอดสถานีวิทยุ โทรทัศน์ ผ่านอินเทอร์เน็ต รวมถึงแพลตฟอร์มสนันสนุนการจัดการแข่งขันเกม eSport ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมการแข่งขัน eSport ให้กับทั้งผู้สมัคร และผู้จัดการแข่งขัน ซึ่งแพลตฟอร์มและแอพพลิเคชั่นที่ได้พัฒนาขึ้นนี้มีความเหมาะสมอย่างมากกับการใช้งานร่วมกับบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ต รวมทั้งการพัฒนาบริการตามความต้องการเฉพาะของลูกค้า

(2) การจำหน่ายอุปกรณ์จานรับสัญญาณดาวเทียมดีทีวี

อุปกรณ์ชุดรับสัญญาณดาวเทียม ซึ่งประกอบด้วยจานดาวเทียมและเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม Ku-Band โดยเป็นจานดาวเทียมขนาดเล็กราคาไม่แพง สะดวกในการติดตั้ง โดยจำหน่ายทั้งแบบครบชุด (Full Set) และเฉพาะกล่อง (IRD Box) ผู้ซื้อสามารถรับชมรายการโทรทัศน์ได้ชัดเจน โดยเน้นบริการที่ช่องฟรีทีวีทั่วไป โทรทัศน์เพื่อการศึกษา รวมทั้ง ช่องสาระบันเทิงอื่น ๆ บริษัทจำหน่ายผ่านร้านติดตั้งจานดาวเทียม ร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า ห้างสรรพสินค้าบางแห่ง ฯลฯ ทั่วประเทศ ซึ่งอาจจะขายเฉพาะอุปกรณ์ หรือรวมค่าติดตั้งด้วยก็ได้

ไทยเอไอ เน้นการให้บริการหลังการขายเพื่อให้ลูกค้าสามารถรับชมรายการน่าสนใจและโดดเด่น เช่น ข่าวสารคดี ภาพยนตร์ การ์ตูน เพลง และช่องการศึกษา ได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ไทยเอไอยังให้ความสำคัญกับการอบรมเทคนิคให้ช่างติดตั้งทั่วประเทศ เพื่อเป็นช่องทางขายอีกทางหนึ่งด้วย

(3) บริการให้คำปรึกษาและติดตั้งระบบสำหรับเครือข่ายบรอดแบนด์แบบครบวงจร และเครือข่ายทีวีภายในอาคาร (System Integration)

เป็นการออกแบบและติดตั้งระบบฯ ตามความต้องการของลูกค้า เน้นบริการที่ใช้สื่อดาวเทียมและสื่ออินเทอร์เน็ตอื่น ๆ เช่น การให้บริการ Platform เช่น IPTV บริการ VDO Conference, Data Transfer, Multimedia Online เป็นต้น การให้บริการ System Integration ซึ่งให้บริการ Network และ Software และการให้บริการระบบ Smart Office เช่น ระบบการจองห้องประชุม ระบบการจองรถบริษัท

3.1 บริการสำหรับเครือข่ายบรอดแบนด์

เพื่อตอบสนองลูกค้าในการเชื่อมต่อเครือข่ายส่งผ่านข้อมูลหลากหลายเนื้อหาในรูปแบบต่าง ๆ การอบรมตามที่ลูกค้าต้องการทั้งแบบ ONE WAY และ TWO WAY

3.2 บริการสำหรับเครือข่ายทีวีภายใน

เพื่อตอบสนองลูกค้าในการติดตั้งระบบเครือข่ายทีวีภายในสำหรับสถานพักอาศัยในอาคาร ทั้งแบบรับชมฟรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และแบบรับชมโดยเสียค่าบริการรายเดือน

<u>การตลาดและการแข่งขัน</u>

(1) <u>ภาวะอุตสาหกรรมและการแข่งขัน</u>

- บริการแพลตฟอร์ม

บริษัทยังคงให้บริการกับลูกค้ากลุ่มเดิมสร้างรายได้จากอุปกรณ์เดิมที่มีอยู่โดยไม่ได้มีการขยายฐานลูกค้าออกไปมากนัก เนื่องจากการให้บริการแพลตฟอร์มนี้เป็นบริการที่แพร่หลายและลงทุนไม่สูงลูกค้าสามารถเลือกใช้บริการเลือกลงทุนเอง หรือทำเองได้ รวมทั้งการหาลูกค้าใหม่ในกลุ่มลูกค้าที่สนใจการแข่งขันเกม eSport

บริษัท ยังได้ให้บริการในการทำกิจกรรมทางการตลาดเพื่อสนับสนุนการขายให้กับบริการหรือแพลตฟอร์มหรือแอปพลิเคชันของลูกค้าอีกด้วย

- การจำหน่ายอุปกรณ์จานรับสัญญาณดาวเทียมดีทีวี

ปัจจุบันในตลาดมีอุปกรณ์รับสัญญาณโทรทัศน์หลากหลายรูปแบบ เช่น จานรับสัญญาณผ่านดาวเทียม เคเบิลท้องถิ่น และเสาอากาศแบบดิจิทัลทีวี จึงมีการแข่งขันที่สูง โดยเฉพาะทางด้านราคา ช่องรายการ รวมทั้ง มีจานรับสัญญาณดาวเทียมรุ่นใหม่ ๆ และกล่องรับสัญญาณทีวีดิจิทัล ออกมาแข่งขัน ในราคาที่ถูกลงมาก หรือคู่แข่งโดยอ้อมอย่างเช่น กล่อง AIS PLAYBOX – AIS Fibre แต่ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวรองรับสัญญาณจาก internet และผ่าน Routers

- บริการให้คำปรึกษาและติดตั้งระบบสำหรับเครือข่ายบรอดแบนด์แบบครบวงจร (System Integration)

บริการสำหรับเครือข่ายบรอดแบนด์นั้น เป็นบริการที่มีผู้ให้บริการหลายราย ซึ่งแต่ละรายจะมีความชำนาญในเทคนิคเฉพาะด้าน สำหรับไทยเอไอจะเน้นเทคโนโลยีในการส่งไฟล์ขนาดใหญ่ในรูปแบบของ IP File Transfer เป็นหลัก โดยเฉพาะแบบบรอดแบนด์ผ่านเครือข่ายดาวเทียม หรือผ่านบริการไอพีสตาร์ โดยจะเน้นไปที่การให้บริการส่งข้อมูลเพื่อการศึกษาอบรมภายในองค์กร

บริการสำหรับเครือข่ายทีวีภายในนั้น เป็นบริการที่มีคู่แข่งขันในตลาดทั้งแบบให้บริการช่องทีวีผ่านดาวเทียมเช่นเดียวกับไทยเอไอ และแบบที่ให้บริการผ่านทางเครือข่ายเคเบิ้ลทีวี โดย ไทยเอไอ จะเน้นเจาะกลุ่มอาคารสร้างใหม่โดยเฉพาะอาคารคอนโดมิเนียมที่เกิดขึ้นจำนวนมาก ไทยเอไอจะเน้นจุดแข็งด้วยการนำเสนอและติดตั้งเครือข่ายทีวีภายในอาคารของลูกค้าด้วยกล่อง HDTV Box ที่ให้คุณภาพในการรับชมรายการทีวีที่คมชัดกว่ากล่องดาวเทียมปกติ นอกจากนี้ไทยเอไอ ได้มีการเจาะกลุ่มผู้ให้บริการเคเบิ้ล ท้องถิ่นเพื่อขายชุดอุปกรณ์ DTV-IP GATEWAY Box เพื่อใช้งานในการเปลี่ยนโครงข่ายเคเบิ้ลทีวีเดิมจากระบบอนาล็อก เป็นแบบระบบดิจิทัล

นอกจากนี้ยังเน้นให้คำปรึกษาและติดตั้งระบบ Smart office เช่น ระบบการจองห้องประชุม ระบบการจองรถบริษัท หรือระบบอื่นๆ ตามความต้องการของลูกค้า

(2) <u>การตลาดและการขาย</u>

การตลาดและการขายแบ่งตามประเภทการให้บริการออกเป็น 2 กลุ่มบริการ คือ

1. กลุ่มที่ทำการขายตรง (Direct Sales) – คือ กลุ่มบริการ System Integration ซึ่งเน้นไปที่การติดต่อโดยตรงเพื่ออธิบายสินค้า รับทราบความต้องการของลูกค้า การสาธิตสินค้า หรือการออกแบบการวางระบบเครือข่ายทีวีภายในอาคาร เช่น โรงแรม คอนโดมิเนียม อพาร์ทเม้นท์ ซึ่งกลุ่มลูกค้ามักจะเป็นองค์กร โดยลูกค้ากลุ่มนี้จะไม่ค่อยมีการใช้สื่อโฆษณาแบบ Mass Media มากนัก จะมุ่งเน้นการจัดสัมมนาเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องผลิตภัณฑ์ และโซลูชั่นส์
2. กลุ่มที่ทำการขายผ่านตัวแทนจำหน่าย – คือ กลุ่มที่กระจายสินค้าแบบชุดอุปกรณ์ผ่านตัวแทนจำหน่ายเป็นหลัก เป็นบริการที่ไทยเอไอจะทำการตลาดโดยมีสื่อสนับสนุนการขาย ณ พื้นที่เป็นหลัก และการจัดสัมมนาอบรม กลุ่มผู้ประกอบการโรงแรม คอนโดมิเนียม อพาร์ทเม้นท์ และผู้ประกอบการเคเบิ้ลทีวี เป็นต้น พร้อมนำเสนอสินค้า

หรือรายการส่งเสริมการขายใหม่ๆ โดยผ่านช่องทางการตลาดโซเชียลมีเดีย นอกจากนั้น จะมีสื่อ Mass Media เสริมเป็นครั้งคราว รวมทั้งจะมีระบบ Incentive สำหรับรายที่มียอดสั่งซื้อสูง แต่ทั้งนี้ ณ ปัจจุบันจะมุ่งเน้นทำการขายและการตลาดผ่านงานระบบโซลูชั่นส์รองรับธุรกิจโรงแรม คอนโดมิเนียม อพาร์ทเม้นท์ และบริการ System Integration ในสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้น

ลักษณะลูกค้าและความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้ากับบริษัท

- การจำหน่ายอุปกรณ์จานรับสัญญาณดาวเทียมดีทีวี - กลุ่มลูกค้า คือ ตัวแทนจำหน่ายจานรับสัญญาณดาวเทียมหรือร้านจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้า รวมทั้งช่องทาง Modern Trade กับกลุ่มผู้ใช้บริการที่เป็น End User หรืออาคาร องค์กรต่าง ๆ อยู่ทั่วประเทศ ความสัมพันธ์จะเป็นในรูปของการให้บริการ การสนับสนุนด้านการตลาด การดูแลให้คำแนะนำทางเทคนิค และ Logistic รวมทั้ง การบริการเปลี่ยนหรือซ่อมอุปกรณ์ที่มีปัญหาหลังจากลูกค้าได้ซื้อสินค้าหรือบริการไปแล้ว

- บริการ System Integration และ Platform - กลุ่มลูกค้า ได้แก่ องค์กรหรือหน่วยงาน ทั้งของภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีสาขากระจายอยู่ทั่วประเทศ หรือสถาบัน ธุรกิจขายตรง ที่มีการจัดการประชุมอบรม หรือสัมมนาภายในองค์กรอยู่เป็นประจำ ตลอดจนภาคอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวหรือโรงแรม เป็นต้น รวมถึงกลุ่มลูกค้านิติบุคคลตามอาคาร อาทิเช่น คอนโดมิเนียม อพาร์ทเม้นท์ และโรงแรม ที่มีความต้องการการติดตั้งพร้อมวางระบบทีวีภายในอาคาร ทั้งที่เป็นแบบผ่านทีวีดาวเทียมหรือไอพีทีวี โดยวางแผนการตลาดมุ่งเน้นเรื่องบริการ System Integrated (SI) เพื่อตอบโจทย์กลุ่มผู้ประกอบการโรงแรม คอนโดมิเนียม อพาร์ทเม้นมท์ เพื่อบริหารจัดการต้นทุนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด และสร้างประสิทธิผลอย่างคุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้าเป็นลักษณะแบบผู้ใช้บริการกับผู้ให้บริการ เน้นการขายนำเสนอตรงในลักษณะขายระบบแบบงานโครงการ และบริการเสริมอื่น ๆ โดยมีสัญญาเป็นรายปี

ธุรกิจโทรศัพท์ในต่างประเทศ

4. บริการด้านโทรคมนาคมในต่างประเทศ ดำเนินการโดยกลุ่มบริษัท เซนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี ลิมิเต็ด (เซน)

บริษัทให้บริการด้านโทรคมนาคมในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ผ่านการลงทุนใน บริษัท เซนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี ลิมิเต็ด (เซน) ซึ่งเป็น บริษัทโฮลดิ้งที่จดทะเบียนในประเทศสิงคโปร์ โดยบริษัทภายใต้การลงทุนของ เซน มีดังต่อไปนี้

บริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ มหาชน (แอลทีซี)

ลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ

(1) ลักษณะการบริการ

แอลทีซี ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมครบวงจร ใน สปป.ลาว สำหรับการให้บริการดังต่อไปนี้

- บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ดิจิตอล (Digital Phone Service (GSM 900/1800/ WCDMA 2100, LTE 1800, 2300 และ 2600 MHz))
- บริการโทรศัพท์พื้นฐาน (Public Switched Telephone Network (PSTN))
- บริการโทรศัพท์พื้นฐานไร้สาย (Fixed Wireless Local Loop – GSM)
- บริการอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ (Broadband Internet) ทั้งบริการบรอดแบนด์แบบคงที่ (Fixed Broadband Internet:- บริการสายวงจรเช่าอินเทอร์เน็ตและดาต้า (Leased Line service) ภายในประเทศและระหว่างประเทศ, IP Transit, Internet Fiber To The Home (FTTH) และ บริการบรอดแบนด์เคลื่อนที่ (Mobile Broadband Internet: อินเทอร์เน็ตในบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทั้งแบบรายเดือน และแบบเติมเงิน)

- บริการโทรข้ามแดนอัตโนมัติของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (International Roaming Service : IR)
- บริการเสริม (Value-added service) สำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่
- บริการเทเลคอมโซลูชั่นส์ระดับองค์กร (Telecom Enterprise Solutions Services).

รายได้ของ แอลทีซี มาจาก ค่าบริการโทรศัพท์ภายในประเทศและต่างประเทศ ค่าเช่าบริการเลขหมายต่อเดือน ค่าขายเครื่องรับโทรศัพท์พื้นฐานไร้สายระบบ (Fixed Wireless Local Loop – GSM) และซิมการ์ด ค่าบริการรายเดือนอินเทอร์เน็ต ค่าบริการสายวงจรเช่า ค่าบริการโทรข้ามแดนอัตโนมัติ (IR) และค่าส่วนแบ่งโทรคมนาคมระหว่างประเทศและภายในประเทศ (IC) รวมไปถึงค่าบริการสำหรับบริการเสริม (Value-added service) ต่างๆ และค่าบริการเทเลคอมโซลูชั่นส์สำหรับองค์กร (Telecom Enterprise Solutions Services).

<u>การแข่งขันและการตลาด</u>

(1) แนวโน้มอุตสาหกรรมและการแข่งขัน

ในปัจจุบันมีผู้ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน 3 รายใน สปป.ลาว ได้แก่ แอลทีซี, ETL Company Limited (อีทีแอล) และ Star Telecom Company Limited (ยูนิเทล) และผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือ 5 ราย ได้แก่ แอลทีซี ทีพลัส (ปัจจุบันถือหุ้นโดยแอลทีซี 100%) อีทีแอล ยูนิเทล และ Lao Asia Pacific Satellite (ยู-ลิงค์) ซึ่งให้บริการเฉพาะในนครหลวงเวียงจันทน์เท่านั้น โดย แอลทีซี ครองส่วนแบ่งการตลาดเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่ ยูนิเทล อีทีแอล ทีพลัส และ ยู-ลิงค์ อยู่ในอันดับที่สองถึงห้าตามลำดับ

นอกจากบริการโทรศัพท์แล้ว ยังมีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตรายใหญ่ 6 ราย ใน สปป.ลาว ได้แก่ แอลทีซี อีทีแอล ยูนิเทล ทีพลัส Planet Computer Company Limited และ Sky Telecom Company Limited โดย แอลทีซี ถือครองส่วนแบ่งการตลาดมากกว่า 50%

ระบบโทรคมนาคมใน สปป. ลาว ก้าวทันการพัฒนาในระดับสากลและแอลทีซีเป็นแนวหน้าของการพัฒนาเหล่านี้หลายประการ โดยแอลทีซีเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายแรกที่ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ 3G และ 4G ในสปป. ลาว และเป็นบริษัทที่สองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่เปิดให้บริการ 4.5G นอกจากนี้แอลทีซียังเป็นผู้ให้บริการรายแรกใน สปป. ลาว ที่ทดสอบบริการ 5G ในปี 2562 และเปิดตัวบริการ 5G อย่างเป็นทางการในหลายพื้นที่ทั่วนครหลวงเวียงจันทน์ในปลายปี 2563 การครอบคลุมเครือข่ายเซลลูลาร์ของแอลทีซียังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องแม้ว่าจะมีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ยากลำบากและมีประชากรน้อย ความหนาแน่นในหลายพื้นที่มากกว่า 80% ของประเทศถูกครอบคลุมโดยเครือข่ายของแอลทีซี

บริการบรอดแบนด์มือถือได้รับการปรับปรุงระบบอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วสำหรับความจุข้อมูล เนื่องจากลูกค้าย้ายไปใช้เครือข่าย 4G และ 4.5G ในปี 2564 แอลทีซียังคงขยายความครอบคลุมและความสามารถในการให้บริการทั่วประเทศ ในขณะเดียวกันก็เพิ่มประสิทธิภาพระบบที่มีอยู่ เพื่อให้แน่ใจว่าบริการมีคุณภาพสม่ำเสมอและมีคุณภาพสูง

สำหรับบริการโทรศัพท์บ้านไร้สายที่วางตลาดในชื่อ WinPhone เทคโนโลยีและระบบนี้ได้รับการพัฒนาให้ใช้งานบนเครือข่ายเดียวกันกับ 3G และ 4G ของแอลทีซี อัตราค่าใช้บริการโทรศัพท์ WinPhone จะต่ำกว่าอัตราค่าบริการโทรศัพท์มือถือแบบรายเดือนและแบบเติมเงิน และมีราคาเครื่องโทรศัพท์มือถือที่ไม่แพง เพื่อเสนอให้กับลูกค้าที่จำเป็นต้องการใช้บริการเพียงการโทร(Voice call) โดยเฉพาะในพื้นที่ต่างจังหวัดและชานเมือง

กระทรวงไปรษณีย์โทรคมนาคมและการสื่อสารของ สปป. ลาว ได้ออกกฎระเบียบควบคุมอัตราค่าใช้บริการโทรคมนาคมในปี 2554 กฎระเบียบดังกล่าว ไม่อนุญาตให้ผู้ประกอบการให้บริการโทรฟรีแก่ลูกค้า และควบคุมการทำแผนการตลาดส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการทุกราย อย่างไรก็ตามในช่วงสองปีที่ผ่านมากฎระเบียบดังกล่าว ไม่ได้รับการตรวจสอบอย่างเข้มงวดเหมือนก่อนหน้านี้ ส่งผลให้เกิดสงครามราคาขึ้นใหม่ในปลายปี 2561 และดำเนินต่อไปในปี 2562 สงคราม

ราคาลดลงบ้างในช่วงปลายปี 2562 เนื่องจากการกำกับดูแลของรัฐบาลแต่ราคายังคงอยู่ต่ำ และจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้ราคายังคงไม่ฟื้นตัว ในขณะเดียวกันได้มีการออกแพ็คเกจราคาต่ำ เพื่อช่วยเหลือผู้ใช้บริการในช่วงที่มีการระบาดของ COVID-19 ออกมาให้บริการ

(2) การตลาด

ในขณะที่การแข่งขันสูงขึ้นในตลาด แอลทีซีจึงให้ความสำคัญกับการขยายเครือข่ายมากขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมทั่วประเทศด้วยการขยาย 4G และ 4.5G และการเพิ่มประสิทธิภาพเครือข่าย แอลทีซียังคงทำงานอย่างใกล้ชิดกับพันธมิตรเพื่อให้แน่ใจว่าการจัดการช่องทางการจัดจำหน่ายมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นลูกค้ารวมถึงการขยายการบริการลูกค้าและศูนย์บริการลูกค้าทั่วประเทศ

แอลทีซีปรับปรุงการเพิ่มประสิทธิภาพทางการตลาดด้วยกิจกรรมการตลาดที่มีเป้าหมายเฉพาะเจาะจงมากขึ้น โดยมุ่งเป้าไปที่ลูกค้าเฉพาะกลุ่มด้วยแบรนด์แอลทีซี กิจกรรมทางการตลาดที่ปรับให้เข้ากับท้องถิ่น นำเสนอแพ็คเกจบริการที่ปรับให้เหมาะกับไลฟ์สไตล์ของลูกค้า รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่มุ่งเป้าไปที่กลุ่มเป้าหมายใหม่ เช่น วัยรุ่น ผู้ประกอบการ และองค์กรต่างๆ แอลทีซียังให้ความสำคัญกับการเพิ่มปริมาณการใช้ข้อมูล ด้วยการนำเสนอการเข้าถึงเนื้อหาบริการเสริมที่หลากหลาย นอกจากนี้ แอลทีซียังคงพัฒนาบริการและแอพพลิเคชั่นส์ อำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าอย่างต่อเนื่อง เช่น แอปพลิเคชั่นส์ M-Services บนมือถือ ที่ช่วยให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงบริการและชำระเงิน หรือ เติมเงิน ตามแผนการใช้งานของลูกค้า ตั้งแต่ปี 2561 เป็นต้นมา บริษัท ได้เสนอบริการ M-Top-Up ผ่านธนาคารพันธมิตรเพื่อสร้างความสะดวกสบายให้กับลูกค้ามากขึ้น เป็นการลดการพึ่งพาบัตรเติมเงิน และก้าวไปสู่การบูรณาการอีคอมเมิร์ซมากขึ้น จากช่วงที่เริ่มต้นให้บริการในปี 2561 การเติมเงินอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน M-Top up ในปี 2563 มีสัดส่วนมากกว่า 12% ของการเติมเงินต่อเดือนของลูกค้า

บริษัท ทีพลัส ดิจิทัล จำกัด (ทีพลัส)

แอลทีซีเข้าซื้อหุ้น 100% ใน บริษัท วิมเปิลคอม จำกัด ในปี 2562 และเปลี่ยนชื่อบริษัทและชื่อแบรนด์จาก Beeline เป็นแบรนด์ “ทีพลัส” โดยกำหนดเป้าหมายไปที่กลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุน้อยกว่าลูกค้าแอลทีซีในปัจจุบัน โดยเน้นที่วัยรุ่นและเยาวชน นอกจากกิจกรรมที่มุ่งเป้าไปที่กลุ่มวัยรุ่นโดยตรงแล้ว ทีพลัสยังได้ปรับปรุงการดำเนินงานและลดค่าใช้จ่ายตลอดปี 2563 โดยการสร้างเสริมธุรกิจร่วมกันกับแอลทีซีซึ่งเป็นบริษัทแม่ เช่น ใช้บริการจัดซื้อและใช้สถานที่รวมกัน รวมทั้งให้บริการที่สอดคล้องกัน ได้แสดงให้เห็นผลลัพธ์เชิงบวกในด้านการลดต้นทุนและปรับปรุงประสิทธิภาพของทั้งสองบริษัท

ทีพลัส ย้ายเครือข่ายการให้บริการลูกค้าทั้งหมดไปยังเครือข่ายของแอลทีซีทั่วประเทศ การย้ายลูกค้านี้ทำให้ทีพลัสสามารถเสนอบริการ 4G และ 4.5G ให้แก่ผู้ใช้บริการได้ และเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีการชะลอตัวในช่วงต้นปีเนื่องจากการระบาดของ COVID-19

บริษัท ลาว โมบายมันนี่ โซล จำกัด

ในปี 2563 บริษัท บริษัท ลาว โมบายมันนี่ โซล จำกัด ได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการและให้บริการชำระเงินและโอนเงินดิจิทัลภายใน สปป. ลาว โดยทำการตลาดในชื่อแบรนด์ “M-Money” ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2563 มีการใช้บริการจากผู้ค้ามากกว่า 10,000 ราย และลูกค้ามากกว่า 50,000 ราย

M-Money กำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นที่การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งใน สปป. ลาว โดยให้บริการการชำระเงินแบบดิจิทัล และการโอนเงินให้กับสมาชิกของเครือข่ายผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมด เสนอบริการ e-Payment ของรัฐบาล และทำข้อตกลงร่วมกับบริษัทและหน่วยงานภาครัฐที่อนุญาตให้จ่ายเงินเดือนเข้าบัญชีพนักงานโดยตรงผ่าน M-money โดยกระเป๋าเงินดิจิทัล M-money มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การโอนเงินง่ายขึ้นสำหรับทุกคนในประเทศ และในที่สุดก็จะให้บริการทางการเงินขั้นพื้นฐานนอกเหนือจากการรับเงินเข้าจ่ายเงินออก ให้แก่ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ไม่มีธนาคารให้บริการ

ธุรกิจอื่น ๆ

ในปี 2563 บริษัทได้จัดตั้งบริษัทย่อยขึ้น 2 บริษัท คือ บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด และ บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด

- บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด เป็นบริษัทร่วมทุนภายใต้ความร่วมมือของ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (กสท) (ปัจจุบันคือ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)) ได้เปิดตัวบริการ NAVA by NSAT หรือ บริการดิจิทัลผ่านดาวเทียมเพื่อการสื่อสารทางทะเลในเดือนธันวาคม 2563 ซึ่งเป็นการผนวกเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านดาวเทียมของบริษัทไทยคมเข้ากับดิจิทัลโซลูชั่นที่หลากหลายของบริษัท กสท
- บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนภายใต้ความร่วมมือของ บริษัท เอไอ แอนด์ โรโบติกส์ เวนเจอร์ส จำกัด (บริษัทย่อยของ บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)) ดำเนินธุรกิจผลิตและจำหน่ายอากาศยานไร้คนขับหรือโดรน รวมถึงการให้บริการแบบครบวงจร โดยในระยะเริ่มต้นจะมุ่งช่วยเกษตรกรไทยเพื่อยกระดับผลผลิตด้านการเกษตร โดยมีการเปิดตัวโครงการไปแล้วเมื่อเดือนธันวาคม 2563 ที่ผ่านมา

ทั้งนี้ ในช่วงปี 2563 ทั้งสองบริษัทกำลังอยู่ในช่วงวางแผนและเริ่มต้นการประกอบธุรกิจ โดยจะเดินหน้าธุรกิจเต็มรูปแบบในปี 2564

1.2.3 ทรัพย์สินหลักที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ

ปัจจุบัน ทรัพย์สินหลักที่ใช้ในการในการประกอบธุรกิจ มีดังนี้

ประเภททรัพย์สิน	สินทรัพย์
ทรัพย์สินภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียม	ดาวเทียมไทยคม 4 ดาวเทียมไทยคม 6 Satellite Control Equipment อุปกรณ์ภาคพื้นดิน TTC&M (Telemetry, Traking, Command and Monitoring System)
ทรัพย์สินภายใต้สัญญาใบอนุญาต	ดาวเทียมไทยคม 7 ดาวเทียมไทยคม 8 Satellite Control Equipment อุปกรณ์ภาคพื้นดิน TTC&M (Telemetry, Traking, Command and Monitoring System)

(โปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ และนโยบายการลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม ได้จากเอกสารแนบ 4)

1.3 โครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มบริษัท

บริษัทประกอบธุรกิจในกลุ่มธุรกิจหลัก 3 กลุ่ม คือ (1) ธุรกิจดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง (2) ธุรกิจอินเทอร์เน็ตและสื่อ และ (3) ธุรกิจโทรศัพท์ในต่างประเทศ ซึ่งบริษัทจะเน้นการลงทุนระยะยาว โดยพิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานของธุรกิจที่จะเข้าไปลงทุนรวมถึงแนวโน้มของธุรกิจนั้น ๆ เป็นสำคัญ นอกจากนี้ บริษัทมีนโยบายการลงทุนในสัดส่วนที่มากพอเพื่อให้สามารถมีอำนาจในการบริหารจัดการและกำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมนั้น ๆ

1. ธุรกิจดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง

บริษัทเป็นผู้ให้บริการและดำเนินโครงการดาวเทียมสื่อสารแห่งชาติภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศระหว่างบริษัทกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) เป็นระยะเวลา 30 ปี สิ้นสุดปี พ.ศ. 2564 จนถึงปัจจุบันบริษัทได้จัดส่งดาวเทียมขึ้นสู่วงโคจรแล้วจำนวนทั้งสิ้น 8 ดวง ได้แก่ ดาวเทียมไทยคม 1 ไทยคม 2 ไทยคม 3 ไทยคม 4 ไทยคม 5 ไทยคม 6 ไทยคม 7 และไทยคม 8 (ดาวเทียมไทยคม 1 ไทยคม 2 ไทยคม 3 และดาวเทียมไทยคม 5 ได้ปลดระวางเป็นที่เรียบร้อยแล้ว)

บริษัทได้จัดตั้งบริษัทย่อย บริษัทร่วม และกิจการร่วมค้าขึ้น เพื่อให้บริการสื่อสารดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่องต่าง ๆ ดังนี้

บริษัท	ประเภทธุรกิจ
บริษัท ไอพีสตาร์ จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4
บริษัท ไอพีสตาร์ นิวซีแลนด์ จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 ในประเทศนิวซีแลนด์
บริษัท ไอพีสตาร์ ออสเตรเลีย พีทีวาย จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 ในประเทศออสเตรเลีย
บริษัท โอไรอ้อน แซทเทลไลท์ ซิสเทม พีทีวาย จำกัด	ให้บริการด้านการสื่อสารข้อมูลผ่านดาวเทียมและโซลูชั่นเพื่อธุรกิจ
บริษัท ไอพีสตาร์ อินเตอร์เนชั่นแนล พีทีอี จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4
บริษัท ไอพีสตาร์ โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4
บริษัท ไอพีสตาร์ เจแปน จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 ในประเทศญี่ปุ่น
บริษัท ไอพีสตาร์ (อินเดีย) ไพรเวท จำกัด	จัดจำหน่ายอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม และบริการให้คำปรึกษาด้านเทคนิคที่เกี่ยวกับดาวเทียม
บริษัท สตาร์ นิวเคลียส จำกัด	ให้บริการด้านวิศวกรรมพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารและอิเล็กทรอนิคส์
บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด	ให้บริการด้านธุรกิจกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล แซทเทลไลท์ จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8
บริษัท ทีซี โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด	ให้บริการด้านเทคโนโลยี

2. ธุรกิจอินเทอร์เน็ตและสื่อ

บริษัท	ประเภทธุรกิจ
บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด	จัดจำหน่ายอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม บริการให้คำปรึกษาและติดตั้งระบบสำหรับเครือข่ายบรอดแบนด์แบบครบวงจร (System Integration)

3. ธุรกิจโทรศัพท์ในต่างประเทศ

บริษัทเป็นผู้ให้บริการธุรกิจโทรศัพท์ผ่าน บริษัท เซนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี จำกัด (เซน) ซึ่งเป็นกิจการร่วมค้าของบริษัทประกอบธุรกิจหลักโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) ซึ่งลงทุนในธุรกิจโทรคมนาคมในต่างประเทศ ปัจจุบันลงทุนใน บริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ มหาชน ซึ่งเป็นกิจการร่วมค้ากับรัฐบาลของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยได้รับสิทธิในการดำเนินธุรกิจโทรคมนาคมในประเทศลาวเป็นเวลา 25 ปี สิ้นสุดปี 2564 นอกจากนี้รัฐบาลลาวและเซน ยังได้ลงนามสัญญาร่วมทุนฉบับใหม่เพื่อต่อสัมปทานอีก 25 ปี โดยเริ่มจากปี 2565 ถึงปี 2589

บริษัท	ประเภทธุรกิจ
บริษัท เซนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี ลิมิเต็ด	ประกอบธุรกิจหลักในการลงทุนด้านการสื่อสารโทรคมนาคมในระดับนานาชาติ
บริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ มหาชน	ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์สาธารณะ โทรศัพท์ระหว่างประเทศ และอินเทอร์เน็ตใน สปป.ลาว
บริษัท ทีพลัส ดิจิทัล จำกัด	ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน และโทรศัพท์เคลื่อนที่ใน สปป.ลาว
บริษัท ลาว โมบายมันนี่ โซล จำกัด	ให้บริการชำระเงินและโอนเงินดิจิทัลใน สปป.ลาว โดยทำการตลาดในชื่อแบรนด์ M-Money

1.3.1 ผู้ถือหุ้น

(1) รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่

(ก) รายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 10 อันดับแรกของ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ณ วันปิดสมุดทะเบียน (Closing Date) ล่าสุดเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2564 มีดังนี้

	รายชื่อผู้ถือหุ้น	จำนวนหุ้นที่ถือ	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
1.	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	450,870,934	41.13
2.	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	39,612,453	3.61
3.	นายวชิระ ทยานาราพร	27,500,000	2.51
4.	นายชวลิต วิสราญกุล	23,597,700	2.15
5.	SOUTH EAST ASIA UK (TYPE C) NOMINEES LIMITED	18,250,990	1.67
6.	นายณฤทธิ์ เจียอาภา	18,150,000	1.66
7.	นายสงกรานต์ รุกขรัตน์	10,850,000	0.99
8.	CITIBANK NOMINEES SINGAPORE PTE LTD-LEMBAGA TABUNG HAJI-ASIA PACIFIC	8,700,000	0.79
9.	นายพิชิต ชินวิทยากุล	7,900,000	0.72
10.	นายกิตติ งานมหรัตน์	6,934,000	0.63
	รวม	**612,366,077**	**55.86**

ที่มา: บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด

(ข) กลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่โดยพฤติการณ์มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการจัดการหรือการดำเนินงานของบริษัท

- บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) (อินทัช) ประกอบธุรกิจด้านการลงทุนในธุรกิจโทรคมนาคม สื่อ และเทคโนโลยี โดยการถือหุ้นและเข้าไปบริหารงาน (Holding Company) ปัจจุบันการลงทุนของอินทัชสามารถจำแนกออกเป็น 3 สายธุรกิจหลัก คือ ธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคมไร้สาย ธุรกิจดาวเทียมและธุรกิจต่างประเทศ และธุรกิจอื่นๆ โดยอินทัชถือหุ้นสามัญในบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) จำนวน 450,870,934 หุ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 41.13 ของทุนชำระแล้ว (ข้อมูล ณ วันที่ 13 มกราคม 2564) ทั้งนี้ รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่ของอินทัช ณ วันที่ 21 สิงหาคม 2563 ได้แก่

	รายชื่อผู้ถือหุ้น	จำนวนหุ้นที่ถือ	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)
1.	SINGTEL GLOBAL INVESTMENT PTE LTD [1]	673,348,264	21.00
2.	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด [2]	517,091,460	16.13
3.	บริษัท กัลฟ์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด (มหาชน) [3]	256,287,400	7.99 [4]
4.	THE HONGKONG AND SHANGHAI BANKING CORPORATION LIMITED	166,753,460	5.20
5.	SOUTH EAST ASIA UK (TYPE C) NOMINEES LIMITED	75,690,674	2.36
6.	สำนักงานประกันสังคม	42,600,100	1.33
7.	THE BANK OF NEW YORK MELLON	31,483,300	0.98
8.	STATE STREET EUROPE LIMITED	31,364,584	0.98
9.	นายเพิ่มศักดิ์ เก่งมานะ	30,023,100	0.94
10.	KRUNGSRI DIVIDEND STOCK LTF	26,230,400	0.82

หมายเหตุ

[1] Singtel Global Investment Pte Ltd. เป็นบริษัทย่อยทางอ้อมของ Singapore Telecommunications Ltd. ถือหุ้นโดย Temasek Holdings (Private) Ltd. ร้อยละ 49.81 (ที่มา : Singapore Telecommunications Ltd. / Annual Report 2020)

[2] สามารถทราบข้อมูลนักลงทุนในบริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด ได้ในเว็บไซต์ www.set.or.th ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นในบริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด ณ 21 สิงหาคม 2563 มีดังนี้

	รายชื่อผู้ถือหุ้น	จำนวนหน่วย NVDR	สัดส่วนการการถือหน่วย (%)
1.	SOUTH EAST ASIA UK (TYPE C) NOMINEES LIMITED	69,371,617	2.16
2.	STATE STREET EUROPE LIMITED	64,734,352	2.02
3.	STATE STREET BANK AND TRUST COMPANY	55,231,852	1.72
4.	GIC PRIVATE LIMITED	23,320,325	0.73
5.	N.C.B. TRUST LIMITED-NORGES BANK 5	21,579,000	0.67
6.	SOUTH EAST ASIA UK (TYPE A) NOMINEES LIMITED	21,204,759	0.66
7.	ผู้ถือหุ้นรายอื่น	255,441,905	7.97
	รวม	**517,091,460**	**16.13**

[3] และ [4] บมจ. กัลฟ์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเมนท์ เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) ทั้งนี้ บมจ. กัลฟ์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเมนท์ ได้รายงานแบบ 246-2 ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ว่าได้เข้าถือหุ้นสามัญของบริษัท ณ วันที่ 28 มกราคม 2564 เป็นจำนวน 480,976,414 หุ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 15 ของทุนจดทะเบียนชำระแล้วของบริษัท

ข้อจำกัดการถือหุ้นของบุคคลต่างด้าว

บริษัทมีข้อจำกัดการถือหุ้นของบุคคลต่างด้าวซึ่งตามข้อบังคับของบริษัท ข้อที่ 11 ได้ระบุไว้ ดังนี้

"หุ้นของบริษัทสามารถโอนได้โดยไม่มีข้อจำกัด เว้นแต่หุ้นของบริษัทที่ถือโดยบุคคลที่มิได้มีสัญชาติไทย ขณะใดขณะหนึ่ง ต้องมีจำนวนรวมกันไม่เกินร้อยละ 40 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

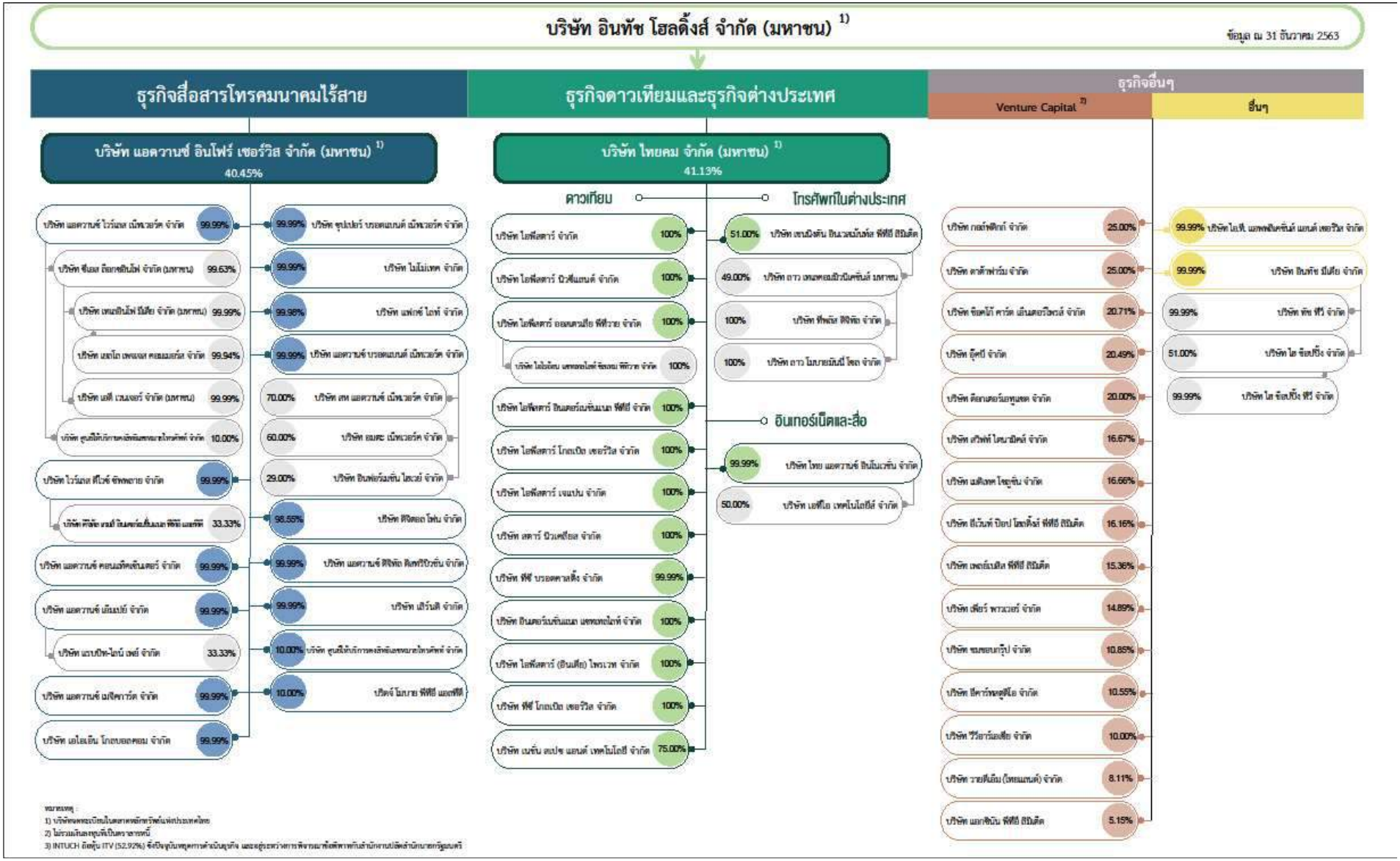
คนต่างด้าวอาจได้มาซึ่งหุ้นใหม่เกินกว่าอัตราที่กำหนดในวรรคแรกของข้อบังคับนี้โดยการจองซื้อหุ้นใหม่ ซึ่งบริษัทออกและเสนอขายทั้งจำนวนแก่นักลงทุนโดยเฉพาะเจาะจง และ/หรือ นักลงทุนประเภทสถาบันภายใต้กฎเกณฑ์เกี่ยวการเสนอขายหุ้นแก่บุคคลในวงจำกัด (Private Placement) ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ตามที่จะได้แก้ไขเป็นครั้งคราว) (รวมตลอดถึงหุ้นปันผล หรือหุ้นใหม่ที่ได้ออกให้แก่ผู้ถือหุ้นดังกล่าวตามวรรคสองนี้) แต่ทั้งนี้เมื่อรวมจำนวนหุ้นที่ถือโดยคนต่างด้าวในกรณีเช่นว่านี้กับหุ้นที่ถืออยู่โดย

คนต่างด้าว ตามวรรคแรก และวรรคสองของข้อบังคับนี้แล้ว จำนวนหุ้นดังกล่าวต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นที่ออกจำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัท ข้อจำกัดนี้ให้ใช้กับการโอนทุกทอดที่จะเกิดขึ้นต่อๆ ไปด้วย”

(2) **ข้อตกลงระหว่างผู้ถือหุ้นใหญ่**

- ไม่มี –

1.3.2 ความสัมพันธ์กับกลุ่มธุรกิจของผู้ถือหุ้น

1.4 จำนวนทุนจดทะเบียนและทุนชำระแล้ว

(1) หุ้นสามัญ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทมีทุนจดทะเบียนและทุนชำระแล้ว ดังนี้

ทุนจดทะเบียน :	5,499,884,200 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญจำนวน 1,099,976,840 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 5 บาท
ทุนที่ออกและชำระแล้ว :	5,480,509,770 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญจำนวน 1,096,101,954 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 5 บาท

(2) หุ้นประเภทอื่นที่ไม่ใช่หุ้นสามัญ

-ไม่มี-

1.5 การออกหลักทรัพย์อื่น

(1) ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญให้แก่กรรมการและพนักงานของบริษัทและบริษัทย่อย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทมีใบสำคัญแสดงสิทธิที่ยังไม่หมดอายุจำนวน 2 โครงการ คือ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญให้แก่กรรมการและพนักงานของบริษัทและบริษัทย่อย ภายใต้โครงการออกและเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของบริษัทให้แก่พนักงานของบริษัทและ บริษัทย่อย ดังนี้

(ก) ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2559 ซึ่งได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2559 ได้พิจารณาและมีมติอนุมัติการออกและเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญให้แก่กรรมการและพนักงานของบริษัทและบริษัทย่อย จำนวนไม่เกิน 1,074,300 หน่วย โดยมีสาระสำคัญโดยสังเขป ดังนี้

ประเภทของหลักทรัพย์ที่เสนอขาย	:	ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
ชนิดของหลักทรัพย์ที่เสนอขาย	:	ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของบริษัทชนิดระบุชื่อผู้ถือ และโอนเปลี่ยนมือไม่ได้ (เว้นแต่กำหนดไว้ในข้อกำหนดสิทธิ)
จำนวนที่เสนอขาย	:	ไม่เกิน 1,074,300 หน่วย
จำนวนหุ้นที่ออกเพื่อรองรับ	:	ไม่เกิน 1,074,300 หุ้น (มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 5 บาท)
ราคาเสนอขายต่อหน่วย	:	0 บาท ต่อหน่วย
อายุใบสำคัญแสดงสิทธิ	:	ไม่เกิน 5 ปี นับจากวันที่ออกและเสนอขาย
วันที่ออกใบสำคัญแสดงสิทธิ	:	6 มิถุนายน 2559
วันที่ครบกำหนด	:	1 มิถุนายน 2564
อัตราการใช้สิทธิ	:	1 ใบสำคัญแสดงสิทธิต่อ 1 หุ้นสามัญ เว้นแต่ กรณีมีการปรับอัตราการใช้สิทธิตามที่กำหนดในข้อกำหนดสิทธิและเงื่อนไขของใบสำคัญแสดงสิทธิ
ราคาการใช้สิทธิ	:	25.918 บาท ต่อหุ้น
ระยะเวลาใช้สิทธิ	:	ผู้ถือใบสำคัญแสดงสิทธิสามารถใช้สิทธิในการซื้อหุ้นสามัญที่ออกใหม่ของบริษัทได้ในวันกำหนดการใช้สิทธิ ดังนี้ (1) ครั้งที่ 1 คือ วันที่ 3 มิถุนายน 2562

	(2) ครั้งที่ 2 คือ วันที่ 1 มิถุนายน 2563 (3) ครั้งที่ 3 (ครั้งสุดท้าย) คือ วันใดวันหนึ่งในระหว่างวันที่ 25-31 พฤษภาคม 2564

(ข) ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2558 ซึ่งได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2558 ได้พิจารณาและมีมติอนุมัติการออกและเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญให้แก่กรรมการและพนักงานของบริษัทและบริษัทย่อย จำนวนไม่เกิน 1,085,300 หน่วย โดยมีสาระสำคัญโดยสังเขป ดังนี้

ประเภทของหลักทรัพย์ที่เสนอขาย	:	ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
ชนิดของหลักทรัพย์ที่เสนอขาย	:	ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของบริษัทชนิดระบุชื่อผู้ถือ และโอนเปลี่ยนมือไม่ได้ (เว้นแต่กำหนดไว้ในข้อกำหนดสิทธิ)
จำนวนที่เสนอขาย	:	ไม่เกิน 1,085,300 หน่วย
จำนวนหุ้นที่ออกเพื่อรองรับ	:	ไม่เกิน 1,085,300 หุ้น (มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 5 บาท)
ราคาเสนอขายต่อหน่วย	:	0 บาท ต่อหน่วย
อายุใบสำคัญแสดงสิทธิ	:	ไม่เกิน 5 ปี นับจากวันที่ออกและเสนอขาย
วันที่ออกใบสำคัญแสดงสิทธิ	:	5 มิถุนายน 2558
วันที่ครบกำหนด	:	1 มิถุนายน 2563
อัตราการใช้สิทธิ	:	1 ใบสำคัญแสดงสิทธิต่อ 1 หุ้นสามัญ เว้นแต่ กรณีมีการปรับอัตราการใช้สิทธิตามที่กำหนดในข้อกำหนดสิทธิและเงื่อนไขของใบสำคัญแสดงสิทธิ
ราคาการใช้สิทธิ	:	37.626 บาท ต่อหุ้น
ระยะเวลาใช้สิทธิ	:	ผู้ถือใบสำคัญแสดงสิทธิสามารถใช้สิทธิในการซื้อหุ้นสามัญที่ออกใหม่ของบริษัทได้ในวันกำหนดการใช้สิทธิ ดังนี้ (1) ครั้งที่ 1 คือ วันที่ 1 มิถุนายน 2561 (2) ครั้งที่ 2 คือ วันที่ 31 พฤษภาคม 2562 (3) ครั้งที่ 3 (ครั้งสุดท้าย) คือ วันใดวันหนึ่งในระหว่างวันที่ 25-31 พฤษภาคม 2563

(2) หุ้นกู้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทมีหุ้นกู้ที่ยังไม่ครบกำหนดไถ่ถอน รวม 2 ชุด คือ THCOM210A และ THCOM210B ซึ่งเป็นจำนวนรวมกัน 2.275 ล้านหน่วย คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 2,275 ล้านบาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หุ้นกู้ของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)		
	THCOM210A	THCOM210B
ประเภทหุ้นกู้	หุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภทไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีประกัน และมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้	
อายุของหุ้นกู้	7 ปีนับจากวันออกหุ้นกู้	7 ปีนับจากวันออกหุ้นกู้
มูลค่ารวมของหุ้นกู้ที่เสนอขาย*	600,000,000 บาท	1,775,000,000 บาท
วันครบกำหนดไถ่ถอน	2 ตุลาคม พ.ศ. 2564	2 ตุลาคม พ.ศ. 2564
อัตราดอกเบี้ย	ร้อยละ 4.68 ต่อปี	ร้อยละ 4.68 ต่อปี

วัตถุประสงค์การใช้เงิน	สำหรับใช้ในการลงทุนดาวเทียมไทยคม 7 และเป็นเงินทุนหมุนเวียนทั่วไปของบริษัท โดยบริษัทได้ใช้เงินทุนครบตามวัตถุประสงค์เต็มจำนวนเรียบร้อยแล้ว
การจัดอันดับความน่าเชื่อถือ	BBB+ (Stable)

*มูลค่ารวมหุ้นกู้ที่เสนอขายตามหนังสือชี้ชวน หุ้นกู้ของ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1/2557 ชุดที่ 2 และ ชุดที่ 4 คิดเป็นมูลค่ารวมไม่เกิน 600,000,000 บาท และ 1,755,000,000 บาท โดยมูลค่าจำหน่ายหุ้นกู้หลังการเสนอขาย คิดเป็นมูลค่า 500,000,000 บาท และ 1,775,000,000 บาท ตามลำดับ

1.6 นโยบายการจ่ายเงินปันผล

ก. นโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัท

คณะกรรมการบริษัทอาจพิจารณาการจ่ายเงินปันผลประจำปีของบริษัทโดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น เว้นแต่เป็นการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลซึ่งคณะกรรมการบริษัทมีอำนาจอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลได้เป็นครั้งคราว เมื่อเห็นว่าบริษัทมีผลกำไรสมควรที่จะทำเช่นนั้น แล้วให้รายงานให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบในการประชุมครั้งต่อไป

ปัจจุบัน บริษัทมีนโยบายที่จะจ่ายเงินปันผลโดยพิจารณาจากงบการเงินเฉพาะบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิหลังหักเงินสำรองตามกฎหมาย (ถ้ามี) และจะต้องไม่เกินกำไรสะสมที่ปรากฏอยู่ในงบการเงินเฉพาะ บริษัท ทั้งนี้ การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อแผนการลงทุน และการดำเนินงานปกติของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญและขึ้นอยู่กับกระแสเงินสด รวมถึงความจำเป็นและความเหมาะสมอื่นๆ ในอนาคตของบริษัทและบริษัทย่อย และเป็นไปตามเงื่อนไขที่บริษัทมีต่อสถาบันการเงิน

ข. นโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อย/บริษัทร่วม

บริษัทย่อย/บริษัทร่วม ของบริษัทส่วนใหญ่มีนโยบายการจ่ายเงินปันผลสอดคล้องกับบริษัท โดยคณะกรรมการของบริษัทย่อย/บริษัทร่วมจะพิจารณาและเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเห็นชอบโดยขึ้นอยู่กับแผนการลงทุน ความจำเป็น และความเหมาะสมอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการของบริษัทย่อย/บริษัทร่วมเห็นสมควร

สรุปการจ่ายเงินปันผลของบริษัท 3 ปี ย้อนหลัง

รายละเอียดการจ่ายเงินปันผล	2563	2562	2561[1]
อัตรากำไร (ขาดทุน) สุทธิต่อหุ้น (ESP) (บาท)	0.47	(2.05)	0.21
เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น (บาทต่อหุ้น)	0.20	0.20	1.36
สัดส่วนการจ่ายเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ (ร้อยละ)	43	-	649

หมายเหตุ

(1) ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2561 มีมติอนุมัติการงดจัดสรรกำไรและงดจ่ายเงินปันผลประจำปี 2560 เนื่องจากบริษัทมีผลขาดทุน และมีมติอนุมัติการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลสำหรับงวดตั้งแต่วันที่ 1 - 31 มกราคม 2561 ในอัตราหุ้นละ 1.36 บาท โดยเป็นการจัดสรรจากผลกำไรจากการขายหุ้นสามัญของบริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน)

2. การบริหารจัดการความเสี่ยง

คณะกรรมการบริษัทตระหนักดีว่าการดำเนินธุรกิจใดๆ ย่อมต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่างๆ ทั้งจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การเงิน การเปลี่ยนแปลงทางนวัตกรรม ทางเทคโนโลยี ตลอดไปถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศของโลก สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่สามารถส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท ปัจจุบันบริษัทประกอบธุรกิจหลัก 3 ประเภท คือ (1) ธุรกิจดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง (2) ธุรกิจอินเทอร์เน็ตและสื่อ และ (3) ธุรกิจโทรศัพท์ในต่างประเทศ โดยแต่ละสายธุรกิจย่อมมีปัจจัยความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทั้งจากปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการบริษัทจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขึ้นเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ โดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจะประเมินปัจจัยความเสี่ยงทั้งที่เป็นความเสี่ยงทั่วไป และความเสี่ยงเฉพาะกิจการ โดยจะทำการประเมินความเสี่ยงเป็นประจำทุกไตรมาส และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาทบทวนและกำหนดมาตรการในการป้องกันความเสี่ยง

สำหรับข้อมูลที่ได้แสดงต่อไปนี้ จะอธิบายถึงปัจจัยความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการประกอบกิจการ ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินธุรกิจ รวมถึงมาตรการป้องกัน และบรรเทาความเสี่ยงของบริษัท

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risks)

1. **ความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ**

ปัจจุบันรัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช) กำลัง เร่งรัดดำเนินการในเรื่องการบริหารจัดการดาวเทียมก่อนและหลังสัมปทาน แต่การดำเนินการดังกล่าวคาดว่าน่าจะแล้วเสร็จภายในปีถัดไป จึงส่งผลให้การให้บริการลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศยังไม่มีความชัดเจนเรื่องความต่อเนื่องของบริการ เพื่อความต่อเนื่องทางธุรกิจบริษัทได้เตรียมพร้อมแผนงานความร่วมมือกับหลายองค์กรของทางภาครัฐสำหรับ PPP – Public Private Partnership model ควบคู่ไปกับการร่วมมือกับพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อสร้างดาวเทียมร่วมกันในรูปแบบของการทำ Condosat ซึ่งจะใช้ใบอนุญาตจากต่างประเทศ และรวมถึงการหาพันธมิตรทางธุรกิจกับผู้ให้บริการดาวเทียมวงโคจรขั้นต่ำ (LEO Satellite) เพื่อเสริมความสามารถในการแข่งขันในธุรกิจให้บริการบรอดแบนด์ผ่านดาวเทียมของบริษัท พร้อมกับการพัฒนาธุรกิจใหม่อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแหล่งรายได้ใหม่ให้กับบริษัทในระยะยาว โดยมีการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนในปี 2563 ขึ้นมา 2 บริษัท คือบริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด และบริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด และจัดตั้งหน่วยงานพัฒนาธุรกิจใหม่ที่เกี่ยวข้องกับ Space-Air-Ground-Maritime Smart Solutions

ความเสี่ยงในการดำเนินงาน (Operational Risks)

1. **ความเสี่ยงจากอายุการใช้งานของดาวเทียมสั้นลง**

ปัจจุบันดาวเทียมส่วนใหญ่จะมีอายุการใช้งานประมาณ 15 ปี อาจมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่ออายุการใช้งานของดาวเทียมในวงโคจร เช่น คุณภาพของโครงสร้าง ความแข็งแกร่ง และความทนทานของอุปกรณ์ต่างๆ ประสิทธิภาพในการจัดส่งดาวเทียมขึ้นสู่วงโคจร ตลอดจนปริมาณการใช้เชื้อเพลิงของดาวเทียม และทักษะความสามารถในการควบคุมดาวเทียมในสภาวการณ์ต่างๆ ดังนั้น บริษัทอาจสูญเสียลูกค้าและรายได้หากดาวเทียมของบริษัทมีอายุการใช้งานสั้นกว่าที่ได้คาดการณ์ไว้ และบริษัทไม่สามารถจัดหา หรือส่งดาวเทียมดวงใหม่แทนได้ทันเวลา ดังนั้น บริษัทจะทำการประเมินอายุดาวเทียมที่เหลืออยู่ตลอดเวลา และถ้าดาวเทียมใกล้หมดอายุลง ก็จะแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณามาตรการป้องกันแก้ไข เช่น การโอนย้ายลูกค้าไปยังดาวเทียมดวงอื่นๆ การเช่าดาวเทียมจากผู้ประกอบการรายอื่น หรือพิจารณาลงทุนสร้างดาวเทียมดวงใหม่เพื่อทดแทนดาวเทียมที่กำลังจะหมดอายุลง

2. ความเสี่ยงจากการที่ดาวเทียมอาจเกิดความเสียหายหรือเกิดความบกพร่องในขณะที่อยู่ในวงโคจร

เมื่อมีการส่งดาวเทียมเข้าสู่วงโคจรแล้ว ดาวเทียมอาจได้รับความเสียหายจากการขัดข้องของระบบการทำงานของดาวเทียม จากพายุสุริยะ หรือการชนกันระหว่างดาวเทียมกับวัตถุต่างๆ ในอวกาศ เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลให้ดาวเทียมได้รับความเสียหาย ทำให้ความสามารถในการให้บริการถ่ายทอดสัญญาณลดลงชั่วคราวหรือถาวร หรือเกิดความเสียหายทั้งหมด ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการให้บริการ และอาจทำให้สูญเสียลูกค้าที่มีอยู่ในปัจจุบัน และ/หรือ สูญเสียโอกาสในการหาลูกค้าใหม่ในระหว่างการจัดหาดาวเทียมดวงใหม่มาให้บริการแทน

อย่างไรก็ตามดาวเทียมได้ถูกออกแบบให้มีคุณลักษณะที่สามารถทนทานต่อสภาพแวดล้อมในอวกาศซึ่งทำให้ดาวเทียมมีการใช้งานที่ต่อเนื่องและมีเสถียรภาพสูงมากเพราะมีระบบสำรองต่างๆในตัวเองและ บริษัทได้จัดเตรียมแผนการรองรับเหตุฉุกเฉินที่อาจจะเกิดขึ้นกับลูกค้า หากเกิดความเสียหายขั้นรุนแรงขึ้นกับดาวเทียมดวงใดดวงหนึ่งจนหมดสภาพการใช้งาน โดยมีแผนที่จะดำเนินการให้ผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งย้ายมาใช้ช่องสัญญาณที่ยังคงว่างอยู่ในดาวเทียมไทยคมที่เหลือ และเช่าช่องสัญญาณจากดาวเทียมอื่นชั่วคราว เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง แผนการรองรับเหตุฉุกเฉินนี้ได้ถูกนำมาใช้งานอย่างมีประสิทธิผลในกรณีเหตุขัดข้องของดาวเทียมไทยคม 5 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ทำให้ลูกค้ายังสามารถใช้บริการช่องสัญญาณได้อย่างต่อเนื่องในช่วงที่เกิดเหตุขัดข้อง

นอกจากนี้บริษัทได้จัดทำประกันภัยดาวเทียมเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงภัยทุกชนิด (All Risks)

3. ความเสี่ยงจากภัยคุกคามด้านสารสนเทศ

บริษัทอาจมีความเสี่ยงหากระบบควบคุมดาวเทียมถูกภัยคุกคามทางด้านสารสนเทศ อันเนื่องมาจากการเชื่อมต่อด้วยระบบคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจจะก่อความเสียหายต่อธุรกิจของบริษัทได้ ด้วยเหตุนี้ บริษัทจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Governance Committee) เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ นโยบาย และกระบวนการในการประเมินและบริหารความเสี่ยงจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมถึงการประเมินสภาพแวดล้อมและสถานะของระบบสารสนเทศรวมทั้งระบบบริหารความเสี่ยงทางด้านสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง และออกแบบระบบการควบคุมดาวเทียมให้มีการเชื่อมต่อจากภายนอกน้อยที่สุดและเท่าที่จำเป็น อีกทั้งบริษัทยังมีการจัดทำแผนบริหารงานในภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องทางธุรกิจ และได้รับ ISO 22301:2012 นอกจากนี้ บริษัทได้มีการทำประกัน เพื่อลดความเสียหายจากการถูกภัยคุกคามทาง Cyber และจากการถูกฟ้องร้องเนื่องจากการละเมิดข้อมูล

4. ความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า (COVID-19)

จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า ถือเป็นเหตุการณ์วิกฤต จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการฉุกเฉินเฉพาะกิจ เพื่ออำนวยการและกำหนดมาตรการต่างๆ ที่สำคัญ และจำเป็นตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอ้างอิงตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงในภาวะวิกฤต และการบริหารจัดการเพื่อความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจของบริษัท ซึ่งคณะกรรมการมีหน้าที่ในการพิจารณาความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อบริษัท พนักงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ Supply Chain ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงกำหนดมาตรการปฏิบัติเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่สอดคล้องกับคำแนะนำของทางการ

สำหรับการดำเนินงานและบริหารจัดการสถานีดาวเทียม บริษัทได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษและได้มีมาตรการเพิ่มเติมคือมาตรการสถานีควบคุมดาวเทียมสำรองฉุกเฉิน มาตรการจำกัดจำนวนคนในการเข้ามาทำงานในสถานี มาตราการเว้นระยะห่างในการทำงานและสวมใส่หน้ากากอนามัย มาตรการด้านความสะอาดของอุปกรณ์การทำงาน มาตรการการเก็บบันทึกรายละเอียดการเดินทางหรือไปร่วมกิจกรรมในสถานที่ต่างๆของพนักงาน โดยเฉพาะผู้ที่ เข้าไปในส่วนปฏิบัติการควบคุมดาวเทียมและการออกอากาศโทรทัศน์ที่เป็นหัวใจของธุรกิจ

ผลจากการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานต่างๆ ดังที่กล่าวมานี้ ทำให้บริษัทยังคงสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องตามปกติ และพนักงานมีความปลอดภัยและยังคงมีสุขภาพอนามัยที่ดี โดยไม่ได้รับผลกระทบแต่อย่างใด

ความเสี่ยงอันเกี่ยวข้องกับการเงิน (Financial Risks)

1. ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

บริษัทมีการให้บริการทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีรายได้บางส่วนเป็นสกุลเงินต่างประเทศ ในขณะเดียวกันบริษัทก็มีรายจ่าย รวมถึงการกู้ยืมบางส่วนเป็นสกุลเงินต่างประเทศเช่นกัน จึงมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนส่งผลกระทบต่องบการเงินและกระแสเงินสดของบริษัท อย่างไรก็ตามบริษัทสามารถบริหารลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนได้บางส่วน โดยการหักกลบรายได้และรายจ่ายที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศ (Natural Hedging) ทั้งนี้ บริษัทอาจใช้วิธีการป้องกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนโดยพิจารณาจากฐานะสุทธิของเงินต่างประเทศด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Foreign Exchange Forward หรือ Forward Contract) การทำสัญญาสิทธิในการซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศในอนาคต (Options) การทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยล่วงหน้า (Cross Currency and Interest Rate Swap) เป็นต้น

2. ความเสี่ยงจากลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้

บริษัทมีการกำหนดนโยบายการติดตามหนี้ และการบริหารลูกหนี้ โดยบริหารจัดการให้เป็นไปตามนโยบาย รวมถึงการประเมินความน่าเชื่อถือของลูกหนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงของบริษัทจากการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้

ความเสี่ยงในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risks)

1. ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสาร (สัญญาฯ)

ธุรกิจส่วนหนึ่งของบริษัทคือการดำเนินกิจการตามสัญญาฯ ลงวันที่ 11 กันยายน 2534 ระหว่างกระทรวงคมนาคม (ปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) กับ บริษัท ชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)[1] (“**บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์**”) ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัท ทั้งนี้ สัญญาฯ ดังกล่าวมีประเด็นความเสี่ยง 2 ประเด็น ตามสรุปข้อเท็จจริงดังนี้

(ก) ประเด็นเรื่องสัดส่วนการถือหุ้น

ตามสัญญาฯ ลงวันที่ 11 กันยายน 2534 ข้อที่ 4 กำหนดให้ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ จะต้องจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่ (ปัจจุบันคือ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)) เพื่อดำเนินงานตามสัญญาสัมปทาน โดยมีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท และ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ จะต้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่นั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ซึ่ง บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์

ได้ดำเนินการตามสัญญาฯ ดังกล่าวแล้ว โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 แต่เนื่องจากในปี 2548 บริษัทจำเป็นต้องทำการเพิ่มทุนโดยออกหุ้นใหม่เพื่อจำหน่ายแก่บุคคลทั่วไปเมื่อปี 2548 และ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ มิได้เข้าซื้อหุ้นเพิ่มทุนในครั้งนั้น จึงเป็นผลให้สัดส่วนการถือหุ้นของ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ ลดลงน้อยกว่าร้อยละ 51 โดยก่อนหน้าการออกหุ้นเพิ่มทุน บริษัทได้ประสานงานกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ปัจจุบันคือ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) (กระทรวงฯ) เพื่อขอแก้ไขสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศในปี 2547 เพื่อเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ ในบริษัทจากเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ซึ่งถือได้ว่าบริษัทได้ดำเนินการตามขั้นตอนของวิธีปฏิบัติในทางสัญญาและกฎหมายแล้ว โดยกระทรวงฯ ได้ส่งเรื่องการขอแก้ไขสัญญาฯ ดังกล่าวไปให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานอัยการสูงสุด แต่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยว่าเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและส่งเรื่องคืน ประกอบกับคณะรัฐมนตรีมีนโยบายลดเรื่องที่เข้าพิจารณาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา 22 โดยเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไม่ได้มีคำอธิบาย หรือข้อแนะนำประการใด และระเบียบดังกล่าวมิได้ระบุไว้ประการใดว่า หากหน่วยงานราชการได้รับ

หนังสือปฏิเสธจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว หรือถูกส่งเรื่องคืนแล้ว จะต้องดำเนินการส่งเรื่องเข้าไปหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ ท้ายสุดเรื่องจึงไม่ได้รับพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี หลังจากนั้นกระทรวงฯ ยังได้หารือไปยังสำนักอัยการสูงสุดอีกครั้งหนึ่ง และสำนักงานอัยการสูงสุดก็ได้แจ้งมายังกระทรวงฯ ว่า เมื่อเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า เรื่องไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา กระทรวงฯ ก็สามารถใช้ดุลยพินิจดำเนินการต่อไปได้ ซึ่งก่อนหน้านี้ สำนักงานอัยการสูงสุดก็ได้เคยให้ความเห็นไว้แล้วว่า เป็นกรณีที่สามารถแก้ไขสัญญาฯ ตามที่บริษัทร้องขอได้ เนื่องจากผลการแก้ไขสัญญาฯ ในเรื่องสัดส่วนไม่ทำให้สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาเปลี่ยนแปลงแต่ประการใด กล่าวคือ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ ยังเป็นคู่สัญญาที่จะต้องร่วมรับผิดกันและแทนกัน กับบริษัทผู้รับสัมปทาน นอกจากนี้ การแก้ไขสัญญาฯ ดังกล่าวก็ไม่ทำให้บริษัทจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐตามสัญญาลดลง อีกทั้งการลดสัดส่วนการถือหุ้นของ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ ในบริษัทนั้น จากเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดนั้น ยังถือว่าเป็นการควบคุมอำนาจเบ็ดเสร็จแล้วตามมาตรา 247 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 อีกด้วย

ต่อมา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงบางประการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขสัญญาฯ เพื่อเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ ในบริษัท ซึ่งอย่างไรก็ตาม บริษัทมิได้เป็นคู่ความในคดีดังกล่าว คำพิพากษาจึงไม่มีผลผูกผันและบังคับใช้กับบริษัท อีกทั้งในการดำเนินการเพื่อแก้ไขสัญญาฯ ดังกล่าวบริษัทได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของวิธีปฏิบัติในทางสัญญาและกฎหมาย และได้รับอนุมัติจากกระทรวงฯ แล้ว

ในภายหลัง กระทรวงฯ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 เพื่อพิจารณาแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งบริษัทได้มีการประสานงานกับกระทรวงฯ และคณะกรรมการฯ เพื่อดำเนินการต่าง ๆ ต่อไป

(ข) ประเด็นเรื่องข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับดาวเทียมสำรอง

ภายใต้สัญญาฯ ดาวเทียมทุกดวงที่จัดสร้างและจัดส่งตามสัญญาฯ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงฯ ก่อน และจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะของดาวเทียม (Satellite Technical Specification) ที่ไม่ด้อยกว่าคุณสมบัติของดาวเทียมหลักและสำรองดวงที่หนึ่ง แต่จำนวนช่องสัญญาณดาวเทียมและย่านความถี่ให้เป็นไปตามที่กระทรวงฯ และบริษัทจะตกลงกัน ซึ่งในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับดาวเทียมไทยคม 4 บริษัทก็ได้ดำเนินการตามข้อกำหนดของสัญญาฯ ทุกประการ

อย่างไรก็ตามเนื่องจากดาวเทียมไทยคม 4 ซึ่งบริษัทได้รับอนุมัติจากกระทรวงฯ ให้ส่งเข้าสู่วงโคจรเป็นดาวเทียมสำรอง ไม่ได้มีรายละเอียดลักษณะเฉพาะ (Specification) เหมือนกับดาวเทียมไทยคม 3 ทุกประการ ทำให้มีข้อสงสัยว่าดาวเทียมไทยคม 4 สามารถเป็นดาวเทียมสำรองของดาวเทียมไทยคม 3 ได้หรือไม่ ประกอบกับศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงบางประการที่เกี่ยวข้องกับดาวเทียมไทยคม 4 เอาไว้ ซึ่งอย่างไรก็ตาม บริษัทมิได้เป็นคู่ความในคดีดังกล่าว คำพิพากษาจึงไม่มีผลผูกผันและบังคับใช้กับบริษัท อีกทั้งในการดำเนินโครงการดาวเทียมไทยคม 4 บริษัทได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของวิธีปฏิบัติในทางสัญญาและกฎหมาย และได้รับอนุมัติจากกระทรวงฯ แล้ว ในภายหลังกระทรวงฯ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งบริษัทได้มีการประสานงานกับกระทรวงฯ และคณะกรรมการฯ เพื่อดำเนินการต่างๆ ต่อไป

(ค) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของดาวเทียมไทยคม 7 และดาวเทียมไทยคม 8

บริษัทได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม ในการดำเนินโครงการดาวเทียมไทยคม 7 และดาวเทียมไทยคม 8 จาก กสทช. ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายปัจจุบัน ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และกระทรวงฯ ได้แจ้งอนุมัติการใช้ตำแหน่งวงโคจร สำหรับดาวเทียมทั้งสองดวงมายัง กสทช.

และ กสทช. ได้ระบุการอนุมัติดังกล่าวไว้ในใบอนุญาตประกอบกิจการฯ แล้ว ต่อมาวันที่ 7 สิงหาคม 2560 กระทรวงฯได้แจ้งมายังบริษัทว่าดาวเทียมไทยคม 7 และดาวเทียมไทยคม 8 เป็นดาวเทียมภายใต้สัญญาฯ และวันที่ 5 ตุลาคม 2560 บริษัทได้รับหนังสือจากกระทรวงฯ เรื่องขอเร่งรัดการดำเนินการตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ กรณีดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8

คณะกรรมการบริษัทจึงให้จัดประชุมวาระพิเศษ ครั้งที่ 11/2560 วันที่ 24 ตุลาคม 2560 ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าว พร้อมทั้งผลการหารือกับที่ปรึกษากฎหมายของบริษัท ด้วยความรอบคอบและด้วยความระมัดระวังแล้ว มีความเห็นว่าดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8 ไม่ใช่ดาวเทียมภายใต้สัญญาฯ เพราะการดำเนินดาวเทียมทั้งสองดวงนั้น อยู่ภายใต้กรอบการรับใบอนุญาตฯ จาก กสทช. บริษัทได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดในสัญญาฯ อย่างครบถ้วนแล้ว มิได้ดำเนินการใด ๆ ที่ขัดต่อสัญญาฯ ดังนั้น บริษัทจึงมีความเห็นเรื่องดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8 แตกต่างจากความเห็นของกระทรวงฯ ที่ประชุมจึงมีมติให้บริษัทยื่นเสนอข้อพิพาทดังกล่าวต่ออนุญาโตตุลาการ เพื่อพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามข้อ 45.1 ของสัญญาฯ โดยบริษัทได้ยื่นข้อโต้แย้งต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการในวันที่ 25 ตุลาคม 2560 เป็นข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 97/2560

อนึ่ง ตามข้อ 45.6 ของสัญญาฯ ที่กำหนดว่า ในกรณีที่ข้อพิพาทอยู่ระหว่างการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ คู่สัญญายังคงต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญาต่อไป จนกว่าจะมีการชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ดังนั้น ในขณะที่ข้อพิพาทอยู่ระหว่างการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ บริษัทยังไม่มีหน้าที่ใดๆ ในการปฏิบัติตามที่กระทรวงฯ ได้อ้างถึงข้างต้นจนกว่าจะมีการชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

(ง) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้องของกระทรวงฯ เกี่ยวกับดาวเทียมไทยคม 5

สืบเนื่องจากกรณีการขัดข้องของดาวเทียมไทยคม 5 ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องปลดระวางไปเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 โดยมีการใช้งานเกินกว่าอายุการใช้งานตามที่ออกแบบไว้ในขณะจัดสร้าง ต่อมา เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2563 บริษัทได้รับหนังสือแจ้งเข้ากระบวนการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการและคำเสนอข้อพิพาทของดาวเทียมไทยคม 5 จากกระทรวงฯ ซึ่งเรียกร้องให้บริษัทดำเนินการดังนี้

ให้ดำเนินการ (1) สร้างและส่งมอบดาวเทียมทดแทนดาวเทียมไทยคม 5 หากไม่ส่งมอบดาวเทียมทดแทนดาวเทียมไทยคม 5 ให้ใช้ราคาดาวเทียมเป็นเงิน 7,790,097,900 บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีตั้งแต่วันที่ 30 ตุลาคม 2563 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ (2) ชำระค่าปรับเป็นเงิน 4,980,000 บาท (คำนวนจากวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2563 ถึงวันที่ 30 ตุลาคม 2563) พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี และ (3) ค่าปรับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 เป็นต้นไปจนกว่าจะส่งมอบดาวเทียมทดแทนดาวเทียมไทยคม 5 หรือชำระเงินค่าเสียหายครบถ้วน

เนื่องจากสัญญาฯ มีการกำหนดเงื่อนไขเป็นกรอบการดำเนินการ และมีการอ้างอิงกับแผนดำเนินการที่บริษัทเสนอและกระทรวงฯให้ความเห็นชอบ โดยเน้นความต่อเนื่องของบริการดาวเทียมตลอดอายุสัญญา ในแผนดำเนินการที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาฯ กำหนดให้บริษัทจัดสร้างดาวเทียม 2 ชุดรวม 4 ดวง โดยแต่ละชุดประกอบด้วยดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรอง ซึ่งเมื่อยิงดาวเทียมขึ้นสู่วงโคจรแล้วบริษัทก็จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ในดาวเทียมดังกล่าวให้กับกระทรวงฯ และเมื่อสัญญาฯสิ้นสุดลง ดาวเทียมที่ยังมีอายุวิศวกรรมเหลือใช้งานได้อยู่ บริษัทก็จะมอบการครอบครองดาวเทียมกลับไปยังกระทรวงฯให้สามารถนำไปบริหารจัดการต่อไป ซึ่งในการดำเนินการตามสัญญาฯ บริษัทได้มีการจัดสร้างและโอนกรรมสิทธิ์ดาวเทียมให้รัฐไปแล้ว 2 ชุดกรณีการขัดข้องของดาวเทียมไทยคม 5 ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องปลดระวางไปนั้น กระทรวงฯทราบถึงอายุการใช้งานของดาวเทียมไทยคม 5 ตามที่ออกแบบไว้ในขณะที่ขออนุมัติจัดส่งว่าดาวเทียมไทยคม 5 จะครบอายุการใช้งานตามที่ออกแบบไว้ และเมื่อเกิดกรณีการขัดข้องของดาวเทียมไทยคม 5 และต้องปลดระวาง โดยมีการใช้งานเกินกว่าอายุการใช้งานตามที่ออกแบบไว้ บริษัทมีการหารือกับกระทรวงฯ และ กสทช. ล่วงหน้า และแจ้งแผนการปลดระวางให้ทุกฝ่ายทราบและขออนุมัติก่อน นอกจากนั้น บริษัทยังได้นำส่วนแบ่งรายได้จากลูกค้าที่ได้รับผลกระทบ นำส่งกระทรวงฯเป็นค่าชดเชย รวมถึงเจรจากับบริษัทประกันภัยเพื่อนำเงินสินไหมทดแทนส่งมอบกระทรวงฯต่อไป และบริษัทยังคงมีดาวเทียมไทยคม 4 และดาวเทียมไทยคม 6 สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องตลอด

อายุสัญญาสัมปทาน และเมื่อสัญญาสิ้นสุดลง กระทรวงฯ ก็สามารถนำดาวเทียมทั้งสองดวงไปบริหารจัดการต่อไป ซึ่งบริษัทเห็นว่าเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องครบถ้วนตามสัญญาฯแล้ว

เนื่องจากบริษัทเห็นว่า บริษัทได้ดำเนินการตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศครบถ้วนถูกต้องมาโดยตลอดแล้ว บริษัทจะดำเนินการคัดค้านตามกระบวนการต่อไป ทั้งนี้ ข้อพิพาทนี้เพิ่งเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทและยังอยู่ในการดำเนินการตามขั้นตอน ในระหว่างนี้ บริษัทยังไม่มีหน้าที่ใดๆในการปฏิบัติตามที่กระทรวงฯได้เรียกร้องมาข้างต้นจนกว่าจะจบสิ้นกระบวนการพิจารณาและมีการชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ

หมายเหตุ

(1) บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) ได้เปลี่ยนชื่อมาจาก บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

3. การขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อความยั่งยืน

ความรับผิดชอบเพื่อเสริมสร้างสังคมที่ยั่งยืน

3.1 นโยบายและเป้าหมายการจัดการด้านความยั่งยืน

ไทยคมตระหนักดีว่าการบรรลุและรักษาเป้าหมายตามวิสัยทัศน์และพันธกิจได้สำเร็จอย่างยั่งยืนนั้น บริษัทต้องมุ่งมั่นใส่ใจการดำเนินธุรกิจที่ตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้เสีย และลดผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม บริษัทจึงได้กำหนดวิถีสู่ความยั่งยืนที่ยังคงสร้างมูลค่าและความเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยไม่ลืมที่จะสร้างคุณค่าต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ครอบคลุมและตอบสนองต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท โดยมีนโยบายการพัฒนาความยั่งยืนเพื่อส่งเสริมความยั่งยืนขององค์กร เป็นกรอบในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และเพื่อสร้างการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและมั่นคง รวมทั้งการได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งปีที่ผ่านมาบริษัทมีการปรับปรุงนโยบายฉบับนี้ เพื่อให้สามารถสื่อสารทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้เสียได้ดียิ่งขึ้น โดยจำแนกประเด็นที่เกี่ยวข้องในแต่ละมิติให้เห็นอย่างชัดเจน กล่าวคือ มิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และ มิติสิ่งแวดล้อม โดยยังคงยึดหลักของการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ และอ้างอิงแนวทางการพัฒนาความยั่งยืนตามตัวชี้วัดของ GRI รวมทั้งการมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ Sustainability Development Goals ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท คือ *เป้าหมายที่ 4 Quality Education การศึกษามีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและครอบคลุมและส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกคน เป้าหมายที่ 9 Industry, Innovation and Infrastructure สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความต้านทานและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและนวัตกรรม และเป้าหมายที่ 13 Climate Action ดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ*

สำหรับเป้าหมายการสร้างความยั่งยืนขององค์กร บริษัทดำเนินงานภายใต้กรอบการพัฒนาความยั่งยืน ซึ่งได้แก่

1) มิติเศรษฐกิจ : การดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ (Doing Business with Responsibility)
2) มิติสังคม : การดูแลใส่ใจผู้คนและสังคม (Caring People & Society)
3) มิติสิ่งแวดล้อม : ไทยคมรักพิทักษ์โลก (Thaicom Loves Earth)

สามารถดู "นโยบายการพัฒนาความยั่งยืน" ฉบับปรับปรุงใหม่ปี 2563 ในเว็บไซต์ของบริษัท
https://www.thaicom.net/wp-content/uploads/2020/11/SD-Policy-2020_TH.pdf

3.2 การจัดการผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียในห่วงโซ่คุณค่าธุรกิจ

3.2.1 ห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจ

ด้วยวิสัยทัศน์การดำเนินธุรกิจของไทยคม คือ "**การเป็นผู้ให้บริการด้านสมาร์ทโซลูชัน และแพลตฟอร์มเทคโนโลยีที่ครอบคลุมทั้งทางอวกาศ อากาศ ทางบก และทางน้ำ**" (Space–Air–Ground–Maritime Integrated Network and Solutions) บริษัทจึงมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการใหม่ๆ หรือการต่อยอดผลิตภัณฑ์และบริการที่มีอยู่เดิม โดยอาศัยกลยุทธ์แสวงหาความร่วมมือกับคู่ค้าคู่ธุรกิจ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่มีศักยภาพความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลโซลูชันผนวกเข้ากับเทคโนโลยีการสื่อสาร เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าเดิมและขยายไปยังกลุ่มลูกค้ารายใหม่ โดยจะร่วมกันคิดค้นพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่จะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ภาครัฐ ประชาชน และผู้มีส่วนได้เสียตลอดห่วงโซ่ธุรกิจให้ได้รับประโยชน์สูงสุด และเพื่อส่งเสริมนโยบายของภาครัฐในการใช้เทคโนโลยีเพื่อขับเคลื่อนให้ประเทศไทยก้าวสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ

THAICOM SATELLITE SERVICE VALUE CHAIN

เนื่องจากธุรกิจหลักของบริษัทคือการบริการด้านบรอดคาสต์ (บริการออกอากาศโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม) บริษัทจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการแพร่กระจายช่องรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเพื่อยกระดับอุตสาหกรรม บรอดคาสต์ในประเทศไทย โดยการนำเสนอบริการที่มีคุณภาพและบริการเสริมต่าง ๆ ที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพให้กับผู้ประกอบการและนำส่งคุณภาพการรับชมรายการสู่ประชาชนในประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและเอเชียใต้ บริษัทยังมุ่งสร้างความแข็งแกร่งในห่วงโซ่ธุรกิจ โดยนำความรู้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญมาประยุกต์ ใช้ รวมถึงความร่วมมือกับคู่ค้าคู่ธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ ผู้ขายส่ง ผู้ผลิตและติดตั้งอุปกรณ์ (จานและกล่องรับสัญญาณดาวเทียม) ในการพัฒนาคุณภาพการแพร่สัญญาณภาพและเสียงผ่านดาวเทียม การรับส่งข้อมูลคอนเทนต์ที่มีคุณภาพ การเป็นผู้ให้บริการ TV Solutions แบบครบวงจร (แพลตฟอร์ม LOOX TV และ TV Head-end) และให้สามารถรับชมผ่านอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้รับชมตามบ้านยุคดิจิทัล บริษัทยังคงให้การสนับสนุนช่องการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อสะท้อนเจตนารมณ์ในการสร้างคุณค่าร่วมที่ภาคธุรกิจมีต่อสังคมและผู้มีส่วนได้เสีย สำหรับบริการด้านบรอดแบนด์ (บริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม) เป็นการผสมผสานการให้บริการแบนด์วิดธ์ขนาดใหญ่ของดาวเทียมแก่ผู้ประกอบการโครง ข่ายกลุ่มภาคธุรกิจและกลุ่มภาครัฐบาลในภูมิภาค รวมทั้งการให้บริการบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตแก่ผู้ใช้งานรายย่อยในประเทศที่มีศักยภาพ เช่น บริการนาวา (Nava®) หรือบริการสื่อสารความเร็วสูงผ่านดาวเทียมแบบเคลื่อนที่ทางทะเล ที่เป็นการขยายบริการที่ใช้ดาวเทียมในลักษณะดาวน์สตรีมลงไปในห่วงโซ่ธุรกิจของบริษัท และผสมผสานกับระบบบริการอื่นๆ และธุรกิจใหม่ของบริษัทที่จะครอบคลุมทั้ง อวกาศ อากาศ และภาคพื้นดิน

สำหรับปี 2563 บริษัทมีความคืบหน้าในความร่วมมือพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์และบริการใหม่กับคู่ค้าคู่ธุรกิจและมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปตามวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อสร้างความยั่งยืนของบริษัท โดยมีทั้งการเปิด ตัวผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการอย่างเป็นทางการ ภายหลังจากที่ผ่านการพัฒนา ทดลองและปรับปรุงการใช้งานมาระยะหนึ่ง รวมทั้งบริษัทมีการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนกับคู่ค้าคู่ธุรกิจผ่านบริษัทย่อย เพื่อให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการของบริษัทก้าวไปสู่การนำออกสู่การแข่งขันในตลาดหรือการขยายตลาด ตามวิสัยทัศน์และกลยุทธ์องค์กร “Space Air Ground Maritime Smart Solutions” ต่อไป ซึ่งได้แก่

1. ร่วมมือกับ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (ปัจจุบัน คือ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)) จัดตั้งบริษัทร่วมทุนเพื่อการพัฒนาและรุกบริการธุรกิจดาวเทียม คือบริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี อาทิ ธุรกิจดาวเทียมวงโคจรต่ำ (Low Earth Orbit Satellite) ที่จะตอบโจทย์การทำธุรกรรมทางออนไลน์ที่มีการเติบโตอย่างก้าวกระโดด อันเนื่องมาจากสถานการณ์ COVID-19

2. ร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เปิดตัวโครงการ “ม.ไซค์” รถจักรยานยนต์ไฟฟ้าอัจฉริยะ เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของนักศึกษาและบุคลากรที่ต้องใช้พาหนะเพื่อการเดินทางภายในมหาวิทยาลัย และการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว เพราะ“ม.ไซค์” ใช้ระบบไฟฟ้า 100% จึงเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3. บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด (ไทย เอไอ) ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของ บมจ.ไทยคม และ บริษัท เอไอ แอนด์ โรโบติกส์ เวนเจอร์ส จำกัด (เออาร์วี) บริษัทในเครือของ บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (ปตท.สผ.) ได้ยกระดับความร่วมมือในปีที่ผ่านมาก้าวไปสู่การจัดตั้งบริษัทร่วมทุนคือ “บริษัท เอทีไอ

เทคโนโลยีส์ จำกัด" เพื่อร่วมกันพัฒนา ผลิต และจำหน่ายอากาศยานไร้คนขับ (โดรน) รวมถึงการให้บริการแบบครบวงจร

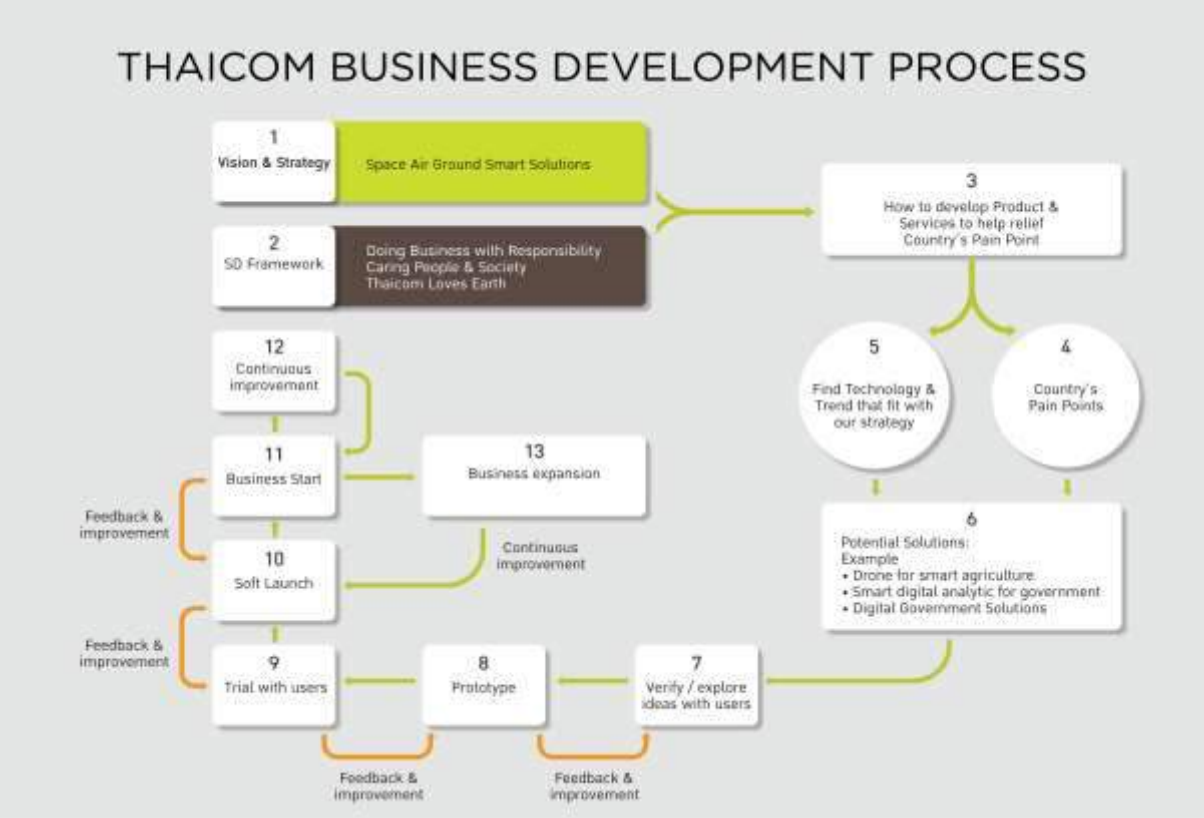
4. บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด (NSAT) ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนภายใต้ความร่วมมือของ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (ปัจจุบัน คือ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)) และ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เปิดตัวบริการ "**NAVA by NSAT**" ซึ่งเป็นบริการดิจิทัลผ่านดาวเทียมเพื่อการสื่อสารทางทะเลแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการเดินเรือและอุตสาหกรรมนอกชายฝั่ง (Offshore) ในพื้นที่น่านน้ำประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียแปซิฟิค

5. ร่วมต่อยอดพัฒนาระบบกับไปรษณีย์ไทย ภายใต้โครงการ "ดิจิทัล ไทยแลนด์ โพสต์" (Digital Thailand Post) หรือสมาร์ทเซอร์วิส ในการติดตั้ง Digital Service Kiosk ให้คนไทยเข้าถึงบริการภาครัฐง่ายขึ้น โดยเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย เพื่อรองรับการอ่านข้อมูลบัตรประชาชน กล้องถ่ายภาพยืนยันตัวตน (eKYC) เพื่อการทำธุรกรรมสำคัญฯ รวมทั้งบริการช้อปปิ้งออนไลน์ของเว็บไซต์ thailandpostmart.com ของไปรษณีย์ไทยให้ประชาชนได้สั่งซื้อสินค้าได้สะดวกขึ้น ณ ที่ทำการไปรษณีย์ต่างๆ และมีแผนจะขยายขีดความสามารถของผู้ค้าออนไลน์ไทยให้เปิดตลาดไปต่างประเทศ โดยอาศัยประสบการณ์และเครือข่ายธุรกิจของไทยคมในประเทศเมียนมาร์ ลาวและกัมพูชา

6. ไทยเอไอ ผู้ให้บริการ LOOX TV แอปพลิเคชั่นดูทีวีของไทย จับมือกับซัมซุง อิเลคโทรนิคส์ เปิดตัวแพลตฟอร์มรับชมความบันเทิงผ่านซัมซุงสมาร์ททีวี มอบประสบการณ์โฮมเอนเตอร์เทนเมนต์ที่ดียิ่งขึ้น ตอบโจทย์ความต้องการผู้รับชมที่นิยมความบันเทิงภายในบ้าน สร้างทางเลือกให้แก่ผู้บริโภคในการรับชมรายการที่หลากหลายในยุค New Normal ด้วยการรับชม LOOX TV ผ่านการดาวน์โหลดแอปพลิเคชั่นในซัมซุงสมาร์ททีวี เพื่อเชื่อมโยงการรับชมทีวีแบบเดิมเข้ากับการรับชมออนไลน์สมัยใหม่ได้อย่างไร้รอยต่อ เพราะเพียงมีอินเทอร์เน็ตก็สามารถรับชมได้ ลดความยุ่งยากในการเชื่อมต่อเสาอากาศหรือกล่องรับสัญญาณ พร้อมรับชมความพิเศษจากช่องรายการคุณภาพจากต่างประเทศ อาทิ รายการกีฬา, ภาพยนตร์, ข่าว, อีสปอร์ต, วาไรตี้ และรายการสำหรับครอบครัวให้รับชมเพิ่มเติม

สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมใน "มิติด้านเศรษฐกิจ" จากรายงานความยั่งยืนของบริษัท ปี 2563

สำหรับกระบวนการดำเนินงานเพื่อการพัฒนานวัตกรรมทางธุรกิจของบริษัท มีขั้นตอนโดยสังเขปดังต่อไปนี้ ดังต่อไปนี้

3.2.2 ผู้มีส่วนได้เสียในห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจ

บริษัทถือว่าผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มมีความสำคัญไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม การจำแนกประเภทของผู้มี ส่วนได้เสียอยู่บนพื้นฐานของผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจของบริษัทต่อผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่ม เพื่อให้มั่นใจว่า การกระทำและการตอบสนองของบริษัทต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดเป็นไปอย่างยุติธรรม และ เหมาะสม จึงได้กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย โดยมีการระบุไว้ในจรรยาบรรณ ธุรกิจรวมถึงคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคู่มือของบริษัทเกี่ยวกับจริยธรรม

โดยบริษัทได้จำแนกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในห่วงโซ่ธุรกิจออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่

- ผู้มีส่วนได้เสียในองค์กร ได้แก่ 1) พนักงาน 2) ผู้ถือหุ้น
- ผู้มีส่วนได้เสียนอกองค์กร ได้แก่ 3) หน่วยงานกำกับดูแล 4) ลูกค้า 5) คู่ค้าคู่ธุรกิจ 6) ผู้ให้กู้/เจ้าหนี้ และ 7) ชุมชน

ปี 2563 สามารถสรุปผลการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียดังต่อไปนี้

ความคาดหวัง/ความต้องการ	แนวปฏิบัติในการดำเนินการ	ผลการดำเนินการ ปี 2563
พนักงาน		
1.มีค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม	ปฏิบัติต่อพนักงานอย่างเป็นธรรมและเคารพกฎหมายแรงงานอย่างเคร่งครัด ให้ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เป็นธรรม สามารถเทียบเคียงกับบริษัทชั้นนำต่างๆ	1.การประชุมพนักงาน 2 ครั้ง 2.การสำรวจความคิดเห็นพนักงานประจำปี 3.มีช่องทางรับร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแสการกระทำความผิดหรือทุจริตEthics Hotline

ความคาดหวัง/ความต้องการ	แนวปฏิบัติในการดำเนินการ	ผลการดำเนินการ ปี 2563
2.การประเมินผลงานที่มีมาตรฐานเท่าเทียมและเป็นธรรม	ให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการประเมิน ผลงานกับหัวหน้างานและสนับสนุนให้มีการ ประเมินผลงานเพื่อสร้าง และสนับสนุนบรรยากาศ การมีส่วนร่วม และเปิดรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รวมถึงส่งเสริมให้มี Feedback ระหว่างหัวหน้างานกับพนักงาน	1.วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน 2.มีการประเมินผลงานอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี 3.ส่งเสริมการประเมินผลงานแบบ 360 องศา
3.มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน และได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถในงานและเสริมทักษะความรู้ตามกลยุทธ์ของบริษัท	พัฒนาศักยภาพของพนักงาน โดยจัดให้มีการฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยเป็นการผสม ผสานระหว่างการอบรมในรูปแบบห้องเรียนและหลักสูตรออนไลน์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และทักษะในการทำงาน และสร้างความก้าวหน้าในสายอาชีพให้กับพนักงาน รวมถึงการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากผู้อื่น	1.มีแผนการฝึกอบรมประจำปี (Training Roadmap) 2.จำนวนชั่วโมงการอบรมประจำปี 2563 คิดเป็น 20.11/คน/ปี 3.มีการจัดฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสิ้น 52 ครั้ง
4.มีความสุขในการทำงานและมีบรรยากาศในการทำงานที่ดี	จัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยถูกสุขลักษณะและเอื้อต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ ๆ (Innovation) ให้เกิดขึ้นในองค์กร รวมทั้งสร้างบรรยากาศของความร่วมมือร่วมใจกัน (Collaboration)	1.มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์กับพนักงานภายผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เสียงตามสาย อีเมล์ โซเชียลมีเดีย (Facebook, YouTube, Instagram), เว็บไซต์, อินทราเน็ต, และบอร์ดประชาสัมพันธ์ภายใน 2.เปิดรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะผ่านช่องทางต่างๆ เช่น Walk-in, Web board 3.ส่งเสริมการการใช้ TC Mobile App.ในการแจ้งข่าวสารและใช้เป็นเครื่องมือเพื่อจูงใจพนักงานในการรับข้อมูลข่าวสารผ่านการเก็บคะแนนสะสมTCMePoint โดยมีข่าวสารประชาสัมพันธ์ รวมทั้งสิ้น 401ข่าว. และมีพนักงานเข้ารับข้อมูล 330 คน 4.จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการมีส่วนรวมของพนักงานและสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีมีความสุขร่วมกัน เช่น การจัดประกวดตกแต่งสถานที่ทำงานในวันคริสต์มาส การทำบุญวันก่อตั้งบริษัท
5.มีประกันสุขภาพที่ดี และมีความปลอดภัยในการทำงาน	ปฏิบัติตามหลักการเคารพในสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งบริหารจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานนั้น ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อสร้างความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของพนักงานทุกคนเป็นสำคัญ ยึดถือปฏิบัติตามนโยบายด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย อย่างเคร่งครัด	1.จัดทำโครงการWellness program และกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพนักงานทางด้านสุขภาพกาย สุขภาพใจ อารมณ์ และสติปัญญา เช่น Thaicom Young Fit II 2.จัดให้มีการประเมินความเสี่ยงเพื่อควบคุมและด้านความปลอดภัย การตรวจสอบอุปกรณ์ที่ต้องใช้ และการซักซ้อมแผนรับมือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ 3.มีการซักซ้อมกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ทุกปี

ความคาดหวัง/ความต้องการ	แนวปฏิบัติในการดำเนินการ	ผลการดำเนินการ ปี 2563
		4.มีประกาศมาตรการต่างๆ ในการเตรียมความพร้อมของสถานที่ทำงาน เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและชีวิตของพนักงานได้
ผู้ถือหุ้น		
1.มีผลการดำเนินงานที่ดีอย่างต่อเนื่อง มีผลตอบแทนที่สูงขึ้นมีการจ่ายเงินปันผลในระดับที่เหมาะสม	กำหนดเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจโดยมุ่งเน้นการเติบโตของรายได้และผลกำไร ควบคู่ไปกับการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตามกรอบการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งมีมาตรฐานรับรองคุณภาพความต่อเนื่องทางธุรกิจ (BCMS) ISO 22301	1.จัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้น 1ครั้ง/ปี โดยปี 2563 มีการเพิ่มมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในระหว่างการประชุมด้วย 2.จัดช่องทางให้ผู้ถือหุ้นสามารถติดต่อสอบถามข้อมูลบริษัทได้ผ่านทางหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์
2.การเคารพในสิทธิผู้ถือหุ้น	มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของบริษัทให้กับผู้ถือหุ้นอย่างต่อเนื่อง เปิดเผยข้อมูลของบริษัทด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เปิดรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะหรือร้องเรียนผ่านช่องทางต่างๆ	1.มีกิจกรรมกับผู้ถือหุ้น เช่น Opportunity Day จำนวน 3 ครั้งในปี 2563 ผ่านระบบออนไลน์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อป้องกันการระบาดของ COVID- 19 2.จัดประชุมนักวิเคราะห์ นักลงทุน ผู้จัดการกองทุน จำนวน 1 ครั้งในปี 2563 ผ่านระบบ Zoom เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 3. ช่องทางรับข้อมูลข่าวสารเพื่อทราบความเคลื่อนไหว เช่น รายงานประจำปี รายงานความยั่งยืน เว็บไซต์ หรือโซเชียลมีเดียของบริษัท (Facebook, YouTube, Instagram) และ Ethics Hotline
หน่วยงานกำกับดูแล		
1.ดำเนินธุรกิจตามกฎหมายและกฎระเบียบที่ถูกต้อง	ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ อย่างถูกต้อง ดำเนินธุรกิจตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี และยึดมั่นตามหลักธรรมาภิบาลและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่น โดยมีนโยบายต่อต้านการทุจริตของบริษัท (ฉบับปรับปรุง ปี 2560)	1.มีการประชุมพบปะหน่วยงานภาครัฐ เพื่อชี้แจงในประเด็นที่เกี่ยวข้อง จำนวน 80 ครั้ง 2. ปี 2563 ส่งภาพถ่ายพนักงานร่วมแสดงพลังในกิจกรรมของ Thai CAC ที่จัดในช่วงการป้องกันการแพร่ระบาด COVID-19 เพื่อย้ำเจตนารมณ์ในการเป็นสมาชิกแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
2.ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ และการสนับสนุนโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของภาครัฐ	สนับสนุนในกิจการงานที่ได้รับมอบหมายหรือโครงการของภาครัฐ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะและประเทศ รวมทั้งการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ให้หน่วยงานภาครัฐ ทางด้านเทคโนโลยีดาวเทียมหรือด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	1.มีช่องทางรับข้อมูลข่าวสารเพื่อทราบความเคลื่อนไหวของบริษัท เช่น รายงานประจำปี รายงานความยั่งยืน เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย (Facebook, YouTube, Instagram) และสื่อประชาสัมพันธ์ของบริษัทที่เปิดเผยสู่สาธารณะ

ความคาดหวัง/ความต้องการ	แนวปฏิบัติในการดำเนินการ	ผลการดำเนินการ ปี 2563
	พร้อมให้ความร่วมมือในการสนับสนุนด้านข้อมูลหรือความรู้ความชำนาญตามที่ร้องขอหรือให้ความช่วยเหลือแก่ภาครัฐ เช่น ภัยพิบัติ	2.จัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่อง เช่น การอบรมบุคคลากรภาครัฐ จำนวน 11 ครั้ง การเยี่ยมชมกิจการ จำนวน 5 ครั้ง การจัดวิทยากรบรรยายในโอกาสต่างๆ 8 ครั้ง 3.ร่วมจัดนิทรรศการในงานเสวนา เรื่อง “เทคโนโลยีอวกาศสู่การพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน”
ลูกค้า		
1. มีผลิตภัณฑ์และบริการตอบโจทย์ความต้องการ สร้างมูลค่าและคุ้มค่าในการลงทุน	นำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างมีคุณภาพเชื่อถือได้ ในระดับราคาที่เหมาะสม	1.กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารทันสมัยกับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ 2.พัฒนาบริการและผลิตภัณฑ์ ถ้ามีเทคโนโลยีใหม่เข้ามา โดยจะแนะนำให้กับลูกค้ารายเดิม เพื่อเพิ่มขีดความ สามารถในการให้บริการและให้ได้รับความคุ้มค่าในการใช้บริการมากที่สุด เช่น มีการพัฒนากล่องรับสัญญาณดิจิทัลไลฟ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าช่องการศึกษา DLTV
2.มีขีดความสามารถและความรวดเร็ว ในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้บริการมีความต่อเนื่อง และมีบริการหลังการขายที่ดี	พัฒนากระบวนการทำงานภายในองค์กร เพื่อให้พนักงานเมีการพัฒนาศักยภาพ สามารถให้บริการลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนโยบายควบคุมคุณภาพและระบบการ จัดการคุณภาพ ISO9001:2008 ที่มุ่งสร้างความพึงพอใจสูงสุด ให้กับลูกค้า มีการจัดทำมาตรฐานรับรองคุณภาพความต่อเนื่องทางธุรกิจ (BCMS) ISO 22301 โดยมีนโยบายบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร และนโยบายความต่อเนื่องทางธุรกิจเป็นหลักประกันในการดำเนินงาน	1.มีมาตรการในการโอนย้ายเครือข่ายดาวเทียมของลูกค้าจากการที่ดาวเทียมไทยคม 5 หมดอายุการใช้งาน 2.ให้แนวทางในการปฏิบัติเบื้องต้นกับลูกค้าเมื่อเกิดปัญหาสัญญาณรบกวนขึ้นในระบบ เพื่อให้ลูกค้าสามารถใช้บริการได้อย่างต่อเนื่อง
3.ให้บริการลูกค้าด้วยคุณภาพระดับสูง ที่สร้างความพึงพอใจสูงสุดให้ลูกค้า	การสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเป็นประจำทุกปี และนำผลที่ได้รับมาปรับปรุงการให้บริการ หรือตอบสนองความต้องการของลูกค้า	1.มีการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของลูกค้าทุกปี โดยในปี 2563 ผลการสำรวจความพึงพอใจ คือ 84.89%
4.มีจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจและมีมาตรการการรักษาความลับของข้อมูลลูกค้า	มีนโยบายที่ส่งเสริมจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจที่แสดงความรับผิดชอบต่อลูกค้าในผลิตภัณฑ์และการให้บริการ เช่น เรื่องการรักษาความลับของลูกค้า นโยบายการต่อต้านการทุจริตที่พนักงานต้องยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และมีนโยบายด้านความปลอดภัยระบบสารสนเทศ และมีการนำ ISO 27001 มาเป็นแนวทางในการ	1.ช่องทางรับข้อมูลข่าวสารเพื่อทราบความเคลื่อนไหว เช่น รายงานประจำปี รายงานความยั่งยืน เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย (Facebook, YouTube, Instagram) อีเมล์ 2.มีช่องทางการร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแสการทุจริต Ethics Hotline 3.มีการอบรมด้านความปลอดภัยไซเบอร์ให้พนักงานพร้อมการทำแบบทดสอบ จำนวน

ความคาดหวัง/ความต้องการ	แนวปฏิบัติในการดำเนินการ	ผลการดำเนินการ ปี 2563
	ดูแลความปลอดภัยทางไซเบอร์ของบริษัท	2 ครั้ง และมีการรณรงค์ภายในผ่านอินทราเน็ตอย่างสม่ำเสมอ
ผู้ให้กู้ /เจ้าหนี้		
1.การปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลง	ปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้อย่างเคร่งครัด	1.เปิดโอกาสตอบข้อซักถามหรือชี้แจ้งข้อมูล แต่ละไตรมาส โดยในปี 2563 จัดประชุม นักวิเคราะห์ นักลงทุน ผู้จัดการกองทุน จำนวน 1 ครั้ง ผ่านระบบ Zoom ตาม มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19
2.มีการบริหารจัดการความเสี่ยง หรือ ภาวะวิกฤต และรักษาความต่อเนื่องทางธุรกิจ	มีมาตรฐานรับรองคุณภาพความต่อเนื่องทางธุรกิจ (BCMS) ISO 22301 และพร้อมเปิดเผยข้อมูลภายใต้สัญญาเงินกู้หรือตามที่ร้องขอ เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ และปฏิบัติการตามกรอบนโยบายบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร และนโยบายความต่อเนื่องทางธุรกิจ	1.มีช่องทางรับข้อมูลข่าวสารเพื่อทราบความเคลื่อนไหวของบริษัท เช่น รายงานประจำปี รายงานความยั่งยืน เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย (Facebook, YouTube, Instagram) และสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ 2.กำหนดมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยมีผลบังคับใช้กับพนักงานและบุคคล ภายนอกที่เข้ามาติดต่อในสำนักงาน เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพและชีวิต
คู่ค้าคู่ธุรกิจ		
1.มีจริยธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน ให้ความเสมอภาคเป็นธรรมและเท่าเทียม มีความโปร่งใสในการดำเนินธุรกิจ มีระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใสตรวจสอบได้	สื่อสารแนวทางการดำเนินธุรกิจตามหลักธรรมาภิบาลให้กับคู่ค้า/คู่ธุรกิจรับทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ ปฏิบัติตามนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านการปฏิบัติต่อคู่ค้า/คู่ธุรกิจ ซึ่งมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้อย่างเป็นธรรม ทั้งในส่วนของการคัดเลือกคู่ค้า/คู่ธุรกิจให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติของคู่ค้า/คู่ธุรกิจ และคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันยั่งยืน โดยคำนึงถึงการสร้างประโยชน์และการเติบโตร่วมกันของธุรกิจ ยึดถือ นโยบายการเคารพกฎหมายและยึดมั่นในหลักสิทธิมนุษยชน	1.ใช้คู่มือ Supplier Charter กับ คู่ค้ารายเก่าและรายใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน เพื่อการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม 2.มีการปรับปรุงนโยบายจัดซื้อปี 2563ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น 2.การรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคู่ค้า/คู่ธุรกิจโดยตรง 3.มีช่องทางการร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแสการกระทำผิด หรือ ทุจริต ทาง Ethics Hotline 4.จัดประเมินคู่ค้าด้าน ESG จำนวน 14 ราย ในช่วงต้นปี 2563 โดยผลจากการประเมินพบว่าคู่ค้าส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ที่ประเมิน
2.การปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาหรือข้อตกลงอย่างเคร่งครัด ตรงเวลาในการชำระค่าสินค้า/บริการ	ยึดมั่นในสัญญาและถือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่มีต่อเจ้าหนี้เป็นสำคัญ เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของบริษัทและเป็นไปตามคู่มือจรรยาบรรณธุรกิจ นโยบายทรัพย์สินทางปัญญา และนโยบายที่เป็นธรรมต่อคู่ค้าและ/หรือเจ้าหนี้	1.ชำระเงินตรงเวลาตามที่กำหนด 2.จัดหาช่องทางการสื่อสารเพื่อทราบความเคลื่อนไหว ผ่านรายงานประจำปี รายงานความยั่งยืน เว็บไซต์ หรือโซเชียลมีเดีย (Facebook, YouTube, Instagram) และสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ
3.เปิดโอกาสให้เข้าร่วมในการทำธุรกิจใหม่ๆ หรือ	ให้การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ตลอดจนสื่อสาร เพื่อให้เห็นแนวโน้มและทิศทางในการดำเนินธุรกิจของ	1.เข้าร่วมในงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เปิดโอกาสได้พบปะกับคู่ธุรกิจ เพื่อโอกาสทางธุรกิจหรือความร่วมมือในอนาคต เช่น งาน

ความคาดหวัง/ความต้องการ	แนวปฏิบัติในการดำเนินการ	ผลการดำเนินการ ปี 2563
การพัฒนาบริการและผลิตภัณฑ์	บริษัท ให้ความร่วมมือในการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการ ให้ความร่วมมือในการทำธุรกิจใหม่ๆ โดยใช้จุดแข็งและความเชี่ยวชาญของแต่ละบริษัท	เจรจาธุรกิจ การประชุมสัมมนาผู้แทน ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมดาวเทียมในระดับนานาชาติ 2.การทำงานร่วมกันในธุรกิจใหม่ของบริษัท เช่น โครงการ NAVA, โครงการ Drone
ชุมชน		
1.ให้ความช่วยเหลือชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อย่างต่อเนื่อง	เน้นเรื่องการต่อยอด สร้างความยั่งยืนให้ชุมชนโดยใช้จุดแข็งในธุรกิจของบริษัท การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการให้โอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องผ่านโครงการไทยคิด ไทยคม การสนับสนุนให้ทุนในโครงการสร้างอาชีพแก่เยาวชนในชุมชนที่อยู่ห่างไกลผ่านพันธมิตร คือ กศน. ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและชุมชนของพนักงาน ผ่านโครงการต่างๆของบริษัท	1. โครงการไทยคิด ไทยคม มอบจานดาวเทียม จำนวน 158 ชุดแก่โรงเรียน 2.มอบจานพร้อมติดตั้งที่โรงเรียนในจังหวัดต่างๆ ในกิจกรรม Run for School 2020 จำนวน 34 ชุด 3.กิจกรรมพนักงานอาสาจำนวน 6กิจกรรม
2.เป็นธุรกิจที่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม	มีมาตรการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้าและการประหยัดการใช้น้ำ การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก และการปลูกจิตสำนึกให้พนักงานและชุมชน เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยยึดตามกรอบของนโยบายด้านการอนุรักษ์พลังงาน และนโยบายสิ่งแวดล้อมของบริษัท	1.มีโครงการ iSAVE เพื่อการประหยัดพลังงานในสำนักงาน สามารถช่วยลดการใช้ไฟฟ้าและน้ำได้ เมื่อเทียบกับปี 2562 *(โปรดดูผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท)* 2.Thaicom Loves Earth เพื่อรณรงค์ลดโลกร้อน มีการจัดทำรายงานการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกขององค์กรต่อเนื่องเป็นปีที่สาม โดยมีการตั้งเป้าการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก *(โปรดดูผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท)*
3.มีการแบ่งปันข้อมูลความรู้ด้านเทคโนโลยีดาวเทียมและด้านอื่นๆให้เยาวชน	เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีดาวเทียมให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น ผ่านการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์จากพนักงานในองค์กร เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้คนหันมาสนใจด้านเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศในอนาคต	1.เปิดโอกาสให้หน่วยงานเยี่ยมชมกิจการบริษัท ซึ่งในปี 2563 มีผู้เข้าเยี่ยมชมจำนวน 10 หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 2.ส่งพนักงานบรรยายให้ความรู้ในโอกาสต่างๆ นอกสถานที่

3.3 การจัดการด้านความยั่งยืนในมิติสิ่งแวดล้อม

3.3.1 นโยบายและแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม

บริษัทให้ความสำคัญในการบริหารจัดการกระบวนการภายที่อาจส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งในและนอกองค์กร โดยตั้งเป้าหมายเพื่อลดและบรรเทาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งขยายผลการดำเนิน งานไปสู่การลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขององค์กร นอกจากนี้ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมยังครอบคลุมไปถึงการ

บริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการประหยัดน้ำใช้และการบำบัดน้ำทิ้งในสำนักงาน เพื่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท ครอบคลุมเรื่องการลดของเสียในกระบวนการธุรกิจ แม้ว่าบริษัทจะไม่มีสายการผลิตสินค้าโดยตรง แต่ก็มีการทิ้งขยะที่เป็นของเสียทั่วไปอยู่จำนวนไม่น้อยในแต่ละปี หลังจากการที่เริ่มมีการแยกขยะประเภทต่างๆ และปี 2562 มีการเก็บข้อมูลของขยะประเภทพลาสติกและกระดาษภายในสำนักงาน ในปี 2563 บริษัทจึงเริ่มตั้งเป้าหมายในการลดจำนวนการทิ้งของเสียทั่วไปหรือขยะรีไซเคิลที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ซึ่งได้แก่ กระดาษและพลาสติก โดยมีแผนจะรณรงค์การลดปริมาณการทิ้งขยะประเภทนี้ภายในสำนักงานลงไปด้วย แต่เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ส่งกระทบไปทั่วโลก ทำให้พนักงานของบริษัทต้อง Work From Home (WFH) เป็นเวลานานหลายเดือน พอถึงช่วง New Normal เมื่อพนักงานกลับเข้ามาทำงานในสำนักงานช่วงแรก ก็ยังคงต้องระมัดระวังเรื่อง Social Distancing การใช้ภาชนะร่วมกันจึงทำให้การรณรงค์เรื่องการลดจำนวนขยะพลาสติก อาจจะไม่ได้ผลเท่าที่ควรเมื่อเปรียบเทียบจากเป้าหมายที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ดี ปริมาณการใช้กระดาษในสำนักงานได้ลดน้อยลงไปเพราะการ WFH

สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ "นโยบายสิ่งแวดล้อม" ได้ที่ *https://www.thaicom.net/wp-content/uploads/2019/07/20190116-thcom-cg-environmental-policy-2018-th.pdf*

3.3.2 ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

1.การจัดการด้านพลังงาน

จากการที่ผลิตภัณฑ์และบริการตลอดจนกระบวนการดำเนินธุรกิจของบริษัท จำเป็นต้องใช้พลังงานไฟฟ้าเป็นจำนวนมาก บริษัทจึงมีการตั้งเป้าหมายในการลดปริมาณการใช้พลังงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์พลังงานในแต่ละปี โดยมีนโยบายอนุรักษ์พลังงานตั้งแต่ปี 2552 นอกจากนี้ ภายในองค์กรยังมีโครงการ "iSAVE" เพื่อผลักดันมาตรการและกิจกรรมต่างๆ ด้านพลังงานอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด บริษัทมีการจัดหาพลังงานทดแทนเพื่อเป็นพลังงานทางเลือก โดยมีโครงการติดตั้งแผงโซล่าเซลล์เพื่อใช้ในส่วนของสำนักงานที่สถานีบริการภาค พื้นดินไทยคม ปทุมธานี โดยมีเป้าหมายภายใน 5 ปี จะสามารถติดตั้งแผงโซล่าเซลล์เพื่อผลิตพลังงานครบจำนวน 100 กิโลวัตต์สูงสุด ซึ่งจะทำให้บริษัทสามารถผลิตพลังงานทดแทนได้เป็นจำนวนถึง 180,000 kWh/ปี อย่างไรก็ดี ในปี 2563 ที่ผ่านมา บริษัทไม่ได้มีการลงทุนติดตั้งเพิ่มเติมตามโครงการฯ เนื่องจากสถานการณ์ของ COVID-19

สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ "นโยบายอนุรักษ์พลังงาน" ที่ *https://www.thaicom.net/wp-content/uploads/2019/07/20170410-thcom-cg-policyenergy-2017-th.pdf*

ตารางเปรียบเทียบปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้า

สำนักงาน	2561	2562	2563
1.สถานีดาวเทียมไทยคม (นนทบุรี)	1,666,000 kWh *(5,997,600 MJ)*	1,678,000 kWh *(6,040,800 MJ)*	**1,552,000 kWh *(5,587,200MJ)***
2.สถานีบริการภาคพื้นดินไทยคม (ปทุมธานี)	4,967,100 kWh *(17,881,560 MJ)*	4,590,840 kWh *(16,527,040 MJ)*	**4,371,660 kWh *(15,738,000 MJ)***

สรุปผลการดำเนินงาน

- สถานีดาวเทียมไทยคม (นนทบุรี) มีปริมาณการใช้ไฟฟ้า**ลดลง** จำนวน 126,000 kWh หรือร้อยละ 8.15 เมื่อเทียบกับปี 2562
- สถานีบริการภาคพื้นดินไทยคม (ปทุมธานี) มีปริมาณการใช้ไฟฟ้า**ลดลง** จำนวน 219,180 kWh หรือร้อยละ 5.01 เมื่อเทียบกับปี 2562
- ส่วนสาเหตุที่ปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดลง สืบเนื่องมาจากสถานการณ์ COVID-19 ที่พนักงานต้องทำงานอยู่ที่บ้านหรือต้องสลับกันมาทำงานเป็นระยะเวลานานหลายเดือน รวมทั้งจำนวนพนักงานประจำที่ลดลงไปด้วยเมื่อเทียบ

กับปีก่อน ถึงแม้ว่าส่วนปฏิบัติการดาวเทียมและส่วนให้บริการสัญญาณดาวเทียมยังคงใช้ปริมาณไฟฟ้าตามปกติ เพราะต้องให้บริการดาวเทียมอย่างต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง/7 วัน

ตารางแสดงปริมาณกำลังการผลิตไฟฟ้าจากแผงโซลาเซล

สำนักงาน	2561	2562	2563
1.สถานีบริการภาคพื้นดินไทยคม (ปทุมธานี)	73,500 kWh	92,152 kWh	**104,545 kWh**

สามารถดูข้อมูลตารางแสดงผลการดำเนินงานโครงการ iSAVE ตามมาตรการและเป้าหมายการอนุรักษ์และการประหยัดพลังงาน ปี 2563 เพิ่มเติมได้ในรายงานความยั่งยืน ปี 2563

2.การบริหารจัดการน้ำ

แม้ว่าบริษัทจะไม่ได้ใช้ทรัพยากรน้ำในการดำเนินธุรกิจหลักโดยตรง แต่ก็ตระหนักดีว่าทรัพยากรน้ำเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นต่อทุกชีวิต การใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคในสำนักงาน จึงต้องดำเนินการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วย ที่ผ่านมาบริษัทจึงให้ความสำคัญต่อ "การบริหารจัดการบำบัดน้ำทิ้ง" อย่างมีประสิทธิ ภาพจากอาคารสำนักงานก่อนปล่อยลงสู่ระบบการระบายน้ำสาธารณะ และเนื่องมาจากการที่ตั้งของสำนักงานทั้งสองแห่งในเขตพื้นที่ที่ระบบระบายน้ำสาธารณะยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควรด้วย จึงต้องระมัดระวังในเรื่องระบบบำบัดน้ำ ทิ้งเพื่อไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชุมโดยรอบ ต่อมาในปี 2560 เมื่อบริษัทเริ่มโครงการ Thaicom Loves Earth เพื่อต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง และการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ดี บริษัทจึงเริ่มตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง เพื่อให้การรณรงค์การใช้น้ำและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำทิ้งภายในสำนักงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับปี 2563 บริษัทได้ใช้บริการจากหน่วยงานของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ในการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้ง*จากตัวอย่างที่เก็บมาจากสถานีดาวเทียมไทยคม นนทบุรี และสถานีบริการภาคพื้นดินไทยคม ปทุมธานี

จากผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้ง พบว่า สถานีดาวเทียมไทยคม นนทบุรี มีค่า BOD อยู่ที่ 10 มก/ล. ซึ่งเป็นปริมาณที่ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่มีค่า Total Dissolved Solids อยู่ที่ 557 มก./ล. และ ปริมาณไนโตรเจน อยู่ที่ 119.87 มก./ล. ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ส่วนสถานีบริการภาคพื้นดินไทยคม ปทุมธานี มีค่า BOD อยู่ที่ 2 มก/ล. ซึ่งเป็นปริมาณที่ต่ำกว่าเกณฑ์ และค่า Total Dissolved Solids อยู่ที่ 608 มก/ล. ซึ่งเป็นปริมาณที่สูงกว่าเกณฑ์ ส่วนผลการตรวจสอบในค่าพารามิเตอร์อื่นๆ ของทั้งสองสถานีฯ มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ทั้งหมด

ปริมาณการใช้น้ำประปา

สำนักงาน	2561 *(ลูกบาศก์เมตร)*	2562 *(ลูกบาศก์เมตร)*	2563 *(ลูกบาศก์เมตร)*
1.สถานีดาวเทียมไทยคม (นนทบุรี)	4,592	7,383	**4,515**
2.สถานีบริการภาคพื้นดินไทยคม (ปทุมธานี)	6,121	5,357	**4,180**

สรุปผลการดำเนินงาน

- สถานีดาวเทียมไทยคม (นนทบุรี) มีปริมาณการใช้น้ำประปา **ลดลง** 2,868 ลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ 38.85 เมื่อเทียบกับปี 2562
- สถานีบริการภาคพื้นดินไทยคม (ปทุมธานี) มีปริมาณการใช้น้ำประปา **ลดลง** 1,177 ลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ 28.16 เมื่อเทียบกับปี 2562
- ส่วนสาเหตุที่ปริมาณการใช้น้ำประปาลดลง นอกเหนือจากการรณรงค์เรื่องการประหยัดน้ำอย่างต่อเนื่อง ก็น่าจะเป็นสาเหตุเดียวกันกับปริมาณไฟฟ้าที่ลดลง คือจากสถานการณ์ COVID-19 ที่พนักงานต้องทำงานอยู่ที่

บ้านหรือต้องสลับกันมาทำงานเป็นระยะเวลานานหลายเดือน จึงทำให้มีการใช้น้ำในสำนักงานลดลง รวมทั้งจากการที่จำนวนพนักงานประจำที่ลดลงไปด้วยเมื่อเทียบกับปี 2562

3.การจัดการขยะและของเสียทั่วไป

Thaicom Loves Earth ซึ่งเป็นกรอบการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างความยั่งยืน ด้วยความรับผิดต่อสังคมและผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนของบริษัท และยังส่งเสริมการพัฒนาให้ก้าวไปสู่ "สำนักสีเขียว" ในอนาคต โดยเริ่มตั้งแต่การงดผลิตขวดน้ำพลาสติกเพื่อใช้บริโภคในสำนักงาน การรณรงค์ให้พนักงานมีการแยกขยะก่อนทิ้งลงถัง ซึ่งขยะประเภทของเสียทั่วไปเหล่านี้ มีส่วนที่ทำให้การเกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศโลกหรือย่อยสลายได้ยาก ในปี 2563 ที่ผ่านมา บริษัทจึงเริ่มตั้งเป้าหมายการลดจำนวนขยะสองประเภท คือ “พลาสติก และ กระดาษ” ถึงแม้ว่าจะสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้เมื่อผ่านกระบวนการรีไซเคิล แต่จะเป็นการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความยั่งยืนได้มากกว่า หากทุกคนช่วย กัน ลด ละ เลิก สิ่งที่เป็นสาเหตุหลักของการเกิดขยะทั้งสองประเภทนี้

ปี 2563 สามารถสรุปผลการดำเนินงานเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการดำเนินงานปริมาณขยะที่ลดลงตามมาตรการจัดการขยะและของเสียทั่วไปและมาตรการอื่น ๆ

มาตรการจาก THAICOM Loves Earth	**เป้าหมาย** *(ปี พ.ศ.และ ปริมาณ)*	2562 *(ปีฐาน)*	2563
1.รณรงค์**ลดขยะ**จำนวน**พลาสติก**ในสำนักงาน *“โครงการกล่องพลาสติก/ถุงยืมใช้ หรือ Thaicom Green Bag & Box”***	2566 *ปริมาณลดลงจากปีฐาน ร้อยละ 20*	*199.6 กก.*	**152.3 กก.**
2.รณรงค์**ลด**การใช้ **กระดาษ**ในสำนักงาน	*2566 ปริมาณลดลงจากปีฐาน ร้อยละ 20*	*429,784 แผ่น*	**421,892 แผ่น**
3.การปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยพนักงานมีส่วนร่วม *“**โครงการ** “Thaicom We Share **ปลูกให้ได้คนละต้น**”*	2567 จำนวน 1,895 ต้น/ พนักงาน 379 คน*		**550 ต้น**

หมายเหตุ **จำนวนพนักงาน 379 คน ใช้ตัวเลขอ้างอิงปี 2562 ที่บริษัทเริ่มตั้งเป้าหมายเป็นปีแรก*

******โครงการกล่องพลาสติกยืมใช้ หรือ*** *Thaicom Green Bag & Box คือ โครงการยืมใช้ถุงผ้าและกล่องใส่อาหาร โดยมีแผนจะรณรงค์กับพนักงานในปี 2563 ในการยืมกล่องพลาสติกใช้บรรจุอาหารจากแคนทีนของบริษัท ซึ่งแต่เดิมใช้กล่องโฟมและถุงพลาสติกบรรจุอาหารให้พนักงาน โดยในอนาคตจะให้งดการนำกล่องโฟม ถุงพลาสติก ถ้วยพลาสติกใส่เครื่องดื่มแบบใช้ครั้งเดียวเข้ามาในบริษัท ซึ่งบริษัทได้ตั้งเป้าหมายระยะสั้นไว้ คือ ภายในสี่ปีต้องสามารถลดจำนวนขยะประเภทพลาสติกที่ทิ้งในไทยคมลงให้ได้ ร้อยละ 20 อย่างไรก็ดี โครงการนี้ต้องพบกับอุปสรรคจากสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งทำให้การใช้ภาชนะร่วมกันอาจก่อให้เกิดการติดต่อแพร่ระบาดของเชื้อโรคได้ ถ้าล้างไม่สะอาด จึงยังคงต้องรอดูสถานการณ์ของ COVID-19 ในปี 2564 ก่อน*

4. การจัดการเพื่อลดปัญหาก๊าซเรือนกระจก

ตั้งแต่ปี 2561 หลังจากที่บริษัทเข้าร่วมโครงการเป็นองค์กรนำร่องในโครงการขยายผลกิจกรรมชดเชยคาร์ บอนเพื่อสนับสนุนตลาดคาร์บอนภาคสมัครใจภายในประเทศ ปีที่ 5 ดำเนินโครงการโดยคณะสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภายใต้ทุนสนับสนุนจากองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.) บริษัทจึงมุ่งหวังที่จะเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรธุรกิจลดโลกร้อนเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมีการจัดทำรายงานปริมาณการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกขององค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานสอง

แห่ง คือ 1) สถานีดาวเทียมไทยคม นนทบุรี และ 2) สถานีบริการภาคพื้นดินไทยคม ปทุมธานี เพื่อจะได้นำมาเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมให้กับผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทให้รับทราบในแต่ละปี และผลักดันการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังเพื่อสร้างความยั่งยืน ตามกรอบ Thaicom Loves Earth โดยเริ่มตั้งเป้าหมายลดปริมาณการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกในปี 2563 หลังจากที่บริษัทจัดเก็บข้อมูล จัดทำรายงาน และทวนสอบรายงานมาเป็นเวลาสองปี ทั้งนี้เพื่อจะได้มีการพัฒนาปรับปรุงมาตรการที่จะช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของบริษัทอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำหรับการทวนสอบรายงานปริมาณการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกขององค์กร บริษัทได้มอบหมายให้ “สถาบันน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” เป็นผู้ทวนสอบประจำปี 2562 และ 2563 เพื่อการขอขึ้นทะเบียนรับรองผลของรายงานกับ อบก. ภายในปี 2564 เป็นลำดับต่อไป

หมายเหตุ *ในระหว่างการจัดทำรายงานฉบับนี้ บริษัทอยู่ในขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียนเพื่อรับรองผลรายงานการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกจาก อบก.*

สรุปผลการดำเนินงานเมื่อเปรียบเทียบเป้าหมายการลดปริมาณการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกของไทยคม ปี 2562, 2563 (เฉพาะ Scope 1 & Scope 2)

สำนักงาน	*2560 (ปีฐาน) (ton CO2e)*	2561 (*tonCO2e*)	2562 (*tonCO2e*)	2563 (*tonCO2e*)	*2565 (เป้าหมาย)*
1.สถานีดาวเทียมไทยคม (นนทบุรี)	*1,346*	1,261	1,131	955	*20%*
2.สถานีบริการภาคพื้นดินไทยคม (ปทุมธานี)	*2,894*	2,920	2,313	2,266	*30%*

ปริมาณการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกของไทยคม

1) สถานีดาวเทียมไทยคม นนทบุรี

1.1 *ปี 2562 (Scope 1 & 2) =* ***1,131*** *tonCO2e, ลดลง* ***215*** *tonCO2e หรือร้อยละ* ***15.97***
เมื่อเทียบกับปี 2560 (ปีฐาน = 1,346 tonCO2e)

1.2 *ปี 2563 (Scope 1 & 2) =* ***955*** *tonCO2e, ลดลง* ***391*** *tonCO2e หรือร้อยละ* ***29.05***
เมื่อเทียบกับปี 2560 (ปีฐาน = 1,346 tonCO2e)

2) สถานีบริการภาคพื้นดินไทยคม ปทุมธานี

2.1 *ปี 2562 (Scope 1 & 2) =* ***2,313*** *tonCO2e, ลดลง* ***581*** *tonCO2e หรือร้อยละ* ***20.08***
เมื่อเทียบกับปี 2560 (ปีฐาน = 2,894 tonCO2e)

2.2 *ปี 2563 (Scope 1 & 2) =* ***2,266*** *tonCO2e, ลดลง* ***628*** *tonCO2e หรือร้อยละ* ***21.70***
เมื่อเทียบกับปี 2560 (ปีฐาน = 2,894 tonCO2e)

กิจกรรมที่จะช่วยลดปริมาณการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกของไทยคม

สำหรับกิจกรรมที่ไทยคมดำเนินการในปีที่ผ่านมา เพื่อช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ตาม เป้าหมายของบริษัท และเพื่อร่วมสนับสนุนเป้าหมายระดับประเทศนั้น มีทั้งหมด 5 กิจกรรม คือ

1. การอนุรักษ์พลังงาน ผ่านโครงการ iSAVE เพื่อลดการใช้พลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน
2. การจัดหาพลังงานทดแทนเพื่อเป็นพลังงานทางเลือก โดยผลิตกระแสไฟฟ้าจากแผงโซลาเซลล์
3. การอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรน้ำผ่านโครงการ Thaicom Loves Earth เช่น มาตรการประหยัดน้ำ และการบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ

4. การส่งเสริมสำนักงานสีเขียว ผ่านโครงการ Thaicom Loves Earth โดยการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น รณรงค์ลด การใช้กระดาษ และรณรงค์การลดขยะประเภทพลาสติกในสำนักงาน
5. รณรงค์การปลูกต้นไม้ เพื่อช่วยลดสภาวะโลกร้อน ผ่านโครงการ Thaicom Loves Earth

3.4 การจัดการความยั่งยืนในมิติสังคม

3.4.1 นโยบายและแนวปฏิบัติด้านสังคม

การดำเนินงานของบริษัทด้วยนโยบายในการเคารพหลักสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัดโดย เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันโดยกำเนิด รวมไปถึงการบริหารจัดการด้านทรัพยากรบุคคลที่ต้องได้รับ ความเท่าเทียมในการปฏิบัติและสิทธิประโยชน์อันพึงได้ตามกฎหมายแรงงาน นอกจากนี้ยังส่งเสริมความก้าวหน้าและการพัฒนาบุคลากรตามกล ยุทธ์ธุรกิจของบริษัท รวมทั้งสนับสนุนให้พนักงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงานทุกคนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวการณ์ที่ไม่ปกติที่อาจส่งผลกระทบไปทั่วทั้งองค์กร อย่างเช่น สถานการณ์ COVID-19 สำหรับสังคมภายนอก บริษัทยังคงมุ่งสร้างโอกาสในการ เข้าถึงข้อมูล การสื่อสารและเทคโนโลยีอย่างทั่วถึงในทุกสภาวการณ์ และยังมุ่งมั่นส่งเสริมโอกาสในการได้รับการ ศึกษาอย่างเท่าเทียม รวมทั้งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ในขณะเดียวกันบริษัทส่งเสริมการสร้างคุณค่าร่วมกันระหว่างธุรกิจและสังคม โดยให้การสนับสนุนด้านการเรียนรู้เพื่อสร้างอาชีพของนักเรียนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างโอกาสในการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเศรษฐกิจที่มั่นคงในสังคมท้องถิ่นของตนเองอย่างยั่งยืน

การเคารพหลักสิทธิมนุษยชน

บริษัทสนับสนุนและเคารพการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ด้วยการดูแลไม่ให้ธุรกิจของบริษัทเข้าไปมีส่วนเกี่ยว ข้องกับการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน อีกทั้งยังให้ความเคารพนับถือและปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนด้วยความเป็นธรรมบนพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยไม่เลือกปฏิบัติ เช่น การแบ่งแยกถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ สีผิว อายุ เพศ ฯลฯ บริษัทมีนโยบายการเคารพกฎหมายและหลักการด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งพนักงานของบริษัทต้องทำความเข้าใจตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองอย่างถี่ถ้วน และต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดด้วย จากการที่บริษัทมีธุรกิจอยู่ในหลายประเทศ ซึ่งมีวัฒนธรรมและบรรทัดฐานที่แตกต่างกันไป พนักงานที่ต้องไปปฏิบัติงานยังประเทศเหล่านั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษากฎหมายขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการล่วงละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนดังกล่าว

นอกจากนี้ บริษัทมีการจัดทำ “แนวปฏิบัติของคู่ค้าไทยคม” เพื่อเป็นหลักการในการพิจารณาคัดเลือกและประเมินคู่ค้าของบริษัท ซึ่งในแนวปฏิบัติดังกล่าวได้ระบุถึงความคาดหวังและแนวทางในการดำเนินธุรกิจกับบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของ “หลักสิทธิมนุษยชนและแรงงาน” ที่ครอบคลุมในเรื่องสำคัญ อาทิ การปฏิบัติต่อลูกจ้างและแรงงานอย่างยุติธรรม การไม่เลือกปฏิบัติ การให้มีชั่วโมงการทำงาน, ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม การมีสิทธิเสรีภาพในการสมาคมตามกฎหมาย การไม่ใช้แรงงานเด็ก รวมไปถึงการไม่บังคับใช้แรงงาน แนวปฏิบัติของคู่ค้าดังกล่าว ยังใช้เพื่อสื่อสารกับคู่ค้าให้เข้าใจถึงแนวทางการดำเนินธุรกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของบริษัท

สามารถดู “นโยบายการเคารพกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน” *ในเว็บไซต์ https://www.thaicom.net/wp-content/uploads/2019/07/20150825-thcom-cg-HumanRightsPolicy-2013-th.pdf และศึกษา* ***“แนวปฏิบัติของ คู่ค้าไทยคม”*** *https://www.thaicom.net/wp-content/uploads/2019/07/20160822-thcom-supplier-charter-th.pdf*

3.4.2 ผลการดำเนินงานด้านสังคม

1.การดูแลพนักงาน

บริษัทได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานบุคคลขององค์กรประจำปี 2563 - 2565 โดยมุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์กรในเชิงรุก (4R) กล่าวคือ มีการออกแบบโครงสร้างองค์กรให้ตอบรับกับความท้าทายและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Right Structure) อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภาย ในขององค์กร (Right People) และสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบอะไจล์ (Right Culture) โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนากระบวนการการทำงานต่างๆ (Right Process) ให้มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร อีกทั้งจะต้องสอดคล้องกับทิศทางของโลกในปัจจุบันและอนาคต เพื่อสร้างบริษัทให้เป็นองค์กรที่เป็นแหล่งรวมของคนดีและคนเก่ง เป็นองค์กรที่น่าอยู่ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงาน มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดและมีความยั่งยืน โดยบริษัทเชื่อมั่นว่าสาระสำคัญในแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กรสำหรับปี 2563 – 2565 จะช่วยในการขับเคลื่อนการบริหารทรัพยากรบุคคล นำไปสู่การบรรลุผลได้ตามเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.1 การจ้างงาน

ปัจจุบัน บริษัทมีพนักงานรวมทั้งสิ้น จำนวน 354 คน (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563) โดยมีนโยบายในการ ดูแลพนักงาน โดยการปฏิบัติกับพนักงานอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ไม่มีการแบ่งแยกเพศ ศาสนา หรือเชื้อชาติ ใดๆ บริษัทมีการจ้างพนักงานจากหลายเชื้อชาติในหลายประเทศตามพื้นที่ให้บริการของดาวเทียมไทยคมและกลยุทธ์ธุรกิจ ดังนั้น “หลักการบริหารงานบุคคล” จึงเป็นกรอบสำคัญต่อการดำเนินงานที่มีผลบังคับใช้กับพนักงาน ทุกคน เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทจะไม่มีการละเมิดสิทธิของพนักงานตามกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ หากพนักงานพบเห็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมหรือไม่ได้ได้รับสิทธิประโยชน์ที่พึงได้ตามกฎเกณฑ์ บริษัทยังเปิดโอกาสในการรับฟังข้อคิดเห็นหรือร้องเรียนผ่านช่องทางต่างๆ เช่น Ethics Hotline ในเว็บไซต์ หรือ อินทราเน็ต เว็บบอร์ด การเสนอข้อคิดเห็นในช่วงที่มีการประชุมพนักงานประจำปี หรือตามวาระพิเศษต่างๆ พนักงานยังสามารถพูดคุยกับหัวหน้างานโดยตรงได้ตลอดเวลา

ตารางสรุปจำนวนพนักงาน

ข้อมูลปี 2563 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

จำนวนพนักงานและสัดส่วนพนักงาน

- จำนวนพนักงานทั้งหมด (เฉพาะบริษัทไทยคม ทีซีบี และไทยเอไอ) แยกเป็นสัดส่วนพนักงานในประเทศ และต่างประเทศ

	ชาย	หญิง	รวมทั้งหมด
ในประเทศ	216	126	342
ต่างประเทศ	9	3	12
รวมทั้งหมด (คน)	225	129	354

  - จำนวนพนักงานใหม่ : ประจำประเทศไทย 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75 ของพนักงานทั้งหมด
  - จำนวนพนักงานลาออก : ประจำประเทศไทย 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.56 ของพนักงานทั้งหมด
  - จำนวนพนักงานที่ลาคลอด = 5 คน และจำนวนพนักงานที่กลับมาทำงานหลังลาคลอด = 5 คน
- สัดส่วนระดับพนักงาน

	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวมทั้งหมด
ปฏิบัติการ	278	9	287
ผู้จัดการ	34	3	37

	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวมทั้งหมด
ผู้บริหาร	27	-	27
ผู้บริหารระดับสูง	3	-	3
รวมทั้งหมด (คน)	**342**	**12**	**354**

- สัดส่วนอายุพนักงาน

	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวมทั้งหมด
< 30 ปี	14	-	14
30-50 ปี	280	10	290
>50 ปี	48	2	50
รวมทั้งหมด (คน)	**342**	**12**	**354**

- อายุงานเฉลี่ยของพนักงาน

	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวมทั้งหมด
อายุเฉลี่ย (ปี)	13.94	11.58	13.86

- สัดส่วนพนักงาน แยกตามสถานที่ปฏิบัติงาน

	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวมทั้งหมด
ต่างประเทศ	-	12	12
หัวหิน	3	-	3
นนทบุรี	220	-	220
ปทุมธานี	114	-	114
อาคาร SJ Infinite I กรุงเทพฯ	5	-	5
รวมทั้งหมด (คน)	**342**	**12**	**354**

1.2 การฝึกอบรมพนักงาน

บริษัทมีการวางแผนพัฒนาพนักงานทุกระดับเพื่อให้มีความก้าวหน้าในสายอาชีพ และเตรียมความพร้อมขององค์กร เพื่อสอดรับต่อการเปลี่ยนแปลง Technology Disruption ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา รวมทั้งการรับมือกับสถานการณ์การแข่งขันของตลาด โดยต้องเป็นไปตามทิศทางของกลยุทธ์และเป้าหมายเพื่อสร้างความยั่งยืนให้บริษัท ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะการทำงานใหม่ๆ ให้พนักงาน (Re-skill) หรือการยกระดับทักษะที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น (Upskill) ผ่านการฝึกอบรมหรือการสับเปลี่ยนหมุนเวียนงานโดยสมัครใจ สำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมประกอบด้วย

(1) หลักสูตรบังคับ (Mandatory Course) เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับตามกฎหมายและสอดรับกับกลยุทธ์ขององค์กร

(2) หลักสูตรเพื่อพัฒนาและเสริมทักษะการทำงานในสายอาชีพนั้นๆ (Functional Course) โดยใช้การเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งแบบดั้งเดิม (Classroom training) และรูปแบบการเรียนออนไลน์ (Online Training) ผ่านวิทยากรที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากแวดวงต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

(3) หลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างภาวะผู้นำ (Leadership Development Course) เพื่อสร้างหัวหน้างานที่เก่งคนและเก่งงาน และเพื่อผลักดันบุคลากรกลุ่มนี้ให้เป็นผู้สืบทอดตำแหน่งงานสำคัญในองค์กรต่อไปในอนาคตได้

ในปี 2563 จากภาวะวิกฤต COVID-19 บริษัทมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการฝึกอบรมพนักงานไปสู่การเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์มากยิ่งขึ้น โดยบริษัทเปิดโอกาสให้พนักงานได้เรียนรู้หลักสูตรที่ตนเองสนใจผ่านการเรียนรู้แบบ

ออนไลน์ด้วยตนเองผ่าน “UDEMY Learning Online Platform” ซึ่งการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบ Anytime Anywhere นั้น ช่วยให้พนักงานสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง แม้จะต้องเจอกับภาวะวิกฤตก็ตาม

นอกจากนี้ ตามที่บริษัทได้จัดให้มีการจัดอบรมให้ความรู้กับพนักงานในองค์กรทั้งในเรื่องของศักยภาพในการทำงาน (Competency) และทักษะที่สำคัญ (Soft Skill) โดยการสรรหาวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมและส่งเสริมการดำเนินธุรกิจขององค์กรตามแผนพัฒนาพนักงานประจำปีมาอย่างต่อเนื่องนั้น ในปีนี้นอกจากการจัดอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ โดยใช้วิทยากรภายนอกอย่างเช่นที่เคยปฏิบัติมา บริษัทยังเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาพนักงานที่มีศักยภาพ มีความเชี่ยวชาญและชำนาญในด้านต่าง ๆ มาฝึกฝนเพื่อเติมทักษะการถ่ายทอดและการสื่อสารเพื่อเป็นวิทยากรภายในขององค์กรเองอีกด้วย โดยพนักงานที่เป็นวิทยากรภายในทุกท่านจะได้รับวุฒิบัตรการเป็นวิทยากรของบริษัทและสิทธิประโยชน์เป็นคะแนนสะสมใน TC Me Point

สำหรับแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการสืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) บริษัทมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมผู้ที่มีศักยภาพให้มีภาวะผู้นำและมีความพร้อมที่จะรับผิดชอบงานในตำแหน่งที่สูงขึ้น ผ่านหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรต่างๆ ที่ถูกออกแบบให้มีระยะเวลาการเรียนรู้พร้อมการฝึกปฏิบัติต่อเนื่องเป็นระยะเวลาในรอบหนึ่งปี เพื่อผสานเข้าไปกับการทำงานในทุกวันได้

สำหรับผลการดำเนินงานปี 2563 บริษัทมีการจัดฝึกอบรมให้กับพนักงานรวมทั้งสิ้น 29 ครั้ง

จำแนกตาม ระดับพนักงาน	จำนวนชั่วโมง/คน 2562	จำนวนชั่วโมง/คน 2563
ระดับปฏิบัติการ PG 3-9	16.32	19.66
ผู้จัดการ PG 10-12	16.56	22.37
ผู้บริหาร PG 13-15	24.19	4.96
ผู้บริหารระดับสูง C Level	3.75	87.5
ค่าเฉลี่ยการฝึกอบรมของพนักงานทั้งหมด	**16.72**	**20.11**

1.3 การดูแลด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (Employee Well-Being)

บริษัทให้ความสำคัญต่อสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของพนักงานทุกคน โดยมีการกำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและพัฒนาในด้านบริหารจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม มีการเลือกตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีวาระการทำงาน 2 ปี ประกอบด้วยตัวแทนจากฝ่ายบริหารและพนักงาน จำนวน 9 ท่าน ตามสัดส่วนของพนักงานทั้งหมด เพื่อให้มั่นใจว่าการวางแผนตลอดจนมาตรการในการป้องกันอันตรายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น จะถูกตรวจสอบและควบคุมให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ในการดูแลและคุ้มครองความปลอดภัยต่อพนักงานทุกคนทุกระดับและเป็นไปตามข้อบังคับตามกฎหมาย

นอกจากนี้ยังมีโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีสุขอนามัยทั้งกายและจิตใจที่ดี เพื่อสร้างความสุขในการทำงานและคุณภาพชีวิตของพนักงานทุกคน บริษัทยังคงใช้การสะสมคะแนนเพื่อแลกสิ่งของใน TC Me Point เพื่อจูงใจการเข้าร่วมกิจกรรมของพนักงาน สำหรับการวัดผลสำเร็จในแต่ละกิจกรรมนั้น ใช้วิธีสอบถามความพึงพอใจ และรับ Feedback จากพนักงาน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดกิจกรรมในปีถัดๆ ไป

สำหรับปี 2563 บริษัทตั้งเป้าหมายว่าต้องการให้พนักงานเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ร้อยละ 5 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2562 แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่พนักงานต้อง Work from Home เป็นเวลานานหลายเดือน ทำให้แผนการจัดกิจกรรมในช่วงต้นปีต้องถูกยกเลิกไป ส่วนในช่วงครึ่งปีหลัง บริษัทก็ยังคงต้องดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แบบ New Normal อยู่โดยมีการรักษาระยะห่างตามหลัก Social Distancing

จำนวนพนักงานเข้าร่วมกิจกรรม (นับซ้ำทุกกิจกรรม)

ปี 2562 (คน)	ปี 2563 (คน)
403	2026

ตัวอย่างผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรม ปี 2563

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	จำนวนพนักงานที่เข้าร่วม	สัดส่วนร้อยละ /จำนวนพนักงาน
STAFF Meeting	แจ้งเรื่องผลประกอบ การ/ข้อมูลสำคัญของธุรกิจให้พนักงานรับทราบทุกครึ่งปี หรือเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญ	Town Hall Meeting และมีการถ่ายทอดสัญญานภาพไปยังต่างประเทศผ่าน Zoom	300	84.74%
Thaicom Internal Heath Coach	พัฒนาบุคคลากรภายในองค์กรให้มีความรู้และทักษะในการเป็น Coach สำหรับกิจกรรม Thaicom Young Fit II	จัดอบรมภาคทฤษฎีในรูปแบบออนไลน์และเน้นจัดกิจกรรมภายในเป็นกลุ่มย่อย	16	4.68%
Thaicom Young Fit II	การออกกำลังการและดูแลสุขภาพ โดยพนักงานเพื่อพนักงาน	จัดอบรมภาคทฤษฎีในรูปแบบออนไลน์และเน้นจัดกิจกรรมภายในเป็นกลุ่มย่อย	31	9.06%
การปฐมพยาบาลและการดับเพลิง	เพื่อสร้างความตระหนักและความรู้ในด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการ	ฝึกอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในทุกสำนักงาน	38	11.11%
Everyday Look	สุขภาพใจ สร้างความสุขและเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้กับพนักงาน	ฝึกอบรมภาคปฏิบัติ	24	7.02%
Electrical Safety in the Workplace	ความปลอดภัยในที่ทำงาน และการมีส่วนร่วมของพนักงาน (วิทยากร)	ฝึกอบรมภาคปฏิบัติ	15	4.39%
ตลาดนัดไทยคม	สร้างความสุข และ การมีส่วนร่วมของ พนักงาน และยังช่วยพัฒนาทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur)	รับสมัครร้านค้าที่ดำเนินการโดยพนักงานเอง เพื่อนำสินค้ามาจำหน่ายและร่วมกับโครงการลดการใช้ถุงเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดี	108	31.58%
กิจกรรมทำบุญเนื่องในวันครบรอบ 29 ปี ของบริษัท	สุขภาพใจ การมีส่วนร่วมของพนักงาน การจัดเลี้ยงอาหารให้พนักงาน	จัดกิจกรรมทำบุญถวายภัตตาหาร เครื่องไทยธรรม และรับประทานอาหารร่วมกัน	290	84.80%
กิจกรรมประกวดตกแต่งสถานทำงาน	สุขภาพใจ สร้างความ สุขสนุก ลดความ เครียดให้พนักงาน	กิจกกรรมกลุ่มย่อย	35	10.23%

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	จำนวนพนักงานที่เข้าร่วม	สัดส่วนร้อยละ/จำนวนพนักงาน
Office Decorating Contest				
บริจาคโลหิต	สุขภาพกายและใจ	Booth รับบริจาคโลหิตภายในบริษัทฯ	109	31.87%
Thanks A Million	สร้างแรงจูงใจให้พนักงานและสร้างการมีส่วนร่วมให้กับพนักงานที่สละเวลาร่วมกิจกรรมพิเศษตลอดปีที่ผ่านมา	กิจกรรมมอบประกาศนียบัตรและของที่ระลึก พร้อมรับทานอาหารร่วมกัน	50	14.62%
TC Me Point	สร้างการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมของพนักงาน	สะสมคะแนนจากการเข้าร่วมกิจกรรม/รับทราบข่าวสาร	330	96.49%
Thaicom Club Activity	ส่งเสริมด้านสุขภาพ การออกกำลังกายโดยมีชมรมเป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรม	จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ชมรมเพื่อให้พนักงานได้เข้าร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น	31	9.06%
Internal BU Activity	การสร้างสัมพันธภาพที่ดีในสถานที่ทำงานระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน ระหว่างหัวหน้างานและสมาชิกในทีม	จัดสรรงบประมาณสำหรับให้แต่ละ BU เพื่อนำไปบริหารจัดการ กิจกรรมภายใน BU ของตนตามความเหมาะสม	349	99.71%
Work from Home The Series	เพื่อให้ความรู้และวิธีการจัดการตนเองแก่พนักงานด้านการทำงานและสุขอนามัย ในช่วง Work From Home	จัดทำสื่อรูปภาพเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและทำการประชาสัมพันธ์ให้พนักงานรับทราบผ่านทางอีเมล์ และร่วมสนุกกับกิจกรรมต่างๆผ่านทางออนไลน์	300	87.72%

ทั้งนี้ ในปี 2563 ไม่มีพนักงานบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการทำงาน

สามารถดูนโยบายด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน *ได้ที่* https://www.thaicom.net/wp-content/uploads/2019/07/20160531-thcom-cg-policysafety-2016-th.pdf

1.4 ความผูกพันของพนักงาน

บริษัทให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการดำเนินงานโดยการรับฟังความคิดเห็นจากพนักงาน จึงมีการสำรวจความผูกพันของพนักงานที่มีต่อองค์กร (Employee Engagement Survey) เพื่อจะได้นำมาวิเคราะห์และกำหนดเป็นแผนงานปรับปรุงและยกระดับการบริหารงานบุคคลของบริษัทให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งที่ผ่านมาบริษัทใช้แบบสำรวจ “ Q12” ของบริษัทแกลลัพ โดยปี 2562 คะแนนความผูกพันของพนักงานตามเกณฑ์การประเมินของแกลลัพ คือ 3.57/5 และมีพนักงานเข้าร่วมการสำรวจคิดเป็นร้อยละ 92 จากจำนวนพนักงานในองค์กรทั้งหมด (ทั้งในและต่างประเทศ) ของปีนั้น

สำหรับปี 2563 หลังจากได้ผลการสำรวจความผูกพันของพนักงานมาแล้วนั้น บริษัทได้กำหนดแผนการปรับปรุงพัฒนาองค์กรจากผลลัพธ์ดังกล่าว โดยมีกรอบการพัฒนาในรอบ 1 ปีก่อนทำการสำรวจในครั้งถัดไป โดยในปี 2563 นั้น บริษัทเลือกมิติด้าน Performance Management มากำหนดแผนการดำเนินงานดังนี้

(1) ทำความเข้าใจในเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานกับพนักงานในระดับผู้บริหารขึ้นไป (Executive)เพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถประเมินผลงานได้อย่างถูกต้องเป็นธรรม

(2) สื่อสารเรื่องกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและพนักงานในระดับผู้บริหารขึ้นไป (Executive) จะต้องจัดทำ KPI ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

(3) ทบทวนแบบฟอร์มการประเมินผลการปฏิบัติงาน

(4) จัดทำกระบวนการพัฒนาผลงานของพนักงานที่มีผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าที่คาดหวัง (Poor Performa Nance Management)

อนึ่ง บริษัทคาดหวังว่าพนักงานจะมีความผูกพันต่อองค์กรมากยิ่งขึ้น ในการสำรวจความผูกพันของพนักงานที่มีต่อองค์กร (Employee Engagement Survey) ในครั้งถัดไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหัวข้อที่เกี่ยวกับเรื่องการบริหารผลงาน

นอกจากนี้ในปี 2563 บริษัทยังได้จัดทำการสำรวจความพึงพอใจของพนักงานในต่างประเทศ จำนวน 9 ประเทศ (ออสเตรเลีย อินเดีย ญี่ปุ่น จีน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เมียนมาร์ และเวียดนาม) รวมทั้งสิ้น 73 คน เพื่อสอบถามและเปิดรับฟังความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ของพนักงาน ซึ่งผลการสำรวจพบว่า พนักงานร้อยละ 74 มีความพึงพอใจ และมีความผูกพันต่อองค์กรเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 82 พร้อมกันนี้ ยังได้เสนอแนะวิธีการปรับปรุงการทำงานอันมีประโยชน์ต่อองค์กรสำหรับการบริหารจัดการบุคคลากรในแต่ละประเทศอีกด้วย

สร้างการรับรู้ข่าวสาร สร้างการมีส่วนร่วมด้วย TC Me Point

บริษัทเปิดตัวกิจกรรม TC Me Point เมื่อตอนต้นปี 2562 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเปลี่ยนรูปแบบการสื่อสารให้มีความทันสมัยและเข้าถึงผู้รับสารได้ดียิ่งขึ้น เน้นการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และดึงดูดความสนใจของพนักงาน กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของบริษัท และเพื่อสร้างความผูกพันของพนักงานที่มีต่อบริษัท โดยใช้วิธีสะสมคะแนน “TC Me Point” พนักงานที่มีคะแนนสะสม สามารถนำคะแนนมาแลกของรางวัลต่าง ๆ จากทางบริษัทได้ ผลลัพธ์ของกิจกรรมนี้ช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานภายในองค์กรให้มีชีวิตชีวา กิจกรรมต่างๆ ได้รับการตอบรับจากพนักงานเป็นอย่างดี บรรยากาศในสถานที่ทำงานเน้นสร้างความสุขและการมีส่วนร่วมของพนักงานเป็นสำคัญ (Happiness Organization) ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพและความผูกพันระหว่างพนักงานกับองค์กรให้ยั่งยืนได้อีกทางหนึ่ง

ในปี 2653 ที่ผ่านมา พนักงานสะสม TC Me Point รวมกันทั้งสิ้น 109,696 คะแนน และนำมาแลกของรางวัลแล้วเป็นจำนวน 65,506 บาท

2. การดูแลลูกค้า

นอกจากความมุ่งมั่นในการส่งมอบและรักษาระดับคุณภาพของสินค้าและการให้บริการอันเป็นเลิศ บริษัทยังมีวิธีการในการสร้างความสัมพันธ์อันดีและการมีส่วนร่วมของลูกค้าในกิจกรรมทางธุรกิจและสันทนาการต่างๆ ซึ่งลูกค้าคือผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญในห่วงโซ่คุณค่าของบริษัท ดังนั้นการรับรู้ถึงความคาดหวังและความต้องการของลูกค้าเป็นประเด็นสำคัญที่บริษัทต้องเอาใจใส่อย่างยิ่ง เพราะบริษัทสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงสินค้าและบริการที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้า ทั้งลูกค้าปัจจุบัน ลูกค้าใหม่ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่นๆ ด้วย และอาจจะสร้างการเติบโตที่ยั่งยืนให้กับธุรกิจของลูกค้าไปพร้อมกับธุรกิจของบริษัทได้อีกทางหนึ่ง

อย่างไรก็ดี การจะรับรู้ถึงความคาดหวัง ความต้องการ หรือผลกระทบที่มีต่อลูกค้านั้น นอกจากผ่านทางหน่วยงานที่ดูแลส่วนการขายหรือให้บริการที่มักจะได้รับ feedback โดยตรงจากลูกค้า บริษัทยังจัดให้มีการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเป็นประจำทุกปี โดยมีการวิเคราะห์ผลคะแนนความพึงพอใจ เพื่อจะได้นำมากำหนดแผนงานงานเพื่อแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาต่อยอดการให้บริการแก่ลูกค้าต่อไป

ปี 2563 บริษัทได้ดำเนินการสำรวจและประเมินผลความพึงพอใจของลูกค้าไทยคม ซึ่งแบ่งลูกค้าออกเป็นสี่กลุ่มหลัก คือ 1) กลุ่มผู้เช่าช่องสัญญาณดาวเทียม 2) กลุ่มผู้ใช้ บริการบรอดแคสต์ 3) กลุ่มผู้ใช้บริการบรอดแบนด์ 4) กลุ่ม

ผู้ใช้บริการ Maritime (NAVA) จากการสำรวจพบว่าความพึงพอใจของลูกค้าไทยคม อยู่ที่ร้อยละ 84.89 ซึ่งน้อยกว่าปี 2562 เล็กน้อย จำนวนร้อยละ 1.01

เปรียบเทียบผลคะแนนความพึงพอใจของลูกค้า (%)

ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
83.2	85.9	84.9

- ผลคะแนนความพึงพอใจที่ลดลงเล็กน้อยในปี 2563 คาดว่ามาจากการที่บริษัทต้องหยุดการให้บริการบนดาวเทียมไทยคม 5 เนื่องจากถึงเวลาที่ต้องปลดระวาง และมีปัญหาในช่วงก่อนปลดระวาง ซึ่งอาจส่งผลให้กับลูกค้าที่ได้รับผลกระทบเกิดความไม่พอใจ ที่ติดขัดหรือต้องย้ายการใช้งานไปยังดาวเทียมไทยคมดวงอื่นก่อนระยะเวลาที่วางแผนไว้ และอาจจะเนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ที่อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจของลูกค้า

ผลการดำเนินงานปี 2563

หมายเหตุ *บริษัทนำผลสำรวจความพึงพอใจ ปี 2562 มาปรับปรุงพัฒนากิจกรรม ปี 2563*

กลุ่มลูกค้า	แนวทางการดำเนินการ	ผลการดำเนินงานปี 2563
1.กลุ่มลูกค้าบรอดแบนด์ (Broadband Services)	ส่งเจ้าหน้าที่ทางด้านเทคนิคและการบริการเข้าช่วยเหลือและประสานงานกับลูกค้าสำหรับโปรเจคใหม่ๆที่มีการใช้งานดาวเทียมในเชิงรุกทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้โครงการต่างๆสำเร็จลุล่วง อีกทั้งยังสามารถส่งเสริมใ ให้ลูกค้ามองเห็น โอกาส ในธุรกิจ/โครงการใหม่ๆ ที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีดาวเทียมให้เกิดประโยชน์สูงสุด	• จัดฝึกอบรมลูกค้าเป็นกลุ่มขนาดเล็กเนื่องด้วยสถานการณ์ COVID-19 • เข้าร่วมแก้ปัญหากับลูกค้า เมื่อลูกค้าร้องขอความร่วมมือ • เข้าเยี่ยมกิจการของลูกค้า เพื่อรับฟังปัญหาและ ข้อเสนอแนะโดยตรง • ในระหว่างการฝึกอบรม หรือการเยี่ยมลูกค้า จะมีการแบ่งปันข้อมูลทางเทคโนโลยีใหม่ให้ลูกค้า
2.กลุ่มลูกค้าบรอดคาสต์ (Broadcast Services)	สนับสนุนการดำเนินธุรกิจของลูกค้าด้วยการส่งเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ทางด้านเทคโนโลยี Broadcast โดยเฉพาะ เพื่อให้คำแนะนำต่อลูกค้าในการขยายธุรกิจ การวางแผนการ ใช้งาน Broadcast อย่างเหมาะสม โดยใช้เทคโนโลยีที่สอดรับกับ การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล รวมทั้งสนับสนุนข้อมูลทางเทคนิค และการเปิดให้ลูกค้าเข้าเยี่ยมชมกิจการ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและ เห็นภาพ การเปลี่ยนแปลง ของเทคโนโลยี ซึ่งเป็น ประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของลูกค้าต่อไป	• จัดฝึกอบรมลูกค้าเป็นกลุ่มขนาดเล็กเนื่องด้วยสถานการณ์ COVID-19 • เข้าเยี่ยมกิจการของลูกค้า เพื่อรับฟังปัญหาและ ข้อเสนอแนะโดยตรง • ในระหว่างการฝึกอบรม หรือการเยี่ยมลูกค้า จะมีการแบ่งปันข้อมูลทางเทคโนโลยีใหม่ให้ลูกค้า เช่น เทคโนโลยี 4K
3.กลุ่มลูกค้าใช้บริการเช่า ช่องสัญญาณ (Transponder Services)	การถ่ายทอดและแบ่งปันเทคโนโลยีให้ กับลูกค้า เนื่องจากปัจจุบันการเปลี่ยน แปลงทางด้านเทคโนโลยีและการใช้งาน ดาวเทียมมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้ลูกค้าและบริษัทต้องปรับตัว เพื่อให้ธุรกิจสามารถเจริญเติบโตต่อ ไปได้อย่างยั่งยืน บริษัทยังได้ถ่ายทอด เทคโนโลยีใหม่ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับ	• จัดฝึกอบรมลูกค้าเป็นกลุ่มขนาดเล็กเนื่องด้วยสถานการณ์ COVID-19 • เข้าร่วมแก้ปัญหากับลูกค้า เมื่อลูกค้าร้องขอความร่วมมือ • เข้าเยี่ยมกิจการของลูกค้า เพื่อรับฟังปัญหาและ ข้อเสนอ แนะโดยตรง

	การ ใช้งานดาวเทียมและไม่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์กับธุรกิจของลูกค้า ผ่านการฝึกอบรมที่บริษัทได้จัดขึ้นทุกปี	• ในระหว่างการฝึกอบรม หรือ การเยี่ยมลูกค้า จะมีการแบ่งปัน ข้อมูลทางเทคโนโลยีใหม่ให้ ลูกค้า
4.กลุ่มผู้ใช้บริการ Maritime: NAVA	มีการปรับปรุงพัฒนาสินค้าและบริการส่งเจ้าหน้า ที่เทคนิคให้คำปรึกษา และ ตรวจสอบการใช้งาน อย่างสม่ำเสมอ จัดการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว นำเสนอเทคโนโลยีใหม่เพื่อสนับสนุนการใช้งาน ให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น ดูแลตรวจสอบการดำเนินงานของคู่ค้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรักษาคุณภาพของสินค้าและบริการ	• จัดประชุมกับลูกค้าและคู่ค้าอย่างสม่ำเสมอ รับฟังข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสินค้าและบริการ • ขยายเครือข่ายทีมติดตั้งและทีมดูแลหลังการขายเพื่อช่วยแก้ปัญหาให้กับลูกค้าให้รวดเร็วขึ้น • จัดหาบริการเสริมของนาวา เพื่อตอบสนองความต้องการและเพิ่มศักยภาพในการทำธุรกิจของลูกค้า

3. **การดูแลชุมชนและสังคม**

ไทยคมได้ดำเนินการในมิติด้านสังคม เพื่อเสริมสร้างสังคมที่ยั่งยืนทั้งภายในผ่านกระบวนการทางธุรกิจ โดยการรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และการส่งมอบบริการที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างความประทับใจ มีความน่าเชื่อถือ และสร้างคุณค่าตลอดห่วงโซ่ธุรกิจ (CSR in Process) ตลอดจนการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่นอกกระบวน การทางธุรกิจ (CSR after Process) ซึ่งยังคงส่งเสริมความยั่งยืนของสังคม ภายใต้ 3 แนวคิด คือ มุ่งเน้นเรื่องการศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนใน ชุมชน พร้อมไปกับการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ เพื่อที่จะตอบโจทย์การทำให้ธุรกิจมีส่วนเสริมสร้างความยั่งยืนให้กับสังคม บริษัทดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ โดยประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานภาครัฐ และ หน่วยงานท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในหลายฝ่าย และยังส่ง เสริมการสร้างจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับพนักงานของบริษัทอย่างต่อเนื่อง

3.1 โครงการไทยคิด ไทยคม

เป็นโครงการด้านการศึกษาที่บริษัทดำเนินโครงการติดต่อมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน เพราะบริษัทเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้น จึงพยายามต่อยอดและผสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขยายผลเพิ่มจำนวนผู้รับประโยชน์จากโครงการฯ ให้มากที่สุด ด้วยความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนควรได้รับสิทธิ์อย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะสิทธิในเรื่องของ "การศึกษา" และ "การเข้าถึงข้อมูล" การศึกษายังเป็นพื้นฐานของการพัฒนาคนเพื่อสร้างสังคมที่ยั่งยืนส่วนหนึ่งด้วย บริษัทจึงมีเป้าหมายที่จะมุ่งพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการสนับสนุนแนวทาง "การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)" เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมผ่านโครงการเรียนรู้เพื่อสร้างอาชีพ อาทิ โครงการกองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของไทยคม โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานในโครงการไทยคิด ไทยคม ปี 2563 ดังนี้

1.โรงเรียนและสถานศึกษาทุกสังกัด ในพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศ 76 แห่ง

2.โรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา วุฒิสภา 3 แห่ง

3.ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในพื้นที่จังหวัดตาก 40 แห่ง อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่ 5 แห่ง

4.ชุดจานรับสัญญาณดาวเทียม “ไทยคิด ไทยคม” ผู้รับประโยชน์คิดในอัตราเฉลี่ย 100 คน ต่อ 1 ชุด

สามารถสรุปได้ว่าในระหว่างปี 2554-2562 บริษัทส่งมอบจานดาวเทียมพร้อมติดตั้ง จำนวน 7,861 ชุด มีผู้รับผลประโยชน์ 786,100 คน (โดยประมาณ) และเฉพาะปี 2563 ส่งมอบจานดาวเทียมจำนวน 158 ชุด มีผู้รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้น จำนวน 15,800 คน รวมเป็นจำนวนผู้ที่ได้รับผลประโยชน์แล้วทั้งสิ้น 801,900 คน (โดยประมาณ)

5.สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์สำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยินโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ เพื่อเป็นต้นแบบขยายโอกาสไปยังนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยินให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาในที่ต่างๆทั่วประเทศ แม้ว่าจะเป็นช่วงสถานการณ์ COVID-19

3.2 โครงการกองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากแนวคิดในการพัฒนาชุมชนและสังคมให้เกิดความเข้มแข็ง และยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การสร้างโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ด้วยศักยภาพของการสื่อสารไปสู่กระบวนการ สร้างความรู้จากการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจนเกิดเป็นองค์ความรู้ การประยุกต์ใช้งานและนำไปสู่การประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจนเกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ไทยคมจึงประสานความร่วมมือกับ "สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย" (กศน.) ในการต่อยอดการเรียนรู้จากโครงการ “ไทยคิด ไทยคม” ไปยังพื้นที่ห่างไกลในพื้นที่สูงตามแนวชายแดนของจังหวัดเชียงใหม่ น่าน ตาก แม่ฮ่องสอน และศูนย์การเรียนชุมชนมอร์แกน จ.พังงา โดย ริเริ่มดำเนินโครงการ “กองทุนทางสังคมเพื่อ การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ในปี 2559 มีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนให้เกิดการนำความรู้จากการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียมมาพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนเสริมสร้างทักษะการประกอบอาชีพของชุมชน โดยมีการมอบทุนเพื่อสร้างอาชีพให้นักเรียน กศน. ในรูปแบบ“กองทุนพัฒนาสร้างอาชีพตามศักยภาพชุมชน” เพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ การบริหาร จัดการเงินกองทุน อย่างเป็นระบบ และนำแนวคิด ของ “Constructionism” ผสมผสานกับ “กลไกปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต” ของ กศน. เป็นตัวขับเคลื่อน โดยมุ่งหวังให้ “การเรียนรู้ สู่การสร้างอาชีพ” จะทำให้ชุมชนตามพื้นที่ชายขอบของไทยมีรายได้พอเพียงและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จนเกิดความเข้มแข็งและสามารถสร้างความยั่งยืน ให้กับชุมชนของตนเองในที่สุด

จากการติดตามประเมินผลเงินทุนในโครงการกองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่บริษัทมอบทุนทุนละ 5,000 บาท ให้แก่นักเรียนของ กศน.เมื่อปลายปี 2562 รวมเป็นจำนวนเงิน 500,000 บาท ตามตัวชี้วัดความยั่ง ยืนที่บริษัทจัดทำร่วมกับ กศน.ส่วนกลาง พบว่า มีโครงการผ่านเกณฑ์ความยั่งยืนของบริษัท คิดเป็นร้อยละ 89 และเกิดการงอกเงยของเงินทุนเพิ่มขึ้นจำนวน 117,850 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 23.57 นอกจากนั้นมูลค่าโครงการจะอยู่ในรูปของกระบวนการในโครงการ เช่น เป็นสินทรัพย์ เงินหมุนเวียน และการรอผลผลิต

ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายความยั่งยืน ปี 2563

เป้าหมาย	ปีที่รับทุน	2566	2565	2564	2563	ปีฐาน 2562	เงินทุน
1) เชิงปริมาณด้านสังคม		10%	7%	5%	3%		
มูลค่าที่เพิ่มขึ้นจากเงินทุนที่ได้รับ	2560					4.82%	315,000
	2561					2.60%	300,000
	2562					n/a	500,000
	2563				23.57%		
2) จำนวนโครงการของนักศึกษาที่เข้าหลักเกณฑ์ของความยั่งยืนในโครงการ		75%	70%	65%	60%		**จำนวนโครงการ**
	2560					100%	16 โครงการ
	2561					100%	17 โครงการ
	2562				89%	n/a	48 โครงการ

สรุปผลการดำเนินงานโครงการเพื่อสังคม ปี 2563

โครงการ	เป้าหมายและแผนการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน ปี 2563
1.ไทยคิด ไทยคม	- ส่งเสริมการเรียนรู้และลดช่องว่างใน การเข้าถึงแหล่งข้อมูลของเยาวชนใน พื้นที่ห่างไกล - เพิ่มช่องทางการเรียนการสอนสำหรับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ที่ขาดแคลนครูผู้สอน - มอบ “ชุดอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม” และดำเนินการติดตั้งให้แก่ โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือขาด แคลนครูผู้สอน - สอนการติดตั้งวิธีการใช้งานและการดูแลรักษาอุปกรณ์รับสัญญาณ ดาว เทียม ให้แก่ครู กศน. เพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้งาน และ ขยายโอกาสสู่การสร้างอาชีพเสริม - สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในภาวะวิกฤติ	- มอบและติดตั้งจานดาวเทียมเพื่อการศึกษาแก่โรงเรียนและสถานศึกษาทุกสังกัด ในพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศ 76 แห่ง, โรงเรียนกองทุนการศึกษา 3 แห่ง, ศูนยการเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” 45 แห่ง รวมชุดจาน 158 ชุด - สอนการติดตั้งจานดาวเทียมแก่ครูดอย ที่ กศน.จังหวัด ตาก - สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์สำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยินโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ เพื่อเป็นต้นแบบขยายโอกาสไปยังนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยินให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาในที่ต่างๆทั่วประเทศ. แม้ว่าจะเป็นช่วงสถานการณ์ COVID-19
2.กองทุนทางสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	- ส่งเสริมแนวคิดการตั้งกองทุนปัจจัย การผลิต และกองทุนหมุนเวียน การ สร้างคุณค่าร่วมกัน ระหว่างองค์กร และสังคม ตลอดจนความสนใจ ในแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคมที่ยั่งยืน - กองทุนพัฒนาสร้างอาชีพตาม ศักยภาพชุมชน” สนับสนุนงบประมาณหรือทุนการศึกษา เพื่อ “การเรียนรู้ สู่การสร้าง อาชีพ” ร่วมกับ กศน. - ติดตั้งชุดจานดาวเทียมให้กับ กศน. หรือ ศศช. เพื่อการเรียนการสอน และเพื่อให้นำความรู้ด้านวิชาชีพไป ประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับสภาพพื้นที่ - สนับสนุนการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เช่น วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ หรือช่วยประสานงานกับภาครัฐ - จัดประชุมเสวนาผลสำเร็จ ถอดบทเรียนและประสบการณ์จากการดำเนินโครงการให้กับกลุ่มและผู้รับทุน	- งดมอบทุนการศึกษา “กองทุนพัฒนาสร้างอาชีพตามศักยภาพชุมชน” สำหรับการต่อยอดหรือกลุ่มนักศึกษาใหม่ เนื่อง จากการแพร่ระบาด COVID-19 ทำให้ต้องงดกิจกรรมไป คาดว่าปี 2564 จะสามารถดำเนินการได้ - ยังคงติดตามความคืบหน้าของโครงการร่วมกับกศเพื่อประเมินผลความ สำเร็จของโครงการในสองเป้าหมาย คือ เป้าหมายเชิงปริมาณ ด้านสังคมและจำนวนโครงการของ นักศึกษาที่เข้าหลักเกณฑ์ตามตัวชี้วัดความยั่งยืนของบริษัท พบว่าตลอดปี 2563 โครงการที่เข้าเกณฑ์ความยั่งยืน 89% เกิดการงอกเงยของเงินจากทุนที่มอบ 23.57%
3.Space & Satellite Pavilion	- เพื่อแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ เรื่องอวกาศและดาวเทียม ในฐานะที่ เป็นผู้ให้บริการดาวเทียมของไทย เพื่อสร้างแรงบันดาลใจด้านเทคโนโลยีอวกาศให้กับคนไทย โดยการเยี่ยมชมเป็นหมู่คณะ	- ปี 2563 เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 จึงต้องงดการเข้าเยี่ยมชมบริษัทสำหรับบุคคลภายนอก โดยอนุญาตเฉพะบางกลุ่มเท่านั้น มีคณะผู้เข้าเยี่ยมชม จำนวนทั้งสิ้น 10 หน่วยงาน /มหาวิทยาลัย
4.THAICOM Run for School 2020	- เป็นกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ พร้อมกับการมอบโอกาสทางการศึกษาที่ต่อยอดมาจากงานวิ่ง THAICOM 10K ของบริษัท และโครงการไทยคิด ไทยคม โดยการรับสมัคร	- ไทยคมจัดกิจกรรม Thaicom Run For School 2020 เป็นปีที่ 5 โดยมี นักวิ่ง = 400 คน จาก 50 ทีม ส่งมอบชุดจานรับสัญญาณดาวเทียม 34 ชุด มอบให้ 34

โครงการ	เป้าหมายและแผนการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน ปี 2563
	ทีมนักวิ่งจากทั่ว ประเทศ เพื่อวิ่งสะสมระยะทางให้ครบ 1,000 กม./ ทีม/8 คน บริษัทก็จะส่งมอบชุดจานรับสัญญาณดาวเทียมพร้อมการติดตั้งให้ฟรี สำหรับโรงเรียนในพื้นที่ ห่างไกล - สโลแกน “เพียงคุณออกมาวิ่ง เราติดจานให้ฟรี” - สามารถขยายความร่วมมือกับงาน วิ่งรายการ ต่างๆ เพื่อให้มีนักวิ่งหลากหลายกลุ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อให้มีโอกาส มอบจานดาวเทียมให้น้องๆ เพื่อโอกาสทางการศึกษา	โรงเรียน ในพื้นที่ห่างไกลทั่วประเทศ ตามที่แต่ละทีมต้องการ

3.3 พนักงานอาสา

โครงการ Thaicom We Share เพื่อส่งเสริมจิตอาสาให้พนักงาน มีการดำเนินกิจกรรมไปจำนวน 6 ครั้ง โดยเน้นการมีส่วนร่วมสร้างโอกาสให้กับผู้ด้อยโอกาส โดยการส่งความช่วยเหลือไปตามช่องทางต่างๆ ตามมาตรการ Social Distancing ของสถานการณ์ COVID-19

บริษัทได้เปิดเผยรายละเอียดของการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาความยั่งยืนของธุรกิจในรายงานความยั่งยืน ปี 2563 ที่ เว็บไซต์ของบริษัท www.thaicom.net/Investors/Publications/Sustainability Report

4. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

ในการอ่านคำอธิบายและการวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการ นักลงทุนควรศึกษาเอกสารประกอบ ซึ่งได้แก่ งบการเงินรวม ข้อมูลทางการเงินที่มีการปรับปรุง ตัวเลขการดำเนินงานโดยสรุปในอดีต และที่มีการปรับปรุง ควบคู่ไปกับหมายเหตุประกอบงบการเงินและข้อมูลที่นำเสนอไว้ในเอกสารนี้

- **ภาพรวม**

บริษัทมีรายได้จากการขายและการให้บริการในปี 2563 ที่ระดับ 3,557 ล้านบาท ลดลง 23.7% จาก 4,663 ล้านบาทในปี 2562 เป็นผลมาจากการลดลงของรายได้จากการให้บริการดาวเทียม สาเหตุหลักมาจากการปลดระวางดาวเทียมไทยคม 5 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ซึ่งมีลูกค้าบางส่วนที่บริษัทจำเป็นต้องยุติการให้บริการ โดยเฉพาะลูกค้าต่างประเทศ เนื่องจากไม่สามารถโอนย้ายไปยังดาวเทียมที่บริษัทให้บริการได้ รวมถึงการลดลงของช่องทีวีดิจิทัล ประกอบกับการลดลงของรายได้จากการให้บริการดาวเทียมบรอดแบนด์แก่ลูกค้าต่างประเทศ รวมทั้งรายได้จากบริการอินเทอร์เน็ตและสื่อที่ลดลงเนื่องจากการขายเงินลงทุนในบริษัท แคมโบเดียน ดีทีวี เน็ตเวิร์ค จำกัด (ซีดีเอ็น)

ทั้งนี้ บริษัทมุ่งเน้นการบริหารค่าใช้จ่ายให้สอดคล้องกับรายได้ที่ปรับตัวลดลง โดยบริษัทมีผลกำไรสุทธิในปี 2563 เป็นจำนวน 514 ล้านบาท คิดเป็นผลกำไรต่อหุ้น 0.47 บาท อย่างไรก็ตามหากไม่รวมรายได้และค่าใช้จ่ายจากรายการพิเศษต่างๆ บริษัทมีผลกำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานปกติเป็นจำนวน (135) ล้านบาท ซึ่งปรับตัวสูงขึ้นจากผลขาดทุนจากการดำเนินงานปกติจำนวน (304) ล้านบาท ในปี 2562

- **ภาพรวมธุรกิจ**

<u>ธุรกิจบริการดาวเทียมและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับดาวเทียม</u>

บริษัทได้ยุติการใช้งานดาวเทียม และทำการปลดระวางดาวเทียมไทยคม 5 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 ดาวเทียมไทยคม 5 ได้เกิดเหตุขัดข้องขึ้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2562 ส่งผลให้มีข้อจำกัดทางเทคนิคในการตรวจสอบสถานะ โดยบริษัทได้พยายามดำเนินการกู้คืนระบบที่ขัดข้องตามคำแนะนำของผู้ผลิตดาวเทียมและผู้เชี่ยวชาญหลายครั้ง แต่ไม่สามารถทำการกู้คืนระบบได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ผลิตจึงแนะนำให้บริษัทดำเนินการปลดระวางดาวเทียม ทั้งนี้ ดาวเทียมไทยคม 5 มีการใช้งานมาแล้วร่วม 14 ปี โดยส่งขึ้นสู่วงโคจรตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2549

ณ สิ้นปี 2563 อัตราการใช้บริการของลูกค้าเมื่อเทียบกับความสามารถในการให้บริการของดาวเทียมแบบทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยดาวเทียมไทยคม 6 ไทยคม 7 และไทยคม 8 อยู่ที่ระดับ 64% เพิ่มขึ้นจาก 55% ณ สิ้นปี 2562 ซึ่งเป็นผลมาจากการปลดระวางดาวเทียมไทยคม 5 ส่งผลให้จำนวนทรานส์พอนเดอร์หรือช่องสัญญาณโดยรวมที่บริษัทให้บริการลดลงจาก 111 ทรานส์พอนเดอร์ เหลือ 71 ทรานส์พอนเดอร์ ส่งผลให้อัตราการใช้บริการของลูกค้าเมื่อเทียบกับความสามารถในการให้บริการของดาวเทียมแบบทั่วไปเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ลูกค้าผู้ใช้บริการทรานสพอนเดอร์หรือช่องสัญญาณของดาวเทียมไทยคม 5 ส่วนใหญ่ได้มีการโอนย้ายไปยังดาวเทียมอื่นของบริษัท รวมถึงดาวเทียมที่บริษัทดำเนินการเช่าทรานสพอนเดอร์มาเพื่อให้บริการ แต่มีลูกค้าบางส่วนที่ไม่สามารถโอนย้ายได้ ซึ่งได้แก่ ลูกค้าต่างประเทศและลูกค้ารายย่อยบางราย สำหรับดาวเทียมบรอดแบนด์หรือดาวเทียมไทยคม 4 มีอัตราการใช้บริการของลูกค้าเมื่อเทียบกับความสามารถในการให้บริการของดาวเทียมที่ระดับ 19% ลดลงจาก 23% ณ สิ้นปี 2562 เป็นผลมาจากการลดระดับการใช้งานและการยุติการใช้บริการของลูกค้าต่างประเทศบางราย

เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2563 บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (กสท) (ปัจจุบันคือบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)) และ บริษัท ได้ร่วมกันจัดตั้ง บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด (เนชั่น สเปซ) ขึ้นเพื่อให้บริการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับดาวเทียม โดย บริษัท และ กสท ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 75 และร้อยละ 25 ตามลำดับ และในเดือนธันวาคม 2563 เนชั่น สเปซ เปิดตัวบริการ NAVA by NSAT บริการดิจิทัลผ่านดาวเทียมเพื่อการสื่อสารทางทะเลแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการเดินเรือและอุตสาหกรรมนอกชายฝั่ง (Offshore) ในพื้นที่น่านน้ำประเทศไทยและ

ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิค เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและให้บริการทางทะเล รองรับการรับ-ส่งข้อมูล และสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัย พร้อมอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการเรือ ช่วยลบข้อจำกัด ลดช่องว่าง และอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร เสริมประสิทธิภาพให้แก่การปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมการเดินเรือ

เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2563 บริษัท เอไอ แอนด์ โรโบติกส์ เวนเจอร์ส จำกัด (เออาร์วี) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด (ไทยเอไอ) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ได้ร่วมกันจัดตั้ง บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ (เอทีไอ) จำกัด ขึ้นเพื่อพัฒนาสินค้าและบริการเกี่ยวกับอากาศยานไร้คนขับ หรือ โดรนเพื่อการเกษตร โดย เออาร์วี และ ไทยเอไอ ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 50 เท่าๆกัน และในเดือนธันวาคม 2563 เอทีไอ ทำการเปิดตัวโดรนเพื่อการเกษตร “เจ้าเอี้ยง” ซึ่งเป็นโดรนเกษตรสัญชาติไทย ออกแบบและพัฒนาซอฟต์แวร์โดยคนไทย เน้นการใช้นวัตกรรมมาประยุกต์ใช้กับภาคเกษตรกรรมแบบหลากมิติครอบคลุมทุกด้าน ชูจุดเด่นในการออกแบบและพัฒนาซอฟต์แวร์ของโดรนโดยคนไทย เน้นฟังก์ชั่นการใช้งานที่เหมาะสมกับการใช้งานจริงในประเทศไทย สามารถเก็บและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต่อยอด มุ่งเสริมประสิทธิภาพให้แก่ภาคเกษตรกรรมของไทยอย่างยั่งยืนมุ่งเสริมประสิทธิภาพ ยกระดับผลผลิตด้านการเกษตร ตลอดจนพัฒนาองค์รวมภาคเกษตรกรรมของไทย เพื่อภาคเกษตรกรรมไทย

นอกจากนี้ บริษัทได้ร่วมมือกับ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ดำเนินการผ่านบริษัท ไทยเอไอ เปิดตัวโครงการ “ดิจิทัล ไทยแลนด์ โพสต์” ติดตั้ง Digital Service Kiosk เชื่อมต่อเครือข่ายอินเตอร์เน็ตไร้สาย รองรับการอ่านข้อมูลบัตรประชาชน กล้องถ่ายภาพยืนยันตัวตน (eKYC) เพื่อการทำธุรกรรมสำคัญ พัฒนาสู่การเป็นสมาร์ทโซลูชั่นและแพลตฟอร์มบริการครบวงจร รองรับการเข้าใช้งานที่หลากหลายให้แก่ภาคประชาชน

วันที่ 6 พฤศจิกายน 2563 บริษัทได้มีการชี้แจงข้อพิพาทของดาวเทียมไทยคม 5 จากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งกระทรวงฯ เรียกร้องให้บริษัทดำเนินการดังนี้ ให้ดำเนินการ (1) สร้างและส่งมอบดาวเทียมทดแทนดาวเทียมไทยคม 5 หากไม่ส่งมอบดาวเทียมทดแทนดาวเทียมไทยคม 5 ให้ใช้ราคาดาวเทียมเป็นเงิน 7,790 ล้านบาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีตั้งแต่วันที่ 30 ตุลาคม 2563 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ (2) ชำระค่าปรับเป็นเงิน 4.98 ล้านบาท (คำนวนจากวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2563 ถึงวันที่ 30 ตุลาคม 2563) พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี และ (3) ค่าปรับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 เป็นต้นไปจนกว่าจะส่งมอบดาวเทียมทดแทนดาวเทียมไทยคม 5 หรือชำระเงินค่าเสียหายครบถ้วน ซึ่งข้อพิพาทนี้เพิ่งเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทและยังอยู่ในระหว่างทำคำตอบรับและทำคำคัดค้านส่งไปยังสถาบันอนุญาโตตุลาการ ยังไม่ได้แต่งตั้งอนุญาโตของแต่ละฝ่ายแต่อย่างใด บริษัทยังไม่มีหน้าที่ใดๆในการปฏิบัติตามที่กระทรวงฯ ได้อ้างถึงข้างต้นจนกว่าจะจบสิ้นกระบวนการพิจารณาและมีการชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการเสียก่อนทั้งนี้ เนื่องจากบริษัทได้ดำเนินการตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศครบถ้วนถูกต้องมาโดยตลอดแล้ว

<u>ธุรกิจบริการอินเทอร์เน็ตและสื่อ</u>

รายได้จากธุรกิจการให้บริการอินเทอร์เน็ตและสื่อ เป็นรายได้จาก ไทยเอไอ ในการจัดจำหน่ายอุปกรณ์ชุดรับสัญญาดาวเทียม (set-top-box) และอุปกรณ์อื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้บริการจำหน่ายและให้เช่าแพลตฟอร์ม เช่น แพลตฟอร์มสำหรับช่อง IPTV, video streaming, eSport และ LOOX TV

<u>ธุรกิจบริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ</u>

ณ สิ้นปี 2563 บริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด (แอลทีซี)และ บริษัท ทีพลัสดิจิทัล จำกัด (ทีพลัส) มีส่วนแบ่งการตลาดโดยรวม (รวมโทรศัพท์เคลื่อนที่ อินเทอร์เน็ตซิม และ Fixed wireless) เป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นประมาณ 52.8% ของตลาดรวม เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้นปี 2562 ที่ 50.7%

วันที่ 22 เมษายน 2563 แอลทีซี ได้มีการจัดตั้ง บริษัท ลาว โมบายมันนี่ โซล จำกัด เพื่อให้บริการชำระเงินและโอนเงินดิจิทัลในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ให้บริการทั้งผู้ประกอบการเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ โดยทำการตลาดในชื่อ แบรนด์ M-Money

1. ผลการดำเนินงานสำหรับงวด 12 เดือน สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2563 เปรียบเทียบงวด 12 เดือนสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2562

สรุปข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

หน่วย: ล้านบาท	จำนวน		เปลี่ยนแปลง
	ปี 2563	ปี 2562	YoY (%)
รายได้จากการขายและการให้บริการ	3,557	4,663	-23.7%
ต้นทุนขายและการให้บริการ	(2,578)	(3,671)	-29.8%
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (1)	(927)	(974)	-4.8%
กำไร (ขาดทุน) จากการขายและบริการ	51	18	178.0%
รายได้อื่น	671	136	391.9%
กำไร (ขาดทุน) จากการจำหน่ายเงินลงทุน (2)	-	(29)	n.a.
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	(59)	(128)	-54.4%
ขาดทุนจากการด้อยค่าและตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ (3)	-	(1,623)	n.a.
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงาน	663	(1,625)	n.a.
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนดอกเบี้ยจ่าย ภาษี และ ค่าเสื่อมราคา (4)	1,269	1,766	-28.1%
รายได้ทางการเงิน	141	201	-30.0%
ต้นทุนทางการเงิน	(188)	(300)	-37.2%
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ และการกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า (ขาดทุนจากการด้อยค่า) ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9	9	(66)	n.a.
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	4	(116)	n.a.
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้	661	(1,906)	n.a.
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(114)	(344)	-66.8%
กำไร (ขาดทุน) ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	**514**	**(2,250)**	**n.a.**
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น (บาท)	**0.47**	**(2.05)**	**n.a.**
รายการพิเศษสำหรับงวด (5)	649	(1,946)	n.a.
กำไรจากการดำเนินงานปกติ	(135)	(304)	-55.6%

(1) ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร และค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

(2) ผลขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนในปี 2562 เกิดจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัท แคมโบเดียน ดีทีวี เน็ตเวิร์ค จำกัด

(3) ผลขาดทุนจากการด้อยค่าและตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ในปี 2562 เกิดจากการด้อยค่าของดาวเทียม

(4) ไม่รวมรายได้อื่น กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน การด้อยค่าและตัดจำหน่ายสินทรัพย์

(5) รายการพิเศษสำหรับงวด ได้แก่ กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน รายได้จากเงินชดเชย รายการพิเศษจากการปรับโครงสร้างสัญญาลูกค้า การจำหน่ายเงินลงทุน การด้อยค่าของสินทรัพย์ และรายการอื่นๆที่เป็นรายการที่เกิดขึ้นครั้งเดียว

รายได้จากการขายและการให้บริการ

รายได้จากการขายและการให้บริการรวมในปี 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,557 ล้านบาท ลดลง 23.7% จาก 4,663 ล้านบาทในปี 2562 เป็นผลมาจากการลดลงของรายได้ของธุรกิจการให้บริการดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง และธุรกิจอินเทอร์เน็ตและสื่อ

รายได้จากการขายและการให้บริการ หน่วย: ล้านบาท	2563	2562	% YoY
ดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง	3,548	4,594	-22.8%
อินเทอร์เน็ตและสื่อ	32	122	-73.7%
ตัดรายการระหว่างส่วนงาน	(24)	(53)	-54.3%
รวม	**3,557**	**4,663**	**-23.7%**

<u>รายได้จากการให้บริการดาวเทียมและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่อง</u>

รายได้จากธุรกิจให้บริการดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่องในปี 2563 อยู่ที่ระดับ 3,548 ล้านบาท ลดลง 22.8% จาก 4,594 ล้านบาท ในปี 2562 เป็นผลมาจากการลดลงของรายได้จากดาวเทียมไทยคมแบบทั่วไป ประกอบกับการยุติการใช้บริการของลูกค้าบนดาวเทียมไทยคม 5 ที่ไม่สามารถย้ายไปดาวเทียมดวงอื่น และการลดลงของการให้บริการดาวเทียมบรอดแบนด์

รายได้จากการให้บริการดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง หน่วย: ล้านบาท	2563	2562	% YoY
ดาวเทียมไทยคมแบบทั่วไป*	2,133	2,536	-15.9%
ดาวเทียมบรอดแบนด์ไทยคม 4	1,415	2,058	-31.2%
รายได้จากการบริการ	*1,377*	*1,873*	*-26.4%*
รายได้จากการขาย	*38*	*185*	*-79.4%*
รวม	**3,548**	**4,594**	**-22.8%**

* ประกอบด้วยดาวเทียมไทยคม 5 6 7 และ 8 รวมทั้งดาวเทียมที่บริษัทเช่ามาเพื่อให้บริการ โดยที่ดาวเทียมไทยคม 5 ถูกปลดระวางในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563

- รายได้จากการให้บริการดาวเทียมแบบทั่วไปและบริการที่เกี่ยวเนื่องในปี 2563 มีจำนวน 2,133 ล้านบาท ลดลง 15.9% จาก 2,536 ล้านบาท ในปี 2562 ซึ่งเป็นผลมาจากการยุติการใช้บริการของลูกค้าบางส่วนเนื่องจากดาวเทียมไทยคม 5 ปลดระวาง โดยเฉพาะลูกค้าต่างประเทศ ประกอบกับการยุติการใช้บริการของทีวีดิจิทัลในประเทศบางช่องในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2562 และการลดลงของลูกค้าบรอดคาสต์รายย่อย
- รายได้จากดาวเทียมบรอดแบนด์ไทยคม 4 และการให้บริการที่เกี่ยวข้องในปี 2563 มีจำนวน 1,415 ล้านบาท ลดลง 31.2% จาก 2,058 ล้านบาทในปี 2562 เนื่องจากการสิ้นสุดสัญญาการใช้บริการและการลดการใช้งานของลูกค้าต่างประเทศบางราย

<u>รายได้จากการให้บริการอินเทอร์เน็ตและสื่อ</u>

รายได้จากการให้บริการอินเทอร์เน็ตและสื่อสำหรับปี 2563 มีจำนวน 32 ล้านบาท ลดลง 73.7% เมื่อเทียบกับ 122 ล้านบาทในปี 2562 ซึ่งเป็นผลมาจากการขายเงินลงทุนในบริษัทซีดีเอ็นในปี 2562

ต้นทุนขายและการให้บริการ

บริษัทมีต้นทุนขายและการให้บริการในปี 2563 ทั้งสิ้น 2,578 ล้านบาท ลดลง 29.8% จาก 3,671 ล้านบาท ในปี 2562 เป็นผลมาจากการลดลงของรายได้ และของต้นทุนค่าเสื่อมราคาจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในปี 2562

ต้นทุนขายและการให้บริการ หน่วย: ล้านบาท	2563	2562	% YoY
บริการดาวเทียมและเกี่ยวเนื่อง	2,587	3,613	-28.4%
บริการอินเทอร์เน็ตและสื่อ	15	112	-86.4%
ตัดรายการระหว่างส่วนงาน	(24)	(54)	-55.6%
รวม	**2,578**	**3,671**	**-29.8%**

ต้นทุนการให้บริการดาวเทียมและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่อง

ต้นทุนการให้บริการดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่องในปี 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,587 ล้านบาท ลดลง 28.4% จาก 3,613 ล้านบาทในปี 2562 เป็นผลมาจากการการลดลงของค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของทรัพย์สินดาวเทียม จากการตั้งด้อยค่าของดาวเทียมและอุปกรณ์ ทั้งดาวเทียมแบบทั่วไปและดาวเทียมบรอดแบนด์ในปี 2562

ต้นทุนการบริการดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง หน่วย: ล้านบาท	2563	2562	% YoY
ดาวเทียมไทยคมแบบทั่วไป*	1,371	1,949	-29.6%
ดาวเทียมบรอดแบนด์ไทยคม 4	1,216	1,664	-26.9%
รวม	**2,587**	**3,613**	**-28.4%**

* ประกอบด้วยดาวเทียมไทยคม 5 6 7 และ 8 รวมทั้งดาวเทียมที่บริษัทเช่ามาเพื่อให้บริการ โดยที่ดาวเทียมไทยคม 5 ถูกปลดระวางในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563

- ต้นทุนการให้บริการดาวเทียมไทยคมแบบทั่วไปและบริการที่เกี่ยวเนื่องในปี 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,371 ล้านบาท ลดลง 29.6% จาก 1,949 ล้านบาทในปี 2562 โดยมีสาเหตุจากการลดลงของต้นทุนค่าธรรมเนียมให้กับหน่วยงานของรัฐตามรายได้ที่ลดลง รวมถึงการลดลงของต้นทุนค่าเสื่อมราคาจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ หักลบด้วยการเพิ่มขึ้นของต้นทุนค่าเช่าทรานสพอนเดอร์จากดาวเทียมต่างประเทศเพื่อการให้บริการลูกค้าของดาวเทียมไทยคม 5
- ต้นทุนการให้บริการดาวเทียมบรอดแบนด์ไทยคม 4 และบริการที่เกี่ยวเนื่องในปี 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,216 ล้านบาท ลดลง 26.9% จาก 1,664 ล้านบาท ในปี 2562 มีสาเหตุหลักมาจากการลดลงของรายได้และต้นทุนค่าเสื่อมราคาจากการด้อยค่าของดาวเทียมและอุปกรณ์ในปี 2562
- ทั้งนี้ ต้นทุนการบริการดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่องโดยรวมในปี 2563 ถูกปรับปรุงด้วยรายการพิเศษจากการปรับโครงสร้างสัญญาลูกค้าและอื่นๆ โดยต้นทุนจากการดำเนินงานปกติ อยู่ที่ประมาณ 2,763 ล้านบาท ลดลง 23.5% จากปี 2562

ต้นทุนการให้บริการอินเทอร์เน็ตและสื่อ

ต้นทุนการให้บริการอินเทอร์เน็ตและสื่อสำหรับปี 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 15 ล้านบาท ลดลง 86.4% จาก 112 ล้านบาท ในปี 2562 จากการจำหน่ายเงินลงทุนในซีดีเอ็น

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

บริษัทมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร รวมค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร ในปี 2563 รวมทั้งสิ้น 927 ล้านบาท ลดลง 4.8% จาก 974 ล้านบาท ในปี 2562 โดยมีสาเหตุหลักมาจากการลดลงของค่าใช้จ่ายทางการตลาดและค่าเดินทาง สุทธิกับการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายทางกฎหมาย

ต้นทุนทางการเงิน

ในปี 2563 บริษัทมีต้นทุนทางการเงินทั้งสิ้น 188 ล้านบาท ลดลง 37.2% จาก 300 ล้านบาทในปี 2562 เนื่องจากการชำระคืนหุ้นกู้ในช่วงไตรมาสที่ 4/2562 จำนวน 2,275 ล้านบาท รวมทั้งการชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวตามกำหนด

ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในการร่วมค้า

ในปี 2563 บริษัทมีส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนใน แอลทีซี รวมทั้งสิ้น 4 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก (116) ล้านบาทในปี 2562 โดยส่วนแบ่งกำไรรวมที่เพิ่มขึ้นเป็นผลเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของส่วนแบ่งการตลาดของ แอลทีซี และผลจากการผ่อนคลายการแข่งขันด้านราคา สุทธิกับการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดจากการแข็งค่าของเงินดอลล่าร์สหรัฐเมื่อเทียบกับเงินกีบลาวจากรายการเงินปันผลค้างจ่าย

นอกจากนี้ ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในการร่วมค้า ยังประกอบด้วย ส่วนแบ่งผลกำไร (ขาดทุน) ในบริษัท เนชั่น สเปซ และ เอทีไอ เป็นจำนวน (0.01) ล้านบาท และ (0.1) ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งทั้งสองบริษัทมีผลการดำเนินงานขาดทุนเนื่องจากอยู่ช่วงเริ่มต้นการประกอบธุรกิจ

กำไรสุทธิ

บริษัทมีผลกำไรสุทธิในปี 2563 เป็นจำนวน 514 ล้านบาท กำไรส่วนใหญ่เป็นผลมาจากรายการพิเศษ ซึ่งประกอบด้วยรายได้จากเงินชดเชย รายการพิเศษจากการปรับโครงสร้างสัญญาลูกค้าและรายการอื่นๆ สุทธิกับผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน โดยบริษัทมีผลกำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานปกติสำหรับปี 2563 และปี 2562 เป็นจำนวน (135) ล้านบาท และ (304) ล้านบาท ตามลำดับ

2. ฐานะการเงิน

สินทรัพย์

ส่วนประกอบของสินทรัพย์และคุณภาพของสินทรัพย์

ณ สิ้นปี 2563 บริษัทมีสินทรัพย์รวม 16,676 ล้านบาท ลดลง 1.9% จาก 16,999 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 มีสาเหตุหลักมาจากค่าเสื่อมราคาและตัดจำหน่ายอาคารและอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ

ส่วนประกอบหลักของสินทรัพย์

สินทรัพย์ หน่วย: ล้านบาท	31 ธันวาคม 2563		31 ธันวาคม 2562	
	จำนวน (ล้านบาท)	ร้อยละของสินทรัพย์รวม	จำนวน (ล้านบาท)	ร้อยละของสินทรัพย์รวม
สินทรัพย์หมุนเวียน	9,473	56.8%	8,460	49.8%
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	3,091	18.5%	3,313	19.5%
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ	560	3.4%	1,366	8.0%

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ณ สิ้นปี 2563 บริษัทมียอดลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่นเป็นจำนวน 1,832 ล้านบาท ลดลง 3.1% จาก 1,890 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 โดยมีสาเหตุหลักจากการชำระหนี้คืนของลูกค้า โดยระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยสำหรับปี 2563 เท่ากับ 154 วัน เพิ่มขึ้นจาก 119 วัน สำหรับปี 2562 ทั้งนี้ ในปี 2563 บริษัทมีหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ ลดลงจาก ณ สิ้นปี 2562 ซึ่งมีจำนวน 66 ล้านบาท เนื่องจากการบริการจัดการลูกหนี้ที่ดีขึ้น โดยหากพิจารณาลูกหนี้การค้าของกิจการที่เกี่ยวข้องกันและกิจการอื่นจำนวนรวม 2,179 ล้านบาท ประกอบด้วย ลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกันจำนวน 4 ล้านบาท และ ลูกหนี้

การค้ากิจการอื่นจำนวน 2,175 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน 0.2% และ 99.8% ของลูกหนี้การค้าของกิจการที่เกี่ยวข้องกันและกิจการอื่น ตามลำดับ โดยการวิเคราะห์อายุลูกหนี้การค้า แสดงรายละเอียดต่อไปนี้

การวิเคราะห์อายุลูกหนี้การค้า

รายละเอียดลูกหนี้การค้า หน่วย: ล้านบาท	**31 ธันวาคม 2563**		**31 ธันวาคม 2562**	
	จำนวน (ล้านบาท)	**ร้อยละของสินทรัพย์รวม**	**จำนวน (ล้านบาท)**	**ร้อยละของสินทรัพย์รวม**
ลูกหนี้การค้ายังไม่ครบกำหนดชำระ	158	0.9%	98	0.6%
เกินกำหนดชำระ:				
น้อยกว่า 3 เดือน	98	0.6%	150	0.9%
3 - 6 เดือน	240	1.4%	188	1.1%
6 - 12 เดือน	496	3.0%	526	3.1%
มากกว่า 12 เดือน	1,187	7.1%	957	5.6%
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(873)	(5.2)%	(812)	(4.8)%
รวมลูกหนี้การค้าสุทธิ	**1,306**	**7.8%**	**1,108**	**6.5%**

โดยปกติระยะเวลาการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าของกลุ่มบริษัทสำหรับลูกค้าทั่วไป มีระยะเวลาตั้งแต่ 15 วัน ถึง 120 วัน บริษัทมีระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยสำหรับปี 2563 เท่ากับ 154 วัน เนื่องจากลูกหนี้การค้าที่มีอายุมากกว่า 12 เดือน ณ สิ้นปี 2563 จำนวน 1,187 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นลูกค้าภาคราชการ ซึ่งบริษัทมองว่าความเสี่ยงในการไม่ชำระเงินคืนของลูกค้าราชการอยู่ในระดับต่ำ

บริษัทมีการสอบทานความสามารถในการเก็บเงินของฝ่ายติดตามหนี้อย่างสม่ำเสมอ บริษัทเชื่อมั่นว่าค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของบริษัท ซึ่งบันทึกจากการวิเคราะห์ลูกหนี้แต่ละรายนั้นเพียงพอต่อหนี้สงสัยจะสูญ ภายหลังจากการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญแล้ว ฝ่ายกฎหมายของบริษัทจะเริ่มกระบวนการทางกฎหมายในการติดตามทวงหนี้ให้จนถึงที่สุดก่อนจะพิจารณาตัดจำหน่ายลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่เรียกเก็บไม่ได้

สินค้าคงเหลือ

ณ สิ้นปี 2563 บริษัทมีสินค้าคงเหลือสุทธิทั้งสิ้น 55 ล้านบาท ลดลง 55.3% จากจำนวน 124 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยของบริษัทคิดเป็น 71 วัน ในปี 2562 ลดลงจาก 84 วัน ในปี 2562 โดยบริษัทได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของสินทรัพย์อย่างสม่ำเสมอ โดย ณ สิ้นปี 2563 บริษัทมีค่าเผื่อสินค้าล้าสมัย เป็นจำนวน 81 ล้านบาท ลดลงจาก 87 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2562

เงินให้กู้ยืมแก่การร่วมค้าและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ณ สิ้นปี 2563 บริษัทมีการให้เงินกู้ยืมแก่การร่วมค้าและกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นจำนวนทั้งสิ้น 1,752 ล้านบาท ลดลง 0.4% เมื่อเทียบกับ 1,758 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 โดยเงินกู้ยืมดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ยืมแก่ บริษัท เซนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี ลิมิเต็ด

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

บริษัทมีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ ณ สิ้นปี 2563 ทั้งสิ้น 3,091 ล้านบาท ลดลง 6.7% จาก 3,313 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 มีสาเหตุหลักจากค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายอาคารและอุปกรณ์ในปี 2563

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ ได้แก่ สินทรัพย์ของดาวเทียมที่ดำเนินการภายใต้สัญญาสัมปทาน คือ ดาวเทียมไทยคม 4 และดาวเทียมไทยคม 6 โดย ณ สิ้นปี 2563 บริษัทมีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการจำนวน 560 ล้านบาท ลดลง 59% เมื่อเทียบกับ 1,366 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 โดยมีสาเหตุหลักจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนในปี 2563

3. สภาพคล่องและความเพียงพอของเงินทุนของบริษัท

แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน

บริษัทมีเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน ในปี 2563 จำนวน 1,769 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 6.7% จาก 1,658 ล้านบาท ในปี 2562 โดยมีสาเหตุหลักจากกำไรจากการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น

เงินกู้ยืมสุทธิของบริษัท ณ สิ้นปี 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,908 ล้านบาท ลดลง 6.8% จาก 4,191 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 มีสาเหตุหลักจากการชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับโครงการดาวเทียมตามกำหนด

ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท ณ สิ้นปี 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 11,247 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2.3% จาก 10,995 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 มีสาเหตุหลักจากผลกำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้น

ณ สิ้นปี 2563 บริษัทมีอัตราส่วนเงินกู้ยืมสุทธิต่อส่วนทุน 0.35 เท่า ลดลงจาก 0.38 เท่า ณ สิ้นปี 2562

รายจ่ายลงทุน

เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมลงทุน ในปี 2563 มีจำนวน (1,164) ล้านบาท ส่วนใหญ่เนื่องมากจากการนำเงินสดในกิจการไปลงทุนทางการเงินต่างๆเพื่อสร้างผลตอบแทน

ความเพียงพอของสภาพคล่อง

ณ สิ้นปี 2563 บริษัทมีอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน 2.73 เท่า ลดลงจาก 5.54 เท่า ณ สิ้นปี 2562 โดยมีสาเหตุหลักจากการลดลงของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระใน 1 ปีจากการชำระคืนหุ้นกู้

บริษัทมีการควบคุมความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่องโดยการรักษาระดับของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดให้เพียงพอต่อการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท รวมทั้งจัดหาวงเงินสินเชื่อระยะสั้นจากธนาคารต่าง ๆ เพื่อสำรองในกรณีที่มีความจำเป็นและเพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของกระแสเงินสด

ความสามารถในการจัดหาแหล่งเงินทุน

ณ สิ้นปี 2563 บริษัทมีหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยทั้งสิ้น 3,098 ล้านบาท ประกอบด้วย หุ้นกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ทั้งสิ้น 2,275 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย 4.68% ต่อปี และเงินกู้ยืมระยะยาวที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว ซึ่งใช้สำหรับการลงทุนในโครงการดาวเทียม เป็นจำนวน 823 ล้านบาท ที่อัตราดอกเบี้ย ณ สิ้นปี 2563 เท่ากับ 2.5% ต่อปี ทั้งนี้อัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักหุ้นกู้และเงินกู้ยืมระยะยาวมีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว เท่ากับ 3.57% ต่อปี

นอกจากนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 กลุ่มบริษัทมีวงเงินกู้ยืมที่ยังไม่ได้ใช้จากธนาคารในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวนรวม 601 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

4. ปัจจัยหรือเหตุการณ์ที่จะมีผลต่อการดำเนินงานหรือฐานะการเงินในอนาคต

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

บริษัทให้บริการสื่อสารผ่านดาวเทียมทั้งในประเทศและต่างประเทศ และมีการดำเนินธุรกิจให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ บริษัทจึงมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากการมีรายรับ รายจ่าย รวมถึงการกู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนส่งผลกระทบต่องบการเงินและกระแสเงินสดของบริษัท

ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเกิดจากการที่บริษัททำธุรกรรมเกี่ยวกับสกุลเงินตราต่างประเทศที่อาจก่อให้เกิดผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งรวมถึงการใช้อนุพันธ์ทางการเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนที่สำคัญได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงภาวะเศรษฐกิจโลก

2. การเปลี่ยนแปลงนโยบายการเงินการคลังทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ

ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายในการบริหารและป้องกันความเสี่ยง โดยจะพิจารณาจากฐานะสุทธิของรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ กล่าวคือบริหารโครงสร้างรายได้และค่าใช้จ่ายให้มีความสมดุลกัน ในกรณีที่เกิดความไม่สมดุล บริษัทอาจใช้วิธีการป้องกันความเสี่ยงด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Foreign Exchange Forward หรือ Forward Contract) การทำสัญญาสิทธิในการซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศในอนาคต (Options) การทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยล่วงหน้า (Cross Currency and Interest rate Swap) และการบัญชีเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (Hedge Accounting) รวมถึงการชำระคืนเงินกู้ยืมที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศในกรณีที่บริษัทมีสภาพคล่องที่เพียงพอ เป็นต้น

สถานการณ์โควิด-19

เมื่อพิจารณาผลกระทบต่อบริษัท ความเสี่ยงสถานการณ์โควิด-19 ยังคงมิได้มีผลกระทบต่อผลประกอบการของบริษัทปี 2563 โดยจำนวนช่องสัญญาณดาวเทียมที่ขายให้กับผู้ประกอบการช่องโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ตไม่ได้ลดลงจากเหตุการณ์นี้ อย่างไรก็ตาม ในอนาคตบริษัทอาจได้รับผลกระทบทางอ้อมหากสถานการณ์ยืดเยื้อจนส่งผลต่อธุรกิจของลูกค้าของบริษัท

<u>ข้อมูลสำคัญทางการเงิน</u>

รายงานการตรวจสอบงบการเงินโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

นายชวาลา เทียนประเสริฐกิจ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขที่ 4301 บริษัท ดีลอยท์ ทู้ช โธมัทสุ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด ได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (“กลุ่มบริษัท”) และงบการเงินเฉพาะกิจการของ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวมและเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และงบกำไรขาดทุนรวมและเฉพาะกิจการ งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของ ผู้ถือหุ้นรวมและเฉพาะกิจการ และงบกระแสเงินสดรวมและเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและเฉพาะกิจการ รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

โดยผู้สอบบัญชีเห็นว่า งบการเงินรวมและเฉพาะกิจการข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ตารางสรุปงบการเงิน

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

งบแสดงฐานะการเงินรวม สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม

(หน่วย : พันบาท)

งบแสดงฐานะการเงินรวม	2563		2562		2561	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	2,298,895	13.79	2,621,710	15.42	2,830,235	12.75
เงินลงทุนชั่วคราว	-	-	3,080,846	18.12	4,227,210	19.04
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	1,832,295	10.99	1,889,980	11.12	1,851,433	8.34
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	34,800	0.21	5,850	0.03	42,699	0.19
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	853,013	5.12	630,635	3.71	485,725	2.19
สินค้าคงเหลือ	55,434	0.33	124,028	0.73	122,484	0.55
สินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน	40,553	0.24	78,805	0.46	96,385	0.43
สินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียนอื่น	4,320,271	25.91	-	-	-	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	37,512	0.22	28,189	0.17	22,520	0.10
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	**9,472,774**	**56.80**	**8,460,042**	**49.77**	**9,678,690**	**43.59**
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินลงทุนในการร่วมค้า	1,392,677	8.35	1,408,769	8.29	1,444,283	6.51
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	898,710	5.39	1,127,499	6.63	1,457,174	6.56
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	3,091,012	18.54	3,312,616	19.49	4,814,703	21.69
สินทรัพย์สิทธิการใช้	151,005	0.91	-	-	-	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ	559,685	3.36	1,365,689	8.03	3,007,340	13.55
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	88,085	0.53	228,076	1.34	325,028	1.46
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	727,995	4.37	797,296	4.69	1,117,018	5.03
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	294,336	1.76	299,196	1.76	344,228	1.55
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	**7,203,504**	**43.20**	**8,539,140**	**50.23**	**12,523,390**	**56.41**
รวมสินทรัพย์	**16,676,277**	**100.00**	**16,999,182**	**100.00**	**22,202,079**	**100.00**
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น						
หนี้สินหมุนเวียน						
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น	424,128	2.54	554,717	3.26	712,892	3.21
เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	1,029	0.01	169	0.00
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	2,704,233	16.22	392,002	2.31	2,673,841	12.04
เงินรับล่วงหน้าค่าบริการจากลูกค้า	191,056	1.15	349,788	2.06	275,480	1.24
ผลประโยชน์ตอบแทนค้างจ่าย	117,411	0.70	171,655	1.01	258,340	1.16
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	4,193	0.03	140	0.00	34,032	0.15
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	61,128	0.37	56,578	0.33	91,314	0.41
รวมหนี้สินหมุนเวียน	**3,502,150**	**21.00**	**1,525,909**	**8.98**	**4,046,069**	**18.22**

(หน่วย : พันบาท)

งบแสดงฐานะการเงินรวม	2563		2562		2561	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะยาว	1,203,909	7.22	3,799,127	22.35	4,349,011	19.59
เจ้าหนี้ - อาคารและอุปกรณ์ระยะยาว	208,427	1.25	209,286	1.23	225,042	1.01
ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับ ผลประโยชน์พนักงาน	283,241	1.70	231,766	1.36	160,747	0.72
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	6,358	0.04	-	-	-	-
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	225,114	1.35	238,135	1.40	284,153	1.28
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	1,927,049	11.56	4,478,313	26.34	5,018,953	22.61
รวมหนี้สิน	5,429,199	32.56	6,004,222	35.32	9,065,022	40.83
ส่วนของผู้ถือหุ้น						
ทุนเรือนหุ้น						
ทุนจดทะเบียน	5,499,884	32.98	5,499,884	32.35	5,499,884	24.77
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	5,480,510	32.86	5,480,510	32.24	5,480,510	24.68
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	4,325,271	25.94	4,325,271	25.44	4,325,271	19.48
กำไรสะสม						
จัดสรรแล้ว						
ทุนสำรองตามกฎหมาย	549,988	3.30	549,988	3.24	549,988	2.48
ยังไม่ได้จัดสรร	1,127,223	6.76	873,555	5.14	2,936,698	13.23
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	(235,913)	(1.41)	(234,365)	(1.38)	(155,410)	(0.70)
รวมส่วนของบริษัทใหญ่	11,247,079	67.44	10,994,960	64.68	13,137,058	59.17
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	11,247,079	67.44	10,994,960	64.68	13,137,058	59.17
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	16,676,277	100.00	16,999,182	100.00	22,202,079	100.00

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

งบกำไรขาดทุนรวมสำหรับปี สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม

(หน่วย : พันบาท)

งบกำไรขาดทุนรวม	2563		2562		2561	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
รายได้						
รายได้จากการขายและการให้บริการ	3,556,796	84.13	4,663,285	97.16	6,008,201	73.51
รายได้ค่าก่อสร้างภายใต้สัญญาอนุญาตให้	-	-	-	-	17,981	0.22
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ	-	-	-	-	5,516	0.07
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย*	-	-	-	-	1,949,516	23.85
รายได้อื่น	671,025	15.87	136,408	2.84	192,303	2.35
รวมรายได้	**4,227,821**	**100.00**	**4,799,694**	**100.00**	**8,173,517**	**100.0**
ค่าใช้จ่าย						
ต้นทุนขายและต้นทุนการให้บริการ	2,072,533	49.02	2,968,072	61.84	3,301,556	40.39
ต้นทุนค่าก่อสร้างภายใต้สัญญาอนุญาตให้	-	-	-	-	17,981	0.22
ต้นทุนค่าอนุญาตให้ดำเนินการ	505,839	11.96	702,809	14.64	917,473	11.22
ค่าใช้จ่ายในการขาย	20,068	0.47	42,335	0.88	97,843	1.20
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	838,740	19.84	871,796	18.16	1,362,032	16.66
ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์	-	-	1,622,700	33.81	2,253,000	27.56
ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร	66,688	1.62	59,951	1.25	56,958	0.70
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ	58,559	1.39	128,327	2.67	-	-
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	28,543	0.59	-	-
รวมค่าใช้จ่าย	**3,564,428**	**84.31**	**6,424,533**	**133.85**	**8,006,842**	**97.96**
กำไร (ขาดทุน) จากกิจกรรมดำเนินงาน	**663,393**	**15.69**	**(1,624,840)**	**(33.85)**	**166,675**	**2.04**
รายได้ทางการเงิน	140,515	3.32	200,658	4.18	-	-
ต้นทุนทางการเงิน	(188,229)	(4.45)	(299,742)	(6.25)	(338,243)	(4.14)
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	(65,867)	(1.37)	-	-
กลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า (ขาดทุนจาก						
ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	8,565	0.20	-	-	-	-
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทย่อยและการ	3,743	0.09	(116,448)	(2.43)	119,388	1.46
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้	**627,987**	**14,.85**	**(1,906,239)**	**(39.72)**	**(52,180)**	**(0.64)**
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(114,204)	(2.70)	(343,710)	(7.16)	269,217	3.29
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี จากการดำเนินงาน	**513,782**	**12.15**	**(2,249,949)**	**(46.88)**	**217,037**	**2.66**
การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน)						
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	513,782	12.15	(2,249,949)	(46.88)	246,686	2.81
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม						
การดำเนินงานที่ยกเลิก	-	-	-	-	17,140	0.21
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	**513,782**	**12.15**	**(2,249,949)**	**(46.88)**	**246,686**	**3.02**
กำไรต่อหุ้น (บาท)	0.47		(2.05)		0.21	

หมายเหตุ *ในปี 2560 เงินลงทุนใน บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) (ซีเอสแอล) ซึ่งจากเดิมเคยถูกบันทึกเป็นเงินลงทุนในบริษัทย่อยทางอ้อม ได้ถูกเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอเป็นกลุ่มสินทรัพย์ที่ยกเลิกที่ถือไว้เพื่อขาย เนื่องจากเงื่อนไขในการทำคำเสนอซื้อแบบมีเงื่อนไข (Conditional Voluntary Tender Offer) ตามสัญญา Shares Tender Agreement ที่ลงนามระหว่าง บริษัท ดีทีวี เซอร์วิส จำกัด กับ บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด ได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้วเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2560 และบันทึกเป็น กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย จำนวน 1,949,515,538 บาท ในปี 2561

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

งบกระแสเงินสดรวม สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม

(หน่วย : พันบาท)

งบกระแสเงินสดรวม	2563	2562	2561
	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	513,782	(2,249,949)	246,686
รายการปรับปรุง :			
ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์	281,940	500,283	719,412
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์สิทธิการใช้	89,414	-	-
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ	806,004	1,213,975	1,150,330
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	94,888	97,795	103,921
ขาดทุน (กลับรายการ) จากการด้อยค่าของสินทรัพย์	-	1,613,407	2,253,000
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	-	9,293	-
รายได้จากดอกเบี้ยรับ	(140,515)	(200,658)	-
รายได้จากการลงทุน	(7,715)	(2,678)	(181,558)
ต้นทุนบริการในอดีตและปัจจุบันของพนักงาน	15,607	68,414	-
การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	806	2,226	3,774
ต้นทุนทางการเงิน	188,229	299,742	338,243
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	80,740	248,539	12,420
ค่าตัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายในการจัดหาเงินกู้ยืม	2,462	2,929	1,066
ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	(8,565)	65,867	-
กลับรายการค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	(5,890)	(5,570)	9,996
(กำไร) ขาดทุนจากการจำหน่ายอาคารและอุปกรณ์	(5,508)	(5,161)	4,585
การตัดจำหน่ายสินค้าคงเหลือ	8,030	-	-
การตัดจำหน่ายอาคารและอุปกรณ์	114	1,394	148
การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	54,751	-	7
การตัดจำหน่ายสินทรัพย์	98,415	-	-
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	28,543	(1,949,516)
ส่วนแบ่ง (กำไร) ขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทย่อยและการร่วมค้า	(3,743)	116,448	(119,388)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	114,204	343,710	(260,629)
การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน :			
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	(30,457)	(212,410)	(549,956)
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	(28,398)	36,341	48,054
สินค้าคงเหลือ	69,400	(5,495)	(25,011)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(5,830)	7,889	25,283
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(578)	5,616	(43,119)
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(127,670)	(141,091)	(212,108)
เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	(1,300)	1,184	(681)
เงินรับล่วงหน้าจากลูกค้า	(158,732)	74,308	57,088
ผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการค้างจ่าย	(54,243)	(86,686)	(5,004)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	3,746	(32,488)	(5,607)

(หน่วย : พันบาท)

งบกระแสเงินสดรวม	2563	2562	2561
	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	(11,083)	(24,659)	(18,773)
ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	(39,956)	(30,402)	(27,643)
จ่ายภาษีเงินได้	(23,058)	(83,018)	(66,474)
กระแสเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	**1,769,292**	**1,657,639**	**1,868,955**
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
รับดอกเบี้ย	145,147	208,956	169,093
สินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียนอื่น (เพิ่มขึ้น) ลดลง	(1,227,276)	1,170,086	(818,477)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้ออาคารและอุปกรณ์	(70,783)	(224,126)	(81,964)
เงินสดรับจากการขายอาคารและอุปกรณ์	9,239	25,290	5,989
เงินสดรับจากเงินให้กู้ยืมแก่การร่วมค้า	-	46,858	-
เงินสดจ่ายสำหรับซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(7,230)	(1,658)	(1,409)
เงินสดรับจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	18,100	1,950,780
เงินสดจ่ายเพื่อลงทุนในการร่วมค้า	(13,500)	-	-
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	**(1,164,402)**	**1,243,506**	**1,224,012**
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัท	(219,217)	-	(1,490,585)
ชำระคืนเงินกู้ยืม	(494,358)	(2,790,945)	(414,483)
ซื้อหุ้นกู้คืน	(29,000)	-	-
จ่ายต้นทุนทางการเงิน	(185,105)	(318,736)	(318,270)
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมจัดหาเงิน	**(927,680)**	**(3,109,681)**	**(2,223,338)**
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง)-สุทธิ	(322,790)	(208,535)	869,629
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม	2,621,710	2,830,235	1,960,771
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราต่างประเทศคงเหลือสิ้นงวด	(25)	11	(165)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	**2,298,895**	**2,621,710**	**2,830,235**

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนทางการเงิน

งบการเงินรวม	2563	2562	2561*
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)			
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.70	5.54	2.39
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว (เท่า)	2.33	4.75	2.13
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด (เท่า)	0.70	0.59	0.54
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (เท่า)	2.33	3.03	4.05
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (วัน)	154	119	89
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ (เท่า)	5.06	4.31	5.33
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (วัน)	71	84	68
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้ (เท่า)	11.32	11.55	9.35
ระยะเวลาชำระหนี้ (วัน)	32	31	38
Cash Cycle (วัน)	194	171	118
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหากำไร (Profitability Ratio)			
อัตรากำไรขั้นต้น (%)	27.51	21.28	29.78
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (%)	(0.21)	(37.77)	(33.27)
อัตรากำไรอื่น (%)	18.65	4.52	27.39
อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไร (%)	266.70	(102.02)	(104.51)
อัตรากำไรสุทธิ (%)	14.45	(48.25)	3.82
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (%)	4.62	(18.65)	1.64
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio)			
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (%)	3.05	(11.48)	0.95
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร (%)	40.61	(6.71)	21.60
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (เท่า)	0.26	0.25	0.26
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)			
อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.35	0.38	0.53
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.48	0.55	0.69
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย (เท่า)	11.01	7.68	5.75
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน (เท่า) (Cash Basis)	2.26	0.55	0.94
อัตราการจ่ายเงินปันผล (%)	43.00	0.00	649.41
ข้อมูลต่อหุ้น			
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (บาท)	10.26	10.03	11.99
กำไร (ขาดทุน) สุทธิต่อหุ้น (บาท)	0.47	(2.05)	0.21
เงินปันผลต่อหุ้น (บาท)	0.20	0.20	1.36

หมายเหตุ *ในปี 2560 เงินลงทุนใน บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) (ซีเอสแอล) ซึ่งจากเดิมเคยถูกบันทึกเป็นเงินลงทุนในบริษัทย่อยทางอ้อม ได้ถูกเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอเป็นกลุ่มสินทรัพย์ที่ยกเลิกที่ถือไว้เพื่อขาย เนื่องจากเงื่อนไขในการทำคำเสนอซื้อแบบมีเงื่อนไข (Conditional Voluntary Tender Offer) ตามสัญญา Shares Tender Agreement ที่ลงนามระหว่าง บริษัท ดีทีวี เซอร์วิส จำกัด กับ บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด ได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้วเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2560 และบันทึกเป็น กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย จำนวน 1,949,515,538 บาท ในปี 2561

5. ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลสำคัญอื่น

5.1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลของบุคคลอ้างอิง

นายทะเบียนหลักทรัพย์ : บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
อาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
เลขที่ 93 ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง
กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ : (66) 2009 9000
โทรสาร : (66) 2009 9991
www.set.or.th/tsd

นายทะเบียนหุ้นกู้และตัวแทนชำระเงิน : ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
เลขที่ 1222 ถนนพระรามที่ 3 แขวงบางโพงพาง เขตยานนาวา
กรุงเทพมหานคร 10120
โทรศัพท์ : (66) 2296 2000
โทรสาร : (66) 2683 1304
ลูกค้าสัมพันธ์ : 1572
www.krungsri.com

ผู้สอบบัญชี : นายชวาลา เทียนประเสริฐกิจ
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 4301
บริษัท ดีล้อยท์ ทู้ช โธมัทสุ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด
อาคาร เอไอเอ สาทร ทาวเวอร์ ชั้น 23-27
เลขที่ 11/1 ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร
กรุงเทพมหานคร 10120
โทรศัพท์ : (66) 2034 0000
โทรสาร : (66) 2034 0100
www.deloitte.com

ข้อมูลสำหรับนักลงทุน

นักลงทุนสามารถหาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ได้ที่ :

หน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์
บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
63/21 ถนนรัตนาธิเบศร์ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ : (66) 2596 5068
โทรสาร : (66) 2591 0705
อีเมล : ir@thaicom.net
เว็บไซต์ : www.thaicom.net
Social Network : Facebook : Thaicom PLC.

ไทยคมลงทะเบียนการซื้อขายหุ้นที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	THCOM
Reuters	THCOM.BK
Bloomberg	THCOM TB

ข้อจำกัดในการโอนหุ้นต่างด้าว : 40%
สิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี : 31 ธันวาคม
ผู้ตรวจสอบบัญชีอิสระ : บริษัท ดีลอยท์ ทู้ช โธมัทสุ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด

ผู้ลงทุนสามารถศึกษาข้อมูลของบริษัทเพิ่มเติมได้จากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1 One Report) ของบริษัทที่แสดงไว้ใน www.sec.or.th หรือเว็บไซต์ของบริษัท

5.2 ข้อมูลสำคัญอื่น

- ไม่มี –

5.3 ข้อพิพาททางกฎหมาย

1. การประเมินภาษีเงินได้ที่ประเทศอินเดีย

บริษัทได้เริ่มให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมกับลูกค้าในประเทศอินเดีย ประมาณไตรมาสที่สี่ของปี 2540 หลังจากที่ได้มีการส่งดาวเทียมไทยคม 3 เข้าสู่วงโคจรแล้ว โดยลูกค้าเกือบทั้งหมดเป็นผู้ให้บริการโทรทัศน์และบริการอินเทอร์เน็ต ในปี พ.ศ. 2543 กรมสรรพากรอินเดียได้มีจดหมายถึงบริษัทแจ้งว่ารายได้จากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมในอินเดียนั้นเป็นรายได้ประเภทค่าสิทธิ (Royalty) ซึ่งจะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 15 และทำการประเมินภาษีเงินได้ที่จะเรียกเก็บจากบริษัท ตั้งแต่ปีประเมินภาษี 2541-2542 (1 เมษายน 2540 - 31 มีนาคม 2541) บริษัทได้ชี้แจงไปว่าในความเห็นของบริษัทรายได้จากการให้บริการช่องสัญญาณเป็นรายได้จากการทำธุรกิจ (Business Income) เมื่อบริษัทไม่มีสถานประกอบการถาวรในประเทศอินเดีย รายได้ดังกล่าวจึงไม่ต้องเสียภาษีในประเทศอินเดีย แต่กรมสรรพากรอินเดียก็ยืนยันในความเห็นเดิมของตนและทำการประเมินภาษีของบริษัทอย่างต่อเนื่อง หลังจากนั้น บริษัทได้อุทธรณ์การประเมินภาษีของกรมสรรพากรอินเดียไปที่ Income Tax Appellate Tribunal (ITAT) โดยในปี 2549 ITAT ได้พิจารณาอุทธรณ์ของ PanAmSat ในประเด็นเดียวกันนี้และตัดสินว่ารายได้จากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเป็นรายได้จากการประกอบธุรกิจและไม่ใช่ค่าสิทธิ ที่ปรึกษากฎหมายภาษีของบริษัทในประเทศอินเดียก็มีความเห็นว่าในที่สุดแล้ว ITAT และศาลสูง (High Court) ของอินเดีย คงจะตัดสินประเด็นที่บริษัทได้อุทธรณ์ขึ้นไปนี้ว่ารายได้จากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเป็นรายได้จากการประกอบธุรกิจไม่ใช่ค่าสิทธิ และบริษัทไม่มีภาระที่จะต้องชำระภาษีเงินได้ในประเทศอินเดียจากรายได้ดังกล่าว และบริษัทได้ร้องเรียนต่อกระทรวงการคลังของประเทศไทยขอให้ดำเนินการใช้วิธีการเพื่อความตกลงกัน (Mutual Agreement Procedure) ตามข้อ 25 ของความตกลงเพื่อหลีกเลี่ยงการเก็บภาษีซ้อนระหว่างประเทศไทยและประเทศอินเดีย โดยเจรจากับกรมสรรพากรและกระทรวงการคลังของอินเดียเพื่อให้เกิดความชัดเจนโดยเร็วว่ารายได้จากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมนั้นเป็นค่าสิทธิหรือไม่ หรือเป็นรายได้จากการประกอบธุรกิจ

เจ้าพนักงานประเมินภาษีของประเทศอินเดียได้ทำการประเมินภาษีเงินได้ เงินเพิ่ม ภาษีเพื่อการศึกษา และดอกเบี้ยจากรายได้ที่บริษัทได้รับจากผู้ใช้บริการของบริษัทในแต่ละปีภาษีตั้งแต่ปีประเมิน 2541 - 2542 ถึง 2555 - 2556 (วันที่ 1 เมษายน 2540 ถึงวันที่ 30 มีนาคม 2555) เป็นจำนวนเงินรวม 859.4 ล้านรูปี (ประมาณ 351.6 ล้านบาท) และเบี้ยปรับและดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องกับเบี้ยปรับเป็นจำนวนเงินรวม 566.1 ล้านรูปี (ประมาณ 231.6 ล้านบาท)

เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2552 *Income Tax Appellate Tribunal* (ITAT) Special Bench ได้อ่านคำตัดสินในคดีที่ บริษัทและบริษัทผู้ประกอบการดาวเทียมอีกรายหนึ่งคือ SES New Skies Satellite (NSS) อุทธรณ์คำสั่งของสรรพากรอินเดียและ Commissioner of Income Tax (Appeals) หรือ CIT(A) ในประเด็นที่ว่ารายได้จากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเป็นรายได้ประเภทค่าสิทธิ (royalty) หรือเป็นรายได้จากการประกอบธุรกิจ (Business Income) สรุปได้ว่า การใช้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเป็นการใช้ process และรายได้จากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเป็นรายได้ประเภทค่าสิทธิ ซึ่งจะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายตามอัตราที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ดี คำตัดสินของ ITAT Special Bench นี้ เป็นคำตัดสินเฉพาะภาษีเงินได้ และดอกเบี้ยเท่านั้น ไม่เกี่ยวกับค่าปรับและดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องกับค่าปรับ

ตัวแทนด้านภาษีของบริษัทที่ประเทศอินเดียได้รับคำตัดสินของ ITAT Special Bench ที่กล่าวถึงข้างต้นเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2552 และบริษัทมีเวลา 120 วัน ที่จะยื่นอุทธรณ์คำสั่งของ ITAT Special Bench ต่อศาล High Court ที่ปรึกษาด้านภาษีของบริษัทที่ประเทศอินเดียได้ให้ความเห็นว่าคำตัดสินของ ITAT Special Bench นี้ น่าจะไม่ถูกต้อง เพราะไม่สอดคล้องกับคำพิพากษาของศาล High Court ในคดีเกี่ยวกับบริการโทรคมนาคม ซึ่งอาจนำมาเปรียบเทียบเป็นแนวทางได้ ควรที่บริษัทจะอุทธรณ์คำตัดสินของ ITAT Special Bench ต่อศาล High Court ซึ่งบริษัทได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาล High Court ที่ Delhi ไปแล้วเมื่อต้นเดือนธันวาคม 2552

เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2554 ศาล High Court ที่กรุงเดลลีได้มีคำพิพากษาในคดีเอเชียแซทว่ารายได้ของเอเชียแซทจากลูกค้าที่ไม่ได้อยู่ในอินเดียไม่ต้องเสียภาษีในประเทศอินเดีย เนื่องจากรายได้ดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นค่าสิทธิ (Royalty) แต่เป็นรายได้จากการให้บริการส่งสัญญาณ

เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 ศาล High Court ที่กรุงเดลลีได้มีคำพิพากษาว่าคำตัดสินของ ITAT Special Bench ที่ตัดสินว่ารายได้จากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเป็นรายได้ประเภทค่าสิทธิ (Royalty) นั้นไม่ถูกต้อง เพราะขัดต่อคำพิพากษาของศาล High Court ที่กรุงเดลลี ในคดีเอเชียแซท และมีคำสั่งให้ส่งคำอุทธรณ์ของบริษัทกลับไปให้ ITAT พิจารณาตัดสินตามหลักกฎหมายที่ศาลได้พิพากษาในคดีเอเชียแซท

เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2554 ITAT ได้ตัดสินว่ารายได้ของบริษัทจากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมในประเทศอินเดียไม่ถือว่าเป็นค่าสิทธิ (Royalty) และเมื่อบริษัทไม่มีสถานประกอบการถาวร (Permanent Establishment) ในประเทศอินเดีย รายได้ดังกล่าวจึงไม่ต้องเสียภาษีในประเทศอินเดีย สำหรับดอกเบี้ยและเบี้ยปรับที่กรมสรรพากรอินเดียได้เรียกเก็บจากบริษัทให้ถือว่าไม่มีผล และ ITAT ได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการเรียกเก็บเบี้ยปรับสำหรับปีประเมินภาษี 2541-2542, 2542-2543, 2543-2544, 2544-2545 และ 2545-2546 ที่กรมสรรพากรของประเทศอินเดียเรียกเก็บจากบริษัท และกรมสรรพากรของประเทศอินเดียไม่ได้ยื่นอุทธรณ์คำตัดสินในเรื่องเบี้ยปรับสำหรับปีประเมินภาษีดังกล่าวต่อศาล High Court ที่กรุงเดลลี คำตัดสินของ ITAT ในเรื่องเบี้ยปรับถือเป็นที่สุด และเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2554 กรมสรรพากรของประเทศอินเดียได้คืนหลักประกันการชำระเงินค่าเบี้ยปรับที่บริษัทได้วางไว้สำหรับปีประเมิน 2541-2542 ถึง 2544-2545 จำนวน 162.4 ล้านรูปี (ประมาณ 66.5 ล้านบาท) ให้บริษัทแล้ว

จากคำตัดสินของ ITAT ข้างต้น บริษัทอยู่ระหว่างการดำเนินการขอคืนเงินประกัน และภาษีหัก ณ ที่จ่ายส่วนที่เหลือจากกรมสรรพากรของประเทศอินเดีย โดยภาษี หัก ณ ที่จ่ายส่วนที่ลูกค้ารับผิดชอบจ่ายแทนบริษัท บริษัทจะส่งคืนลูกค้าภายหลังคดีตัดสินถึงที่สุดโดย Supreme Court of India

เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2554 กรมสรรพากรของประเทศอินเดียได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาล High Court ที่กรุงเดลลี ที่พิพากษาว่าคำตัดสินของ ITAT Special Bench ที่ตัดสินว่ารายได้จากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเป็นรายได้ประเภทค่าสิทธินั้นไม่ถูกต้อง ต่อศาล Supreme Court of India และศาลได้มีหนังสือลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2554 แจ้งให้ตัวแทนด้านภาษีของบริษัททราบถึงการอุทธรณ์ดังกล่าว

สถานการณ์ปัจจุบันขณะนี้เรื่องอยู่ในระหว่างการพิจารณาของ Supreme Court of India

2. คดีที่บริษัทถูกศาลปกครองมีคำสั่งเรียกให้เข้าเป็นผู้ถูกฟ้องคดีร่วมกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2550 นายสุพงษ์ ลิ้มธนากุล ได้ยื่นฟ้อง คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) และกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (“กระทรวงฯ”) ต่อศาลปกครองกลาง โดยอ้างเหตุเรื่องเจ้าหน้าที่รัฐและหน่วยงานทางปกครองละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบบริษัทว่าประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่ หลังจากที่มีการโอนขายหุ้นของ บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)[1] ให้แก่ผู้ถือหุ้นรายใหม่

ศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งลงวันที่ 28 เมษายน 2552 เรียกให้บริษัทเข้ามาเป็นผู้ถูกฟ้องคดีร่วมโดยกำหนดให้บริษัทเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ 4 และบริษัทได้ยื่นคำให้การแก้คำฟ้องรวมทั้งพยานหลักฐาน ต่อศาลปกครองกลางไปแล้วเมื่อเดือนกรกฎาคม 2552

เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2554 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาให้ยกฟ้องเนื่องจากบริษัทไม่ใช่คนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 การที่กระทรวงฯ ไม่ได้ยกเลิกสัญญาสัมปทานกับบริษัทก็ไม่เป็นการละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใด ซึ่งนายสุพงษ์ ลิ้มธนากุล ได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุดเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2554 ซึ่งบริษัทได้ยื่นคำแก้อุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดไปแล้วเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2554 ที่ผ่านมา ปัจจุบันเรื่องอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

3 คดีระหว่างบริษัท ไอพีสตาร์ ออสเตรเลีย พีทีวาย จำกัด และ SkyMesh Pty Ltd.

คดีนี้ SkyMesh Pty Ltd. (ปัจจุบันชื่อ APS Satellite Pty Ltd.) ฟ้องให้บริษัท ไอพีสตาร์ ออสเตรเลีย พีทีวาย จำกัด (ไอพีเอ) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ชดใช้ค่าเสียหาย จากความชำรุดบกพร่องของอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมที่นำเข้าและจำหน่ายในประเทศออสเตรเลียโดยไอพีเอตั้งแต่ปี 2554

ศาลชั้นต้นในเมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ได้มีคำตัดสินเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2559 ให้ไอพีเอชดใช้ต้นเงินค่าเสียหาย จำนวน 5,320,159 เหรียญออสเตรเลีย พร้อมดอกเบี้ย อย่างไรก็ตาม ไอพีเอได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นไปแล้ว

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2561 ศาลอุทธรณ์ ได้มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ของไอพีเอ ทำให้คดีถึงที่สุดตามกระบวนพิจารณาของประเทศออสเตรเลียแล้ว ขณะนี้ การชำระค่าใช้จ่ายต่างๆในคดีได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว คดีจึงเสร็จสิ้นโดยผลของกฎหมายแล้ว

4 คดีระหว่างบริษัท และบริษัท เอเชีย แซทเทลไลท์ เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด

คดีนี้บริษัท เอเชีย แซทเทลไลท์ เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด และบริษัท ยื่นเรื่องต่ออนุญาโตตุลาการ ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง ในปี 2559 เพื่อให้พิจารณาความเห็นที่ไม่ตรงกัน ในการตีความข้อสัญญาบางประการ ในสัญญาความร่วมมือที่มีต่อกัน

อนุญาโตตุลาการได้มีคำตัดสินแล้วเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2560 ว่าการตีความข้อสัญญาของบริษัทถูกต้อง ทำให้บริษัทยังคงมีสิทธิตามสัญญาได้เช่นเดิม

อย่างไรก็ตาม หลังจากอนุญาโตตุลาการมีคำตัดสินดังกล่าวในวรรคก่อน แล้วยังคงมีข้อขัดแย้งในเรื่องการปฏิบัติตามสัญญาอยู่ บริษัท จึงได้ยื่นเรื่องให้อนุญาโตตุลาการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ขณะนี้ อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ ขณะนี้ มีการกำหนดวันนัดสืบพยานไว้ในวันที่ 21 – 23 มกราคม 2564

5 คดีระหว่างบริษัท และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่องสถานะของดาวเทียมไทยคม 7 และ 8

เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2560 บริษัทได้รับหนังสือจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (“กระทรวงดิจิทัลฯ”) ที่แจ้งว่า ดาวเทียมไทยคม 7 และดาวเทียมไทยคม 8 เป็นดาวเทียมภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศลงนามเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2534 ระหว่าง บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) (“อินทัช”) (ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัทฯ ในสัดส่วนร้อยละ 41.14) และกระทรวงดิจิทัลฯ (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเดิม) (“สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ”) โดยอินทัชได้จัดตั้งบริษัทขึ้นมาเพื่อดำเนินงานตามสัญญาดังกล่าว ทั้งนี้ หนังสือจากกระทรวงดิจิทัลฯ ระบุให้ปฏิบัติตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ ให้ครบถ้วนโดยด่วน อาทิ การโอนกรรมสิทธิ์และส่งมอบทรัพย์สิน การจัดสร้างดาวเทียมสำรอง การชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทน และการประกันภัยทรัพย์สิน

เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทวาระพิเศษ ครั้งที่ 11/2560 ได้พิจารณาหนังสือฉบับดังกล่าว รวมถึงได้หารือกับที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทแล้ว มีความเห็นว่าดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8 ไม่ใช่ดาวเทียมภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ เพราะการดำเนินการดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8 เป็นการดำเนินการภายใต้กรอบของการรับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ บริษัทได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดในสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ อย่างครบถ้วน โดยมิได้มีการดำเนินการใด ๆ ที่ขัดต่อสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ ดังนั้น บริษัทจึงมีความเห็นในเรื่องดาวเทียมไทยคม 7 และดาวเทียมไทยคม 8 แตกต่างไปจากความเห็นของกระทรวงดิจิทัลฯ ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทจึงมีมติให้บริษัทยื่น

เสนอข้อพิพาทดังกล่าวต่ออนุญาโตตุลาการเพื่อพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากข้อกำหนดหรือการปฏิบัติตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ และคู่สัญญาไม่สามารถตกลงกันได้ ทั้งนี้ เป็นไปตาม ข้อ 45.1 ของสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ โดยบริษัทได้ดำเนินการยื่นข้อโต้แย้งต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการในวันที่ 25 ตุลาคม 2560 เป็นข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 97/2560

ขณะนี้ข้อพิพาทอยู่ในกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ ในระหว่างกระบวนการอนุญาโตตุลาการ กระทรวงดิจิทัลฯได้ยื่นขอให้ศาลปกครองกลางวินิจฉัยว่าคณะอนุญาโตตุลาการมีขอบอำนาจที่จะพิจารณาคดีนี้หรือไม่ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง โดยในส่วนของกระบวนการอนุญาโตตุลาการนั้น ขณะนี้ อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ บริษัทยังไม่มีหน้าที่ใด ๆ ในการปฏิบัติตามที่กระทรวงดิจิทัลฯ ได้อ้างถึงข้างต้นจนกว่าจะมีการชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ตามข้อ 45.6 ของสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ

6. **คดีระหว่างบริษัท และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่องเกี่ยวกับดาวเทียมไทยคม** 5

เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2563 บริษัทได้รับหนังสือแจ้งเข้ากระบวนการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการและคำเสนอข้อพิพาทของดาวเทียมไทยคม 5 จากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (“กระทรวง”) ซึ่งกระทรวงเรียกร้องให้บริษัทดำเนินการ (1) สร้างและส่งมอบดาวเทียมทดแทนดาวเทียมไทยคม 5 หรือให้ใช้ราคาดาวเทียมจำนวน 7.79 พันล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 30 ตุลาคม 2563 จนถึงวันที่ชำระเสร็จ (2) ชำระค่าปรับจำนวน 4.98 ล้านบาท (สำหรับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2563 ถึงวันที่ 30 ตุลาคม 2563) พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี และ (3) ค่าปรับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 จนถึงวันที่ส่งมอบดาวเทียมทดแทนหรือชำระเงินค่าเสียหายครบถ้วน
เนื่องจากบริษัทฯได้ได้ดำเนินการตามสัญญาสัมปทานครบถ้วนถูกต้องแล้ว บริษัทฯจึงไม่เห็นด้วยกับข้อเรียกร้องของกระทรวงฯและได้แต่งตั้งทนายความเพื่อเป็นตัวแทนของบริษัทฯในการแก้ข้อพิพาทตามกระบวนการกฎหมายต่อไป

ขณะนี้ ข้อพิพาทดังกล่าวยังอยู่ในกระบวนการขั้นต้นของอนุญาโตตุลาการ

7. **คดีระหว่างบริษัท และ** Forever Group Company Limited

บริษัทมียอดคงค้างจากลูกหนี้รายหนึ่งเป็นจำนวน 4.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ บริษัทได้ยื่นเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการที่ประเทศสิงคโปร์ตามข้อตกลงในสัญญาเนื่องจากลูกหนี้รายนี้ผิดนัดชำระหนี้และลูกหนี้ดังกล่าวได้ยื่นคำคัดค้านพร้อมทั้งฟ้องแย้งเข้ามาในคดีแล้ว ขณะนี้คดียังอยู่ในกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการที่ประเทศสิงคโปร์ ฝ่ายบริหารเชื่อว่าจะไม่มีผลกระทบต่องบการเงินของบริษัท

หมายเหตุ

(1) ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)

การกำกับดูแลกิจการ

6. นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการบริษัทตระหนักถึงความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ว่าเป็นรากฐานสำคัญในการดำเนินธุรกิจให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน มีความเป็นมืออาชีพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ อันจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสีย ทุกภาคส่วน และสามารถสร้างคุณค่าให้กับสังคม ประเทศชาติต่อไปได้ ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทจึงถือเป็นภารกิจสำคัญในการมุ่งมั่นที่จะรักษาไว้ซึ่งการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม คณะกรรมการบริษัทจึงได้จัดทำและนำนโยบายการกำกับดูแลกิจการมาถือปฏิบัติเพื่อช่วยให้สามารถปฏิบัติตามได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนได้ทบทวนและปรับปรุงนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือ Corporate Governance Code (CG Code) ฉบับปี 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“กลต.”) โดยได้มีการปรับปรุงนโยบายกำกับดูแลกิจการล่าสุดเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2563 อีกทั้ง ยังได้ให้ความสำคัญในเรื่องของจรรยาบรรณธุรกิจ โดยคณะกรรมการบริษัทได้ให้มีการจัดทำคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท ตั้งแต่ปี 2558 เพื่อใช้เป็นเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ และได้มีการทบทวนคู่มือจรรยาบรรณของบริษัทอย่างสม่ำเสมอ โดยได้มีการปรับปรุงล่าสุดเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2563 ทั้งนี้ บริษัทได้เปิดเผย “นโยบายกำกับดูแลกิจการ” และ “คู่มือจรรยาบรรณ” บนเว็ปไซต์ของบริษัท www.thaicom.net ภายใต้หัวข้อ “นโยบายการกำกับดูแลกิจการ”

นอกเหนือจากการกำหนดให้มีนโยบายกำกับดูแลกิจการ และคู่มือจรรยาบรรณแล้ว คณะกรรมการบริษัทยังคอยสอดส่องดูแลเพื่อให้มั่นใจว่า ฝ่ายจัดการได้มีการนำแนวปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไปปฏิบัติจริง ผ่านการดูแลของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา โดยกำหนดให้มีการรายงานให้คณะกรรมการทราบถึงผลการปฏิบัติเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ยังกำหนดเรื่องการรักษามาตรฐานการดำรงไว้ซึ่งการเป็นองค์กรที่มีธรรมภิบาลที่ดี เป็นเป้าหมายผลการดำเนินงาน หรือตัวชี้วัด หรือ KPI ของบริษัทอีกด้วย

6.1 ภาพรวมของนโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการ

นโยบายกำกับดูแลกิจการของบริษัท ประกอบด้วยหลักการ 5 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 คณะกรรมการบริษัท

หมวดที่ 2 สิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น

หมวดที่ 3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

หมวดที่ 5 การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

6.1.1 นโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับคณะกรรมการ

บริษัทได้กำหนดนโยบายและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการ และผู้บริหารไว้ในนโยบายกำกับดูแลกิจการ ภายใต้หมวดคณะกรรมการบริษัท โดยสรุปรายละเอียด ดังนี้

การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ

1. คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา ทำหน้าที่ในการสรรหา คัดเลือก บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาแต่งตั้ง หรือเสนอขออนุมัติแต่งตั้งต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามข้อบังคับบริษัท
2. คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา จะพิจารณาทบทวนทักษะและคุณลักษณะของกรรมการ และองค์ประกอบโดยรวมของคณะกรรมการบริษัทเทียบกับทิศทางในการดำเนินธุรกิจและกลยุทธ์ในปัจจุบัน

และอนาคต โดยจัดทำ Board Skill Matrix เพื่อกำหนดเกณฑ์ในการสรรหากรรมการที่ต้องการเป็นประจำทุกปี ในการทบทวนดังกล่าว คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา ยังได้พิจารณาถึงความหลากหลายทั้งในด้านของทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความเป็นอิสระ สัญชาติ อายุ และเพศ ของกรรมการ

3. ในการพิจารณาเสนอแต่งตั้งกรรมการเดิมเป็นกรรมการต่ออีกวาระ คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาจะพิจารณาปัจจัยต่างๆ ซึ่งรวมถึง ผลการปฏิบัติงาน ประวัติการเข้าร่วมและการมีส่วนร่วมในการประชุม และการสนับสนุนในกิจกรรมของคณะกรรมการบริษัท
4. ในการสรรหาบุคคลเพื่อมาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการ คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาใช้วิธีการดังนี้ในการคัดเลือกรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
   (1) เปิดโอกาสให้คณะกรรมการแต่ละท่านเสนอชื่อ
   (2) ที่ปรึกษาภายนอก
   (3) รายชื่อที่ปรากฏอยู่ในระบบรายชื่อกรรมการของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และทำเนียบกรรมการของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย
   (4) ผู้ถือหุ้นรายย่อยเสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรได้รับการพิจารณามายังบริษัทล่วงหน้าก่อนวันประชุมสามัญผู้ถือหุ้น โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บริษัทได้กำหนดไว้
5. การแต่งตั้งกรรมการให้เป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท และข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จะต้องมีความโปร่งใสและชัดเจน

การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

1. คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดและอนุมัติกรอบและนโยบายค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารของบริษัทไว้อย่างชัดเจน
2. ค่าตอบแทนของกรรมการบริษัทจะสอดคล้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบ และเมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทในอุตสาหกรรมเดียวกันและบริษัทที่มีขนาดใกล้เคียงกันแล้ว ค่าตอบแทนดังกล่าวอยู่ในระดับที่เหมาะสมและเพียงพอที่จะจูงใจและรักษากรรมการที่มีคุณภาพไว้ และยังจัดให้มีค่าตอบแทนเพิ่มเติมเมื่อกรรมการต้องรับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในคณะกรรมการชุดย่อย
3. ค่าตอบแทนกรรมการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับบริษัทประกอบด้วย เงินเดือน เบี้ยประชุม เบี้ยเลี้ยง และโบนัส ทั้งนี้ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนจะเป็นผู้พิจารณากลั่นกรอง และเสนองบประมาณค่าตอบแทนของกรรมการในแต่ละปี เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติ
4. กรรมการบริษัทที่เป็นพนักงาน หรือผู้บริหารของบริษัท หรือของผู้ถือหุ้น จะไม่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในฐานะกรรมการบริษัทหรือกรรมการชุดย่อย
5. กรอบค่าตอบแทนของผู้บริหารได้พัฒนาขึ้นบนหลักการพื้นฐาน ดังนี้
   - เพื่อให้มั่นใจว่าผลประโยชน์ของผู้บริหารและผู้ถือหุ้นของบริษัทมีความสอดคล้องกัน
   - เสริมสร้างวัฒนธรรมที่อิงกับผลการปฏิบัติงาน
   - เพียงพอที่จะดึงดูด รักษาไว้ และจูงใจบุคลากรที่มีศักยภาพของบริษัท
   - สะท้อนถึงวงจรธุรกิจ และลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของบริษัท

6. ค่าตอบแทนของผู้บริหาร ประกอบด้วยเงินเดือน โบนัส กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และผลตอบแทนอื่นๆ ซึ่งค่าตอบแทนดังกล่าวจะเชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานของบริษัท และผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารเป็นเกณฑ์
7. คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนมีหน้าที่ในการทบทวนกรอบและนโยบายค่าตอบแทนเป็นประจำทุกปี

ความเป็นอิสระของคณะกรรมการจากฝ่ายจัดการ

บริษัทมีนโยบายในการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของประธานคณะกรรมการบริษัท (Chairman of the Board of Directors) ประธานกรรมการบริหาร (Chairman of the Executive Committee) และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (Chief Executive Officer) โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์และคุณสมบัติที่เหมาะสม และต้องไม่เป็นบุคคลเดียวกัน เพื่อให้มีการถ่วงดุลอำนาจและโปร่งใส โดยแยกหน้าที่การกำกับดูแลและการบริหารงานออกจากกัน ดังนี้

1. **ประธานคณะกรรมการบริษัท** (Chairman of the Board of Directors):เป็นกรรมการอิสระ รับผิดชอบในฐานะผู้นำของคณะกรรมการ ซึ่งมีหน้าที่ติดตามดูแลการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในฐานะเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการและการประชุมผู้ถือหุ้น
2. **ประธานคณะกรรมการบริหาร** (Chairman of the Executive Committee):รับผิดชอบในฐานะผู้นำของคณะกรรมการบริหาร มีหน้าที่ในการดูแลให้คณะกรรมการบริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมาย รวมถึงพิจารณากลั่นกรองเรื่องต่างๆ ก่อนนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการ และ/ หรือพิจารณาอนุมัติการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจปกติของบริษัท
3. **ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร** (Chief Executive Officer):เป็นหัวหน้าของฝ่ายบริหารรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริษัทในการบริหารจัดการงานของบริษัทตามทิศทาง กลยุทธ์ และงบประมาณที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ และรายงานผลการบริหารงานต่อคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริษัท แล้วแต่กรณี

การพัฒนากรรมการ

กรรมการและผู้บริหารที่ได้รับตำแหน่งใหม่ทุกท่านต้องเข้าร่วมการปฐมนิเทศของบริษัท เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลของบริษัท กฎระเบียบ คู่มือจรรยาบรรณ นโยบายต่างๆ และข้อมูลธุรกิจของบริษัทที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอก่อนปฏิบัติหน้าที่

อีกทั้ง บริษัทยังมีนโยบายสนับสนุนให้กรรมการและผู้บริหารได้รับการอบรมและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมในหลักสูตรต่างๆ ที่จัดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย เพื่อช่วยให้กรรมการสามารถทำหน้าที่ และกำกับดูแลกิจการของบริษัทอย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

1. คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ และกรรมการเป็นรายบุคคลเป็นประจำทุกปี เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัทให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้นและใช้ในการพัฒนากรรมการของบริษัท ทั้งนี้ กำหนดให้มีการประเมินโดยมีที่ปรึกษาภายนอกมาช่วยในการกำหนดแนวทางและเสนอแนะประเด็นในการประเมินอย่างน้อยทุกๆ 3 ปี เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

2. โดยมีกระบวนการเริ่มจาก คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหามอบหมายให้สำนักเลขานุการบริษัทเป็นตัวแทนจัดส่งแบบประเมินตนเอง (Self-Assessment) เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยได้ใช้ในการประเมินตนเองและเป็นกรอบในการพิจารณาทบทวนการปฏิบัติหน้าที่ในประเด็นต่างๆ ระหว่างปีที่ผ่านมา ซึ่งแบบประเมินนี้ เป็นไปตามแนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

   ภายหลังจากได้รับแบบประเมินจากคณะกรรมการแล้ว สำนักเลขานุการบริษัทจะทำการสรุปผลคะแนน พร้อมเปิดเผยกระบวนการ และหลักเกณฑ์ในการประเมิน เพื่อเสนอให้คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาพิจารณานำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อรับทราบต่อไป

6.1.2 นโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย

บริษัทได้กำหนดนโยบายและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียไว้ในนโยบายกำกับดูแลกิจการภายใต้หมวดการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียม และบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย สรุปรายละเอียด ดังนี้

การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมและส่งเสริมการใช้สิทธิของผู้ถือหุ้น

ผู้ถือหุ้นย่อมมีสิทธิในฐานะเจ้าของบริษัท โดยควบคุมบริษัทผ่านคณะกรรมการบริษัทที่ผู้ถือหุ้นได้แต่งตั้งให้ทำหน้าที่แทนตน และมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของบริษัท ดังนั้น บริษัทจึงส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิของตน โดยบริษัทเคารพในสิทธิต่างๆ ที่ผู้ถือหุ้นและนักลงทุนสถาบันมีอยู่ตามกฎหมาย และ/ หรือ ตามข้อบังคับของบริษัท โดยบริษัทจะปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าผู้ถือหุ้นนั้นจะเป็นผู้ถือหุ้นรายย่อย หรือชาวต่างชาติ หรือนักลงทุนสถาบัน หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และไม่คำนึงถึงเพศ อายุ ความพิการ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ความเชื่อ หรือความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งผู้ถือหุ้นทุกรายมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

1. สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถือหุ้น อันได้แก่
   1.1. สิทธิในการซื้อขายหรือโอนหุ้นของบริษัทตามที่กฎหมายกำหนด
   1.2. สิทธิในการได้รับข้อมูลสารสนเทศ ที่ถูกต้อง ครบถ้วน เพียงพอ ทันเวลา ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการตัดสินใจ เพื่อติดตามการดำเนินงาน รวมถึงบริษัทไม่มีนโยบายในการที่จะกีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างกันของผู้ถือหุ้นทุกๆ ราย
   1.3. สิทธิในการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ การซักถามในการประชุมผู้ถือหุ้น และร่วมพิจารณาตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่างๆ ของบริษัท
   1.4. สิทธิในการแต่งตั้ง ถอดถอนกรรมการ
   1.5. สิทธิในการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี
   1.6. สิทธิในการได้รับส่วนแบ่งผลกำไรของบริษัทในรูปแบบของเงินปันผลอย่างเท่าเทียมกัน
   1.7. สิทธิในการได้รับใบหุ้น โอนหุ้น การรับซื้อหุ้นคืนอย่างเท่าเทียมกันในนามบริษัท
   1.8. สิทธิในการกำหนดหรือแก้ไขวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ และหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัท
   1.9. สิทธิอื่นๆ ตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎระเบียบอื่นใดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อบังคับของบริษัท
2. สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกให้ผู้ถือหุ้นทุกรายมีโอกาสอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกันในการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นและออกเสียงลงมติ ดังนี้

2.1. ดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้นให้เป็นไปตามกฎหมายและแนวทางการประชุมผู้ถือหุ้นที่กำหนดโดยหน่วยงานกำกับดูแล

2.2. เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเสนอวาระการประชุมเพื่อพิจารณาบรรจุเป็นวาระการประชุม และเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการบริษัท ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 เดือน โดยกำหนดหลักเกณฑ์การเสนอวาระการประชุมและการเสนอชื่อบุคคลไว้อย่างชัดเจนและเผยแพร่หลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้บนเว็บไซต์ของบริษัท

2.3. ดูแลให้มีการให้ข้อมูล วัน เวลา สถานที่ และวาระการประชุมผู้ถือหุ้น โดยมีวัตถุประสงค์และเหตุผล รวมถึงความเห็นของคณะกรรมการบริษัทประกอบในแต่ละวาระ ตลอดจนข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะต้องตัดสินใจในการประชุมคราวนั้นๆ ไว้ในหนังสือเชิญผู้ถือหุ้นอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอต่อการใช้สิทธิของผู้ถือหุ้น

2.4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นทุกราย รวมทั้งนักลงทุนสถาบันได้ใช้สิทธิในการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นและออกเสียงอย่างเต็มที่

2.5. กำหนดวัน เวลา และสถานที่ สำหรับการประชุมผู้ถือหุ้นที่คำนึงถึงความสะดวกในการเข้าร่วมประชุมของผู้ถือหุ้น

2.6. จัดทำและเผยแพร่หนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นทั้งในรูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นทุกรายสามารถเข้าถึงข้อมูลอย่างเท่าเทียมกัน

2.7. จัดส่งหนังสือเชิญประชุมสามัญผู้ถือหุ้นพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ถือหุ้นทุกรายทางไปรษณีย์ล่วงหน้าอย่างน้อย 21 วันก่อนวันประชุม และเผยแพร่บนเว็บไซต์ของบริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วันก่อนวันประชุม เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้มีระยะเวลาเพียงพอในการศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนวันประชุม

2.8. ดูแลไม่ให้มีการกระทำใดๆ ที่เป็นการจำกัดโอกาสการเข้าประชุมของผู้ถือหุ้น หรือสร้างภาระให้ผู้ถือหุ้นจนเกินสมควร

2.9. เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถส่งคำถามเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นล่วงหน้าก่อนวันประชุม โดยกำหนดหลักเกณฑ์การส่งคำถามล่วงหน้าไว้อย่างชัดเจนและเผยแพร่หลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้บนเว็บไซต์ของบริษัท

2.10. สนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สะดวกเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง สามารถมอบฉันทะให้บุคคลอื่นเข้าร่วมประชุมและออกเสียงแทนตนได้ โดยใช้หนังสือมอบฉันทะรูปแบบที่ผู้ถือหุ้นสามารถกำหนดทิศทางการลงคะแนนเสียงได้ ซึ่งบริษัทได้แนบไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ ในการประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้งบริษัทจะเสนอชื่อกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ท่าน เป็นทางเลือกในการมอบฉันทะของผู้ถือหุ้นด้วย

2.11. สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีมาใช้กับการประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งการลงทะเบียน การนับคะแนน และการแสดงผลคะแนน เพื่อให้การดำเนินการประชุมสามารถกระทำได้รวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ

2.12. สนับสนุนให้มีการใช้บัตรลงคะแนนเสียงในทุกวาระ ในกรณีที่วาระใดมีหลายรายการควรจัดให้มีการลงมติแยกในแต่ละรายการ และเปิดเผยผลการลงคะแนนที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และงดออกเสียงในแต่ละวาระให้ที่ประชุมทราบ พร้อมทั้งบันทึกไว้ในรายงานการประชุม ทั้งนี้ เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้

2.13. สนับสนุนให้กรรมการทุกท่านและผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อตอบข้อซักถามในประเด็นต่างๆ ของผู้ถือหุ้น พร้อมทั้งเชิญผู้สอบบัญชีของบริษัทเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับงบการเงินของบริษัท

2.14. จัดให้มีบุคคลที่เป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจนับหรือตรวจสอบคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้น และเปิดเผยให้ที่ประชุมทราบ พร้อมบันทึกไว้ในรายงานการประชุม

2.15. ก่อนเริ่มการประชุมผู้ถือหุ้น ให้มีการชี้แจงให้ผู้ถือหุ้นได้รับทราบเกี่ยวกับจำนวนและสัดส่วนของผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองและของผู้ถือหุ้นที่มอบฉันทะ วิธีการประชุม การลงคะแนนเสียง และการนับคะแนนเสียง

2.16. ผู้ถือหุ้นทุกรายมีสิทธิและความเท่าเทียมกันในการรับทราบสารสนเทศ การแสดงความคิดเห็น และตั้งคำถามใดๆ ต่อที่ประชุมตามระเบียบวาระการประชุมและเรื่องที่เสนอ โดยประธานที่ประชุมมีหน้าที่จัดสรรเวลาให้อย่างเหมาะสมและส่งเสริมให้มีการแสดงความเห็นและซักถามในที่ประชุม

2.17. เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิในการแต่งตั้งกรรมการเป็นรายคน โดยใช้บัตรลงคะแนนเสียงเป็นรายบุคคล เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิเลือกกรรมการที่ต้องการได้อย่างแท้จริง

2.18. ไม่เพิ่มวาระการประชุมหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญที่ไม่ได้แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าโดยไม่จำเป็น เพื่อความเป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้นที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม

2.19. ดูแลให้บริษัทเปิดเผยมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น พร้อมผลการลงคะแนนเสียงในแต่ละวาระภายในวันทำการถัดไป ผ่านระบบข่าวของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และบนเว็บไซต์ของบริษัท

2.20. จัดทำและจัดส่งรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยภายใน 14 วันนับจากวันประชุมผู้ถือหุ้น และเผยแพร่บนเว็บไซต์ของบริษัท โดยรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นได้บันทึกข้อมูลอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) รายชื่อกรรมการและผู้บริหารที่เข้าประชุม และสัดส่วนกรรมการที่เข้าร่วมการประชุมและไม่เข้าร่วมการประชุม

(2) วิธีการลงคะแนนและนับคะแนน มติที่ประชุม และผลการลงคะแนน (เห็นชอบ ไม่เห็นชอบ และงดออกเสียง) ของแต่ละวาระ

(3) ประเด็นคำถามและคำตอบในที่ประชุม รวมทั้งชื่อ- นามสกุลของผู้ถามและผู้ตอบ

3. กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนของบริษัท ต้องไม่ใช้ข้อมูลภายในของกลุ่มบริษัทที่ยังมิได้มีการเปิดเผยต่อประชาชนเป็นการทั่วไปซึ่งเป็นสาระสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหรือมูลค่าหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัท เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น

4. กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานที่มีความประสงค์จะซื้อหรือขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัท จะต้องปฏิบัติตามนโยบายการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทอย่างเคร่งครัด

5. กรรมการและผู้บริหารต้องรายงานการมีส่วนได้เสียของตนและบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อบริษัท ตามหลักเกณฑ์และวิธีการรายงานส่วนได้เสียที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด เพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้ หากกรรมการหรือผู้บริหารท่านใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่บริษัทจะเข้าทำรายการ ห้ามมิให้กรรมการหรือผู้บริหารท่านนั้นมีส่วนร่วมในการพิจารณาและอนุมัติในเรื่องนั้น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามขั้นตอน หรือมาตรการอนุมัติการทำรายการระหว่างกันของบริษัท

6. ในการพิจารณาอนุมัติการทำรายการที่เกี่ยวโยงกัน คณะกรรมการจะพิจารณารายการระหว่างกันภายในกลุ่มบริษัท โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ

การป้องกันการใช้ข้อมูลภายใน

บริษัทกำหนดนโยบายป้องกันการใช้ข้อมูลภายในเพื่อผลประโยชน์ของบริษัท โดยมุ่งเน้นความโปรงใส่ เป็นธรรมกับผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน บริษัทได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้ไว้ในส่วนหนึ่งของนโยบายซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท โดยกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนต้องปฏิบัติตามข้อห้ามการซื้อขายหลักทรัพย์โดยการใช้ข้อมูลภายใน ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 241 ซึ่งบริษัทได้มีการจัดทำรายชื่อบุคคลที่บริษัทกำหนด โดยมีหน่วยงานกำกับดูแลเป็นหน่วยงานในการดูแลทะเบียนรายชื่อ รวมถึงมีการระเบียบลำดับชั้นข้อมูล นอกจากนี้ บริษัทยังได้กำหนดขั้นตอนการซื้อขายหลักทรัพย์ของกรรมการ และผู้บริหารให้ต้องมีการรายงานก่อนการซื้อขาย 1 วันทำการ รวมถึงการงดการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในช่วงระยะเวลา 1 เดือน ก่อนการเปิดเผยงบการเงินให้แก่สาธารณชน

ในการดำเนินการให้เกิดการปฏิบัตินั้น บริษัทเน้นการสื่อสารเพื่อสร้างความตระหนักให้กับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานเป็นระยะ ผ่านการสื่อสารทางอีเมล์ ทั้งนี้ สามารถศึกษาข้อมูล “นโยบายซื้อขายหลักทรัพย์” ได้ที่ www.thaicom.net ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ” > “นโยบายอื่นๆ” > “นโยบายซื้อขายหลักทรัพย์”

ความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย

บริษัทและคณะกรรมการบริษัทได้ตระหนักถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม โดยบริษัทได้ปฏิบัติตามแนวนโยบายการกำกับดูแลกิจการและจรรยาบรรณ รวมถึงนโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กิจการของบริษัทดำเนินไปด้วยดี มีความมั่นคง สร้างความเชื่อมั่น และส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันระหว่างผู้มีส่วนได้เสียในกลุ่มต่างๆ ทั้งผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า เจ้าหนี้ คู่แข่ง ตลอดจนชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยรวมอย่างเหมาะสม ตามบทบาทหน้าที่ และตอบสนองผลประโยชน์ที่เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย อีกทั้ง ยังได้คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและการต่อต้านการทุจริต ซึ่งบริษัทได้ให้ความสำคัญและตระหนักดีว่าความรับผิดชอบดังกล่าวถือเป็นหัวใจของการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงได้มีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน ดังต่อไปนี้

1. **นโยบายและแนวปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้น**

บริษัทปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเสมอภาค เป็นไปตามนโยบายกำกับดูแลและคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท โดยมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับผู้ถือหุ้น และคำนึงถึงความเจริญเติบโตในมูลค่าของบริษัทอย่างต่อเนื่องด้วยผลตอบแทนที่ดี

2. **นโยบายและแนวปฏิบัติต่อลูกค้า**

บริษัทมีนโยบายคุณภาพและระบบจัดการคุณภาพ ISO 9001 : 2008 ที่มุ่งดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้แก่ลูกค้า โดยคำนึงถึงคุณภาพผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ ในระดับราคาที่เหมาะสม ปลอดภัย และมุ่งมั่นที่จะรักษาความสัมพันธ์ที่ดีและยั่งยืนระหว่างลูกค้าและบริษัท รวมถึงการไม่เปิดเผยข้อมูลของลูกค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นไปตามนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืนและคู่มือจรรยาบรรณในส่วนของความรับผิดชอบต่อลูกค้า

3. **นโยบายและแนวปฏิบัติต่อคู่ค้าและเจ้าหนี้**

บริษัทปฏิบัติตามนโยบายที่เป็นธรรมต่อคู่ค้าและ/หรือเจ้าหนี้ ในการปฏิบัติต่อคู่ค้าและพันธมิตรธุรกิจ ซึ่งมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้อย่างเป็นธรรม ทั้งในส่วนของการคัดเลือกคู่ค้าให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติของคู่ค้า และ

คงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันยั่งยืน โดยคำนึงถึงการสร้างประโยชน์และการเติบโตร่วมกันของธุรกิจ อีกทั้ง บริษัทยังยึดมั่นในสัญญาและถือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่มีต่อเจ้าหนี้เป็นสำคัญ เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของบริษัทและเป็นไปตามคู่มือจรรยาบรรณของกลุ่มบริษัท ขณะเดียวกันเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือนำมาซึ่งความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงของบริษัทหรือขัดต่อกฎหมายใดๆ ดังนี้

- บริษัทจะปฏิบัติตามสัญญา ข้อตกลง หรือเงื่อนไขต่างๆ ที่มีต่อคู่ค้าและ/หรือเจ้าหนี้อย่างเต็มที่ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ บริษัทจะแจ้งให้คู่ค้าและ/หรือเจ้าหนี้ทราบในเวลาที่เหมาะสม เพื่อร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไขโดยใช้หลักความสมเหตุสมผล
- บริษัทต้องให้ข้อมูลอย่างเพียงพอ ไม่รายงานหรือให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ บิดเบือน หรือไม่ครบถ้วนแก่คู่ค้าและ/หรือเจ้าหนี้ ซึ่งอาจมีผลทำให้เกิดความเข้าใจผิดและอาจมีผลกระทบต่อการตัดสินใจ
- บริษัทต้องบริหารเงินทุนเพื่อให้คู่ค้าและ/หรือเจ้าหนี้ มีความเชื่อมั่นในสถานะทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัท
- บริษัทต้องไม่เรียก รับ หรือจ่ายผลประโยชน์ใดๆ ทางการค้ากับคู่ค้าและ/หรือเจ้าหนี้โดยไม่สุจริต หากมีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น บริษัทต้องทำการแจ้งรายละเอียดต่อคู่ค้าและ/หรือเจ้าหนี้ เพื่อร่วมมือแก้ไขปัญหาโดยรวดเร็ว และหามาตรการป้องกันเพื่อมิให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวอีก
- การดำเนินธุรกิจกับคู่ค้าและ/หรือเจ้าหนี้ใดๆ ต้องไม่นำมาซึ่งความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงของบริษัทหรือขัดต่อกฎหมายใดๆ รวมทั้งคำนึงถึงความเสมอภาค ความเป็นธรรมในการดำเนินธุรกิจและผลประโยชน์ร่วมกัน

4. นโยบายและแนวปฏิบัติต่อชุมชนและสังคม

บริษัทเชื่อมั่นและนำแนวคิดในการสร้างคุณค่าร่วมกันระหว่างภาคธุรกิจกับสังคมมาเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจ ชุมชน และสังคมเจริญเติบโตไปพร้อมกันอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นสนับสนุนการศึกษา การเปิดโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีและการเรียนรู้ สร้างเสริมอาชีพและการพัฒนาทักษะ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อสังคม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและลักษณะเฉพาะของแต่ละชุมชน ภายใต้การมีจิตสาธารณะ การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคมในระยะยาว โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารโทรคมนาคม บริษัทมีบทบาทสำคัญในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาและรักษาคุณภาพการสื่อสาร ทั้งในภาวะปกติและภาวะภัยพิบัติ เพื่อให้ผู้ใช้บริการในชุมชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้ประสบภัย สามารถได้รับความช่วยเหลือในโอกาสแรกที่ทำได้และเป็นไปอย่างทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้ ตามที่ระบุไว้ในนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

5. นโยบายและแนวปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม

บริษัทมีนโยบายดำเนินธุรกิจโดยให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรต่างๆ โดยเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรและส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม การให้ความรู้และฝึกอบรมแก่พนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อม การป้องกันและลดมลภาวะ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน การลดผลกระทบภาวะโลกร้อน ส่งเสริมการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ทั้งภายในกระบวนการดำเนินงานและบนความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนภายนอกบริษัท ทั้งนี้ ตามที่ระบุไว้ในนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

6. นโยบายและแนวปฏิบัติต่อพนักงาน

คณะกรรมการเล็งเห็นว่าพนักงานเป็นทรัพยากรที่สำคัญของบริษัท จึงมีนโยบายส่งเสริมความก้าวหน้าของพนักงาน และมีกระบวนการในการพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ โดยส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมความรู้ทั้งเฉพาะทาง

และทั่วไปเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน รวมถึงยังให้ความสำคัญกับการปฏิบัติต่อพนักงานอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม นอกจากนี้ บริษัทมีนโยบายในการกำหนดค่าตอบแทนและสวัสดิการอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว และเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี บริษัทมีความรับผิดชอบในการดูแลสุขภาพอนามัยและรักษาสภาพแวดล้อมการทำงานให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของพนักงานอยู่เสมอ และยึดมั่นปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานอย่างเคร่งครัด และเป็นไปตามนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืน นโยบายด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

7. นโยบายและแนวปฏิบัติต่อสิทธิมนุษยชน

บริษัทสนับสนุนและเคารพในสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายด้วยความเป็นธรรม บนพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยมีนโยบายตามแนวทางการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนที่ประกาศใช้ในนานาประเทศซึ่งรวมถึงปฏิญญา และอนุสัญญาต่างๆ ของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รวมถึงมีมาตรการชดเชยในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียได้รับความเสียหายจากการที่บริษัทละเมิดสิทธิตามกฎหมายของผู้มีส่วนได้เสีย ไว้ในนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

8. นโยบายและแนวปฏิบัติต่อคู่แข่ง

บริษัทสนับสนุน และส่งเสริมนโยบายการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรี เป็นธรรมไม่ผูกขาด และไม่ขัดต่อกฎหมายและจริยธรรม ตามคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

9. นโยบายและแนวปฏิบัติต่อการต่อต้านการทุจริต

บริษัทมุ่งเน้นที่จะดำเนินธุรกิจด้วยความโปรงใส มีจริยธรรม และถูกกฎหมาย รวมถึง การต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และถือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตในประเทศไทย รวมถึงบริษัทในกลุ่มที่ดำเนินธุรกิจในต่างประเทศ โดยบริษัทได้จัดทำนโยบายต่อต้านการทุจริต ซึ่งมีวิธีปฏิบัติและคำแนะนำเกี่ยวกับการกำกับดูแลเพื่อป้องกันและติดตามความเสี่ยงจากการทุจริตในเรื่องต่างๆ อาทิ เช่น การสนับสนุนทางการเมือง การบริจาคเพื่อการกุศลและการเป็นผู้ให้การสนับสนุน ค่าอำนวยความสะดวก ของขวัญ และค่าใช้จ่ายเลี้ยงรับรองบริษัทและบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจ เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางให้กับของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัททุกคนปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด รวมทั้ง บริษัทมีการสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมให้พนักงานทุกคนของบริษัทปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวผ่านทาง E-Learning และมีการทดสอบอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ บริษัทได้เปิดเผยรายละเอียดนโยบายการต่อต้านการทุจริตบนเว็ปไซต์ของบริษัทที่ www.thaicom.net ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ” > “นโยบายการต่อต้านการทุจริต”

10. นโยบายและแนวปฏิบัติในการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

บริษัทมีการกำหนดนโยบายการเคารพกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งกำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ต้องดำเนินธุรกิจของบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนไม่มีส่วนรู้เห็น ช่วยเหลือ หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการละเมิด ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับ

11. นโยบายและแนวปฏิบัติในการปฏิบัติในเรื่องกิจกรรมทางการเมือง

บริษัทมีนโยบายเป็นกลางทางการเมือง โดยให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนของกลุ่มบริษัทปฏิบัติตามนโยบายการต่อต้านการทุจริตในส่วนของการช่วยเหลือทางการเมือง และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

12. นโยบายและแนวปฏิบัติในเรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interests)

คณะกรรมการตระหนักถึงการดำเนินธุรกิจที่อาจจะทำให้กรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงาน เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และอาจเป็นผลให้ขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ในคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

13. นโยบายและแนวปฏิบัติในการปกป้องดูแลรักษาทรัพย์สินของบริษัท

คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลรักษาการใช้ทรัพย์สินของกลุ่มบริษัทเพื่อประโยชน์สูงสุดของกลุ่มบริษัท รวมถึงการเก็บรักษาความลับที่ได้รับรู้มาจากหน้าที่ในการทำงาน และยังมิได้เปิดเผยสู่สาธารณชน ตลอดจนการจัดเก็บเอกสารข้อมูลที่เป็นความลับตามนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินของบริษัท และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

14. นโยบายและแนวปฏิบัติในการปฏิบัติต่อทรัพย์สินทางปัญญา

บริษัทให้ความสำคัญกับการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของบุคคลอื่น และหลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิดังกล่าว โดยได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาไว้ในนโยบายทรัพย์สินทางปัญญา และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

15. นโยบายและแนวปฏิบัติต่อสื่อมวลชนหรือต่อสาธารณชน

การให้ข้อมูลใดๆ เกี่ยวกับบริษัท ต้องอยู่บนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง และปฏิบัติด้วยความระมัดระวังตามคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท โดยผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้รับมอบหมาย ไม่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารหรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนหรือต่อสาธารณชนใดๆ เกี่ยวกับหรือพาดพิงกลุ่มบริษัทไม่ว่าในด้านใด อันอาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและการดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัท

ในปี 2563 บริษัทได้จัดให้มีการให้มีการพบสื่อมวลชนและกิจกรรมสำหรับผู้ถือหุ้นดังต่อไปนี้

งานพบผู้ถือหุ้นและนักวิเคราะห์	จำนวนครั้ง / ปี
การจัดประชุมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ (Analyst Meeting)	1
งานบริษัทจดทะเบียนพบผู้ลงทุน (Opportunity Day)	3

16. นโยบายและแนวปฏิบัติการรับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิดและการทุจริต

บริษัทยึดมั่นในการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ ถูกต้อง และโปร่งใส บริษัทจึงมุ่งมั่นที่จะปกป้องการดำเนินงานและทรัพย์สินต่างๆ จากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการประพฤติที่ขัดต่อคู่มือจรรยาบรรณและการทุจริตต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อชื่อเสียงหรือมูลค่าของผู้ถือหุ้นของบริษัท ดังนั้น บริษัทจึงได้จัดทำนโยบายรับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิดและการทุจริตขึ้น เพื่อกำหนดช่องทางในการรายงานและสนับสนุนให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียให้ข้อมูลและรายงานเบาะแสการกระทำผิดหรือการทุจริตใดๆ ที่เกิดขึ้นในบริษัท รวมถึงได้กำหนดกระบวนการขั้นตอนในการจัดการกับเรื่องที่ได้รับร้องเรียน การคุ้มครองผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้ข้อมูล และการรักษาความลับ

การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

บริษัทให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลและข่าวสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ทั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่มิใช่ข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา และโปร่งใส ผ่านช่องทางที่เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีความเท่าเทียมกันและน่าเชื่อถือ

1. บริษัทได้กำหนดนโยบายการเปิดเผยสารสนเทศ (Market Disclosure Policy) ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับกฎระเบียบและข้อบังคับของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกรายสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และเท่าเทียมกัน
2. บริษัทได้จัดตั้งหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ (Investor Relations) เพื่อเป็นตัวแทนบริษัทในการทำหน้าที่สื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลของบริษัท
3. ดูแลให้มีการเปิดเผยข้อมูลงบการเงิน รายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) สามารถสะท้อนฐานะการเงินและผลการดำเนินงานอย่างเพียงพอ รวมทั้งสนับสนุนให้จัดทำคำอธิบายและการวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการ (Management Discussion and Analysis หรือ MD&A) เพื่อประกอบการเปิดเผยงบการเงินทุกไตรมาส
4. จัดให้มีรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินแสดงควบคู่กับรายงานของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปี
5. เปิดเผยค่าสอบบัญชีและค่าบริการอื่นที่ผู้สอบบัญชีให้บริการในรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี
6. เปิดเผยบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย จำนวนครั้งของการประชุมและจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละท่านเข้าประชุม รวมถึงการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของคณะกรรมการ ซึ่งได้แสดงไว้ในรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี
7. เปิดเผยนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่สะท้อนถึงภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละคน รวมทั้งรูปแบบหรือลักษณะของค่าตอบแทนในรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี
8. บริษัทมีนโยบายให้กรรมการและผู้บริหารต้องรายงานการซื้อขายหลักทรัพย์หรือการถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทให้คณะกรรมการทราบทุกครั้ง
9. นอกจากการเผยแพร่ข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดผ่านช่องทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว บริษัทยังมีการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญของบริษัท ทั้งภาษาไทยและภาษาอังฤษ ผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัท และมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้
   (1) วิสัยทัศน์และพันธกิจ
   (2) ลักษณะการประกอบธุรกิจ
   (3) รายชื่อคณะกรรมการ คณะกรรมการชุดย่อย และผู้บริหารของบริษัท
   (4) งบการเงินและคำอธิบายและการวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการรายไตรมาส (MD&A) ทั้งฉบับปัจจุบันและของปีก่อนหน้า
   (5) แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) ที่สามารถดาวน์โหลดได้
   (6) โครงสร้างการถือหุ้นและโครงสร้างองค์กร
   (7) รายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่

(8) หนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น และเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น

(9) ข้อบังคับบริษัทและหนังสือรับรองบริษัท

(10) นโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท จรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ นโยบายต่อต้านการทุจริต นโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร และนโยบายด้านอื่นๆ ของบริษัท

(11) กฎบัตรของคณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ

(12) ข้อมูลติดต่อนักลงทุนสัมพันธ์

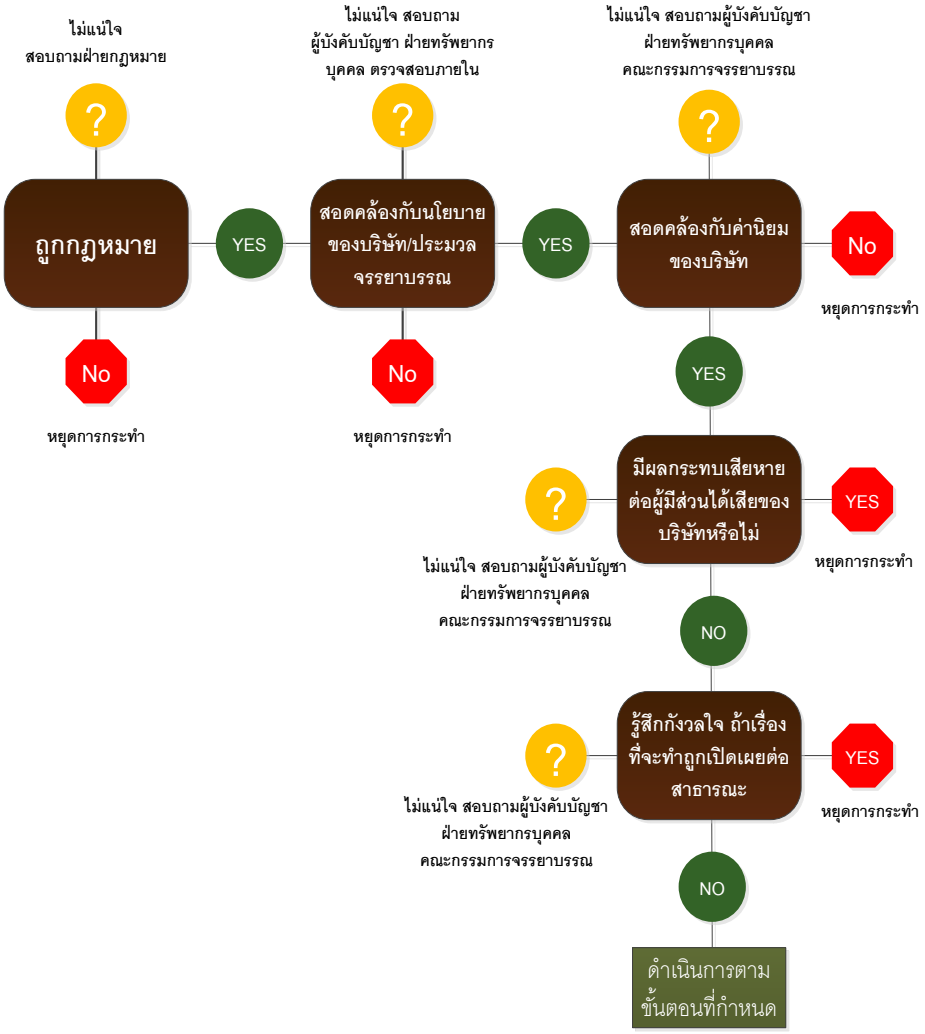
(13) ข้อมูลหรือเอกสารอื่นใดที่บริษัทนำเสนอต่อนักวิเคราะห์ ผู้จัดการกองทุน หรือสื่อต่างๆ

6.2 จรรยาบรรณธุรกิจ

เพื่อให้การดำเนินงานของบริษัท และการปฏิบัติงานของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และมีจริยธรรมในการประกอบธุรกิจ บริษัทจึงได้จัดทำจรรยาบรรณเพื่อให้ทุกคนใช้เป็นแนวทาง หรือเป็นกรอบในการปฏิบัติงาน หรือเพื่อใช้ตอบคำถามของแต่ละคนว่าสิ่งที่กำลังทำอยู่นั้นถูกต้อง และสมควรกระทำหรือไม่ จรรยาบรรณที่จัดทำขึ้นอยู่บนพื้นฐาน และสอดคล้องกับค่านิยมของบริษัท ถือเป็นรากฐานสำคัญในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักชี้นำการกระทำของพนักงานทั้งองค์กร และวิถีทางที่บริษัทดำเนินธุรกิจ

แนวทางการปฏิบัติตามคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

หากกรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน ประสบปัญหาในการตัดสินใจหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับจรรยาบรรณที่มิได้กำหนดไว้ในประมวลจรรยาบรรณของบริษัท ให้ใช้กระบวนปฏิบัติงานดังนี้เพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติงาน

โดยบริษัทกำหนดแนวทางปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น

บริษัทมุ่งมั่นเป็นตัวแทนที่ดีของผู้ถือหุ้นในการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงการเจริญเติบโตของมูลค่าบริษัทในระยะยาวด้วยผลตอบแทนที่ดีและต่อเนื่องอย่างยั่งยืน รวมทั้งการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสและเชื่อถือได้ต่อผู้ถือหุ้น

2. ความรับผิดชอบต่อลูกค้า

บริษัทมีความมุ่งมั่นในการสร้างความพึงพอใจและความมั่นใจให้กับลูกค้าที่จะได้รับผลิตภัณฑ์และบริการที่ดีมีคุณภาพ ในระดับราคาที่เหมาะสม รวมทั้งรักษาสัมพันธภาพที่ดี จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ดังต่อไปนี้

- ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ โดยมุ่งมั่นที่จะยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เปิดเผยข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับจะรักษาความลับไม่เปิดเผยข้อมูลของลูกค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตจากลูกค้าหรือจากผู้มีอำนาจของกลุ่มบริษัทก่อน เว้นแต่เป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยต่อบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องตามบทบังคับของกฎหมาย

3. ความรับผิดชอบต่อคู่ค้าและเจ้าหนี้

บริษัทถือว่าคู่ค้าเป็นปัจจัยสำคัญในการร่วมสร้างมูลค่าให้กับลูกค้า การดำเนินธุรกิจจึงต้องปฏิบัติตามสัญญาข้อตกลง หรือเงื่อนไขที่มีต่อคู่ค้ารวมถึงจ่ายชำระเงินให้คู่ค้าตรงตามเวลาและเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ล่วงหน้า การคัดเลือกคู่ค้าต้องทำอย่างยุติธรรม ไม่เรียกรับ หรือไม่ให้ผลประโยชน์ไม่สุจริตกับคู่ค้า การจัดซื้อจัดหาจะต้องดำเนินการอย่างโปร่งใส ให้ข้อมูลอย่างเท่าเทียมและถูกต้อง ไม่เลือกปฏิบัติ

บริษัทมีแนวปฏิบัติที่จะยึดมั่นในสัญญาและถือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่มีต่อเจ้าหนี้เป็นสำคัญ ในการชำระคืนเงินต้น ดอกเบี้ย และการดูแลหลักประกันต่างๆ กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ต้องรีบเจรจากับเจ้าหนี้ล่วงหน้า เพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้อง ครบถ้วนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เจ้าหนี้มั่นใจในฐานะทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้

4. ความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม

บริษัทในฐานะเป็นบริษัทไทย ตระหนักและมีจิตสำนึกในบุญคุณของประเทศและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งต้องรับผิดชอบช่วยเหลือสังคม ให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนท้องถิ่นที่บริษัทมีการดำเนินธุรกิจ

บริษัทมีนโยบายดำเนินธุรกิจ โดยให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรต่างๆ อีกทั้งเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กร และส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกบริษัทให้แก่บุคลากร บริษัทส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด เช่น-การใช้อุปกรณ์ทางด้านความถี่วิทยุอย่างปลอดภัยต่อบุคลากรของบริษัทและชุมชนโดยรอบบริษัท รวมถึงป้องกันและควบคุมไม่ให้การดำเนินธุรกิจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์

5. ความรับผิดชอบต่อพนักงาน

พนักงานเป็นทรัพย์สินอันมีค่าสูงสุดและเป็นปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จของบริษัท บริษัทจึงได้มุ่งพัฒนาพนักงานให้มีความรู้ความสามารถเสริมสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการทำงานที่ดี รวมทั้งส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ปฏิบัติต่อพนักงานด้วยความสุภาพ และให้ความเคารพต่อความเป็นปัจเจกชน

5.1. โอกาสที่เท่าเทียมกัน

บริษัทมีนโยบายในการให้โอกาสที่เท่าเทียมกันในการว่าจ้าง แต่งตั้งและโยกย้ายพนักงาน โดยจะพิจารณาบนพื้นฐานของคุณธรรม และการใช้ทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บริษัท โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดเนื่องจากเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา เพศ อายุ สถานภาพทางการสมรส ความทุพพลภาพ

5.2. อาชีวอนามัยและความปลอดภัยสภาพแวดล้อมในการทำงาน

บริษัทจะจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยและถูกสุขอนามัยแก่พนักงาน เพื่อป้องกันอันตรายและเพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่ดีแก่พนักงาน

5.3. การปกป้องความเป็นส่วนตัวของพนักงาน

บริษัทเคารพในความเป็นส่วนตัวของพนักงาน ไม่นำข้อมูลส่วนตัว เช่น เงินเดือน ประวัติการรักษาพยาบาล ครอบครัว ไปเปิดเผยให้กับบุคคลภายนอกหรือผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง เว้นแต่เป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยต่อบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องตามบทบังคับของกฎหมาย

5.4. **ค่าตอบแทน**

บริษัท มีนโยบายการให้ค่าตอบแทนแก่พนักงานตามผลงาน เป็นธรรม และปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด

บริษัทจะบริหารจัดการค่าจ้าง เงินเดือน และผลประโยชน์ให้สามารถจูงใจและรักษาบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถไว้กับบริษัทและเพื่อให้บริษัทคงอยู่ในระดับที่แข่งขันได้ในตลาด

5.5. **ชั่วโมงการทำงาน**

บริษัทจะกำหนดชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และจัดให้มีวันหยุดประจำสัปดาห์และประจำปี ให้ไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด

5.6. **เสรีภาพในการสมาคมและสิทธิในการร่วมเจรจาต่อรอง**

บริษัทเคารพในสิทธิและเสรีภาพของพนักงานในการเข้าร่วมกับสหภาพแรงงานและองค์การลูกจ้างอื่นๆ ตามกรอบที่กฎหมาย กฎระเบียบ รวมถึงแนวปฏิบัติด้านแรงงานสัมพันธ์เพื่อรวมกลุ่มเจรจาต่อรอง และจะไม่ปิดกั้นโอกาสของพนักงานที่เป็นตัวแทนแรงงาน

5.7. **การไม่ใช้แรงงานบังคับ**

บริษัทจะดำเนินการว่าจ้างบุคคลที่จะทำงานให้ด้วยความสมัครใจเท่านั้น จะไม่ใช้แรงงานบังคับในรูปแบบใดก็ตาม เช่น การลงโทษทางกาย การกักขัง การขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง หรือรูปแบบการคุกคาม หรือล่วงละเมิดอื่นๆ เพื่อทำงานให้แก่บริษัท

5.8. **การไม่ใช้แรงงานเด็ก**

บริษัทจะไม่ว่าจ้างแรงงานเด็กในการดำเนินธุรกิจ คำว่า เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี หรือต่ำกว่าอายุที่อยู่ในเกณฑ์ต้องเรียนให้จบการศึกษาภาคบังคับ หรือตามที่กฎหมายกำหนดอายุขั้นต่ำในการว่าจ้างงานไว้ แล้วแต่ว่าเกณฑ์ใดกำหนดอายุที่มากกว่า และจะไม่ให้พนักงานที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ปฏิบัติงานที่เป็นอันตราย

5.9. **ข้อพึงปฏิบัติต่อพนักงานด้วยกัน**

การให้และการรับของขวัญ แม้จะมีประเพณีการให้ของขวัญซึ่งกันและกันในโอกาสต่างๆ แต่พนักงานของกลุ่มฯ พึงหลีกเลี่ยงการให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชา หรือรับของขวัญจากผู้ใต้บังคับบัญชา

6. **สิทธิมนุษยชน**

บริษัทสนับสนุนและเคารพในสิทธิมนุษยชน และจะดำเนินธุรกิจตามหลักการและเจตนารมณ์ที่ประกาศในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ(Universal Declaration of Human Rights) ภายใต้ขอบเขตอำนาจของบริษัท และจะไม่มีส่วนร่วมกับการกระทำใดๆที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน

7. **การแข่งขันทางการค้ากับคู่แข่งขัน**

บริษัทมีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม บริษัทไม่มีนโยบายในการแข่งขันทางการค้าโดยใช้วิธีการใดๆ ให้ได้มาซึ่งข้อมูลของคู่แข่งขันอย่างผิดกฎหมาย และขัดต่อจริยธรรม

8. **การต่อต้านการทุจริต**

บริษัทต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ โดยไม่มีนโยบายเสนอเงิน สิ่งจูงใจ ของกำนัล สิทธิประโยชน์พิเศษ ในรูปแบบใดๆ ไม่ว่าทางตรงหรือผ่านบุคคลที่สามแก่ลูกค้า คู่ค้าของบริษัท หน่วยงานภายนอกหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เพื่อให้ได้มาหรือคงไว้ซึ่งประโยชน์หรือความได้เปรียบทางธุรกิจ รวมทั้งไม่มีนโยบายจ่ายเงินรางวัลหรือการจ่ายเงินอื่นใดเพื่อเร่งการดำเนินการหรืออำนวยความสะดวก ยกเว้นการให้การเลี้ยงรับรองทางธุรกิจตามประเพณีนิยม ส่วนลดการค้า และโครงการส่งเสริมการขายของบริษัท

9. การฟอกเงิน

บริษัท ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และยึดมั่นในการป้องกันไม่ให้ กรรมการ, ผู้บริหาร และพนักงาน ประพฤติผิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อกำหนดด้านกฎระเบียบเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

10. การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ต้องดำเนินธุรกิจของบริษัท ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมถึงในกรณีที่ต้องไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ พนักงานควรศึกษากฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ ก่อนดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทเพื่อไม่ให้ขัดต่อกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆตลอดจนไม่มีส่วนรู้เห็นช่วยเหลือ หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการละเมิด ฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

11. กิจกรรมทางการเมือง

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน มีสิทธิเสรีภาพในการใช้สิทธิและเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือเป็นสมาชิกพรรคการเมือง แต่จะต้องไม่แอบอ้างความเป็นพนักงาน หรือนำทรัพย์สิน อุปกรณ์ เครื่องมือใดๆ ของบริษัทไปใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการและต้องพึงระมัดระวังการดำเนินการใดๆ ที่อาจส่งผลทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่ากลุ่มบริษัทฯมีส่วนเกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุน หรือฝักใฝ่ในพรรคการเมืองนั้นได้ ซึ่งบริษัทมีนโยบายเป็นกลางทางการเมือง โดยจะไม่ให้การสนับสนุนหรือกระทำการอันเป็นการฝักใฝ่พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง หรือนักการเมืองคนใดคนหนึ่ง ดังนั้นพนักงานควรหลีกเลี่ยงการสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองทั้งที่เป็นตัวเงินหรือในรูปแบบอื่นใดแก่พรรคการเมือง นักการเมือง หรือผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งทางการเมือง รวมถึงการให้ยืมหรือบริจาคอุปกรณ์ การให้บริการด้านเทคโนโลยีโดยไม่คิดค่าบริการ รวมทั้งการสละเวลาทำงานของพนักงาน

ทั้งนี้ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ต้องลาออกและพ้นสภาพจากการเป็นกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานบริษัทก่อนตามลำดับ หากประสงค์จะดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ

12. ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interests)

ในการทำงานให้กับบริษัทอาจเกิดสถานการณ์ที่ผลประโยชน์ส่วนตนของกรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานอาจขัดแย้งกับผลประโยชน์ของบริษัท ความขัดแย้งทางผลประโยชน์นั้นอาจเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบ ดังนั้นบริษัทจึงได้กำหนดแนวทางที่ทุกคนพึงถือปฏิบัติ ดังนี้

12.1. การรับเงินหรือประโยชน์ตอบแทน

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ต้องไม่รับเงินหรือประโยชน์ตอบแทนใดๆ เป็นการส่วนตัวจากลูกค้า คู่ค้า ของบริษัท หรือจากบุคคลใดอันเนื่องจากการทำงานในนามบริษัท

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน จะต้องไม่ให้กู้หรือกู้ยืมเงิน หรือเรี่ยไรเงิน สิ่งของจากลูกค้าหรือผู้ทำธุรกิจกับบริษัท เว้นแต่เป็นการกู้ยืมเงินจากธนาคารหรือสถาบันการเงินในฐานะของลูกค้าของธนาคารหรือสถาบันการเงินดังกล่าว

12.2. การประกอบธุรกิจอื่นนอกบริษัท

การทำธุรกิจส่วนตัวใดๆ ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ต้องไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และเวลาทำงานของบริษัท และห้ามประกอบธุรกิจหรือมีส่วนร่วมในธุรกิจใดอันเป็นการแข่งขันกับธุรกิจของกลุ่มบริษัท ไม่ว่ากรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานดังกล่าวจะได้รับประโยชน์โดยตรงหรือโดยทางอ้อมก็ตาม

12.3. การทำธุรกิจใด ๆ กับกลุ่มบริษัท

การทำธุรกิจใดๆ กับบริษัททั้งในนามส่วนตัว ครอบครัว หรือในนามนิติบุคคลใดๆ ที่กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน นั้นมีส่วนได้เสีย จะต้องเปิดเผยส่วนได้เสียต่อบริษัทก่อนเข้าทำรายการ

หากมีกรณีรายการที่เกี่ยวข้องกับกรรมการ ผู้บริหารและพนักงาน ก็จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ รายการเกี่ยวโยงของตลาดหลักทรัพย์และกลต. และบุคคลเหล่านั้นจะต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการพิจารณาและตัดสินใจไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ผู้ทำรายการในนามบริษัทมีหน้าที่ต้องตรวจสอบความสัมพันธ์ของคู่ค้าว่าเกี่ยวข้องกับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน หรือไม่ ก่อนทำรายการเพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ใดๆ ที่อาจเกิดขึ้น

12.4. การดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท ภายนอกกลุ่มบริษัท

บริษัทไม่มีนโยบายที่จะส่งผู้บริหาร เข้าไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นนอกกลุ่มบริษัท ในกรณีที่ผู้บริหารของบริษัทระดับตั้งแต่ PG 13 ขึ้นไป จะเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทอื่น ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจของบริษัท

ทั้งนี้ การดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะต้องไม่ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท และต้องไม่ใช้ตำแหน่งงานในบริษัทไปใช้อ้างอิงเพื่อส่งเสริมธุรกิจภายนอก ในการขออนุมัติให้เป็นไปตามอำนาจอนุมัติ ดังนี้

ตำแหน่ง	อนุมัติโดย
ผู้บริหารระดับตั้งแต่ PG13-15	คณะกรรมการบริหาร
ผู้บริหารระดับ UC ขึ้นไป	คณะกรรมการบริษัท

12.5. การรับของขวัญและการรับเลี้ยงรับรองทางธุรกิจ

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน พึงหลีกเลี่ยงการรับของขวัญทั้งที่เป็นตัวเงินและมิใช่ตัวเงินจากคู่ค้าหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท เว้นแต่ในเทศกาลหรือประเพณีนิยม แต่ต้องมีมูลค่าไม่เกิน 3,000 บาทและจะต้องดำเนินการตามนโยบายต่อต้านการทุจริต

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน สามารถรับการเลี้ยงรับรองทางธุรกิจได้ ภายในขอบเขตและมูลค่าที่สมเหตุสมผล และพึงหลีกเลี่ยงการรับการเลี้ยงรับรอง ในลักษณะที่เกินกว่าเหตุความสัมพันธ์ปกติจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับบริษัทหรือจะเป็นคู่ค้าในอนาคต และมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับของขวัญ สันทนาการและค่าใช้จ่ายเลี้ยงรับรองตามนโยบายต่อต้านการทุจริต

12.6. การเดินทางไปสัมมนา ดูงานทัศนศึกษา

กรรมการ ผู้บริหารและพนักงาน สามารถรับเชิญไปดูงาน สัมมนาและทัศนศึกษา ทั้งนี้ เฉพาะเพื่อประโยชน์ในทางธุรกิจ และต้องผ่านการอนุมัติตามระเบียบบริษัทเท่านั้น โดยบริษัทจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการดูงาน สัมมนา ทัศนศึกษา ค่าเดินทางและที่พัก ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้องตามระเบียบของบริษัท ทั้งนี้ ห้ามกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานรับเงิน หรือประโยชน์อื่นใดจากคู่ค้า

13. การปกป้อง ดูแลรักษาทรัพย์สินของบริษัท

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลรักษาการใช้ทรัพย์สินของกลุ่มบริษัท เพื่อประโยชน์สูงสุดของกลุ่มบริษัท โดยไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือผู้อื่น บริษัทมีนโยบายจะจัดทำเอกสารทางธุรกิจ บันทึกข้อมูลทางการเงินและบัญชี และจัดทำรายงานทางการเงินด้วยความสุจริต ทันเวลา ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

กรรมการ ผู้บริหาร พนักงานทุกคนต้องควบคุมข้อมูลความลับอย่างเหมาะสม และต้องไม่สื่อสารข้อมูลอันมีสาระสำคัญ และยังมิได้เปิดเผยสู่สาธารณชน ซึ่งได้รับรู้มาจากหน้าที่งาน ไปยังหน่วยงานอื่นๆ และบุคคลภายนอกที่ไม่สมควรต้องรับรู้ข้อมูลนั้น และมีหน้าที่ต้องใช้ความพยายามอย่างดีที่สุด เพื่อป้องกันไว้ซึ่งข้อมูลที่เป็นความลับดังกล่าว ทั้งนี้ รวมไปถึงการจัดเก็บเอกสารข้อมูลที่เป็นความลับ

14. ทรัพย์สินทางปัญญา

ทรัพย์สินทางปัญญาของบริษัทได้แก่ ลิขสิทธิ์ต่างๆ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ความลับทางการค้า เป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัท ดังนั้น กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนมีหน้าที่ปกป้อง รักษา และพิทักษ์สิทธิ์ที่บริษัทมีต่อทรัพย์สินทางปัญญาทั้งหมด และใช้สิทธิ์เหล่านั้นอย่างรับผิดชอบ

นอกจากนี้ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนต้องเคารพสิทธิ์ที่ชอบด้วยกฎหมายในทรัพย์สินทางปัญญาของบุคคลอื่นด้วย

15. การใช้ข้อมูลภายใน และการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัท

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับต้องไม่ใช้ข้อมูลภายใน (Inside Information) ของกลุ่มบริษัท ที่มีสาระสำคัญ และยังไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทมีสิทธิเสรีภาพในการลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัท แต่เพื่อป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ควรหลีกเลี่ยงหรืองดการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัท ในช่วงระยะเวลา 1 เดือน ก่อนการเปิดเผยงบการเงินให้แก่สาธารณชน

บุคคลที่บริษัทกำหนดทุกคนที่มีความประสงค์ที่จะซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัทจะต้องแจ้งคณะกรรมการบริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 1 วันก่อนทำการซื้อขาย

16. การให้ข้อมูลข่าวสาร หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน หรือต่อสาธารณชน

การให้ข้อมูลใดๆ เกี่ยวกับบริษัท ต้องอยู่บนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง และปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

ผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้รับมอบหมาย ไม่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารหรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนหรือต่อสาธารณชนใดๆ เกี่ยวกับหรือพาดพิงกลุ่มบริษัทไม่ว่าในด้านใด อันอาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง และการดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัท

17. รายการระหว่างกันในกลุ่มบริษัท

ในกรณีที่มีการทำรายการระหว่างกันภายในกลุ่มบริษัท กลุ่มบริษัทจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการพิจารณาอนุมัติ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ โดยถือเสมือนหนึ่งเป็นรายการที่กระทำกับบุคคลภายนอก (On arms' length basis)

18. การสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์

บริษัทเชื่อมั่นและส่งเสริมให้พนักงานมีอิสระเต็มที่ในการติดต่อสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ แต่อย่างไรก็ตาม กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทต้องหลีกเลี่ยงปัญหาและการใช้สื่อออนไลน์ที่อาจก่อให้เกิดผลในทางลบทั้งต่อตัวพนักงานเองและต่อบริษัท โดยปฏิบัติ***แนวปฏิบัติการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์***อย่างเคร่งครัด

การจัดการและการรักษาจรรยาบรรณ

1. กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด หากพบว่ามีการฝ่าฝืนหรือกระทำการใดๆ ที่ขัดต่อจรรยาบรรณ ให้รายงานโดยทันที โดยบริษัทจะพิจารณาลงโทษตามลักษณะแห่งความผิดตามควรแก่กรณี ให้เป็นไปตามระเบียบการบริหารงานบุคคล

   ในกรณีที่การฝ่าฝืน หรือกระทำการใดๆ ที่ขัดต่อจรรยาบรรณ มีผลทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง และสถานะทางการเงินของบริษัท จนกลายเป็นความผิดทางอาญา บริษัทจะดำเนินการฟ้องร้องตามกฎหมายต่อผู้กระทำความผิด ตามดุลพินิจของบริษัท

2. กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนมีหน้าที่ลงนามรับทราบจรรยาบรรณนี้ เมื่อเข้าเป็นพนักงานและมีหน้าที่รับทราบ ทำความเข้าใจในจรรยาบรรณเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง โดยบริษัทจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ และนำไปปฏิบัติต่อไป

3. ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลและส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่กำหนด

4. กำหนดให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วย รองกรรมการผู้อำนวยการของบริษัท 1 ท่าน เป็นประธาน ผู้แทนจากฝ่ายตรวจสอบภายใน หัวหน้าฝ่ายกฎหมาย หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรบุคคล และหัวหน้าฝ่ายงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

   - ดูแลปรับปรุงจรรยาบรรณให้มีความเหมาะสมและทันสมัย
   - ส่งเสริมและกำกับให้พนักงานมีความรู้ ความเข้าใจ และถือปฏิบัติจรรยาบรรณของบริษัท
   - จัดทำหารือเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือมีเหตุจำเป็น และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจริยธรรมเสนอให้คณะกรรมการทราบประจำทุกๆปี

การรายงานการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน มีหน้าที่ต้องรายงานการปฏิบัติที่อาจขัดต่อจรรยาบรรณ ในกรณีที่พบเห็น หรือถูกกดดัน/บังคับให้กระทำใดๆ ที่เป็นการขัดต่อจรรยาบรรณ ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารระดับสูง หรือหน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือหน่วยงานทรัพยากรบุคคล หรือคณะกรรมการจรรยาบรรณ หรือคณะกรรมการตรวจสอบแล้วแต่กรณี

นอกจากนี้ ยังสามารถรายงานผ่าน Ethics Hotline ใน Internet และ Intranet ของบริษัท Link: https://thcom2.thaicom.net/ethical/Petition.aspx ซึ่งข้อมูลจะถูกส่งผ่านโดยตรงไปยัง หัวหน้าหน่วยงาน

ตรวจสอบภายใน และหัวหน้าหน่วยงานทรัพยากร หัวหน้าหน่วยงานเลขานุการบริษัท และประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณ หรือส่ง E-mail มาที่

1. หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน E-mail: headofia@thaicom.net
2. หัวหน้าหน่วยงานทรัพยากรบุคคล E-mail: headofhr@thaicom.net
3. ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ E-mail: headofac@thaicom.net

บริษัทมีนโยบายที่จะรักษาข้อมูลความลับ และคุ้มครองผู้ที่รายงานเป็นอย่างดี และผู้รายงานไม่ต้องรับโทษใดๆ หากกระทำโดยเจตนาดี

สามารถดูนโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการ และจรรยาบรรณธุรกิจ ฉบับเต็ม *ได้ที่*
https://www.thaicom.net/wp-content/uploads/2020/11/CG-Policy-2020_TH_signed.pdf
https://www.thaicom.net/wp-content/uploads/2020/11/Code-of-Conduct-2020_-TH_signed.pdf

6.3 การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญของนโยบาย แนวปฏิบัติ และระบบการกำกับดูแลกิจการในรอบปีที่ผ่านมา

6.3.1 การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญเกี่ยวกับการทบทวนนโยบาย แนวปฏิบัติ และระบบการกำกับดูแลกิจการ หรือ กฎบัตรคณะกรรมการในรอบปีที่ผ่านมา

ในปี 2563 คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา และคณะกรรมการบริษัท ได้มีการพิจารณาทบทวนนโยบายกำกับดูแลกิจการ แล้วมีความเห็นว่าควรปรับปรุงเนื้อหาของนโยบายกำกับดูแลกิจการฉบับดังกล่าวให้เป็นปัจจุบัน โดยได้อนุมัติแก้ไขนโยบายการกำกับดูแลกิจการฉบับล่าสุด เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2563 ซึ่งเป็นการเพิ่มเติมรายละเอียดของคณะกรรมการชุดย่อยให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง โดยมุ่งเน้นบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการในแต่ละด้านของการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท

การปรับปรุงกฎบัตรของคณะกรรมการชุดย่อย

เพื่อให้แน่ใจว่าบริษัทได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการชุดย่อย ที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ และมีความเป็นปัจจุบัน คณะกรรมการบริษัทจึงได้พิจารณาอนุมัติการใช้กฎบัตร รวมถึงพิจารณาอนุมัติการปรับปรุงกฎบัตรของคณะกรรมการชุดย่อย ประจำปี 2563 ได้แก่ กฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบ กฎบัตรคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา และ กฎบัตรคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่

การสื่อสารนโยบายการกำกับดูแลกิจการ

บริษัทได้จัดทำคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ ประกอบไปด้วยเนื้อหาหลัก 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 นโยบายการกำกับดูแลกิจการ ส่วนที่ 2 จรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ และส่วนที่ 3 นโยบายต่อต้านการทุจริต เพื่อใช้ในการสื่อสารและทำความเข้าใจกับทั้งคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ รวมถึงได้ให้มีการลงนามรับทราบและถือปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการ คู่มือจรรยาบรรณ และนโยบายต่อต้านการทุจริตของบริษัทดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ เมื่อมีพนักงานเข้าใหม่บริษัทก็จะส่งมอบคู่มือดังกล่าวให้พนักงานได้อ่านทำความเข้าใจและลงนามรับทราบและถือปฏิบัติอีกด้วย

ในปี 2563 คณะกรรมการบริษัทยังคงมุ่งมั่นที่จะดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย และแนวปฏิบัติที่ดีอย่างเคร่งครัด รวมถึงพัฒนาการกำกับดูแลกิจการของบริษัทอย่างต่อเนื่อง เพื่อบริษัทก้าวไปสู่การกำกับดูแลกิจการบริษัท

ในระดับสากล โดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อให้บริษัทบรรลุเป้าหมายในการสร้างความมั่นคง และความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืนให้กับองค์กร ผู้ถือหุ้น รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน โดยมุ่งเน้นการรักษามาตรฐานและการพัฒนาการกำกับดูแล รวมถึงส่งเสริมให้การกำกับดูแลที่ดีให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- มีการจัดทำคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ ให้พนักงานได้อ่านและลงนามว่าจะปฏิบัติตามจรรยาบรรณของบริษัท ซึ่งได้มีดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2556 รวมถึงเมื่อมีพนักงานเข้าใหม่ก็จะได้ส่งมอบคู่มือดังกล่าวให้พนักงานได้อ่านและทำความเข้าใจและลงนามเพื่อลงนามว่าจะปฏิบัติตามจรรยาบรรณของบริษัท
- การปฐมนิเทศพนักงานใหม่ เพื่อให้ข้อแนะนำและให้เข้าใจวัฒนธรรมองค์กร รวมถึงเข้าใจการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจขององค์กร รวมถึงเจตนารมณ์ของนโยบายการต่อต้านการทุจริตของบริษัท
- มีการประกาศใช้แนวทางปฏิบัติของคู่ค้า เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างบริษัทและคู่ค้าว่าจะนำหลักการนี้ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการคัดเลือกและประเมินคู่ค้าด้วย โดยบริษัทได้แจ้งให้คู่ค้าทุกรายทราบถึงแนวปฏิบัติดังกล่าว และให้คู่ค้าลงนามรับทราบและถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน
- มีการให้พนักงานของบริษัททุกคนรายงานการมีส่วนได้เสียของตนเอง ครอบครัว และนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล พนักงานต้องแจ้งเปลี่ยนแปลงข้อมูลโดยเร็ว เพื่อส่งเสริมให้การทำธุรกรรมต่างๆ ของกลุ่มบริษัทเป็นไปอย่างโปร่งใส สมเหตุสมผล และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ
- มีการรณรงค์เรื่องจริยธรรมทางธุรกิจผ่านทางสื่อออนไลน์และสื่อสารให้กับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานผ่านทางอีเมล์เป็นประจำ เพื่อให้เกิดการตระหนักถึงการทำหน้าที่ของตนให้ถูกต้องเหมาะสม

6.3.2 การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักการ CG Code ปี 2560

ในปี 2563 คณะกรรมการได้สอบทานการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการ และติดตามให้มีการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวอย่างเคร่งครัด รวมถึงขั้นตอนและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตาม มีหลักการบางเรื่องที่บริษัทยังปฏิบัติแตกต่างจากหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี CG Codeปี 2560 ในเรื่องต่อไปนี้

หลักการ/แนวปฏิบัติที่ดีของ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	คำชี้แจงบริษัท
คณะกรรมการบริษัทควรประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระมากกว่า 50%	ณ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการอิสระทั้งหมด 4 คน จากกรรมการทั้งหมด 9 คน คิดเป็น 44.4% อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าวมีความเหมาะสมกับโครงสร้างของบริษัท ณ ปัจจุบัน

หลักการ/แนวปฏิบัติที่ดีของ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	คำชี้แจงบริษัท
คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการโดยควรพิจารณากำหนดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการแต่ละคน จะไปดำรงตำแหน่งไม่เกิน 5 แห่ง โดยไม่มีข้อยกเว้น	กรรมการสามารถดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนอื่นได้ไม่เกิน 6 บริษัท แต่การเป็นกรรมการดังกล่าวต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่กรรมการของบริษัท และไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่า จำนวนการดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่นของกรรมการ ยังคงไม่กระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ

6.3.3 ข้อมูลการปฏิบัติในเรื่องอื่นๆ ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

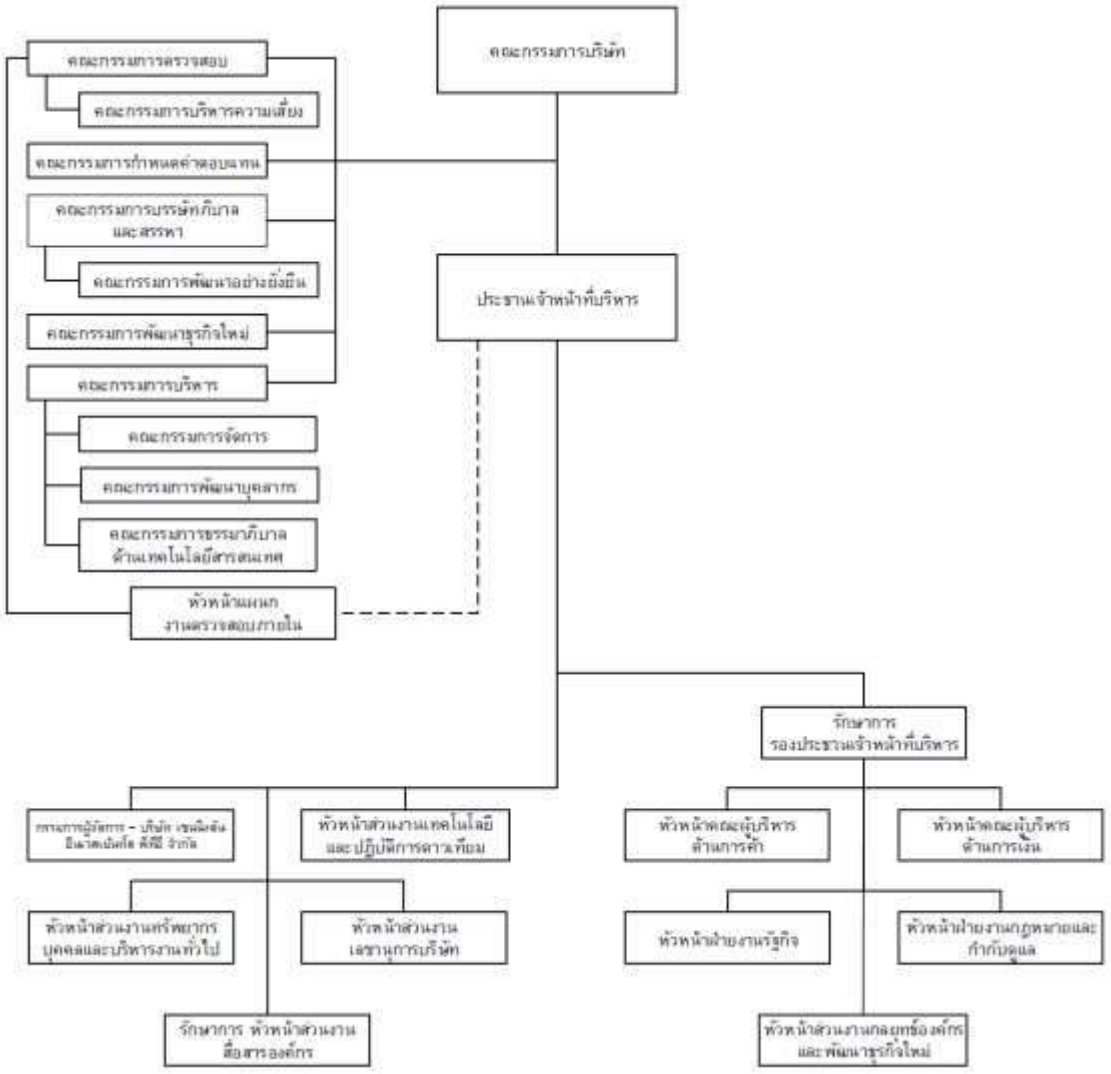
จากการที่บริษัทให้ความสำคัญในการรักษาและยกระดับมาตราฐานการกำกับดูแลกิจการของบริษัท ส่งผลให้ในปี 2563 บริษัทได้รับรางวัลด้านการกำกับดูแลกิจการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังต่อไปนี้

- บริษัทได้รับการประเมินโดยได้ 100 คะแนน จากโครงการประเมินคุณภาพการจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2563 ของบริษัทจดทะเบียน (AGM Assessment Program) จากการประเมินโดยสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย (Thai Investor Association) ซึ่งเป็นคะแนนที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของการประเมินของบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด
- บริษัทได้รับการประเมินผลจากการสำรวจในโครงการดังกล่าวใน**คะแนนระดับ "ดีเลิศ"** เป็นปีที่ 8 ต่อเนื่องกัน (2556 – 2563) จากการประกาศผลการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน ประจำปี 2563 (CGR 2020) จากสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors – IOD) รวมถึงได้รับการคัดเลือกจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้อยู่ในรายชื่อบริษัทหุ้นยั่งยืนประจำปี 2563 เป็นปีที่ 6 ติดต่อกัน โดยจัดอยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดระหว่าง 3,000 - 10,000 ล้านบาท

7. โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ และข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับคณะกรรมการ คณะกรรมการชุดย่อย ผู้บริหาร พนักงาน และอื่นๆ

7.1 โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

* โครงสร้างการบริหารจัดการ ณ วันที่ 1 มกราคม 2564

7.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการ

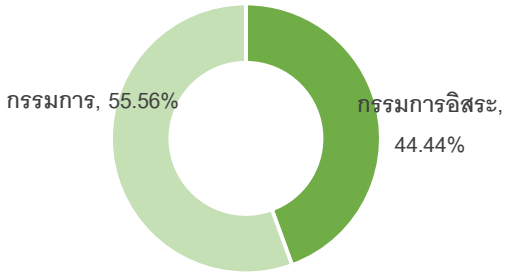
7.2.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการ เพื่อดูแลรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียทุกรายอย่างเป็นธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มมูลค่าให้กับบริษัทในระยะยาวอย่างยั่งยืน โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท มีดังนี้

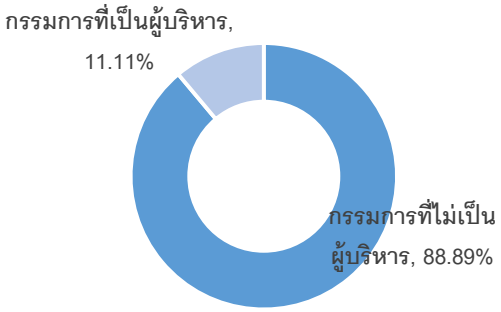
1. คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความหลากหลาย (Board Diversity) ทั้งในด้านเพศ ทักษะวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมถึงมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท และมีจำนวนกรรมการที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการกำกับดูแลธุรกิจของบริษัท กล่าวคือ จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คนตามกฎหมายและไม่เกิน 12 คน ซึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการ โดยอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านกิจการโทรคมนาคม และอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านบัญชีและการเงิน
2. คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการการอิสระและกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ โดยมีกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งคณะ และมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน เพื่อให้มีการถ่วงดุลและสามารถแสดงความเห็นได้อย่างอิสระ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการบริษัท ปรากฏตามหนังสือรับรองบริษัท ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 9 ท่าน โดยมีกรรมการอิสระ จำนวนทั้งสิ้น 4 ท่าน หรือ คิดเป็นร้อยละ 44.44 ของจำนวนกรรมการทั้งคณะ และแบ่งเป็นกรรมการที่เป็นผู้บริหารจำนวน 1 ท่าน และไม่เป็นผู้บริหารจำนวน 8 ท่าน

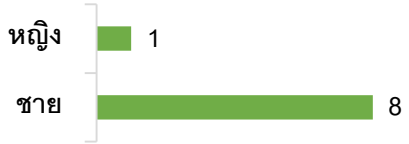
สัดส่วนกรรมการอิสระ

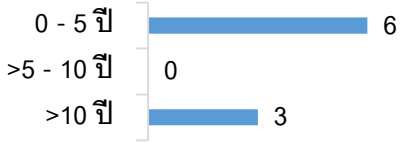
สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

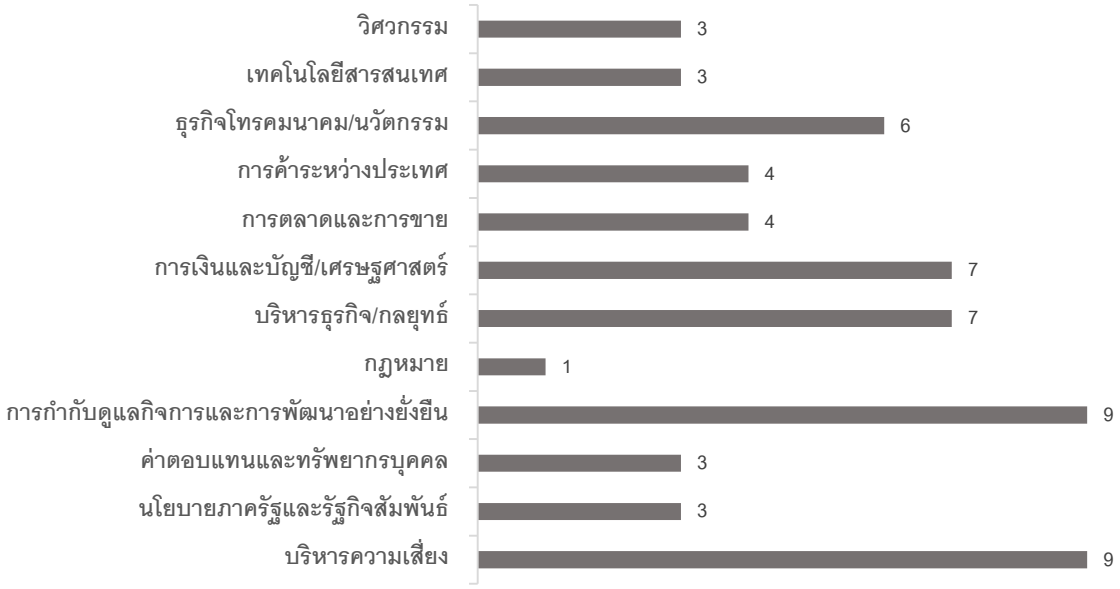
หญิง / ชาย

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

ทักษะและประสบการณ์ของกรรมการ

	รายนามคณะกรรมการ	ความหลากหลาย					ทักษะ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ												คณะกรรมการ		
		เพศ		อายุ																	
		ช	ญ	35-50	51 - 65	เกินกว่า 65	วิศวกรรม*	เทคโนโลยีสารสนเทศ	ธุรกิจโทรคมนาคม / ดาวเทียม	ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ	กฎหมายและการปกครอง	การเงินและบัญชี / ธนาคาร	ธุรกิจพลังงาน / ธุรกิจเหมืองแร่	เศรษฐศาสตร์	การตลาด	การบริหารทรัพยากรบุคคล	ความรู้ความเข้าใจในธุรกิจของบริษัทฯ	ความรู้ความเข้าใจในธุรกิจประกันภัย	กรรมการอิสระ	กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร	กรรมการผู้บริหาร
1	นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ (ประธาน)	✓				✓				✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓			
2	นายวินิจ ศิลามงคล	✓			✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		
3	นายธีรนันท์ ศรีหงส์	✓			✓		✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓		✓	✓			
4	นางภัทรียา เบญจพลชัย		✓			✓						✓	✓		✓			✓	✓			
5	นายสมประสงค์ บุญยะชัย	✓			✓		✓	✓	✓		✓		✓		✓			✓		✓		
6	นายเอนก พนาอภิชน	✓			✓				✓			✓	✓		✓			✓		✓		
7	นายเกว็ก บัค ไช	✓			✓				✓	✓		✓			✓			✓		✓		
8	นายอนันต์ แก้วว่วมวงศ์	✓			✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓				✓
9	ดร. ภูเวียง ประคำมินทร์	✓			✓										✓		✓	✓		✓		
	รวม	8	1	0	7	2	3	3	6	4	4	7	7	1	9	3	3	9	4	4	1

หมายเหตุ: * วิศวกรรม หมายถึง การศึกษาหรือประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับวิศวกรรมในด้านโทรคมนาคม ดาวเทียม เทคโนโลยีดิจิตอล และ IT

3. คณะกรรมการบริษัทเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นทั้งหมดโดยรวม มิใช่เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

4. คณะกรรมการบริษัทมีนโยบายให้มีจำนวนกรรมการเป็นไปตามสัดส่วนอย่างยุติธรรมของเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม (Controlling Shareholders) ในบริษัท

นอกจากนี้ บริษัทยังได้มีการกำหนดองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวกับข้องกับคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ

1. วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการเป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท โดยในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่งจำนวน 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด ถ้าจำนวนกรรมการที่จะแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนที่ใกล้ที่สุดกับส่วน 1 ใน 3 โดยให้กรรมการคนที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดเป็นผู้ออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจถูกเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งใหม่อีกได้

2. กรรมการอิสระมีวาระการดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 3 วาระหรือไม่เกิน 9 ปี แล้วแต่ระยะเวลาใดจะนานกว่า แต่หากคณะกรรมการบริษัทเห็นว่า มีความจำเป็นต้องขอให้กรรมการอิสระที่ดำรงตำแหน่งติดต่อกันมาครบ 3 วาระหรือ 9 ปี ดำรงตำแหน่งต่อไป ก็ให้อำนาจคณะกรรมการบริษัทขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระออกไปได้อีก

การจำกัดอายุของกรรมการ

1. คณะกรรมการบริษัทไม่มีนโยบายที่จะเสนอบุคคลที่จะมีอายุครบ 72 ปี หรือสูงกว่า ณ วันที่ดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ เมื่อนโยบายนี้มีผลบังคับใช้ กรรมการปัจจุบันที่มีอายุ 72 ปี หรือสูงกว่า จะยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปได้ตามวาระการดำรงตำแหน่งของตนที่เหลืออยู่

2. คณะกรรมการบริษัทอาจพิจารณาอนุมัติเสนอแต่งตั้งกรรมการที่มีอายุ 72 ปี หรือสูงกว่า ณ วันที่แต่งตั้งกลับเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ได้เพียงอีก 1 วาระเท่านั้น

การประชุมคณะกรรมการบริษัท

1. จำนวนครั้งและกำหนดการประชุม

   (1) การประชุมคณะกรรมการได้มีการกำหนดตารางการประชุมอย่างเป็นทางการไว้ล่วงหน้าตลอดทั้งปี และแจ้งให้กรรมการแต่ละคนรับทราบตั้งแต่ต้นปี เพื่อจัดสรรเวลาในการเข้าร่วมประชุม

   (2) คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละ 8 ครั้ง และอาจมีการประชุมวาระพิเศษเพิ่มเติมตามความจำเป็น

2. วาระการประชุม

   (1) ประธานกรรมการโดยการหารือร่วมกับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และเลขานุการบริษัท จะเป็นผู้ดูแลให้ความเห็นชอบวาระการประชุม

   (2) กรรมการท่านอื่นสามารถเสนอวาระการประชุมหรือหัวข้ออื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพิจารณาได้

3. การจัดส่งเอกสารการประชุม

เลขานุการบริษัทมีหน้าที่ในการนัดหมาย จัดเตรียมเอกสารประกอบการประชุมให้เพียงพอ และจัดส่งล่วงหน้า พร้อมหนังสือเชิญประชุม ก่อนการประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน เพื่อให้คณะกรรมการได้มีเวลาศึกษามาก่อน

4. การเข้าร่วมประชุม

คณะกรรมการบริษัทคาดหวังว่ากรรมการแต่ละท่านจะใช้ความพยายามอย่างสมเหตุสมผลในการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยที่ตนเองดำรงตำแหน่งอยู่ทุกครั้ง คณะกรรมการบริษัทตระหนักดีว่าในบางโอกาสหรือสถานการณ์อาจทำให้กรรมการไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ อย่างไรก็ตาม ภารกิจดังกล่าวจะไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการอย่างเป็นสาระสำคัญ ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทคาดหมายว่ากรรมการจะเข้าร่วมประชุมอย่างต่ำคิดเป็นร้อยละ 80 ของการประชุมคณะกรรมการบริษัททั้งหมด

5. องค์ประชุมและการประชุม

(1) ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท กรรมการต้องมาประชุมไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

(2) จำนวนองค์ประชุมขั้นต่ำ ณ ขณะที่ คณะกรรมการจะลงมติในที่ประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการอยู่ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

(3) ในการประชุม ประธานกรรมการทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมมีหน้าที่ดูและจัดสรรเวลาให้อย่างเพียงพอที่ฝ่ายบริหารจะเสนอเอกสารและข้อมูลเพื่อการอภิปรายปัญหาสำคัญ และเพียงพอสำหรับคณะกรรมการที่จะอภิปรายในประเด็นที่สำคัญ โดยกรรมการทุกท่านมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น

(4) กรรมการผู้มีส่วนได้เสีย จะต้องไม่อยู่ในที่ประชุมเมื่อมีการพิจารณาวาระที่ตนมีส่วนได้เสีย

6. รายงานการประชุม

(1) เลขานุการบริษัทจะเป็นผู้ทำการจดบันทึก และจัดทำรายงานการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร และเสนอให้ประธานกรรมการบริษัทสอบทานและส่งให้กรรมการทุกท่านให้ความเห็น โดยจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 14 วันนับจากวันที่ประชุม ซึ่งรายงานการประชุมจะมีการบันทึกมติของที่ประชุมและข้อมูลไว้อย่างเพียงพอ ชัดเจน และเป็นไปตามกฎหมาย

(2) เลขานุการบริษัทจะเป็นผู้จัดเก็บรายงานการประชุมที่ผ่านการรับรองแล้ว รวมทั้งเอกสารประกอบการประชุม และพร้อมที่จะให้ตรวจสอบได้

7. การประชุมของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารจะประชุมระหว่างกันเองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยไม่มีกรรมการที่เป็นผู้บริหารหรือฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุม เพื่อเปิดโอกาสให้อภิปรายปัญหาต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท หรือเรื่องการจัดการที่อยู่ในความสนใจ และให้มีการรายงานผลการประชุมให้คณะกรรมการบริษัทและประธานเจ้าหน้าที่บริหารทราบ

การดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทอื่น

1. กรรมการสามารถดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนอื่นได้ไม่เกิน 6 บริษัท แต่การเป็นกรรมการดังกล่าวต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่กรรมการของบริษัท และไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์

2. คณะกรรมการบริษัทไม่มีนโยบายให้กรรมการที่เป็นผู้บริหารและประธานเจ้าหน้าที่บริหารไปดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนอื่น (ยกเว้นบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมของบริษัท) เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท

7.2.2 ข้อมูลคณะกรรมการและผู้มีอำนาจควบคุมบริษัทรายบุคคล

ตามข้อบังคับของบริษัทกำหนดให้คณะกรรมการของบริษัทประกอบด้วยกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดนั้น ต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ กรรมการของบริษัทต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการบริษัทมีกรรมการจำนวน 9 ท่าน ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง	วันที่ได้รับแต่งตั้ง [1]
1. นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์	ประธานกรรมการบริษัท และกรรมการอิสระ	1 ตุลาคม 2558
2. นายวินิจ ศิลามงคล[2]	กรรมการอิสระ ประธานกรรมการตรวจสอบ และ กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา	27 มีนาคม 2563
3. นางภัทรียา เบญจพลชัย[3]	กรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา และ กรรมการกำหนดค่าตอบแทน	30 มีนาคม 2559
4. นายธีรนันท์ ศรีหงส์[4]	กรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และ ประธานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่	27 มีนาคม 2563
5. นายสมประสงค์ บุญยะชัย	กรรมการ	11 สิงหาคม 2549
6. นายเกว็ก บัค ไช	กรรมการ และ กรรมการบริหาร	27 มีนาคม 2558
7. นายเอนก พนาอภิชน[5]	กรรมการ ประธานกรรมการบริหาร กรรมการกำหนดค่าตอบแทน กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา และ กรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่	1 กรกฎาคม 2560
8. นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์	กรรมการ และกรรมการบริหาร	1 พฤษภาคม 2561
9. นายภุเวียง ประคำมินทร์	กรรมการ	2 เมษายน 2562

หมายเหตุ

[1] วันที่ได้รับแต่งตั้ง หมายถึง วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการของบริษัทครั้งแรก

[2] นายวินิจ ศิลามงคล ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ และ กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

[3] นางภัทรียา เบญจพลชัย ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา และกรรมการกำหนดค่าตอบแทน มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

[4] นายธีรนันท์ ศรีหงส์ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และประธานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

[5] นายเอนก พนาอภิชน ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา กรรมการกำหนดค่าตอบแทน และกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท

กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท คือ นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์ และ นายเอนก พนาอภิชน ลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท

7.2.3 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

1. คณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับบริษัท มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น และนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่และกำกับดูแล กรรมการจะต้องใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจทางธุรกิจอย่างระมัดระวัง สมเหตุสมผล ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีส่วนได้เสีย และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท
2. คณะกรรมการบริษัทได้มอบอำนาจให้คณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และฝ่ายบริหาร ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการชุดย่อยแต่ละชุด นโยบายเรื่องอำนาจอนุมัติของบริษัท และนโยบายอำนาจลงนามผูกพันบริษัท อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการบริษัทได้สงวนอำนาจอนุมัติในเรื่องสำคัญไว้ โดยเรื่องดังกล่าวต้องได้รับการพิจารณาและอนุมัติโดยคณะกรรมการบริษัท
3. คณะกรรมการบริษัทในฐานะที่เป็นผู้นำสูงสุดขององค์กรต้องกำหนดพฤติกรรมองค์กรที่ถูกต้อง กรรมการทุกคนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และต้องดูแลให้มั่นใจว่ามาตรฐานพฤติกรรมองค์กรได้รับการเผยแพร่และนำไปปฏิบัติในทั่วทุกระดับขององค์กร
4. คณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้
   (1) เป็นผู้นำและกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของบริษัท โดยมีเป้าหมายในการเสริมสร้างการสร้างคุณค่าอย่างยั่งยืน (Sustainable Value Creation) ดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ (Responsible Business) และปฏิบัติตัวเป็นประชากรที่ดี (Good Corporate Citizenship)
   (2) ทบทวนและอนุมัติ วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัฒนธรรมองค์กร ค่านิยม และมาตรฐานทางจริยธรรมของบริษัท
   (3) ทบทวนและอนุมัติกลยุทธ์ แผนธุรกิจ งบประมาณ และตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน รวมทั้งติดตามดูแลให้ฝ่ายบริหารนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ตลอดจนติดตามผลการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบกับแผนธุรกิจ งบประมาณ และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่กำหนดไว้
   (4) พิจารณาอนุมัติรายการที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อย เช่น โครงการลงทุนธุรกิจใหม่ โครงการลงทุนขนาดใหญ่ อำนาจการบริหาร การซื้อขายทรัพย์สินต่างๆ งบจ่ายลงทุนที่สำคัญ และรายการอื่นใดที่กฎหมายกำหนด

(5) พิจารณาอนุมัติ และ/หรือให้ความเห็นชอบต่อรายการที่เกี่ยวโยงกันหรือรายการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สินของบริษัทและบริษัทย่อยให้เป็นไปตามประกาศ ข้อกำหนด และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(6) พิจารณาอนุมัติแต่งตั้ง ประเมินผลงาน กำหนดค่าตอบแทน และถอดถอนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูงของบริษัท

(7) พิจารณาอนุมัตินโยบายและกรอบค่าตอบแทนของบริษัท

(8) กำกับดูแลการเปิดเผยข้อมูลที่มีสาระสำคัญของบริษัทให้เพียงพอและทันเวลา

(9) ดูแลให้บริษัทมีระบบและกรอบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล รวมทั้งกำหนดความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) ของบริษัท

(10) ดูแลให้มีระบบบัญชีและการรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ มีการตรวจสอบบัญชีจากภายนอก

(11) ดูแลไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท

(12) ทบทวนนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทและประเมินความมีประสิทธิผลและการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวเป็นประจำทุกปี

(13) กำกับดูแลให้มีการนำนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทไปปฏิบัติ และยอมรับโดยบริษัทย่อย บริษัทร่วม และบริษัทที่ร่วมลงทุนของบริษัท

(14) จัดทำรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทต่อรายงานทางการเงิน โดยเสนอควบคู่กับรายงานทางการเงินที่ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปี ซึ่งครอบคลุมในเรื่องสำคัญๆ ตามนโยบายเรื่องข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(15) ให้มีการประเมินผลงานของคณะกรรมการทั้งคณะและรายบุคคล อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

7.3 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการชุดย่อย

คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาและอนุมัติในการจัดให้มีคณะกรรมการชุดย่อยจำนวน 8 ชุด เพื่อทำหน้าที่ศึกษากลั่นกรองงานและแบ่งเบาภาระหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท โดยให้มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชุดย่อยอย่างชัดเจน ดังนี้

1. **คณะกรรมการตรวจสอบ** (Audit Committee)

คณะกรรมการตรวจสอบต้องประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 3 คน ซึ่งทุกคนต้องเป็นกรรมการอิสระ โดยอย่างน้อย 1 คน ต้องมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบัญชีหรือการเงินอย่างเพียงพอที่จะสามารถทำหน้าที่ในการสอบทานความเชื่อถือได้ของงบการเงิน ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและคณะกรรมการกำกับตลาดทุน กรรมการตรวจสอบมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และสามารถได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบอีกได้ แต่ไม่เกิน 3 วาระติดต่อกัน เว้นแต่คณะกรรมการจะเห็นเป็นอย่างอื่น คณะกรรมการตรวจสอบมีขอบเขตอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ

กรรมการตรวจสอบมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี กรรมการตรวจสอบซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่ต้องไม่เกิน 3 วาระติดต่อกัน เว้นแต่คณะกรรมการบริษัทจะเห็นเป็นอย่างอื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยกรรมการอิสระจำนวน 3 ท่าน โดยมีรายนามดังต่อไปนี้

ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง
1. นายวินิจ ศิลามงคล[1]	ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ
2. นางภัทรียา เบญจพลชัย	กรรมการตรวจสอบ
3. นายธีรนันท์ ศรีหงส์[2]	กรรมการตรวจสอบ

หมายเหตุ

[1] นายวินิจ ศิลามงคล ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการตรวจสอบ มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

[2] นายธีรนันท์ ศรีหงส์ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

คณะกรรมการตรวจสอบต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 8 ครั้ง และต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมดที่คณะกรรมการบริษัทแต่งตั้ง จึงจะเป็นองค์ประชุม โดยในปี 2563 มีการประชุมจำนวนทั้งสิ้น 10 ครั้ง และรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท

ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบมีขอบเขตอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นไปตามกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท และมีการสอบทานและปรับปรุงเป็นประจำทุกปี ดังนี้

1.1 สอบทานให้บริษัทมีรายงานทางการเงินถูกต้องและครบถ้วนตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน และมีการเปิดเผยอย่างเพียงพอ

1.2 สอบทานให้มีการพัฒนาระบบควบคุมภายในเกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินให้ถูกต้องเชื่อถือได้ และให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลที่ครอบคลุมถึงวิธีปฏิบัติในการรักษาความลับ (confidentiality) การรักษาความน่าเชื่อถือ (integrity) และความพร้อมใช้ของข้อมูล (availability) รวมทั้งการจัดการข้อมูลที่อาจมีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์

1.3 สอบทานให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายใน (System of Internal Control) และการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ที่เหมาะสมมีประสิทธิผล

1.4 สอบทานให้มีระบบงานเชิงป้องกันและเป็นประโยชน์ให้กับหน่วยงานเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

1.5 สอบทานให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตรวจสอบของหน่วยงานตรวจสอบภายในตามมาตรฐานสากล พิจารณาอนุมัติแผนการตรวจสอบภายใน พิจารณาความเพียงพอของงบประมาณบุคลากร พิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลิกจ้าง พิจารณาความดีความชอบและการลงโทษหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน

1.6 สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) รวมทั้งระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท

1.7 สอบทานความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน รายงานการเงิน และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมาย รวมทั้งเสนอแนะการปรับปรุงระบบให้มีความปลอดภัยและทันสมัยอยู่เสมอ

1.8 พิจารณา คัดเลือก เสนอแต่งตั้งและเลิกจ้างบุคคลที่มีความเป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชี และเสนอค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีของบริษัท รวมทั้งเข้าร่วมประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

1.9 สอบทานความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีและพิจารณานโยบายการรับบริการอื่นที่มิใช่การสอบบัญชีจากสำนักสอบบัญชีเดียวกัน รวมทั้งการประสานงานกับผู้สอบบัญชีและหน่วยงานตรวจสอบภายใน

1.10 พิจารณารายการที่เกี่ยวโยงกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้เป็นไปตาม กฎหมายและข้อกำหนดของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่ารายการดังกล่าวสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท

1.11 พิจารณารายการได้มาและจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สินที่มีนัยสำคัญให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ในกรณีที่เกิดรายการที่เกี่ยวโยงกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์และรายการได้มาและจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สินให้มีความถูกต้องครบถ้วน

1.12 สอบทานนโยบายและ มาตรการต่อต้านการคอร์รัปชั่น เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทได้ปฏิบัติภาระหน้าที่ตามที่กฎหมายและ จริยธรรมที่กำหนดไว้

1.13 สอบทานให้บริษัทมีระบบการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล รวมทั้งนำผลการประเมินระบบควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงของบริษัทย่อยและบริษัทร่วมมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความเสี่ยงของบริษัท

- สอบทานกรอบการบริหารความเสี่ยง ซึ่งรวมถึงนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติในการระบุ การจัดลำดับการจัดการ การติดตามและการรายงานความเสี่ยงสำคัญทางธุรกิจ
- สอบทานเกณฑ์ระดับความเสี่ยงที่บริษัทยอมรับได้เป็นประจำทุกปี เพื่อให้มั่นใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางธุรกิจของบริษัท
- สอบทานรายงานความเสี่ยงที่สำคัญและมาตรการจัดการความเสี่ยงซึ่งจัดทำโดยฝ่ายบริหาร เพื่อให้มั่นใจว่าความเสี่ยงเหล่านี้ ได้รับการจัดการให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

1.14 สอบทานให้มีกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนและแจ้งเบาะแสจากพนักงานและผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ในเรื่องการกระทำผิด การทุจริต รวมทั้งรายการผิดปกติเกี่ยวกับงบการเงิน สอบทานสรุปผลตรวจสอบทุจริตและประพฤติมิชอบ และสอบทานมาตรการการป้องกันดังกล่าวภายในองค์กร

1.15 จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งรายงานดังกล่าวต้องลงนามโดย ประธานคณะกรรมการตรวจสอบและต้องประกอบ ด้วยข้อมูลอย่างน้อยดังต่อไปนี้

1.15.1 ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้องครบถ้วน เป็นที่เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของบริษัท

1.15.2 ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอ และรายงานการสอบทานความมีประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในและระบบการบริหารความเสี่ยงของบริษัท

1.15.3 ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท

1.15.4 ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี

1.15.5 ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่เกี่ยวโยงกันหรือ รายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์และการทุจริต

1.15.6 ความเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและการกระทำผิด และรายงานผลการสอบทานการตรวจสอบการทุจริตและประพฤติมิชอบ

1.15.7 จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการตรวจสอบแต่ละท่าน

1.15.8 ความเห็นหรือข้อสังเกตโดยรวมที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎบัตร

1.15.9 รายการอื่นใดที่เห็นว่าผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปควรทราบภายใต้ขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท

1.16 รายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบให้คณะกรรมการบริษัททราบ อย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง

1.17 พิจารณาทบทวนขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบทั้งโดยรวมทั้งคณะ และรายบุคคลเป็นประจำทุกปี

1.18 ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ หากพบหรือมีข้อสงสัยว่า มีรายการหรือการกระทำดังต่อไปนี้ ซึ่งอาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท ให้คณะกรรมการตรวจสอบรายงานต่อคณะกรรมการของบริษัทเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่คณะกรรมการตรวจสอบเห็นสมควร

1.18.1 รายการที่เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

1.18.2 การทุจริตหรือมีสิ่งผิดปกติหรือมีความบกพร่องที่สำคัญในระบบควบคุมภายใน

1.18.3 การฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท

หากคณะกรรมการของบริษัทหรือผู้บริหารไม่ดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาตามวรรคหนึ่ง กรรมการตรวจสอบรายใดรายหนึ่งอาจรายงานว่ามีรายการหรือการกระทำตามวรรคหนึ่งต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.)

1.19 ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีพบพฤติการณ์อันควรสงสัยว่ากรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทได้กระทำความผิดตามที่กฎหมายระบุและได้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ดังกล่าวให้คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัททราบและเพื่อดำเนินการตรวจสอบต่อไปโดยไม่ชักช้า และให้คณะกรรมการตรวจสอบรายงานผลการตรวจสอบเบื้องต้นให้แก่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และผู้สอบบัญชีทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ

แจ้งจากผู้สอบบัญชี พฤติการณ์อันควรสงสัยที่ต้องแจ้งดังกล่าว และวิธีการเพื่อให้ได้ซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์นั้น ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

1.20 กรรมการตรวจสอบทุกคนมีหน้าที่พัฒนาตนเอง โดยเข้าร่วมการอบรมและเสริมสร้างความรู้อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

1.21 ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะกรรมการบริษัทมอบหมาย ด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ และมีอำนาจตามที่คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดไว้ในประกาศนโยบายฉบับอื่นของบริษัท

ในการปฏิบัติงานตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ ให้คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจเชิญฝ่ายจัดการ ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานหรือพนักงานของบริษัทหารือหรือตอบคำถามของคณะกรรมการตรวจสอบและให้มีอำนาจว่าจ้างที่ปรึกษา หรือบุคคลภายนอกตามระเบียบของบริษัทมาให้ความเห็นหรือคำปรึกษาในกรณีจำเป็น

คณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติงานภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามคำสั่งของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานของบริษัทโดยตรงต่อผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้เสียและบุคคลทั่วไป

ทั้งนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบในปี 2563 ปรากฏตามเอกสารแนบ 5 รายงานคณะกรรมการชุดย่อย

2. **คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน** (Compensation Committee)

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 3 คน และมีกรรมการอิสระเป็นส่วนใหญ่ โดยประธานคณะกรรมการต้องเป็นกรรมการอิสระและได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และสามารถได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการกำหนดค่าตอบแทนอีกได้ แต่ไม่เกิน 3 วาระติดต่อกัน เว้นแต่คณะกรรมการจะเห็นว่ามีความจำเป็นต้องขอให้ดำรงตำแหน่งต่อไป คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนมีขอบเขตและอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

กรรมการกำหนดค่าตอบแทนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และกรรมการกำหนดค่าตอบแทนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่ไม่เกิน 3 วาระติดต่อกัน เว้นแต่คณะกรรมการบริษัทจะเห็นว่ามีความจำเป็นต้องขอให้ดำรงตำแหน่งต่อไป

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ประกอบด้วยคณะกรรมการจำนวน 3 ท่าน โดยมีรายนามดังต่อไปนี้

ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง
1. นายธีรนันท์ ศรีหงส์[1]	ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
2. นางภัทรียา เบญจพลชัย[2]	กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
3. นายเอนก พนาอภิชน	กรรมการกำหนดค่าตอบแทน

หมายเหตุ

(1) นายธีรนันท์ ศรีหงส์ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

(2) นางภัทรียา เบญจพลชัย ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกำหนดค่าตอบแทน มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ซึ่งต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่คณะกรรมการบริษัทแต่งตั้ง จึงจะเป็นองค์ประชุม โดยในปี 2563 มีการประชุมจำนวนทั้งสิ้น 3 ครั้ง และรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท

ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนมีขอบเขตอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นไปตามกฎบัตรของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท ดังนี้

2.1. กำหนดค่าตอบแทนที่เหมาะสมเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมเดียวกัน และสมเหตุสมผล ทั้งที่เป็นตัวเงินและมิใช่ตัวเงินเพื่อจูงใจ และรักษาคณะกรรมการ คณะกรรมการชุดย่อย และผู้บริหารระดับสูงของบริษัทให้อยู่ต่อไป

2.2. จัดทำหลักเกณฑ์และนโยบายในการกำหนดค่าตอบแทนของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง เพื่อเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ และ/หรือ นำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติตามแต่กรณี

2.3. พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดค่าตอบแทนรายปีของกรรมการเพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ และ/หรือ นำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติแล้วแต่กรณี

2.4. พิจารณาสอบทานผลการดำเนินงานของบริษัทเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินโบนัสประจำปีของบริษัทตามผลการชี้วัดการปฏิบัติงานและพิจารณาโบนัส และการปรับเพิ่มเงินเดือนประจำปีของผู้บริหารระดับสูง (สูงกว่าระดับ 15 ขึ้นไป) และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ

2.5. พิจารณาสอบทานข้อเสนอของฝ่ายจัดการเรื่องปรับนโยบายการจ่ายเงินโบนัสพิเศษ (Special Bonus) และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาอนุมัติ

2.6. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผน EV Bonus (Economic Value Bonus) และหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการดำเนินการตามแผน EV Bonus รวมทั้งให้ความเห็นชอบการจัดสรร EV Bonus ประจำปีให้กับผู้บริหารของบริษัทเพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา

2.7. พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด ในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผน EV Bonus และรายงานให้คณะกรรมการทราบ

2.8. พิจารณาและให้ความเห็นชอบผลการประเมินการปฏิบัติงานเพื่อกำหนดเงินโบนัสประจำปี EV Bonus และการปรับขึ้นเงินเดือนประจำปีให้แก่ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) ของบริษัท เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ

2.9. พิจารณาทบทวนโครงสร้างเงินเดือนและแผนค่าตอบแทนอื่นๆ ของผู้บริหารระดับสูง (สูงกว่าระดับ 15 ขึ้นไป) เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ

2.10. พิจารณาเห็นชอบแผนเกษียณอายุก่อนกำหนดของผู้บริหารระดับสูง (สูงกว่าระดับ 15 ขึ้นไป) เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ

2.11. พิจารณาเห็นชอบเรื่องการจ้างงานและค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับสูง (สูงกว่าระดับ 15 ขึ้นไป ซึ่งรวมถึง เรื่องการจ้าง/แต่งตั้ง ปรับลำดับขั้น ปรับเงินพิเศษ และค่าตอบแทนพิเศษอื่นๆ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ

2.12. หากมีการเสนอขายหลักทรัพย์ใหม่ (หรือใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น)ให้แก่กรรมการและพนักงาน คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนควรพิจารณาให้เงื่อนไขต่างๆ เป็นไปเพื่อจูงใจให้กรรมการและพนักงาน

ปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มให้ผู้ถือหุ้นในระยะยาว และสามารถรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพได้อย่างแท้จริง และต้องเป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้นด้วย นอกจากนี้ หากมีกรรมการ หรือพนักงานรายใดจะได้รับการจัดสรรหลักทรัพย์เกินกว่าร้อยละ 5 ของจำนวนหลักทรัพย์ทั้งหมดที่จะจัดสรร คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ต้องพิจารณาความเหมาะสมและให้ความเห็นชอบ อย่างไรก็ตาม ต้องไม่มีกรรมการรายใดในคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ที่จะได้รับจัดสรรหลักทรัพย์เกินกว่าร้อยละ 5 ด้วย ถึงจะมีสิทธิในการให้ความเห็นชอบ

2.13. คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริษัทและมีหน้าที่ให้คำชี้แจงตอบคำถามเกี่ยวกับค่าตอบแทนของกรรมการในการประชุมผู้ถือหุ้น

2.14. ว่าจ้างที่ปรึกษาหรือบุคคลที่มีความเป็นอิสระ เพื่อให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามความจำเป็น

2.15. พิจารณาทบทวนและประเมินความเพียงพอของกฎบัตร และเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติเปลี่ยนแปลง

2.16. รายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญให้คณะกรรมการบริษัทรับทราบเป็นประจำ รวมทั้งประเด็นสำคัญต่างๆ ที่คณะกรรมการบริษัทควรได้รับทราบ

2.17. รายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎบัตรในปีที่ผ่านมาต่อผู้ถือหุ้น เช่น ในรายงานประจำปี หรือตอบคำถามในการประชุมผู้ถือหุ้น รวมถึง รายงานนโยบายด้านค่าตอบแทนกรรมการ หลักการ/เหตุผล และวัตถุประสงค์ของนโยบายโดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี

2.18. ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองเป็นประจำทุกปี

2.19. มีอำนาจเชิญฝ่ายจัดการ ผู้บริหาร หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องของบริษัทมาให้ความเห็น เข้าร่วมประชุมหรือให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

2.20. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

ทั้งนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนในปี 2563 ปรากฏตามเอกสารแนบ 5 รายงานคณะกรรมการชุดย่อย

3. **คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา** (Governance and Nomination Committee)

คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 3 คน โดยเป็นกรรมการอิสระไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ทั้งนี้ กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และสามารถได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาอีกได้ แต่ไม่เกิน 3 วาระติดต่อกัน เว้นแต่คณะกรรมการจะเห็นว่ามีความจำเป็นต้องขอให้ดำรงตำแหน่งต่อไป คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหามีขอบเขตและอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา

กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่ไม่เกิน 3 วาระติดต่อกัน เว้นแต่คณะกรรมการจะเห็นว่ามีความจำเป็นต้องขอให้ดำรงตำแหน่งต่อไป

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 3 ท่าน โดยมีรายนามดังต่อไปนี้

ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง
1. นางภัทรียา เบญจพลชัย[1]	ประธานคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา
2. นายวินิจ ศิลามงคล[2]	กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา
3. นายเอนก พนาอภิชน[3]	กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา

หมายเหตุ

(1) นางภัทรียา เบญจพลชัย ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

(2) นายวินิจ ศิลามงคล ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

(3) นายเอนก พนาอภิชน ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่คณะกรรมการบริษัทแต่งตั้งจึงจะเป็นองค์ประชุม ในปี 2563 มีการประชุมจำนวนทั้งสิ้น 4 ครั้ง และรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท

ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา

คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหามีขอบเขตอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นไปตามกฎบัตรของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท ดังนี้

ด้านการพิจารณาสรรหา

- กำหนดหลักเกณฑ์และนโยบายในการสรรหาคณะกรรมการ และกรรมการชุดย่อยของบริษัท
- พิจารณาสรรหากรรมการ โดยพิจารณาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะมาดำรงตำแหน่งกรรมการ โดยพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการจากประสบการณ์ ทักษะ ความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านอย่างน้อยด้านหนึ่งด้านใด ต้องเป็นผู้ที่พร้อมอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการบริษัทอย่างเต็มที่ และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย รวมถึงต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท นอกจากนี้ ในการสรรหาคณะกรรมการ คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา อาจใช้บริการบริษัทที่ปรึกษาภายนอก (Professional Search Firm) และ/หรือ ใช้ฐานข้อมูลจากทำเนียบกรรมการ (IOD Chartered Director) เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตามที่เห็นสมควร เพื่อสรรหาบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท ต่อคณะกรรมการบริษัทพิจารณาและเสนอขออนุมัติแต่งตั้งต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น หรือให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ
- พิจารณาสรรหาผู้ที่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการบริหารและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ในกรณีที่มีตำแหน่งว่างลง และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อแต่งตั้งต่อไป
- พิจารณาเสนออนุมัติแต่งตั้งบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการ และประธานคณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ ต่อคณะกรรมการบริษัท
- พิจารณาเสนอชื่อบุคคลของบริษัทที่จะไปดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในบริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทร่วม และบริษัทร่วมค้าของบริษัท

ด้านบรรษัทภิบาล

- กำหนดนโยบายการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท รวมทั้ง พิจารณาทบทวนนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัททุกๆ ปี พร้อมเสนอปรับปรุงแก้ไขนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี และเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ
- จัดให้มีการปฐมนิเทศกรรมการใหม่ ส่งเสริมให้กรรมการได้รับการอบรมและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้กรรมการสามารถทำหน้าที่ และกำกับดูแลกิจการของบริษัทอย่างมีประสิทธิภาพ
- พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในการสืบทอดผู้บริหารระดับสูง ตั้งแต่ระดับหัวหน้าคณะผู้บริหารด้านต่างๆ (UC) ที่รายงานตรงต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) เพื่อเสนอคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติเป็นประจำทุกปี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี ของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการแต่ละชุด (รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานตนเองของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา) และกรรมการแต่ละคนตลอดจนทำหน้าที่สอบทานผลการประเมินของคณะกรรมการแต่ละชุด และรายงานผลต่อคณะกรรมการบริษัท
- จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) เป็นประจำทุกปี และรายงานผลต่อคณะกรรมการบริษัท
- ว่าจ้างที่ปรึกษาหรือบุคคลที่มีความเป็นอิสระ เพื่อให้ความเห็น หรือคำแนะนำตามความจำเป็นตามระเบียบข้อบังคับของบริษัท
- พิจารณาทบทวน และประเมินความเพียงพอของกฎบัตรนี้ และเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติเปลี่ยนแปลง
- รายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญให้คณะกรรมการบริษัทรับทราบเป็นประจำ รวมทั้งประเด็นสำคัญต่างๆ ที่คณะกรรมการบริษัทควรได้รับทราบ
- คณะกรรมการสรรหาควรร่วมกับประธานเจ้าหน้าที่บริหารพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการในการสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง
- พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท และให้มีการกำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกัน
- ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

ทั้งนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาในปี 2563 ปรากฏตามเอกสารแนบ 5 รายงานคณะกรรมการชุดย่อย

4. **คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่** (New Business Development Committee)

คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 3 คน ที่มีประสบการณ์และคุณสมบัติเหมาะสมและได้รับแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัท และจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย หรือลาออก หรือคณะกรรมการบริษัทมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่จะรายงานผลการบริหารงานต่อคณะกรรมการบริษัท โดยมีขอบเขตและอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่

กรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจและมีเวลาเพียงพอที่จะอุทิศความรู้ ความสามารถ และปฏิบัติหน้าที่ให้แก่บริษัทได้ รวมถึงต้องมี

คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ กรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ไม่สามารถประกอบกิจการ เข้าเป็นหุ้นส่วน หรือเข้าเป็นกรรมการในนิติบุคคลอื่นที่มีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัท ไม่ว่าจะทำเพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือประโยชน์ของบุคคลอื่น เว้นแต่จะได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 3 ท่าน โดยมีรายนามดังต่อไปนี้

ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง
1. นายธีรนันท์ ศรีหงส์	ประธานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่
2. นายเอนก พนาอภิชน	กรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่
3. นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์	กรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่

หมายเหตุ

คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ ได้รับแต่งตั้งโดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทวาระพิเศษ ครั้งที่ 6/2563 ประชุมเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563 โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2563 เป็นต้นไป

คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ต้องมีการประชุมอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง โดยต้องมีกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่มาประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ที่คณะกรรมการบริษัทแต่งตั้งจึงจะเป็นองค์ประชุม ในปี 2563 มีการประชุมจำนวนทั้งสิ้น 4 ครั้ง และรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท

ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่

คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่มีขอบเขตอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นไปตามกฎบัตรของคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท ดังนี้

- กำกับดูแลกลยุทธ์ด้านการพัฒนาธุรกิจใหม่ รวมถึงการร่วมลงทุน การควบรวมกิจการ ที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจดาวเทียม เพื่อให้มั่นใจว่ามีความสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของบริษัทในด้านธุรกิจใหม่
- ทบทวนการดำเนินงานด้านการลงทุนและการพัฒนาธุรกิจใหม่ งบประมาณ และ/หรือ ประเด็นต่างๆ และรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท รวมถึงการทำงานร่วมกับคณะกรรมการบริษัท ในการอนุมัติเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับทิศทางการดำเนินงานและนโยบายด้านการพัฒนาการลงทุนในธุรกิจใหม่ รวมทั้งให้คำแนะนำต่อคณะกรรมการบริษัท
- ทบทวนกฎบัตรคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่เพื่อให้เป็นปัจจุบัน เหมาะสมกับธุรกิจของบริษัท โดยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

ทั้งนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ในปี 2563 ปรากฏตามเอกสารแนบ 5 รายงานคณะกรรมการชุดย่อย

5. **คณะกรรมการบริหาร** (Executive Committee)

คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 4 คน ที่มีประสบการณ์และคุณสมบัติเหมาะสม และได้รับแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัท และจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย หรือลาออก หรือคณะกรรมการบริษัทมีมติให้

พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการบริหารจะรายงานผลการบริหารงานต่อคณะกรรมการบริษัท โดยมีขอบเขตและอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการบริหาร

กรรมการบริหารต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ และมีเวลาเพียงพอที่จะอุทิศความรู้ ความสามารถ และปฏิบัติหน้าที่ให้แก่บริษัทได้ รวมถึงต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ กรรมการบริหารไม่สามารถประกอบกิจการ เข้าเป็นหุ้นส่วน หรือเข้าเป็นกรรมการในนิติบุคคลอื่นที่มีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัท ไม่ว่าจะทำเพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือประโยชน์ของบุคคลอื่น เว้นแต่จะได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 4 ท่าน โดยมีรายนามดังต่อไปนี้

ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง
1. นายเอนก พนาอภิชน	ประธานคณะกรรมการบริหาร
2. นายเกว็ก บัค ไช	กรรมการบริหาร
3. นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์	กรรมการบริหาร
4. นายไพบูลย์ ภานุวัฒนวงศ์	กรรมการบริหาร

คณะกรรมการบริหารต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยต้องมีกรรมการบริหารมาประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการบริหารที่คณะกรรมการบริษัทแต่งตั้งจึงจะเป็นองค์ประชุม ในปี 2563 มีการประชุมจำนวนทั้งสิ้น 13 ครั้ง และรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท

ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร

คณะกรรมการบริหารมีขอบเขตอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นไปตามกฎบัตรของคณะกรรมการบริหาร ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท ดังนี้

- พิจารณาและนำเสนอเป้าหมาย แผนธุรกิจ และงบประมาณของบริษัทต่อคณะกรรมการบริษัท กำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และนโยบายของคณะกรรมการบริษัท กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับของบริษัท และเงื่อนไขพันธะสัญญาที่ผูกพันบริษัท
- กำหนดแนวทางการดำเนินการ การพัฒนา และการขยายธุรกิจให้เป็นไปตามแนววิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ นโยบาย และมติของคณะกรรมการบริษัท
- กำกับและติดตามผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัท และรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมวิธีแก้ไขถ้าผลประกอบการไม่เป็นไปตามเป้าหมายให้กรรมการบริษัทรับทราบเป็นประจำทุกเดือน
- แสวงหาและประเมินโอกาสในการลงทุนในธุรกิจใหม่
- พิจารณาและให้ความเห็นแก่คณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัท
- พิจารณาสอบทานและอนุมัติรายการเกี่ยวกับการลงทุนและจำหน่ายทรัพย์สิน การบริหารทรัพยากรบุคคล การเงินและการบริหารเงิน การบริหารงานทั่วไป และรายการอื่นใดที่เกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท ภายในขอบเขตอำนาจที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท
- แต่งตั้งผู้บริหารบริษัท เพื่อปฏิบัติหน้าที่ทุกตำแหน่งตามอำนาจบริหารบุคคล และกลั่นกรองแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง (UC ขึ้นไป) เพื่อขออนุมัติต่อคณะกรรมการ

- พิจารณาและให้ความเห็นต่อเรื่องที่ต้องผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท ยกเว้นในกิจกรรมใดๆ ซึ่งคณะกรรมการบริษัท ได้มอบหมายให้คณะกรรมการชุดอื่นเป็นผู้ดำเนินการไว้แล้ว
- พิจารณาและสอบทานการบริหารความเสี่ยง และระบบการควบคุมภายในของบริษัท
- คณะกรรมการบริหารอาจมอบอำนาจช่วงให้ผู้บริหาร หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง มีอำนาจในการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องตามที่คณะกรรมการบริหารพิจารณาเห็นสมควรได้ การอนุมัติรายการของคณะกรรมการบริหาร และ/หรือ การมอบอำนาจช่วงต้องไม่เป็นการอนุมัติรายการที่เกี่ยวโยงกัน หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรือรายการที่คณะกรรมการบริหารมีส่วนได้เสีย ตามที่กำหนดในข้อบังคับของบริษัท และตามที่กำหนดโดยคณะกรรมการบริษัท และหน่วยงานกำกับดูแล
- ว่าจ้างที่ปรึกษาหรือบุคคลที่มีความเป็นอิสระ เพื่อให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามความจำเป็น
- มีอำนาจเชิญฝ่ายจัดการ ผู้บริหาร หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องของบริษัทมาให้ความเห็น เข้าร่วมประชุมหรือให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามที่จำเป็น
- รายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญของคณะกรรมการบริหาร ให้คณะกรรมการบริษัทรับทราบเป็นประจำทุกเดือน ในวาระการรายงานของประธานคณะกรรมการบริหาร
- ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง และประเมินความเพียงพอของกฎบัตรของคณะกรรมการบริหารเป็นประจำทุกปี โดยอยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา
- ดำเนินการอื่นๆ ใด หรือตามอำนาจและความรับผิดชอบ ตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายหน้าที่ให้เป็นคราวๆ ไป

ทั้งนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารในปี 2563 ปรากฏตามเอกสารแนบ 5 รายงานคณะกรรมการชุดย่อย

คณะกรรมการที่รายงานต่อคณะกรรมการชุดย่อย มีดังนี้

1. **คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง** (Risk Management Committee)

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงซึ่งรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อกำกับและบริหารความเสี่ยงทั้งหมดในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องทางด้านการเงิน, การพาณิชย์, กฎหมาย, การตรวจสอบภายใน, การกำกับดูแลกิจการ, การปฏิบัติงาน, เทคโนโลยีสารสนเทศ, ความยั่งยืน, อุตสาหกรรม และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยประกอบด้วยกรรมการไม่น้อยกว่า 7 คน และไม่มากกว่า 15 คน โดยเป็นผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริตและอุทิศเวลาให้การบริหารและดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการบริหารความเสี่ยงและสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท โดยรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ตามคำสั่งแต่งตั้งที่ THAICOM HR 5 010/2563 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 12 ท่าน โดยมีรายนามดังต่อไปนี้

ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง
1. นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์	ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
2. นายปฐมภพ สุวรรณศิริ	กรรมการบริหารความเสี่ยง
3. นายอนุวัฒน์ สงวนทรัพยากร	กรรมการบริหารความเสี่ยง
4. นายวิชัย กิตติวิทยากุล	กรรมการบริหารความเสี่ยง
5. นายเอกชัย ภัคดุรงค์	กรรมการบริหารความเสี่ยง

ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง
6. นายคมสัน เสรีภาพงศ์	กรรมการบริหารความเสี่ยง
7. นายภาคย์ บุญยุบล	กรรมการบริหารความเสี่ยง
8. นายสลิล จารุจินดา	กรรมการบริหารความเสี่ยง
9. นายสรรเพชญ สรรพศิริ	กรรมการบริหารความเสี่ยง
10. นางยุพาพรรณ ปานเคลือบทอง	กรรมการบริหารความเสี่ยง
11. นายนิวัฒน์ ภู่นันท์วรากร	กรรมการบริหารความเสี่ยง
12. นายไรวินทร์ ทนันวรศิลป์	เลขานุการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงต้อง มีการประชุมอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง หรือตามความเหมาะสม ในปี 2563 มีการประชุมจำนวนทั้งสิ้น 4 ครั้ง และรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัท

ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

- กำหนดและทบทวนกรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง นโยบายการบริหารความเสี่ยง เกณฑ์ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงและกระบวนการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับทิศทางกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ ผลการดำเนินงานประจำวัน และสภาวการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง จากนั้นเสนอให้คณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริหารสอบทาน และคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ
- สอบทานความเสี่ยงและพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการความเสี่ยงของบริษัท เพื่อให้เจ้าของความเสี่ยงนำไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปปฏิบัติได้จริง
- ติดตามผลการจัดการลดความเสี่ยงซึ่งแนะนำโดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้มั่นใจว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงมีประสิทธิผล อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และสอดคล้องกับนโยบายการบริหารความเสี่ยง
- ดูแลส่งเสริมให้ผู้บริหารและพนักงานให้มีความรู้ความเข้าใจและรับทราบหน้าที่ของตนในการบริหารความเสี่ยงของบริษัท
- รายงานต่อคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการบริหารอย่างสม่ำเสมอ เกี่ยวกับการบริหาร การดำเนินงาน สถานะความเสี่ยงของบริษัท และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รวมถึงสิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงและนโยบาย และกลยุทธ์ที่กำหนด
- พิจารณาการนำเสนอข้อมูลลงในแบบฟอร์ม 56-1 และให้คำแนะนำในการนำเสนอข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัท

2. คณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Committee)

คณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งรายงานต่อคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา ประกอบด้วยกรรมการบริษัท และกรรมการที่เป็นผู้บริหารระดับสูงรวมกันอย่างน้อย 5 คน ที่มีความรู้ ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และอุทิศเวลาให้การบริหารและดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท ซึ่งต้องได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัท และจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย หรือลาออก

หรือพ้นจากการเป็นประธานกรรมการบริหาร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท หรือคณะกรรมการบริษัทมีมติให้พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท โดยมีขอบเขตและอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของบริษัท และสอดคล้องกับกรอบการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยรายงานตรงต่อคณะกรรมการบรรรษัทภิบาลและสรรหา

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 7 ท่าน โดยมีรายนามดังต่อไปนี้

ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง
1. นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์	ประธานคณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. นายปฐมภพ สุวรรณศิริ	กรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน
3. นายอนุวัฒน์ สงวนทรัพยากร	กรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน
4. นายสรรเพชญ สรรพศิริ	กรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน
5. นางสาวยุพาพรรณ ปานเคลือบทอง	กรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน
6. นายภาคย์ บุญยุบล	กรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน
7. นางสาวปิยะนุช สุจปลื้ม	กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืนต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง หรือตามความเหมาะสม โดยต้องมีกรรมการเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด จึงจะถือว่าครบองค์ประชุม ในปี 2563 มีการประชุมจำนวนทั้งสิ้น 2 ครั้ง และรายงานต่อคณะกรรมการบรรรษัทภิบาลและสรรหา

ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีขอบเขตอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นไปตามกฎบัตรคณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท ดังนี้

- พิจารณาและกำหนดเป้าหมาย นโยบาย กลยุทธ์ ตลอดจนแผนดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมขององค์กร
- กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน ตลอดจนผู้รับผิดชอบในแต่ละด้านอย่างชัดเจน
- กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตาม นโยบาย กลยุทธ์ แผนการดำเนินงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผ่านคณะทำงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- กำหนดประเด็นสำคัญและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่สอดคล้องกับกรอบแนวทางในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท เพื่อขออนุมัติต่อคณะกรรมการบริษัท
- มีอำนาจหน้าที่ในการขอข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีอำนาจในการเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาประชุมหรือให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามที่จำเป็น
- มีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะทำงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDWG) เพื่อร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานในด้านต่างๆ เพื่อขออนุมัติต่อคณะกรรมการบริษัท
- พิจารณาให้คำแนะนำและพิจารณาอนุมัติรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อขออนุมัติต่อคณะกรรมการบริษัท

- รายงานการดำเนินงานให้คณะกรรมการบริษัททราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และรายงานสรุปการดำเนินงานตอนสิ้นปีงบประมาณ
- ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง และการปฏิบัติงานโดยรวมของคณะกรรมการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งคณะ ตลอดจนประเมินความพอเพียงของกฎบัตรนี้ เป็นประจำทุกปี
- ดำเนินการอื่นๆที่เห็นสมควร เพื่อให้การพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด หรือตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

3. **คณะกรรมการจัดการ** (Management Committee)

คณะกรรมการจัดการ ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริหาร ประกอบไปด้วยประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และผู้บริหารระดับสูงที่มีความรู้ ความสามารถ เพื่อทำหน้าที่สนับสนุน และกลั่นกรองข้อมูลให้กับคณะกรรมการบริหาร รวมถึงประธานเจ้าหน้าที่บริหารในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารจัดการธุรกิจของบริษัท การบริหารด้านการเงิน การพิจารณาธุรกิจใหม่ และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหาร โดยรายงานตรงต่อคณะกรรมการบริหาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการจัดการ ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5 ท่าน โดยมีรายนามดังต่อไปนี้

ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง
1. นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์	ประธานคณะกรรมการจัดการ
2. นายปฐมภพ สุวรรณศิริ	กรรมการจัดการ
3. นายอนุวัฒน์ สงวนทรัพยากร	กรรมการจัดการ
4. นายภาคย์ บุญยุบล	กรรมการจัดการ
5. นายสรรเพชญ สรรพศิริ	กรรมการจัดการ

ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการ

คณะกรรมการจัดการมีขอบเขตอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร ดังนี้

- บริหารจัดการธุรกิจเพื่อให้บรรลุผลตามแผนกลยุทธ์ที่บริษัทตั้งไว้
- ติดตามผลการดำเนินงาน ตลอดจนประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทและบริษัทในกลุ่ม
- พิจารณากลั่นกรองข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ พร้อมทั้งให้ความเห็นและแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินการ
- ติดตามประเด็นสำคัญต่างๆ ที่ได้รับจากมอบหมายจากคณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการบริษัท พร้อมทั้งให้ความเห็นและดำเนินการให้เหมาะสมตามที่ได้รับมอบหมาย
- พิจารณาสรรหาและประเมินโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ
- ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการบริษัท

7.4 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหาร

7.4.1 รายชื่อและตำแหน่งของผู้บริหาร

ตามโครงสร้างการบริหารจัดการของบริษัท ณ วันที่ 1 มกราคม 2564 บริษัทมีผู้บริหารตามคำนิยามของประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 7 ท่าน ดังนี้

รายชื่อผู้บริหาร	ตำแหน่ง
นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
นายปฐมภพ สุวรรณศิริ	รักษาการ รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และ หัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านการค้า
นายอนุวัฒน์ สงวนทรัพยากร	หัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านการเงิน
ดร.สกล กิตติวัชราพงษ์	หัวหน้าฝ่ายงานการตลาดและพัฒนาธุรกิจ
นายเอกชัย ภัคดุรงค์	หัวหน้าฝ่ายงานรัฐกิจ
นายสลิล จารุจินดา	หัวหน้าส่วนงานกฎหมายและกำกับดูแล
นางพรรณี นิวาศนันทน์	หัวหน้าฝ่ายงานการเงิน

7.4.2 นโยบายค่าตอบแทนผู้บริหาร*

1. บริษัทได้กำหนดนโยบายค่าตอบแทนสำหรับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และผู้บริหารระดับสูง ประกอบด้วย เงินเดือน โบนัส และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และผลตอบแทนอื่นๆ ซึ่งค่าตอบแทนดังกล่าวจะสอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ตลอดจนแนวปฏิบัติและมาตรฐานของกลุ่มธุรกิจชั้นนำ
2. ค่าตอบแทนระยะยาวที่ไม่ใช่ตัวเงิน บริษัทมีโครงการจัดสรรใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญต่อกรรมการและผู้บริหารของบริษัท ซึ่งนโยบายค่าตอบแทนแบบระยะยาวแบ่งเป็น 4 โครงการ แต่ละโครงการมีอายุ 5 ปี โดยบริษัทได้เริ่มใช้นโยบายนี้ตั้งแต่ปี 2556 ทั้งนี้เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กรรมการและผู้บริหารอยู่ปฏิบัติงานกับบริษัทในระยะยาว

หมายเหตุ

*ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารตามคำนิยามในประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและหัวหน้าคณะผู้บริหาร

7.4.3 ค่าตอบแทนของผู้บริหาร

(ก) ค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน

ในปี 2563 ค่าตอบแทนรวมที่เป็นตัวเงินของคณะผู้บริหาร จำนวน 7 ท่าน รวมเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 48 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย ค่าตอบแทนรายเดือน โบนัสรวม และค่าตอบแทนอื่นๆ ซึ่งค่าตอบแทนดังกล่าวจะเชื่อมโยงกับการดำเนินงานของบริษัท และผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารเป็นเกณฑ์

(ข) โครงการจัดสรรใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของบริษัทต่อกรรมการและพนักงานของบริษัทและบริษัทย่อย ("โครงการใบสำคัญแสดงสิทธิ")

บริษัทได้จัดให้มีการจัดสรรใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญให้แก่กรรมการและพนักงานของบริษัทและบริษัทย่อย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการจ่ายค่าตอบแทนระยะยาว (Performance share plan) เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างแรงจูงใจและตอบแทนการปฏิบัติงานของพนักงานของ

บริษัทและบริษัทย่อย และเป็นการรักษาทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อบริษัทให้ทำงานกับองค์กรอย่างต่อเนื่อง และสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่บริษัทและบริษัทย่อยเพื่อการเติบโตที่ยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งกำหนดให้พนักงานระดับผู้บริหารของบริษัทที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำเงินเฉพาะที่เป็นเงินโบนัสบางส่วนตามเกณฑ์การจัดสรรที่บริษัทกำหนดให้แต่ละรายได้รับมาใช้สิทธิตามใบสำคัญแสดงสิทธิที่ออกและเสนอขายได้เท่านั้น โดยเงินโบนัสที่แต่ละรายจะได้รับนั้นจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ รวมถึงเป้าหมายที่บริษัทจะพิจารณากำหนด ซึ่งบริษัทได้มีการจัดสรรใบสำคัญแสดงสิทธิตามโครงการดังกล่าวไปแล้วจำนวน 4 ครั้ง ตั้งแต่ปี 2556 – 2559 โดยมีกรรมการและผู้บริหารที่ได้รับการจัดสรรใบสำคัญแสดงสิทธิ ดังนี้

รายชื่อกรรมการและผู้บริหาร[1]	ปี 2556 จำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิที่จัดสรร		ปี 2557 จำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิที่จัดสรร		ปี 2558 จำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิที่จัดสรร		ปี 2559 จำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิที่จัดสรร	
	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ	หน่วย	ร้อยละ
1. นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์	-	-	-	-	-	-	-	-
2. นายปฐมภพ สุวรรณศิริ	32,111	4.71	116,400	9.72	97,611	8.99	96,738	9.00
3. นายอนุวัฒน์ สงวนทรัพยากร	-	-	-	-	-	-	-	-
4. ดร.สกล กิตติวัชราพงษ์	31,933	4.68	48,200	4.02	35,335	3.26	35,019	3.26
5. นายเอกชัย ภัคดุรงค์	18,022	2.64	53,000	4.43	38,849	3.58	38,502	5.58
6. นางพรรณี นิวาศนันทน์	12,633	1.85	23,000	1.92	23,622	2.18	21,282	1.98
7. นายสลิล จารุจินดา	-	-	23,000	1.92	21,477	1.98	21,282	1.98

หมายเหตุ

[1] ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารตามคำนิยามในประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และเป็นไปตามโครงสร้างการบริหารจัดการใหม่ที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2564

7.5 ข้อมูลเกี่ยวกับพนักงาน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัท และบริษัทในเครือ มีพนักงานรวมทั้งสิ้น 3,077 คน โดยแบ่งตามสายธุรกิจดังนี้

ประเภทธุรกิจ	จำนวนพนักงาน (คน)
สายธุรกิจอินเทอร์เน็ตและสื่อ	11
สายธุรกิจดาวเทียม	412
สายธุรกิจโทรศัพท์	2,654
รวม	3,077

ผลตอบแทนของพนักงานบริษัท และบริษัทในเครือ ได้แก่ เงินเดือน เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ สำหรับปี 2563 รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 819 ล้านบาท

นโยบายการบริหารบุคลากร

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ในฐานะที่เป็นบริษัทไทยและดำเนินกิจการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศที่มุ่งเน้นการสร้างความมั่นคงและเติบโตอย่างยั่งยืนในธุรกิจสื่อสาร บริษัทเล็งเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ โดยมีความเชื่อมั่นว่าพนักงานที่มีคุณภาพเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการนำพาองค์กรสู่ความเจริญเติบโตและความสำเร็จที่ยั่งยืน และยังเป็นปัจจัยบ่งชี้ถึงความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจในยุคปัจจุบันอีกด้วย บริษัทจึงมุ่งมั่นในการดูแลอัตราส่วนกำลังคน รวมทั้งต้นทุนของพนักงานให้อยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพ โดย

มุ่งเน้นไปที่ การแสวงหาคนดี รักษาคนเก่ง สร้างความผูกพันในองค์กร และสร้างความพร้อมให้พนักงานทุกระดับเป็นผู้มีความรู้ความสามารถโดยมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มศักยภาพของพนักงานให้สามารถแข่งขันได้ในโลกยุคดิจิทัล มีคุณธรรม สร้างโอกาสและความท้าทายใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นให้พนักงานได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่ของตนอย่างเต็มที่ พร้อมถ่ายทอดและปลูกฝังหลักการทำงานที่ยึดมั่นในค่านิยมขององค์กร สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพื่อความเจริญก้าวหน้าไปพร้อมกับความเจริญเติบโตของบริษัท

ด้วยความเชื่อมั่นนี้ บริษัทจึงได้กำหนดนโยบายการบริหารบุคลากรเพื่อแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์อันแน่วแน่ในการสรรหา ดูแล และรักษาบุคลากรของบริษัทเป็นอย่างดี สอดคล้องกับกลยุทธ์และเป้าหมายการดำเนินธุรกิจของบริษัทในแต่ละช่วงเวลา ทั้งยังนำมาตรการต่อต้านการทุจริตมาเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการบริหารบุคลากรอีกด้วย เพื่อให้เป็นไปตามหลักการและแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัทได้กำหนดนโยบายการบริหารบุคลากรด้านต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) <u>การจัดโครงสร้างองค์กรและอัตรากำลัง</u>

บริษัทจัดโครงสร้างองค์กร ตำแหน่ง และระดับตำแหน่งงาน รวมทั้งกำหนดอัตรากำลัง โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับทิศทางและเป้าหมายการดำเนินธุรกิจที่กำหนดขึ้นแต่ละปี และทบทวนเป็นระยะๆ เพื่อให้ตอบสนองได้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น

2) <u>การสรรหาและคัดเลือกบุคลากรอย่างเป็นธรรม</u>

บริษัทดำเนินการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรแต่ละระดับอย่างเป็นธรรม โดยมองที่คุณลักษณะ คุณสมบัติและความสามารถของตัวบุคคลที่สอดคล้องกับความต้องการของงาน รวมทั้งพิจารณาศักยภาพที่จะพัฒนาให้มีความก้าวหน้าต่อไปได้ในอนาคตควบคู่ไปด้วย โดยใช้คณะกรรมการทำหน้าที่คัดสรร ใช้การทดสอบและเครื่องมือด้านการประเมินบุคคลมาประกอบ มีกระบวนการตรวจสอบข้อมูลของผู้สมัครว่าเคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดใดๆ หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประวัติการทุจริต เพื่อให้มั่นใจว่าได้คนดีและเก่ง เหมาะสมอย่างแท้จริงกับงานวัฒนธรรมองค์กร และมีความพร้อมที่จะพัฒนาต่อยอดต่อไปได้ในอนาคต

3) <u>โอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการว่าจ้างและบรรจุแต่งตั้ง</u>

บริษัทให้โอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการว่าจ้างและบรรจุแต่งตั้ง รวมทั้งโอกาสด้านการพัฒนาและความก้าวหน้า โดยพิจารณาบนพื้นฐานคุณธรรม ความรู้ความสามารถ ความมุ่งมั่นและผลสำเร็จของงานที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความหลากหลาย และสามารถใช้ทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา เพศ อายุ สถานภาพทางการสมรส หรือความบกพร่องทางกายภาพ

4) <u>สิทธิมนุษยชน</u>

บริษัทมีนโยบายการเคารพกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชน โดยในนโยบายดังกล่าวนั้น พนักงานต้องทำความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองโดยตรงอย่างถี่ถ้วน และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด หากมีข้อสงสัยสามารถขอคำปรึกษาจากฝ่ายกฎหมายหรือที่ปรึกษากฎหมาย โดยมิให้ปฏิบัติตามความเข้าใจของตนเองโดยไม่มีคำแนะนำ อีกทั้ง กรณีที่เมื่อพนักงานของบริษัทต้องไปปฏิบัติงานในต่างประเทศพนักงานควรศึกษากฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ ก่อนการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท เพื่อไม่ให้ขัดกับกฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ รวมถึงบริษัทยังสนับสนุนและเคารพการปกป้องสิทธิมนุษยชน ดูแลมิให้ธุรกิจของบริษัทเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน เช่น ไม่สนับสนุนการบังคับใช้แรงงาน (Forced Labor) ต่อต้านการใช้แรงงานเด็ก (Child Labor อีกทั้ง ยังปฏิบัติต่อผู้

มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายด้วยความเป็นธรรมบนพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่แบ่งแยกถิ่นกำเนิด เชื้อ ชาติ เพศ อายุ สีผิว ศาสนา สภาพร่างกาย ฐานะ ชาติตระกูล ทั้งนี้ ยังส่งเสริมให้มีการเฝ้าระวังการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิทธิมนุษยชนภายในบริษัท และส่งเสริมให้บริษัทย่อย ผู้ร่วมทุน คู่ค้า และผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชนตามมาตรฐานสากล และคุ้มครองสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิอันเกิดจากการดำเนินธุรกิจของบริษัท โดยพิจารณาชดเชยค่าเสียหายให้ไม่ต่ำกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด

5) สิทธิในการเข้าร่วมสมาคม

บริษัทเคารพในสิทธิและเสรีภาพของพนักงาน และไม่ปิดกั้นหากพนักงานประสงค์จะเข้าร่วมกับสมาคมหรือองค์กรอื่นใดที่จัดตั้งขึ้นอย่างถูกต้องตามกรอบของกฎหมายเพื่อยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับบุคคล กลุ่มบุคคล สังคม หรือประเทศชาติ โดยต้องไม่เป็นการทำงานเพื่อแสวงหารายได้อื่นจากหน้าที่การงานที่พนักงานทำอยู่ ไม่เผยแพร่ความลับของบริษัท หรือนำความรู้และเวลาของบริษัทไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตเพื่อเอื้อหรือก่อประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตนเอง

6) การปกป้องและเคารพความเป็นส่วนตัวของพนักงาน

บริษัทเคารพในความเป็นส่วนตัวของพนักงาน โดยจะปกป้องและไม่นำข้อมูลส่วนตัวของพนักงาน เช่น เงินเดือน ประวัติการรักษาพยาบาล ประวัติครอบครัว ฯลฯ ไปเปิดเผยให้กับบุคคลภายนอกหรือผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง เว้นแต่เป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยต่อบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย

7) การใช้ระบบคุณธรรมในการจัดสรรประโยชน์ตอบแทนการทำงาน

บริษัทใช้การประเมินค่างานอย่างเป็นระบบเพื่อจัดกลุ่มงาน และระดับตำแหน่งงานตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบและความสำคัญที่มีต่อองค์กร ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจ่ายค่าตอบแทน ทำการสำรวจรายได้และประโยชน์ตอบแทนการทำงานของพนักงานทุกระดับ เปรียบเทียบกับตลาดงานและสภาวะการครองชีพที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ เพื่อให้มั่นใจว่าพนักงานมีรายได้และได้รับประโยชน์ตอบแทนการทำงานที่เหมาะสม สามารถแข่งขันกับตลาดงานภายนอกได้

การจัดสรรประโยชน์ตอบแทนการทำงานของบริษัทตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรู้ความสามารถและหน้าที่ความรับผิดชอบ ตาม “ระบบคุณธรรม” โดยยึดหลักสามประการประกอบด้วย

(1) การจ่ายค่าตอบแทนตามตำแหน่งงาน

การสร้างความเป็นธรรมภายใน โดยพิจารณาค่าของงานแต่ละงาน เปรียบเทียบให้เหมาะสมกับตลาดงานภายนอก

(2) การจ่ายค่าตอบแทนตามผลงาน

การพิจารณาผลตอบแทนตามระดับความสำเร็จของผลงาน ทั้งระดับองค์กร ทีมงาน และตัวบุคคล

(3) การจ่ายค่าตอบแทนตามวิชาชีพและความสามารถของตัวบุคคล

การให้ผลตอบแทนการทำงานโดยพิจารณาความรู้ความสามารถหรือสมรรถนะ และทักษะตามวิชาชีพและความชำนาญของตัวบุคคล

บริษัทนำระบบบริหารผลการปฏิบัติงานมาใช้ ซึ่งนอกจากจะมุ่งหวังให้เกิดความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายการทำงานในทุกระดับ และทำให้พนักงานมองเห็นถึงคุณค่าในงานของตนที่มีต่อการสร้างความสำเร็จ

ให้กับบริษัทแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้พนักงานได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งได้รับข้อมูลป้อนกลับและการชี้แนะจากผู้บังคับบัญชาเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนด้วย

ทั้งนี้ การปฏิบัติงานโดยสุจริตเป็นส่วนสำคัญในการประเมินผลงาน การให้ผลตอบแทน และการเลื่อนตำแหน่งของพนักงาน บริษัทจะไม่ประนีประนอมหากพิสูจน์พบว่าพนักงานมีพฤติกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชั่น

8) <u>การส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของพนักงาน</u>

บริษัทได้ให้ความสำคัญในเรื่องของสุขภาพ อาชีวอนามัย ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานสำหรับพนักงานทุกคนทุกระดับ ทั้งในส่วนของข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการแรงงาน และสวัสดิการบริษัท ด้วยการจัดให้มีสวัสดิการที่สอดคล้องเหมาะสม

ในด้านการให้ความรู้ด้านสุขภาพ ได้จัดให้มีโครงการ Thaicom Young Fit เพื่อดูแลเรื่องการแก้ไขปัญหาสุขภาพของพนักงานแบบบูรณาการ การสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมชมรมเพื่อสุขภาพกายและสุขภาพใจอย่างสม่ำเสมอ การให้มีอาหารกลางวันคุณภาพดี อาหารเพื่อสุขภาพ ห้องพยาบาลที่ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ การตรวจสุขภาพประจำปีโดยโรงพยาบาลชั้นนำ มีประกันสุขภาพและการให้ความช่วยเหลือเรื่องค่ารักษาพยาบาลที่เกินจากประกันสุขภาพกลุ่มให้แก่พนักงานที่เจ็บป่วยแบบนอนพักในโรงพยาบาล หรือเจ็บป่วยจากโรคมะเร็ง

นอกจากนี้ บริษัทยังจัดให้มีการดูแลให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการการเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเกษียณอายุ พร้อมทั้งการจัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งให้พนักงานสามารถเลือกการออมได้ตามความสามารถของแต่ละคน

9) <u>การพัฒนาบุคลากร</u>

บริษัทสนับสนุนและลงทุนด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร โดยมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์กรอย่างต่อเนื่อง บริษัทกำหนดให้บุคลากรและผู้บังคับบัญชาร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับการดำเนินงานและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจขององค์กรรวมทั้งลักษณะงานของตน และทบทวนปรับปรุงให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ การพัฒนาครอบคลุมความสามารถในการทำงานด้านต่างๆ ทั้งการบริหารจัดการ ความเป็นผู้นำ ความรู้และเทคนิคเฉพาะของแต่ละสายงานอาชีพ และการพัฒนากระบวนการคิดเป็น ทำเป็น และมุมมองสู่โลกาภิวัฒน์ นอกจากนี้ บริษัทจัดเส้นทางและความก้าวหน้าในการพัฒนาสายอาชีพอย่างต่อเนื่องที่เอื้อต่อการวางแผนผู้สืบทอดตำแหน่ง และการพัฒนากลุ่มพนักงานผู้มีศักยภาพสูง เพื่อให้เกิดการสานต่อในการปฏิบัติตามพันธกิจและคำมั่นสัญญาของบริษัทที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนของสังคม และธำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมการบริหารจัดการตามธรรมาภิบาลที่ดี

เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรของบริษัทตระหนักถึงความสำคัญ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายต่อต้านการทุจริต บริษัทจึงบรรจุเรื่องต่อต้านการทุจริตเข้าในเนื้อหาการอบรมพนักงานใหม่ และจัดให้พนักงานทุกคนของบริษัทได้รับการอบรมและทำแบบทดสอบประจำปี เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ

บริษัทมุ่งมั่นในการสร้างสิ่งแวดล้อมและกระบวนการทำงานเพื่อนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้พนักงานกล้านำเสนอความคิดใหม่ ทำใหม่ ในสิ่งที่ถูกต้องและถูกเวลา และยังกระตุ้นให้เรียนรู้ถึง “วิธีการเรียนรู้เพื่อรู้” เพื่อให้เกิดการคิดต่อไปเองได้ ขวนขวายในการแสวงหาและสั่งสมองค์ความรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านงานโครงการร่วมกัน โดยใช้เทคโนโลยีของการเรียนรู้ เป็นต้น พร้อมทั้งแบ่งปันความรู้ที่ได้แก่ผู้อื่นด้วยการถ่ายทอดผ่านการเป็นวิทยากร การให้คำปรึกษาแนะนำ การสอนงานด้วยวิธีการชี้แนะ (Coaching) และการกระตุ้นโดยผู้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดการนำความรู้และประสบการณ์ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองเพื่อนร่วมงาน องค์กร และสังคม

บริษัทส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเพื่อให้เกิดนวัตกรรม เปิดโอกาสให้พนักงานสามารถเสนอแนะความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการทำงาน รวมทั้งสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัยต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อันเป็นการเพิ่มผลิตภาพและเพิ่มผลิตผล ซึ่งจะสร้างคุณค่าให้กับองค์กร เป็นมิตรต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

บริษัทให้ความสำคัญต่อการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของพนักงาน ในปี 2563 ทั้งนี้ บริษัทได้กำหนดแผนการพัฒนาที่เหมาะสมสำหรับพนักงานในแต่ละระดับ ครอบคลุมทั้งทักษะทางด้านการบริหารจัดการ (Managerial & Leadership Skill) ความรู้เฉพาะทางวิชาชีพ (Professional Skill) ความรู้ตามข้อกำหนดและกฎหมาย ตลอดจนการจัดโครงการพัฒนาศักยภาพให้กับกลุ่มพนักงานที่มีศักยภาพสูง (Next Generation Leader) โดยสถาบันที่มีชื่อเสียงระดับโลก ในปีนี้นอกจากการจัดอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ โดยใช้วิทยากรภายนอกอย่างเช่นที่เคยปฏิบัติมา บริษัทยังเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาพนักงานที่มีศักยภาพ มีความเชี่ยวชาญและชำนาญในด้านต่าง ๆ มาฝึกฝนเพื่อเติมทักษะการถ่ายทอดและการสื่อสารเพื่อเป็นวิทยากรภายในขององค์กรเองอีกด้วย อีกทั้งบริษัทฯ ได้มีการจัดตั้งคณะทำงานที่สำคัญๆ ขึ้นมาเพื่อขับเคลื่อนองค์กรในด้านต่างๆ อาทิเช่น Agile Working Team โดยมีเป้าหมายร่วมกันขับเคลื่อนองค์กรให้มีวิธีการทำงานที่เน้นในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร สร้าง Way of work ในการทำงานแบบ Agile Organizationตลอดจนวาง ระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้กับพนักงาน นอกจากนี้ยังมีการประสานงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อสร้าง Learning Environment ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้องค์กรมีความแข็งแกร่ง และเติบโตต่อไปได้อย่างมั่นคง

ตัวอย่างหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรของบริษัทในปี 2563 ได้แก่

ระดับพนักงาน	เป้าหมายการพัฒนา	หลักสูตร
ทุกระดับ	ปฏิบัติตามข้อกำหนดตามกฎหมายและส่งเสริมเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน	• หลักสูตร ดับเพลิงขั้นต้นและซ้อมหนีไฟ • หลักสูตร Electricity Safety และปฐมพยาบาลเบื้องต้น • หลักสูตร ปลูกจิตสำนึกการอนุรักษ์พลังงาน • หลักสูตร ทิศทางเศรษฐกิจและตลาดทุน 2021 • หลักสูตร Implementing ISO27001 • หลักสูตร Data Privacy Law and ISMS • หลักสูตร พรบ Cyber Security • หลักสูตร MS. Excel Beginner to Intermediate • หลักสูตร MS. Excel Advance Skill • หลักสูตร One Page Summary • หลักสูตร Makeup for Everyday Looks • หลักสูตร Thaicom Young fit II
ระดับปฏิบัติการ	เพิ่มทักษะและเตรียมความพร้อมแก่พนักงานมุ่งสู่เป้าหมายในสายอาชีพของตน	• หลักสูตร Feasibility Study • หลักสูตร SRAN Training • หลักสูตร Pitching Perfect • หลักสูตร Agile Mindset Development • Online Learning Platform - O'Reilly Media • Online Learning Platform - Udemy

ระดับพนักงาน	เป้าหมายการพัฒนา	หลักสูตร
ระดับผู้บริหารและผู้บริหารระดับสูง	เพื่อพัฒนาศักยภาพ และทักษะในการบริหารงานและทีมให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น รวมทั้งมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้บริหารชั้นนำทั้งในและต่างประเทศ พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการสร้างกลุ่มสัมพันธ์ในทางอาชีพ (Connection)	• หลักสูตร Talent Development Program [Professional Level) • หลักสูตร Talent Development Program (Manager Level) • หลักสูตร Talent Development Program by DUKE Corporate Education • หลักสูตร Digital CEO ผู้นำการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล • หลักสูตร ผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการตลาดทุน

นอกจากนี้ เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง บริษัทยังจัดทำระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง E-learning ในการให้ความรู้ต่างๆ แก่พนักงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวด Compliance อันได้แก่ นโยบายการกำกับดูแลกิจการ การใช้งานระบบ IT ให้ปลอดภัย และความเสี่ยงจากการทุจริต พนักงานทุกคนจะได้เรียนรู้ผ่านบทเรียนมัลติมีเดีย ซึ่งมีรูปแบบที่น่าสนใจและเข้าใจง่าย ทั้งยังกำหนดให้มีแบบทดสอบหลังการเรียน เพื่อให้มั่นใจว่าพนักงานได้รับทราบและเข้าใจนโยบายสำคัญของบริษัทอย่างแท้จริง

นอกเหนือจากการฝึกอบรมระยะสั้นแล้ว บริษัทยังสนับสนุนการยกระดับองค์ความรู้ด้วยการให้ทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ในสถาบันชั้นนำทั้งในประเทศและต่างประเทศให้กับพนักงานอีกด้วย โดยจะมุ่งเน้นการให้ทุนในสาขาที่ขาดแคลน และตอบสนองการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันและอนาคตของบริษัท เช่น Satellite Communications Engineering, System Design and Management เป็นต้น

10) <u>การวางแผนสรรหาและพัฒนาผู้บริหารเพื่อรองรับการสืบทอดตำแหน่ง</u>

บริษัทมีการวางแผนสรรหาและพัฒนาผู้บริหารเพื่อรองรับการสืบทอดตำแหน่งอย่างเป็นระบบ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลให้มีการวางแผนสรรหาและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและโปร่งใส เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้บริหารของกลุ่มบริษัทที่จะเติบโตทั้งในสายอาชีพและสายงานด้านบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นในกลุ่มตำแหน่งงานที่มีความสำคัญและเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนองค์กร ซึ่งเป็นตำแหน่งงานในระดับผู้อำนวยการสำนักขึ้นไป การวางแผนสรรหาและพัฒนาผู้บริหารเพื่อรองรับการสืบทอดตำแหน่งดังกล่าว นอกจากจะเป็นการลดความเสี่ยงในด้านความต่อเนื่องของการบริหารจัดการองค์กรแล้ว ยังเป็นการรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพสูงไว้กับบริษัท เพื่อสร้างความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กรต่อไป

11) <u>บทบาทผู้บังคับบัญชาในการบริหารบุคลากร</u>

บริษัทกำหนดให้การบริหารบุคลากรเป็นหน้าที่หลักที่ผู้บังคับบัญชาทุกระดับต้องรับผิดชอบ และให้ความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการบริหารจัดการงานและองค์กร ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้

- การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันระหว่างบริษัทกับพนักงาน สร้างและรักษาไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีระหว่างพนักงานกับฝ่ายบริหารและ/หรือระหว่างพนักงานด้วยกัน
- การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับพนักงาน รับฟังความคิดเห็น ข้อกังวลใจและความเดือดร้อนของพนักงานผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย พร้อมให้คำปรึกษาที่เหมาะสม
- การพิจารณาให้ความช่วยเหลือด้วยความเป็นธรรมและด้วยหลักมนุษยธรรม บนพื้นฐานของหลักปฏิบัติและระเบียบบริหารทรัพยากรบุคคลของบริษัท รวมถึงหลักกฎหมายและหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ในปี 2563 บริษัทได้จัดฝึกอบรมให้กับพนักงานอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยมีจำนวนชั่วโมงการฝึกอบรมเฉลี่ยอยู่ที่ 20.11 ชั่วโมงต่อคน

ปี	2563	2562	2561	2560
จำนวนชั่วโมงอบรมต่อปี	20.11	16.72	23.75	32.09

7.6 ข้อมูลสำคัญอื่น ๆ

7.6.1 ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชี เลขานุการบริษัท หัวหน้างานตรวจสอบภายใน และหัวหน้างานกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัท

คณะกรรมการบริษัท ได้มีมติแต่งตั้งให้ นายอนุวัฒน์ สงวนทรัพยากร ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าคณะผู้บริหารด้านการเงิน ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2560 โดยคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านการเงิน เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบสูงสุดในสายงานบัญชีและการเงิน และแต่งตั้งนางสาวชลาลัย ลี้ภูมิวนิชย์ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชี (ปรากฏอยู่ในเอกสารแนบ 1)

บริษัทได้แต่งตั้งเลขานุการบริษัท ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เพื่อทำหน้าที่จัดทำและจัดเก็บรักษาเอกสาร รายงานการประชุม รวมทั้งรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการและผู้บริหาร และการอื่นใดที่เกี่ยวข้อง โดยเลขานุการบริษัทยังเป็นผู้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำกฎระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งคณะกรรมการบริษัทควรทราบ โดยเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของเลขานุการบริษัทตามที่บริษัทได้กำหนดไว้ นอกจากนั้น ยังเป็นผู้มีหน้าที่ดูแล และจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ การประชุมคณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ รวมถึงการประชุมผู้ถือหุ้น โดยเลขานุการบริษัทจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับบริษัท รวมทั้งประสานงานให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการ และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจและหน้าที่ในการแต่งตั้งและถอดถอนเลขานุการบริษัท

ปัจจุบันนางสาวยุพาพรรณ ปานเคลือบทอง ดำรงตำแหน่งเลขานุการบริษัท โดยได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2555 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งนางสาวยุพาพรรณ ปานเคลือบทอง ได้ผ่านการอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเลขานุการบริษัทจากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ และข้อพึงปฏิบัติที่ดีของการกำกับดูแลกิจการที่ดี นอกจากนั้น ยังเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในงานเลขานุการ รวมถึงคุณสมบัติอื่นที่ช่วยให้งานเลขานุการบริษัทเป็นไปอย่างมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น (รายละเอียดเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา การฝึกอบรม และประสบการณ์การทำงานของเลขานุการบริษัท ปรากฏตามเอกสารแนบ 1)

บริษัทได้มอบหมายให้ นางสาวนงลักษณ์ อัครคหสิน ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานตรวจสอบภายใน เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของหน่วยงานทางการที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจของบริษัท โดยมีคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานตรวจสอบภายใน ปรากฏอยู่ในเอกสารแนบ 3

บริษัทยังได้มอบหมายให้ นายสลิล จารุจินดา ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายกฎหมายและกำกับดูแล เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานให้มีความโปร่งใสเป็นไปตามมติของคณะกรรมการบริษัท นโยบายการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Policy) และภายใต้กรอบของกฎหมาย รวมถึงภายใต้ระเบียบข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลอดจนแนวทางในการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามมาตรฐานสากล รวมถึงให้คำแนะนำในการกำกับดูแลกิจการแก่กรรมการและฝ่ายบริหารในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบตามกรอบและหลักเกณฑ์ของนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท รวมถึงหลักการกำกับดูแลที่ดี (Best Practice) เพื่อสนับสนุนให้กรรมการและผู้บริหารดำเนินงานเป็นไปด้วยดี และโปร่งใสให้เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้มีส่วนได้เสีย

ทุกฝ่าย และติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลที่ดีของกิจการ ตามแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่กำหนดไว้ (รายละเอียดเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา การฝึกอบรม และประสบการณ์การทำงานของผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายกำกับดูแล ปรากฏตามเอกสารแนบ 1)

7.6.2 หัวหน้างานนักลงทุนสัมพันธ์

บริษัทได้มอบหมายให้ นางสาวนาลิวัน ชินะผา ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าแผนกงานนักลงทุนสัมพันธ์ ซึ่งสามารถติดต่อได้ที่ :

หน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

63/21 ถนนรัตนาธิเบศร์ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ : (66) 2596 5068
โทรสาร : (66) 2591 0705
อีเมล : ir@thaicom.net
เว็บไซต์ : www.thaicom.net
Social Network: Facebook: Thaicom PLC.
ไทยคมลงทะเบียนการซื้อขายหุ้นที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	THCOM
Reuters	THCOM.BK
Bloomberg	THCOM TB

ข้อจำกัดในการโอนหุ้นต่างด้าว : 40%
สิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี : 31 ธันวาคม
ผู้ตรวจสอบบัญชีอิสระ : บริษัท ดีลอยท์ ทู้ช โธมัทสุ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด
ผู้ลงทุนสามารถศึกษาข้อมูลของบริษัทเพิ่มเติมได้จากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทที่แสดงไว้ใน www.sec.or.th หรือเว็บไซต์ของบริษัท

7.6.3 ค่าตอบแทนบัญชี

ในปี 2563 บริษัทและบริษัทย่อยได้จ่ายค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี (Audit Fees)

บริษัทและบริษัทย่อย ได้จ่ายค่าตอบแทนจากการสอบบัญชีให้แก่สำนักงานสอบบัญชี บริษัท ดีลอยท์ ทู้ช โธมัทสุ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด ดังนี้

บริษัท	ค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี (ล้านบาท)
บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)	1.86
บริษัทย่อยและบริษัทร่วม	4.35
รวมค่าสอบบัญชี	6.21
Out-of-pocket	0.34
รวมค่าสอบบัญชีและ Out-of-pocket	6.55

(2) ค่าตอบแทนอื่น (Non-Audit Fees)

บริษัทได้จ่ายค่าตอบแทนจากการตรวจสอบสำหรับกรณีเฉพาะเรื่อง และค่าบริการให้คำปรึกษาด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานสอบบัญชี ให้แก่สำนักงานสอบบัญชี บริษัท ดีลอยท์ ทู้ช โธมัทสุ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด เป็นจำนวนเงิน 210,000 บาท

8. รายงานผลการดำเนินงานสำคัญด้านการกำกับดูแลกิจการ

8.1. สรุปผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการในรอบปีที่ผ่านมา

คณะกรรมการบริษัทได้มีการติดตามและกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยบทบาทหน้าที่หลักของคณะกรรมการบริษัท คือ การทำหน้าที่และกำหนดทิศทางกลยุทธ์ของบริษัท รวมถึงการควบคุมดูแลการบริหารงานของบริษัทให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณทางธุรกิจ

โดยคณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายหน้าที่ในการกลั่นกรองเรื่องต่างๆ ผ่านทางคณะกรรมการชุดย่อย ภายใต้ขอบเขตหน้าที่อำนาจที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายและอนุมัติตามกฎบัตรของคณะกรรมการชุดย่อยแต่ละชุด ซึ่งในปี 2563 คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดให้มีคณะกรรมการชุดย่อยที่รายงานตรงต่อคณะกรรมการบริษัท ทั้งหมด 5 คณะ ได้แก่

1) คณะกรรมการตรวจสอบ
2) คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
3) คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา
4) คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่
5) คณะกรรมการบริหาร

(รายละเอียดการดำเนินงานในปี 2563 และกฎบัตรของคณะกรรมการชุดย่อยข้างต้น สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากเอกสารแนบลำดับที่ 5)

อีกทั้ง ยังมีคณะกรรมการชุดย่อยอีก 3 คณะ ที่ทำหน้าที่พิจารณาและกลั่นกรองเรื่องอื่นๆ ดังนี้

6) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง: โดยรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ
7) คณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน: โดยรายงานตรงต่อคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา
8) คณะกรรมการจัดการ: โดยรายงานตรงต่อคณะกรรมการบริหาร

นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทได้มอบหน้าที่การบริหารประจำวันและการดำเนินธุรกิจให้กับฝ่ายจัดการผ่านทางประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่และตารางอำนาจอนุมัติ (Approval Authority) ที่ได้อนุมัติไว้

โดยในปี 2563 คณะกรรมการบริษัท ได้ทหน้าที่พิจารณาและอนุมัติเรื่องต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ได้ ดังนี้

- พิจารณาอนุมัติแผนกลยุทธ์ และตัวชี้วัด (KPI) รวมถึงงบประมาณประจำปี 2563 ของบริษัท
- พิจารณางบการเงินและผลการดำเนินงานประจำปี
- พิจารณาอนุมัติรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงิน
- พิจารณาอนุมัติการเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 และ แบบ 56-2
- พิจารณาความเสี่ยงและผลประเมินการควบคุมภายใน
- พิจารณาการจ่ายเงินปันผลประจำปี
- พิจารณาทบทวนโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อย
- พิจารณคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการ

- พิจารณานโยบายและงบประมาณค่าตอบแทนกรรมการประจำปี 2563
- พิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีและกำหนดค่าสอบบัญชีสำหรับปี 2563
- จัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2563
- พิจารณาผลประเมินการปฏิบัติงานประจำปีของคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อย
- พิจารณาและติดตามประเด็นข้อกฎหมายต่างๆ ของบริษัท
- พิจารณาทบทวนนโยบายการกำกับดูแลกิจการ
- พิจารณาทบทวนคู่มือจรรยาบรรณ
- พิจารณาทบทวนนโยบายด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน

8.1.1 การสรรหา พัฒนา และประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ และผู้บริหารระดับสูงสุด

1) การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาเพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาคัดเลือกและกลั่นกรองบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ เพื่อการคัดเลือกและเสนอแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการตามนโยบายการสรรหากรรมการของบริษัท โดยในการพิจารณาคัดเลือกจะคำนึงถึงสัดส่วน จำนวน ความหลากหลาย และองค์ประกอบของคณะกรรมการที่เหมาะสมในด้านต่างๆ โดยจะพิจารณาจากทักษะ และความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านของคณะกรรมการบริษัทที่ต้องการเพิ่มเติมและสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมถึงต้องเป็นผู้ที่พร้อมในการอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการบริษัทอย่างเต็มที่ และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน โดยมีหลักเกณฑ์การสรรหา รวมถึงขั้นตอนการคัดเลือกกรรมการ ดังนี้

1.1. กำหนดหลักเกณฑ์ – คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาจะพิจารณาสรรหากรรมการโดยมีการจัดทำ Board Skill Matrix เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของกรรมการที่ต้องการสรรหา โดยพิจารณาจากทักษะที่จำเป็นซึ่งยังขาดอยู่ในคณะกรรมการบริษัท และสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท

1.2. วิธีการสรรหา – พิจารณาสรรหาบุคคลโดย

- เปิดโอกาสให้คณะกรรมการแต่ละท่านเสนอชื่อบุคคลที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นผู้ที่เหมาะสม
- เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรได้รับการพิจารณาผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทล่วงหน้าก่อนวันประชุมสามัญผู้ถือหุ้น โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บริษัทกำหนด

  ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2563 บริษัทได้แจ้งต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและผู้ถือหุ้นทราบว่า ได้พ้นกำหนดระยะเวลาการเสนอรายชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการบริษัทแล้ว ปรากฏว่าไม่มีผู้ถือหุ้นเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรและมีคุณสมบัติเหมาะสมได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการบริษัทแต่อย่างใด
- ให้บริษัทที่ปรึกษาภายนอก (Professional Search Firm) ช่วยคัดกรองผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
- ให้เลขานุการบริษัท นำรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ตามที่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลกรรมการ (Director Pool) ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และทำเนียบกรรมการ (กรรมการอาชีพ) ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย มาประกอบการพิจารณา

1.3 <u>การคัดเลือก</u> – คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา จะทำการประเมินคุณสมบัติเบื้องต้นของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ และคัดเลือกผู้ที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสม

1.4 <u>การแต่งตั้ง</u> – คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาจะเสนอชื่อบุคคลที่พิจารณาแล้วเห็นสมควรเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทพิจารณาเห็นชอบ ก่อนนำชื่อเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อเลือกตั้งเป็นรายบุคคล ในกรณีแต่งตั้งกรรมการที่ถึงคราวต้องออกตามวาระ และแต่งตั้งกรรมการใหม่

สำหรับกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากออกตามวาระ ให้เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทพิจารณาแต่งตั้งแทน

อย่างไรก็ดี การเลือกตั้งกรรมการในที่ประชุมผู้ถือหุ้น มีหลักเกณฑ์และวิธีการ ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ในการประชุมสามัญประจำปีทุกครั้ง กรรมการต้องพ้นจากตำแหน่งตามวาระเป็นจำนวน 1 ใน 3 โดยให้กรรมการที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดนั้นเป็นผู้ออกจากตำแหน่ง และกรรมการที่ออกตามวาระนี้อาจถูกเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งต่อได้
2. ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้
   2.1 ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ถือ
   2.2 ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่ทั้งหมดตามข้อ 2.1 เพื่อที่จะเลือกตั้งบุคคลคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้ ในกรณีที่เลือกตั้งบุคคลหลายคนเป็นกรรมการจะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดมากน้อยเพียงใดไม่ได้
   2.3 บุคคลซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการเท่าจำนวนกรรมการที่จะพึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับการเลือกตั้งในลำดับถัดลงมามีคะแนนเสียงเท่ากันเกินจำนวนกรรมการที่จะพึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ให้ผู้เป็นประธานเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด
3. กรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากออกตามวาระดังกล่าว ให้คณะกรรมการมีมติด้วยคะแนนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของกรรมการที่เหลืออยู่เลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 68 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 เข้ามาเป็นกรรมการแทนในการประชุมคณะกรรมการคราวถัดไป เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลืออยู่ไม่ถึงสองเดือน บุคคลซึ่งเข้าเป็นกรรมการแทนดังกล่าวจะอยู่ในตำแหน่งกรรมการได้เพียงวาระที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน

โดยกรรมการอิสระ และกรรมการต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1) กรรมการอิสระ

กรรมการอิสระต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับตลาดทุน และต้องสามารถดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทุกรายได้เท่าเทียมกัน และไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ นอกจากนั้นยังต้องสามารถเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัทโดยให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระได้

กรรมการอิสระต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(1) ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 0.1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ทั้งนี้ ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้นๆ ด้วย

(2) ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ ทั้งนี้ ลักษณะต้องห้ามดังกล่าว ไม่รวมถึงกรณีที่กรรมการอิสระเคยเป็นข้าราชการ หรือที่ปรึกษาของส่วนราชการซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท

(3) ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็น บิดา มารดา คู่สมรส พี่น้องและบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตรของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท หรือบริษัทย่อย

(4) ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระของตน รวมทั้งไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทเว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ

ความสัมพันธ์ทางธุรกิจตามวรรคหนึ่ง รวมถึงการทำรายการทางการค้าที่กระทำเป็นปกติเพื่อประกอบกิจการการเช่า หรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ รายการเกี่ยวกับสินทรัพย์หรือบริการ หรือการให้ หรือรับความช่วยเหลือทางการเงินด้วยการรับหรือให้กู้ยืม ค้ำประกัน การให้สินทรัพย์เป็นหลักประกันหนี้สิน รวมถึงพฤติการณ์อื่นทำนองเดียวกัน ซึ่งเป็นผลให้บริษัท หรือคู่สัญญามีภาระหนี้ที่ต้องชำระต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่ร้อยละ 3 ของสินทรัพย์ที่มีตัวตนสุทธิของบริษัท หรือตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ การคำนวณภาระหนี้ดังกล่าว ให้เป็นไปตามวิธีการคำนวณมูลค่าของรายการที่เกี่ยวโยงกันตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการทำรายการที่เกี่ยวโยงกันโดยอนุโลม แต่ในการพิจารณาภาระหนี้ดังกล่าวให้นับรวมภาระหนี้ที่เกิดขึ้นในระหว่าง 1 ปีก่อนวันที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบุคคลเดียวกัน

(5) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทสังกัดอยู่ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ

(6) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใดๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมาย หรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่า 2 ล้านบาทต่อปีจากบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วย เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ

(7) ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่

(8) ไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทหรือบริษัทย่อย หรือไม่เป็นหุ้นส่วนที่มีนัยในห้างหุ้นส่วน หรือเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำ หรือถือหุ้นเกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทอื่นซึ่งประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทหรือบริษัทย่อย

(9) ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

ภายหลังได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระที่มีลักษณะเป็นไปตามข้อ (1) ถึง (9) แล้ว กรรมการอิสระอาจได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจการของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท โดยมีการตัดสินใจในรูปแบบขององค์คณะ (collective decision) ได้

บริษัทอาจแต่งตั้งบุคคลที่มี หรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือการให้บริการทางวิชาชีพเกินมูลค่าตามข้อ 4 หรือ 6 เป็นกรรมการอิสระได้ หากคณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาอย่างระมัดระวัง และมีความเห็นว่าการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระ และให้เปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้ในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นในวาระพิจารณาแต่งตั้งกรรมการอิสระด้วย

ก ลักษณะความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือการให้บริการทางวิชาชีพ ที่ทำให้บุคคลดังกล่าวมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ข เหตุผลและความจำเป็นที่ยังคงหรือแต่งตั้งให้บุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการอิสระ

ค ความเห็นของคณะกรรมการของบริษัทในการเสนอให้มีการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการอิสระ

2) กรรมการ

(1) กรรมการบริษัทต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

(2) กรรมการบริษัทต้องไม่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความเหมาะสมที่ได้รับการไว้วางใจให้บริหารกิจการที่มหาชนเป็นผู้ถือหุ้นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(3) เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในการบริหารงาน รวมถึงต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ

(4) มีเวลาอย่างเพียงพอที่จะอุทิศความรู้ ความสามารถเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้แก่บริษัทได้

การพิจารณากรรมการใหม่
ในปี 2563 บริษัทได้มีการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการใหม่ 2 คน ได้แก่ นายวินิจ ศิลามงคล และนายธีรนันท์ ศรีหงส์ เพื่อเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระ แทน นางชรินทร วงศ์ภูธร และ ศ.สำเริง เมฆเกรียงไกร ที่ลาออก โดยผ่านกระบวนการพิจารณาและสรรหาข้างต้น
การพิจารณากรรมการเดิม
สำหรับการพิจารณากรรมการเดิมที่หมดวาระประจำปีกลับเข้าดำรงตำแหน่ง คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาจะพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ อาทิเช่น ผลการปฏิบัติงาน จำนวนการเข้าประชุม ความต่อเนื่องในการบริหารงานและความชำนาญที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท

3) การสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง

(1) คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีแผนการสืบทอดตำแหน่งของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูงของบริษัท เพื่อรักษาความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุน องค์กร ตลอดจนพนักงานว่าการดำเนินงานของบริษัท จะได้รับการสานต่ออย่างทันท่วงทีหากตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารหรือผู้บริหารระดับสูงว่างลง

(2) คณะกรรมการบริษัทมอบหมายให้คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา ทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และแผนการสืบทอดตำแหน่ง และสรรหาประธานกรรมการบริหาร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และผู้บริหารระดับสูงตั้งแต่ระดับรองกรรมการผู้อำนวยการ (EVP) ขึ้นไป ที่รายงานตรงต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) ของบริษัท รวมทั้งจัดให้มีการทบทวนแผนการสืบทอดตำแหน่งเป็นประจำทุกปี และรายงานให้คณะกรรมการบริษัททราบ

4) การอบรมและร่วมสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้สำหรับกรรมการและผู้บริหาร

ในปี 2563 มีกรรมการและผู้บริหารของบริษัทได้เข้ารับการอบรมและร่วมสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้สำหรับกรรมการและผู้บริหาร ดังนี้

กรรมการ / ผู้บริหาร	หลักสูตรการอบรมหรือสัมมนา
1. นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ ประธานกรรมการ (กรรมการอิสระ)	- Intouch's Board Seminar 2020
2. นายวินิจ ศิลามงคล กรรมการอิสระ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ กรรมการกำหนดค่าตอบแทน และกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา	- Thaicom's Sharing session on "The Satellite Industry Landscape" by Delta Partners - Intouch's Board Seminar 2020
3. นางภัทรียา เบญจพลชัย กรรมการอิสระ ประธานคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา กรรมการกำหนดค่าตอบแทน และกรรมการตรวจสอบ	- Thaicom's Sharing session on "The Satellite Industry Landscape" by Delta Partners
4. นายธีรนันท์ ศรีหงส์ กรรมการอิสระ ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และประธานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ และกรรมการตรวจสอบ	- Intouch's Board Seminar 2020
5. นายสมประสงค์ บุญยะชัย กรรมการ	- Intouch's Board Seminar 2020
6. นายเอนก พนาอภิชน กรรมการ ประธานคณะกรรมการบริหาร กรรมการกำหนดค่าตอบแทน กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา และกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่	- Thaicom's Sharing session on "The Satellite Industry Landscape" by Delta Partners - Intouch's Board Seminar 2020 - หลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร วปอ.รุ่นที่ 62
7. นายเกว็ก บัค ไช กรรมการ และกรรมการบริหาร	- Thaicom's Sharing session on "The Satellite Industry Landscape" by Delta Partners - Intouch's Board Seminar 2020
8. นายอนันต์ แก้วร่วมวงค์ กรรมการ กรรมการบริหาร และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	- Thaicom's Sharing session on "The Satellite Industry Landscape" by Delta Partners - Intouch's Board Seminar 2020 - ผู้บริหารระดับสูง วตท. รุ่นที่ 30

กรรมการ / ผู้บริหาร	หลักสูตรการอบรมหรือสัมมนา
9. นางสาวยุพาพรรณ ปานเคลือบทอง เลขานุการบริษัท	- Intouch's Board Seminar 2020 - SET: การเปิดเผยข้อมูลและจัดทำแบบ 56-1 One Report (Organized by Intouch Group) - IOD: Company Secretary Forum - Virtual Board Meeting & the Evolving Role of Corporate Secretary
10. นายปฐมภพ สุวรรณศิริ รักษาการรองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และ หัวหน้าคณะผู้บริหารด้านการค้า	- INTOUCH's Board Seminar 2020 - Digital CEO ผู้นำการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล รุ่นที่ 3
11. นายอนุวัฒน์ สงวนทรัพยากร หัวหน้าคณะผู้บริหารด้านการเงิน	- Thaicom's Sharing session on "The Satellite Industry Landscape" by Delta Partners - Intouch's Board Seminar 2020
12. นายสลิล จารุจินดา หัวหน้าส่วนงานกฎหมายและกำกับดูแล	- SET: การเปิดเผยข้อมูลและจัดทำแบบ 56-1 One Report (Organized by Intouch Group) - Intouch's Board Seminar 2020
13. นางพรรณี นิวาศนันทร์ หัวหน้าฝ่ายงานการเงิน	- Thaicom's Sharing session on "The Satellite Industry Landscape" by Delta Partners - Intouch: ทิศทางเศรษฐกิจและตลาดทุน 2021 - Intouch's Board Seminar 2020

5) สรุปผลประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

ในปี 2563 เลขานุการบริษัทได้จัดส่งแบบประเมินผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการทั้งคณะและแบบประเมินผลการปฏิบัติงานโดยตนเองเป็นรายบุคคลให้แก่คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยทุกคณะ เพื่อทำการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี 2563 โดยมีหลักเกณฑ์และผลการประเมินการปฏิบัติงานดังนี้

ประเภทของคณะกรรมการ และเกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
คณะกรรมการบริษัท	
การประเมินทั้งคณะ รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 7 หัวข้อ ได้แก่ (1) นโยบายของคณะกรรมการ (2) โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ (3) บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (4) การเตรียมและดำเนินการประชุม (5) การทำหน้าที่ของกรรมการ (6) ความสัมพันธ์กับฝ่ายจัดการ (7) การพัฒนาตนเองของกรรมการและการพัฒนาผู้บริหาร	3.80 / 4.00
การประเมินตนเองรายบุคคล รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อ ได้แก่ (1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท (2) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับองค์กร (3) การประชุมคณะกรรมการ (4) ความสัมพันธ์กับคณะกรรมการ/คณะผู้บริหาร (5) การปฏิบัติหน้าที่ของท่านในฐานะกรรมการ	3.79 / 4.00

ประเภทของคณะกรรมการ และเกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
คณะกรรมการตรวจสอบ	
<u>การประเมินทั้งคณะ</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ (1) การทำหน้าที่โดยรวมของคณะกรรมการตรวจสอบ (2) การปฏิบัติหน้าที่เฉพาะด้านของคณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วย (2.1) การสอบทานให้บริษัทมีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเพียงพอ (2.2) การสอบทานด้านการควบคุมภายใน และความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน (2.3) การสอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท (2.4) พิจารณา คัดเลือก เสนอแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความเป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท (2.5) พิจารณารายการที่เกี่ยวโยงกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (2.6) จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท	2.98 / 4.00
<u>การประเมินตนเองรายบุคคล</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ (1) โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ ประกอบด้วย (1.1) กรรมการมีคุณสมบัติ ความรู้ และประสบการณ์ที่เหมาะสมกับธุรกิจของบริษัท (1.2) กรรมการมีคุณสมบัติ ความรู้ และประสบการณ์ที่เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับมอบหมาย (2) การประชุมของคณะกรรมการ ประกอบด้วย (2.1) กรรมการได้ศึกษาเอกสารและข้อมูลก่อนการประชุม (2.2) ระหว่างการประชุม กรรมการได้ให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุมอย่างเหมาะสม (2.3) กรรมการได้งดเว้นการเข้าร่วมประชุมและงดออกเสียงในรายการที่ตนเองมีส่วนได้เสีย (2.4) ประธานกรรมการหรือบุคคลที่ดำเนินการเป็นประธานในที่ประชุม ได้กำกับให้การประชุมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ (3) บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ประกอบด้วย (3.1) ได้ปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตามที่กฎหมาย กฎเกณฑ์ และกฎบัตร (Charter) ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (3.2) มีเวลาและทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับบริษัท (3.3) ไม่แทรกแซงการทำงานของฝ่ายจัดการ (3.4) มีการควบคุมและติดตามการดำเนินการของฝ่ายจัดการอย่างเหมาะสม (3.5) พัฒนาและเรียนรู้เพื่อเพิ่มทักษะในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ตลอดเวลา	3.88 / 4.00
คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	
<u>การประเมินทั้งคณะ</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อ ได้แก่ (1) ความพร้อมของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน (2) การกำหนดนโยบายและกระบวนการพิจารณา (3) การติดตามและการประเมินผล (4) การประชุมคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน (5) การทำหน้าที่ของประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	3.86 / 4.00
<u>การประเมินตนเองรายบุคคล</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 10 หัวข้อ ได้แก่ (1) ผลการดำเนินงานโดยรวมของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน (2) ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนตามกฎบัตร (3) การกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน (4) ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน (5) มีกระบวนการพิจารณากำหนดค่าตอบแทนสำหรับกรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่เหมาะสม สอดคล้องกับผลประกอบการธุรกิจและระดับค่าตอบแทนในอุตสาหกรรม (6) มีกระบวนการที่เหมาะสมในการประเมินประธานกรรมการบริหาร (7) จัดสรรเวลาในการพิจาณาเรื่องหลักเกณฑ์และกระบวนการ	3.87 / 4.00

ประเภทของคณะกรรมการ และเกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
พิจารณาที่เหมาะสม (8) มีการจัดสรรเวลาในการพิจารณาแนวทางแก้ไขหากไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเพียงพอ (9) มีการเตรียมตัวก่อนการประชุมทุกครั้ง (10) กรรมการสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระและปราศจากอคติ	
คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา	
<u>การประเมินทั้งคณะ</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อ ได้แก่ (1) ความพร้อมของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา (2) การกำหนดแนวทางและกระบวนการพิจารณา (3) การติดตามและการประเมินผล (4) การประชุมคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา (5) การทำหน้าที่ของประธานคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา	3.98 / 4.00
<u>การประเมินตนเองรายบุคคล</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 9 หัวข้อ ได้แก่ (1) ผลการดำเนินงานโดยรวมของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา (2) ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนตามกฎบัตร (3) การกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน (4) ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน (5) มีกระบวนการพิจารณาสรรหาและแต่งตั้งบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงอย่างรอบคอบสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และความต้องการของบริษัท (6) มีการพิจารณาทบทวนนโยบายการกำกับดูแลกิจการ รวมถึงนโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ (7) จัดสรรเวลาในการพิจารณานโยบายและหลักเกณฑ์ต่างๆ ของการกำกับดูแลกิจการอย่างเหมาะสมเพียงพอ (8) มีการเตรียมตัวก่อนการประชุม (9) กรรมการสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระและปราศจากอคติ	4.00 / 4.00
คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่	
<u>การประเมินทั้งคณะ</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ ได้แก่ (1) โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ (2) การดำเนินการประชุม (3) บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ (4) ความรู้และทักษะในการวิเคราะห์เฉพาะทาง	3.39 / 4.00
<u>การประเมินตนเองรายบุคคล</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 14 หัวข้อ ได้แก่ (1) ความพึงพอใจในเรื่องผลการดำเนินงานโดยรวม (2) ความพึงพอใจในเรื่องการดำเนินการแก้ไขปัญหาของคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ (3) ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนตามกฎบัตร (4) ความเข้าใจในกลยุทธ์ของบริษัท (5) ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน (6) การกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน (7) มีกระบวนการที่เหมาะสมในการประเมินผลงาน (8) จัดสรรเวลาในการพิจารณาในเรื่องนโยบายและทิศทางขององค์กรอย่างเพียงพอและเหมาะสม (9) จัดสรรเวลาในการพิจารณาในเรื่องผลการดำเนินการของบริษัทเพียงพอและเหมาะสม (10) จัดสรรเวลาในการพิจารณาในเรื่องแนวทางการแก้ไขการดำเนินงาน หากไม่เป็นไปตามกำหนดอย่างเพียงพอและเหมาะสม (11) กรรมการมีการเตรียมตัวก่อนการประชุมทุกครั้ง (12) กรรมการสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ (13) กรรมการสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างปราศจากอคติ (14) ประธานเปิดโอกาสและสนับสนุนให้กรรมการทุกท่านแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ	3.31 / 4.00

ประเภทของคณะกรรมการ และเกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
คณะกรรมการบริหาร	
<u>การประเมินทั้งคณะ</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ ได้แก่ (1) โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการบริหาร (2) การดำเนินการประชุม (3) บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ (4) ความรู้และทักษะในการวิเคราะห์เฉพาะทาง	3.60 / 4.00
<u>การประเมินตนเองรายบุคคล</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 14 หัวข้อ ได้แก่ (1) ความพึงพอใจในเรื่องผลการดำเนินงานโดยรวม (2) ความพึงพอใจในเรื่องการดำเนินการแก้ไขปัญหาของคณะกรรมการบริหาร (3) ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนตามกฎบัตร (4) ความเข้าใจในกลยุทธ์ของบริษัท (5) ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน (6) การกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน (7) มีกระบวนการที่เหมาะสมในการประเมินผลงาน (8) จัดสรรเวลาในการพิจารณาในเรื่องนโยบายและทิศทางขององค์กรอย่างเพียงพอและเหมาะสม (9) จัดสรรเวลาในการพิจารณาในเรื่องผลการดำเนินการของบริษัทเพียงพอและเหมาะสม (10) จัดสรรเวลาในการพิจารณาในเรื่องแนวทางการแก้ไขการดำเนินงาน หากไม่เป็นไปตามกำหนดอย่างเพียงพอและเหมาะสม (11) กรรมการมีการเตรียมตัวก่อนการประชุมทุกครั้ง (12) กรรมการสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ (13) กรรมการสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างปราศจากอคติ (14) ประธานเปิดโอกาสและสนับสนุนให้กรรมการทุกท่านแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ	3.57 / 4.00
คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	
<u>การประเมินทั้งคณะ</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อ ได้แก่ (1) องค์ประกอบและคุณภาพ (2) ความเข้าใจในธุรกิจ และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง (3) กระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติ (4) กิจกรรมการตรวจสอบ (5) กิจกรรมการสื่อสาร	3.61 / 4.00
<u>การประเมินตนเองรายบุคคล</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 12 หัวข้อ ได้แก่ (1) ความพึงพอใจในเรื่องผลการดำเนินงาน (2) ความพึงพอใจในเรื่องการดำเนินการแก้ไขปัญหา (3) ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎบัตร (4) ความเข้าใจในนโยบายการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรของบริษัท (5) ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน (6) การกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน (7) มีกระบวนการที่เหมาะสมในการประเมินผลงาน (8) จัดสรรเวลาในการพิจารณาในเรื่องการบริหารความเสี่ยงขององค์กรอย่างเพียงพอและเหมาะสม (9) จัดสรรเวลาในการพิจารณาในเรื่องการบริหารความเสี่ยงมาตรการบรรเทาความเสี่ยงที่สำคัญอย่างเพียงพอและเหมาะสม (10) จัดสรรเวลาในการพิจารณาในเรื่องแนวทางการแก้ไขการดำเนินงาน หากไม่เป็นไปตามกำหนดอย่างเพียงพอและเหมาะสม (11) กรรมการมีการเตรียมตัวก่อนการประชุมทุกครั้ง (12) กรรมการสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ	3.61 / 4.00
คณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน	
<u>การประเมินทั้งคณะ</u> รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 6 หัวข้อ ได้แก่ (1) ด้านความพร้อมของคณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน (2) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (3) ด้านการบริหารความเสี่ยง (4) ด้านกรอบ	3.89 / 4.00

ประเภทของคณะกรรมการ และเกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
การดำเนินงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (5) ด้านการประชุมคณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน (6) ด้านการทำหน้าที่ของประธานคณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน	
คณะกรรมการจัดการ	
การประเมินทั้งคณะ รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ ได้แก่ (1) โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการจัดการ (2) การดำเนินการประชุม (3) บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ (4) ความรู้และทักษะในการวิเคราะห์เฉพาะทาง	3.73 / 4.00
การประเมินตนเองรายบุคคล **รูปแบบหลักเกณฑ์การประเมินแบ่งออกเป็น** 13 **หัวข้อ ได้แก่** (1) ท่านมีความพึงพอใจในเรื่องผลการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการโดยรวม (2) ท่านมีความพึงพอใจในเรื่องการดำเนินการแก้ไขปัญหาของคณะกรรมการจัดการ (3) ท่านมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนตามกฎบัตรของคณะกรรมการจัดการ (4) ท่านมีความเข้าใจในกลยุทธ์ของบริษัท (5) คณะกรรมการจัดการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (6) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการกำหนดไว้ชัดเจน (7) การประเมินผลงานของคณะกรรมการจัดการมีกระบวนการที่เหมาะสม (8) กรรมการจัดการได้จัดสรรเวลาในการพิจารณาในเรื่องผลการดำเนินการของบริษัทอย่างเพียงพอและเหมาะสม (9) กรรมการจัดการได้จัดสรรเวลาในการพิจารณาในเรื่องแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานหากไม่เป็นไปตามที่กำหนดของบริษัทอย่างเพียงพอและเหมาะสม (10) กรรมการจัดการมีการเตรียมตัวก่อนการประชุมทุกครั้ง (11) กรรมการจัดการสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ (12) กรรมการจัดการสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างปราศจากอคติ (13) ประธานคณะกรรมการจัดการเปิดโอกาส และสนับสนุนให้กรรมการทุกท่านแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ	3.65 / 4.00

6) **การประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร** (Chief Executive Officer)

บริษัทมอบหมายให้คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นผู้ดำเนินการ จัดการประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นประจำทุกปี โดยใช้บรรทัดฐานที่ได้ตกลงกันไว้ล่วงหน้าตามเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งผลปฏิบัติงานทางการเงิน และผลงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

เกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร แบ่งเป็น 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง การประเมินผลด้านภาวะผู้นำ

ส่วนที่สอง การประเมินด้านการบริหารจัดการด้านการเงิน

ส่วนที่สาม การประเมินด้านทักษะและทัศนคติ

ส่วนที่สี่ การประเมินด้านความสำเร็จของงานที่สำคัญตามเป้าหมายในระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา

ส่วนที่ห้า การประเมินด้านการตัดสินใจที่สำคัญในรอบระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา

ส่วนที่หก การประเมินด้านความเตรียมพร้อมสำหรับความท้าทายที่สำคัญในอนาคต

ส่วนที่เจ็ด การประเมินด้านอื่นๆ

ทั้งนี้ ผลการประเมินดังกล่าวจะนำไปสู่การพิจารณาค่าตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหารในแต่ละปี และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

8.1.2 การเข้าร่วมประชุมและการจ่ายค่าตอบแทนคณะกรรมการรายบุคคล

1) การเข้าร่วมประชุม

คณะกรรมการทุกท่านให้ความสำคัญและอุทิศเวลาในการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อยที่ตนดำรงตำแหน่งอยู่ รวมทั้งการเข้าประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี โดยตารางด้านล่างแสดงข้อมูลการเข้าประชุมผู้ถือหุ้น การประชุมคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อยของกรรมการแต่ละท่านในปี 2563

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง	การเข้าร่วมประชุม / การประชุมทั้งหมด (ครั้ง)								
		การประชุมสามัญผู้ถือหุ้น	การประชุมคณะกรรมการบริษัท	คณะกรรมการตรวจสอบ	คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการลงทุน	คณะกรรมการสรรหา	คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่	คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	คณะกรรมการอื่นๆ
1. นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์	ประธานกรรมการและกรรมการอิสระ	✓	14/14							
2. นายวินิจ ศิลามงคล[1]	กรรมการอิสระ ประธานกรรมการตรวจสอบ และกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา	✓	8/8[1]	8/8[1]		3/3[1]				
3. นางภัทรียา เบญจพลชัย[2]	กรรมการอิสระ ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา กรรมการตรวจสอบ และกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	✓	13/14	10/10		4/4				
4. นายธีรนันท์ ศรีหงส์[3]	กรรมการอิสระ ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ประธานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ และกรรมการตรวจสอบ	✓	8/8[3]	8/8[3]				4/4		
5. นายสมประสงค์ บุญยะชัย	กรรมการ	✓	13/14							

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง	การเข้าร่วมประชุม / การประชุมทั้งหมด (ครั้ง)								
		การประชุมสามัญผู้ถือหุ้น	การประชุมคณะกรรมการบริษัท	คณะกรรมการตรวจสอบ	คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา	คณะกรรมการบริหาร	คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่	คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	คณะกรรมการพัฒนาอย่างยั่งยืน
6. นายเอนก พนาอภิชน[4]	กรรมการ ประธานคณะกรรมการบริหาร กรรมการกำหนดค่าตอบแทน กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา และกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่	✓	14/14		2/2[4]	3/3[4]	13/13	4/4		
7. นายเกว็ก บัค ไช	กรรมการ และกรรมการบริหาร	✓	13/14				13/13			
8. นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์	กรรมการ กรรมการบริหาร และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	✓	14/14				13/13	4/4	4/4	2/2
9. ดร. ภูเวียง ประคำมินทร์	กรรมการ	✓	13/14							
10. นายไพบูลย์ ภานุวัฒนวงศ์	กรรมการบริหาร						13/13			

หมายเหตุ

(1) นายวินิจ ศิลามงคล ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ และ กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

(2) นางภัทรียา เบญจพลชัย ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา และกรรมการกำหนดค่าตอบแทน มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

(3) นายธีรนันท์ ศรีหงส์ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และประธานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

(4) นายเอนก พนาอภิชน ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา กรรมการกำหนดค่าตอบแทน และกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

ทั้งนี้ สำหรับการประชุมกันเองระหว่างกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร ประจำปี 2563 ได้กำหนดวันประชุมไว้เป็นวันที่ 29 มกราคม 2563 เพื่อให้สอดคล้องกับวาระการประชุม คือ การประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ประจำปี 2563 และแนวทางการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของบริษัทเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น

2) ค่าตอบแทนกรรมการ

2.1 หลักเกณฑ์ในการกำหนดนโยบายค่าตอบแทน

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนของบริษัทพิจารณาหลักเกณฑ์ในการกำหนดนโยบายค่าตอบแทน ค่าตอบแทนของคณะกรรมการ พิจารณาจากหน้าที่ ความรับผิดชอบ และผลการปฏิบัติงานของกรรมการ โดยประธานกรรมการ และประธานคณะกรรมการตรวจสอบ ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มตามหน้าที่ และความรับผิดชอบ รวมทั้งพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าตอบแทนกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในประเภท ขนาด ที่ใกล้เคียงกัน โดยจำนวนของค่าตอบแทนต้องสามารถจูงใจ และรักษากรรมการที่มีคุณภาพให้อยู่กับบริษัทได้ ซึ่งกรรมการของบริษัทมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งค่าตอบแทน ได้แก่ เงินเดือน เบี้ยประชุม เบี้ยเลี้ยงเดินทางต่างประเทศกรณีไปปฏิบัติหน้าที่ และโบนัส โดยการจ่ายค่าตอบแทนทั้งหมดต้องได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท

สำหรับค่าตอบแทนกรรมการในปี 2563 นั้น ที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2563 ได้มีมติอนุมัติกำหนดงบประมาณค่าตอบแทนให้แก่คณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท ภายในวงเงินไม่เกิน 20,000,000 บาท ทั้งนี้ นโยบายค่าตอบแทนกรรมการของบริษัทนั้น บริษัทจะจ่ายค่าตอบแทนให้กับประธานกรรมการ กรรมการอิสระ และกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร ในรูปแบบของค่าตอบแทนรายเดือน เบี้ยประชุมกรรมการ และโบนัส ดังนี้

กรรมการ	ค่าตอบแทนรูปตัวเงิน ปี 2563 (บาท)		
	ค่าตอบแทนรายเดือน	เบี้ยประชุม (ครั้งละ)	โบนัส
คณะกรรมการบริษัท			
ประธานกรรมการ	250,000	✗	✓
กรรมการ	50,000	25,000	✓
คณะกรรมการตรวจสอบ			
ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ	25,000	25,000	✓
กรรมการตรวจสอบ	✗	25,000	✓
คณะกรรมการบริหาร			
ประธานคณะกรรมการบริหาร	25,000	25,000	✓
กรรมการบริหาร	✗	25,000	✓
คณะกรรมการชุดย่อยอื่น ๆ			
ประธานคณะกรรมการ	10,000	25,000	✓
กรรมการ	✗	25,000	✓

หมายเหตุ

(1) ประธานกรรมการบริษัทจะไม่ได้รับเบี้ยประชุมในการประชุมคณะกรรมการบริษัทอีก และในกรณีที่ประธานกรรมการบริษัทไปดำรงตำแหน่งประธานกรรมการหรือกรรมการในคณะกรรมการชุดย่อยอื่นๆ จะไม่ได้ค่าตอบแทนและเบี้ยประชุมใดๆ

(2) ประธานกรรมการบริษัทได้รับสิทธิประโยชน์อื่นได้แก่ รถประจำตำแหน่งพร้อมคนขับ (ซึ่งค่าใช้จ่ายบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบ ไม่ได้รวมกับงบประมาณที่ขออนุมัติจากผู้ถือหุ้น)

(3) กรรมการบริษัทที่เป็นผู้บริหารของบริษัทจะไม่ได้รับค่าตอบแทนในฐานะกรรมการ

(4) กรรมการบริษัทจะได้รับเบี้ยเลี้ยงในกรณีที่ต้องเดินทางไปปฏิบัติงานให้บริษัทตามอัตราที่บริษัทกำหนด

[5] กรรมการบริษัทจะได้รับค่าเบี้ยประกันชีวิตและค่าเบี้ยประกันสุขภาพประจำปี (ซึ่งค่าใช้จ่ายบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบ ไม่ได้รวมกับงบประมาณที่ขออนุมัติจากผู้ถือหุ้น)

สำหรับปี 2563 ค่าตอบแทนรวมที่เป็นตัวเงิน สำหรับประธานกรรมการ กรรมการอิสระ กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 15,716,250 บาท ซึ่งประกอบด้วย ค่าตอบแทนรายเดือน เบี้ยประชุม และโบนัส ทั้งนี้ กรรมการบริษัทที่เป็นผู้บริหารไม่ได้รับค่าตอบแทนในฐานะเป็นกรรมการบริษัท โดยมีรายละเอียดแยกเป็นรายบุคคล ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง	ค่าตอบแทนรายเดือนรวมทั้งปี 2563 (บาท)	ค่าเบี้ยประชุมรวมทั้งปี 2563 (บาท)	โบนัส (บาท)
1. นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์	ประธานกรรมการ และกรรมการอิสระ	3,000,000	-	877,500
2. นายวินิจ ศิลามงคล [1]	กรรมการอิสระ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ และกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา	687,500	525,000	604,180
3. นางภัทรียา เบญจพลชัย	กรรมการอิสระ ประธานคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา กรรมการตรวจสอบ และกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	763,333	700,000	650,320
4. นายธีรนันท์ ศรีหงส์ [1]	กรรมการอิสระ ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ประธานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ และกรรมการตรวจสอบ	641,667	500,000	464,750
5. นายสมประสงค์ บุญยะชัย	กรรมการ	600,000	400,000	607,500
6. นายเกว็ก บัค ไช	กรรมการ และกรรมการบริหาร	600,000	700,000	607,500
7. ดร. ภูเวียง ประคำมินทร์	กรรมการ	600,000	325,000	607,500
8. นางชรินทร วงศ์ภูธร [1]	กรรมการอิสระ ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และกรรมการตรวจสอบ	172,000	300,000	142,750
9. ศ.สำเรียง เมฆเกรียงไกร [1]	กรรมการอิสระ ประธานคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา และกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	172,000	325,000	142,750
รวม		**7,236,500**	**3,775,000**	**4,704,750**

หมายเหตุ

(1) นายวินิจ ศิลามงคล และนายธีรนันท์ ศรีหงส์ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ แทนนางชรินทร วงศ์ภูธรและศาสตราจารย์สำเริง เมฆเกรียงไกร ที่ลาออกจากตำแหน่ง มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 มติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทวาระ ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

ทั้งนี้ ในปี 2563 นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ กรรมการอิสระของบริษัท ได้รับค่าตอบแทนจากการดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระในบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทใหญ่ของบริษัท เป็นเงินจำนวน 3,752,950 บาท

8.1.3 การกำกับดูแลบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

คณะกรรมการของบริษัทใช้อำนาจในการกำกับดูแลบริษัทย่อยและบริษัทร่วม โดยใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหารงาน ตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ และมติที่ประชุมของผู้ถือหุ้นของบริษัท ซึ่งจะทำการบริหารงานผ่านที่ประชุมคณะกรรมการ โดยการพิจารณาและอนุมัติ และ/หรือ ให้อำนาจแก่คณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ และ/หรือ มอบอำนาจให้แก่บุคคลใดแล้วแต่กรณี เพื่อการบริหารงาน โดยการส่งตัวแทนไปนั้นจะต้องเป็นไปตามสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท อย่างไรก็ตาม การดำเนินการบริหารนั้นจะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริษัทซึ่งจะต้องเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรักษาผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นอย่างสูงสุดเป็นสำคัญ

คณะกรรมการบริษัทจะกำกับดูแลโดยการมอบอำนาจให้กรรมการ และ/หรือ ผู้บริหาร เข้าไปเป็นตัวแทนของบริษัทย่อย และ/หรือ บริษัทร่วม โดยจะมีมาตรการและขั้นตอนในการบริหารจัดการผ่านคณะกรรมการบริษัท ซึ่งคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา จะทำการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการ และ/หรือ ผู้บริหาร แล้วแต่กรณี ผ่านที่ประชุมคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา เพื่อพิจารณาเลือกบุคคลที่เห็นสมควร แล้วจึงนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาและแต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริษัทย่อย และ/หรือ บริษัทร่วมต่อไป

ทั้งนี้ กรรมการ และ/หรือ ผู้บริหาร ที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าว จะต้องดำเนินการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายไว้ โดยจะต้องยึดหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จรรยาบรรณ และนโยบายต่างๆ ของบริษัท ที่ได้มีการวางไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งยึดถือผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น และบริษัทเป็นหลัก โดยไม่สามารถดำเนินการใดๆ อันขัดต่อวัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท รวมถึงจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระบบควบคุมภายใน อีกทั้งการดำเนินงานในกิจการบริหารจะต้องเป็นไปตามแบบแผนที่ดีโดยไม่ขัดต่อนโยบายของบริษัทในเรื่องต่างๆ อาทิเช่น วิธีการปฏิบัติในการออกเสียงในแต่ละวาระ ขั้นตอนการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลไกการกำกับดูแล

การเปิดเผยข้อมูลสำหรับฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน การทำรายการกับบุคคลที่เกี่ยวโยงกัน การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สิน รวมถึงระบบควบคุมภายในของบริษัทย่อยที่ประกอบธุรกิจหลักและมีความเหมาะสม รัดกุม เพียงพอ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และหลักกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการกำกับดูแลที่ดี และแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

8.1.4 การติดตามให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแนวปฏิบัติในการกำกับดูแลกิจการ

บริษัทและคณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไว้ในนโยบายการกำกับดูแลกิจการและคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างแท้จริง เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันระหว่างผู้มีส่วนได้เสียในกลุ่มต่างๆ ทั้งผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า เจ้าหนี้ คู่แข่ง ตลอดจนชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยรวมอย่างเหมาะสม ตามบทบาทหน้าที่ และตอบสนองผลประโยชน์ที่เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย อีกทั้งยังได้คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและการต่อต้านการทุจริต

ซึ่งบริษัทได้ให้ความสำคัญและตระหนักดีว่าความรับผิดชอบดังกล่าวถือเป็นหัวใจของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยในปีที่ผ่านมา บริษัทได้มีการติดตามเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามการกำกับดูแลกิจการที่ดีคลอบคลุม 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. **การป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์** (Conflict of Interests)

คณะกรรมการตระหนักถึงการดำเนินธุรกิจที่อาจจะทำให้กรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงาน เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และอาจเป็นผลให้ขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ในคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท โดยในรอบปีที่ผ่านมา จากการสอบทานโดยส่วนงานตรวจสอบภายในและคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่ปรากฏกรณีที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในบริษัท

2. **การใช้ข้อมูลภายในเพื่อผลประโยชน์**

บริษัทมีการดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายในให้เป็นไปตามกฎหมายและกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในคู่มือจรรยาบรรณ และนโยบายการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยห้ามมิให้ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับ นำข้อมูลบริษัทไปเปิดเผยหรือนำไปใช้ส่วนตน หรือกระทำการที่อาจมีการขัดแย้งทางผลประโยชน์ หากฝ่าฝืนบริษัทถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรงและกำหนดบทลงโทษขั้นสูงสุด

บริษัทยังกำหนดให้ผู้บริหาร และพนักงาน ซึ่งอยู่ในหน่วยงานที่ทราบข้อมูลภายในหลีกเลี่ยง หรืองดการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในช่วงระยะเวลา 1 เดือน ก่อนการเปิดเผยงบการเงินให้แก่สาธารณชน นอกจากนี้ บริษัทได้ให้ความรู้และความเข้าใจแก่ผู้บริหารในระดับต่างๆ เกี่ยวกับภาระหน้าที่ในการรายงานการถือครองหลักทรัพย์และการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทตน คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 รวมทั้ง บทลงโทษและตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนการสนับสนุนข้อมูลให้กับบริษัทในเครือ บริษัทได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล เช่น การขอหนังสือข้อตกลงในการเก็บรักษาความลับและการห้ามถ่ายข้อมูลเอกสารโดยไม่ได้รับอนุญาต

นอกจากนี้ บริษัทมีการกำหนดและจัดชั้นความลับในการจัดการข้อมูล เพื่อปฏิบัติตามระเบียบการบริหารจัดการข้อมูลความลับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน ผู้ถือหุ้น คู่ค้า และผู้มีส่วนได้เสีย ในการจัดการข้อมูลให้มีความปลอดภัย และเป็นแนวทางปฏิบัติให้กับผู้บริหาร พนักงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการข้อมูลตามระดับชั้นความลับ โดยระเบียบฉบับนี้ บริษัทได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 27001 โดยปรับให้เหมาะสมกับบริบทของบริษัท นอกจากนี้ บริษัทยังมีนโยบายด้านความปลอดภัยด้านระบบสารสนเทศ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติควบคู่กันไปอีกด้วย รวมทั้งได้มีการปรับปรุงคู่มือจรรยาบรรณ ในเรื่อง การใช้ข้อมูลภายใน และการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัท เพื่อส่งเสริมให้มีการปฏิบัติสอดคล้องกับนโยบายการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท

ทั้งนี้ บริษัทได้กำหนดให้คณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัททราบถึงหน้าที่ในการรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของตนเอง คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะในบริษัท ต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการหรือผู้บริหาร และทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ดังกล่าวต้องรายงานต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่มีการซื้อ ขาย โอน หรือรับโอนหลักทรัพย์นั้น ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ อีกทั้ง ในปี 2562 บริษัทได้มีการแก้ไขนโยบายการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท โดยเพิ่มเติมให้มีการแจ้งล่วงหน้าก่อนการซื้อขายหลักทรัพย์ ดังนี้ “บุคคลที่บริษัทกำหนดทุกคนที่มีความประสงค์ที่จะซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัทจะต้องแจ้งคณะกรรมการบริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 1 วันก่อนทำการซื้อขาย”

นอกจากนี้ บริษัทยังได้กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัทรายงานการถือหลักทรัพย์และการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ต่อคณะกรรมการบริษัทเป็นประจำทุกไตรมาส โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 การถือหลักทรัพย์ของกรรมการและผู้บริหารของบริษัท เป็นดังนี้

รายชื่อกรรมการและผู้บริหาร	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)								
	หุ้นสามัญ (หุ้น)			ใบสำคัญแสดงสิทธิ (หน่วย)			หุ้นกู้ (หน่วย)		
	31 ธ.ค. 62	31 ธ.ค. 63	เพิ่ม / (ลด)	31 ธ.ค. 62	31 ธ.ค. 63	เพิ่ม / (ลด)	31 ธ.ค. 62	31 ธ.ค. 63	เพิ่ม / (ลด)
นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-
คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายวินิจ ศิลามงคล[1]	-	-	-	-	-	-	-	-	-
คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นางภัทรียา เบญจพลชัย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายธีรนันท์ ศรีหงส์[1]	-	-	-	-	-	-	-	-	-
คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายสมประสงค์ บุญยะชัย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายเกว็ก บัค ไช	-	-	-	-	-	-	-	-	-
คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายเอนก พนาอภิชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-

รายชื่อกรรมการและผู้บริหาร	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)								
	หุ้นสามัญ (หุ้น)			ใบสำคัญแสดงสิทธิ (หน่วย)			หุ้นกู้ (หน่วย)		
	31 ธ.ค. 62	31 ธ.ค. 63	เพิ่ม / (ลด)	31 ธ.ค. 62	31 ธ.ค. 63	เพิ่ม / (ลด)	31 ธ.ค. 62	31 ธ.ค. 63	เพิ่ม / (ลด)
คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ดร. ภูเวียง ประคำมินทร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-
คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ

(1) นายวินิจ ศิลามงคล และนายธีรนันท์ ศรีหงส์ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ แทนนางชวินทร วงศ์ภูธรและศ.สำเริง เมฆเกรียงไกร ที่ลาออกจากตำแหน่ง มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 มติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทวาระ ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

3. การต่อต้านการทุจริต

บริษัทต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และถือปฏิบัติตามกฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตในประเทศไทย รวมถึงบริษัทในกลุ่มที่ดำเนินธุรกิจในต่างประเทศ โดยบริษัทได้จัดทำนโยบายต่อต้านการทุจริต พร้อมทั้งกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลเพื่อป้องกันและติดตามความเสี่ยงจากการทุจริต สำหรับเป็นแนวปฏิบัติของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัททุกคน และมีการสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมให้พนักงานทุกคนของบริษัทปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว

โดยในปี 2556 บริษัทได้เข้าร่วมลงนามในคำประกาศเจตนารมณ์ “แนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต” ในโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (Private Sector Collective Action Coalition Against Corruption : CAC) ซึ่งดำเนินการโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย ด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใส และมีความตั้งมั่นที่จะสนับสนุนและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่น โดยเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2557 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ได้พิจารณาและอนุมัติให้นำส่งแบบประเมินตนเอง โดยคณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาและสอบทานข้อมูลแล้ว เพื่อเข้าร่วมในการตรวจรับรองการเป็นสมาชิกแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตภายในไตรมาสที่ 4 ของปี 2557 โดยคณะกรรมการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต ได้มีมติให้บริษัทได้รับการรับรองการเป็นสมาชิกแนวร่วมโครงการฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2558

ต่อมาในปี 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 14/2560 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2560 ได้พิจารณาและอนุมัติให้บริษัทยื่นต่ออายุการรับรองการเป็นสมาชิกแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต

และในปี 2561 บริษัทได้รับการรับรองเป็นสมาชิกแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตตามโครงการการสร้างแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (CAC) ต่อเนื่องเป็นวาระที่ 2 หลังจากได้รับการรับรองครั้งแรกในปี 2558

โดยในปี 2563 บริษัทได้ดำเนินการเพื่อต่อต้านการทุจริตให้แก่พนักงาน ผ่านการอบรมและทดสอบความรู้ความ

เข้าใจในเรื่องการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งเป็นหัวข้อหนึ่งในคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท ผ่านระบบ E-learning และในปีที่ผ่านมาไม่มีการตรวจพบกรณีทุจริตภายในองค์กรแต่อย่างใด

ทั้งนี้ บริษัทได้มีการเปิดนโยบายฉบับนี้ไว้ในเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.thaicom.net หัวข้อ การกำกับดูแลกิจการที่ดี > นโยบายการกำกับดูแลกิจการ > การต่อต้านการทุจริต

4. **การแจ้งเบาะแส** (Whistleblowing)

บริษัทยึดมั่นในการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ ถูกต้อง และโปร่งใส บริษัทจึงมุ่งมั่นที่จะปกป้องการดำเนินงานและทรัพย์สินต่างๆ จากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการประพฤติที่ขัดต่อคู่มือจรรยาบรรณและการทุจริตต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อชื่อเสียงหรือมูลค่าของผู้ถือหุ้นของบริษัท ดังนั้น บริษัทจึงได้จัดทำนโยบายรับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิดและการทุจริตขึ้น เพื่อกำหนดช่องทางในการรายงานและสนับสนุนให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียให้ข้อมูลและรายงานเบาะแสการกระทำผิดหรือการทุจริตใดๆ ที่เกิดขึ้นในบริษัท รวมถึงได้กำหนดกระบวนการขั้นตอนในการจัดการกับเรื่องที่ได้รับร้องเรียน การคุ้มครองผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้ข้อมูล และการรักษาความลับ

ช่องทางในการแจ้งเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิดและการทุจริต

1. เมื่อพนักงานพบเห็นหรือมีเหตุอันควรเชื่อโดยสุจริตว่ามีการกระทำผิดหรือการทุจริตเกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับบริษัทหรือบริษัทในกลุ่ม ต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ตั้งแต่ระดับผู้จัดการทราบโดยทันที ไม่ว่าด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร หากไม่ได้รับการพิจารณาให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นไปจนถึงระดับหัวหน้าส่วนงาน/ สายงาน

2. หากอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สะดวกใจที่จะแจ้งต่อผู้บังคับบัญชา หรือสงสัยว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารของบริษัทเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด พนักงานสามารถเลือกที่จะแจ้งผ่านช่องทาง ดังนี้

2.1 หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน E-mail: headofia@thaicom.net

2.2 ผู้จัดการฝ่ายกลยุทธ์งานบุคคล E-mail: headofhr@thaicom.net

2.3 Ethical Hotline ใน Intranet ของบริษัท ซึ่งข้อมูลจะถูกส่งผ่านโดยตรงไปยัง ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน และหัวหน้าหน่วยงานทรัพยากรบุคคล

2.4 ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ (เป็นกรรมการภายนอกที่มีความเป็นอิสระ) หรือ คณะกรรมการของบริษัท ตามที่อยู่ดังนี้

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

63/21 ถนนรัตนาธิเบศร์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

หรือส่ง E-mail มาที่ headofac@thaicom.net

3. ในกรณีที่ผู้บริหารระดับสูงที่เป็นผู้บริหารระดับฝ่าย หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือหัวหน้าหน่วยงานทรัพยากรบุคคล เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดหรือการทุจริต ให้แจ้งถึงประธานคณะกรรมการตรวจสอบ หรือคณะกรรมการบริษัท

4. ผู้บังคับบัญชา หรือหน่วยงานต่างๆ ตามข้อ 1 และ/หรือ 2 เมื่อได้รับแจ้งว่ามีการกระทำผิดและการทุจริต รวมทั้งหากพบว่ามีการกระทำผิดหรือการทุจริตใดๆ เกิดขึ้น ให้แจ้งหน่วยงานตรวจสอบภายในของบริษัท (หรือหน่วยงานตรวจสอบภายในของสายงานธุรกิจที่ตนเองสังกัด) ภายใน 7 วันทำการ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการสอบสวนที่กำหนด

5. สำหรับบุคคลภายนอก สามารถแจ้งข้อร้องเรียนและเบาะแสได้ทางเว็บไซต์ www.thaicom.net ในหัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการที่ดี” > “รับข้อร้องเรียนและแจ้งเบาะแส” โดยข้อมูลการร้องเรียนและเบาะแสจะถูกส่งไปยัง

5.1 ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

5.2 หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน

5.3 หัวหน้าหน่วยงานทรัพยากรบุคคล

การดำเนินการของบริษัทเมื่อได้รับข้อร้องเรียน

1. เมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนหรือเบาะแสการกระทำผิดและการทุจริตผ่านทางช่องทางต่างๆ ที่บริษัทกำหนด ให้ดำเนินการประเมินและตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับในเบื้องต้นให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับเรื่องร้องเรียนหรือเบาะแสการกระทำผิดหรือการทุจริต

- หากตรวจสอบข้อเท็จจริงและพบว่ามีมูลการกระทำผิดหรือการทุจริต ให้หน่วยงานตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเสนอคณะกรรมการจรรยาบรรณ และผู้มีอำนาจตามที่ระบุไว้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
- หากตรวจสอบและพบว่าไม่มีมูลข้อเท็จจริงใดๆ ตามที่ร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแส ให้หน่วยงานตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย แจ้งกลับไปยังผู้ร้องเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

2. คณะกรรมการสอบสวนจะต้องสอบสวนผู้ถูกกล่าวหา ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา รวมทั้งบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง และจัดทำรายงานผลการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน นับจากวันที่ได้รับทราบหนังสือแต่งตั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็นซึ่งไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ ให้คณะกรรมการสอบสวน รายงานเหตุผลที่ทำให้การสอบสวนล่าช้า เพื่อขอขยายเวลาต่อผู้ที่ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ครั้งละไม่เกิน 30 วัน

3. เมื่อดำเนินการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนจัดทำรายงานผลการสอบสวนเสนอต่อผู้ที่ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และจัดทำสำเนาส่งให้ประธานคณะกรรมการบริหาร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร หัวหน้าหน่วยงานการเงิน หัวหน้าหน่วยงานบัญชี หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน หัวหน้าหน่วยงานทรัพยากรบุคคล หัวหน้าหน่วยงานกฎหมาย และผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่ละกรณี รวมทั้งคณะกรรมการพิจารณาลงโทษทางวินัยในกรณีที่พบว่ามีการกระทำผิดทางวินัย

4. ในกรณีที่ผู้ที่ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและ/หรือหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในเห็นว่าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำผิดและการทุจริตไม่ชัดเจน หรือไม่ครบถ้วน ให้ผู้ที่ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งการให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติม หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนชุดใหม่เพื่อดำเนินการสอบสวนได้ตามที่เห็นสมควร

การลงโทษทางวินัยและการดำเนินการทางกฎหมาย

1. คณะกรรมการพิจารณาลงโทษทางวินัยจะต้องพิจารณาลักษณะการกระทำผิดวินัยและกำหนดบทลงโทษทางวินัยกับผู้กระทำผิด และเสนอให้ผู้มีอำนาจตามที่ได้ระบุไว้อนุมัติให้ดำเนินการลงโทษทางวินัยกับผู้กระทำผิดภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับรายงานผลการสอบสวน

2. เมื่อมีการอนุมัติให้ดำเนินการลงโทษทางวินัยแล้ว ให้หน่วยงานทรัพยากรบุคคลจัดทำคำสั่งลงโทษทางวินัยเสนอให้ผู้มีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในนโยบายอำนาจอนุมัติ (Approval Authority Policy) อนุมัติคำสั่งดังกล่าวก่อน

ดำเนินการลงโทษทางวินัยกับผู้กระทำผิด และแจ้งคำสั่งลงโทษทางวินัยกับผู้กระทำผิด รวมทั้งให้ผู้กระทำผิดลงนามรับทราบคำสั่งลงโทษดังกล่าว

3. ในกรณีที่การกระทำผิดหรือการทุจริตใดๆ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน ชื่อเสียง ภาพลักษณ์ของบริษัท หรือเป็นการปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมาย ให้คณะกรรมการพิจารณาลงโทษทางวินัยเสนอผู้มีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในนโยบายอำนาจอนุมัติ (Approval Authority Policy) ของบริษัท เป็นผู้พิจารณาตัดสินว่าจะดำเนินคดีทางแพ่งและ/หรือคดีอาญาต่อผู้กระทำผิด โดยอาจร่วมพิจารณากับหัวหน้าหน่วยงานกฎหมาย หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

<u>การแจ้งผลกับผู้ร้องเรียน</u>

บริษัทจะแจ้งความคืบหน้าและผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนการกระทำผิดและการทุจริตให้กับผู้ร้องเรียนที่ได้เปิดเผยชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ อีเมล์ หรือช่องทางติดต่ออื่นๆ ไว้ อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งด้วยเหตุผลความจำเป็นในเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลและรักษาความลับ บริษัทอาจไม่สามารถให้ข้อมูลในรายละเอียดเกี่ยวกับการสอบสวนหรือการลงโทษทางวินัย

<u>การคุ้มครองผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้ข้อมูล</u>

1. บริษัทจะไม่ยินยอมให้มีการข่มขู่ คุกคาม ผู้ร้องเรียน รวมถึงผู้ที่ให้ความร่วมมือ หรือความช่วยเหลือในการสอบสวนด้วยเจตนาสุจริต บริษัทจะให้ความคุ้มครองและห้ามพนักงานหรือผู้บริหารของบริษัทเลิกจ้าง พักงาน ลงโทษทางวินัย หรือขู่ว่าจะดำเนินการต่างๆ จากการที่พนักงานให้ข้อมูลเรื่องการกระทำผิดหรือการทุจริต หากผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนดังกล่าวจะถูกลงโทษทางวินัย

2. หากผู้ร้องเรียนเห็นว่าตนอาจเดือดร้อนเสียหาย สามารถร้องขอมาตรการคุ้มครองได้ตลอดเวลา และบริษัทอาจให้ความคุ้มครองเพิ่มเติมเป็นพิเศษตามความเหมาะสม โดยจะพิจารณาจากระดับความร้ายแรงและความสำคัญของเรื่องที่ร้องเรียน ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนถูกข่มขู่ คุกคาม ให้รายงานต่อหัวหน้าหน่วยงานทรัพยากรบุคคลโดยทันที ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานทรัพยากรบุคคลจะทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้ข้อมูล ตามนโยบายฉบับนี้

3. กรณีผู้ร้องเรียนเป็นพนักงานซึ่งให้ข้อมูลการกระทำผิดหรือการทุจริตด้วยเจตนาสุจริต แม้ว่าภายหลังบริษัทได้ดำเนินการสอบสวนแล้วและพบว่าไม่มีการกระทำผิดตามที่ได้ร้องเรียน บริษัทจะไม่ดำเนินการลงโทษใดๆ กับพนักงานที่ให้ข้อมูล อย่างไรก็ตาม หากผลการสอบสวนพบว่าไม่มีมูลข้อเท็จจริงใดๆ ตามที่ร้องเรียน และได้ทำด้วยเหตุเจตนาให้ร้าย หรือจงใจให้เกิดผลที่เป็นอันตราย หรือให้ข้อมูลเท็จ บริษัทจะพิจารณาดำเนินการลงโทษพนักงานตามข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งมีบทลงโทษตั้งแต่ ตักเตือนด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร พักงาน จนถึงให้ออกจากงาน รวมทั้งพิจารณาดำเนินคดีตามกฎหมาย

<u>การรักษาความลับ</u>

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการรับร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิดหรือการทุจริต ต้องเก็บรักษาข้อมูลที่ได้รับมาไว้เป็นความลับ ไม่เปิดเผยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามความจำเป็นในการปฏิบัติงานเท่านั้นหรือเป็นการปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด

2. ห้ามนำรายงานผลการสอบสวนไปเปิดเผยแก่บุคคลใด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการสร้างความเสียหายต่อชื่อเสียงของบุคคลผู้ถูกกล่าวหาหากภายหลังพบว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ และเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางกฎหมายที่อาจเกิดขึ้นกับบริษัท

โดยในปีที่ผ่านมาไม่พบเบาะแสและกรณีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตหรือละเมิดนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท

8.2 รายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบในรอบปีที่ผ่านมา

8.2.1 จำนวนครั้งการเข้าประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง	การประชุม	หมายเหตุ
		การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ (การเข้าประชุม/สิทธิในการประชุม)	
1. นายวินิจ ศิลามงคล[1]	ประธานกรรมการตรวจสอบและกรรมการอิสระ	8/8[1]	ดำรงตำแหน่งไม่เต็มปี
2. นางภัทรียา เบญจพลชัย	กรรมการตรวจสอบและกรรมการอิสระ	10/10	
3. นายธีรนันท์ ศรีหงส์[1]	กรรมการตรวจสอบและกรรมการอิสระ	8/8[1]	ดำรงตำแหน่งไม่เต็มปี

หมายเหตุ

[1] นายวินิจ ศิลามงคล และนายธีรนันท์ ศรีหงส์ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ แทนนางชรินทร วงศ์ภูธรและศ.สำเริง เมฆเกรียงไกร ที่ลาออกจากตำแหน่ง มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 มติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทวาระ ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563 เนื่องจากทั้งสองท่านดำรงตำแหน่งไม่เต็มปี แต่เข้าร่วมการประชุมครบตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

8.2.2 รายงานผลการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบ และรายชื่อกรรมการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	สรุปหน้าที่และความรับผิดชอบหลักที่สำคัญ
คณะกรรมการตรวจสอบ นายวินิจ ศิลามงคล (ประธาน) นางภัทรียา เบญจพลชัย นายธีรนันท์ ศรีหงส์	คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่หลักในการช่วยสนับสนุนคณะกรรมการบริษัทให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบในการกำกับดูแลเรื่องต่างๆ ดังนี้ 1) ความถูกต้องของรายงานทางการเงิน 2) ความเพียงพอและมีประสิทธิผลของระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน 3) การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท 4) คุณสมบัติ ผลการปฏิบัติงานและความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี 5) การปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ภายใต้ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎบัตรที่อนุมัติโดยคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้ สำหรับข้อมูลจำนวนการเข้าประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ สามารถพิจารณาได้จาก หัวข้อ 8.1.2 การเข้าประชุมกรรมการ ข้างต้น และรายละเอียดการดำเนินงานประจำปี ปรากฏในเอกสารแนบ 5

สรุปผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการชุดย่อยอื่น ๆ

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดย่อยที่รายงานตรงต่อคณะกรรมการบริษัท จำนวน 5 คณะ เพื่อทำหน้าที่แบ่งเบาภาระความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งคณะกรรมการชุดย่อยแต่ละชุดจะปฏิบัติหน้าที่

ตามกฎบัตรซึ่งกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนและได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท โดยคณะกรรมการชุดย่อยจะช่วยให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ ที่มีความเชี่ยวชาญต่อคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการชุดย่อยแต่ละคณะ รวมทั้งหน้าที่ความรับผิดชอบหลักที่สำคัญและผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา สรุปได้ดังนี้

คณะกรรมการชุดย่อย และรายชื่อกรรมการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	สรุปหน้าที่และความรับผิดชอบหลักที่สำคัญ
คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน นายธีรนันท์ ศรีหงส์ (ประธาน) นางภัทรียา เบญจพลชัย นายเอนก พนาอภิชน	คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการบริษัทในการดูแลเรื่องค่าตอบแทนของคณะกรรมการและผู้บริหาร รวมถึงการพิจารณาผลการประเมินการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และผู้บริหารระดับสูง ตลอดจนพิจารณาหลักเกณฑ์ นโยบายค่าตอบแทนที่เหมาะสม สอดคล้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัท เพื่อเป็นการจูงใจและรักษาผู้นำองค์กรที่มีคุณภาพไว้กับบริษัท ทั้งนี้ สำหรับข้อมูลจำนวนการเข้าประชุมของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน สามารถพิจารณาได้จาก หัวข้อ 8.1.2 การเข้าประชุมกรรมการ ข้างต้น และรายละเอียดการดำเนินงานประจำปี ปรากฏในเอกสารแนบ 5
คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา นางภัทรียา เบญจพลชัย (ประธาน) นายวินิจ ศิลามงคล นายเอนก พนาอภิชน	คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการบริษัทในการพิจารณาเรื่องกระบวนการสรรหา รวมถึงดูแลด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท และการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างเหมาะสม และถูกต้องตามหลักการ โดยมีหน้าที่หลักในการสรรหากรรมการ ทบทวนองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท การพิจารณาแผนการสืบทอดตำแหน่ง และดูแลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัท รวมถึงดูแลให้บริษัทมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตราฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการดำเนินงานในด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ สำหรับข้อมูลจำนวนการเข้าประชุมของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา สามารถพิจารณาได้จาก หัวข้อ 8.1.2 การเข้าประชุมกรรมการและรายละเอียดการดำเนินงานประจำปี ปรากฏในเอกสารแนบ 5
คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ นายธีรนันท์ ศรีหงส์ (ประธาน) นายเอนก พนาอภิชน นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์	คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการบริษัทในการกำกับดูแลกลยุทธ์ด้านการพัฒนาธุรกิจใหม่ รวมถึงการร่วมลงทุน การควบรวมกิจการ ที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจดาวเทียม และทบทวน การดำเนินงานด้านการลงทุนและการพัฒนาธุรกิจใหม่ เพื่อให้มั่นใจว่ามีความสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของบริษัทในด้านธุรกิจใหม่

คณะกรรมการชุดย่อย และรายชื่อกรรมการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	สรุปหน้าที่และความรับผิดชอบหลักที่สำคัญ
	ทั้งนี้ สำหรับข้อมูลจำนวนการเข้าประชุมของคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ สามารถพิจารณาได้จาก หัวข้อ 8.1.2 ข้างต้น และรายละเอียดการดำเนินงานประจำปี ปรากฏในเอกสารแนบ 5
คณะกรรมการบริหาร นายเอนก พนาอภิชน (ประธาน) นายเกว็ก บัคไช นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์ นายไพบูลย์ ภานุวัฒนวงศ์	คณะกรรมการบริหารหน้าที่ช่วยคณะกรรมการบริษัทในการให้พิจารณากลยุทธ์ เป้าหมาย แผนธุรกิจของบริษัท รวมทั้งการติดตามผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัท และกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธะกิจ กลยุทธ์ และนโยบายของคณะกรรมการบริษัท กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับของบริษัท และเงื่อนไขพันธะสัญญาที่ผูกพันบริษัท ทั้งนี้ สำหรับข้อมูลจำนวนการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริหาร สามารถพิจารณาได้จาก หัวข้อ 8.1.2 การเข้าประชุมกรรมการและรายละเอียดการดำเนินงานประจำปี ปรากฏในเอกสารแนบ 5

9. การควบคุมภายในและรายการระหว่างกัน

9.1 การควบคุมภายใน

คณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลให้มั่นใจว่า บริษัทมีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิผล และมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง โดยบริษัทได้นำมาตรฐานการควบคุมภายในระดับสากล และแนวปฏิบัติที่ออกโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และแบบประเมินการควบคุมภายในของ The Committee of Sponsoring Organization of the Threadway Commission (COSO) มาใช้ในการพัฒนาระบบควบคุมภายในของบริษัท เพื่อให้แน่ใจว่าบริษัทจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและฝ่ายจัดการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการออกแบบและนำระบบควบคุมภายในที่ดีไปใช้ปฏิบัติ นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่สอบทานความมีประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในอย่างน้อยปีละครั้ง และเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติก่อนที่จะรายงานให้ผู้ถือหุ้นทราบ

การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง

<u>การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน</u>

บริษัทได้จัดทำระบบควบคุมภายในตามแนวทางของ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งได้ใช้กรอบโครงสร้างการควบคุมภายในของ COSO (Internal Control Framework) โดยมีองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ดังนี้

1) สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) สภาพแวดล้อมการควบคุม ประกอบด้วยมาตรฐาน กระบวนการและโครงสร้างต่างๆ ซึ่งเป็นรากฐานของการควบคุมภายในทั่วทั้งบริษัท ทั้งนี้คณะกรรมการบริษัทได้ให้ความสำคัญในเรื่องการควบคุมภายใน และการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน โดยองค์ประกอบหลักของสภาพแวดล้อมการควบคุมของบริษัท มีดังนี้

- คณะกรรมการบริษัทมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและได้แสดงถึงความเชี่ยวชาญและความชำนาญในการทำหน้าที่กำกับดูแล คณะกรรมการบริษัทยังได้กำหนดเรื่องที่เป็นอำนาจอนุมัติของคณะกรรมการบริษัทและเรื่องที่มอบอำนาจการอนุมัติให้แก่ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและฝ่ายบริหารไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม
- คณะกรรมการบริษัทและฝ่ายบริหารในทุกระดับชั้นได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของคุณค่าความซื่อสัตย์และมีจริยธรรมผ่านการบังคับบัญชา การกระทำและพฤติกรรมซึ่งช่วยสนับสนุนให้ระบบการควบคุมภายในสามารถทำหน้าได้ตามที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังได้จัดทำคู่มือประมวลจรรยาบรรณขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติให้แก่กรรมการ ฝ่ายบริหารและพนักงาน
- ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหาร ได้จัดโครงสร้างองค์กร สายการรายงาน และการมอบอำนาจไว้อย่างชัดเจน รวมถึงกำหนดความรับผิดชอบในเรื่องการควบคุมภายในไว้ในทุกระดับของบริษัท ทั้งนี้มีการสอบทานความเหมาะสมของเรื่องดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ
- กำหนดให้มีขั้นตอนในการจูงใจ พัฒนา และรักษาพนักงานที่มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งมีวิธีการประเมินผลและการให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม

2) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) บริษัทดำเนินธุรกิจภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางธุรกิจของบริษัท ความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัท การทุจริตที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกบริษัท ได้มีการระบุและประเมินไว้ทั่วทั้งบริษัท เพื่อกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม

ทั้งนี้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนของบริษัทเป็นเจ้าของความเสี่ยง ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการระบุ และประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานที่ตนเองรับผิดชอบ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนธุรกิจประจำปี การบริหารงานและการตัดสินใจประจำวัน รวมถึงกระบวนการบริหารโครงการต่างๆ

3) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) บริษัทได้จัดให้มีกิจกรรมการควบคุมผ่านทางนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติงานต่างๆ และนำระบบการจัดการคุณภาพของ ISO มาปรับใช้กับการควบคุมการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะช่วยให้มั่นใจว่าการควบคุมต่างๆของฝ่ายบริหารที่ได้นำไปปฏิบัตินั้น สามารถจัดการความเสี่ยงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัท กิจกรรมการควบคุมของบริษัทจะถูกดำเนินการในทุกระดับขององค์กร ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการทางธุรกิจและภายใต้สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี ซึ่งรวมถึง อำนาจการอนุมัติ การสอบทาน การกระทบยอด การแบ่งแยกหน้าที่ และการสอบทานผลการดำเนินงาน

4) สารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล (Information & Communication) บริษัทจัดทำและใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพจากทั้งภายในและภายนอก เพื่อสนับสนุนให้การควบคุมภายในสามารถทำหน้าที่ได้ตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งสื่อสารข้อมูลต่างๆ ซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์และความรับผิดชอบต่อการควบคุมภายในที่จำเป็นต่อการสนับสนุนให้การควบคุมภายในสามารถทำหน้าที่ได้ตามที่กำหนดให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องภายในบริษัท ตลอดจนสื่อสารข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องแก่บุคคลภายนอก

นอกจากนี้ บริษัทยังได้นำนโยบายการรับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิดและการทุจริตมาใช้ ซึ่งได้กำหนดช่องทางที่ปลอดภัยและเป็นความลับสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนในการร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการกระทำผิดและการทุจริตต่อบริษัท โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะสอบทานรายงานการรับแจ้งข้อมูลการกระทำผิดและการทุจริตเป็นประจำทุกไตรมาส

5) กิจกรรมการติดตาม (Monitoring Activities) บริษัทได้จัดให้มีกิจกรรมการติดตามประเมินผล เพื่อให้มั่นใจว่าองค์ประกอบต่างๆของการควบคุมภายในยังคงมีอยู่และทำหน้าที่ได้ตามที่กำหนด โดยผู้จัดการของแต่ละสายงานทำหน้าที่ติดตามประเมินผลการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผู้จัดการของแต่ละสายงานเป็นผู้มีความสามารถและมีความรู้อย่างเพียงพอที่จะเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการประเมิน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับอย่างระมัดระวัง นอกจากนี้ บริษัทยังได้จัดตั้งแผนกงานตรวจสอบภายในขึ้น เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนคณะกรรมการตรวจสอบในการกำกับดูแลระบบการควบคุมภายใน โดยมีหน้าที่สำคัญคือการทำให้มั่นใจอย่างอิสระว่าการควบคุมภายในมีอย่างเพียงพอและมีประสิทธิผล

ทั้งนี้ข้อบกพร่องของการควบคุมภายในจะมีการสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงผู้บริหารที่รับผิดชอบ คณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัท อย่างทันเวลา เพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว

คณะกรรมการบริษัทได้ประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในตามองค์ประกอบหลักทั้ง 5 ด้าน โดยใช้แบบประเมินของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และแบบประเมินการควบคุมภายในของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) ประกอบกับรายงานของแผนกงานตรวจสอบภายใน และรายงานของผู้สอบบัญชี เห็นว่าบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพียงพอและมีประสิทธิผล รวมทั้งมีระบบการติดตาม ที่สามารถป้องกันทรัพย์สินของบริษัทและบริษัทย่อยจากการที่กรรมการหรือผู้บริหารนำไปใช้โดยมิชอบหรือโดยไม่มีอำนาจได้ ทั้งนี้การทำธุรกรรมต่างๆ ได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจจัดการ มีการบันทึกบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วนเพื่อให้งบการเงินมีความน่าเชื่อถือ และมีระบบการจัดเก็บเอกสารสำคัญที่ช่วยให้กรรมการ ผู้สอบบัญชี และผู้มีอำนาจตามกฎหมายสามารถตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาอันควร

บริษัทได้จัดให้มีแผนกงานตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบและมีกฎบัตรที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการทบทวนกฎบัตรเป็นประจำทุกปี เพื่อทำ

หน้าที่ให้ความเชื่อมั่นว่า การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการกำกับดูแลกิจการมีประสิทธิผล และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันมีผู้ตรวจสอบภายในที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพที่ได้รับการรับรองจากสถาบันต่างๆ เช่น Certified Internal Auditor (CIA) และ Certified Public Accountants (CPA)

แผนกงานตรวจสอบภายในได้จัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี โดยนำผลการบริหารความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร ทิศทางและกลยุทธ์ของบริษัท และการประเมินความเสี่ยงของแผนกงานตรวจสอบภายใน มาใช้ประกอบการจัดทำดังกล่าว และได้ดำเนินการตรวจสอบตามแผนงานที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบ โดยได้นำมาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในมาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถเข้าถึงข้อมูลและตรวจสอบส่วนงานต่างๆ ได้โดยไม่มีข้อจำกัดและรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริษัท ประธานคณะกรรมการบริหาร และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร เพื่อให้เกิดการแก้ไข ป้องกัน และปรับปรุงได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม

<u>การบริหารความเสี่ยง</u>

บริษัทได้นำคู่มือและแนวทางการบริหารความเสี่ยงของกลุ่มบริษัทอินทัชมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของบริษัท และได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงที่ประกอบด้วยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องจากส่วนงานต่างๆ เพื่อรับผิดชอบการบริหารความเสี่ยงของบริษัท

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้ออกแบบกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับ แนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงกรอบการบริหารความเสี่ยงของ COSO โดยนำมาปรับให้เข้ากับการกำหนดวิสัยทัศน์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกในการตอบสนองวิสัยทัศน์ การกำหนดพันธกิจและวัตถุประสงค์ การกำหนดกลยุทธ์ และการกำหนดตัวชี้วัดสำหรับแผนการปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ รวมทั้งได้ประเมินวิเคราะห์ความเสี่ยงซึ่งอาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบที่เป็นสาระสำคัญ เพื่อจัดทำแผนจัดการความเสี่ยง ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้ติดตามการบริหารความเสี่ยง และรายงานผลต่อคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส

นอกจากนี้บริษัทจัดให้บริษัทย่อยที่อยู่ในต่างประเทศมีการประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยง

นอกจากนี้บริษัทได้ดำเนินการให้บริษัทย่อยในต่างประเทศมีการประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยงครบทุกบริษัทและมีการทบทวนการบริหารความเสี่ยงของบริษัทร่วมอื่นที่บริษัทได้ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 20 ได้แก่ บริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและกระบวนการจากส่วนกลางอันจะทำให้การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2 ความเห็นของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการควบคุมภายใน

บริษัท ดีลอยท์ ทู้ช โธมัทสุ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด ซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบงบการเงินประจำปี 2563 ของบริษัท ได้ให้ความเห็นว่าไม่พบข้อบกพร่องที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับระบบควบคุมภายในด้านรายงานทางการเงินของบริษัทแต่อย่างใด ระบบควบคุมภายในของบริษัทมีความเหมาะสมเพียงพอและมีประสิทธิผล

3.3 หัวหน้างานตรวจสอบภายใน (Internal Audit) และหัวหน้างานกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัท (Compliance)

(1) หัวหน้าแผนกงานตรวจสอบภายในของบริษัทคือ นางสาวนงลักษณ์ อัครคหสิน จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นผู้ตรวจสอบภายในที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพที่ได้รับการรับรองจากสถาบันผู้ตรวจสอบสากล ได้แก่ Certified Internal Auditor (CIA) นอกจากนี้ ยังเป็นผู้มีความชำนาญในหลายด้าน เช่น การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบ

เห็นสมควรว่าหัวหน้าแผนกงานตรวจสอบภายในที่ได้รับแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ทั้งในด้านวุฒิการศึกษา คุณวุฒิด้านวิชาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน รวมถึงการอบรมที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมเพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าแผนกงานตรวจสอบภายในของบริษัทอย่างมีประสิทธิภาพ

หัวหน้างานกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัท (compliance) คือ นายสลิล จารุจินดา ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายงานกฎหมายและกำกับดูแล

(2) กฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท ได้ระบุแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การแต่งตั้ง ถอดถอน โยกย้าย การให้ความดีความชอบ และการเลิกจ้างหัวหน้าแผนกงานตรวจสอบภายใน หรือหน่วยงานอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของบริษัทนั้น จะต้องได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท โดยเป็นไปตามขอบเขตและอำนาจหน้าที่ในกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งได้มีการสอบทานและปรับปรุงเป็นประจำทุกปี (รายเอียดของกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบสามารถดูได้ที่ www.thaicom.net หัวข้อ เกี่ยวกับเรา > การกำกับดูแลกิจการที่ดี > คณะกรรมการชุดย่อย

9.2 รายการระหว่างกัน

ในรอบปี 2563 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายการระหว่างกันกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งกับบริษัทและบริษัทย่อย โดยมีรายละเอียดดังนี้

บริษัทที่เกี่ยวข้อง/ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกัน สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค. 2563 (ล้านบาท) งบการเงินรวม	เหตุผลและความจำเป็นของการทำรายการ
บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) (อินทัช) / เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัท ถือหุ้น 41.13% และมีกรรมการร่วมกัน - ประกอบธุรกิจด้านการลงทุนโดยการเข้าถือหุ้นและเข้าไปบริหารงานในบริษัทต่าง ๆ	1. ค่าใช้จ่าย - ค่าบำรุงรักษาระบบสารสนเทศ	2.42	บริษัทใช้บริการ การบำรุงรักษาระบบสารสนเทศที่ดำเนินการโดยอินทัช เพื่อให้ระบบการจัดการสอดคล้องกับนโยบายของกลุ่มบริษัท
	2. ลูกหนี้อื่น	0.23	
	3. เจ้าหนี้การค้า	0.10	
บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) (ซีเอสแอล) / บริษัทย่อยในกลุ่มเอไอเอส - ประกอบธุรกิจให้บริการศูนย์ข้อมูลอินเตอร์เน็ตและบริการรับ-ส่งผ่านดาวเทียมเพื่อการสื่อสาร	1. ค่าใช้จ่าย - บริษัทใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแอพพลิเคชั่น	2.10	บริษัทใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแอพพลิเคชั่น ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจปกติ โดยจ่ายค่าบริการตามสัญญาและเงื่อนไขทางการค้าปกติเช่นเดียวกับบุคคลภายนอก
	- กลุ่มบริษัทจ่ายค่าบริการอินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ	0.74	กลุ่มบริษัทใช้บริการอินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจปกติ โดยจ่ายค่าบริการตามสัญญาและเงื่อนไขทางการค้าปกติเช่นเดียวกับบุคคลภายนอก
	2. เจ้าหนี้การค้า	1.90	

บริษัทที่เกี่ยวข้อง/ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค. 2563 (ล้านบาท) งบการเงินรวม	เหตุผลและความจำเป็นของการทำรายการ
บริษัท ไอ.ที. แอพพลิเคชั่นส์ แอนด์ เซอร์วิส จำกัด (ไอทีเอเอส) / มีอินทัช ถือหุ้นอยู่ 99.99% - ให้บริการโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และบริการอื่นที่เกี่ยวเนื่อง	1. ค่าใช้จ่าย - กลุ่มบริษัทใช้บริการด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลบัญชีและบริการด้านการให้คำปรึกษา	7.08	กลุ่มบริษัทใช้บริการโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลทางบัญชีรวมถึงการให้คำปรึกษาซึ่งเป็นการสนับสนุนธุรกิจปกติ โดยคิดค่าบริการใกล้เคียงกับราคาของบริษัทอื่นที่ให้บริการในลักษณะเดียวกัน
บริษัท เซนนิงตัน อินเวสเม้นท์ พีทีอี ลิมิเต็ด (เซน)/ บริษัทถือหุ้นใน เซน ร่วมกับ Asia Mobile Holdings Pte Ltd.”AMH” ในสัดส่วน 51% : 49% - เป็นบริษัทถือเงินลงทุนในธุรกิจให้บริการโทรคมนาคม	1. รายได้อื่น - บริษัทรับจ้างให้คำปรึกษา โดย เซนต้องจ่ายค่าที่ปรึกษาและบริหารงานเป็นรายเดือน โดยค่าบริการกำหนดจากต้นทุนของผู้บริหารและพนักงานที่ให้คำปรึกษาและบริหารงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัทในกลุ่ม	7.48	เป็นนโยบายในการกำกับดูแลบริษัทย่อยของบริษัท เพื่อให้การควบคุมเป็นประโยชน์สูงสุด
	2. รายได้ทางการเงิน - ดอกเบี้ยรับ	76.34	บริษัทให้ความช่วยเหลือทางการเงินในรูปแบบของเงินให้กู้ยืม อัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บถูกคำนวณจากต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นจริงบวกด้วยส่วนต่าง เสมือนทำรายการกับบุคคลภายนอก
	3. เงินให้กู้ยืมระยะยาว	1,751.72	
	4. ลูกหนี้อื่น	34.57	

บริษัทที่เกี่ยวข้อง/ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค. 2563 (ล้านบาท) งบการเงินรวม	เหตุผลและความจำเป็นของการทำรายการ
บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวร์ค จำกัด (เอดับบลิวเอ็น)/ บริษัทย่อยในกลุ่มเอไอเอส - ให้บริการโทรคมนาคม บริการโครงข่ายโทรคมนาคม	1. รายได้		
	- รายได้จากการให้เช่าช่องสัญญาณดาวเทียมบนดาวเทียมไทยคม	57.43	บริษัทเป็นผู้ให้บริการเช่าช่องสัญญาณดาวเทียม ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจปกติ โดยคิดค่าบริการตามสัญญาและเงื่อนไขทางการค้าปกติเช่นเดียวกับบุคคลภายนอก
	- รายได้อื่น	2.96	กลุ่มบริษัทใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รวมถึงค่าบริการอื่นผ่านช่องทางโทรศัพท์ เพื่อสนับสนุนธุรกิจปกติ อัตราค่าบริการเป็นราคาตลาดเสมือนทำรายการกับบุคคลภายนอก
	2. ค่าใช้จ่าย	0.76	
	- กลุ่มบริษัทจ่ายเงินค่าใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้กับผู้บริหารและพนักงานและอื่น ๆ		
	- ค่าใช้จ่ายอื่น	0.03	
	3. ลูกหนี้การค้าและรายได้ค้างรับ	8.62	
	4. เจ้าหนี้การค้าและค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	0.06	
บริษัท ไฮ ช็อปปิ้ง จำกัด (ไฮ ช็อปปิ้ง) / มีอินทัชเป็นผู้ถือหุ้นใน ไฮ ช็อปปิ้ง ร่วมกับ บริษัท ฮุนได โฮมช็อปปิ้ง เน็ตเวิร์ค คอร์ปอเรชั่น (ฮุนได โฮมช็อปปิ้ง) ในสัดส่วน 51% : 49% - ประกอบธุรกิจโฮมช็อปปิ้งในประเทศไทย	1. รายได้		
	- รายได้จากการให้บริการแพร่ภาพออกอากาศรายการโทรทัศน์ และบริการระบบทีวีไกด์	9.57	บริษัทย่อย (ดีทีวี เซอร์วิส) มีรายได้จากการให้บริการแพร่ภาพออกอากาศรายการโทรทัศน์ และบริการระบบทีวีไกด์ ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจปกติ โดยคิดค่าบริการตามสัญญาและเงื่อนไขทางการค้าปกติเช่นเดียวกับบุคคลภายนอก
	- รายได้อื่น	0.19	
	2. เงินรับล่วงหน้าค่าสินค้า	0.91	
	3. หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1.74	

บริษัทที่เกี่ยวข้อง/ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกัน สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค. 2563 (ล้านบาท) งบการเงินรวม	เหตุผลและความจำเป็นของการทำรายการ
กิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกัน	1. รายได้		
	- รายได้จากการให้บริการส่งสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม	5.50	บริษัทย่อย (ทีซี บรอดคาสติ้ง) มีรายได้จากการรับจ้างดำเนินการให้บริการส่งสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม โดยคิดค่าบริการตามสัญญาและเงื่อนไขทางการค้าโดยปกติเช่นเดียวกับบุคคลภายนอก
	- รายได้จากการให้บริการอื่น ๆ	4.13	
	2. ค่าใช้จ่าย		
	- ค่าใช้จ่ายอื่น	0.14	
	3. ลูกหนี้การค้า	1.18	

ความจำเป็นและความสมเหตุสมผลของรายการ

ในปี 2563 บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (บริษัท) มีรายการกับบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน โดยแสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ตรวจสอบแล้ว ข้อ 4 ในงบการเงินประจำปี 2563 ซึ่งตรวจสอบแล้วโดยผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต ได้สรุปรายการกับบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกันในการทำรายการดังกล่าวว่า รายการที่บริษัทมีกับบริษัทในกลุ่มอินทัช และกลุ่ม Singtel เช่น บริษัทย่อย การร่วมค้า ผู้บริหาร และกิจการอื่นที่อินทัช Singtel และบริษัท มีอิทธิพลอย่างมีสาระสำคัญ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม จะแสดงเป็นรายการกับบุคคล หรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท

บริษัทคิดราคาซื้อขายสินค้าและบริการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกันตามสัญญาและเงื่อนไขทางการค้าโดยปกติเช่นเดียวกับบุคคลภายนอก สำหรับรายการที่มีนัยสำคัญและต้องดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งรายการดังกล่าวคณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานรายการและได้ให้ความเห็นว่าเป็นรายการที่สมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์ต่อบริษัท

มาตรการขั้นตอนการอนุมัติการทำรายการระหว่างกัน

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีเป้าหมายในการประกอบการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ถือหุ้น มีนโยบายการเปิดเผยข้อมูลให้แก่นักลงทุนอย่างเพียงพอ รวมทั้งยึดถือปฏิบัติตามระเบียบ ข้อกำหนด และกฎหมายต่าง ๆ ในประเทศที่บริษัทประกอบการอยู่ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับรายการระหว่างกลุ่มบริษัทกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นไปอย่างโปร่งใส ลดความขัดแย้งทางผลประโยชน์และสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และเป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ในอันที่จะทำให้ผู้ลงทุนมีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจลงทุนได้ บริษัทจึงกำหนดแนวทางการทำรายการระหว่างกลุ่มบริษัทกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาทำรายการดังรายละเอียดต่อไปนี้

การทำรายการระหว่างกันของบริษัท และบริษัทย่อย กับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง บริษัทจะพิจารณาดำเนินการเสมือนหนึ่งทำรายการกับบุคคลภายนอก (Arm's length basis) เพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทโดยจะต้องมีเงื่อนไขการค้า

ที่มีราคาและเงื่อนไขที่เป็นธรรมและไม่ก่อให้เกิดการถ่ายเทผลประโยชน์ ในกรณีที่ไม่ชัดเจนว่าราคาระหว่างกันเข้าข่าย Arm's length basis หรือไม่ จะต้องนำเสนอรายการดังกล่าวหารือต่อคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อขอความเห็นชอบก่อนทำรายการ

บริษัทมีการมอบอำนาจอนุมัติวงเงินแก่ผู้บริหารตามลำดับขั้น โดยจะกำหนดอำนาจของผู้มีสิทธิอนุมัติตามวงเงินที่กำหนด อย่างไรก็ตาม บริษัทห้ามมิให้กรรมการและผู้บริหารที่มีส่วนได้เสียหรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์โดยส่วนตัวเป็นผู้อนุมัติทำรายการที่เกี่ยวโยงกันซึ่งตนมีส่วนได้เสีย และกรรมการที่มีส่วนได้เสียในการตกลงเข้าทำรายการที่เกี่ยวโยงกันต้องไม่เข้าร่วมประชุมและไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุม โดยคณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่สอบทานการทำรายการระหว่างบริษัท หรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวโยงกันและให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตาม การทำรายการระหว่างบริษัทกับบริษัทที่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งมีสัดส่วนการถือหุ้นต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การเปิดเผยการเข้าทำรายการที่เกี่ยวโยงกันของบริษัทจดทะเบียน

การทำรายการระหว่างกันพึงกระทำได้ตามปกติเนื่องจากเป็นการทำรายการตามปกติธุรกิจและตามเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไปเสมือนลูกค้าภายนอกทั่วไปโดยปกติ รวมทั้งราคาหรือค่าตอบแทนอยู่ในกรอบซึ่งต้องได้รับอนุมัติตามระเบียบปฏิบัติทางการเงินของบริษัทและต้องทบทวนกระบวนการคัดเลือกผู้ขายและผู้ผลิต (Vendor selection process) อยู่เสมอ เพื่อให้แน่ใจว่าบริษัท ได้เปิดโอกาสแก่ผู้ประกอบการนอกกลุ่ม ซึ่งอาจให้ผลประโยชน์แก่บริษัทมากกว่า และเป็นแหล่งภายนอกสำหรับการเปรียบเทียบราคาและเงื่อนไขทางการค้า

บริษัททำการเปิดเผยข้อมูลรายการระหว่างกันโดยยึดแนวปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีไทย ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และตามระเบียบปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ฝ่ายกฎหมายและกำกับดูแล (Legal and Compliance) และฝ่ายบัญชีจะนำเสนอรายการที่เกี่ยวโยงกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) เพื่อสอบทานและให้ความเห็นต่อความจำเป็นและความสมเหตุสมผลของรายการว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทหรือไม่ ก่อนรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทต่อไป นอกจากนี้ ฝ่ายบัญชีจะนำเสนอรายการระหว่างกันทุก ๆ เดือนเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

นโยบายหรือแนวโน้มการทำรายการระหว่างกันในอนาคต

ในอนาคตบริษัทอาจมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าทำรายการระหว่างกัน ทั้งที่เป็นรายการทางการค้าตามปกติธุรกิจและรายการที่ไม่เป็นไปตามการค้าปกติธุรกิจ โดยการเข้าทำรายการดังกล่าวจะตั้งอยู่บนเงื่อนไข ราคาที่สมเหตุสมผล และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท ทั้งนี้ บริษัทจะปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดและปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการทำรายการที่เกี่ยวโยงกัน และการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ที่สำคัญของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทย่อย บริษัทจะทำการเปิดเผยรายการระหว่างกันไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีของบริษัท

100000
10000
8000
6000
4000
2000
Jan
Feb
Mar
Apr
May
Jun
Jul
Aug
Sep
Oct
Nov
Dec

งบการเงิน

รายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินประจำปี 2563

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่องบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และงบการเงินรวมของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย รวมถึงข้อมูลสารสนเทศทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปี งบการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป โดยเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสมและถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และใช้ดุลยพินิจอย่างระมัดระวังและประมาณการที่ดีที่สุดในการจัดทำรวมทั้งให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นและนักลงทุนทั่วไปอย่าง

คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีระบบบริหารความเสี่ยง รวมถึงให้มีและดำรงรักษาไว้ซึ่งระบบควบคุมภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิผลเพื่อให้มั่นใจได้อย่างมีเหตุผลว่าข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินตลอดจนเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตหรือการดำเนินการที่ผิดปกติอย่างมีสาระสำคัญ

ในการนี้คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อทำหน้าที่สอบทานนโยบายการบัญชีและคุณภาพของรายงานทางการเงินสอบทานระบบการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน ระบบการบริหารความเสี่ยง ตลอดจนพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลรายการระหว่างกันโดยความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องนี้ปรากฏในรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งแสดงไว้ในรายงานประจำปีแล้ว

งบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท และงบการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยได้รับการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีของบริษัท คือ บริษัท ดีลอยท์ ทู้ช โธมัสสุ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด ในการตรวจสอบนั้นทางคณะกรรมการบริษัทได้สนับสนุนข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถตรวจสอบและแสดงความเห็นได้ตามมาตรฐานการสอบบัญชี โดยความเห็นของผู้สอบบัญชีได้ปรากฏในรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งแสดงไว้ในรายงานประจำปีแล้ว

คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่าระบบการควบคุมภายในของบริษัทโดยรวมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และสามารถสร้างความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลได้ว่างบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และงบการเงินรวมของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ โดยถือปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์)	(นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์)
ประธานกรรมการ	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบการเงิน

ปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการ
บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ("กลุ่มบริษัท") และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ("บริษัท") ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวมและเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และงบกำไรขาดทุนรวมและเฉพาะกิจการ งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและเฉพาะกิจการ และงบกระแสเงินสดรวมและเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและเฉพาะกิจการ รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินรวมและเฉพาะกิจการข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ
การรับรู้รายได้จากการให้บริการ เนื่องจากกลุ่มบริษัทมีจำนวนสัญญาบริการเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีข้อตกลงและเงื่อนไขในการกำหนดราคาที่แตกต่างกัน ดังนั้นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ คือ การเกิดขึ้นจริง ความถูกต้องและความครบถ้วนของการรับรู้รายได้จากการให้บริการตามข้อตกลงและเงื่อนไขตามสัญญาบริการว่าเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินหรือไม่ ทั้งนี้นโยบายการบัญชีสำหรับการรับรู้รายได้ และรายละเอียดของรายได้จากการให้บริการ ได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.17 และข้อ 23 ตามลำดับ	วิธีการตรวจสอบที่สำคัญรวมถึง • ทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานและการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้จากการให้บริการ • ทดสอบการออกแบบและการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้จากการให้บริการ • ทดสอบความมีประสิทธิผลของการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้จากการให้บริการ และ • ตรวจสอบเนื้อหาสาระ ซึ่งประกอบด้วย - ตรวจสอบเงื่อนไขของสัญญาบริการและทดสอบการคำนวณรายได้และตรวจสอบเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีสำหรับรายได้จากการให้บริการดังกล่าว - การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับรายได้จากการให้บริการ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ
ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 บริษัทและบริษัทย่อยได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน โดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับดังกล่าว กำหนดให้บริษัทและบริษัทย่อย รับรู้การด้อยค่าตามผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น การพิจารณาค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้านั้นบริษัทได้พิจารณาค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้แบบกลุ่ม (Collective assessment) และรายลูกหนี้ (Individual assessment) สำหรับการพิจารณาลูกหนี้แบบกลุ่มเป็นการพิจารณาที่ต้องใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของกลุ่มบริษัทในการประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยบริษัทพิจารณาตั้งค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแบบกลุ่มโดยใช้วิธีการคำนวนอย่างง่าย (Simplified Approach) สำหรับการพิจารณาค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นรายลูกหนี้นั้นกลุ่มบริษัทพิจารณาโดยการวิเคราะห์ประวัติการชำระหนี้และคาดการณ์เกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ในอนาคตของลูกหนี้การค้าแต่ละราย ดังนั้นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือการแสดงมูลค่าของลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นว่าเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินหรือไม่ ทั้งนี้นโยบายการบัญชีเรื่องค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รายละเอียดเกี่ยวกับลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.5 และข้อ 7 ตามลำดับ	วิธีการตรวจสอบที่สำคัญรวมถึง • ทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานและการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น • ทดสอบการออกแบบและการปฏิบัติตามการควบคุมภายใน • ทดสอบความมีประสิทธิผลของการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น • ตรวจสอบเนื้อหาสาระ ซึ่งประกอบด้วย - ประเมินความเหมาะสมของการพิจารณาผลกระทบที่เกิดจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินมาถือปฏิบัติเป็นครั้งแรกต่อยอดยกมา ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - ตรวจสอบหลักฐานประกอบการพิจารณาของผู้บริหารที่กำหนดในการประเมินค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น - สำหรับการพิจารณาค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแบบกลุ่ม (Collective assessment) ได้มีการประเมินความเหมาะสมของวิธีการพิจารณาและสมมติฐานที่สำคัญและข้อมูลที่ผู้บริหารของบริษัทนำมาใช้ในการพิจารณาค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น - สำหรับการพิจารณาลูกหนี้การค้าแบบรายลูกหนี้ วิธีการตรวจสอบของข้าพเจ้ามีดังต่อไปนี้ • ตรวจสอบความเหมาะสมของกระบวนการพิจารณาข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า • ประเมินความเหมาะสมของการประมาณการการด้อยค่าสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเสี่ยงต่อการด้อยค่า โดยการประเมินความเหมาะสมของมูลค่าที่จะได้รับ และสมมติฐานอื่นที่เกี่ยวกับเงินสดรับ - ทดสอบการคำนวณค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี ซึ่งข้าพเจ้าได้รับข้อมูลอื่นในรายงานประจำปีฉบับเตรียมเผยแพร่ก่อนวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับข้อมูลอื่นดังกล่าว

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวเนื่องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ คือการอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้า หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อมูลอื่นในรายงานประจำปีฉบับเตรียมเผยแพร่ โดยไม่พบว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ข้าพเจ้าต้องรายงาน

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง การเปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ตามความเหมาะสม) และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทและบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญ เมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของข้าพเจ้ารวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิผลของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทและบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าโดยให้สังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือถ้าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า

อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทและบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าต้องสื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆที่สำคัญซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้และประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องที่สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

ชวาลา เทียนประเสริฐกิจ
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 4301
บริษัท ดีลอยท์ ทู้ช โธมัทสุ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด

กรุงเทพมหานคร
วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
		2563	2562	2563	2562
	หมายเหตุ	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	2,298,895,168	2,621,710,435	1,525,014,135	1,717,356,107
เงินลงทุนชั่วคราว	6	-	3,080,846,431	-	2,633,569,666
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	7	1,832,294,578	1,889,979,972	3,448,358,847	3,094,843,758
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4	34,799,837	5,849,681	56,248,528	58,399,710
ส่วนของเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน					
ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	4	853,012,944	630,634,826	873,012,944	655,634,826
สินค้าคงเหลือ	8	55,434,411	124,027,672	49,260,746	113,600,249
สินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน		40,553,094	78,804,510	40,553,094	78,804,510
สินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียนอื่น	6	4,320,271,307	-	3,905,788,751	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		37,512,266	28,188,571	23,924,803	21,203,460
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		**9,472,773,605**	**8,460,042,098**	**9,922,161,848**	**8,373,412,286**
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	9	-	-	1,485,273,847	1,232,336,021
เงินลงทุนในการร่วมค้า	9	1,392,676,559	1,408,768,775	1,386,736,739	1,408,768,775
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4	898,710,066	1,127,498,629	898,710,066	1,127,498,629
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	10	3,091,012,185	3,312,615,980	2,981,089,302	3,305,220,394
สินทรัพย์สิทธิการใช้	11	151,004,859	-	126,033,543	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาต					
ให้ดำเนินการ	12	559,684,832	1,365,689,010	559,684,832	1,365,689,010
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	12	88,084,858	228,075,766	68,666,487	152,270,274
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	13	727,994,748	797,296,114	687,165,599	741,912,231
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	14	294,335,715	299,195,600	283,979,734	287,412,153
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		**7,203,503,822**	**8,539,139,874**	**8,477,340,149**	**9,621,107,487**
รวมสินทรัพย์		**16,676,277,427**	**16,999,181,972**	**18,399,501,997**	**17,994,519,773**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
		2563	2562	2563	2562
	หมายเหตุ	บาท	บาท	บาท	บาท
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สินหมุนเวียน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น	16	424,128,355	554,716,866	407,871,528	418,755,625
เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4	-	1,028,799	19,906,280	38,961,588
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนด					
ชำระภายในหนึ่งปี	15	2,704,232,667	392,001,950	2,729,038,251	392,001,950
เงินรับล่วงหน้าค่าบริการจากลูกค้า		191,056,475	349,788,454	77,181,946	105,904,926
ผลประโยชน์ตอบแทนค้างจ่าย		117,411,422	171,654,807	117,411,422	171,654,807
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย		4,192,833	140,438	-	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	17	61,128,356	56,577,787	20,145,187	23,788,529
รวมหนี้สินหมุนเวียน		**3,502,150,108**	**1,525,909,101**	**3,371,554,614**	**1,151,067,425**
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะยาว	15	1,203,908,535	3,799,126,798	1,185,642,010	3,802,126,798
เจ้าหนี้ - อาคารและอุปกรณ์ระยะยาว		208,426,920	209,285,970	208,426,920	209,285,970
หนี้สินสุทธิในบริษัทย่อย	9	-	-	1,913,426,393	1,399,893,099
ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับ					
ผลประโยชน์พนักงาน	18	283,241,394	231,765,525	253,523,500	205,055,735
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	13	6,358,223	-	-	-
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	19	225,113,712	238,134,841	219,849,763	232,130,747
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		**1,927,048,784**	**4,478,313,134**	**3,780,868,586**	**5,848,492,349**
รวมหนี้สิน		**5,429,198,892**	**6,004,222,235**	**7,152,423,200**	**6,999,559,774**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
		2563	2562	2563	2562
	หมายเหตุ	บาท	บาท	บาท	บาท
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)					
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น	20				
ทุนจดทะเบียน		5,499,884,200	5,499,884,200	5,499,884,200	5,499,884,200
ทุนที่ออกและชำระแล้ว		5,480,509,770	5,480,509,770	5,480,509,770	5,480,509,770
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	20	4,325,271,183	4,325,271,183	4,325,271,183	4,325,271,183
กำไรสะสม					
จัดสรรแล้ว					
ทุนสำรองตามกฎหมาย	21	549,988,420	549,988,420	549,988,420	549,988,420
ยังไม่ได้จัดสรร		1,127,222,588	873,555,310	1,127,222,588	873,555,310
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น		(235,913,164)	(234,364,684)	(235,913,164)	(234,364,684)
รวมส่วนของบริษัทใหญ่		**11,247,078,797**	**10,994,959,999**	**11,247,078,797**	**10,994,959,999**
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		(262)	(262)	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		**11,247,078,535**	**10,994,959,737**	**11,247,078,797**	**10,994,959,999**
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		**16,676,277,427**	**16,999,181,972**	**18,399,501,997**	**17,994,519,773**

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2563	2562	2563	2562
	หมายเหตุ	บาท	บาท	บาท	บาท
รายได้	4				
รายได้จากการขายและการให้บริการ	23	3,556,795,759	4,663,285,238	3,420,365,325	4,269,611,432
รายได้อื่น	24	671,025,050	136,408,318	652,966,188	101,189,173
รวมรายได้		**4,227,820,809**	**4,799,693,556**	**4,073,331,513**	**4,370,800,605**
ค่าใช้จ่าย	4				
ต้นทุนขายและต้นทุนการให้บริการ		2,072,532,925	2,968,072,357	1,905,608,020	2,522,579,097
ต้นทุนค่าอนุญาตให้ดำเนินการ		505,839,320	702,808,759	505,839,320	702,808,759
ค่าใช้จ่ายในการขาย		20,067,536	42,335,305	7,148,981	17,746,331
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		838,740,096	871,796,393	585,803,285	620,807,796
ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์		-	1,622,699,764	-	1,468,819,073
ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร		68,688,821	59,951,261	68,324,751	59,697,348
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ		58,559,054	128,326,746	46,727,462	136,340,095
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย		-	28,542,789	-	28,542,789
รวมค่าใช้จ่าย		**3,564,427,752**	**6,424,533,374**	**3,119,451,819**	**5,557,341,288**
กำไร (ขาดทุน) จากกิจกรรมดำเนินงาน		**663,393,057**	**(1,624,839,818)**	**953,879,694**	**(1,186,540,683)**
รายได้ทางการเงิน		140,514,930	200,657,578	141,116,010	192,648,091
ต้นทุนทางการเงิน		(188,228,918)	(299,742,497)	(184,301,579)	(294,758,082)
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ		-	(65,866,756)	-	(111,680,903)
กลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า (ขาดทุนจากการด้อยค่า)					
ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9		8,564,560	-	(36,632,628)	-
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในบริษัทย่อยและการร่วมค้า		3,743,190	(116,447,819)	(293,806,716)	(597,865,755)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้		**627,986,819**	**(1,906,239,312)**	**580,254,781**	**(1,998,197,332)**
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	27	(114,204,439)	(343,709,537)	(66,472,401)	(251,751,517)
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี		**513,782,380**	**(2,249,948,849)**	**513,782,380**	**(2,249,948,849)**
การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน)					
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่		513,782,380	(2,249,948,849)	513,782,380	(2,249,948,849)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		-	-	-	-
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี		**513,782,380**	**(2,249,948,849)**	**513,782,380**	**(2,249,948,849)**
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น (บาท)	28				
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน		0.47	(2.05)	0.47	(2.05)
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นปรับลด		0.47	(2.05)	0.47	(2.05)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2563	2562	2563	2562
	หมายเหตุ	บาท	บาท	บาท	บาท
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี		**513,782,380**	**(2,249,948,849)**	**513,782,380**	**(2,249,948,849)**
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น					
รายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทรายการใหม่					
เข้าไปไว้ในกำไรหรือขาดทุน					
กำไร (ขาดทุน) จากการประมาณการตามหลักการคณิตศาสตร์ประกันภัย สำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน		(49,450,094)	233,780,317	(49,450,094)	233,780,317
ภาษีเงินได้ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น		8,551,683	(46,974,486)	8,551,683	(46,974,486)
		(40,898,411)	**186,805,831**	**(40,898,411)**	**186,805,831**
รายการที่อาจถูกจัดประเภทรายการใหม่					
เข้าไปไว้ในกำไรหรือขาดทุน					
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนจากการแปลงค่างบการเงิน		(5,902,399)	(98,016,940)	(5,902,399)	(98,016,940)
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมสุทธิของสินทรัพย์ทางการเงิน ส่วนที่โอนไปกำไรหรือขาดทุน		(7,714,663)	(2,677,724)	(7,714,663)	(2,677,724)
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมสุทธิของสินทรัพย์ทางการเงิน		12,149,086	23,722,310	12,149,086	23,722,310
ภาษีเงินได้ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น		(886,884)	(4,208,917)	(886,884)	(4,208,917)
		(2,354,860)	(81,181,271)	(2,354,860)	(81,181,271)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี - สุทธิจากภาษี		**(43,253,271)**	**105,624,560**	**(43,253,271)**	**105,624,560**
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		**470,529,109**	**(2,144,324,289)**	**470,529,109**	**(2,144,324,289)**
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม					
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่		470,529,109	(2,144,324,289)	470,529,109	(2,144,324,289)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		-	-	-	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		**470,529,109**	**(2,144,324,289)**	**470,529,109**	**(2,144,324,289)**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

		งบการเงินรวม											
				กำไรสะสม		องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น							
	หมายเหตุ	ทุนเรือนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	ทุนสำรองตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร	ทุนสำรองอื่นการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	ผลสะสมจากการลดสัดส่วนเงินลงทุนในบริษัทย่อย	ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน	รวมองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	รวมส่วนของบริษัทใหญ่	ส่วนของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	รวมส่วนของผู้ถือหุ้น
		บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562													
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562		**5,480,509,770**	**4,325,271,183**	**549,988,420**	**2,936,698,328**	**14,744,698**	**(22,126,049)**	**(139,576,361)**	**(8,452,165)**	**(155,409,877)**	**13,137,057,824**	**(262)**	**13,137,057,562**
รายการกับผู้ถือหุ้นที่บันทึกโดยตรงเข้าส่วนของผู้ถือหุ้น													
การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	20	-	-	-	-	2,226,464	-	-	-	2,226,464	2,226,464	-	2,226,464
รวมรายการกับผู้ถือหุ้นที่บันทึกโดยตรงเข้าส่วนของผู้ถือหุ้น		**-**	**-**	**-**	**-**	**2,226,464**	**-**	**-**	**-**	**2,226,464**	**2,226,464**	**-**	**2,226,464**
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี													
ขาดทุน	28	-	-	-	(2,249,948,849)	-	-	-	-	-	(2,249,948,849)	-	(2,249,948,849)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น		-	-	-	186,805,831	-	-	(98,016,940)	16,835,669	(81,181,271)	105,624,560	-	105,624,560
รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี		**-**	**-**	**-**	**(2,063,143,018)**	**-**	**-**	**(98,016,940)**	**16,835,669**	**(81,181,271)**	**(2,144,324,289)**	**-**	**(2,144,324,289)**
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562		**5,480,509,770**	**4,325,271,183**	**549,988,420**	**873,555,310**	**16,971,162**	**(22,126,049)**	**(237,593,301)**	**8,383,504**	**(234,364,684)**	**10,994,959,999**	**(262)**	**10,994,959,737**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

		งบการเงินรวม											
				กำไรสะสม		องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น							
	หมายเหตุ	ทุนเรือนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	ทุนสำรองตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร	ทุนสำรองอื่นการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	ผลสะสมจากการลดสัดส่วนเงินลงทุนในบริษัทย่อย	ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน	รวมองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	รวมส่วนของบริษัทใหญ่	ส่วนของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	รวมส่วนของผู้ถือหุ้น
		บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563													
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2563		**5,480,509,770**	**4,325,271,183**	**549,988,420**	**873,555,310**	**16,971,162**	**(22,126,049)**	**(237,593,301)**	**8,383,504**	**(234,364,684)**	**10,994,959,999**	**(262)**	**10,994,959,737**
รายการกับผู้ถือหุ้นที่บันทึกโดยตรงเข้าส่วนของผู้ถือหุ้น													
การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	20	-	-	-	-	806,380	-	-	-	806,380	806,380	-	806,380
เงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นของบริษัท	29	-	-	-	(219,216,691)	-	-	-	-	-	(219,216,691)	-	(219,216,691)
รวมรายการกับผู้ถือหุ้นที่บันทึกโดยตรงเข้าส่วนของผู้ถือหุ้น		**-**	**-**	**-**	**(219,216,691)**	**806,380**	**-**	**-**	**-**	**806,380**	**(218,410,311)**	**-**	**(218,410,311)**
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี													
กำไร	28	-	-	-	513,782,380	-	-	-	-	-	513,782,380	-	513,782,380
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น		-	-	-	(40,898,411)	-	-	(5,902,399)	3,547,539	(2,354,860)	(43,253,271)	-	(43,253,271)
รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี		**-**	**-**	**-**	**472,883,969**	**-**	**-**	**(5,902,399)**	**3,547,539**	**(2,354,860)**	**470,529,109**	**-**	**470,529,109**
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563		**5,480,509,770**	**4,325,271,183**	**549,988,420**	**1,127,222,588**	**17,777,542**	**(22,126,049)**	**(243,495,700)**	**11,931,043**	**(235,913,164)**	**11,247,078,797**	**(262)**	**11,247,078,535**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

		งบการเงินเฉพาะกิจการ									
				กำไรสะสม		องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น					
	หมายเหตุ	ทุนเรือนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	ทุนสำรองตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร	ทุนสำรองอื่นการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	ผลสะสมจากการลดสัดส่วนเงินลงทุนในบริษัทย่อย	ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน	รวมองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	รวมส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท
		บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562											
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562		**5,480,509,770**	**4,325,271,183**	**549,988,420**	**2,936,698,328**	**14,744,698**	**(22,126,049)**	**(139,576,361)**	**(8,452,165)**	**(155,409,877)**	**13,137,057,824**
รายการกับผู้ถือหุ้นที่บันทึกโดยตรงเข้าส่วนของผู้ถือหุ้น											
การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	20	-	-	-	-	2,226,464	-	-	-	2,226,464	2,226,464
รวมรายการกับผู้ถือหุ้นที่บันทึกโดยตรงเข้าส่วนของผู้ถือหุ้น		**-**	**-**	**-**	**-**	**2,226,464**	**-**	**-**	**-**	**2,226,464**	**2,226,464**
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี											
ขาดทุน	28	-	-	-	(2,249,948,849)	-	-	-	-	-	(2,249,948,849)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น		-	-	-	186,805,831	-	-	(98,016,940)	16,835,669	(81,181,271)	105,624,560
รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี		**-**	**-**	**-**	**(2,063,143,018)**	**-**	**-**	**(98,016,940)**	**16,835,669**	**(81,181,271)**	**(2,144,324,289)**
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562		**5,480,509,770**	**4,325,271,183**	**549,988,420**	**873,555,310**	**16,971,162**	**(22,126,049)**	**(237,593,301)**	**8,383,504**	**(234,364,684)**	**10,994,959,999**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

		งบการเงินเฉพาะกิจการ									
				กำไรสะสม		องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น					
	หมายเหตุ	ทุนเรือนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	ทุนสำรองตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร	ทุนสำรองอื่นการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	ผลสะสมจากการลดสัดส่วนเงินลงทุนในบริษัทย่อย	ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน	รวมองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	รวมส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท
		บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563											
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2563		**5,480,509,770**	**4,325,271,183**	**549,988,420**	**873,555,310**	**16,971,162**	**(22,126,049)**	**(237,593,301)**	**8,383,504**	**(234,364,684)**	**10,994,959,999**
รายการกับผู้ถือหุ้นที่บันทึกโดยตรงเข้าส่วนของผู้ถือหุ้น											
การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	20	-	-	-	-	806,380	-	-	-	806,380	806,380
เงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นของบริษัท	29	-	-	-	(219,216,691)	-	-	-	-	-	(219,216,691)
รวมรายการกับผู้ถือหุ้นที่บันทึกโดยตรงเข้าส่วนของผู้ถือหุ้น		**-**	**-**	**-**	**(219,216,691)**	**806,380**	**-**	**-**	**-**	**806,380**	**(218,410,311)**
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี											
กำไร	28	-	-	-	513,782,380	-	-	-	-	-	513,782,380
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น		-	-	-	(40,898,411)	-	-	(5,902,399)	3,547,539	(2,354,860)	(43,253,271)
รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี		**-**	**-**	**-**	**472,883,969**	**-**	**-**	**(5,902,399)**	**3,547,539**	**(2,354,860)**	**470,529,109**
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563		**5,480,509,770**	**4,325,271,183**	**549,988,420**	**1,127,222,588**	**17,777,542**	**(22,126,049)**	**(243,495,700)**	**11,931,043**	**(235,913,164)**	**11,247,078,797**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2563	2562	2563	2562
	หมายเหตุ	บาท	บาท	บาท	บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน					
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี		513,782,380	(2,249,948,849)	513,782,380	(2,249,948,849)
รายการปรับปรุง					
ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์	10	281,939,707	500,283,459	334,755,621	455,050,178
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์สิทธิการใช้	11	89,414,484	-	84,019,166	-
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้					
สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ	12	806,004,179	1,213,974,532	806,004,179	1,213,974,532
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	12	94,887,936	97,795,101	85,381,577	88,811,135
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์		-	1,613,406,614	-	1,459,525,923
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน		-	9,293,150	-	9,293,150
รายได้จากดอกเบี้ยรับ		(140,514,930)	(200,657,578)	(141,116,010)	(192,648,091)
รายได้จากการลงทุน		(7,714,663)	(2,677,724)	-	-
ต้นทุนบริการในอดีตและปัจจุบันของพนักงาน		15,607,270	68,413,647	13,374,320	56,421,438
การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	20	806,380	2,226,464	806,380	2,226,464
ต้นทุนทางการเงิน		188,228,918	299,742,497	184,301,579	294,758,082
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน		80,740,040	248,538,557	44,948,027	217,720,861
ค่าตัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายในการจัดหาเงินกู้ยืม	15, 25	2,461,763	2,928,516	2,461,763	2,928,516
ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (กลับรายการ)	7	(8,564,560)	65,866,756	36,632,628	111,680,903
กลับรายการค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ		(5,889,645)	(5,570,270)	(4,681,163)	(7,333,429)
กำไรจากการจำหน่ายอาคารและอุปกรณ์		(5,508,136)	(5,161,397)	(5,208,931)	(4,812,966)
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายสินค้าคงเหลือ		8,030,205	-	8,030,205	-
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายอาคารและอุปกรณ์		114,437	1,393,792	5,644	1,393,450
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน		54,751,223	-	5,912	-
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์		98,415,000	-	98,415,000	-
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย		-	28,542,789	-	28,542,789
ส่วนแบ่ง (กำไร) ขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทย่อย					
และการร่วมค้า	9	(3,743,190)	116,447,819	293,806,716	597,865,755
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		114,204,439	343,709,537	66,472,401	251,751,517
		2,177,453,237	2,148,547,412	2,422,197,394	2,337,201,358

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2563	2562	2563	2562
	หมายเหตุ	บาท	บาท	บาท	บาท
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน					
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น		(30,456,996)	(212,409,540)	(483,365,866)	(731,197,250)
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน		(28,398,395)	36,341,168	2,702,944	27,768,502
สินค้าคงเหลือ		69,399,817	(5,494,623)	61,969,065	(17,128,156)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		(5,830,149)	7,888,805	(2,770,976)	(1,819,929)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		(578,145)	5,615,895	(111,807)	407,929
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น		(127,670,383)	(141,090,524)	(4,814,360)	(104,973,195)
เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน		(1,299,814)	1,183,688	(19,326,323)	35,550,377
เงินรับล่วงหน้าจากลูกค้า		(158,731,978)	74,308,197	(28,722,980)	39,997,086
ผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการค้างจ่าย		(54,243,384)	(86,685,543)	(54,243,384)	(86,685,543)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		3,745,852	(32,487,566)	(4,448,059)	(19,994,082)
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		(11,082,929)	(24,658,947)	(10,342,786)	(25,144,055)
ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน		(39,956,337)	(30,401,546)	(33,163,654)	(19,107,757)
จ่ายภาษีเงินได้		(23,058,377)	(83,017,850)	-	(420,951)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน		**1,769,292,019**	**1,657,639,026**	**1,845,559,208**	**1,434,454,334**
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน					
รับดอกเบี้ย		145,147,100	208,956,365	142,334,341	198,650,148
รับเงินปันผล	9	-	-	-	184,088,137
สินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียนอื่น (เพิ่มขึ้น) ลดลง		(1,227,275,790)	1,170,085,673	(1,267,784,663)	1,221,630,342
เงินสดจ่ายเพื่อซื้ออาคารและอุปกรณ์		(70,782,747)	(224,126,037)	(19,739,942)	(13,105,888)
เงินสดรับจากการขายอาคารและอุปกรณ์		9,239,304	25,290,324	5,374,732	6,532,828
เงินสดรับจากเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	4	-	-	5,000,000	25,000,000
เงินสดรับจากเงินให้กู้ยืมแก่การร่วมค้า	4	-	46,858,086	-	46,858,086
เงินสดจ่ายสำหรับซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน		(7,230,176)	(1,658,484)	(1,783,700)	-
เงินสดรับจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย		-	18,100,341	-	24,640,320
เงินสดจ่ายเพื่อลงทุนในการร่วมค้า	9	(13,500,000)	-	(7,500,000)	-
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไปใน) จากกิจกรรมลงทุน		**(1,164,402,309)**	**1,243,506,268**	**(1,144,099,232)**	**1,694,293,973**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2563	2562	2563	2562
	หมายเหตุ	บาท	บาท	บาท	บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน					
จ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นของบริษัท	29	(219,216,691)	-	(219,216,691)	-
ชำระคืนเงินกู้ยืม	15	(494,357,972)	(2,790,944,948)	(489,446,014)	(2,812,944,948)
ลงทุนในหุ้นกู้ภายในกลุ่มกิจการ	15	(29,000,000)	-	-	-
จ่ายต้นทุนทางการเงิน		(185,105,428)	(318,735,726)	(185,114,357)	(318,212,049)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน		**(927,680,091)**	**(3,109,680,674)**	**(893,777,062)**	**(3,131,156,997)**
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ		**(322,790,381)**	**(208,535,380)**	**(192,317,086)**	**(2,408,690)**
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม		2,621,710,435	2,830,234,585	1,717,356,107	1,719,753,567
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราต่างประเทศ คงเหลือสิ้นปี		(24,886)	11,230	(24,886)	11,230
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	5	**2,298,895,168**	**2,621,710,435**	**1,525,014,135**	**1,717,356,107**
รายการที่ไม่ใช่เงินสด					
ซื้ออาคารและอุปกรณ์เป็นเงินเชื่อ		116,749	1,808,702	25,249	1,744,942
หนี้สินตามสัญญาเช่า		224,281,542	25,906,391	195,439,343	25,906,391

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

หมายเหตุ **สารบัญ**

1. ข้อมูลทั่วไป
2. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน
3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ
4. บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
5. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
6. เงินลงทุนชั่วคราวและสินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียนอื่น
7. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น
8. สินค้าคงเหลือ
9. เงินลงทุนในบริษัทย่อยและการร่วมค้า
10. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
11. สินทรัพย์สิทธิการใช้
12. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
13. สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี / หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
14. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น
15. หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย
16. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น
17. หนี้สินหมุนเวียนอื่น
18. ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน
19. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น
20. ทุนเรือนหุ้นและการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
21. สำรอง
22. ส่วนงานดำเนินงาน
23. รายได้จากการขายและการให้บริการ
24. รายได้อื่น
25. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ
26. เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
27. ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้
28. กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น
29. เงินปันผล
30. เครื่องมือทางการเงิน

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

หมายเหตุ	สารบัญ
31.	ภาระผูกพันกับบุคคลหรือกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน
32.	หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น
33.	เหตุการณ์อื่น
34.	การจัดประเภทรายการใหม่
35.	เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน
36.	มาตรฐานการรายงานทางการเงินซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วแต่ยังไม่มีผลบังคับใช้

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกงบการเงินจากคณะกรรมการเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) "บริษัท" เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทย และมีที่อยู่จดทะเบียนตั้งอยู่เลขที่ 414 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

บริษัทจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อเดือนมกราคม 2537

บริษัทใหญ่ในระหว่างปี คือ บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) (ถือหุ้นร้อยละ 41.13) ซึ่งเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทย

บริษัท บริษัทย่อยและการร่วมค้า (รวมเรียกว่า "กลุ่มบริษัท") ประกอบธุรกิจหลักในการให้บริการวงจรดาวเทียมเพื่อการสื่อสารทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จัดจำหน่ายอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไอพีสตาร์ บริการเนื้อหาสำหรับเครือข่ายบรอดแบนด์ จัดจำหน่ายอุปกรณ์รับสัญญาณโทรทัศน์ บริการศูนย์ข้อมูลอินเทอร์เน็ต บริการอินเทอร์เน็ต บริการรับ-ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม บริการให้คำปรึกษาด้านเทคนิคที่เกี่ยวกับดาวเทียม บริการธุรกิจกระจายเสียงโทรทัศน์และโทรคมนาคม บริการระบบโทรศัพท์ บริการเสริมบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ และบริการด้านวิศวกรรมพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์ โดยส่วนใหญ่เป็นการประกอบธุรกิจภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการต่าง ๆ

กลุ่มบริษัทมีการประกอบกิจการใน 9 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย สิงคโปร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ มอริเชียส เกาะบริติช-เวอร์จิน ญี่ปุ่นและอินเดีย

บริษัทได้ทำสัญญากับกระทรวงคมนาคมเพื่อดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารเป็นเวลา 30 ปี โดยบริษัทมีสิทธิในการบริหารกิจการและการให้บริการวงจรดาวเทียมเพื่อการสื่อสารทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และมีสิทธิเก็บค่าใช้วงจรดาวเทียมจากผู้ใช้วงจรดาวเทียมภายในระยะเวลา 30 ปี ซึ่งปัจจุบันสัญญาดังกล่าวอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและจะหมดอายุในปี 2564

บริษัทได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (“กสทช.”) ซึ่งบริษัทมีสิทธิให้บริการโทรคมนาคมบนโครงข่ายของตนเองทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยใบอนุญาตดังกล่าวมีอายุ 20 ปี และจะหมดอายุในปี 2575

รายละเอียดของบริษัทย่อยและการร่วมค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 มีดังนี้

ชื่อกิจการ	**ลักษณะธุรกิจ**	**ประเทศที่กิจการจัดตั้ง**	**ส่วนได้เสียในความเป็นเจ้าของ**	
			2563	2562
			ร้อยละ	*ร้อยละ*
บริษัทย่อยทางตรง				
บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด	จัดจำหน่ายอุปกรณ์รับสัญญาณโทรทัศน์ บริการให้คำปรึกษาและติดตั้งระบบสำหรับเครือข่ายบรอดแบนด์แบบครบวงจร	ไทย	99.99	99.99
บริษัท ไอพีสตาร์ จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4	เกาะบริติช-เวอร์จิน	100	100
บริษัท สตาร์ นิวเคลียส จำกัด	ให้บริการด้านวิศวกรรมพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์	เกาะบริติช-เวอร์จิน	100	100
บริษัท ไอพีสตาร์ อินเตอร์เนชั่นแนล พีทีอี จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4	สิงคโปร์	100	100
บริษัท ไอพีสตาร์ โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4	มอริเชียส	100	100

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

ชื่อกิจการ	ลักษณะธุรกิจ	ประเทศที่กิจการจัดตั้ง	ส่วนได้เสียในความเป็นเจ้าของ	
			2563	2562
			ร้อยละ	*ร้อยละ*
บริษัท ไอพีสตาร์ ออสเตรเลีย พีทีวาย จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 ในประเทศออสเตรเลีย	ออสเตรเลีย	100	100
บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด	ให้บริการด้านธุรกิจกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ไทย	99.99	99.99
บริษัท ไอพีสตาร์ เจแปน จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 ในประเทศญี่ปุ่น	ญี่ปุ่น	100	100
บริษัท ไอพีสตาร์ นิวซีแลนด์ จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4 ในประเทศนิวซีแลนด์	นิวซีแลนด์	100	100
บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล แซทเทลไลท์ จำกัด	จัดจำหน่ายช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8	มอริเชียส	100	100
บริษัท ไอพีสตาร์ (อินเดีย) ไพรเวท จำกัด	ให้บริการคำปรึกษาด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับระบบโครงข่ายของดาวเทียม	อินเดีย	100	100
บริษัท ทีซี โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด	ให้บริการด้านเทคโนโลยี	มอริเชียส	100	100

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

ชื่อกิจการ	ลักษณะธุรกิจ	ประเทศที่กิจการจัดตั้ง	ส่วนได้เสียในความเป็นเจ้าของ	
			2563	2562
			ร้อยละ	*ร้อยละ*
บริษัทย่อยทางอ้อมของบริษัท				
บริษัท โอไรอ้อน แซทเทลไลท์ ซิสเทม พีทีวาย จำกัด	ให้บริการด้านการสื่อสารข้อมูลผ่านดาวเทียมและโซลูชั่นเพื่อธุรกิจ	ออสเตรเลีย	100	100
การร่วมค้าของบริษัท				
บริษัท เชนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี จำกัด	ประกอบธุรกิจหลักในการลงทุนด้านการสื่อสารโทรคมนาคมในระดับนานาชาติ	สิงคโปร์	51*	51
บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด	ประกอบธุรกิจให้บริการดาวเทียม สื่อสารหรือบริการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดาวเทียม	ไทย	75*	-
การร่วมค้าของบริษัท เชนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี จำกัด				
บริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ มหาชน	ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์สาธารณะ โทรศัพท์ระหว่างประเทศและอินเทอร์เน็ต	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	24.99	24.99
การร่วมค้าของบริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด				
บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด	ประกอบธุรกิจจำหน่าย ให้บริการและพัฒนาสินค้าเกี่ยวกับอากาศยานไร้คนขับ (โดรน) เพื่อการเกษตร และให้บริการแพลตฟอร์มวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร	ไทย	50	-

* กลุ่มบริษัทถือหุ้นสามัญในบริษัทเหล่านี้เกินกว่าร้อยละ 50 แต่จัดประเภทเงินลงทุนดังกล่าวเป็นการร่วมค้าของกลุ่มบริษัท เนื่องจากมีข้อตกลงในการบริหารจัดการร่วมกันตามสัญญาระหว่างผู้ถือหุ้นของบริษัทเหล่านี้

รายการระหว่างกิจการที่มีสาระสำคัญระหว่างบริษัทและบริษัทย่อยได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว งบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ได้รวมข้อมูลทางการเงินของบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ที่ได้ตรวจสอบแล้ว

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (“COVID-19”) ที่ปัจจุบันได้ขยายวงกว้างขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการชะลอตัวของเศรษฐกิจ และมีผลกระทบต่อธุรกิจและอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ สถานการณ์ดังกล่าวอาจนำมาซึ่งความไม่แน่นอนและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของการดำเนินธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทจะติดตามความคืบหน้าของสถานการณ์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและจะประเมินผลกระทบทางการเงินเกี่ยวกับมูลค่าของสินทรัพย์ ประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

2. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

2.1 เกณฑ์การถือปฏิบัติ

กลุ่มบริษัทจัดทำบัญชีเป็นเงินบาทและจัดทำงบการเงินตามกฎหมายเป็นภาษาไทยตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย

งบการเงินของกลุ่มบริษัทได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 เรื่อง “การนำเสนองบการเงิน” ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป และตามข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2560 เรื่อง “การจัดทำและส่งงบการเงินและรายการเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน พ.ศ. 2560” และตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง “กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562” ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2562

ในระหว่างปีกลุ่มบริษัทได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงและฉบับใหม่รวมถึงแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงถ้อยคำและคำศัพท์ การตีความและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของกลุ่มบริษัท อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ซึ่งมีผลบังคับใช้ในรอบระยะเวลาบัญชีนี้และมีการเปลี่ยนแปลงในหลักการสำคัญมีดังนี้

<u>มาตรฐานกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน</u>

มาตรฐานการบัญชี	
ฉบับที่ 32	การแสดงรายการสำหรับเครื่องมือทางการเงิน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน	
ฉบับที่ 7	การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน
ฉบับที่ 9	เครื่องมือทางการเงิน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน	
ฉบับที่ 16	การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ
ฉบับที่ 19	การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานกลุ่มดังกล่าวข้างต้น กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดประเภทและการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือราคาทุนตัดจำหน่ายโดยพิจารณาจากประเภทของตราสารทางการเงิน ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาและแผนธุรกิจของกิจการ (Business Model) หลักการเกี่ยวกับวิธีการคำนวณการด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงินโดยใช้แนวคิดของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และหลักการเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน

กลุ่มบริษัทนำ TFRS 9 มาปฏิบัติใช้ตามข้อกำหนดการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงในTFRS 9 ดังนี้

(ก) การจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน

วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก (เช่น วันที่ซึ่งกลุ่มบริษัทประเมินสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่มีอยู่ตามข้อกำหนดของ TFRS 9) คือวันที่ 1 มกราคม 2563 ดังนั้นกลุ่มบริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดของ TFRS 9 กับเครื่องมือทางการเงินที่ยังคงรับรู้ ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 และไม่นำข้อกำหนดมาปฏิบัติกับเครื่องมือทางการเงินที่ถูกตัดรายการ ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 ข้อมูลเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินยังคงรับรู้ ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 ไม่ปรับย้อนหลัง

การรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินที่อยู่ในขอบเขตของ TFRS 9 กำหนดให้วัดมูลค่าภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย หรือมูลค่ายุติธรรมตามโมเดลธุรกิจของกิจการในการจัดการสินทรัพย์ทางการเงินและตามลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงินโดยเฉพาะดังนี้

- ตราสารหนี้ที่ถือครองตามโมเดลธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา และทำให้เกิดกระแสเงินสดซึ่งเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นในวันที่กำหนดให้วัดมูลค่าภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย
- ตราสารหนี้ที่ถือครองตามโมเดลธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ทั้งเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญาและเพื่อขายสินทรัพย์ทางการเงิน และทำให้เกิดกระแสเงินสดซึ่งเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นในวันที่กำหนดให้ วัดมูลค่าภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น
- เงินลงทุนในตราสารหนี้อื่นทั้งหมดและตราสารทุนวัดมูลค่าภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

TFRS 9 มีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญในเรื่องการจัดประเภทรายการและวัดมูลค่าของหนี้สินทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีสำหรับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินทางการเงินที่เลือกกำหนดให้แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้ออก

ด้านล่างแสดงการเปลี่ยนแปลงในการจัดประเภทรายการของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินของกลุ่มบริษัทจากการนำ TFRS 9 มาปฏิบัติใช้

หน่วย : พันบาท

	งบการเงินรวม			
	มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	**การจัดประเภทใหม่**	**มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 1 มกราคม 2563**	**ประเภท**
สินทรัพย์				
เงินลงทุนชั่วคราว	3,080,846	(3,080,846)	-	
สินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียนอื่น				
เงินฝากระยะสั้นและเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย	-	1,135,692	1,135,692	ราคาทุนตัดจำหน่าย
เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	1,945,154	1,945,154	มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

หน่วย : พันบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	**การจัดประเภทใหม่**	**มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 1 มกราคม 2563**	**ประเภท**
สินทรัพย์				
เงินลงทุนชั่วคราว	2,633,570	(2,633,570)	-	
สินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียนอื่น				
เงินฝากระยะสั้นและเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย	-	524,892	524,892	ราคาทุนตัดจำหน่าย
เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	2,108,678	2,108,678	มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

นอกจากนี้ สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินอื่นๆ มีการจัดประเภทได้ดังนี้

- เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้า ลูกหนี้หมุนเวียนอื่น เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน จัดประเภทเป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย

- เจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน หุ้นกู้ และหนี้สินตามสัญญาเช่า จัดประเภทเป็นหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย

(ข) การด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน

TFRS 9 กำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่าของสินทรัพย์โดยใช้โมเดลผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โมเดลผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกำหนดให้กลุ่มบริษัทบันทึกผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงในผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเหล่านั้น ณ แต่ละวันที่รายงานเพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตตั้งแต่รับรู้สินทรัพย์ทางการเงินเมื่อเริ่มแรก ในความหมายเดียวกันคือการรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตไม่จำเป็นต้องรอให้เกิดเหตุการณ์ด้านเครดิตขึ้นก่อน

TFRS 9 กำหนดให้กลุ่มบริษัทวัดมูลค่าของค่าเผื่อผลขาดทุนสำหรับเครื่องมือทางการเงินด้วยจำนวนที่เท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ หากความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินนั้นเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญตั้งแต่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก หรือเมื่อเครื่องมือทางการเงินเป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด แต่อย่างไรก็ตามหากความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินไม่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญตั้งแต่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก (ยกเว้นสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด) ในการประเมินการด้อยค่าสำหรับลูกหนี้การค้าแบบกลุ่ม (Collective assessment) กลุ่มบริษัทถูกกำหนดให้วัดมูลค่าของค่าเผื่อผลขาดทุนสำหรับเครื่องมือทางการเงินนั้นด้วยจำนวนเงินที่เท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า TFRS 9 กำหนดให้ใช้วิธีการอย่างง่าย (Simplified approach) สำหรับการวัดมูลค่าของค่าเผื่อผลขาดทุนด้วยจำนวนเงินที่เท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุสำหรับลูกหนี้การค้าในสถานการณ์ที่เป็นไปได้

การประเมินการด้อยค่ารายลูกหนี้ (Individual assessment) ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่คาดว่าจะไม่ได้รับทั้งหมดตลอดอายุที่คาดของสินทรัพย์ทางการเงินคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง กล่าวคือ คำนวณจากประมาณการฐานะความเสี่ยงเมื่อมีการผิดนัดชำระ คูณด้วยความน่าจะเป็นที่จะมีการผิดนัดชำระ และร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อมีการผิดนัดชำระ คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง โดยคำนวณภายใต้แต่ละสถานการณ์ที่เป็นไปได้

(ค) การบัญชีป้องกันความเสี่ยง

การบัญชีป้องกันความเสี่ยงกำหนดการบัญชีป้องกันความเสี่ยงแบ่งออกเป็น 3 ประเภท นอกจากนี้จะต้องมีการประเมินความมีประสิทธิผล และกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงของกลุ่มบริษัท

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า ("TFRS 16")

TFRS 16 กำหนดหลักการสำหรับการระบุสัญญาเช่าและวิธีปฏิบัติในงบการเงินทั้งทางด้านผู้เช่าและผู้ให้เช่าซึ่งนำมาใช้แทนมาตรฐานและการตีความมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสัญญาเช่า ได้แก่ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญาเช่า การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 15 เรื่อง สัญญาเช่าดำเนินงาน - สิ่งจูงใจที่ให้แก่ผู้เช่าการตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 เรื่อง การประเมินเนื้อหาสัญญาเช่าที่ทำขึ้นตามรูปแบบกฎหมาย และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 เรื่อง การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่

สำหรับการบัญชีทางด้านผู้เช่า มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นสาระสำคัญโดยยกเลิกการแยกประเภทระหว่างสัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาเช่าการเงินภายใต้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 และกำหนดให้ผู้เช่ารับรู้รายการสินทรัพย์สิทธิการใช้และหนี้สินตามสัญญาเช่า ณ วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผลสำหรับสัญญาเช่าทั้งหมดยกเว้นสัญญาเช่าระยะสั้นและสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ อย่างไรก็ตาม การบัญชีสำหรับผู้ให้เช่ายังคงต้องจัดประเภทสัญญาเช่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าการเงินโดยใช้หลักการเช่นเดียวกันกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17

ผลกระทบทางการเงินจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า มาปฏิบัติใช้เป็นครั้งแรก

กลุ่มบริษัทรับรู้หนี้สินตามสัญญาเช่าที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าที่ก่อนหน้าถูกจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานตามหลักการมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญาเช่า สินทรัพย์สิทธิการใช้วัดมูลค่าด้วย จำนวนเท่ากับหนี้สินตามสัญญาเช่า ปรับปรุงด้วยจำนวนเงินของการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่จ่ายล่วงหน้าหรือค้างจ่ายซึ่งเกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินก่อนวันที่นำมาปฏิบัติใช้ครั้งแรก หนี้สินตามสัญญาเช่าวัดมูลค่าด้วยมูลค่าปัจจุบันของการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่เหลืออยู่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่มของกลุ่มบริษัท อัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่มของผู้เช่าถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่นำมาใช้กับหนี้สินตามสัญญาเช่าที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 คือ 3.75% - 5.50% ต่อปี

ตารางต่อไปนี้แสดงภาระผูกพันจากสัญญาเช่าดำเนินงานที่เปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญาเช่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 โดยคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่ม ณ วันที่นำมาปฏิบัติใช้ครั้งแรก และหนี้สินตามสัญญาเช่ารับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่นำมาปฏิบัติใช้ครั้งแรก

หน่วย: พันบาท

	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
ภาระผูกพันจากสัญญาเช่าดำเนินงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	87,260	52,869
สัญญาเช่าระยะสั้นและสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำ	(14,057)	(8,218)
ผลกระทบจากการคิดลดจำนวนเงินข้างต้น	(4,851)	(2,254)
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินที่รับรู้ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	15,140	15,140
หนี้สินตามสัญญาเช่าที่รับรู้ ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	83,492	57,537

วันที่นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า มาปฏิบัติใช้ครั้งแรก คือวันที่ 1 มกราคม 2563

นอกจากนี้ สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้แนวปฏิบัติทางการบัญชี 2 ฉบับ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2563 โดยมีรายละเอียดดังนี้

<u>แนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับกิจการที่ให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย</u>

แนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นมาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับกิจการ ที่ให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย โดยมีการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ดังกล่าวระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564 หรือจนกว่าธนาคารแห่งประเทศไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงและให้ถือปฏิบัติตามการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทั้งนี้ กิจการที่ให้ความช่วยเหลือลูกหนี้และเลือกปฏิบัติตามแนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้ ต้องถือปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนชั่วคราวทุกข้อที่ระบุในแนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้

กลุ่มบริษัทไม่ได้ใช้แนวปฏิบัติทางการบัญชีดังกล่าวในการจัดทำงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

<u>แนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)</u>

แนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้ให้เป็นทางเลือกสำหรับทุกกิจการที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ เนื่องจากการจัดทำงบการเงินในช่วงเวลาที่ COVID-19 ยังคงอยู่ในสถานการณ์ความไม่แน่นอนสูง ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน อาจเป็นผลให้ฝ่ายบริหารของกิจการต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการประมาณการ หรือในการวัดมูลค่าและรับรู้รายการทางบัญชี แนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อลดผลกระทบในบางเรื่องจากการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินบางฉบับ และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในวิธีปฏิบัติทางบัญชีในช่วงเวลาที่ยังมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าว ทั้งนี้ กิจการสามารถใช้แนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้สำหรับการจัดทำงบการเงินที่มีรอบระยะเวลารายงานสิ้นสุดภายในช่วงเวลาระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2563

กลุ่มบริษัทไม่ได้ใช้แนวปฏิบัติทางการบัญชีดังกล่าวในการจัดทำงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

2.2 เกณฑ์การวัดมูลค่า

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยถือหลักเกณฑ์การบันทึกตามราคาทุนเดิม ยกเว้นที่ระบุไว้เป็นอย่างอื่น

2.3 สกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานและนำเสนองบการเงิน

งบการเงินนี้จัดทำและแสดงหน่วยเงินตราเป็นเงินบาทซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท ข้อมูลทางการเงินทั้งหมดมีการปัดเศษในหมายเหตุประกอบงบการเงินเพื่อให้แสดงเป็นหลักพันบาท ยกเว้นที่ระบุไว้เป็นอย่างอื่น

2.4 การประมาณการและการใช้วิจารณญาณ

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้บริหารต้องใช้วิจารณญาณ การประมาณการและข้อสมมติฐานหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายการบัญชีและการรายงานจำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างจากที่ประมาณไว้

ประมาณการและข้อสมมติฐานที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างต่อเนื่อง การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกโดยวิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป

(1) การใช้วิจารณญาณ

ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้วิจารณญาณในการเลือกนโยบายการบัญชีซึ่งมีผลกระทบที่มีนัยสำคัญที่สุดต่อจำนวนเงินที่รับรู้ในงบการเงินซึ่งประกอบด้วยหมายเหตุประกอบงบการเงินต่อไปนี้

หมายเหตุข้อ 9	การจัดประเภทการร่วมค้า
หมายเหตุข้อ 9	การจัดทำงบการเงินรวม: กลุ่มบริษัทมีอำนาจควบคุมโดยพฤตินัย (De facto control) เหนือผู้ได้รับการลงทุน

(2) การประมาณการข้อสมมติฐานและความไม่แน่นอนของการประมาณการ

ข้อมูลเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของการประมาณการที่สำคัญซึ่งมีความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญที่เป็นเหตุให้ต้องมีการปรับปรุงจำนวนเงินที่รับรู้ในงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยหมายเหตุประกอบงบการเงินต่อไปนี้

หมายเหตุข้อ 7	ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
หมายเหตุข้อ 8	มูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับคืนจากสินค้าคงเหลือ
หมายเหตุข้อ 9, 10, 11, 12	ข้อสมมติฐานสำหรับการประมาณการในการคิดลดกระแสเงินสดในอนาคต
หมายเหตุข้อ 10	การประมาณอายุการใช้งานและมูลค่าคงเหลือของอาคารและอุปกรณ์
หมายเหตุข้อ 12	การประมาณอายุการใช้งานและมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น
หมายเหตุข้อ 13	ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
หมายเหตุข้อ 18	การวัดมูลค่าของภาระผูกพันของโครงการผลประโยชน์
หมายเหตุข้อ 20	การวัดมูลค่าของการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
หมายเหตุข้อ 30	การวัดมูลค่ายุติธรรม
หมายเหตุข้อ 32 และ 33	ประมาณการหนี้สิน และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

นโยบายการบัญชีที่นำเสนอดังต่อไปนี้ได้ถือปฏิบัติโดยสม่ำเสมอสำหรับงบการเงินทุกรอบระยะเวลาที่รายงาน

3.1 เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวม

งบการเงินรวมประกอบด้วยงบการเงินของบริษัท บริษัทย่อย และส่วนได้เสียของกลุ่มบริษัทในการร่วมค้า

การรวมธุรกิจ

กลุ่มบริษัทบันทึกบัญชีสำหรับการรวมธุรกิจตามวิธีซื้อ เมื่อการควบคุมถูกโอนไปยังกลุ่มบริษัท ยกเว้นในกรณีที่เป็นการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน

การควบคุม หมายถึงอำนาจในการกำหนดนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานของกิจการเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์จากกิจกรรมของกิจการนั้น ในการพิจารณาอำนาจในการควบคุม กิจการต้องนำสิทธิในการออกเสียงที่เกิดขึ้นมารวมในการพิจารณา วันที่ซื้อกิจการคือวันที่อำนาจในการควบคุมนั้นได้ถูกโอนไปยังผู้ซื้อ การกำหนดวันที่ซื้อกิจการและการระบุเกี่ยวกับการโอนอำนาจควบคุมจากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่งต้องใช้ดุลยพินิจเข้ามาเกี่ยวข้อง

ค่าความนิยม ถูกวัดมูลค่า ณ วันที่ซื้อ โดยวัดจากมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่โอนให้ซึ่งรวมถึงการรับรู้จำนวนส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในผู้ถูกซื้อ หักด้วยมูลค่าสุทธิ (มูลค่ายุติธรรม) ของสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมาซึ่งวัดมูลค่า ณ วันที่ซื้อ กำไรจากการซื้อในราคาต่ำกว่ามูลค่ายุติธรรมรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนทันที

สิ่งตอบแทนที่โอนให้ ต้องวัดด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่โอนไป หนี้สินที่กลุ่มบริษัทก่อขึ้นเพื่อจ่ายชำระให้แก่เจ้าของเดิม และส่วนได้เสียในส่วนของเจ้าของที่ออกโดยกลุ่มบริษัท ทั้งนี้สิ่งตอบแทนที่โอนให้ยังรวมถึงมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและมูลค่าของโครงการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ที่ออกแทนโครงการของผู้ถูกซื้อเมื่อรวมธุรกิจ หากการรวมธุรกิจมีผลให้สิ้นสุดความสัมพันธ์ของโครงการเดิมระหว่างกลุ่มบริษัทและผู้ถูกซื้อ ให้ใช้ราคาที่ต่ำกว่าระหว่าง มูลค่าจากการยกเลิกสัญญาตามที่ระบุในสัญญา และมูลค่าองค์ประกอบนอกตลาด ไปหักจากสิ่งตอบแทนที่โอนให้ และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายอื่น

หากมีการออกโครงการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ (โครงการทดแทน) เพื่อแลกเปลี่ยนกับโครงการที่พนักงานของผู้ถูกซื้อถืออยู่ (โครงการผู้ถูกซื้อ) ขึ้นอยู่กับต้นทุนบริการในอดีต ผู้ซื้อต้องวัดส่วนของโครงการทดแทนด้วยมูลค่าตามราคาตลาดซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งตอบแทนที่โอน หากมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำงานในอนาคต ผลต่างระหว่างมูลค่าซึ่งรวมอยู่ในสิ่งตอบแทนที่โอนไป และ ราคาตลาดของโครงการทดแทน รับรู้เป็นผลตอบแทนพนักงานภายหลังการรวมธุรกิจ

หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นของบริษัทที่ถูกซื้อที่รับมาจากการรวมธุรกิจ รับรู้เป็นหนี้สินหากมีภาระผูกพันในปัจจุบันซึ่งเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีต และสามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ

กลุ่มบริษัทวัดมูลค่าส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมตามอัตราส่วนได้เสียในสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาจากผู้ถูกซื้อ

ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อของกลุ่มบริษัทที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากการรวมธุรกิจ เช่น ค่าที่ปรึกษากฎหมาย ค่าธรรมเนียมวิชาชีพและค่าที่ปรึกษาอื่นๆ ถือเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น

การรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน

การรวมธุรกิจซึ่งเกิดจากการโอนส่วนได้เสียในกิจการภายใต้การควบคุมของผู้ถือหุ้นซึ่งควบคุมกลุ่มบริษัท ถือเป็นการเข้าครอบครองเสมือนว่าได้เกิดขึ้นตั้งแต่วันต้นงวดของปีเปรียบเทียบก่อนหน้าสุดหรือ ณ วันที่มีการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกันแล้วแต่วันใดจะหลังกว่า เพื่อปรับปรุงงบการเงินเปรียบเทียบ สินทรัพย์และหนี้สินที่ได้มาจะถูกรับรู้ด้วยมูลค่าตามบัญชีก่อนการจัดทำงบการเงินรวมภายใต้การควบคุมของผู้ถือหุ้น ที่กลุ่มบริษัทมีส่วนควบคุมส่วนประกอบอื่นของส่วนของเจ้าของที่ได้มาจากการรวมธุรกิจถือเป็นส่วนหนึ่งของทุนของกลุ่มบริษัท เว้นแต่ส่วนที่ได้มานั้นได้รับรู้เป็นส่วนหนึ่งของส่วนเกินมูลค่าหุ้น เงินสดจ่ายในการรวมธุรกิจรับรู้โดยตรงในส่วนของเจ้าของ

บริษัทย่อย

บริษัทย่อยเป็นกิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกลุ่มบริษัท การควบคุมเกิดขึ้นเมื่อกลุ่มบริษัทเปิดรับหรือมีสิทธิในผลตอบแทนผันแปรจากการเกี่ยวข้องกับกิจการนั้นและมีความสามารถในการใช้อำนาจเหนือกิจการนั้นทำให้เกิดผลกระทบต่อจำนวนเงินผลตอบแทนของกลุ่มบริษัท งบการเงินของบริษัทย่อยได้รวมอยู่ในงบการเงินรวม นับแต่วันที่มีการควบคุมจนถึงวันที่การควบคุมสิ้นสุดลง

การสูญเสียการควบคุม

เมื่อกลุ่มบริษัทสูญเสียการควบคุมในบริษัทย่อย กลุ่มบริษัทตัดรายการสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทย่อยนั้นออก รวมถึงส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมและส่วนประกอบอื่นในส่วนของเจ้าของที่เกี่ยวข้องกับบริษัทย่อยนั้น กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการสูญเสียการควบคุมในบริษัทย่อยรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน ส่วนได้เสียในบริษัทย่อยเดิมที่ยังคงเหลืออยู่ให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่สูญเสียการควบคุม

ส่วนได้เสียในเงินลงทุนที่บันทึกตามวิธีส่วนได้เสีย

ส่วนได้เสียของกลุ่มบริษัทในเงินลงทุนที่บันทึกตามวิธีส่วนได้เสีย ได้แก่ส่วนได้เสียในการร่วมค้า

การร่วมค้าเป็นการร่วมการงานที่กลุ่มบริษัทมีการควบคุมร่วมในการงานนั้น โดยมีสิทธิในสินทรัพย์สุทธิของการร่วมการงานนั้นมากกว่าการมีสิทธิในสินทรัพย์และภาระผูกพันในหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับการร่วมการงานนั้น

ส่วนได้เสียในการร่วมค้าบันทึกบัญชีตามวิธีส่วนได้เสีย โดยรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกด้วยราคาทุนซึ่งรวมถึงต้นทุนการทำรายการ ภายหลังการรับรู้รายการเริ่มแรก ส่วนแบ่งกำไรหรือขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นของเงินลงทุนที่บันทึกตามวิธีส่วนได้เสียของกลุ่มบริษัท จะถูกบันทึกในงบการเงินรวมจนถึงวันที่กลุ่มบริษัทสูญเสียความมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ หรือการควบคุมร่วม

การตัดรายการในงบการเงินรวม

ยอดคงเหลือและรายการบัญชีระหว่างกิจการในกลุ่ม รวมถึงรายได้ หรือค่าใช้จ่ายที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงซึ่งเป็นผลมาจากรายการระหว่างกิจการในกลุ่ม ถูกตัดรายการในการจัดทำงบการเงินรวม กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงซึ่งเป็นผลมาจากรายการกับบริษัทร่วมและกิจการที่ควบคุมร่วมกันถูกตัดรายการกับเงินลงทุนเท่าที่กลุ่มบริษัทมีส่วนได้เสียในกิจการที่ถูกลงทุนนั้น ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงถูกตัดรายการในลักษณะเดียวกับกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง แต่เท่าที่เมื่อไม่มีหลักฐานการด้อยค่าเกิดขึ้น

3.2 เงินตราต่างประเทศ

รายการบัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการบัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของแต่ละบริษัทในกลุ่มบริษัทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ

สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินและเป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันที่รายงาน แปลงค่าเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันนั้น กำไรหรือขาดทุนจากการแปลงค่าบันทึกในกำไรหรือขาดทุน

สินทรัพย์และหนี้สินที่ไม่เป็นตัวเงินซึ่งเกิดจากรายการบัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศซึ่งบันทึกตามเกณฑ์ราคาทุนเดิม แปลงค่าเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ

หน่วยงานในต่างประเทศ

สินทรัพย์และหนี้สินของหน่วยงานในต่างประเทศ รวมถึงค่าความนิยมและรายการปรับปรุงมูลค่ายุติธรรมที่เกิดขึ้นจากการซื้อหน่วยงานในต่างประเทศ แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่รายงาน

ค่าความนิยมและรายการปรับปรุงมูลค่ายุติธรรมที่เกิดจากการซื้อหน่วยงานในต่างประเทศ แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่รายงาน

รายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยในระหว่างปี

ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดจากการแปลงค่า บันทึกในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และแสดงเป็นรายการผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนในส่วนของผู้ถือหุ้น จนกว่ามีการจำหน่ายเงินลงทุนนั้นออกไป

3.3 เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตราสารอนุพันธ์

เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตราสารอนุพันธ์ได้ถูกนำมาใช้เพื่อจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ที่เกิดจากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมจัดหาเงิน และกิจกรรมลงทุน เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตราสารอนุพันธ์ไม่ได้มีไว้เพื่อค้า อย่างไรก็ตาม ตราสารอนุพันธ์ที่ไม่เข้าเงื่อนไขการกำหนดให้เป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงถือเป็นรายการเพื่อค้า

เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตราสารอนุพันธ์จะถูกบันทึกบัญชีเมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำรายการดังกล่าวบันทึกในกำไรหรือขาดทุนเมื่อเกิดขึ้น การวัดมูลค่าใหม่ภายหลังการบันทึกครั้งแรกใช้มูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่าใหม่ให้เป็นมูลค่ายุติธรรมบันทึกในกำไรหรือขาดทุนทันที อย่างไรก็ตาม หากตราสารอนุพันธ์เข้าเงื่อนไขมีไว้เพื่อเป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยง การบันทึกรายการกำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาจะขึ้นอยู่กับประเภทของรายการที่ได้รับการป้องกันความเสี่ยง

มูลค่ายุติธรรมของสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าถือตามราคาตลาดของสัญญาล่วงหน้า ณ วันที่รายงาน ถ้ามีราคาตลาด ในกรณีที่ไม่มีราคาตลาด ให้ประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยการคิดลดจากผลต่างระหว่างราคาล่วงหน้าตามสัญญากับราคาล่วงหน้าของสัญญาปัจจุบัน ณ วันที่รายงานที่ครบกำหนดในวันเดียวกัน โดยใช้อัตราดอกเบี้ยประเภทที่ใช้กับธุรกรรมการเงินที่ปลอดความเสี่ยง เช่น พันธบัตรรัฐบาล

3.4 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดประกอบด้วย ยอดเงินสด ยอดเงินฝากธนาคารประเภททุกประเภท และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง และมีระยะเวลาครบกำหนดเริ่มแรกภายใน 3 เดือนหรือน้อยกว่า

3.5 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น

นโยบายที่ปฏิบัติใช้ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2563

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่นแสดงในราคาตามใบแจ้งหนี้หักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญประเมินโดยการวิเคราะห์ประวัติการชำระหนี้ และการคาดการณ์เกี่ยวกับการชำระหนี้ในอนาคตของลูกค้า โดยคำนวณสุทธิจากเงินมัดจำรับจากลูกค้า ลูกหนี้จะถูกตัดจำหน่ายบัญชีเมื่อทราบว่าเป็นหนี้สูญ

นโยบายที่ปฏิบัติใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่นแสดงในราคาตามใบแจ้งหนี้หักค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเปิดเผยไว้หมายเหตุข้อ 3.8

3.6 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือวัดมูลค่าด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

ต้นทุนของสินค้าคำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ต้นทุนสินค้าประกอบด้วย ราคาทุนที่ซื้อและค่าใช้จ่ายทางตรงที่เกี่ยวข้องกับการซื้อสินค้านั้น เช่น ค่าภาษีอากร ค่าขนส่ง หักด้วยส่วนลดและเงินที่ได้รับคืนจากการซื้อสินค้า ต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปและงานระหว่างทำประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงทางตรง ค่าใช้จ่ายอื่นทางตรง และค่าโสหุ้ยในการผลิต ซึ่งปันส่วนตามเกณฑ์การดำเนินงานตามปกติ แต่ไม่รวมต้นทุนการกู้ยืม

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นการประมาณราคาที่จะขายได้จากการดำเนินธุรกิจปกติหักด้วยค่าใช้จ่ายที่จำเป็นโดยประมาณในการขาย

3.7 เงินลงทุน

เงินลงทุนในบริษัทย่อยและการร่วมค้า

เงินลงทุนในบริษัทย่อยและกิจการร่วมค้า ในงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท บันทึกบัญชีโดยใช้วิธีส่วนได้เสีย ส่วนการบันทึกบัญชีเงินลงทุนในการร่วมค้าในงบการเงินรวมใช้วิธีส่วนได้เสีย

ส่วนได้เสียในบริษัทย่อยและการร่วมค้าบันทึกตามวิธีส่วนได้เสีย โดยรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกด้วยราคาทุนซึ่งรวมถึงต้นทุนการทำรายการ ภายหลังรับรู้รายการเริ่มแรก ส่วนแบ่งกำไรหรือขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นของเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียของบริษัท จะถูกบันทึกในงบการเงินเฉพาะกิจการจนถึงวันที่บริษัทสูญเสียความมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ หรือการควบคุมร่วม

นโยบายที่ปฏิบัติใช้ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2563

เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนอื่น

ตราสารหนี้และตราสารทุนซึ่งเป็นหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดซึ่งถือไว้เพื่อค้า จัดประเภทเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนและแสดงในมูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาหลักทรัพย์ได้บันทึกในงบกำไรหรือขาดทุน

ตราสารหนี้ซึ่งกลุ่มบริษัทตั้งใจและสามารถถือจนครบกำหนดจัดประเภทเป็นเงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด เงินลงทุนที่จะถือจนครบกำหนด แสดงในราคาทุนตัดจำหน่ายหักด้วยขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุน ผลต่างระหว่างราคาทุนที่ซื้อมากับมูลค่าไถ่ถอนของตราสารหนี้จะถูกตัดจ่ายโดยวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงตลอดอายุของตราสารหนี้ที่เหลือ

ตราสารหนี้และตราสารทุนซึ่งเป็นหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด นอกเหนือจากที่ถือไว้เพื่อค้าหรือตั้งใจถือไว้จนครบกำหนดจัดประเภทเป็นเงินลงทุนเผื่อขาย ภายหลังการรับรู้มูลค่าในครั้งแรกเงินลงทุนเผื่อขายแสดงในมูลค่ายุติธรรม และการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ใช่ผลขาดทุนจากการด้อยค่าและผลต่างจากสกุลเงินตราต่างประเทศของรายการที่เป็นตัวเงิน บันทึกในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ส่วนผลขาดทุนจากการด้อยค่าและผลต่างจากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน เมื่อมีการตัดจำหน่ายเงินลงทุน จะรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนสะสมที่เคยบันทึกในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเข้ากำไรหรือขาดทุน ในกรณีที่เป็นเงินลงทุนประเภทที่มีดอกเบี้ย จะต้องบันทึกดอกเบี้ยในกำไรหรือขาดทุนโดยวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

เงินลงทุนในตราสารทุนซึ่งไม่ใช่หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดแสดงในราคาทุนหักขาดทุนจากการด้อยค่า

มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินสำหรับหลักทรัพย์เพื่อค้าและหลักทรัพย์เผื่อขายจะใช้ราคาเสนอซื้อ ณ วันที่รายงาน

การจำหน่ายเงินลงทุน

เมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุน ผลต่างระหว่างจำนวนเงินสุทธิที่ได้รับและมูลค่าตามบัญชีและรวมถึงกำไรหรือขาดทุนสะสมจากการตีราคาหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องที่เคยบันทึกในส่วนของผู้ถือหุ้น จะถูกบันทึกในกำไรหรือขาดทุน

ในกรณีที่กลุ่มบริษัทจำหน่ายเงินลงทุนที่ถืออยู่บางส่วน การคำนวณต้นทุนสำหรับเงินลงทุนที่จำหน่ายไปและเงินลงทุนที่ยังถืออยู่ใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักปรับใช้กับมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนที่เหลืออยู่ทั้งหมด

3.8 เครื่องมือทางการเงิน

นโยบายที่ปฏิบัติใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563

สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม ต้นทุนการทำรายการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการซื้อ การออกตราสารสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน (นอกจากสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน) เพิ่มหรือหักจากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินตามความเหมาะสม เมื่อรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก ต้นทุนการทำรายการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการซื้อสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนรับรู้ทันทีในกำไรหรือขาดทุน

สินทรัพย์ทางการเงินที่รับรู้ทั้งหมดวัดมูลค่าภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายหรือมูลค่ายุติธรรม ขึ้นอยู่กับการจัดประเภทรายการของสินทรัพย์ทางการเงิน

การจัดประเภทรายการของสินทรัพย์ทางการเงิน

ตราสารหนี้ที่เข้าเงื่อนไขการวัดมูลค่าภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

- สินทรัพย์ทางการเงินที่ถือครองตามโมเดลธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์การถือครองสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา และ
- ข้อกำหนดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งทำให้เกิดกระแสเงินสดซึ่งเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นในวันที่กำหนดไว้

ตราสารหนี้ที่เข้าเงื่อนไขการวัดมูลค่าภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

- สินทรัพย์ทางการเงินถูกถือตามโมเดลธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้สำเร็จทั้งรับกระแสเงินสดตามสัญญาและเพื่อขายสินทรัพย์ทางการเงิน
- ข้อกำหนดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งทำให้เกิดกระแสเงินสดซึ่งเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นในวันที่กำหนดไว้

หนี้สินทางการเงินทั้งหมดวัดมูลค่าภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายโดยใช้วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริงหรือด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

การด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน

กลุ่มบริษัทรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนสำหรับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายหรือด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และลูกหนี้การค้า จำนวนเงินของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจะถูกวัดมูลค่าใหม่ทุกวันที่รายงานเพื่อให้สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตจากที่เคยรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกของเครื่องมือทางการเงินที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มบริษัทต้องรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุเสมอสำหรับลูกหนี้การค้า สำหรับการประเมินการด้อยค่าลูกหนี้การค้าแบบกลุ่ม (Collective assessment) ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับลูกหนี้การค้า ประมาณการโดยใช้ตารางการตั้งสำรองขึ้นอยู่กับข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ในอดีตของกลุ่มบริษัท ปรับปรุงด้วยปัจจัยเฉพาะของผู้กู้ยืม สภาวการณ์ทางเศรษฐกิจทั่วไป และการประเมินทิศทางทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ณ วันที่รายงาน รวมถึงมูลค่าเงินตามเวลาตามความเหมาะสม

ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุแสดงถึงผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ปฏิบัติผิดสัญญาที่มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุของเครื่องมือทางการเงินที่คาดไว้

การประเมินการด้อยค่ารายลูกหนี้ (Individual assessment) ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่คาดว่าจะไม่ได้รับทั้งหมดตลอดอายุที่คาดของสินทรัพย์ทางการเงินคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง กล่าวคือ คำนวณจากประมาณการฐานะความเสี่ยงเมื่อมีการผิดนัดชำระ คูณด้วยความน่าจะเป็นที่จะมีการผิดนัดชำระและร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อมีการผิดนัดชำระ คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง โดยคำนวณภายใต้แต่ละสถานการณ์ที่เป็นไปได้

การบัญชีป้องกันความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตราสารอนุพันธ์จะถูกบันทึกบัญชีเมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม การวัดมูลค่าใหม่ภายหลังการบันทึกครั้งแรกใช้มูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่าใหม่ให้เป็นมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน อย่างไรก็ตามหากตราสารอนุพันธ์เข้าเงื่อนไขมีไว้เพื่อเป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยง การบันทึกรายการกำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาจะขึ้นอยู่กับประเภทของรายการที่ได้รับการป้องกันความเสี่ยง

3.9 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

สินทรัพย์ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของกิจการ

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์วัดมูลค่าด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและขาดทุนจากการด้อยค่า

ราคาทุนรวมถึงต้นทุนทางตรง ที่เกี่ยวข้องกับการได้มาของสินทรัพย์ ต้นทุนของการก่อสร้างสินทรัพย์ที่กิจการก่อสร้างเอง รวมถึงต้นทุนของวัสดุ แรงงานทางตรง และต้นทุนทางตรงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ ต้นทุนในการรื้อถอน การขนย้าย การบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์และต้นทุนการกู้ยืม สำหรับเครื่องมือที่ควบคุมโดยลิขสิทธิ์ซอฟแวร์ ซึ่งไม่สามารถทำงานได้โดยปราศจากลิขสิทธิ์ซอฟแวร์นั้นให้ถือว่า ลิขสิทธิ์ซอฟแวร์ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของอุปกรณ์

ส่วนประกอบของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์แต่ละรายการที่มีอายุการให้ประโยชน์ไม่เท่ากันต้องบันทึกแต่ละส่วนประกอบที่มีนัยสำคัญแยกต่างหากจากกัน

กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ คือผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายกับมูลค่าตามบัญชีของอาคาร และอุปกรณ์ โดยรับรู้สุทธิในกำไรหรือขาดทุน

สินทรัพย์ที่เช่า (นโยบายที่ปฏิบัติใช้ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2563)

การเช่าซึ่งกลุ่มบริษัทได้รับส่วนใหญ่ของความเสี่ยงและผลตอบแทนจากการครอบครองทรัพย์สินที่เช่านั้นๆ ให้จัดประเภทเป็นสัญญาเช่าการเงิน ส่วนที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ได้มาโดยทำสัญญาเช่าการเงินบันทึกเป็นสินทรัพย์ด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่าหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสมและขาดทุนจากการด้อยค่า ค่าเช่าที่ชำระจะแยกเป็นส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายทางการเงิน และส่วนที่จะหักจากหนี้ตามสัญญา เพื่อทำให้อัตราดอกเบี้ยแต่ละงวดเป็นอัตราคงที่สำหรับยอดคงเหลือของหนี้สิน ค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกโดยตรงในกำไรหรือขาดทุน

สินทรัพย์ที่ให้เช่า

สินทรัพย์ที่ให้เช่าตามสัญญาเช่าดำเนินงานรวมแสดงอยู่ในอาคารและอุปกรณ์ในงบแสดงฐานะการเงิน และตัดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ด้วยเกณฑ์เดียวกันกับอาคารและอุปกรณ์ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

ต้นทุนที่เกิดขึ้นในภายหลัง

ต้นทุนในการเปลี่ยนแทนส่วนประกอบจะรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ถ้ามีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กลุ่มบริษัทจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากรายการนั้น และสามารถวัดมูลค่าต้นทุนของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ ชิ้นส่วนที่ถูกเปลี่ยนแทนจะถูกตัดจำหน่ายตามมูลค่าตามบัญชี ต้นทุนที่เกิดขึ้นในการซ่อมบำรุงอาคารและอุปกรณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุนเมื่อเกิดขึ้น

ค่าเสื่อมราคา

ค่าเสื่อมราคาคำนวณจากมูลค่าเสื่อมสภาพของรายการอาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยราคาทุนของสินทรัพย์หรือต้นทุนในการเปลี่ยนแทนอื่น หักด้วยมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์

ค่าเสื่อมราคาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามเกณฑ์อายุการใช้งานโดยประมาณของส่วนประกอบของสินทรัพย์แต่ละรายการ หรืออายุสัญญาเช่าในกรณีที่อายุสัญญาเช่าสั้นกว่า ประมาณการอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์แสดงได้ดังนี้

สิทธิการเช่าที่ดิน	30 ปี
อาคารและส่วนปรับปรุง	5-10 ปี
อุปกรณ์	5-18 ปี
เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและอุปกรณ์สำนักงาน	5-18 ปี
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	3-5 ปี
ยานพาหนะ	5 ปี

กลุ่มบริษัทไม่คิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง

วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และมูลค่าคงเหลือ ถูกทบทวนอย่างน้อยที่สุดทุกสิ้นรอบปีบัญชี และปรับปรุงตามความเหมาะสม

3.10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการประกอบด้วย สิทธิในการเรียกเก็บค่าบริการจากการให้บริการดาวเทียมภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ

วิธีการตัดจำหน่าย ตัดจำหน่ายตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุของสินทรัพย์หรืออายุของสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการแล้วแต่ระยะเวลาใดจะสั้นกว่า

3.11 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ค่าความนิยม

ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อกิจการของบริษัทย่อยรับรู้ในสินทรัพย์ไม่มีตัวตน การรับรู้มูลค่าเริ่มแรกของค่าความนิยม ได้อธิบายในหมายเหตุประกอบงบการเงิน 3.1 ภายหลังจากการรับรู้เริ่มแรก ค่าความนิยมจะถูกวัดมูลค่าด้วยวิธีราคาทุนหักผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม สำหรับตราสารทุน - การบัญชีด้านผู้ลงทุน มูลค่าตามบัญชีของค่าความนิยมรวมอยู่ในมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุน และ ผลขาดทุนจากการด้อยค่าในเงินลงทุนต้องไม่ถูกปันส่วนให้สินทรัพย์ใด ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียรวมถึงค่าความนิยม

รายจ่ายในการวิจัยและพัฒนา

รายจ่ายในขั้นตอนการวิจัย ได้แก่ การสำรวจตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่ง ความรู้ความเข้าใจใหม่ทางด้านวิทยาศาสตร์หรือทางด้านเทคนิค รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเมื่อเกิดขึ้น

ต้นทุนที่เกิดขึ้นของโครงการเพื่อการพัฒนา (ซึ่งเกี่ยวข้องกับการออกแบบและการทดสอบผลิตภัณฑ์ใหม่หรือที่ปรับปรุงขึ้น) รับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าโครงการนั้นจะประสบความสำเร็จโดยการประเมินความเป็นไปได้ทั้งทางพาณิชยกรรมและทางเทคโนโลยี และต้องสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ ส่วนรายจ่ายในการพัฒนาอื่นรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น ต้นทุนการพัฒนาที่ได้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายไปแล้วในงวดก่อนไม่สามารถรับรู้เป็นสินทรัพย์ในงวดถัดไป ต้นทุนการพัฒนาที่บันทึกเป็นสินทรัพย์จะเริ่มตัดจำหน่ายเมื่อเริ่มผลิตผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพาณิชย์

รายจ่ายในการพัฒนาซึ่งรับรู้เป็นสินทรัพย์แสดงราคาด้วยราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น ๆ

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นๆ ที่กลุ่มบริษัทซื้อมาและมีอายุการใช้งานจำกัด แสดงในราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม

ต้นทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นประกอบด้วยค่าพัฒนาเทคโนโลยีของดาวเทียมไอพีสตาร์ ค่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รายจ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิบัตร เครื่องหมายทางการค้าและใบอนุญาตโดยมีกำหนดตัดจ่ายโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องโดยมีระยะเวลาตัดจำหน่ายระหว่าง 5 ปีถึง 15.75 ปี

สิทธิการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ซื้อมาจะเริ่มตัดจำหน่ายเมื่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์นำมาใช้งานได้ตามประสงค์ โดยจะตัดจำหน่ายตลอดอายุประมาณการให้ประโยชน์ภายในระยะเวลา 3-5 ปี

วิธีการตัดจำหน่าย ระยะเวลาที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์ และ มูลค่าคงเหลือ จะได้รับการทบทวนทุกสิ้นรอบปีบัญชีและปรับปรุงตามความเหมาะสม

3.12 การด้อยค่า

ยอดสินทรัพย์ตามบัญชีของกลุ่มบริษัทได้รับการทบทวน ณ ทุกวันที่รายงานว่ามีข้อบ่งชี้เรื่องการด้อยค่าหรือไม่ ในกรณีที่มีข้อบ่งชี้จะทำการประมาณมูลค่าสินทรัพย์ที่คาดว่าจะได้รับคืน สำหรับค่าความนิยมและสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน หรือ ยังไม่พร้อมใช้งาน จะประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนทุกปีในช่วงเวลาเดียวกัน

ขาดทุนจากการด้อยค่ารับรู้เมื่อมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์หรือมูลค่าตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดสูงกว่ามูลค่าที่จะได้รับคืน ขาดทุนจากการด้อยค่าบันทึกในกำไรหรือขาดทุน

การคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ทางการเงินสำหรับหลักทรัพย์เผื่อขาย คำนวณโดยอ้างอิงถึงมูลค่ายุติธรรม

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงิน หมายถึงมูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์ หรือมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หักต้นทุนในการขายแล้วแต่มูลค่าใดจะสูงกว่า ในการประเมินมูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์ ประมาณการกระแสเงินสดที่จะได้รับในอนาคตจะคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยใช้อัตราคิดลดก่อนคำนึงภาษีเงินได้เพื่อให้สะท้อนมูลค่าที่อาจประเมินได้ในตลาดปัจจุบัน ซึ่งแปรไปตามเวลาและความเสี่ยงที่มีต่อสินทรัพย์ สำหรับสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับโดยอิสระจากสินทรัพย์อื่น จะพิจารณามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนรวมกับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่สินทรัพย์นั้นเกี่ยวข้องด้วย

การกลับรายการด้อยค่า

ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน จะถูกกลับรายการ เมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนเพิ่มขึ้นในภายหลัง และการเพิ่มขึ้นนั้นสัมพันธ์โดยตรงกับขาดทุนจากการด้อยค่าที่เคยรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน ส่วนสินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นตราสารทุนที่จัดประเภทเป็นหลักทรัพย์เผื่อขาย การกลับรายการจะถูกรับรู้โดยตรงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยมจะไม่มีการปรับปรุงกลับรายการ ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงินอื่นๆ ที่เคยรับรู้ในงวดก่อนจะถูกประเมิน ณ ทุกวันที่ที่ออกรายงานว่ามีข้อบ่งชี้เรื่องการด้อยค่าหรือไม่ ขาดทุนจากการด้อยค่าจะถูกกลับรายการ หากมีการเปลี่ยนแปลงประมาณการที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ขาดทุนจากการด้อยค่าจะถูกกลับรายการเพียงเท่าที่มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่เกินกว่ามูลค่าตามบัญชีภายหลังหักค่าเสื่อมราคาหรือค่าตัดจำหน่าย เสมือนหนึ่งไม่เคยมีการบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่ามาก่อน

3.13 หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย

หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยบันทึกเริ่มแรกในมูลค่ายุติธรรมหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการเกิดหนี้สิน ภายหลังจากการบันทึกหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจะบันทึกต่อมาโดยวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย ผลต่างระหว่างยอดหนี้เริ่มแรกและยอดหนี้เมื่อครบกำหนดไถ่ถอน จะบันทึกในกำไรหรือขาดทุนตลอดอายุการกู้ยืมโดยใช้วิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

3.14 เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่นแสดงในราคาทุน

3.15 ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์ของพนักงาน

โครงการเงินสมทบ

กลุ่มบริษัทจัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งเป็นลักษณะของแผนการจ่ายสมทบตามที่ได้กำหนดการจ่ายสมทบไว้แล้ว สินทรัพย์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกไปจากสินทรัพย์ของกลุ่มบริษัทและบริหารโดยผู้จัดการกองทุนภายนอก กองทุนสำรองเลี้ยงชีพดังกล่าวได้รับเงินสะสมเข้ากองทุนจากพนักงานและเงินสมทบจากกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้อง เงินจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดรายการนั้น

โครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้

ภาระผูกพันสุทธิของกลุ่มบริษัทจากโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ถูกคำนวณแยกต่างหากเป็นรายโครงการจากการประมาณผลประโยชน์ในอนาคตที่เกิดจากการทำงานของพนักงานในงวดปัจจุบันและงวดก่อนๆ ผลประโยชน์ดังกล่าวได้มีการคิดลดกระแสเงินสดเพื่อให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน

การคำนวณภาระผูกพันของโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้นั้นจัดทำโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่ได้รับอนุญาต โดยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ ผลจากการคำนวณอาจทำให้กลุ่มบริษัทมีสินทรัพย์เกิดขึ้น ซึ่งการรับรู้เป็นสินทรัพย์จะใช้มูลค่าปัจจุบันของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่มีในรูปของการได้รับคืนในอนาคตจากโครงการหรือการหักการสมทบเข้าโครงการในอนาคต ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจได้มีการพิจารณาถึงความต้องการเงินทุนขั้นต่ำสำหรับโครงการต่าง ๆ ของกลุ่มบริษัท

ในการวัดมูลค่าใหม่ของหนี้สินผลประโยชน์ที่กำหนดไว้สุทธิ กำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยจะถูกรับรู้รายการในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นทันที กลุ่มบริษัท/บริษัทกำหนดดอกเบี้ยจ่ายของหนี้สินผลประโยชน์ที่กำหนดไว้สุทธิโดยใช้อัตราคิดลดที่ใช้วัดมูลค่าภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์ ณ ต้นปี โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในหนี้สินผลประโยชน์ที่กำหนดไว้สุทธิซึ่งเป็นผลมาจากการสมทบเงินและการจ่ายชำระผลประโยชน์ ดอกเบี้ยจ่ายสุทธิและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการผลประโยชน์รับรู้รายการในกำไรหรือขาดทุน

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผลประโยชน์ของโครงการหรือการลดขนาดโครงการ การเปลี่ยนแปลงในผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการบริการในอดีต หรือ กำไรหรือขาดทุนจากการลดขนาดโครงการต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนทันที กลุ่มบริษัท/บริษัท รับรู้กำไรและขาดทุนจากการจ่ายชำระผลประโยชน์พนักงานเมื่อเกิดขึ้น

ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น

ภาระผูกพันสุทธิของกลุ่มบริษัทที่เป็นผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานเป็นผลประโยชน์ในอนาคตที่เกิดจากการทำงานของพนักงานในงวดปัจจุบันและงวดก่อนๆ ซึ่งผลประโยชน์นี้ได้คิดลดกระแสเงินสดเพื่อให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน การวัดมูลค่าใหม่จะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเมื่อเกิดขึ้น

ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้าง

ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้างจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อวันใดวันหนึ่งต่อไปนี้เกิดขึ้นก่อน เมื่อกลุ่มบริษัทไม่สามารถยกเลิกข้อเสนอการให้ผลประโยชน์ดังกล่าวได้อีกต่อไป หรือเมื่อกลุ่มบริษัทรับรู้ต้นทุนสำหรับการปรับโครงสร้างหากระยะเวลาการจ่ายผลประโยชน์เกินกว่า 12 เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้างจะถูกคิดลดกระแสเงินสด

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงานรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อพนักงานทำงานให้ หนี้สินรับรู้ด้วยมูลค่าที่คาดว่าจะจ่ายชำระ หากกลุ่มบริษัท/บริษัทมีภาระผูกพันตามกฎหมายหรือภาระผูกพันโดยอนุมานที่จะต้องจ่ายอันเป็นผลมาจากการที่พนักงานได้ทำงานให้ในอดีตและภาระผูกพันนี้สามารถประมาณได้อย่างสมเหตุสมผล

การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์

มูลค่ายุติธรรมของสิทธิซื้อหุ้น ณ วันที่ให้สิทธิแก่พนักงาน (ชำระด้วยตราสารทุน) รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายพร้อม ๆ ไปกับการเพิ่มขึ้นในส่วนของผู้ถือหุ้น ตลอดระยะเวลาที่พนักงานสามารถเข้าใช้สิทธิได้อย่างไม่มีเงื่อนไข จำนวนที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายจะถูกปรับปรุงเพื่อให้สะท้อนถึงจำนวนสิทธิซื้อหุ้นที่แท้จริงซึ่งเข้าเงื่อนไขการให้บริการที่เกี่ยวข้องและเงื่อนไขการได้รับสิทธิที่ไม่ใช่เงื่อนไขเรื่องตลาดทุน ซึ่งเป็นจำนวนที่เดิมเคยรับรู้ตามจำนวนสิทธิซื้อหุ้นที่เข้าเงื่อนไขการให้บริการที่เกี่ยวข้องและเงื่อนไขการได้รับสิทธิที่ไม่ใช่เงื่อนไขเรื่องตลาดทุน ณ วันที่ได้รับสิทธิสำหรับเงื่อนไขการได้รับสิทธิที่ไม่ใช่เงื่อนไขการบริการหรือผลงาน มูลค่ายุติธรรมของสิทธิซื้อหุ้น ณ วันที่ให้สิทธิจะถูกวัดค่าเพื่อให้สะท้อนถึงเงื่อนไขนั้นและไม่มีการปรับปรุงสำหรับผลต่างระหว่างจำนวนที่คาดไว้กับผลที่เกิดขึ้นจริง

มูลค่ายุติธรรมของจำนวนที่จ่ายให้แก่พนักงานจากราคาหุ้นที่เพิ่มขึ้นที่ชำระด้วยเงินสดรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายพร้อมๆ ไปกับการเพิ่มขึ้นในส่วนของหนี้สิน ตลอดระยะเวลาที่พนักงานมีสิทธิได้รับชำระอย่างไม่มีเงื่อนไข หนี้สินถูกวัดมูลค่าใหม่ทุกๆ วันที่ในรายงานและวันที่จ่ายชำระ การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายพนักงานในกำไรหรือขาดทุน

3.16 ประมาณการหนี้สิน

ประมาณการหนี้สินจะรับรู้ก็ต่อเมื่อกลุ่มบริษัทมีภาระหนี้สินตามกฎหมายที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือที่ก่อตัวขึ้นอันเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีต และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจะต้องถูกจ่ายไปเพื่อชำระภาระหนี้สินดังกล่าว ประมาณการหนี้สินพิจารณาจากการคิดลดกระแสเงินสดที่จะจ่ายในอนาคตโดยใช้อัตราคิดลดในตลาดปัจจุบันก่อนคำนึงถึงภาษีเงินได้ เพื่อให้สะท้อนจำนวนที่อาจประเมินได้ในตลาดปัจจุบันซึ่งแปรไปตามเวลาและความเสี่ยงที่มีต่อหนี้สิน ประมาณการหนี้สินส่วนที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากเวลาที่ผ่านไปรับรู้เป็นต้นทุนทางการเงิน

ประมาณการค่าประกันความเสียหาย

ประมาณการค่าประกันความเสียหายจะบันทึกเมื่อได้ขายสินค้าหรือให้บริการแก่ลูกค้าแล้ว ประมาณการค่าใช้จ่ายพิจารณาจากประวัติการจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการประกันความเสียหาย และปัจจัยต่างๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับความน่าจะเป็นที่จะเกิดความเสียหายดังกล่าว

3.17 รายได้

รายได้ที่รับรู้ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม และแสดงสุทธิจากส่วนลดการค้า

การขายสินค้าและให้บริการ

รายได้จะรับรู้เมื่อกลุ่มบริษัทได้ปฏิบัติตามข้อผูกพันในการโอนสินค้าหรือบริการแก่ลูกค้าแล้ว โดยต้องปันส่วนรายได้ที่ได้รับจากสัญญาที่ทำกับลูกค้าให้กับแต่ละภาระที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งอ้างอิงกับราคาขายแบบเอกเทศ

รายได้จากการขายสินค้า รวมถึงรายได้จากการขายอุปกรณ์พร้อมติดตั้ง รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเมื่อได้โอนอำนาจการควบคุมในสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว กล่าวคือผู้ซื้อสามารถสั่งการการใช้และได้รับประโยชน์ที่เหลืออยู่เกือบทั้งหมดจากสินค้าและกลุ่มบริษัทมีสิทธิที่จะได้รับชำระเงินสำหรับสินค้านั้น ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทจะไม่รับรู้รายได้ถ้าฝ่ายบริหารยังมีการควบคุมหรือบริหารสินค้าที่ขายไปแล้วนั้นหรือมีความไม่แน่นอนที่มีนัยสำคัญในการได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากการขายสินค้านั้นไม่อาจวัดมูลค่าของจำนวนรายได้และต้นทุนที่เกิดขึ้นได้อย่างน่าเชื่อถือ หรือมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนที่จะต้องรับคืนสินค้า

รายได้จากการให้บริการวงจรดาวเทียมและบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจดาวเทียม บริการอินเตอร์เน็ตและบริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจอินเตอร์เน็ต และบริการโทรศัพท์ รับรู้เมื่อลูกค้าได้รับและใช้ประโยชน์จากการให้บริการของบริษัท

รายได้จากการให้เช่าอุปกรณ์ รับรู้รายได้ตลอดช่วงเวลาและตามอัตราที่กำหนดในสัญญาเช่า

รายได้เกี่ยวกับค่าสิทธิรับรู้ตามเกณฑ์คงค้างซึ่งเป็นไปตามเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจของข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยรับบันทึกในกำไรหรือขาดทุนตามเกณฑ์คงค้าง

3.18 ต้นทุนทางการเงิน

ต้นทุนทางการเงินประกอบด้วยดอกเบี้ยจ่ายของเงินกู้ยืมและประมาณการหนี้สินส่วนที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากเวลาที่ผ่านไป และสิ่งตอบแทนที่คาดว่าจะต้องจ่าย ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ทางการเงินที่ถือไว้เพื่อขาย เงินปันผลของหุ้นบุริมสิทธิซึ่งถูกจัดประเภทเป็นหนี้สิน ขาดทุนจากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน หรือขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน (นอกเหนือจากลูกหนี้การค้า) และ ขาดทุนจากเครื่องมือป้องกันความเสี่ยง รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

ต้นทุนการกู้ยืมที่ไม่ได้เกี่ยวกับการได้มา การก่อสร้างหรือ การผลิตสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนโดยใช้วิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

3.19 สัญญาเช่า

นโยบายที่ปฏิบัติใช้ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2563

รายจ่ายภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานบันทึกในกำไรหรือขาดทุนโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า ค่าเช่าที่อาจเกิดขึ้นต้องนำมารวมคำนวณจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามระยะเวลาที่คงเหลือของสัญญาเช่า เมื่อได้รับการยืนยันการปรับค่าเช่า

การจำแนกประเภทสัญญาเช่า

ณ วันที่เริ่มต้นข้อตกลง กลุ่มบริษัทจะพิจารณาว่าข้อตกลงดังกล่าวประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือมีสัญญาเช่าเป็นส่วนประกอบหรือไม่ โดยพิจารณาจากสินทรัพย์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง ถ้าการปฏิบัติตามข้อตกลงนั้นขึ้นอยู่กับการใช้สินทรัพย์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง และข้อตกลงนั้นจะนำไปสู่สิทธิในการใช้สินทรัพย์ ถ้าทำให้กลุ่มบริษัทมีสิทธิในการควบคุมการใช้สินทรัพย์

ณ วันที่เริ่มต้นข้อตกลง หรือ มีการประเมินข้อตกลงใหม่ กลุ่มบริษัทแยกค่าตอบแทนสำหรับสัญญาเช่า และส่วนที่เป็นองค์ประกอบอื่นโดยใช้มูลค่ายุติธรรมเป็นเกณฑ์ในการแยก หากกลุ่มบริษัทสรุปว่าเป็นสัญญาเช่าการเงิน แต่ไม่สามารถแบ่งแยกจำนวนดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ ให้รับรู้สินทรัพย์และหนี้สินในจำนวนที่เท่ากับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงนั้น หลังจากนั้นจำนวนหนี้สินจะลดลงตามจำนวนที่จ่าย และต้นทุนทางการเงินตามนัยจากหนี้สินจะรับรู้โดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนเพิ่มของกลุ่มบริษัท

นโยบายที่ปฏิบัติใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563

กลุ่มบริษัทที่เป็นผู้เช่า

กลุ่มบริษัทประเมินว่าสัญญาเป็นสัญญาเช่าหรือประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่ ณ วันเริ่มต้นของสัญญาเช่า กลุ่มบริษัทรับรู้สินทรัพย์สิทธิการใช้และหนี้สินตามสัญญาเช่าที่เกี่ยวข้องกับทุกข้อตกลงสัญญาเช่าที่เป็นสัญญาเช่า หนี้สินตามสัญญาเช่าวัดมูลค่าเริ่มแรกด้วยมูลค่าปัจจุบันของการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่ยังไม่ได้จ่ายชำระ ณ วันนั้น โดยคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยตามนัยของสัญญาเช่า แต่หากอัตรานั้นไม่สามารถกำหนดได้ กลุ่มบริษัทใช้อัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่ม

หนี้สินตามสัญญาเช่าวัดมูลค่าโดยการเพิ่มมูลค่าตามบัญชีเพื่อสะท้อนดอกเบี้ยจากหนี้สินตามสัญญาเช่า (ใช้วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง) และลดมูลค่าตามบัญชีเพื่อสะท้อนการชำระการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่จ่ายชำระแล้ว

สินทรัพย์สิทธิการใช้ประกอบด้วย การวัดมูลค่าเริ่มแรกกับหนี้สินตามสัญญาเช่าที่เกี่ยวข้อง การจ่ายชำระตามสัญญาเช่าใด ๆ ที่จ่ายชำระ ณ วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผลหรือก่อนวันที่สัญญาเริ่มมีผลหักสิ่งจูงใจตามสัญญาเช่าที่ได้รับใด ๆ และต้นทุนทางตรงเริ่มแรกใด ๆ การวัดมูลค่าภายหลังของสินทรัพย์สิทธิการใช้โดยใช้ราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม

เมื่อกลุ่มบริษัทมีประมาณการต้นทุนที่จะเกิดขึ้นในการรื้อและการขนย้ายสินทรัพย์อ้างอิงการบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์อ้างอิงหรือการบูรณะสินทรัพย์อ้างอิงให้อยู่ในสภาพตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงและเงื่อนไขของสัญญาเช่า ประมาณการดังกล่าวรับรู้และวัดมูลค่าตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น เพื่ออธิบายต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์สิทธิการใช้ ต้นทุนรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์สิทธิการใช้ที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่ต้นทุนเหล่านั้นเกิดขึ้นเพื่อผลิตสินค้าคงเหลือ

สินทรัพย์สิทธิการใช้คิดค่าเสื่อมราคาตลอดช่วงเวลาที่สั้นกว่าของอายุสัญญาเช่าและอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์สิทธิการใช้ หากสัญญาเช่าโอนความเป็นเจ้าของในสินทรัพย์อ้างอิงหรือราคาทุนของสินทรัพย์สิทธิการใช้สะท้อนว่า กลุ่มบริษัทจะใช้สิทธิเลือกซื้อ สินทรัพย์สิทธิการใช้ที่เกี่ยวข้องคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์สิทธิการใช้ การคิดค่าเสื่อมราคาเริ่ม ณ วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผล

กลุ่มบริษัทที่เป็นผู้ให้เช่า

สัญญาเช่าซึ่งกลุ่มบริษัทเป็นผู้ให้เช่าจัดประเภทรายการเป็นสัญญาเช่าการเงินหรือดำเนินงาน เมื่อเงื่อนไขของสัญญาเช่าโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนเกือบทั้งหมดของความเป็นเจ้าของให้แก่ผู้เช่า สัญญาดังกล่าวจัดประเภทรายการเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าอื่น ๆ ทั้งหมดจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน

เมื่อกลุ่มบริษัทเป็นผู้ให้เช่าช่วง รายการดังกล่าวบันทึกสัญญาเช่าหลักและสัญญาเช่าช่วงเป็นสองสัญญาแยกจากกัน ผู้ให้เช่าช่วงจัดประเภทสัญญาเช่าช่วงเป็นสัญญาเช่าการเงินหรือสัญญาเช่าดำเนินงานโดยอ้างอิงกับสินทรัพย์สิทธิการใช้ที่เกิดขึ้นจากสัญญาเช่าหลัก

รายได้ค่าเช่าจากสัญญาเช่าดำเนินงานรับรู้ด้วยวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่าที่เกี่ยวข้อง ต้นทุนทางตรงเริ่มแรกที่เกิดขึ้นจากการเจรจาและเข้าทำสัญญาเช่าดำเนินงานถูกรวมเป็นมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เช่าและรับรู้ด้วยวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า

จำนวนเงินที่จะได้รับจากผู้เช่าภายใต้สัญญาเช่าการเงินรับรู้เป็นลูกหนี้ด้วยจำนวนที่เท่ากับเงินลงทุนสุทธิตามสัญญาเช่า รายได้จากสัญญาเช่าการเงินปันส่วนตลอดงวดบัญชีเพื่อสะท้อนถึงอัตราผลตอบแทนรายงวดคงที่ของเงินลงทุนสุทธิตามสัญญาเช่าของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่า

เมื่อสัญญาที่ประกอบด้วยส่วนประกอบที่เป็นการเช่าและส่วนประกอบที่ไม่เป็นการเช่า กลุ่มบริษัท นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า เพื่อปันส่วนข้อพิจารณาภายใต้สัญญากับแต่ละส่วนประกอบ

3.20 ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีประกอบด้วยภาษีเงินได้ของปีปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ภาษีเงินได้ของปีปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับรายการที่เกี่ยวข้องในการรวมธุรกิจ หรือ รายการที่รับรู้โดยตรงในส่วนของผู้ถือหุ้นหรือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ภาษีเงินได้ของปีปัจจุบันได้แก่ภาษีที่คาดว่าจะจ่ายชำระหรือได้รับชำระ โดยคำนวณจากกำไรหรือขาดทุนประจำปีที่ต้องเสียภาษี โดยใช้อัตราภาษีที่ประกาศใช้หรือที่คาดว่ามีผลบังคับใช้ ณ วันที่รายงาน ตลอดจนการปรับปรุงทางภาษีที่เกี่ยวกับรายการในปีก่อนๆ

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีบันทึกโดยคำนวณจากผลแตกต่างชั่วคราวที่เกิดขึ้นระหว่างมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินและจำนวนที่ใช้เพื่อความมุ่งหมายทางภาษี ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะไม่ถูกรับรู้เมื่อเกิดจากผลแตกต่างชั่วคราวต่อไปนี้ การรับรู้ค่าความนิยมในครั้งแรก การรับรู้สินทรัพย์หรือหนี้สินในครั้งแรกซึ่งเป็นรายการที่ไม่ใช่การรวมธุรกิจและรายการนั้นไม่มีผลกระทบต่อกำไรขาดทุนทางบัญชีหรือทางภาษี และผลแตกต่างที่เกี่ยวข้องกับเงินลงทุนในบริษัทย่อยและการร่วมค้าหากเป็นไปได้ว่าจะไม่มีการกลับรายการในอนาคตอันใกล้

การวัดมูลค่าของภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีต้องสะท้อนถึงผลกระทบทางภาษีที่จะเกิดจากลักษณะวิธีการที่กลุ่มบริษัทคาดว่าจะได้รับผลประโยชน์จากสินทรัพย์หรือจะจ่ายชำระหนี้สินตามมูลค่าตามบัญชี ณ วันที่สิ้นรอบระยะเวลาที่รายงาน

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีวัดมูลค่าโดยใช้อัตราภาษีที่คาดว่าจะใช้กับผลแตกต่างชั่วคราวเมื่อมีการกลับรายการโดยใช้อัตราภาษีที่ประกาศใช้หรือที่คาดว่ามีผลบังคับใช้ ณ วันที่รายงาน

ในการกำหนดมูลค่าของภาษีเงินได้ของปีปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี กลุ่มบริษัทต้องคำนึงถึงผลกระทบของสถานการณ์ทางภาษีที่ไม่แน่นอนและอาจทำให้จำนวนภาษีที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้น และมีดอกเบี้ยที่ต้องชำระ กลุ่มบริษัทเชื่อว่าได้ตั้งภาษีเงินได้ค้างจ่ายเพียงพอสำหรับภาษีเงินได้ที่จะจ่ายในอนาคต ซึ่งเกิดจากการประเมินผลกระทบจากหลายปัจจัย รวมถึง การตีความทางกฎหมายภาษี และจากประสบการณ์ในอดีต การประเมินนี้อยู่บนพื้นฐานการประมาณการและข้อสมมติฐาน และอาจจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอนาคต ข้อมูลใหม่ๆอาจจะทำให้กลุ่มบริษัทเปลี่ยนการตัดสินใจโดยขึ้นอยู่กับความเพียงพอของภาษีเงินได้ค้างจ่ายที่มีอยู่ การเปลี่ยนแปลงในภาษีเงินได้ค้างจ่ายจะกระทบต่อค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ในปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสามารถหักกลบได้เมื่อกิจการมีสิทธิตามกฎหมายที่จะนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้ของปีปัจจุบันมาหักกลบกับหนี้สินภาษีเงินได้ของปีปัจจุบันและภาษีเงินได้นี้ประเมินโดยหน่วยงานจัดเก็บภาษีหน่วยงานเดียวกันสำหรับหน่วยภาษีเดียวกันหรือหน่วยภาษีต่างกัน สำหรับหน่วยภาษีต่างกันนั้นกิจการมีความตั้งใจจะจ่ายชำระหนี้สินและสินทรัพย์ภาษีเงินได้ของปีปัจจุบันด้วยยอดสุทธิหรือตั้งใจจะรับคืนสินทรัพย์และจ่ายชำระหนี้สินในเวลาเดียวกัน

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะบันทึกต่อเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่ากำไรเพื่อเสียภาษีในอนาคตจะมีจำนวนเพียงพอกับการใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวดังกล่าว สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะถูกทบทวน ณ ทุกวันที่รายงานและจะถูกปรับลดลงเท่าที่ประโยชน์ทางภาษีจะมีโอกาสถูกใช้จริง

4. บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ได้แก่ บุคคลและหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุม หรือถูกควบคุมไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งกระทำผ่านบริษัทที่ทำหน้าที่ถือหุ้น บริษัทย่อย และกิจการที่เป็นบริษัทย่อยในเครือเดียวกัน นอกจากนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกันยังรวมถึงการร่วมค้าและบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญกับกิจการไม่ว่าจะเป็นโดยตรงหรือทางอ้อม ผู้บริหารสำคัญของกิจการรวมตลอดทั้งสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าวซึ่งมีอำนาจชักจูง หรืออาจถูกชักจูงให้ปฏิบัติตามบุคคลดังกล่าว และกิจการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลข้างต้น ในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันแต่ละรายการบริษัทคำนึงถึงเนื้อหาของความสัมพันธ์มากกว่ารูปแบบทางกฎหมาย

บริษัทอยู่ภายใต้การควบคุมของ บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) (“Intouch”) ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศไทย โดยถือหุ้นคิดเป็นอัตราร้อยละ 41.13 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัท รายการที่กลุ่มบริษัทมีกับบริษัทในกลุ่ม Intouch และผู้ถือหุ้นของกลุ่ม Intouch จะถือเป็นรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทคิดราคาซื้อขายสินค้าและบริการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกันตามสัญญาและเงื่อนไขทางการค้าโดยปกติเช่นเดียวกับลูกค้าทั่วไป สำหรับรายการค่าที่ปรึกษาและบริหารงาน กลุ่มบริษัทคิดราคาตามที่ตกลงร่วมกัน

รายการที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 สรุปได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
รายได้				
รายได้จากการขายและการให้บริการ				
บริษัทย่อย	-	-	1,256,620	1,709,980
การร่วมค้า	271	-	-	-
กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	79,490	73,077	59,341	52,346
รายได้อื่น				
บริษัทย่อย	-	-	14,119	28,035
การร่วมค้า	7,481	7,389	7,481	7,389
กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	22	176	22	176
รายได้ทางการเงิน				
บริษัทย่อย	-	-	1,037	2,713
การร่วมค้า	76,337	103,259	76,337	103,259
รวมรายได้	**163,601**	**183,901**	**1,414,957**	**1,903,898**

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ค่าใช้จ่าย				
การซื้อสินค้าและบริการ				
บริษัทย่อย	-	-	64,270	102,936
การร่วมค้า	-	929	-	-
กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	2,109	2,665	2,018	2,665
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร				
บริษัทใหญ่	2,425	1,445	2,425	1,445
บริษัทย่อย	-	-	13,590	16,718
กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	8,749	10,863	9,015	10,527
ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร	69,463	60,673	69,099	60,419
รวมค่าใช้จ่าย	**82,746**	**76,575**	**160,417**	**194,710**

ยอดคงเหลือกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 มีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ลูกหนี้การค้าและรายได้ค้างรับ				
ลูกหนี้การค้า				
บริษัทย่อย	-	-	2,420,580	2,025,736
การร่วมค้า	100	-	-	-
กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	3,687	8,762	3,209	5,705
รวม	**3,787**	**8,762**	**2,423,789**	**2,031,441**
รายได้ค้างรับ				
บริษัทย่อย	-	-	1,219	2,372
การร่วมค้า	169	-	-	-
กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	5,843	3,505	5,524	3,388
รวม	**6,012**	**3,505**	**6,743**	**5,760**
รวมลูกหนี้การค้าและรายได้ค้างรับ	**9,799**	**12,267**	**2,430,532**	**2,037,201**
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	-	-
สุทธิ	**9,799**	**12,267**	**2,430,532**	**2,037,201**
ลูกหนี้หมุนเวียนอื่น				
บริษัทใหญ่	233	180	233	180
บริษัทย่อย	-	-	21,449	52,550
การร่วมค้า	34,567	5,670	34,567	5,670
รวม	**34,800**	**5,850**	**56,249**	**58,400**

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
ส่วนของเงินให้กู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี				
บริษัทย่อย	-	-	20,000	25,000
การร่วมค้า	853,013	630,635	853,013	630,635
	853,013	**630,635**	**873,013**	**655,635**
เงินให้กู้ยืมระยะยาว				
บริษัทย่อย	-	-	-	-
การร่วมค้า	898,710	1,127,499	898,710	1,127,499
	898,710	**1,127,499**	**898,710**	**1,127,499**
รวม	**1,751,723**	**1,758,134**	**1,771,723**	**1,783,134**

เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อยมีอายุสัญญา 2 ปี และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีอัตราดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 4.57 ต่อปี (31 ธันวาคม 2562 : ร้อยละ 5.77 ต่อปี)

เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่การร่วมค้ามีอายุสัญญา 10 ปี และมีอัตราดอกเบี้ยต่อปีในอัตราร้อยละ LIBOR + 3

รายการเคลื่อนไหวของเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อยและการร่วมค้าสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 มีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
เงินให้กู้ยืมระยะยาว				
บริษัทย่อย				
ณ วันที่ 1 มกราคม	-	-	25,000	50,000
ลดลง	-	-	(5,000)	(25,000)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	**-**	**-**	**20,000**	**25,000**
การร่วมค้า				
ณ วันที่ 1 มกราคม	1,758,134	1,942,899	1,758,134	1,942,899
ลดลง	-	(46,858)	-	(46,858)
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(6,411)	(137,907)	(6,411)	(137,907)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	**1,751,723**	**1,758,134**	**1,751,723**	**1,758,134**

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น				
บริษัทย่อย	-	-	3	3
กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	-	11	-	11
รวม	**-**	**11**	**3**	**14**
เจ้าหนี้การค้า				
บริษัทใหญ่	100	132	100	133
บริษัทย่อย	-	-	6,514	3,744
กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	1,924	2,499	1,879	1,985
รวม	**2,024**	**2,631**	**8,493**	**5,862**
เจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น				
บริษัทย่อย	-	-	19,906	38,254
กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	-	1,029	-	708
รวม	**-**	**1,029**	**19,906**	**38,962**
เงินรับล่วงหน้าค่าบริการจากลูกค้า				
บริษัทย่อย	-	-	768	360
กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	910	5,294	5	4,386
รวม	**910**	**5,294**	**773**	**4,746**

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย				
บริษัทย่อย	-	-	122,139	126,726
กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	37	34	36	32
รวม	**37**	**34**	**122,175**	**126,758**
หนี้สินหมุนเวียนอื่น				
กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน	**1,740**	**1,740**	**-**	**-**

ค่าตอบแทนผู้บริหารสำคัญ

ค่าตอบแทนผู้บริหารสำคัญประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ผลประโยชน์ระยะสั้น	**67,677**	**58,819**	**67,313**	**58,565**
ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น				
- ต้นทุนบริการที่แสดงรวมในค่าใช้จ่ายบริหาร	952	922	952	922
- ต้นทุนดอกเบี้ยที่แสดงรวมในต้นทุนทางการเงิน	774	722	774	722
- การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	60	210	60	210
รวม	**69,463**	**60,673**	**69,099**	**60,419**

ตลอดเวลาที่ผ่านมากรรมการของกลุ่มกิจการหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน อาจซื้อสินค้าจากกลุ่มบริษัท รายการซื้อเหล่านี้มีระยะเวลาและเงื่อนไขปกติเช่นเดียวกับรายการที่กลุ่มบริษัทมีกับพนักงานหรือลูกค้า

ค่าตอบแทนกรรมการ

ค่าตอบแทนกรรมการเป็นค่าตอบแทนรายเดือน ค่าตอบแทนประจำปี เบี้ยประชุมและผลประโยชน์อื่น ค่าตอบแทนกรรมการเหล่านี้ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นของบริษัท ค่าตอบแทนกรรมการนี้เป็นส่วนหนึ่งของค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารที่แสดงไว้ในงบกำไรขาดทุน

สัญญาสำคัญที่ทำกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันมีดังนี้

1. บริษัทและบริษัทย่อยได้ทำสัญญากับบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง โดยบริษัทและบริษัทย่อยมีภาระผูกพันที่จะต้องชำระค่าสิทธิ (Royalty) ร้อยละ 1 ของรายได้ที่ได้มาจากการขายหรือให้เช่าสถานีควบคุมเครือข่ายภาคพื้นดิน (เกตเวย์) ไอพีสตาร์ ร้อยละ 1 ของรายได้ที่ได้มาจากการขายหรือให้เช่าอุปกรณ์ปลายทางไอพีสตาร์ (IPSTAR User Terminal : “UT”) และร้อยละ 3 ของรายได้ที่ได้มาจากการขายหรือให้เช่าช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม 4

2. บริษัทได้ทำสัญญาในการดำเนินธุรกิจทางด้านดาวเทียมกับบริษัทย่อยและกิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกัน โดยบริษัทมีภาระผูกพันในการให้บริการเช่าช่องสัญญาณดาวเทียมและให้คำปรึกษา บริษัทย่อยและกิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันมีภาระผูกพันต่อบริษัทที่จะต้องชำระค่าบริการดังกล่าวตามสัญญาอีกเป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 0.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 4.6 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2562: ประมาณ 6.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 4.38 ล้านบาท) ค่าบริการเป็นไปตามอัตราที่ตกลงไว้ในสัญญา คิดตามจำนวนที่ใช้จริงหรือคิดตามจำนวนการติดตั้งอุปกรณ์รับส่งสัญญาณปลายทาง

3. บริษัทได้ทำสัญญากับบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง โดยบริษัทย่อยมีภาระผูกพันในการให้บริการรวมสัญญาณภาพ สัญญาณเสียง และสัญญาณข้อมูล ซึ่งบริษัทมีภาระผูกพันที่จะต้องชำระค่าบริการ เป็นจำนวนเงิน 6,480 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อช่อง/ต่อปี

5. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
เงินสดในมือ	12,443	2,008	11,966	1,786
เงินฝากธนาคารประเภทกระแสรายวันและประเภทออมทรัพย์	1,560,535	1,697,169	854,975	844,016
เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง	725,917	922,533	658,073	871,554
รวม	**2,298,895**	**2,621,710**	**1,525,014**	**1,717,356**
อัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์และเงินฝากประจำ	**0.26%**	**0.47%**	**0.22%**	**0.58%**

6. เงินลงทุนชั่วคราวและสินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียนอื่น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
เงินลงทุนชั่วคราว				
เงินฝากระยะสั้นและตั๋วแลกเงิน	-	1,135,692	-	524,892
ตราสารหนี้ที่เป็นหลักทรัพย์เผื่อขาย	-	1,945,154	-	2,108,678
รวม	**-**	**3,080,846**	**-**	**2,633,570**
สินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียนอื่น				
เงินฝากระยะสั้นและเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย	2,409,778	-	1,751,778	-
เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	1,910,493	-	2,154,011	-
รวม	**4,320,271**	**-**	**3,905,789**	**-**

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 เงินฝากระยะสั้นและตั๋วแลกเงินมีอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 0.65 ถึง ร้อยละ 2.00 ต่อปี (31 ธันวาคม 2562: ร้อยละ 1.50 ถึง ร้อยละ 2.40 ต่อปี) และครบกำหนดชำระภายใน 1 ปี

7. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	หมายเหตุ	2563	2562	2563	2562
		พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ลูกหนี้การค้า					
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4	3,787	8,762	2,423,789	2,031,441
กิจการอื่น		2,175,091	1,910,811	1,165,722	989,884
รวม		**2,178,878**	**1,919,573**	**3,589,511**	**3,021,325**
รายได้ค้างรับ					
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4	6,012	3,505	6,743	5,760
กิจการอื่น		246,917	557,974	240,984	415,304
รวม		**252,929**	**561,479**	**247,727**	**421,064**
ลูกหนี้หมุนเวียนอื่น					
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า		38,163	55,240	27,845	41,228
เงินจ่ายล่วงหน้า		30,013	96,123	28,838	95,328
อื่นๆ		260,935	194,028	252,077	168,313
รวม		**329,111**	**345,391**	**308,760**	**304,869**
รวมลูกหนี้การค้า รายได้ค้างรับ และลูกหนี้หมุนเวียนอื่น		**2,760,918**	**2,826,443**	**4,145,998**	**3,747,258**
หัก ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		(928,623)	(936,463)	(697,639)	(652,414)
สุทธิ		**1,832,295**	**1,889,980**	**3,448,359**	**3,094,844**

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (กลับรายการ)	**(8,565)**	**65,867**	**36,633**	**111,681**

การวิเคราะห์อายุของลูกหนี้การค้า มีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
ยังไม่ครบกำหนดชำระ	3,301	5,464	225,787	247,576
เกินกำหนดชำระ:				
น้อยกว่า 3 เดือน	485	2,837	284,471	361,480
3 - 6 เดือน	-	-	278,610	376,769
6 - 12 เดือน	-	-	489,240	1,045,155
มากกว่า 12 เดือน	1	461	1,145,681	461
	3,787	**8,762**	**2,423,789**	**2,031,441**
หัก ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	-	-	-	-
	3,787	**8,762**	**2,423,789**	**2,031,441**
กิจการอื่น				
ยังไม่ครบกำหนดชำระ	154,397	92,857	104,463	50,409
เกินกำหนดชำระ:				
น้อยกว่า 3 เดือน	97,714	147,626	87,677	101,957
3 - 6 เดือน	239,687	188,277	40,114	76,523
6 - 12 เดือน	495,921	525,542	145,833	65,030
มากกว่า 12 เดือน	1,187,372	956,509	787,635	695,965
	2,175,091	**1,910,811**	**1,165,722**	**989,884**
หัก ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	(873,312)	(811,815)	(642,327)	(527,766)
	1,301,779	**1,098,996**	**523,395**	**462,118**
สุทธิ	**1,305,566**	**1,107,758**	**2,947,184**	**2,493,559**

โดยปกติระยะเวลาการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าของกลุ่มบริษัทสำหรับลูกค้าทั่วไป มีระยะเวลาตั้งแต่ 15 วัน ถึง 120 วัน

รอบเก็บเงินโดยเฉลี่ยของการให้บริการคือ 60 วันโดยไม่เรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกหนี้สำหรับยอดคงค้าง

กลุ่มบริษัทรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนสำหรับลูกหนี้การค้าด้วยจำนวนที่เท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับลูกหนี้การค้าประมาณการโดยใช้ตารางการตั้งสำรองขึ้นอยู่กับข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ในอดีตของลูกหนี้ และการวิเคราะห์ฐานะการเงินของลูกหนี้ในปัจจุบัน กลุ่มบริษัทรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนในอัตราร้อยละ 100 สำหรับลูกหนี้ทุกรายการที่ค้างชำระเกินกว่า 360 วัน เนื่องจากประสบการณ์ในอดีตได้บ่งชี้ว่าลูกหนี้เหล่านี้จะไม่สามารถเรียกชำระได้

กลุ่มบริษัทไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีที่ใช้ในการประมาณการและสมมติฐานสำคัญระหว่างรอบระยะเวลารายงานปัจจุบัน

ตารางต่อไปนี้แสดงรายละเอียดความเสี่ยงของลูกหนี้การค้าตามตารางการตั้งค่าเผื่อของกลุ่มบริษัท ทั้งนี้ประสบการณ์การขาดทุนทางด้านเครดิตในอดีตของกลุ่มบริษัท ไม่ได้แสดงรูปแบบการขาดทุนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสำหรับกลุ่มลูกค้าที่แตกต่างกัน ค่าเผื่อผลขาดทุนที่พิจารณาจากสถานะที่ถึงกำหนดชำระในอดีตจึงไม่ได้แยกความแตกต่างระหว่างลูกค้ากลุ่มต่าง ๆ

	งบการเงินรวม								
	การประเมินแบบรวมกลุ่ม							การประเมินรายลูกหนี้	รวม
	ลูกหนี้การค้า - จำนวนวันที่เกินกำหนดชำระ								
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	ไม่เกินกำหนดชำระ พันบาท	≤ 90 วัน พันบาท	91 ถึง 180 วัน พันบาท	181 ถึง 270 วัน พันบาท	271 ถึง 360 วัน พันบาท	≥ 360 วัน พันบาท	รวม พันบาท	พันบาท	พันบาท
อัตราผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	2%	7%	13%	51%	87%	100%			
มูลค่ารวมตามบัญชีที่คาดว่าลูกหนี้ที่ไม่เกินกำหนดชำระจะปฏิบัติผิดสัญญา	95,915	84,582	49,031	4,880	-	266,368	500,776	1,674,315	2,175,091
ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ	(1,682)	(6,097)	(6,353)	(2,473)	-	(266,368)	(282,973)	(590,339)	(873,312)
							217,803	1,083,976	1,301,779

	งบการเงินเฉพาะกิจการ								
	การประเมินแบบรวมกลุ่ม							การประเมินรายลูกหนี้	รวม
	ลูกหนี้การค้า - จำนวนวันที่เกินกำหนดชำระ								
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	ไม่เกินกำหนดชำระ พันบาท	≤ 90 วัน พันบาท	91 ถึง 180 วัน พันบาท	181 ถึง 270 วัน พันบาท	271 ถึง 360 วัน พันบาท	≥ 360 วัน พันบาท	รวม พันบาท	พันบาท	พันบาท
อัตราผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	2%	7%	14%	51%	87%	100%			
มูลค่ารวมตามบัญชีที่คาดว่าลูกหนี้ที่ไม่เกินกำหนดชำระจะปฏิบัติผิดสัญญา	82,024	79,852	38,969	4,880	-	248,986	454,711	711,011	1,165,722
ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ	(1,271)	(5,596)	(5,605)	(2,473)	-	(248,986)	(263,931)	(378,396)	(642,327)
							190,780	332,615	523,395

8. สินค้าคงเหลือ

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
วัตถุดิบและวัสดุสิ้นเปลือง	21,413	26,873	21,144	26,600
งานระหว่างทำ	22,390	72,144	22,390	72,144
สินค้าสำเร็จรูป	92,382	110,852	69,195	83,005
สินค้าระหว่างทาง	167	1,042	-	-
	136,352	**210,911**	**112,729**	**181,749**
หัก ค่าเผื่อการลดมูลค่าของสินค้าคงเหลือ	(80,918)	(86,883)	(63,468)	(68,149)
สุทธิ	**55,434**	**124,028**	**49,261**	**113,600**

9. เงินลงทุนในบริษัทย่อยและการร่วมค้า

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	(428,153)	(167,557)
เงินลงทุนในการร่วมค้า	1,392,677	1,408,769	1,386,737	1,408,769
รวมเงินลงทุน - สุทธิ	**1,392,677**	**1,408,769**	**958,584**	**1,241,212**
โดยแสดงรายการในงบแสดงฐานะทางการเงินดังนี้				
เงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย	1,392,677	1,408,769	2,872,011	2,641,105
หนี้สินสุทธิในบริษัทย่อย	-	-	(1,913,427)	(1,399,893)
รวมเงินลงทุน - สุทธิ	**1,392,677**	**1,408,769**	**958,584**	**1,241,212**

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ณ วันที่ 1 มกราคม	1,408,769	1,444,283	1,241,212	1,966,878
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	3,743	(116,448)	(293,807)	(597,866)
เพิ่มขึ้น	13,500	-	7,500	-
เงินปันผลรับ	-	-	-	(184,088)
กำไรจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน	16,274	207,939	9,581	207,488
รายการตัดจ่ายจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	-	(40,685)
การปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	(49,609)	(127,005)	(5,902)	(110,515)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	**1,392,677**	**1,408,769**	**958,584**	**1,241,212**

เงินลงทุนในบริษัทย่อยและการร่วมค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 และเงินปันผลรับสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน มีดังนี้

	งบการเงินรวม									
	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ		ทุนชำระแล้ว		ราคาทุน		มูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย		เงินปันผลรับ	
	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562
	ร้อยละ	*ร้อยละ*			ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
การร่วมค้า										
บริษัท เชนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี จำกัด	51.00	51.00	15 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์	15 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์	138	138	1,379	1,409	-	-
บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด	75.00	-	10 ล้านบาท	-	7	-	8	-	-	-
การร่วมค้าของบริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด										
บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด	50.00	-	12 ล้านบาท	-	6	-	6	-	-	-
					151	**138**	**1,393**	**1,409**	**-**	**-**

บริษัทไม่มีเงินลงทุนในการร่วมค้าซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้นจึงไม่มีราคาที่เปิดเผยต่อสาธารณชน

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ		ทุนชำระแล้ว		งบการเงินเฉพาะกิจการ ราคาทุนสุทธิจากการด้อยค่า		มูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย		เงินปันผลสำหรับปี	
	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562
	ร้อยละ	ร้อยละ			ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
บริษัทย่อย										
บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด	99.99	99.99	399 ล้านบาท	399 ล้านบาท	399	399	357	464	-	-
บริษัท ไอพีสตาร์ จำกัด	100.00	100.00	2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	157	157	(1,759)	(1,331)	-	-
บริษัท สตาร์ นิวเคลียส จำกัด	100.00	100.00	-	-	-	-	99	88	-	-
บริษัท ไอพีสตาร์ อินเตอร์เนชั่นแนล พีทีอี จำกัด	100.00	100.00	20,000 ดอลลาร์สิงคโปร์	20,000 ดอลลาร์สิงคโปร์	1	1	(132)	(51)	-	-
บริษัท ไอพีสตาร์ โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด	100.00	100.00	20,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ	20,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ	1	1	25	17	-	44
บริษัท แคมโบเดียน ดีทีวี เน็ตเวิร์ค จำกัด [1]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29
บริษัท ไอพีสตาร์ ออสเตรเลีย พีทีวาย จำกัด	100.00	100.00	6.95 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย	6.95 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย	425	425	156	178	-	-
บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด	99.99	99.99	0.25 ล้านบาท	0.25 ล้านบาท	-	-	35	14	-	-
บริษัท ไอพีสตาร์ เจแปน จำกัด	100.00	100.00	100 ล้านเยน	100 ล้านเยน	33	33	407	301	-	-
บริษัท ไอพีสตาร์ นิวซีแลนด์ จำกัด	100.00	100.00	3.20 ล้านดอลลาร์นิวซีแลนด์	3.20 ล้านดอลลาร์นิวซีแลนด์	98	98	302	94	-	-
บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล แซทเทลไลท์ จำกัด	100.00	100.00	50,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ	50,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ	2	2	59	41	-	111
บริษัท ไอพีสตาร์ (อินเดีย) ไพรเวท จำกัด	100.00	100.00	30 ล้านรูปีอินเดีย	30 ล้านรูปีอินเดีย	16	16	45	36	-	-
บริษัท ทีซี โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด	100.00	100.00	50,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ	50,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ	1	1	(22)	(19)	-	-
รวม					**1,133**	**1,133**	**(428)**	**(168)**	**-**	**184**
การร่วมค้า										
บริษัท เชนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี จำกัด	51.00	51.00	15 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์	15 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์	138	138	1,379	1,409	-	-
บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด	75.00	-	10 ล้านบาท	-	7	-	8	-	-	-
					145	**138**	**1,387**	**1,409**	**-**	**-**

[1] กลุ่มบริษัทได้ขายเงินลงทุนในหุ้นสามัญทั้งหมดในบริษัท แคมโบเดียน ดีทีวี เน็ตเวิร์ค จำกัด เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2562

การร่วมค้า

ตารางต่อไปนี้สรุปข้อมูลทางการเงินการร่วมค้าที่รวมอยู่ในงบการเงินของการร่วมค้า ปรับปรุงด้วยการปรับมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ซื้อ และความแตกต่างของนโยบายการบัญชี การกระทบยอดรายการระหว่างข้อมูลทางการเงินโดยสรุปดังกล่าวกับมูลค่าตามบัญชีของส่วนได้เสียของกลุ่มกิจการในกิจการเหล่านี้

	วันที่รายงาน	สัดส่วนความเป็นเจ้าของ	สินทรัพย์หมุนเวียน	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	หนี้สินหมุนเวียน	หนี้สินไม่หมุนเวียน	สินทรัพย์สุทธิ	รายได้รวม	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวม
		ร้อยละ	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ปี 2563											
บริษัท เชนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี จำกัด	31 ธันวาคม	51.00	1,804,892	4,523,748	(1,624,445)	(1,903,601)	2,800,594	-	7,726	(56,356)	(48,630)
บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด	31 ธันวาคม	75.00	10,493	-	(571)	-	9,922	315	(78)	-	(78)
บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด	31 ธันวาคม	50.00	12,034	-	(312)	-	11,722	6	(278)	-	(278)
รวม			**1,827,419**	**4,523,748**	**(1,625,328)**	**(1,903,601)**	**2,822,238**	**321**	**7,370**	**(56,356)**	**(48,986)**
ปี 2562											
บริษัท เชนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี จำกัด	31 ธันวาคม	51.00	1,714,903	4,591,210	(1,355,402)	(2,133,396)	2,817,315	-	(228,329)	(297,664)	(525,993)
รวม			**1,714,903**	**4,591,210**	**(1,355,402)**	**(2,133,396)**	**2,817,315**	**-**	**(228,329)**	**(297,664)**	**(525,993)**

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและการร่วมค้าสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีดังต่อไปนี้

การร่วมค้า

การจ่ายเงินปันผลของบริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ มหาชน ("LTC")

ในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นของ LTC เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2563 ผู้ถือหุ้นมีมติอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้นจากผลการดำเนินงานประจำปี 2562 ของ LTC เป็นจำนวนเงิน 18 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

การจัดตั้ง บริษัท Lao Mobile Money Sole Company Limited

เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2563 LTC ได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัท Lao Mobile Money Sole Company Limited ด้วยทุนจดทะเบียนจำนวน 10,000 ล้านกีบ มูลค่าหุ้นที่ตราไว้ 10,000 กีบ ชำระแล้วเต็มจำนวน โดย LTC ถือหุ้นร้อยละ 100

การจัดตั้ง บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด

เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2563 บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ("CAT") และ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ("THCOM") ได้จัดตั้งบริษัทร่วมทุนใหม่เพื่อร่วมกันบริหารจัดการบริษัท ภายใต้ชื่อ บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด ("NSAT") ซึ่งประกอบธุรกิจให้บริการดาวเทียมสื่อสารหรือบริการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดาวเทียม ด้วยทุนจดทะเบียนจำนวน 10,000,000 บาท มูลค่าที่ตราไว้ 10 บาท ชำระแล้วเต็มจำนวน โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นระหว่าง THCOM และ CAT ร้อยละ 75 และ ร้อยละ 25 ตามลำดับ โดย CAT มีสิทธิในการลงทุนเพิ่มเติมในหุ้นของ NSAT ด้วยการจองซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของ NSAT ในราคาที่กำหนดตามสัญญาระหว่างผู้ถือหุ้นเพื่อให้สัดส่วนการถือหุ้นของ CAT มีสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 49 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของ NSAT ภายในกำหนดระยะเวลา 6 ปีนับแต่วันที่จดทะเบียนจัดตั้ง NSAT

การจัดตั้ง บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด

เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2563 บริษัท เอไอ แอนด์ โรโบติกส์ เวนเจอร์ส จำกัด ("ARV") ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด ("Thai AI") บริษัทในเครือของ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ได้จัดตั้งบริษัทร่วมทุนใหม่ ภายใต้ชื่อ บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด ("ATI") เพื่อร่วมกันพัฒนา ผลิต และจำหน่ายอากาศยานไร้คนขับ (โดรน) สำหรับภาคการเกษตร ด้วยทุนจดทะเบียนจำนวน 20,000,000 บาท มูลค่าที่ตราไว้ 5 บาท มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วจำนวน 12,000,000 บาท โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นระหว่าง Thai AI และ ARV ร้อยละ 50 และ ร้อยละ 50 ตามลำดับ

ภาระผูกพัน

ตามที่ระบุไว้ในสัญญาร่วมทุนระหว่างกลุ่มบริษัทและรัฐบาลของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กลุ่มบริษัทจะต้องโอนหุ้นทั้งหมดใน LTC ให้แก่รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยไม่คิดค่าตอบแทนใด ๆ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาอนุญาตให้ดำเนินการในปี 2589 (หมายเหตุ 31.2)

10. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

	งบการเงินรวม				
	ที่ดิน สิทธิการเช่าที่ดินและอาคาร	อุปกรณ์	รถยนต์และอุปกรณ์สำนักงาน	สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง	รวม
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	**410,276**	**11,425,910**	**352,228**	**8,963**	**12,197,377**
เพิ่มขึ้น	35	183,713	7,666	10,365	201,779
โอน	522	17,920	-	(9,711)	8,731
จำหน่าย	(6,131)	(41,814)	(71,440)	(277)	(119,662)
ตัดจำหน่าย	(5,824)	(11,762)	(451)	-	(18,037)
การปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	(18,927)	(30,361)	(7,042)	(773)	(57,103)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	**379,951**	**11,543,606**	**280,961**	**8,567**	**12,213,085**
ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	-	-	(28,825)	-	(28,825)
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวมผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**379,951**	**11,543,606**	**252,136**	**8,567**	**12,184,260**
เพิ่มขึ้น	125	22,220	13,886	35,426	71,657
โอน	971	(63,740)	64,435	(4,538)	(2,872)
จำหน่าย	(326)	(55,894)	(15,901)	-	(72,121)
ตัดจำหน่าย	(10,335)	(10,774)	(5,191)	-	(26,300)
การปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	18,608	16,057	3,568	1,123	39,356
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**388,994**	**11,451,475**	**312,933**	**40,578**	**12,193,980**

	งบการเงินรวม				
	ที่ดิน สิทธิการเช่าที่ดินและอาคาร	อุปกรณ์	รถยนต์และอุปกรณ์สำนักงาน	สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง	รวม
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ค่าเสื่อมราคาสะสมและขาดทุนจากการด้อยค่า					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	**368,769**	**6,733,175**	**280,730**	**-**	**7,382,674**
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	15,693	444,005	40,586	-	500,284
ขาดทุนจากการด้อยค่า	-	1,186,881	-	-	1,186,881
โอน	-	(410)	-	-	(410)
จำหน่าย	(3,762)	(41,046)	(54,725)	-	(99,533)
ตัดจำหน่าย	(5,615)	(11,762)	(418)	-	(17,795)
การปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	(18,616)	(27,577)	(5,439)	-	(51,632)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	**356,469**	**8,283,266**	**260,734**	**-**	**8,900,469**
ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	-	-	(20,835)	-	(20,835)
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวมผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**356,469**	**8,283,266**	**239,899**	**-**	**8,879,634**
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	11,552	247,263	23,125	-	281,940
โอน	-	(29,273)	29,273	-	-
จำหน่าย	(326)	(52,040)	(15,265)	-	(67,631)
ตัดจำหน่าย	(10,335)	(10,661)	(5,189)	-	(26,185)
การปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	18,363	13,629	3,218	-	35,210
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**375,723**	**8,452,184**	**275,061**	**-**	**9,102,968**

	งบการเงินรวม				
	ที่ดิน สิทธิการเช่าที่ดินและอาคาร	อุปกรณ์	รถยนต์และอุปกรณ์สำนักงาน	สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง	รวม
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
มูลค่าสุทธิทางบัญชี					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562					
ภายใต้กรรมสิทธิ์ของกลุ่มบริษัท	41,507	4,692,735	55,131	8,963	4,798,336
ภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	-	-	16,367	-	16,367
	41,507	**4,692,735**	**71,498**	**8,963**	**4,814,703**
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562					
ภายใต้กรรมสิทธิ์ของกลุ่มบริษัท	23,482	3,260,340	12,236	8,567	3,304,625
ภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	-	-	7,991	-	7,991
	23,482	**3,260,340**	**20,227**	**8,567**	**3,312,616**
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563					
ภายใต้กรรมสิทธิ์ของกลุ่มบริษัท	13,271	2,999,291	37,872	40,578	3,091,012
	13,271	**2,999,291**	**37,872**	**40,578**	**3,091,012**

ราคาทรัพย์สินของกลุ่มบริษัทก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของอาคารและอุปกรณ์ ซึ่งได้คิดค่าเสื่อมราคาเต็มจำนวนแล้วแต่ยังคงใช้งานจนถึง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีจำนวน 2,547.63 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2562 : 2,422.43 ล้านบาท)

การด้อยค่าของอุปกรณ์

เนื่องจากธุรกิจดาวเทียมมีการแข่งขันสูง มีผลทำให้ราคาตลาดลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจดาวเทียม ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทได้ทดสอบการด้อยค่าของอุปกรณ์ ซึ่งวัดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของอุปกรณ์ (มูลค่าจากการใช้) โดยการคิดลดกระแสเงินสดในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับโดยใช้อัตราคิดลดร้อยละ 8.3 ซึ่งพบว่ามูลค่าตามบัญชีสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน บริษัทจึงบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าจำนวน 1,187 ล้านบาท โดยแสดงอยู่ในขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	สิทธิการเช่าที่ดินและอาคาร	อุปกรณ์	รถยนต์และอุปกรณ์สำนักงาน	สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง	รวม
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	**167,369**	**10,567,534**	**200,799**	**-**	**10,935,702**
เพิ่มขึ้น	35	9,385	3,876	1,555	14,851
โอน	-	9,478	-	(746)	8,732
จำหน่าย	-	(39,198)	(26,244)	(55)	(65,497)
ตัดจำหน่าย	(5,824)	(11,713)	(355)	-	(17,892)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	**161,580**	**10,535,486**	**178,076**	**754**	**10,875,896**
ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	-	-	(28,825)	-	(28,825)
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวมผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**161,580**	**10,535,486**	**149,251**	**754**	**10,847,071**
เพิ่มขึ้น	-	9,503	10,262	-	19,765
โอน	-	(450)	-	(529)	(979)
จำหน่าย	(326)	(49,800)	(8,718)	-	(58,844)
ตัดจำหน่าย	(1,172)	(5,140)	(336)	-	(6,648)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**160,082**	**10,489,599**	**150,459**	**225**	**10,800,365**

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	สิทธิการเช่าที่ดินและอาคาร	อุปกรณ์	รถยนต์และอุปกรณ์สำนักงาน	สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง	รวม
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ค่าเสื่อมราคาสะสมและขาดทุนจากการด้อยค่า					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	**130,574**	**5,877,439**	**156,448**	**-**	**6,164,461**
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	14,927	419,462	20,661	-	455,050
ขาดทุนจากการด้อยค่า	-	1,033,000	-	-	1,033,000
โอน	-	(410)	-	-	(410)
จำหน่าย	-	(38,839)	(24,938)	-	(63,777)
ตัดจำหน่าย	(5,614)	(11,713)	(321)	-	(17,648)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	**139,887**	**7,278,939**	**151,850**	**-**	**7,570,676**
ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	-	-	(20,835)	-	(20,835)
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวมผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**139,887**	**7,278,939**	**131,015**	**-**	**7,549,841**
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	10,947	313,079	10,731	-	334,757
จำหน่าย	(326)	(49,718)	(8,634)	-	(58,678)
ตัดจำหน่าย	(1,172)	(5,137)	(335)	-	(6,644)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**149,336**	**7,537,163**	**132,777**	**-**	**7,819,276**
มูลค่าสุทธิทางบัญชี					
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562					
ภายใต้กรรมสิทธิ์ของกลุ่มบริษัท	36,795	4,690,095	27,984	-	4,754,874
ภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	-	-	16,367	-	16,367
	36,795	**4,690,095**	**44,351**	**-**	**4,771,241**

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	สิทธิการเช่าที่ดินและอาคาร	อุปกรณ์	รถยนต์และอุปกรณ์สำนักงาน	สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง	รวม
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562					
ภายใต้กรรมสิทธิ์ของกลุ่มบริษัท	21,693	3,256,547	18,235	754	3,297,229
ภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	-	-	7,991	-	7,991
	21,693	**3,256,547**	**26,226**	**754**	**3,305,220**
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563					
ภายใต้กรรมสิทธิ์ของกลุ่มบริษัท	10,746	2,952,436	17,682	225	2,981,089
	10,746	**2,952,436**	**17,682**	**225**	**2,981,089**

ราคาทรัพย์สินของบริษัทก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของอาคารและอุปกรณ์ ซึ่งได้คิดค่าเสื่อมราคาเต็มจำนวนแล้ว แต่ยังคงใช้งานจนถึง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีจำนวน 1,958.22 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2562 : 1,860.39 ล้านบาท)

11. สินทรัพย์สิทธิการใช้

	งบการเงินรวม		
	ช่องรับสัญญาณ	อื่นๆ	รวม
	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ราคาทุน			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวมผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**-**	**103,152**	**103,152**
เพิ่มขึ้น	150,215	5,820	156,035
จำหน่าย	-	(14,027)	(14,027)
การปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	-	2,355	2,355
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**150,215**	**97,300**	**247,515**
ค่าเสื่อมราคาสะสม			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวมผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**-**	**20,835**	**20,835**
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	52,600	36,814	89,414
จำหน่าย	-	(14,027)	(14,027)
การปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	-	288	288
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**52,600**	**43,910**	**96,510**
มูลค่าสุทธิทางบัญชี			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวมผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**-**	**82,317**	**82,317**
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**97,615**	**53,390**	**151,005**

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ช่องรับสัญญาณ	อื่นๆ	รวม
	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ราคาทุน			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวม ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**-**	**77,846**	**77,846**
เพิ่มขึ้น	150,215	2,827	153,042
จำหน่าย	-	(14,027)	(14,027)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**150,215**	**66,646**	**216,861**
ค่าเสื่อมราคาสะสม			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวม ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**-**	**20,835**	**20,835**
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	52,600	31,419	84,019
จำหน่าย	-	(14,027)	(14,027)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**52,600**	**38,227**	**90,827**
มูลค่าสุทธิทางบัญชี			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวมผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**-**	**57,011**	**57,011**
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**97,615**	**28,419**	**126,034**

กลุ่มบริษัทเช่าสินทรัพย์หลายประเภทประกอบด้วย ที่ดิน อาคาร ช่องรับสัญญาณและยานพาหนะ อายุสัญญาเช่ามีระยะเวลา 1.5 - 5 ปี

กลุ่มบริษัทมีทางเลือกในการซื้ออุปกรณ์บางประเภทในมูลค่าที่กำหนดไว้เมื่อสิ้นสุดอายุสัญญาเช่า ภาระผูกพันของกลุ่มบริษัทมีการค้ำประกันโดยกรรมสิทธิ์ของผู้ให้เช่าที่มีต่อสินทรัพย์ที่เช่าสำหรับสัญญาเช่าดังกล่าว

การวิเคราะห์การครบกำหนดของหนี้สินตามสัญญาเช่าแสดงไว้ในหมายเหตุข้อ 15

	งบการเงินรวม	**งบการเงินเฉพาะกิจการ**
	2563	2563
	พันบาท	พันบาท
จำนวนเงินที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน		
ค่าเสื่อมราคาสำหรับสินทรัพย์สิทธิการใช้	89,414	84,019
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องกับหนี้สินตามสัญญาเช่า	6,270	5,580
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าระยะสั้น	4,675	3,979
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำ	524	-

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 กระแสเงินสดจ่ายทั้งหมดสำหรับสัญญาเช่าเท่ากับ 31.8 ล้านบาท 1.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 0.3 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย

12. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

	งบการเงินรวม			
	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินงาน	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน		
		ค่าความนิยม	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ราคาทุน				
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	**26,251,077**	**962,407**	**1,603,144**	**2,565,551**
เพิ่มขึ้น	-	-	1,658	1,658
โอน	-	-	10,000	10,000
จำหน่าย	(430)	-	(18)	(18)
ตัดจำหน่าย	(237,171)	-	(144)	(144)
การปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	-	-	(12,390)	(12,390)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 1 มกราคม 2563	**26,013,476**	**962,407**	**1,602,250**	**2,564,657**
เพิ่มขึ้น	-	-	7,230	7,230
โอน	-	-	1,893	1,893
ตัดจำหน่าย	-	-	(115)	(115)
การปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	-	-	3,139	3,139
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**26,013,476**	**962,407**	**1,614,397**	**2,576,804**

	งบการเงินรวม			
	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินงาน	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน		
		ค่าความนิยม	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ค่าตัดจำหน่ายสะสมและขาดทุนจากการด้อยค่า				
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	**23,243,737**	**907,662**	**1,332,861**	**2,240,523**
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	1,213,975	-	97,795	97,795
ขาดทุนจากการด้อยค่า	426,526	-	9,293	9,293
จำหน่าย	(430)	-	(1)	(1)
ตัดจำหน่าย	(236,021)	-	(144)	(144)
การปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	-	-	(10,885)	(10,885)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 1 มกราคม 2563	**24,647,787**	**907,662**	**1,428,919**	**2,336,581**
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	806,004	-	94,888	94,888
ขาดทุนจากการด้อยค่า	-	54,745	-	54,745
ตัดจำหน่าย	-	-	(109)	(109)
การปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	-	-	2,614	2,614
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**25,453,791**	**962,407**	**1,526,312**	**2,488,719**

	งบการเงินรวม			
	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินงาน	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน		
		ค่าความนิยม	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
มูลค่าสุทธิทางบัญชี				
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	**3,007,340**	**54,745**	**270,283**	**325,028**
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 1 มกราคม 2563	**1,365,689**	**54,745**	**173,331**	**228,076**
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**559,685**	**-**	**88,085**	**88,085**

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทอยู่ระหว่างการจัดเตรียมเอกสารกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ("กระทรวงฯ") เพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนของดาวเทียมไทยคม 5 ตามกรมธรรม์ประกันภัย

กรมธรรม์ดังกล่าวจัดทำขึ้นตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ โดยเงินค่าสินไหมทดแทนข้างต้น บริษัทและกระทรวงฯจะต้องหารือกันต่อไป

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทได้บันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจดาวเทียมไทยคม 4 จำนวน 54.7 ล้านบาท ซึ่งแสดงเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหาร

การด้อยค่าของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ

เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2562 บริษัทได้พบเหตุขัดข้องทางเทคนิคของระบบแจ้งสถานะของดาวเทียมไทยคม 5 โดยบริษัทพร้อมทั้งผู้ผลิตดาวเทียมไทยคม 5 และผู้เชี่ยวชาญอยู่ระหว่างดำเนินการกู้คืนระบบดังกล่าว โดยหลังจากนี้ผู้เชี่ยวชาญจะให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการดาวเทียมไทยคม 5 ซึ่งอาจจะส่งผลให้มีการหยุดให้บริการในอนาคต อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการให้บริการแก่ลูกค้า บริษัทได้ประสานงานกับลูกค้าทุกรายที่ใช้บริการดาวเทียมไทยคม 5 เพื่อจัดการโอนย้ายลูกค้าไปยังดาวเทียมดวงอื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ดาวเทียมไทยคม 5 และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมีมูลค่าตามบัญชีจำนวน 222 ล้านบาท โดยบริษัทได้ตั้งสำรองค่าเผื่อการด้อยค่าแล้วทั้งจำนวน นอกจากนี้บริษัทได้ทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ (ไม่รวมดาวเทียมไทยคม 5) ซึ่งวัดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ (มูลค่าจากการใช้) โดยการคิดลดกระแสเงินสดในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับ โดยใช้อัตราคิดลดร้อยละ 8.3 เป็นผลให้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีเป็นจำนวน 205 ล้านบาท ซึ่งบริษัทได้รับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าแล้วสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินงาน	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น
	พันบาท	พันบาท
ราคาทุน		
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	**26,251,077**	**1,418,980**
โอน	-	10,000
จำหน่าย	(430)	-
ตัดจำหน่าย	(237,171)	(144)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 1 มกราคม 2563	**26,013,476**	**1,428,836**
เพิ่มขึ้น	-	1,784
จำหน่าย	-	(115)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**26,013,476**	**1,430,505**
ค่าตัดจำหน่ายสะสมและขาดทุนจากการด้อยค่า		
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	**23,243,737**	**1,178,605**
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	1,213,975	88,812
ขาดทุนจากการด้อยค่า	426,526	9,293
จำหน่าย	(430)	-
ตัดจำหน่าย	(236,021)	(144)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 1 มกราคม 2563	**24,647,787**	**1,276,566**
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	806,004	85,382
ตัดจำหน่าย	-	(109)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**25,453,791**	**1,361,839**
มูลค่าสุทธิทางบัญชี		
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	**3,007,340**	**240,375**
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 1 มกราคม 2563	**1,365,689**	**152,270**
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**559,685**	**68,666**

13. สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี / หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีภายหลังจากการนำมาหักกลบกันตามความเหมาะสม ได้แสดงรวมไว้ในงบแสดงฐานะการเงินโดยมีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	727,995	797,296	687,166	741,912
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	(6,358)	-	-	-

รายการเคลื่อนไหวของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีรวมที่เกิดขึ้นในระหว่างปีมีดังนี้

	งบการเงินรวม			
		บันทึกเป็น (รายจ่าย)/รายได้ ใน		
	ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	กำไรหรือขาดทุน *(หมายเหตุ 27)*	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	**ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563**
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ยอดขาดทุนยกไป	433	112	59	604
ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	7,638	(4,652)	149	3,135
ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	13,629	(936)	-	12,693
เงินมัดจำรับ	20,926	(3,033)	-	17,893
เงินรับล่วงหน้าค่าบริการจากลูกค้า	13,246	3,562	1,633	18,441
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	50,376	(7,153)	12,620	55,843
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	22,250	(5,857)	833	17,226
การด้อยค่าของสินทรัพย์	651,821	(55,639)	8,755	604,937
อื่นๆ	16,977	(10,616)	(9,138)	(2,777)
	797,296	**(84,212)**	**14,911**	**727,995**
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
เงินรับล่วงหน้าค่าบริการจากลูกค้า	-	(4,715)	(2)	(4,717)
อื่นๆ	-	(1,641)	-	(1,641)
	-	**(6,356)**	**(2)**	**(6,358)**
รวม	**797,296**	**(90,568)**	**14,909**	**721,637**

	งบการเงินรวม			
		บันทึกเป็น (รายจ่าย)/รายได้ ใน		
	ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	กำไรหรือขาดทุน *(หมายเหตุ 27)*	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	**ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562**
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ยอดขาดทุนยกไป	61,228	(60,136)	(659)	433
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	6,202	1,922	(486)	7,638
ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	15,096	(1,467)	-	13,629
เงินมัดจำรับ	24,463	(3,537)	-	20,926
เงินรับล่วงหน้าค่าบริการจากลูกค้า	12,948	1,524	(1,226)	13,246
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	31,016	14,350	5,010	50,376
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	34,015	(9,950)	(1,815)	22,250
การด้อยค่าของสินทรัพย์	915,429	(261,421)	(2,187)	651,821
อื่นๆ	16,621	6,398	(6,042)	16,977
รวม	**1,117,018**	**(312,317)**	**(7,405)**	**797,296**

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
		บันทึกเป็น (รายจ่าย)/รายได้ ใน		
	ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	กำไรหรือขาดทุน *(หมายเหตุ 27)*	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	**ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563**
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	13,629	(936)	-	12,693
เงินมัดจำรับ	20,068	(2,410)	-	17,658
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	46,181	(8,097)	12,620	50,704
การด้อยค่าของสินทรัพย์	657,126	(53,289)	-	603,837
อื่นๆ	4,908	(1,747)	(887)	2,274
รวม	**741,912**	**(66,479)**	**11,733**	**687,166**

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
		บันทึกเป็น (รายจ่าย)/รายได้ ใน		
	ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	กำไรหรือขาดทุน *(หมายเหตุ 27)*	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	**ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562**
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	15,096	(1,467)	-	13,629
เงินมัดจำรับ	23,301	(3,233)	-	20,068
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	27,118	13,893	5,170	46,181
การด้อยค่าของสินทรัพย์	915,429	(258,303)	-	657,126
อื่นๆ	11,337	(2,221)	(4,208)	4,908
รวม	**992,281**	**(251,331)**	**962**	**741,912**

14. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	118,426	147,970	111,723	140,608
เงินมัดจำการประเมินภาษี	177,051	182,701	177,051	182,701
เงินมัดจำอื่น	15,254	15,256	15,254	15,256
อื่นๆ	3,653	4,422	-	-
	314,384	350,349	304,028	338,565
หัก ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	(20,048)	(51,153)	(20,048)	(51,153)
รวม	**294,336**	**299,196**	**283,980**	**287,412**

15. หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ส่วนที่หมุนเวียน				
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี				
เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน	381,700	383,273	381,700	383,273
หนี้สินตามสัญญาเช่า	79,866	8,729	72,671	8,729
รวมส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	461,566	392,002	454,371	392,002
หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	2,242,667	-	2,274,667	-
รวมหนี้สินที่มีดอกเบี้ยระยะสั้น	2,704,233	392,002	2,729,038	392,002
ส่วนที่ไม่หมุนเวียน				
เงินกู้ยืมระยะยาว				
เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน	1,135,519	1,521,494	1,135,519	1,521,494
หนี้สินตามสัญญาเช่า	68,390	6,410	50,123	6,410
รวมเงินกู้ยืมระยะยาว	1,203,909	1,527,904	1,185,642	1,527,904
หุ้นกู้ระยะยาว	-	2,271,223	-	2,274,223
รวมหนี้สินที่มีดอกเบี้ยไม่หมุนเวียน	1,203,909	3,799,127	1,185,642	3,802,127
รวม	**3,908,142**	**4,191,129**	**3,914,680**	**4,194,129**

หุ้นกู้ระยะยาว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทมีหุ้นกู้ระยะยาวชนิดระบุชื่อผู้ถือไม่มีหลักประกัน ไม่ด้อยสิทธิ และมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ จำนวน 1 ชุด วงเงิน 2,275 ล้านบาท มูลค่าหน่วยละ 1,000 บาท มีรายละเอียดดังนี้

วันที่จำหน่าย	**จำนวนหน่วย**	**จำนวนเงิน**	**อัตราดอกเบี้ย** *(ต่อปี)*	**กำหนดจ่ายชำระดอกเบี้ย**	**กำหนดชำระคืนเงินต้น**	**ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563**
	หลักล้าน	ล้านบาท				ล้านบาท
29 กันยายน 2557	2.275	2,275	ร้อยละ 4.68	ทุก 6 เดือน	ครบกำหนดไถ่ถอนทั้งจำนวนในวันที่ 2 ตุลาคม 2564	2,275
รวมหุ้นกู้						2,275
หัก ต้นทุนในการออกหุ้นกู้						(1)
สุทธิ						**2,274**

การเปลี่ยนแปลงของเงินกู้ยืมสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
สำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม				
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	4,191,129	7,009,237	4,194,129	7,034,237
ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	68,352	-	42,397	-
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวมผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**4,259,481**	**7,009,237**	**4,236,526**	**7,034,237**
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	155,929	-	153,042	-
จ่ายคืนเงินกู้ยืม	(494,358)	(2,790,945)	(489,446)	(2,812,945)
ค่าตัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายในการจัดหาเงินกู้ยืม*	2,462	2,929	2,462	2,929
การลงทุนในหุ้นกู้ภายในกลุ่มกิจการ	(29,000)	-	-	-
(กำไร) ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	13,628	(30,092)	12,096	(30,092)
ราคาตามบัญชีปลายงวด - สุทธิ	**3,908,142**	**4,191,129**	**3,914,680**	**4,194,129**

กลุ่มบริษัทต้องดำรงอัตราส่วนทางการเงินตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาว

* กลุ่มบริษัทได้มีการจัดประเภทรายการค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชีมาแสดงสุทธิกับเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

อัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ยืมของกลุ่มบริษัทมีดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
เงินกู้ยืมทั้งสิ้น				
- อัตราคงที่	2,390,923	2,286,362	2,397,461	2,289,362
- อัตราลอยตัว	1,517,219	1,904,767	1,517,219	1,904,767
รวม	**3,908,142**	**4,191,129**	**3,914,680**	**4,194,129**
อัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก				
- เงินกู้ยืม	3.85%	4.27%	3.86%	4.27%
- หุ้นกู้	4.68%	4.68%	4.68%	4.68%

ระยะเวลาการครบกำหนดของเงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้ระยะยาว - สุทธิจากต้นทุนทางการเงิน มีดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
เกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี	418,801	2,656,315	413,302	2,659,315
เกินกว่า 2 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	785,108	1,142,812	772,340	1,142,812
รวม	**1,203,909**	**3,799,127**	**1,185,642**	**3,802,127**

กลุ่มบริษัทต้องดำรงอัตราส่วนทางการเงินตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาว และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขรวมทั้งการรักษาอัตราส่วนทางการเงินที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้

วงเงินกู้ยืมจากธนาคาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 กลุ่มบริษัทมีวงเงินกู้ยืมที่ยังไม่ได้ใช้จากธนาคารในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวน 3,253.91 ล้านบาท และ 30.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (2562: 3,247.57 ล้านบาท และ 30.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

หน่วย: พันบาท

	งบการเงินรวม			
	หนี้สินตามสัญญาเช่า	**เงินกู้ยืมระยะยาว**	**หุ้นกู้**	**รวม**
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	15,140	1,904,766	2,271,223	4,191,129
ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงาน				
ทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	68,352	-	-	68,352
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวม				
ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงาน				
ทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**83,492**	**1,904,766**	**2,271,223**	**4,259,481**
การเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสด				
ชำระคืนเงินกู้ยืม	(88,279)	(406,079)	-	(494,358)
การลงทุนในหุ้นกู้ภายในกลุ่มกิจการ	-	-	(29,000)	(29,000)
รายการที่ไม่ใช่เงินสด				
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	155,929	-	-	155,929
ค่าใช้จ่ายในการจัดหาเงินกู้ยืมตัดจำหน่าย	-	2,018	444	2,462
ปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	(2,886)	16,514	-	13,628
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**148,256**	**1,517,219**	**2,242,667**	**3,908,142**

หน่วย: พันบาท

	งบการเงินรวม			
	หนี้สินตามสัญญาเช่า	**เงินกู้ยืมระยะยาว**	**หุ้นกู้**	**รวม**
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	26,775	2,459,150	4,523,312	7,009,237
การเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสด				
ชำระคืนเงินกู้ยืม	(11,635)	(526,310)	(2,253,000)	(2,790,945)
รายการที่ไม่ใช่เงินสด				
ค่าใช้จ่ายในการจัดหาเงินกู้ยืมตัดจำหน่าย	-	2,018	911	2,929
ปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	-	(30,092)	-	(30,092)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	**15,140**	**1,904,766**	**2,271,223**	**4,191,129**

หน่วย: พันบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	หนี้สินตามสัญญาเช่า	**เงินกู้ยืมระยะยาว**	**หุ้นกู้**	**รวม**
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	15,140	1,904,766	2,274,223	4,194,129
ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	42,397	-	-	42,397
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 - หลังรวมผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติ	**57,537**	**1,904,766**	**2,274,223**	**4,236,526**
การเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสด				
ชำระคืนเงินกู้ยืม	(83,367)	(406,079)	-	(489,446)
รายการที่ไม่ใช่เงินสด				
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	153,042	-	-	153,042
ค่าใช้จ่ายในการจัดหาเงินกู้ยืมตัดจำหน่าย	-	2,018	444	2,462
ปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	(4,418)	16,514	-	12,096
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	**122,794**	**1,517,219**	**2,274,667**	**3,914,680**

หน่วย: พันบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	หนี้สินตามสัญญาเช่า	**เงินกู้ยืมระยะยาว**	**หุ้นกู้**	**รวม**
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	26,775	2,459,150	4,548,312	7,034,237
การเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสด				
ชำระคืนเงินกู้ยืม	(11,635)	(526,310)	(2,275,000)	(2,812,945)
รายการที่ไม่ใช่เงินสด				
ค่าใช้จ่ายในการจัดหาเงินกู้ยืมตัดจำหน่าย	-	2,018	911	2,929
ปรับปรุงการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	-	(30,092)	-	(30,092)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	**15,140**	**1,904,766**	**2,274,223**	**4,194,129**

การวิเคราะห์การครบกำหนดของหนี้สินตามสัญญาเช่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 มีดังนี้

หน่วย : พันบาท

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563		
	ไม่เกิน 1 ปี	**1 - 5 ปี**	**รวม**
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	85,163	71,845	157,008
หัก ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่ารอการตัดบัญชี	(5,297)	(3,455)	(8,752)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	79,866	68,390	148,256

หน่วย : พันบาท

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562		
	ไม่เกิน 1 ปี	**1 - 5 ปี**	**รวม**
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	9,212	6,841	16,053
หัก ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่ารอการตัดบัญชี	(483)	(430)	(913)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	8,729	6,411	15,140

หน่วย : พันบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563		
	ไม่เกิน 1 ปี	**1 - 5 ปี**	**รวม**
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	77,153	52,468	129,621
หัก ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่ารอการตัดบัญชี	(4,482)	(2,345)	(6,827)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	72,671	50,123	122,794

หน่วย : พันบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562		
	ไม่เกิน 1 ปี	**1 - 5 ปี**	**รวม**
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	9,212	6,841	16,053
หัก ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่ารอการตัดบัญชี	(483)	(430)	(913)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายทั้งสิ้นตามสัญญาเช่า	8,729	6,411	15,140

16. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2563	2562	2563	2562
		พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
เจ้าหนี้การค้า					
- บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4	2,024	2,631	8,493	5,862
- บุคคลหรือกิจการอื่นๆ		79,938	248,507	73,228	127,679
รวม		**81,962**	**251,138**	**81,721**	**133,541**
เจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น					
- ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		237,038	234,211	278,065	250,958
- อื่นๆ		105,128	69,368	48,086	34,257
รวม		**342,166**	**303,579**	**326,151**	**285,215**
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น		**424,128**	**554,717**	**407,872**	**418,756**

17. หนี้สินหมุนเวียนอื่น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
เงินมัดจำรับจากลูกค้าระยะสั้น	42,093	22,228	12,655	19,677
ภาษีอื่นๆ	17,925	33,592	7,490	4,111
อื่นๆ	1,110	758	-	1
รวม	**61,128**	**56,578**	**20,145**	**23,789**

18. ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน

ภาระผูกพันตามงบแสดงฐานะการเงินมีดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
มูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพัน				
ที่ไม่ได้จัดให้มีกองทุน	283,241	231,766	253,524	205,056
ภาระผูกพันตามงบแสดงฐานะการเงิน	**283,241**	**231,766**	**253,524**	**205,056**

การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันของโครงการผลประโยชน์

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ภาระผูกพันของโครงการผลประโยชน์				
ณ วันที่ 1 มกราคม	231,766	160,747	205,056	135,592
ผลประโยชน์จ่ายโดยโครงการ	(39,957)	(30,401)	(33,164)	(18,657)
รับรู้ในกำไรขาดทุน				
ต้นทุนบริการปัจจุบันและดอกเบี้ย	21,640	75,278	18,531	62,269
	21,640	**75,278**	**18,531**	**62,269**
รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น				
ขาดทุนจากการประมาณตามหลักคณิตศาสตร์				
ประกันภัยที่รับรู้ในระหว่างปี	69,792	26,142	63,101	25,852
	69,792	**26,142**	**63,101**	**25,852**
ภาระผูกพันของโครงการผลประโยชน์				
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	**283,241**	**231,766**	**253,524**	**205,056**

ข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันที่รายงาน (แสดงโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
อัตราคิดลด	1.61	2.40	1.61	2.40
การเพิ่มขึ้นของเงินเดือนในอนาคต	5.00	5.00	5.00	5.00

การวิเคราะห์ความอ่อนไหว

การเปลี่ยนแปลงในแต่ละข้อสมมติฐานที่เกี่ยวข้องในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่อาจเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผล ณ วันที่รายงาน โดยถือว่าข้อสมมติฐานอื่นๆ คงที่ จะมีผลกระทบต่อภาระผูกพันผลประโยชน์ที่กำหนดไว้เป็นจำนวนเงินดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ภาระผูกพันของโครงการผลประโยชน์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	เพิ่มขึ้น	ลดลง	เพิ่มขึ้น	ลดลง
อัตราคิดลด (เปลี่ยนแปลงร้อยละ 0.5)	(13,753)	14,723	(11,956)	12,834
การเพิ่มขึ้นของเงินเดือนในอนาคต (เปลี่ยนแปลงร้อยละ 1)	27,037	(23,958)	23,479	(20,831)

แม้ว่าการวิเคราะห์นี้ไม่ได้คำนึงการกระจายตัวแบบเต็มรูปแบบของกระแสเงินสดที่คาดหวังภายใต้โครงการดังกล่าว แต่ได้แสดงประมาณการความอ่อนไหวของข้อสมมติฐานต่างๆ

19. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
เงินมัดจำรับจากลูกค้าระยะยาว	117,526	127,165	112,262	121,161
อื่นๆ	107,588	110,970	107,588	110,970
รวม	**225,114**	**238,135**	**219,850**	**232,131**

20. ทุนเรือนหุ้นและการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์

	มูลค่าหุ้นต่อหุ้น (บาท)	2563		2562	
		จำนวนหุ้น พันหุ้น	จำนวนเงิน พันบาท	จำนวนหุ้น พันหุ้น	จำนวนเงิน พันบาท
ทุนจดทะเบียน					
ณ วันที่ 1 มกราคม					
- หุ้นสามัญ	*5*	1,099,977	5,499,884	1,099,977	5,499,884
ออกหุ้นใหม่	*5*	-	-	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม					
- หุ้นสามัญ	***5***	**1,099,977**	**5,499,884**	**1,099,977**	**5,499,884**
หุ้นที่ออกและชำระแล้ว					
ณ วันที่ 1 มกราคม					
- หุ้นสามัญ	*5*	1,096,102	5,480,510	1,096,102	5,480,510
การออกหุ้นสามัญโดยใช้ ใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้น	*5*	-	-	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม					
- หุ้นสามัญ	***5***	**1,096,102**	**5,480,510**	**1,096,102**	**5,480,510**

ผู้ถือหุ้นสามัญจะได้รับสิทธิในการรับเงินปันผลจากการประกาศจ่ายเงินปันผลและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนหนึ่งเสียงต่อหนึ่งหุ้นในที่ประชุมของบริษัท

การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์

20.1 การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ที่ชำระด้วยตราสารทุน

20.1.1 ข้อมูลโครงการ

ใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญออกให้สำหรับกรรมการและพนักงานของบริษัทและบริษัทย่อย โดยบริษัทได้เสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญโดยจัดสรรใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญของบริษัทให้แก่พนักงานที่ทำงานเต็มเวลา (Full-time Employment) ของบริษัทและบริษัทย่อยที่เข้าร่วมโครงการ Performance share plan ("โครงการ") โดยข้อมูลสำคัญของใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญมีดังนี้

	โครงการ 3	**โครงการ 4**
วันที่อนุมัติ:	26 มีนาคม 2558	30 มีนาคม 2559
จำนวนหน่วยที่เสนอขาย:	1,085,300 หน่วย	1,074,300 หน่วย
ราคาใช้สิทธิที่จะซื้อหุ้น:	37.626 บาท/หุ้น	25.918 บาท/หุ้น
จำนวนหุ้นที่ออกเพื่อรองรับ:	1,085,300 หุ้น	1,074,300 หุ้น
อายุของโครงการ:	5 ปี นับจากวันที่มีการเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญครั้งแรก	
ราคาเสนอขายต่อหุ้น:	หน่วยละ 0 บาท (ศูนย์บาท)	
อัตราการใช้สิทธิ:	ใบสำคัญแสดงสิทธิ 1 หน่วยมีสิทธิซื้อหุ้นสามัญได้ 1 หุ้น	

การเปลี่ยนแปลงใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญแสดงได้ดังนี้

	1 มกราคม 2563	ออกให้ระหว่างปี	รับคืนระหว่างปี	ใช้สิทธิระหว่างปี	หมดอายุระหว่างปี	31 ธันวาคม 2563
	พันหน่วย	พันหน่วย	พันหน่วย	พันหน่วย	พันหน่วย	พันหน่วย
ESOP - Grant III						
กรรมการ	254	-	-	-	(254)	-
พนักงาน	691	-	-	-	(691)	-
รวม	**945**	**-**	**-**	**-**	**(945)**	**-**
ESOP - Grant IV						
กรรมการ	155	-	-	-	-	155
พนักงาน	741	-	-	-	-	741
รวม	**896**	**-**	**-**	**-**	**-**	**896**
รวมทั้งสิ้น	**1,841**	**-**	**-**	**-**	**(945)**	**896**

20.1.2 การวัดมูลค่ายุติธรรม

บริษัทวัดมูลค่าของรายจ่ายโครงการ โดยอ้างอิงกับมูลค่ายุติธรรมของตราสารทุนที่ออกให้ ณ วันที่ให้สิทธิ โดยใช้ Monte Carlo Simulation techniques โดยมีข้อสมมติฐานที่สำคัญดังนี้

	โครงการ 3	**โครงการ 4**
มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ให้สิทธิ	20.424 บาท	12.475 บาท
ราคาหุ้น ณ วันที่ให้สิทธิ	36.500 บาท	27.000 บาท
ราคาใช้สิทธิ	37.626 บาท	25.918 บาท
ความผันผวนที่คาดหวัง	39.894%	36.534%
เงินปันผลที่คาดหวัง	1.781%	2.407%
อัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยง	2.340%	1.721%

รายการกระทบยอดทุนสำรองอื่น – การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ที่ชำระด้วยตราสารทุน

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	2563	2562
	พันบาท	พันบาท
ณ วันที่ 1 มกราคม	16,971	14,745
ค่าใช้จ่ายรวมที่รับรู้ระหว่างปีในงบกำไรขาดทุน	806	2,226
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	**17,777**	**16,971**

20.2 การจ่ายผลตอบแทนแก่ผู้บริหารโดยชำระด้วยเงินสด

เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท มีมติอนุมัติแก้ไขจำนวนเงินสำหรับการจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผลการดำเนินงานเป็นจำนวนรวม 22.76 ล้านบาท เพื่อจัดสรรให้กับผู้บริหาร ณ วันสิ้นสุดโครงการ โดยมีเงื่อนไขว่าผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นโดยรวม (Absolute Total Shareholder Return) และผลตอบแทนโดยรวมของผู้ถือหุ้นเมื่อเทียบกับผลตอบแทนเฉลี่ยของกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกันในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Relative Total Shareholder Return) ต้องถึงเกณฑ์ที่กำหนดในปีที่ 3 ของโครงการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทได้มีการประเมินเกณฑ์ที่กำหนดของโครงการพบว่า บริษัทไม่สามารถดำเนินการได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้ บริษัทจึงไม่ได้บันทึกรายการดังกล่าว

ส่วนเกินมูลค่าหุ้น

ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 51 ในกรณีที่บริษัทเสนอขายหุ้นสูงกว่ามูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้ บริษัทต้องนำค่าหุ้นส่วนเกินนี้ตั้งเป็นทุนสำรอง (“ส่วนเกินมูลค่าหุ้น”) ส่วนเกินมูลค่าหุ้นนี้จะนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลไม่ได้

21. สำรอง

สำรองประกอบด้วย

การจัดสรรกำไร และ/หรือ กำไรสะสม

สำรองตามกฎหมาย

ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 116 บริษัทจะต้องจัดสรรทุนสำรอง ("สำรองตามกฎหมาย") อย่างน้อยร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหลังจากหักขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าสำรองดังกล่าวมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน เงินสำรองนี้จะนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลไม่ได้

องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น

ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงินแสดงในส่วนของเจ้าของประกอบด้วยผลต่างการแปลงค่าทั้งหมดจากงบการเงินของหน่วยงานในต่างประเทศ

ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน
ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินแสดงในส่วนของผู้ถือหุ้นประกอบด้วยผลรวมการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินจนกระทั่งมีการตัดรายการหรือเกิดการด้อยค่า

22. ส่วนงานดำเนินงาน

กลุ่มบริษัทนำเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานโดยแสดงส่วนงานธุรกิจและส่วนงานภูมิศาสตร์ เป็นรูปแบบหลักในการรายงาน โดยพิจารณาจากโครงสร้างการบริหารและการรายงานทางการเงินภายในของกลุ่มบริษัทเป็นเกณฑ์ในการกำหนดส่วนงาน

ส่วนงานธุรกิจ

กลุ่มบริษัทเสนอส่วนงานธุรกิจที่สำคัญ ดังนี้

ส่วนงาน 1	บริการวงจรดาวเทียมและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจดาวเทียม
ส่วนงาน 2	การขายและบริการที่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจอินเทอร์เน็ตและสื่อ
ส่วนงาน 3	การขายและบริการที่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจโทรศัพท์

ส่วนงานภูมิศาสตร์

ในการนำเสนอการจำแนกส่วนงานภูมิศาสตร์ รายได้ตามส่วนงานแยกตามเขตภูมิศาสตร์โดยกำหนดจากสถานที่ตั้งของลูกค้า

ส่วนงานในประเทศไทยมีขอบเขตการดำเนินงานหลักเกี่ยวกับการบริการวงจรดาวเทียมและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจดาวเทียม ธุรกิจอินเทอร์เน็ตและสื่อ ส่วนงานในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีขอบเขตการดำเนินงานหลักเกี่ยวกับการขายและบริการที่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจโทรศัพท์ การบริการวงจรดาวเทียมและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดาวเทียม ส่วนงานในประเทศออสเตรเลีย ประเทศอินเดีย ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ มีขอบเขตการดำเนินงานหลักเกี่ยวกับการขายและบริการที่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจดาวเทียม

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

กลุ่มบริษัทเสนอส่วนงานภูมิศาสตร์ที่สำคัญ ดังนี้

ส่วนงาน 1	ประเทศไทย
ส่วนงาน 2	ประเทศออสเตรเลีย
ส่วนงาน 3	ประเทศอินเดีย
ส่วนงาน 4	ประเทศญี่ปุ่น
ส่วนงาน 5	สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
ส่วนงาน 6	ประเทศมาเลเซีย
ส่วนงาน 7	ประเทศสิงคโปร์
ส่วนงาน 8	ประเทศอื่น ๆ

การจำแนกรายได้

กลุ่มบริษัทจำแนกรายได้จากการขายสินค้าและให้บริการให้แก่ลูกค้าตลอดช่วงเวลาและ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งตามประเภทส่วนงานซึ่งสอดคล้องกับการเปิดเผยข้อมูลรายได้แยกตามส่วนงานที่รายงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 มีดังนี้

	งบการเงินรวม	
	2563	2562
	พันบาท	พันบาท
รายได้ตามส่วนงาน		
บริการธุรกิจดาวเทียม	3,539,410	4,560,949
บริการอินเตอร์เน็ตและสื่อ	17,386	102,336
รวม	**3,556,796**	**4,663,285**
ช่วงเวลาแห่งการรับรู้รายได้		
ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง		
บริการธุรกิจดาวเทียม	387,450	326,316
บริการอินเตอร์เน็ตและสื่อ	1,632	82,223
	389,082	**408,539**
ตลอดช่วงเวลา		
บริการธุรกิจดาวเทียม	3,151,960	4,234,633
บริการอินเตอร์เน็ตและสื่อ	15,754	20,113
	3,167,714	**4,254,746**
รวม	**3,556,796**	**4,663,285**

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

รายได้และผลการดำเนินงานจากส่วนงานทางธุรกิจในงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 มีดังนี้

	บริการธุรกิจดาวเทียม		**บริการอินเตอร์เน็ตและสื่อ**		**บริการระบบโทรศัพท์**		**ตัดรายการระหว่างส่วนงาน**		**งบการเงินรวม**	
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562
	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
รายได้	3,548	4,594	32	122	-	-	(24)	(53)	3,556	4,663
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในการร่วมค้า	-	-	-	-	4	(116)	-	-	4	(116)
ต้นทุนขายและบริการตามส่วนงาน	(2,587)	(3,613)	(15)	(112)	-	-	24	54	(2,578)	(3,671)
ค่าใช้จ่ายตามส่วนงาน	(907)	(1,001)	(13)	(39)	-	-	1	1	(919)	(1,039)
ผลการดำเนินงานตามส่วนงาน	54	(20)	4	(29)	4	(116)	1	2	63	(163)
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย									-	(29)
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ									(59)	(128)
รายได้อื่น									671	136
รายได้ทางการเงิน									141	201
ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์									-	(1,623)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้									816	(1,606)
ต้นทุนทางการเงิน									(188)	(300)
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงาน									628	(1,906)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้									(114)	(344)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ									**514**	**(2,250)**

	บริการธุรกิจดาวเทียม		บริการอินเตอร์เน็ตและสื่อ		บริการระบบโทรศัพท์		ตัดรายการระหว่างส่วนงาน		งบการเงินรวม	
	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562
	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
สินทรัพย์จำแนกตามส่วนงาน	13,603	13,879	495	488	-	-	(567)	(535)	13,531	13,832
เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1,752	1,758	-	-	-	-	-	-	1,752	1,758
เงินลงทุนในการร่วมค้า	-	-	-	-	1,393	1,409	-	-	1,393	1,409
รวมสินทรัพย์									**16,676**	**16,999**
หนี้สินจำแนกตามส่วนงาน	1,516	1,806	9	14	-	-	(4)	(6)	1,521	1,814
เงินกู้ยืม	3,908	4,190	-	-	-	-	-	-	3,908	4,190
รวมหนี้สิน									**5,429**	**6,004**

รายได้จากส่วนงานทางภูมิศาสตร์ในงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 มีดังนี้

	2563	2562
	พันบาท	พันบาท
รายได้จากส่วนงาน		
ประเทศไทย	1,951,823	2,250,706
ประเทศออสเตรเลีย	263,841	250,008
ประเทศอินเดีย	442,198	660,084
ประเทศญี่ปุ่น	206,603	618,626
สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา	156,010	126,924
ประเทศมาเลเซีย	261,769	257,905
ประเทศอื่นๆ	274,552	499,032
รวม	**3,556,796**	**4,663,285**

ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ารายใหญ่ของกลุ่มกิจการ

สำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 กลุ่มบริษัทไม่มีรายการกับลูกค้าภายนอกกิจการรายใดรายหนึ่งที่มีมูลค่าตั้งแต่ร้อยละ 10 ของรายได้รวมของกลุ่มบริษัท

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนตามส่วนงานภูมิศาสตร์ในงบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 มีดังนี้

	2563	2562
	พันบาท	พันบาท
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
ประเทศไทย	4,032,657	5,090,936
ประเทศออสเตรเลีย	99,589	24,295
ประเทศอินเดีย	6,086	7,308
ประเทศญี่ปุ่น	3,933	9,182
ประเทศสิงคโปร์	2,291,387	2,536,267
ประเทศอื่นๆ	41,857	73,856
รวม	**6,475,509**	**7,741,844**

23. รายได้จากการขายและการให้บริการ

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
รายได้จากการขาย	130,529	264,909	111,170	147,187
รายได้จากการให้บริการ	3,426,267	4,398,376	3,309,195	4,122,424
รวม	**3,556,796**	**4,663,285**	**3,420,365**	**4,269,611**

24. รายได้อื่น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
รายได้จากเงินชดเชยตามกรมธรรม์ประกันภัยตามข้อตกลงภายใต้สัญญาบริการเพื่อเพิ่มอายุการใช้งานของดาวเทียม	352,517	-	352,517	-
รายได้จากเงินชดเชยตามกรมธรรม์ประกันภัย	268,020	-	268,020	-
รายได้ค่าที่ปรึกษาและบริหาร	7,480	7,389	21,375	35,425
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	7,715	2,678	-	-
กำไรจากการจำหน่ายอุปกรณ์	4,750	5,161	5,209	4,813
รายได้ค่าเบี้ยปรับจากลูกค้า	21,440	59,530	-	-
หนี้สูญรับคืน	-	51,752	-	51,752
อื่นๆ	9,103	9,898	5,845	9,199
รวม	**671,025**	**136,408**	**652,966**	**101,189**

ในเดือนพฤษภาคมและมิถุนายน 2563 บริษัทได้รับเงินจากบริษัทประกันภัยจากกรมธรรม์อื่น จำนวน 8.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ 268 ล้านบาท ซึ่งแสดงเป็นรายได้จากเงินชดเชยตามกรมธรรม์ประกันภัย

นอกจากนี้บริษัทได้รับเงินชดเชยตามกรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงภายใต้สัญญาบริการเพื่อเพิ่มอายุการใช้งานของดาวเทียม ซึ่งรับรู้เป็นรายได้อื่นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 จำนวน 353 ล้านบาท (สุทธิจากรายการตัดจำหน่ายเงินล่วงหน้าตามสัญญาบริการดังกล่าวจำนวน 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ 98 ล้านบาท) ตามลำดับ (ดูหมายเหตุข้อ 31.6)

25. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

งบกำไรขาดทุนได้รวมการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ ค่าใช้จ่ายตามลักษณะได้เปิดเผยตามข้อกำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับต่าง ๆ ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	2563	2562	2563	2562
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์	-	1,622,700	-	1,468,819
ค่าเสื่อมราคาของอาคาร และอุปกรณ์	281,940	500,283	334,757	455,050
ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ สินทรัพย์สิทธิการใช้ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	990,307	1,311,769	975,405	1,302,786
ค่าตัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายในการจัดหาเงินกู้ยืม	2,462	2,929	2,462	2,929
ค่าใช้จ่ายพนักงาน	819,090	887,799	576,990	627,277

26. เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

กลุ่มบริษัทได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานของกลุ่มบริษัทบนพื้นฐานความสมัครใจของพนักงานในการเป็นสมาชิกของกองทุน โดยพนักงานจ่ายเงินสะสมในอัตราร้อยละ 3 ถึงอัตราร้อยละ 7 ของเงินเดือนทุกเดือน และกลุ่มบริษัทจ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 3 ถึง อัตราร้อยละ 7 ของเงินเดือนของพนักงานทุกเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้ได้จดทะเบียนเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามข้อกำหนดของกระทรวงการคลังและจัดการกองทุนโดยผู้จัดการกองทุนที่ได้รับอนุญาต

27. ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2563	2562	2563	2562
		พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ภาษีเงินได้ปัจจุบัน		(23,636)	(31,393)	7	(421)
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี					
การเปลี่ยนแปลงของผลต่างชั่วคราว	13	(90,568)	(312,317)	(66,479)	(251,331)
รวม		**(114,204)**	**(343,710)**	**(66,472)**	**(251,752)**
รวมค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		**(114,204)**	**(343,710)**	**(66,472)**	**(251,752)**

การกระทบยอดเพื่อหาอัตราภาษีที่แท้จริง

	งบการเงินรวม			
	2563		2562	
	อัตราภาษี (ร้อยละ)	พันบาท	อัตราภาษี (ร้อยละ)	พันบาท
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี		513,782		(2,249,949)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้รวม		114,204		343,710
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้รวม		627,986		(1,906,239)
จำนวนภาษีตามอัตราภาษีเงินได้	20	(125,597)	20	381,248
ผลกระทบจากความแตกต่างของอัตราภาษีสำหรับกิจการในต่างประเทศ		(63,446)		(131,972)
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในการร่วมค้า		749		(23,290)
ผลกระทบจากรายได้ที่รับรู้ต่างงวดกันระหว่างบัญชีและภาษี		2,410		-
ผลกระทบจากค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถหักภาษีได้และค่าใช้จ่ายที่รับรู้ต่างงวดกันระหว่างบัญชีและภาษี		165,347		(201,812)
ผลขาดทุนในปีปัจจุบันที่ไม่รับรู้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี		(115,908)		(68,456)
ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี		-		(269,213)
อื่นๆ		22,241		(30,215)
รวม	**18**	**(114,204)**	**(18)**	**(343,710)**

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	2563		2562	
	อัตราภาษี (ร้อยละ)	พันบาท	อัตราภาษี (ร้อยละ)	พันบาท
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี		513,782		(2,249,949)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		66,472		251,752
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้		580,254		(1,998,197)
จำนวนภาษีตามอัตราภาษีเงินได้	20	(116,051)	20	399,639
รายได้ที่ไม่ต้องเสียภาษี		-		5,951
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทย่อยและการร่วมค้า		(58,761)		(119,573)
ผลกระทบจากรายได้ที่รับรู้ต่างงวดกันระหว่างบัญชีและภาษี		2,410		-
ผลกระทบจากค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถหักภาษีเงินได้และค่าใช้จ่ายที่รับรู้ต่างงวดกันระหว่างบัญชีและภาษี		195,231		(200,557)
ผลขาดทุนในปีปัจจุบันที่ไม่รับรู้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี		(91,238)		(67,999)
ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี		-		(269,213)
อื่นๆ		1,937		-
รวม	**11**	**(66,472)**	**(13)**	**(251,752)**

28. กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น

กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 คำนวณจากกำไร (ขาดทุน) สำหรับปีที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทและจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้วระหว่างปีในแต่ละปีโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก แสดงการคำนวณดังนี้

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562
	(พันบาท/พันหุ้น)	
กำไร (ขาดทุน) ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัท (ขั้นพื้นฐาน)	**513,782**	**(2,249,949)**
จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้ว	**1,096,102**	**1,096,102**
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น (ขั้นพื้นฐาน) *(บาท)*	**0.47**	**(2.05)**

กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นปรับลด

กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นปรับลดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 คำนวณจากกำไร (ขาดทุน) สำหรับปีที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทและจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้วระหว่างปี หลังจากที่ได้ปรับปรุงผลกระทบของหุ้นปรับลด อย่างไรก็ตาม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 บริษัทไม่ได้คำนวณกำไรต่อหุ้นปรับลด เนื่องจากราคาตามสิทธิมีมูลค่าสูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยระหว่างปี

29. เงินปันผล

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563 มีมติอนุมัติการจัดสรรกำไรเป็นเงินปันผลระหว่างกาล ในอัตราหุ้นละ 0.20 บาท เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 219 ล้านบาท เงินปันผลดังกล่าวได้จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นแล้วเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2563

30. เครื่องมือทางการเงิน

นโยบายการจัดการความเสี่ยงทางด้านการเงิน

กลุ่มบริษัทต้องเผชิญกับความเสี่ยงทางการเงินที่สำคัญได้แก่ ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยและความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน กลุ่มบริษัทได้กู้ยืมเงินสำหรับรายจ่ายฝ่ายทุน ซึ่งต้องจ่ายอัตราดอกเบี้ยทั้งแบบคงที่และแบบลอยตัว รวมทั้งมีรายการขาย และรายการซื้อที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ดังนั้นฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทจึงทำรายการตราสารอนุพันธ์เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าว

กลุ่มบริษัทใช้ตราสารอนุพันธ์เพื่อลดความไม่แน่นอนของกระแสเงินสดในอนาคตที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยน และเพื่อช่วยในการบริหารสภาพคล่องของเงินสด กลยุทธ์ที่ใช้ในการป้องกันความเสี่ยงได้แก่ ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยได้ป้องกันโดยการทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยกับธนาคารที่ให้กู้ยืม ส่วนความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่จะเกิดขึ้นจากการขายในอนาคตได้ป้องกันโดยการทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าและสิทธิในการซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนในอนาคตของรายการขาย รายการซื้อและการกู้ยืม การตัดสินใจที่จะรับระดับความเสี่ยงขึ้นอยู่กับนโยบายของกลุ่มบริษัท ซึ่งกำหนดระดับความเสี่ยงที่สามารถรองรับได้ตามประเภทของรายการและคู่ค้า

กลุ่มบริษัทไม่อนุญาตให้มีการใช้เครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทางการค้าเพื่อเก็งกำไร การทำตราสารอนุพันธ์ทุกประเภทต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารก่อนทำสัญญา

ผู้บริหารฝ่ายการเงินมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ย รายงานผู้บริหารประกอบด้วย รายละเอียดของต้นทุน และราคาตลาดของเครื่องมือทางการเงินทั้งหมด รวมถึงสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า และสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ยที่ยังคงค้างอยู่ นอกจากนี้ยังได้มีการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเสี่ยงที่มีอยู่กับระดับความเสี่ยงที่ผู้บริหารกำหนดให้เป็นระดับความเสี่ยงที่สามารถรับได้ครอบคลุมถึงความเสี่ยงในเรื่องเงินลงทุนโดยมีการกำหนดนโยบายในการลงทุนระยะสั้น

การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทุนของบริษัทเพื่อสร้างผลตอบแทนที่เหมาะสมต่อผู้ถือหุ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนได้เสียอื่น ตลอดจนเพื่อดำรงไว้ซึ่งโครงสร้างของทุนที่เหมาะสมเพื่อให้มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนแผนการบริหารเงินลงทุนหรือโอกาสในการลงทุนต่างๆ อันจะเป็นการสร้างมูลค่า และเสริมความมั่นคงทางการเงินให้กับกลุ่มบริษัท

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเกิดจากการซื้อสินค้าและการขายสินค้าที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อันเป็นผลมาจากการมีสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศดังนี้

	งบการเงินรวม			
	2563		2562	
	เงินตราต่างประเทศ	เงินบาท	เงินตราต่างประเทศ	เงินบาท
	หลักล้าน	หลักล้าน	หลักล้าน	หลักล้าน
สินทรัพย์				
ดอลลาร์สหรัฐฯ	184.27	5,503.67	71.07	2,130.46
ยูโร	-	-	0.12	3.86
เยน	6.68	1.92	-	-
อินเดียรูปี	446.35	170.64	463.12	182.70
ดอลลาร์นิวซีแลนด์	1.32	27.96	0.95	19.01
เวียดนามดอง	23.33	3.01	-	-
ดอลลาร์ออสเตรเลีย	10.04	225.97	0.06	1.26
ดอลลาร์ฮ่องกง	2.50	9.58	2.50	9.58
รวม		5,942.75		2,346.87

	งบการเงินรวม			
	2563		2562	
	เงินตราต่างประเทศ	เงินบาท	เงินตราต่างประเทศ	เงินบาท
	หลักล้าน	หลักล้าน	หลักล้าน	หลักล้าน
หนี้สิน				
ดอลลาร์สหรัฐฯ	36.52	1,103.08	78.61	2,384.48
ดอลลาร์สิงคโปร์	0.09	1.96	-	-
อินเดียรูปี	5.08	2.21	246.87	110.97
ดอลลาร์ออสเตรเลีย	4.52	105.42	0.06	1.25
ดอลลาร์นิวซีแลนด์	0.34	7.35	0.34	6.90
เวียดนามดอง	33.32	4.35	50.91	6.66
รวม		1,224.37		2,510.26

สินทรัพย์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นเงินฝากธนาคารและลูกหนี้การค้า ส่วนหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้ - อาคารและอุปกรณ์ และเงินกู้ยืม

ความเสี่ยงทางด้านสินเชื่อ

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อของกลุ่มบริษัทมีลักษณะที่ไม่มีการกระจุกตัวอย่างมีนัยสำคัญ กลุ่มบริษัทมีนโยบายที่จะทำให้แน่ใจได้ว่ากลุ่มบริษัทจะขายสินค้าและให้บริการแก่ลูกค้าที่มีประวัติสินเชื่อที่อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสม คู่สัญญาในอนุพันธ์ทางการเงินและรายการเงินสดเป็นสถาบันการเงินที่มีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับสูง

ความเสี่ยงจากสภาพคล่อง

กลุ่มบริษัท มีการควบคุมความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่องโดยการรักษาระดับของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดให้เพียงพอต่อการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท รวมทั้งจัดหาวงเงินสินเชื่อระยะสั้นจากธนาคารต่างๆ เพื่อสำรองในกรณีที่มีความจำเป็นและเพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของกระแสเงินสด

การกำหนดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงแลกเปลี่ยนสินทรัพย์หรือชำระหนี้สินกัน ในขณะที่ทั้งสองฝ่ายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนกัน และสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

ราคาตามบัญชีของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด สินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียนอื่น ลูกหนี้การค้า ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน เงินให้กู้ยืมระยะสั้นและเงินทดรองแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน เจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้ - อาคารและอุปกรณ์ เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน และเงินกู้ยืมระยะสั้น มีมูลค่าใกล้เคียงกับมูลค่ายุติธรรมเนื่องจากมีระยะเวลาครบกำหนดที่สั้น

มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน/หนี้สินทางการเงินพร้อมทั้งมูลค่าตามบัญชีที่ปรากฏในงบแสดงฐานะทางการเงิน มีดังนี้

	งบการเงินรวม				
		มูลค่ายุติธรรม			
	มูลค่าตามบัญชี	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563					
หมุนเวียน					
เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	1,910,493	-	1,919,493	-	1,919,493
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	853,013	-	-	823,601	823,601
เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	461,566	-	-	465,164	465,164
หุ้นกู้	2,242,667	-	2,275,181	-	2,275,181
ไม่หมุนเวียน					
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	898,710	-	-	867,722	867,722
เงินกู้ยืมระยะยาว	1,203,909	-	-	1,205,808	1,205,808

	งบการเงินรวม				
		มูลค่ายุติธรรม			
	มูลค่าตามบัญชี	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562					
หมุนเวียน					
ตราสารหนี้ที่เป็นหลักทรัพย์เผื่อขาย	1,945,154	-	1,945,154	-	1,945,154
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	630,635	-	-	632,116	632,116
เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	392,002	-	-	396,693	396,693
ไม่หมุนเวียน					
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1,127,499	-	-	1,130,148	1,130,148
เงินกู้ยืมระยะยาว	1,527,904	-	-	1,546,669	1,546,669
หุ้นกู้	2,271,223	-	2,410,492	-	2,410,492

		งบการเงินเฉพาะกิจการ			
		มูลค่ายุติธรรม			
	มูลค่าตามบัญชี	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563					
หมุนเวียน					
เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	2,154,011	-	2,154,011	-	2,154,011
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	873,013	-	-	843,601	843,601
เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	454,371	-	-	454,642	454,642
หุ้นกู้	2,274,667	-	2,307,641	-	2,307,641
ไม่หมุนเวียน					
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	898,710	-	-	867,722	867,722
เงินกู้ยืมระยะยาว	1,185,642	-	-	1,186,453	1,186,453

		งบการเงินเฉพาะกิจการ			
		มูลค่ายุติธรรม			
	มูลค่าตามบัญชี	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562					
หมุนเวียน					
ตราสารหนี้ที่เป็นหลักทรัพย์เผื่อขาย	2,108,678	-	2,108,678	-	2,108,678
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	655,635	-	-	657,116	657,116
เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	392,002	-	-	396,693	396,693
ไม่หมุนเวียน					
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1,127,499	-	-	1,130,148	1,130,148
เงินกู้ยืมระยะยาว	1,527,904	-	-	1,546,669	1,546,669
หุ้นกู้	2,274,223	-	2,414,125	-	2,414,125

ลำดับขั้นของมูลค่ายุติธรรม

ตารางข้างต้นวิเคราะห์การวัดมูลค่ายุติธรรมที่เกิดขึ้นประจำสำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน การวัดมูลค่ายุติธรรมเหล่านี้ถูกจัดประเภทอยู่ในระดับที่ต่างกันของลำดับชั้นมูลค่ายุติธรรมตามข้อมูลที่ใช้ในการประเมินมูลค่า นิยามของระดับต่างๆ มีดังนี้

- ข้อมูลระดับ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกัน ซึ่งกลุ่มบริษัท/บริษัทสามารถเข้าถึงตลาดนั้น ณ วันที่วัดมูลค่า
- ข้อมูลระดับ 2 เป็นข้อมูลอื่นที่สังเกตได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้นนอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขายซึ่งรวมอยู่ในข้อมูลระดับ 1
- ข้อมูลระดับ 3 เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

กลุ่มบริษัทพิจารณามูลค่ายุติธรรมระดับ 2 สำหรับหุ้นกู้โดยอ้างอิงราคาซื้อขาย ณ วันที่รายงานจากสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย

บริษัทพิจารณามูลค่ายุติธรรมระดับ 3 สำหรับเงินกู้ยืมคำนวณโดยใช้วิธีคิดลดกระแสเงินสดรับ โดยใช้อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มของเงินกู้ยืมของกลุ่มบริษัทที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

31. ภาระผูกพันกับบุคคลหรือกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน

31.1 สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ

บริษัทได้รับสิทธิจากกระทรวงคมนาคมให้ดำเนินการโครงการดาวเทียมสื่อสารโดยให้บริษัทมีสิทธิในการบริหารกิจการและการให้บริการวงจรดาวเทียมเพื่อการสื่อสารทั้งภายในและต่างประเทศ และมีสิทธิเก็บค่าใช้วงจรดาวเทียมจากผู้ใช้วงจรดาวเทียมเป็นระยะเวลา 30 ปี ตามสัญญาลงวันที่ 11 กันยายน 2534 ซึ่งได้มีการแก้ไขลงวันที่ 22 มีนาคม 2535 ซึ่งปัจจุบันสัญญาดังกล่าวอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (“MDE”) (เดิมชื่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (“MICT”))

ภายใต้สัญญาดังกล่าวข้างต้น บริษัทจะต้องจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่ MDE ในอัตราร้อยละของรายได้ค่าบริการที่บริษัทได้รับหรืออย่างน้อยเท่ากับเงินขั้นต่ำที่ระบุไว้ในสัญญาแล้วแต่มูลค่าใดจะสูงกว่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ต้นทุนค่าอนุญาตให้ดำเนินการขั้นต่ำคงเหลือ 70 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2562: 159 ล้านบาท) นอกจากนี้ภายใต้สัญญาดังกล่าวข้างต้น บริษัทยอมให้ดาวเทียมทุกดวงและสถานีควบคุมดาวเทียมรวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นตามสัญญาฉบับนี้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ MDE เมื่อได้ดำเนินการก่อสร้างและติดตั้งเรียบร้อยแล้ว

31.2 สัญญาร่วมทุน

บริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ มหาชน ("LTC") ได้ก่อตั้งขึ้นตามสัญญาร่วมทุน ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2539 ระหว่างรัฐบาลของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) และบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) (เดิมชื่อบริษัท ชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด (มหาชน)) ภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการดังกล่าว LTC ได้รับสิทธิในการให้บริการทางด้านโทรคมนาคมใน สปป. ลาว เป็นระยะเวลา 25 ปี และได้รับสิทธิในการให้บริการทางด้านโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ อินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์ติดตามตัว ปัจจุบัน บริษัท เชนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี จำกัด ("SHEN") ซึ่งเป็นการร่วมค้าของบริษัทเป็นผู้ถือหุ้นในอัตราร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียนของ LTC ตามสัญญาร่วมทุนดังกล่าวเมื่อสิ้นสุดปีที่ 20 ของสัญญาร่วมทุน (ปี 2559) รัฐบาลของ สปป. ลาว มีสิทธิในการพิจารณาการซื้อหุ้นทั้งหมดของ LTC ที่กลุ่มบริษัทถืออยู่ด้วยราคาตลาด และเมื่อสิ้นสุดปีที่ 23 ของสัญญาร่วมทุน (ปี 2562) หากกลุ่มบริษัทมีความประสงค์ในการดำเนินกิจการตามสัญญาร่วมทุนต่อไป กลุ่มบริษัทมีสิทธิในการยื่นขอต่ออายุสัญญา โดยการยื่นความประสงค์ขอขยายระยะเวลาของสัญญาต่อรัฐบาลของ สปป. ลาว แต่อย่างไรก็ตามหากคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายไม่มีการตกลงกันเพื่อต่อสัญญาตามเงื่อนไขข้างต้น เมื่อครบกำหนด 25 ปี (ปี 2564) กลุ่มบริษัทจะต้องโอนหุ้นของ LTC ที่ถืออยู่ทั้งหมดให้แก่รัฐบาลของ สปป. ลาว โดยไม่คิดค่าตอบแทน (หมายเหตุ 9) ตามข้อตกลงเบื้องต้นของสัญญาร่วมทุน LTC ต้องลงทุนในโครงการที่ได้รับสิทธิตามที่ระบุในสัญญาร่วมทุนข้างต้นในประเทศลาวเป็นจำนวนเงินไม่ต่ำกว่า 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ภายในระยะเวลา 25 ปี ซึ่ง LTC ได้ลงทุนครบถ้วนตามข้อตกลงแล้ว

เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2558 SHEN และรัฐบาลของ สปป. ลาว ได้ลงนามอย่างเป็นทางการในข้อตกลงในการขยายเวลาของสัญญาร่วมทุนและสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการในการให้บริการทางด้านโทรคมนาคมใน สปป. ลาว ซึ่งมีผลให้ LTC ได้รับการต่ออายุสิทธิในการให้บริการทางด้านโทรคมนาคมใน สปป. ลาว ต่อไปอีก 25 ปี จนถึงปี 2589 ทั้งนี้ตามสัญญาที่มีการแก้ไขใหม่ LTC จะต้องลงทุนในโครงการที่ได้รับสิทธิตามที่ระบุในสัญญาร่วมทุนข้างต้นในประเทศลาวเป็นจำนวนเงินไม่ต่ำกว่า 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ภายในระยะเวลา 25 ปี

31.3 สัญญาดำเนินกิจการในประเทศไทยของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวกับการรับส่งสัญญาณโทรทัศน์และสัญญาณบริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม และการให้บริการอินเทอร์เน็ต

ปัจจุบันคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ("กสทช.") (เดิมชื่อคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ("กทช.")) เป็นผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม และการให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย โดยบริษัท บริษัทย่อยและกิจการร่วมค้า ได้ดำเนินกิจการการให้บริการอินเทอร์เน็ต กระจายเสียงหรือโทรทัศน์และโทรคมนาคมภายใต้ใบอนุญาตต่าง ๆ จาก กสทช. ดังนี้

ประเภทใบอนุญาต	วันที่ได้รับใบอนุญาต	ระยะเวลาอนุญาต
ใบอนุญาตที่บริษัท ได้รับ		
ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม แบบที่หนึ่ง	16 สิงหาคม 2554	ตลอดระยะเวลาการให้บริการ
ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม แบบที่สาม	26 มิถุนายน 2555	20 ปี
ใบอนุญาตที่บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด ได้รับ		
ใบอนุญาตประกอบกิจการ กระจายเสียงหรือโทรทัศน์	21 มกราคม 2556	15 ปี
ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง	12 กรกฎาคม 2562	ตลอดระยะเวลาการให้บริการ
ใบอนุญาตที่บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด ได้รับ		
ใบอนุญาตประกอบกิจการ กระจายเสียงหรือโทรทัศน์	4 มีนาคม 2556	15 ปี
ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม แบบที่สาม	10 พฤศจิกายน 2558	15 ปี
ใบอนุญาตที่บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด ได้รับ		
ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม แบบที่หนึ่ง	5 ตุลาคม 2563	ตลอดระยะเวลาการให้บริการ

รายได้ของบริษัทภายใต้ข้อบังคับของ กสทช.

รายได้จากการให้บริการและให้เช่าอุปกรณ์ของบริษัทสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 สามารถจำแนกได้ดังนี้

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562
	พันบาท	พันบาท
ใบอนุญาตโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง [(1)]	18,566	60,162
ใบอนุญาตโทรคมนาคมแบบที่สาม	452,490	272,651
รายได้ค่าบริการอื่น	2,949,309	3,936,798
รวม	**3,420,365**	**4,269,611**

[(1)] รายได้ใบอนุญาตโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง ประกอบด้วย รายได้จากใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง และรายได้จากใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่ง ตามข้อ 18 ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2563

31.4 สัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาบริการ

กลุ่มบริษัทมีภาระผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาบริการ จำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาบริการที่ไม่สามารถยกเลิกได้ ดังนี้

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สกุลเงิน	2563	2562	2563	2562
		หลักพัน	หลักพัน	หลักพัน	หลักพัน
ไม่เกิน 1 ปี	บาท	4,337	30,655	3,113	30,655
	อินโดนีเซียรูเปีย	45,000	42,000	45,000	42,000
	เวียดนามดอง	-	13,420	-	13,420
	เยน	2,476	1,392	-	-
	ดอลลาร์สหรัฐฯ	94	38	94	38
	รูปีอินเดีย	2,596	2,596	-	-
	เปโซฟิลิปปินส์	-	85	-	85
	ดอลลาร์ออสเตรเลีย	7	61	-	-
	หยวน	-	188	-	188
รวมเป็นเงินบาท		9,311	35,662	6,053	32,796
เกินกว่า 1 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี	บาท	1,121	20,073	407	20,073
	เยน	-	2,657	-	-
	ดอลลาร์สหรัฐฯ	12	9	12	-
	ดอลลาร์ออสเตรเลีย	1	-	-	-
	รูปีอินเดีย	1,947	4,542	-	-
รวมเป็นเงินบาท		2,363	23,046	769	20,073
รวมเป็นเงินบาททั้งสิ้น		**11,674**	**58,708**	**6,822**	**52,869**

อย่างไรก็ตาม สัญญาเช่าดำเนินงานดังกล่าวเป็นสัญญาเช่าระยะสั้น และ สัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำ สัญญาเช่าเหล่านี้กลุ่มบริษัทรับรู้การจ่ายชำระตามสัญญาเช่าเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานด้วยวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า

31.5 ภาระผูกพันอื่น

กลุ่มบริษัทมีภาระผูกพันในการให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกันสัญญาทางธุรกิจ เลตเตอร์ออฟเครดิต หนังสือค้ำประกันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสัญญาทางธุรกิจ ดังนี้

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สกุลเงิน	2563	2562	2563	2562
		หลักพัน	หลักพัน	หลักพัน	หลักพัน
ค่าอนุญาตให้ดำเนินการขั้นต่ำที่ต้องจ่ายให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	บาท	497,000	404,000	497,000	404,000
สัญญาเช่าดาวเทียมของลูกค้า	ดอลลาร์สหรัฐฯ	2,394	2,372	2,387	2,364
	บาท	58,554	50,799	58,351	50,635
อื่นๆ	บาท	10,949	29,356	10,939	29,087

31.6 สัญญาบริการอื่น

เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2560 บริษัทได้ทำสัญญาบริการเพื่อเพิ่มอายุการใช้งานของดาวเทียมเป็นระยะเวลา 5 ปี ซึ่งบริษัทมีภาระผูกพันขั้นต่ำจนถึงวันสิ้นสุดสัญญาสัมปทานเป็นจำนวน 8.88 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยบริษัทมีสิทธิในการยกเลิกสัญญาภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในสัญญา สำหรับค่าบริการอีกส่วนหนึ่งเป็นจำนวน 71.12 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขบางประการในสัญญาหากบริษัทได้รับอนุญาตให้ดำเนินงานสัมปทานดาวเทียมต่อหลังจากที่สัญญาสัมปทานที่มีอยู่สิ้นสุดลง

เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2563 บริษัทและคู่สัญญาได้ตกลงทำสัญญา Termination Agreement เพื่อยกเลิกสัญญาบริการดังกล่าว ทำให้คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายไม่มีความรับผิดชอบใด ๆ ตามสัญญาบริการดังกล่าวอีกต่อไป

ผลจากการยกเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้น บริษัทได้บันทึกรายการตัดจำหน่ายเงินจ่ายล่วงหน้าตามสัญญาจำนวน 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯหรือประมาณ 98 ล้านบาทในเดือนมีนาคม 2563 ต่อมาในเดือนพฤษภาคม 2563 บริษัทได้รับเงินชดเชยตามกรมธรรม์ประกันภัยจากบริษัทประกันภัย (การทำประกันภัยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงภายใต้สัญญาบริการดังกล่าว) จำนวน 14 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯหรือประมาณ 451 ล้านบาท ยอดสุทธิหลังหักรายการตัดจำหน่ายเงินล่วงหน้าดังกล่าวข้างต้นคงเหลือจำนวน 353 ล้านบาทได้แสดงเป็นรายได้จากเงินชดเชยตามกรมธรรม์ประกันภัยตามข้อตกลงภายใต้สัญญาบริการเพื่อเพิ่มอายุการใช้งานของดาวเทียม (ดูหมายเหตุข้อ 24)

32. หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

การประเมินภาษีเงินได้ที่ประเทศอินเดีย

บริษัทและเจ้าพนักงานประเมินภาษีของประเทศอินเดียมีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับประเภทรายได้ และภาระภาษีสำหรับรายได้จากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียม โดยเจ้าพนักงานประเมินภาษีมีความเห็นว่ารายได้ของบริษัทจากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมให้กับผู้ใช้บริการที่มีถิ่นที่อยู่และไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินเดียแต่สามารถรับชมและเข้าใจได้โดยผู้รับชมในประเทศอินเดียเป็นรายได้ประเภทค่าสิทธิหรือ Royalty ตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ของประเทศอินเดีย และอนุสัญญาเพื่อหลีกเลี่ยงการเก็บภาษีซ้อนระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดีย รายได้ดังกล่าวของบริษัทจึงต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 15 บริษัทไม่เห็นด้วยกับความเห็นดังกล่าว โดยบริษัทมีความเห็นว่ารายได้จากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเป็นรายได้จากการทำธุรกิจ (business income) เมื่อบริษัทไม่มีสถานประกอบการถาวรในประเทศอินเดีย รายได้ดังกล่าวจึงไม่ต้องเสียภาษีในประเทศอินเดีย

แต่กรมสรรพากรอินเดียยืนยันความเห็นเดิมและได้ประเมินภาษีเงินได้ เงินเพิ่ม ภาษีเพื่อการศึกษาและดอกเบี้ยจากรายได้ที่บริษัทได้รับจากผู้ใช้บริการของบริษัท สำหรับปีประเมิน 2541 - 2542 ถึง 2555 - 2556 (วันที่ 1 เมษายน 2540 ถึง วันที่ 30 มีนาคม 2555) เป็นจำนวนเงินรวม 859.4 ล้านรูปี (ประมาณ 351.6 ล้านบาท) เบี้ยปรับและดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องกับเบี้ยปรับเป็นจำนวนเงินรวม 566.1 ล้านรูปี (ประมาณ 231.6 ล้านบาท)

ทั้งนี้บริษัทได้นำใบภาษีหัก ณ ที่จ่าย ที่ผู้ใช้บริการในประเทศอินเดียได้หักภาษี ณ ที่จ่ายไว้จนถึงปีประเมิน 2555 - 2556 เป็นเงินจำนวนสุทธิ 593.8 ล้านรูปี (ประมาณ 242.9 ล้านบาท) ซึ่งบางส่วนเป็นภาษี หัก ณ ที่จ่ายที่ลูกค้าเป็นผู้รับผิดชอบจ่ายแทนบริษัท วางเป็นหลักประกันสำหรับภาษีเงินได้ เงินเพิ่ม ภาษีเพื่อการศึกษาและดอกเบี้ย รวมถึงเบี้ยปรับและดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องกับเบี้ยปรับ และบริษัทยังได้วางเงินประกันเพิ่มเติมเป็นเงินจำนวน 480.4 ล้านรูปี (ประมาณ 196.5 ล้านบาท) โดยบริษัทได้แสดงเงินประกันดังกล่าวไว้เป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นในงบแสดงฐานะการเงิน

เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2554 Income Tax Appellate Tribunal (ITAT) ได้มีคำตัดสินว่ารายได้ของบริษัท จากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมในประเทศอินเดียไม่ถือว่าเป็นค่าสิทธิ (royalty) เมื่อบริษัทไม่มีสถานประกอบการถาวรในประเทศอินเดีย รายได้ดังกล่าวจึงไม่ต้องเสียภาษีในประเทศอินเดีย

สำหรับเบี้ยปรับและดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องกับเบี้ยปรับที่กรมสรรพากรอินเดียได้เรียกเก็บจากบริษัทให้ถือว่าไม่มีผล และ ITAT ได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการเรียกเก็บเบี้ยปรับสำหรับปีประเมินภาษี 2541-2542, 2542-2543, 2543-2544, 2544-2545 และ 2545-2546 ที่กรมสรรพากรเรียกเก็บจากบริษัท และ กรมสรรพากรของประเทศอินเดียไม่ได้ยื่นอุทธรณ์คำตัดสินในเรื่องเบี้ยปรับสำหรับปีประเมินภาษีดังกล่าวต่อศาล High Court ดังนั้น คำตัดสินของ ITAT ในเรื่องของเบี้ยปรับจึงถือเป็นที่สุด และเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2554 กรมสรรพากรของประเทศอินเดียได้แจ้งคืนหลักประกันที่บริษัทได้วางไว้สำหรับเบี้ยปรับและดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องกับเบี้ยปรับสำหรับปีประเมิน 2541- 2542 ถึง 2544 - 2545 เป็นจำนวนเงิน 162.4 ล้านรูปี (ประมาณ 66.5 ล้านบาท)

จากคำตัดสินของ ITAT ข้างต้น บริษัทอยู่ระหว่างการดำเนินการขอคืนเงินประกัน และภาษีหัก ณ ที่จ่ายส่วนที่เหลือจากกรมสรรพากรของประเทศอินเดีย โดยภาษี หัก ณ ที่จ่ายส่วนที่ลูกค้ารับผิดชอบจ่ายแทนบริษัท บริษัทจะส่งคืนลูกค้า ภายหลังคดีตัดสินถึงที่สุดโดย Supreme Court

เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2554 กรมสรรพากรอินเดียได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของ High Court เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 ซึ่งพิพากษาว่ารายได้จากการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมไม่ถือเป็นรายได้ประเภทค่าสิทธิต่อ Supreme Court แล้ว ขณะนี้เรื่องอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล Supreme Court

ศาลได้มีหนังสือลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2554 แจ้งให้ตัวแทนด้านภาษีของบริษัททราบถึงการอุทธรณ์ดังกล่าว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของ Supreme Court

33. เหตุการณ์อื่น

33.1 ตามที่ได้มีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2553 ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและบริษัทในกลุ่มอยู่หลายประการนั้น บริษัทเห็นว่าผลของคำพิพากษาฎีกานั้นจำกัดอยู่แต่เฉพาะในประเด็นที่ว่าทรัพย์สินบางส่วนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่สมควรสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่เท่านั้น มิได้มีผลให้บริษัทและบริษัทในกลุ่มต้องไปดำเนินการใด ๆ เนื่องจากมิใช่คู่ความในคดี บริษัทและบริษัทในกลุ่มได้ปฏิบัติการทุกอย่างให้เป็นไปตามกฎหมายและตามสัญญาด้วยความสุจริตตลอดมา ซึ่งบริษัทและบริษัทในกลุ่มมีสิทธิโดยชอบตามกฎหมายและสัญญาที่จะพิสูจน์ข้อเท็จจริงและความสุจริตของตนต่อไปในการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งจะต้องเป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมายและหลักการยุติธรรม

33.2 เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2550 นายสุพงษ์ ลิ้มธนากุล ได้ยื่นฟ้อง สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สำนักงาน กสทช. (เดิมชื่อสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ) และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (เดิมชื่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) ต่อศาลปกครองกลาง โดยอ้างเหตุเรื่องเจ้าหน้าที่รัฐและหน่วยงานทางปกครองละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบบริษัทว่าประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่ หลังจากที่มีการโอนขายหุ้นของ บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ให้แก่ผู้ถือหุ้นรายใหม่

ศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งลงวันที่ 8 เมษายน 2552 เรียกให้บริษัทเข้ามาเป็นผู้ถูกฟ้องคดีร่วมโดยกำหนดให้บริษัทเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ 4 ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้บริษัทได้ยื่นคำให้การแก้คำฟ้องรวมทั้งพยานหลักฐาน ต่อศาลปกครองกลางซึ่งบริษัทได้ดำเนินการไปแล้วในเดือน กรกฎาคม 2552 เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2554 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษายกฟ้อง

เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2554 นายสุพงษ์ ลิ้มธนากุล ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ซึ่งคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดและเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2554 บริษัทได้ยื่นคำแก้อุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2561 ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งกำหนดให้ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2562 เป็นวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง โดยผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องยื่นเอกสารเพิ่มเติมต่อศาลภายในกำหนดดังกล่าว หลังจากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ศาลจะกำหนดวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกต่อไป

ปัจจุบันคดียังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

บริษัทมีความเห็นว่าบริษัทจะไม่ได้รับผลกระทบจากคดีดังกล่าว เนื่องจากเป็นการยื่นฟ้อง กสทช. สำนักงาน กสทช. และกระทรวงเทคโนโลยีฯ ในการละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ และไม่น่าจะเป็นเหตุที่กระทรวงเทคโนโลยีฯ บอกเลิกสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการกับบริษัทได้ เนื่องจากบริษัทได้ดำเนินการถูกต้องตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ

33.3 บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง ถูกฟ้องให้ชดใช้ค่าเสียหายจากความชำรุดของอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมในประเทศออสเตรเลีย โดยคดีดังกล่าวเริ่มมาตั้งแต่ปี 2554 และเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2559 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งตัดสินให้ชดใช้เงินค่าเสียหาย จำนวน 5.3 ล้านเหรียญดอลลาร์ออสเตรเลีย พร้อมดอกเบี้ย โดยบริษัทได้บันทึกผลกระทบของค่าใช้จ่ายดังกล่าวในงบการเงินแล้วในปี 2559 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2560 บริษัทย่อยได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาแล้ว

เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2561 ศาลอุทธรณ์ได้มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ของบริษัทย่อย ซึ่งบริษัทย่อยได้ชำระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายบางส่วนหลังคำพิพากษาเป็นจำนวน 1.8 ล้านเหรียญดอลลาร์ออสเตรเลียแล้ว ทั้งนี้ บริษัทย่อยต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทางกฎหมายรวมดอกเบี้ยให้ฝ่ายโจทก์เป็นจำนวน 1.7 ล้านเหรียญดอลลาร์ออสเตรเลีย โดยบริษัทย่อยได้ชำระเงินให้แก่ฝ่ายโจทก์เป็นที่เรียบร้อยในเดือนเมษายน 2563

33.4 บริษัทมีความเห็นที่ไม่ตรงกันในการตีความข้อสัญญาบางประการในสัญญาความร่วมมือที่มีต่อกันกับบริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งทำให้บริษัทและบริษัทดังกล่าวต้องยื่นเรื่องต่ออนุญาโตตุลาการเพื่อพิจารณาความเห็นในการตีความข้อสัญญาดังกล่าว โดยได้มีการสืบพยานของทั้งสองฝ่าย และในระหว่างปี 2561 อนุญาโตตุลาการได้มีคำตัดสินแล้ว โดยมีความเห็นว่าการตีความข้อสัญญาความร่วมมือดังกล่าวของบริษัทถูกต้องแล้ว และถือว่าการตัดสินคดีนี้เป็นอันสิ้นสุด

อย่างไรก็ตาม บริษัทคู่สัญญาดังกล่าวยังคงมีความเห็นไม่ตรงกับบริษัทและกระทำการอันถือว่าเป็นการกระทำผิดสัญญา บริษัทจึงต้องนำเรื่องเข้าอนุญาโตตุลาการเพื่อให้วินิจฉัยอีกครั้งหนึ่ง ในเดือนมกราคม 2564 ได้มีการสืบพยานแล้วตามกำหนดการที่วางไว้ ปัจจุบัน อยู่ในระหว่างกระบวนการหลังการสืบพยานของอนุญาโตตุลาการ

33.5 ข้อพิพาทเรื่องดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8 ภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ

เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2560 บริษัทได้รับหนังสือจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (“กระทรวงดิจิทัลฯ”) แจ้งว่า ดาวเทียมไทยคม 7 และดาวเทียมไทยคม 8 เป็นดาวเทียมภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ลงนามเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2534 ระหว่างบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) (“อินทัช”) และกระทรวงดิจิทัลฯ (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเดิม) (“สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ”) โดยอินทัชได้จัดตั้งบริษัทไทยคมขึ้นมาเพื่อดำเนินงานตามสัญญาดังกล่าว ทั้งนี้หนังสือจากกระทรวงดิจิทัลฯ ระบุให้ปฏิบัติตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ ให้ครบถ้วนโดยด่วน อาทิ การโอนกรรมสิทธิ์และส่งมอบทรัพย์สิน การจัดสร้างดาวเทียมสำรอง การชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทน และการประกันภัยทรัพย์สิน

ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทวาระพิเศษ เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2560 ได้พิจารณาหนังสือฉบับดังกล่าวรวมถึงได้หารือกับที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทแล้วมีความเห็นว่า ดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8 ไม่ใช่ดาวเทียมภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ เพราะการดำเนินการดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8 เป็นการดำเนินการภายใต้กรอบของการรับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ บริษัทได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดในสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ อย่างครบถ้วน โดยมิได้มีการดำเนินการใด ๆ ที่ขัดต่อสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ ดังนั้นบริษัทจึงมีความเห็นในเรื่องดาวเทียมไทยคม 7 และดาวเทียมไทยคม 8 ตามรายละเอียดข้างต้นแตกต่างไปจากความเห็นของกระทรวงดิจิทัลฯ ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทจึงมีมติให้บริษัทยื่นเสนอข้อพิพาทดังกล่าวต่ออนุญาโตตุลาการเพื่อพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากข้อกำหนดหรือการปฏิบัติตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ และคู่สัญญาไม่สามารถตกลงกันได้ ทั้งนี้เป็นไปตามข้อ 45.1 ของสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารฯ โดยบริษัทได้ดำเนินการยื่นข้อโต้แย้งต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการในวันที่ 25 ตุลาคม 2560 เป็นข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 97/2560

ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ในกระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ บริษัทยังไม่มีหน้าที่ใด ๆ ในการปฏิบัติตามที่กระทรวงดิจิทัลฯ ได้อ้างถึงข้างต้นจนกว่าคดีจะสิ้นสุด ปัจจุบันคณะอนุญาโตตุลาการได้ยกเลิกวันนัดสืบพยานของทั้งสองฝ่ายที่เดิมกำหนดไว้ในเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมีนาคม 2564 ตามที่ทั้งสองฝ่ายร้องขอและให้คงวันนัดเพื่อกำหนดวันนัดสืบพยานใหม่ในวันที่ 30 มีนาคม 2564

อย่างไรก็ตาม ในเดือนสิงหาคม 2562 กระทรวงดิจิทัลฯ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้วินิจฉัยว่าคณะอนุญาโตตุลาการไม่มีอำนาจพิจารณาข้อเรียกร้องของบริษัท ในข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 97/2560 ของสถาบันอนุญาโตตุลาการและยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามคณะอนุญาโตตุลาการดำเนินกระบวนพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการไว้เป็นการชั่วคราวนั้น เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2562 ศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งไม่รับคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามดังกล่าว ปัจจุบันกระทรวงดิจิตัลและบริษัทได้ยื่นเอกสารต่าง ๆ ตามที่กำหนดแล้ว ศาลยังไม่มีคำสั่งหรือกำหนดวันนัดใด ๆ

33.6 ข้อพิพาทกรณีดาวเทียมไทยคม 5

เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2563 บริษัทได้รับหนังสือแจ้งเข้ากระบวนการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการและคำเสนอข้อพิพาทของดาวเทียมไทยคม 5 จากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (“กระทรวง”) ซึ่งกระทรวงเรียกร้องให้บริษัทดำเนินการ (1) สร้างและส่งมอบดาวเทียมทดแทนดาวเทียมไทยคม 5 หรือให้ใช้ราคาดาวเทียมจำนวน 7.79 พันล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 30 ตุลาคม 2563 จนถึงวันที่ชำระเสร็จ (2) ชำระค่าปรับจำนวน 4.98 ล้านบาท (สำหรับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2563 ถึงวันที่ 30 ตุลาคม 2563) พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี และ (3) ค่าปรับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 จนถึงวันที่ส่งมอบดาวเทียมทดแทนหรือชำระเงินค่าเสียหายครบถ้วน

ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ในกระบวนการของอนุญาโตตุลาการ ทั้งนี้ บริษัทพิจารณาข้อพิพาทดังกล่าวแล้วและเห็นว่าบริษัทได้ดำเนินการตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศครบถ้วนถูกต้องมาโดยตลอด ดังนั้นบริษัทยังไม่มีหน้าที่ในการปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของกระทรวงดังกล่าว ฝ่ายบริหารของบริษัทเชื่อว่าผลของคดีดังกล่าวไม่น่าจะมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่องบการเงินของบริษัท

33.7 บริษัทมียอดคงค้างจากลูกหนี้รายหนึ่งเป็นจำนวน 4.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยบริษัทได้บันทึกค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตไว้ครบทั้งจำนวนแล้ว บริษัทได้ยื่นฟ้องลูกหนี้รายนี้เนื่องจากผิดนัดชำระหนี้และลูกหนี้ดังกล่าวได้ฟ้องแย้งกลับ ขณะนี้คดียังอยู่ในกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการที่ประเทศสิงคโปร์ ฝ่ายบริหารเชื่อว่าจะไม่มีผลกระทบต่องบการเงินของบริษัท

34. การจัดประเภทรายการใหม่

รายการบางรายการในงบการเงินรวมและเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 ซึ่งรวมอยู่ในงบการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ในการเปรียบเทียบของปี 2563 ได้มีการจัดประเภทรายการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการนำเสนอในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

	งบการเงินรวม			งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ก่อนจัดประเภทใหม่	จัดประเภทใหม่	หลังจัดประเภทใหม่	ก่อนจัดประเภทใหม่	จัดประเภทใหม่	หลังจัดประเภทใหม่
	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
งบแสดงฐานะการเงิน						
ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี	11,597	(11,597)	-	11,597	(11,597)	-
เงินกู้ยืมระยะยาว	3,810,724	(11,597)	3,799,127	3,813,724	(11,597)	3,802,127
งบกำไรขาดทุน						
รายได้อื่น	337,066	(200,658)	136,408	293,837	(192,648)	101,189
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	937,663	(65,867)	871,796	732,489	(111,681)	620,808
รายได้ทางการเงิน	-	200,658	200,658	-	192,648	192,648
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	-	65,867	65,867	-	111,681	111,681

35. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

การประกาศจ่ายเงินปันผลของบริษัท

เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทมีมติอนุมัติการจ่ายเงินปันผลในอัตราหุ้นละ 0.2 บาท เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 219 ล้านบาท โดยบริษัทจะนำเสนอให้ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2564 ของบริษัทพิจารณาอนุมัติต่อไป

36. มาตรฐานการรายงานทางการเงินซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว แต่ยังไม่มีผลบังคับใช้

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว และจะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2564 เป็นต้นไป มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงการอ้างอิงกรอบแนวคิดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ยกเว้นการปรับปรุงคำนิยามและข้อกำหนดทางการบัญชี ดังต่อไปนี้

<u>กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน</u>

กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง ประกอบด้วยการปรับปรุงคำนิยามและเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์และหนี้สิน รวมทั้งการเพิ่มแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดมูลค่า การตัดรายการสินทรัพย์และหนี้สิน การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล นอกจากนี้ กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ยังได้อธิบายให้ชัดเจนขึ้นถึงความสามารถของฝ่ายบริหารในการดูแลรักษาทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจของกิจการ ความระมัดระวัง และความไม่แน่นอนในการวัดมูลค่าของข้อมูลทางการเงิน

<u>คำนิยามของความมีสาระสำคัญ</u>

การปรับปรุงคำนิยามของความมีสาระสำคัญ ทำให้เกิดการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด รวมทั้งมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่นที่อ้างอิงถึงความมีสาระสำคัญ โดยการปรับปรุงนี้เพื่อให้คำนิยามเป็นแนวทางเดียวกันกับกรอบแนวคิด โดยให้ใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และสามารถถือปฏิบัติก่อนวันที่มีผลบังคับใช้

การปฏิรูปอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง

เนื่องจากการปฏิรูปอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง ทำให้มีการปรับปรุงข้อกำหนดของการบัญชีป้องกันความเสี่ยงโดยเฉพาะในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน

ผู้บริหารของกลุ่มบริษัทจะนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องมาเริ่มถือปฏิบัติกับงบการเงินของกลุ่มบริษัทเมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมีผลบังคับใช้ โดยผู้บริหารของกลุ่มบริษัทอยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวที่มีต่องบการเงินของกลุ่มบริษัทในงวดที่จะเริ่มถือปฏิบัติ

เอกสารแนบ 1

รายละเอียดเกี่ยวกับกรรมการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุม ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสูงสุด ในสายงานบัญชีและการเงิน ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชี เลขานุการบริษัทและตัวแทนติดต่อประสานงานกรณีเป็นบริษัทต่างประเทศ

1. ข้อมูลของกรรมการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุม ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสูงสุดในสายงานบัญชีและการเงิน ผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชี และเลขานุการบริษัท

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
1. **นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์** • ประธานกรรมการ • กรรมการอิสระ วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 1 ตุลาคม 2558	68	<u>คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด</u> • ปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย • ปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาตร์ (NIDA) • ปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี • ปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม • ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา • Certification in Advanced Management Program (2541) Harvard Business School (สหรัฐอเมริกา) • ปริญญาโท บริหารธุรกิจ Utah State University, USA <u>การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)</u> • Role of the Chairman Program (RCP) รุ่น 27/2555 • Director Accreditation Program (DAP) รุ่น 26/2547 <u>การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</u> • หลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 7/2562 (นปธ 7)	ไม่มี	ไม่มี	ต.ค. 2558 – ปัจจุบัน มี.ค. 2561 - ปัจจุบัน <u>ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น</u> ก.ค. 2563 – ปัจจุบัน ก.ค. 2563 – ปัจจุบัน เม.ย. 2561 – ปัจจุบัน เม.ย. 2560 – ปัจจุบัน ม.ค.2555 – ปัจจุบัน ธ.ค. 2554 – ปัจจุบัน <u>ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนต่างประเทศ</u> มี.ค. 2552 – ปัจจุบัน <u>ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน</u> พ.ย. 2562 – ปัจจุบัน 2554 – ปัจจุบัน <u>ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา</u> มิ.ย. 2562 – มิ.ย. 2563	กรรมการอิสระ ประธานกรรมการ กรรมการ ประธานกรรมการ และกรรมการอิสระ กรรมการอิสระ ประธานกรรมการ และกรรมการอิสระ ประธานกรรมการ และประธานกรรมการบริหาร กรรมการอิสระ ประธานกรรมการ และประธานกรรมการบริหาร ประธานกรรมการ ประธาน ประธานกรรมการ	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท เมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) บริษัท ไอรา แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) บริษัท ที.เค.เอส. เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) บริษัท เอสวีไอ จำกัด (มหาชน) บริษัท โทริเซนไทย เอเยนต์ซีส์ จำกัด (มหาชน) บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) บริษัท เมอร์เมด มาริไทม์ จำกัด (มหาชน) (จดทะเบียนในประเทศสิงคโปร์) บริษัท ไอรา พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด องค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน บริษัท หลักทรัพย์หยวนต้า (ประเทศไทย) จำกัด

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
		สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ • หลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านวิทยาการพลังงาน รุ่นที่ 3/2556 (วพน. 3) สถาบันวิทยาการพลังงาน • หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการตลาดทุน (วตท.) รุ่นที่ 3/2549 • หลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับผู้บริหารขั้นสูง (ปปร.รุ่นที่ 6/2546) สถาบันพระปกเกล้า • หลักสูตรป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน (วปรอ. 4010) ปี 2540 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร			ก.พ. 2561 – พ.ย. 2563 พ.ค. 2561 – มิ.ย. 2563 ก.ย. 2557 – พ.ค. 2562 ต.ค. 2554 – 2561 เม.ย. 2556 – ก.พ. 2560 ต.ค. 2554 – เม.ย. 2558 ก.ค. 2549 – เม.ย. 2556	ประธานกรรมการ และกรรมการอิสระ กรรมการอิสระและประธานบริหารความเสี่ยง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานกรรมการ กรรมการอิสระ กรรมการ และประธานกรรมการบริหาร ประธานกรรมการ และกรรมการ	บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) บริษัท พีทีที โกบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ บริษัท พีทีที โกบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
2. นางภัทรียา เบญจพลชัย • กรรมการอิสระ • กรรมการตรวจสอบ • กรรมการกำหนดค่าตอบแทน • ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 30 มีนาคม 2559	66	<u>คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด</u> • พาณิชยศาสตร์มหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ • ประกาศนียบัตรด้านการสอบบัญชีขั้นสูง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย <u>การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)</u> • Ethical Leadership ปี 2561 • Driving Company Success with IT Governance ปี 2559 • Director Certification Program Update ปี 2557 • Financial Institutions Governance ปี 2553 • Director Certification Program (DCP) รุ่น 1/2543 <u>การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</u> • IOD (Singapore) 2017 Flagship Conference “The Sustainability Imperative” โดย Singapore Institute of Director (SID) ปี 2560	ไม่มี	ไม่มี	มี.ค. 2563 – ปัจจุบัน มี.ค. 2559 – ปัจจุบัน <u>ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น</u> 2563 – ปัจจุบัน 2562 – ปัจจุบัน <u>ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน</u> 2563 – ปัจจุบัน	กรรมการตรวจสอบ กรรมการกำหนดค่าตอบแทน และประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา กรรมการอิสระ กรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ และประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ และประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการอิสระ และกรรมการตรวจสอบ	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท อินเตอร์ลิงค์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) บริษัท เซ็นทรัลรีเทล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ธนาคารเอเอ็นแซด (ไทย) จำกัด (มหาชน)

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
		• IOD (UK) Annual Convention 2016 “Thriving in a changing world” โดย The Institute of Director (UK) ปี 2559			2562 – ปัจจุบัน	กรรมการอิสระและประธานกรรมการตรวจสอบ	บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)
					ก.พ. 2560 – ปัจจุบัน	คณะกรรมการวินิจฉัยการเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
					2556 – ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ	บริษัท บางกอกกล๊าส จำกัด (มหาชน)
					2556 – ปัจจุบัน	กรรมการประเมินกองทุนหมุนเวียน	กระทรวงการคลัง
					2556 – ปัจจุบัน	คณะกรรมการพิจารณา SET Award ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม	ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
					2553 – ปัจจุบัน	ตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง	ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง
					ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา		
					มี.ค. 2561 – 2563	ประธานกรรมการตรวจสอบ และกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
					2557 – 2562	กรรมการอิสระ และประธานกรรมการตรวจสอบ	บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
					ก.พ. 2560 – 2562	ที่ปรึกษาสำหรับมาตราการลงโทษทางแพ่ง	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
					2556 – 2562	กรรมการ	สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย
					2554 – 2562	กรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ และประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการ	บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
					2554 – 2562	กรรมการอิสระ และกรรมการตรวจสอบ	ธนาคารทิสโก้ จำกัด (มหาชน)

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
					2556 - 2560	คณะกรรมการวินัยกรรมการและผู้บริหารของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
					2554 – 2560	กรรมการจรรยาบรรณ	สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์
					2554 – 2559	ประธานกรรมการตรวจสอบ	สำนักงานคณะกรรมการกำกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ประเทศไทย
					2549 – 2553	กรรมการและผู้จัดการ	ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. นายวินิจ ศิลามงคล • กรรมการอิสระ • ประธานกรรมการตรวจสอบ • กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 27 มีนาคม 2563	62	<u>คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด</u> • ปริญญาโท สาขาบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ <u>การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)</u> -ไม่มี- <u>การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</u> - ไม่มี -	ไม่มี	ไม่มี	มี.ค. 2563 – ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ ประธานกรรมการตรวจสอบ และกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
					<u>ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น</u> - ไม่มี –		
					<u>ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน</u>		
					ปัจจุบัน	กรรมการ/ที่ปรึกษา	คณะกรรมการขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
					ปัจจุบัน	กรรมการ	คณะพานิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
					ปัจจุบัน	กรรมการ และประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชี	สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์
					ปัจจุบัน	อนุญาโตตุลาการ	สถาบันอนุญาโตตุลาการ
					ปัจจุบัน	กรรมการ	คณะกรรมการพัฒนาระบบการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของ สนง.ปปช.
					ปัจจุบัน	กรรมการ	คณะกรรมการพิจารณาการร่วมทุน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
					ปัจจุบัน	กรรมการ	คณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฉบับที่ 13 (2565-2570)
					ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา		
					2558 – 2562	ประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	เคพีเอ็มจี ในประเทศไทย
4. นายธีรนันท์ ศรีหงส์ • กรรมการอิสระ • กรรมการตรวจสอบ • ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน • ประธานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 27 มีนาคม 2563	55	คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด • Advanced Management Program, Harvard Business School (AMP189) • MBA University of Michigan, Ann Arbor, ประเทศสหรัฐอเมริกา การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) • Directors Certification Program (DCP) • Director Accreditation Program (DAP) การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ไม่มี -	ไม่มี	ไม่มี	มี.ค. 2563 – ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และประธานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
					ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น		
					2563 – ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ	ธนาคารธนชาต จำกัด (มหาชน)
					2562 – ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ	ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)
					2562 – ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน และประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง	บริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)
					2562 – ปัจจุบัน	คณะกรรมการกลั่นกรองการลงทุน Start up	บริษัท บางจาก คอร์ปปอเร่ชั่น จำกัด (มหาชน)
					2560 – ปัจจุบัน	ที่ปรึกษา	บริษัท แสนสิริ จำกัด (มหาชน)
					ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน		
					ธ.ค. 2563 – ปัจจุบัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	คณะกรรมการคุ้มครองเครดิตแห่งชาติ
					ธ.ค. 2563 – ปัจจุบัน	ที่ปรึกษา	บริษัท อีอาร์เอ็กซ์ จำกัด

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
					มี.ค. 2563 – ปัจจุบัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ วิทยาการคอมพิวเตอร์	สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
					2562 – ปัจจุบัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการบริหาร และประธานคณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)
					2562 – ปัจจุบัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	
					2562 – ปัจจุบัน	กรรมการบริหาร ประธานกรรมการ	คณะอนุกรรมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแห่งประเทศไทย
					2562 – ปัจจุบัน	กรรมการ	ภูเก็ต ดีพ ซี พอร์ต จำกัด
					2561 – ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ	สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย
					2561 – ปัจจุบัน		Arcel Capital Company Limited
					2560 – ปัจจุบัน		คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
					2560 – ปัจจุบัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐศาสตร์	คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
					2560 – ปัจจุบัน	กรรมการ และกรรมการผู้จัดการ	บริษัท เซล่าร์ คอนซัลติ้ง จำกัด
					ประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา		
					2563 – เม.ย. 2563	ประธานกรรมการกำกับความเสี่ยง และประธานกรรมการกำกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	ธนาคารธนชาต จำกัด (มหาชน)
					2562 – เม.ย. 2563		ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
						ประธานกรรมการกำกับความเสี่ยง	
					2561 – 2563	และประธานกรรมการกำกับเทคโนโลยี	บริษัท เดอะมอลล์ กรุ๊ป จำกัด
					2561 - 2563	สาระสนเทศ	บริษัท เดอะมอลล์ ชอปปิ้ง คอมเพล็กซ์ จำกัด
					2561 – 2563	กรรมการ	คณะกรรมการการขับเคลื่อนการดำเนิน
						กรรมการ	นโยบายเพื่อใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่
						กรรมการ	ศูนย์ข้อมูล และคลาวด์คอมพิวติ้ง
					2561 – 2563		บริษัท ไทย แอ็กโกร เอ็กซ์เชนจ์ จำกัด
					2561 – 2563		บริษัท บีเคที โฮลดิ้งส์ จำกัด
					2561 – 2563	ประธานกรรมการ	บริษัท นอร์ทเทิร์นเรลเวย์ จำกัด
					2561 – 2562	กรรมการ	บริษัท แอดวานซ์ เพาเวอร์ คอนเวอร์ชั่น จำกัด
						กรรมการ	
						กรรมการ	บริษัท ทุนธนชาต จำกัด (มหาชน)
					2561 – 2562		
						กรรมการ กรรมการบริหารความเสี่ยง	คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อรองรับ
					2560 - 2563	และประธานกรรมการกำกับความ	การปรับเปลี่ยนตามนโยบาย Thailand 4.0
						เสี่ยง	บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
					2560 – 2561	กรรมการ	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ
					2560 – 2561		ตลาดหลักทรัพย์
						ที่ปรึกษา	คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์ดิจิทัลเพื่อตลาด
					2560 – 2561	ที่ปรึกษา	ทุน
							บริษัท เอ็นเตอร์ โซลูชั่น จำกัด
					2560 – 2561	ประธาน	บริษัท บีคอน เวนเจอร์ แคปิทัล จำกัด
					2559 – 2560		บริษัท กสิกร บิซิเนส-เทคโนโลยี กรุ๊ป จำกัด
					2559 – 2560	กรรมการและกรรมการบริหาร	สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
					2557 – 2561	กรรมการ	บริษัท ลีสซิ่งกสิกรไทย จำกัด
					2557 – 2561	ประธานกรรมการ	บริษัท หลักทรัพย์ กสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
					2557 – 2559	รองประธานกรรมการ	
						ประธานกรรมการ	
						ประธานกรรมการ	
5. **นายสมประสงค์ บุญยะชัย** • กรรมการ วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 11 สิงหาคม 2549	65	<u>คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด</u> ปริญญาโท วิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย <u>การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)</u> • Role of the Chairman Program (RCP) รุ่น 21/2552 • Director Certification Program (DCP) รุ่นที่ 65/2548 • Directors Accreditation Program (DAP) รุ่นที่ 30/2547 <u>การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</u> • วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ. 4313) • Graduate School of Business, Stanford University: Leading Change and Organizational Renewal • IMD International, MIT Sloan: Leadership Dilemmas and Profitable Growth • สถาบันพระปกเกล้า: หลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบ • หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการตลาดทุน (วตท.) รุ่นที่ 6 • Top Executive Program in Commerce and Trade (TEPCoT 4) • Harvard Business School: Corporate Restructuring, Mergers, and	ไม่มี	ไม่มี	2549 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
					<u>ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น</u>		
					ก.ค. 2560 – ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ	บริษัท ดุสิตธานี จำกัด (มหาชน)
					ม.ค. 2560 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน)
					เม.ย. 2559 – ปัจจุบัน	รองประธานกรรมการ กรรมการอิสระ	บริษัท โอสถสภา จำกัด (มหาชน)
					ม.ค. 2551 – ปัจจุบัน	กรรมการ และกรรมการทบทวนกลยุทธ์และโครงสร้างองค์กร	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
					2551 – ปัจจุบัน	รองประธานกรรมการ	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด
					2545 – ปัจจุบัน	กรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ	บริษัท เพาเวอร์ไลน์ เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด (มหาชน)
					<u>ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน</u>		
					2562 – ปัจจุบัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี
					2561 – ปัจจุบัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ
					ก.ย. 2560 – ปัจจุบัน	กรรมการ	คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ 2560 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพและทรัพยากรมนุษย์ขอบเขต
					2559 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด
					<u>ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา</u>		
					2559 – 2561	กรรมการ	บริษัท โอสถสภา จำกัด

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
		Acquisitions • หลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) รุ่น 17 • หลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านวิทยาการพลังงาน (วพน.) รุ่น 4 • High Performance Board ปี 2558 จัดโดย IMD			ม.ค. 2560 – มี.ค. 2561 ม.ค. 2559 – มิ.ย. 2560 ม.ค. 2559 – ม.ค. 2560 2559 – 2559 2551 – 2559 2551 – 2559 2551 – 2558	ประธานกรรมการบริหาร ที่ปรึกษาประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กรรมการอิสระ กรรมการอิสระ กรรมการ ประธานคณะกรรมการบริหาร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	บริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน) บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) บริษัท พฤกษา เรียลเอสเตท จำกัด (มหาชน) บริษัท พฤกษา โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) บริษัท โรงพยาบาลพระรามเก้า จำกัด บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
6. นายเกว็ก บัค ไช • กรรมการ • กรรมการบริหาร วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 27 มีนาคม 2558	66	<u>คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด</u> • Advanced Management Program, Harvard University, USA • ปริญญาตรี การบัญชี University of Singapore <u>การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)</u> • Director Certification Program (DCP) รุ่น 214/2558 <u>การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</u> • High Performance Board ปี 2558 จัดโดย IMD			มี.ค. 2558 – ปัจจุบัน <u>ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น</u> เม.ย. 2560 – ปัจจุบัน เม.ย. 2559 – ปัจจุบัน <u>ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน</u> 2556 – ปัจจุบัน <u>ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา</u> ม.ค. 2558 – 2563 มี.ค. 2560 - 2563 ก.ย. 2535 – ก.ย. 2556 ต.ค. 2543 – ส.ค. 2545	กรรมการและกรรมการบริหาร กรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ กรรมการ กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา ประธานเจ้าหน้าที่บริหารด้านการเงิน ประธานเจ้าหน้าที่บริหารด้านการเงิน	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) Accuron Technologies Ltd. Trailblazer Foundation Ltd. (Singapore) บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) StarHub Ltd. ST Telemedia Pte LTD
7. นายเอนก พนาอภิชน • ประธานกรรมการบริหาร • กรรมการกำหนดค่าตอบแทน	55	<u>คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด</u> • ปริญญาโท บริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไม่มี	ไม่มี	มี.ค. 2563 – ปัจจุบัน มี.ค. 2561 – ปัจจุบัน	กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา และกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ ประธานกรรมการบริหาร	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
• กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา • กรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ • กรรมการ (กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท) วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 1 กรกฎาคม 2560		<u>การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)</u> • Directors Certification Program (DCP) รุ่น 111/2551 <u>การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</u> • หลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร วปอ. รุ่นที่ 62 (2562-2563) • Harvard Leadership Development Program โดย Harvard Business) Publishing (2560 – 2561) • Advanced Management Program – The Wharton School of the University of Pennsylvania USA (2557) • หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการตลาดทุน (วตท.) รุ่นที่ 15/2555			ก.ค. 2560 – ปัจจุบัน	กรรมการ กรรมการกำหนดค่าตอบแทน และกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
					<u>ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น</u>		
					28 มี.ค. 2562 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
					ม.ค. 2562 – ปัจจุบัน	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
					ก.ค. 2560 – ปัจจุบัน	กรรมการและกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
					<u>ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน</u>		
					30 เม.ย. 2562 – ปัจจุบัน	กรรมการ	สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย
					28 มี.ค. 2562 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด
					1 ก.ค. 2560 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท อินทัช มีเดีย จำกัด
					1 ก.ค. 2560 – ปัจจุบัน	กรรมการ และกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ทัช ทีวี จำกัด
					2560 – ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ	บริษัท ไฮ ช็อปปิ้ง จำกัด
					2558 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ไอ.ที.แอพพลิเคชั่นส์ แอนด์ เซอร์วิส จำกัด
					2558 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ไฮ ช็อปปิ้ง ทีวี จำกัด
					<u>ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา</u>		
					2561 – 2562	กรรมการและกรรมการบริหาร	บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน)
					2561 - 2562	กรรมการและกรรมการบริหาร	บริษัท เทเลอินโฟ มีเดีย จำกัด (มหาชน)
					2560 – 2561	รักษาการประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
					2553 – 2561	รองกรรมการผู้อำนวยการ สายงาน	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
						การเงินและบัญชี	
					2553 – 2561	กรรมการบริหาร	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
					2558 – มิ.ย. 2560	กรรมการ	บริษัท ไฮ ช็อปปิ้ง จำกัด
					2553 – 2558	กรรมการ	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
8. นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์ [2] • กรรมการ • กรรมการบริหาร • กรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ • ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท) วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 1 พฤษภาคม 2561	59	<u>คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด</u> • ปริญญาโท บริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย • หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน (ปริญญาบัตร ปรอ รุ่น 26) <u>การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)</u> • DCP: Director Certification Program รุ่น 66/2548 • DAP: Director Accreditation Program รุ่น 45/2548 • EDP: Executive Development Program รุ่น 2/2551 • SFE: Successful Formulation and Executive of Strategy รุ่น 6/2553 • How to Develop a Risk Management Plan รุ่นที่ 9/2559 <u>การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</u> • ผู้บริหารระดับสูง วตท. รุ่นที่ 30/2563 • Harvard Leadership Development Program (2560-2561) • Advanced Management Program รุ่น 187/2557 Harvard Business School	ไม่มี	ไม่มี	มี.ค. 2563 – ปัจจุบัน	กรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
					พ.ค. 2561 – ปัจจุบัน	กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
					มี.ค. 2561 – ปัจจุบัน	กรรมการบริหาร	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
					<u>ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น</u>		
					-ไม่มี-		
					<u>ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน</u>		
					ก.ค. 2563 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด
					มิ.ย. 2563 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด
					พ.ค. 2561 – ปัจจุบัน	กรรมการและกรรมการบริหาร	บริษัท เซนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี ลิมิเต็ด
					พ.ค. 2561 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล แซทเทลไลท์ จำกัด
					พ.ค. 2561 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ มหาชน
					พ.ค. 2561 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ไอพีสตาร์ จำกัด
					พ.ค. 2561 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท สตาร์ นิวเคลียส จำกัด
					พ.ค. 2561 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ไอพีสตาร์ อินเตอร์เนชั่นแนล พีทีอี จำกัด
					พ.ค. 2561 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ไอพีสตาร์ โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด
					พ.ค. 2561 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ไอพีสตาร์ ออสเตรเลีย พีทีวาย จำกัด
					พ.ค. 2561 – ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ไอพีสตาร์ นิวซีแลนด์ จำกัด

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
		• EDP-Executive Development Program รุ่น 2/2551 จาก TLCA			พ.ค. 2561 – ปัจจุบัน พ.ค. 2561 – ปัจจุบัน 2550 - ปัจจุบัน <u>ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา</u> ก.พ. 2559 – 2562 มี.ค. 2553 – 2561 ส.ค. 2552 – 2561 เม.ย. 2556 – เม.ย.2561 ก.ค.2548 – เม.ย.2561	กรรมการ กรรมการ กรรมการและกรรมการบริหาร กรรมการบริหาร กรรมการและกรรมการบริหาร กรรมการ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กรรมการผู้จัดการ	บริษัท ไอพีสตาร์ เจแปน จำกัด บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด บริษัท ชีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) บริษัท เทเลอินโฟ มีเดีย จำกัด (มหาชน) บริษัท เอดี เวนเจอร์ จำกัด (มหาชน) บริษัท ชีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) บริษัท ชีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน)
9. ดร.ภูเวียง ประคำมินทร์ • กรรมการ วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ 2 เมษายน 2562	59	<u>คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด</u> • ปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ทางทะเล) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย • ปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ทางทะเล) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย <u>การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)</u> - ไม่มี - <u>การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</u> - ไม่มี –	ไม่มี	ไม่มี	2 เมษายน 2562 – ปัจจุบัน <u>ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น</u> - ไม่มี- <u>ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน</u> 9 พ.ย. 2562 – ปัจจุบัน <u>ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา</u> 15 ธ.ค. 2560 – 8 พ.ย. 2562 6 มี.ค. 2557 - 2560	กรรมการ รองปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้อำนวยการสำนักอุตุนิยมวิทยาการบิน	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรมอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา
10. นายปฐมภพ สุวรรณศิริ [2] • หัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านการค้า	52	<u>คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด</u> • Advanced Management Program, Harvard Business School	0.0008	ไม่มี	ม.ค. 2559 – ปัจจุบัน <u>ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น</u>	หัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านการค้า	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บริหาร 1 มกราคม 2559		• Executive MBA สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) • Director Certification Program (DCP) รุ่น 185/2557 การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง • Digital CEO ผู้นำการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA) รุ่นที่ 3/2563 • Harvard Leadership Development Program (2560-2562) • Strategy and Innovation for Business in Asia (SIBA), College of Management Mahidol University (2557) • หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง รุ่น 18/2557 สถาบันวิทยาการตลาดทุน			– ไม่มี – ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน ก.ย. 2562 – ปัจจุบัน ก.พ. 2558 – ปัจจุบัน ก.พ. 2557 – ปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา พ.ย. 2558 – เม.ย. 2562 ก.ย. 2560 – 2562 พ.ค. 2557 – ธ.ค. 2558 เม.ย. 2556 – เม.ย. 2557 ม.ค. 2555 – มี.ค. 2556 ก.ค. 2552 – ธ.ค. 2554	 กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการบริหาร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการมหาบัณฑิต) หัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านการตลาด ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการอาวุโส ส่วนงานการตลาดและพัฒนาธุรกิจ ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการ ส่วนงานการตลาดและพัฒนาธุรกิจ ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการ ส่วนงานการตลาดและการขาย	 บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล แซทเทลไลท์ บริษัท โอไรอ้อน แซทเทลไลท์ ซิสเทม พีทีวาย จำกัด บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
11. นายอนุวัฒน์ สงวนทรัพยากร [2] [3] • หัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านการเงิน	55	คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด • ปริญญาโท บัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไม่มี	ไม่มี	ก.ย. 2560 – ปัจจุบัน ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น – ไม่มี –	หัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านการเงิน	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บริหาร 1 กันยายน 2560		การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) • Director Certification Program (DCP) รุ่น 88/2560 การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง • Harvard Leadership Development Program (2560-2562) • Capital Market Academy (CMA 27/2561) • Executive Development Program (EDP) จัดโดย TLCA รุ่น 9/2555 • Diploma ISP Class 116 Institute of Security Psychology, National Defense Studies Institute, Royal Thai Armed Forces Headquarters			ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน ก.ค. 2563 – ปัจจุบัน 2560 – ปัจจุบัน 2560 – ปัจจุบัน 2560 – ปัจจุบัน 2560 – ปัจจุบัน 2560 – ปัจจุบัน 2560 – ปัจจุบัน 2560 – ปัจจุบัน 2560 – ปัจจุบัน 2560 – ปัจจุบัน 2560 – ปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา 2560 - 2562 พ.ค. 2546 – ส.ค. 2560	 กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ หัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านการเงิน	 บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด บริษัท เซนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี ลิมิเต็ด จำกัด บริษัท ไอพีสตาร์โกเบิล เซอร์วิส จำกัด บริษัท สตาร์นิวเคลียส จำกัด บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล แซทเทลไลท์ จำกัด บริษัท ไอพีสตาร์ จำกัด บริษัท ไอพีสตาร์ ออสเตรเลีย จำกัด บริษัท ไอพีสตาร์ นิวซีแลนด์ จำกัด บริษัท ไอพีสตาร์ แจแปน จำกัด บริษัท ไอพีสตาร์ อินเตอร์เนชั่นแนล พีทีอี จำกัด บริษัท ลาวเทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ มหาชน บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด บริษัท แคมโบเดียน ดีทีวี เน็ตเวอร์ค จำกัด บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน)
12. ดร.สกล กิตติวัชราพงษ์[2]	60	คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด • ปริญญาเอก สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า The Ohio State University	0.0008	ไม่มี	2559 – ปัจจุบัน	หัวหน้าฝ่ายงานการตลาดและพัฒนาธุรกิจ	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
• หัวหน้าฝ่ายงานการตลาดและพัฒนาธุรกิจ วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บริหาร 1 พฤศจิกายน 2561		การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) • Directors Certification Program (DCP) รุ่น 193/2557 การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง • Harvard Leadership Development Program (2560-2562)			ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น - ไม่มี- ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน 2559 – ปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา - ไม่มี-	 กรรมการ	 บริษัท ทีซี โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด
13. นายเอกชัย ภัคดุรงค์[2] • หัวหน้าฝ่ายงานรัฐกิจ วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บริหาร 1 พฤศจิกายน 2561	50	คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด • ปริญญาโท สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า University of Southern California การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) • Directors Certification Program (DCP) รุ่น 157/2557 การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง • ผู้บริหารการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐรุ่นที่ 6/2561 (IRDP)	0.0007	ไม่มี	2561 - ปัจจุบัน ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น - ไม่มี- ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน เม.ย. 2560 - ปัจจุบัน ธ.ค. 2555 - ปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา 2557 – 2561 2560 – 2561 2554 – 2557	หัวหน้าฝ่ายงานรัฐกิจ กรรมการ กรรมการ ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการอาวุโส ส่วนงานรัฐกิจ ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการอาวุโส ส่วนงานสื่อและธุรกิจรีเทล ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการ ส่วนงานกิจการองค์กร	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
14. นางพรรณี นิวาศนันทน์[2] • หัวหน้าฝ่ายงานการเงิน	58	คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด • ปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ไม่มี	ไม่มี	พ.ย. 2561 – ปัจจุบัน ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น - ไม่มี-	หัวหน้าฝ่ายการเงิน	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บริหาร 1 พฤศจิกายน 2561		การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) • DCP: Directors Certification Program รุ่น 179/2556 การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง • หลักธรรมาภิบาลในการบริหารธุรกิจ (Intouch) ปี 2561 • TLCA Executive Development Program (EDP) • Management Development Program (MDP)			ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน 2559 – ปัจจุบัน 2559 – ปัจจุบัน 2559 – ปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา พ.ค. 2561 – ต.ค. 2561 2553 – เม.ย. 2561	 กรรมการ กรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายการเงิน ผู้อำนวยการฝ่ายการเงิน	 บริษัท ไอพีสตาร์ (อินเดีย) ไพรเวท จำกัด บริษัท ทีซี โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
15. นายสลิล จารุจินดา [2] • หัวหน้าฝ่ายกฎหมายและกำกับดูแล วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บริหาร 1 เมษายน 2562	57	คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด • Master of Law, Washington College of Law, The American University การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) • Director Certificate Program DCP (2558) • Advance Audit Committee Program การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ไม่มี -	ไม่มี	ไม่มี	1 เม.ย. 2562– ปัจจุบัน ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น - ไม่มี- ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน 2559 – ปัจจุบัน 2559 – ปัจจุบัน 2559 – ปัจจุบัน 2556 – ปัจจุบัน 2555 – ปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา พ.ย. 2553 – 2562	หัวหน้าฝ่ายกฎหมายและกำกับดูแล กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ หัวหน้าส่วนงานกฎหมาย	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ทีซี โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด บริษัท ไอพีสตาร์ โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด บริษัท สตาร์ นิวเคลียส จำกัด บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
16. นางสาวชลาลัย ลี้ภูมิวนิชย์[4] • หัวแผนกงานบัญชี วันที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่รับผิดชอบการควบคุมดูแลบัญชีของบริษัท 1 กรกฎาคม 2562	42	คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด • ปริญญาโท สาขาการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) -ไม่มี- การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง • School of Tax: Mini-MBA in Taxation รุ่น 17/2558	ไม่มี	ไม่มี	1 เม.ย. 2562 – ปัจจุบัน ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น - ไม่มี- ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน - ไม่มี - ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา 1 ก.ย. 2557 – 1 เม.ย. 2562 2 ก.ค. 2544 – 31 ส.ค. 2557	หัวหน้าแผนกงานบัญชี รักษาการหัวหน้าแผนกงานบัญชี Associate Director	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิไชย สอบบัญชี จำกัด
17. นางสาวยุพาพรรณ ปานเคลือบทอง • หัวหน้าส่วนงานเลขานุการบริษัท และเลขานุการบริษัท [5] วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขานุการบริษัท 12 พฤศจิกายน 2555	57	คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด • ปริญญาตรี สาขาอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การอบรมของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) • Boards that Make a Difference (BMD) รุ่น 3/2559 • Anti-Corruption: The Practical Guide (ACPG) รุ่น 10/2557 • Directors Certification Program (DCP) รุ่น 185/2557 • Company Secretary Program (CSP) รุ่น 48/2555 การอบรม / สัมมนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง • TMA: Management Development Program รุ่น 26/2560 • ITD World: Change your habits, change your world 2560	ไม่มี	ไม่มี	1 เม.ย. 2562– ปัจจุบัน 2555 – ปัจจุบัน ตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่น - ไม่มี – ตำแหน่งในกิจการที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน - ไม่มี - ประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา 12 พ.ย. 2555 - 2562 2560 – 2561 เม.ย. 2557 – 2561	หัวหน้าส่วนงานเลขานุการบริษัท เลขานุการบริษัท หัวหน้าส่วนงานกำกับดูแล ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการ สำนักสื่อสารองค์กร ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการ สำนัก	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

ชื่อ - สกุล / ตำแหน่ง / วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	อายุ (ปี)	คุณวุฒิทางการศึกษา / ประวัติอบรม	สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท[1] (ร้อยละ)	ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร	ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา		
					ช่วงเวลา	ตำแหน่ง	ชื่อหน่วยงาน / บริษัท / ประเภทธุรกิจ
		• TLCA Executive Development Program – EDP รุ่น 12/2556			2555 – 2557	ประธานกรรมการบริหารและเลขานุการบริษัท ผู้อำนวยการ สำนักประธานกรรมการบริหาร	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
					2532 – 2555	เลขานุการประธานกรรมการบริหาร	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

หมายเหตุ

(1) สัดส่วนการถือหุ้นนับรวมจำนวนหุ้นของคู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

(2) เป็นผู้บริหารตามนิยามของประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(3) ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสูงสุดในสายงานบัญชีและการเงิน

(4) ผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชี

(5) หน้าที่และความรับผิดชอบของเลขานุการบริษัทได้แสดงไว้แล้วในหัวข้อการจัดการและการกำกับดูแลกิจการที่ดี หัวข้อย่อย เลขานุการบริษัท

2. หน้าที่ความรับผิดชอบของเลขานุการบริษัท

เลขานุการบริษัทมีหน้าที่และความรับผิดชอบหลัก ดังนี้

(1) แจ้งมติและนโยบายของคณะกรรมการและผู้ถือหุ้นให้ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องรับทราบ พร้อมทั้ง ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะเบื้องต้นแก่คณะกรรมการตามระเบียบปฏิบัติของบริษัท และข้อพึงปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการ

(2) จัดทำและจัดเก็บเอกสาร ดังนี้ ทะเบียนกรรมการ หนังสือนัดประชุมคณะกรรมการ หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น รายงานประชุมคณะกรรมการ รายงานการประชุมผู้ถือหุ้น และรายงานประจำปีของบริษัท

(3) ดำเนินการให้กรรมการและผู้บริหารจัดทำรายงานการมีส่วนได้เสียของตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้องตามข้อกำหนดของกฎหมาย พร้อมทั้ง เก็บรักษารายงานดังกล่าว และส่งสำเนาให้ประธานกรรมการ และประธานกรรมการตรวจสอบตามที่กฎหมายกำหนด

(4) จัดการประชุมผู้ถือหุ้น การประชุมคณะกรรมการ และคณะกรรมการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับของบริษัท กฎบัตรของคณะกรรมการแต่ละชุด รวมถึงข้อพึงปฏิบัติ รวมทั้ง บันทึกรายงานการประชุมและติดตามให้มีการปฏิบัติตามมติที่ประชุม

(5) ดูแลให้มีการเปิดเผยข้อมูล และรายงานสารสนเทศในส่วนที่รับผิดชอบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(6) ติดต่อและสื่อสารกับผู้ถือหุ้นทั่วไป ให้ได้รับทราบสิทธิต่าง ๆ ของผู้ถือหุ้น

(7) ดูแลกิจการของคณะกรรมการบริษัท และเป็นผู้ประสานงานระหว่างคณะกรรมการและผู้บริหาร พร้อมทั้ง ให้ข่าวสารและข้อมูลแก่กรรมการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของบริษัท รวมถึงรายงานการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญแก่กรรมการทราบ

(8) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อยทุกชุด รวมถึงการประเมินตนเองเป็นรายบุคคล และรายงานผลการประเมินดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัท

(9) ดำเนินการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 กฎหมาย และข้อบังคับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ประกาศและข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับตลาดทุน

3. ประวัติการถูกลงโทษของกรรมการ ผู้บริหารและผู้มีอำนาจควบคุม

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ไม่มีกรรมการ ผู้บริหาร และผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทถูกลงโทษ เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 หรือพระราชบัญญัติซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546

เอกสารแนบ 2

รายละเอียดเกี่ยวกับกรรมการของบริษัทย่อย

รายชื่อกรรมการและผู้บริหาร	บริษัทใหญ่	บริษัท	บริษัทย่อยและบริษัทร่วม																	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	INTOUCH	THAICOM	IPSTAR	IPNZ	IPA	OSS	IPIN	IPGS	IPJ	IPI	STAR	TCB	ISC	TCGS	ThaiAI	SHEN	LTC	TPLUS	LMM	NSAT	ATI
1. นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์	/	C																			
2. นายวินิจ ศิลามงคล [1]		/																			
3. นางภัทรียา เบญจพลชัย		/																			
4. นายธีรนันท์ ศรีหงส์ [1]		/																			
5. นายสมประสงค์ บุญยะชัย	/	/																			
6. นายเกว็ก บัค ไช	/	/, //																			
7. นายเอนก พนาอภิชน	/	/, //																			
8. นายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์		/, //, E	/	/	/		/	/	/		/	/	/			/, //	/			/	/
9. ดร.ภูเวียง ประคำมินทร์		/																			
10. นายปฐมภพ สุวรรณศิริ		E				/							/		/						
11. นายอนุวัฒน์ สงวนทรัพยากร		E	/	/	/		/	/	/		/	/	/			/, //				/	
12. ดร.สกล กิตติวัชราพงษ์		E												/							
13. นายเอกชัย ภัคดุรงค์		E										/			/						
14. นางพรรณี นิวาศนันทน์		E						/			/			/	/						
15. นายสลิล จารุจินดา		E						/			/	/		/	/						

C = ประธานกรรมการ / = กรรมการ // = กรรมการบริหาร E = ผู้บริหาร

หมายเหตุ: (1) นายวินิจ ศิลามงคล และนายธีรนันท์ ศรีหงส์ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ แทนนางชรินทร วงศ์ภูธร และ ศ.สำเรียง เมฆเกรียงไกร ที่ลาออกจากตำแหน่ง มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

รายชื่อบริษัท

บริษัทใหญ่	INTOUCH	บริษัท อินทัช โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)	6	IPGS	บริษัท ไอพีสตาร์ โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด	13	ThaiAI	บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด
บริษัท	THAICOM	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)	7	IPJ	บริษัท ไอพีสตาร์ เจแปน จำกัด	14	SHEN	บริษัท เซนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี จำกัด
1	IPSTAR	บริษัท ไอพีสตาร์ จำกัด	8	IPI	บริษัท ไอพีสตาร์ (อินเดีย) ไพรเวท จำกัด	15	LTC	บริษัท ลาวเทเลคอมมิวนิเคชั่น มหาชน
2	IPNZ	บริษัท ไอพีสตาร์ นิวซีแลนด์ จำกัด	9	STAR	บริษัท สตาร์นิวเคลียส จำกัด	16	TPLUS	บริษัท ทีพลัส ดิจิทัล จำกัด
3	IPA	บริษัท ไอพีสตาร์ ออสเตรเลีย พีทีวาย จำกัด	10	TCB	บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด	17	LMM	บริษัท ลาว โมบายมันนี่ โซล จำกัด
4	OSS	บริษัท โอไรอ้อน แซทเทลไลท์ ซิสเท็ม พีทีวาย จำกัด	11	ISC	บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล แซทเทลไลท์ จำกัด	18	NSAT	บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด
5	IPIN	บริษัท ไอพีสตาร์ อินเตอร์เนชั่นแนล พีทีอี จำกัด	12	TCGS	บริษัท ทีซี โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด	19	ATI	บริษัท เอทีไอ เทคโนโลยีส์ จำกัด

เอกสารแนบ 3

รายละเอียดเกี่ยวกับหัวหน้างานตรวจสอบภายใน และหัวหน้างานกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัท (compliance)

รายละเอียดเกี่ยวกับหัวหน้างานตรวจสอบภายใน

(ดำรงตำแหน่งระหว่างเดือนสิงหาคม 2561 – สิงหาคม 2563)

ชื่อ – นามสกุล : นายวิชัย กิตติวิทยากุล

ตำแหน่ง : หัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านตรวจสอบภายใน

คุณวุฒิทางการศึกษา : ปริญญาโท บัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คุณวุฒิด้านวิชาชีพ :

- เป็นผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตสากล (CIA) จากสถาบันผู้ตรวจสอบภายใน สหรัฐอเมริกา
- เป็นผู้ตรวจสอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรับอนุญาตสากล (CISA) จากสมาคมผู้ตรวจสอบและควบคุมระบบสารสนเทศ สหรัฐอเมริกา

ประสบการณ์ทำงาน :

- ที่ปรึกษา บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
- รองกรรมการผู้อำนวยการ สายงานกำกับดูแลกิจการและบริหารความเสี่ยง บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
- เลขานุการบริษัท บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
- หัวหน้าคณะผู้บริหาร ด้านตรวจสอบภายใน บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
- รองกรรมการผู้อำนวยการ สายงานเลขานุการบริษัทและตรวจสอบภายใน บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
- กรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมป์
- ที่ปรึกษา สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย
- ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการอาวุโส ส่วนงานเลขานุการบริษัทและตรวจสอบภายใน บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
- ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการ ส่วนงานเลขานุการบริษัทและตรวจสอบภายใน บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
- นายกสมาคม สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย
- เลขานุการคณะกรรมการบริษัท บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)

การฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง :

- Harvard#1 Executive Learning Sustainment Program ปี 2561 - 2562 จัดโดย Harvard Business Publishing
- Risk Management for Corporate Leader ปี 2562 จัดโดย IOD
- Harvard Leadership Development ปี 2560 – 2562 จัดโดย Harvard Business Publishing
- High Performance Board Program ปี 2558 จัดโดย IMD
- Risk Management for Corporate Leader ปี 2555 จัดโดย Harvard Business School (HBS)
- DCP: Directors Certification Program รุ่น 104/2551 จัดโดย IOD
- Company Secretary Program ปี 2548 จัดโดย IOD
- Board & CEO Assessment Program ปี 2546 จัดโดย IOD
- Effective Audit Committee ปี 2545 จัดโดย IOD
- Board Practices / Board Policy ปี 2545 จัดโดย IOD
- Board Composition and Relations ปี 2545 จัดโดย IOD

(ดำรงตำแหน่งระหว่างเดือนกันยายน 2563 ถึงปัจจุบัน)

ชื่อ – นามสกุล : นางสาวนงลักษณ์ อัครคหสิน

ตำแหน่ง : หัวหน้าแผนกงานตรวจสอบภายใน

คุณวุฒิทางการศึกษา : ปริญญาโท บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คุณวุฒิด้านวิชาชีพ :

- ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตสากล (CIA) จากสถาบันผู้ตรวจสอบภายใน สหรัฐอเมริกา

ประสบการณ์ทำงาน :

1 กันยายน – ปัจจุบัน	หัวหน้าแผนกงานตรวจสอบภายใน บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
2558 – สิงหาคม 2563	ผู้จัดการฝ่ายตรวจสอบภายใน บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
2548 – 2558	ผู้ชำนาญการฝ่ายตรวจสอบภายใน บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)

การฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง :

- Transformation Leadership Program ปี 2563 จัดโดย Harvard Business Publishing
- IT Governance and IT Risk Management ปี 2562 จัดโดย สภาวิชาชีพบัญชี
- 2019 Gold Leader Development Program จัดโดย University of Manchester
- Successful Formulation & Execution of Strategy (SFE) รุ่น 25/2558 จัดโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- Anti-Corruption: The Practical Guide (ACPG) รุ่น 3/2556 จัดโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

*คณะกรรมการตรวจสอบสามารถให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้ง ถอดถอน และโยกย้ายหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือหน่วยงานอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของบริษัท ซึ่งเป็นไปตามกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท

รายละเอียดเกี่ยวกับหัวหน้างานกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัท

ชื่อ – นามสกุล : นายสลิล จารุจินดา

ตำแหน่ง : หัวหน้าฝ่ายกฎหมายและกำกับดูแล

คุณวุฒิทางการศึกษา : Master of Law, Washington College of Law, The American University

ประสบการณ์ทำงาน :

1 เม.ย. 2562 – ปัจจุบัน	หัวหน้าฝ่ายกฎหมายและกำกับดูแล บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
2559 – ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท ทีซี โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด
2559 – ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท ไอพีสตาร์ โกลเบิล เซอร์วิส จำกัด
2559 – ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท สตาร์ นิวเคลียส จำกัด
2556 – ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด
2555 – ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด
พ.ย. 2553 – 2562	หัวหน้าส่วนงานกฎหมาย บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

การฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง :

- Director Certificate Program (DCP) รุ่น 184/2558 สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- Advance Audit Committee Program (AACP) รุ่น 31/2561 สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

หน้าที่ความรับผิดชอบ :

(1) กำกับดูแลการดำเนินงานให้มีความโปร่งใสเป็นไปตามมติของคณะกรรมการบริษัท นโยบายการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Policy) และภายใต้กรอบของกฎหมาย รวมถึงภายใต้ระเบียบข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลอดจนแนวทางในการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามมาตรฐานสากล

(2) ให้คำแนะนำในการกำกับดูแลกิจการแก่กรรมการและฝ่ายบริหารในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบตามกรอบและหลักเกณฑ์ของนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท รวมถึงหลักการกำกับดูแลที่ดี (Best Practice) เพื่อสนับสนุนให้กรรมการและผู้บริหารดำเนินงานเป็นไปด้วยดี และโปร่งใส ให้เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

(3) ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลที่ดีของกิจการ ตามแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่กำหนดไว้

เอกสารแนบ 4

ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจและรายละเอียดเกี่ยวกับรายการประเมินทรัพย์สิน

ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ

1. ทรัพย์สินถาวรหลักที่บริษัทและบริษัทย่อยใช้ในการประกอบธุรกิจ

สินทรัพย์หลักของบริษัทที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ ประกอบด้วย ดาวเทียมไทยคม สถานีควบคุมดาวเทียม และอุปกรณ์ควบคุมดาวเทียมภาคพื้นดิน อุปกรณ์สื่อสารโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการให้บริการระบบโทรศัพท์ และอุปกรณ์โครงข่ายอินเทอร์เน็ต

บริษัทได้ส่งมอบดาวเทียมทุกดวงที่ให้บริการภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศระหว่างบริษัทกับกระทรวงคมนาคม (ปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) (“กระทรวงฯ”) คือ ดาวเทียมไทยคม 1 ไทยคม 2 ไทยคม 3 ไทยคม 4 ไทยคม 5 และไทยคม 6 (ดาวเทียมไทยคม 1 ไทยคม 2 ไทยคม 3 และไทยคม 5 ได้ปลดระวางเป็นที่เรียบร้อยแล้ว) รวมทั้งสถานีควบคุมดาวเทียมและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันให้เป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงฯ แล้วตามข้อกำหนดภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศดังกล่าว

ปัจจุบันบริษัทมีดาวเทียมที่ให้บริการภายใต้ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม จากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (“กสทช.”) อยู่สองดวง คือ ดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8 ภายใต้ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามนี้ บริษัทได้รับอนุญาตเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายสื่อสารผ่านดาวเทียม (Satellite Network Operator) ในลักษณะให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียม (Transponder) เป็นเวลา 20 ปี นับจากวันที่ 26 มิถุนายน 2555 ถึงวันที่ 25 มิถุนายน 2575

1.1 สัญญาอนุญาตดำเนินกิจการ และใบอนุญาต ของบริษัท บริษัทย่อย และบริษัทร่วม

(โปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ สัญญาร่วมทุน และใบอนุญาตของบริษัท บริษัทย่อย และบริษัทร่วม ได้จากเอกสารแนบ 9 สรุปสาระสำคัญสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียม สัญญาร่วมทุน และใบอนุญาต)

1.1.1 สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ

บริษัทเป็นผู้ให้บริการและดำเนินโครงการดาวเทียมสื่อสารแห่งชาติภายใต้สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ลงวันที่ 11 กันยายน 2534 กับกระทรวงฯ เป็นระยะเวลา 30 ปีนับแต่วันลงนามในสัญญา สิ้นสุดปี 2564 โดยบริษัทตกลงให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่กระทรวงฯ เป็นร้อยละของรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายหรือให้ผลประโยชน์เป็นรายได้ขั้นต่ำรวม 1,415 ล้านบาท ตลอดระยะเวลาสัญญา 30 ปี

1.1.2 ใบอนุญาตประกอบกิจการ

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ ดังนี้

- ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง จาก กสทช. เป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง และเป็นกิจการที่มีลักษณะสมควรให้มีการบริการได้โดยเสรี ตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม 2554
- ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม จาก กสทช. เป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง (เพื่อให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อให้เช่าใช้ และเพื่อให้บริการโทรคมนาคม (Network Provider and Service Provider))เป็นเวลา 20 ปี นับจากวันที่ 26 มิถุนายน 2555 ถึงวันที่ 25 มิถุนายน 2575

บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ ดังนี้

- บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด (ไทยเอไอ) ได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อให้บริการโครงข่ายการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ ระดับชาติ เป็นเวลา 15 ปี นับจากวันที่ 21 มกราคม 2556 สิ้นสุดวันที่ 20 มกราคม 2571
- ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่งของบริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด (ไทยเอไอ) ได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อให้บริการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง นับจากวันที่ 12 กรกฎาคม 2562

บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ ดังนี้

- ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ประเภทโครงข่าย จาก กสทช. เพื่อให้บริการโครงข่ายการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ ระดับชาติ เป็นเวลา 15 ปี นับจากวันที่ 4 มีนาคม 2556 ถึง 3 มีนาคม 2571
- ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม จาก กสทช. เป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง เพื่อให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อให้เช่าใช้ และเพื่อให้บริการโทรคมนาคม (Network Provider and Service Provider) เป็นเวลา 15 ปี นับจากวันที่ 10 พฤศจิกายน 2558 สิ้นสุดวันที่ 9 พฤศจิกายน 2573

บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ ดังนี้

- ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง จาก กสทช. เป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง และเป็นกิจการที่มีลักษณะสมควรให้มีการบริการได้โดยเสรี ตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2563

1.2 ทรัพย์สินถาวร

1.2.1 สัญญาเช่าระยะยาว

(1) สัญญาเช่าที่ราชพัสดุ

บริษัท เช่าพื้นที่เลขที่ 63/21 ถนนรัตนาธิเบศร์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี (เดิมเลขที่ 41/103 ถนนรัตนธิเบศร์ แขวงบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี) จากสำนักงานธนารักษ์จังหวัดนนทบุรี กระทรวงการคลัง ก่อสร้างเป็นสำนักงานและสถานีควบคุมดาวเทียม ตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ เนื้อที่รวม 7 ไร่ 3 งาน 14.80 ตารางวา ค่าเช่าตลอดอายุสัญญาเป็นเงินทั้งสิ้น 21,083,430 บาท

สาระสำคัญของสัญญาและภาระผูกพันของพื้นที่เช่า สรุปได้ดังนี้

ชื่อสัญญา	สัญญาเช่าที่ราชพัสดุ
คู่สัญญา	กระทรวงการคลัง โดยนางสาวสุภัทรา ส่องประทีป ธนารักษ์พื้นที่นนทบุรี ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมธนารักษ์ ตามคำสั่งกรมธนารักษ์ที่ 441/2555 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2555
อายุสัญญา	3 ปี ตั้งแต่ 11 กันยายน 2561 ถึง 10 กันยายน 2564

สาระสำคัญของสัญญา	1. ผู้เช่าตกลงเช่าเพื่อทำเป็นสถานีควบคุมดาวเทียม โดยชำระค่าเช่าทั้งหมดแล้ว ณ ที่ทำการของผู้ให้เช่า 2. ในวันทำสัญญาผู้เช่าได้นำหนังสือค้ำประกัน จำนวน 7,027,810 เป็นหลักประกันความเสียหาย 3. ผู้เช่าต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ หรือภาษีอื่นใดตลอดจนค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ภายใน 15 วันนับจากได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่า 4. ผู้ให้เช่าจะเอาสถานที่เช่าประกันอัคคีภัยไว้กับ บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด โดยมีจำนวนเงินเอาประกันภัยไม่ต่ำกว่ามูลค่าทดแทนในการก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างใหม่ในขณะนั้น (Replacement value) ปัจจุบันประกันอัคคีภัยมีจำนวนเอาประกันภัยจำนวนทั้งสิ้น 108,788,536 บาท โดยผู้เช่าจะต้องเป็นผู้ชำระเบี้ยประกัน 5. เมื่อสัญญาเช่าสิ้นสุดลงหรือสัญญาเช่าระงับลงไม่ว่ากรณีใด ๆ ผู้เช่าต้องส่งมอบสถานที่เช่าพร้อมทั้งยกส่วนควบอุปกรณ์ และเครื่องอุปกรณ์ของอาคารและสิ่งปลูกสร้างให้เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้เช่า

(2) สัญญาเช่าที่ดินราชพัสดุ

บริษัทเช่าที่ดินราชพัสดุ ทะเบียนราชพัสดุที่ นบ. 371 ถนนรัตนาธิเบศร์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จากสำนักงานธนารักษ์พื้นที่นนทบุรี กระทรวงการคลัง เพื่อเป็นที่ตั้งเสาอากาศไมโครเวฟและอาคารเอนกประสงค์ เนื้อที่รวม 1 งาน 83.3 ตารางวา ค่าเช่าตลอดอายุสัญญาเป็นเงินทั้งสิ้น 9,689,735 บาท

สาระสำคัญของสัญญาและภาระผูกพันของพื้นที่เช่า สรุปได้ดังนี้

ชื่อสัญญา	สัญญาเช่าที่ราชพัสดุ
คู่สัญญา	กระทรวงการคลัง โดยนายเกษม สุขแสนไกรศร ธนารักษ์พื้นที่นนทบุรี ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมธนารักษ์ ผู้รับมอบอำนาจตามคำสั่งกรมธนารักษ์ที่ 259/2549 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2549
อายุสัญญา	26 ปี 11 เดือน 12 วัน ตั้งแต่ 30 กันยายน 2537 ถึง 10 กันยายน 2564
สาระสำคัญของสัญญา	1. ผู้เช่าตกลงเช่าเพื่อทำเป็นที่ตั้งเสาอากาศไมโครเวฟและอาคารเอนกประสงค์ โดยจ่ายชำระค่าเช่าล่วงหน้าเป็นรายปี ณ ที่ทำการของผู้ให้เช่าภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี 2. ในวันทำสัญญาผู้เช่าได้นำเงินสดจำนวน 295,297 บาทเป็นหลักประกันความเสียหาย 3. ผู้เช่าต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ หรือภาษีอื่นใดตลอดจนค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ภายใน 15 วันนับจากได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่า

(3) สัญญาเช่าที่ดินและอาคาร

บริษัท เช่าที่ดินและอาคาร Thaicom Teleport & DTH Center ตั้งอยู่เลขที่ 50 หมู่ที่ 1 ถนนวัดเจดีย์หอย ตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จากบริษัท โอเอไอ แมนเนจเม้นท์ จำกัด เพื่อใช้เป็นสถานีบริการภาคพื้นดินดาวเทียมไทยคม ค่าเช่าตลอดอายุสัญญา 3 ปี เป็นเงินทั้งสิ้น 6,800,688 บาท

สาระสำคัญของสัญญาและภาระผูกพันของการเช่าอาคาร สรุปได้ดังนี้

ชื่อสัญญา	สัญญาเช่าที่ดินและอาคาร
คู่สัญญา	บริษัท โอเอไอ แมนเนจเม้นท์ จำกัด
อายุสัญญา	3 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม 2562 ถึง 31 ธันวาคม 2564
สาระสำคัญของสัญญา	1. ผู้เช่าตกลงเช่าที่ดินและอาคาร Thaicom Teleport & DTH Center ซึ่งประกอบด้วย อาคารสถานีภาคพื้นดิน อาคาร Generator House อาคารหอพักเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ห้องอาหาร (Canteen) และพื้นที่จอดรถยนต์จำนวน 28 คัน 2. ผู้เช่าตกลงชำระค่าเช่าตามสัญญานี้ในอัตราเดือนละ 188,908 บาท โดยชำระภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน 3. เมื่อครบกำหนดการเช่าตามสัญญา ผู้ให้เช่าให้คำมั่นว่าจะให้ผู้เช่าได้เช่าสถานที่เช่าต่อไปอีกคราวละ 3 ปี ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่จะพึงตกลงกัน โดยผู้เช่าต้องบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรไม่น้อยกว่า 90 วัน ก่อนครบกำหนดสัญญาเช่า โดยจะคิดค่าเช่าเพิ่มอีกร้อยละ 15 ของอัตราค่าเช่าในสัญญานี้ หรือตามแต่คู่สัญญาจะตกลงกันโดยคำนึงถึงภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น 4. กรณีที่ผู้เช่าผิดนัดค้างชำระเงินค่าเช่า หรือเงินจำนวนใด ๆ ที่ต้องชำระให้แก่ผู้ให้เช่าตามสัญญานี้ ผู้เช่ายินยอมให้ผู้ให้เช่าคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของจำนวนเงินค้างชำระ นับตั้งแต่วันครบกำหนดชำระจนกว่าจะชำระครบถ้วน 5. ในวันทำสัญญาผู้เช่าต้องวางเงินจำนวนเท่ากับค่าเช่าตามสัญญานี้ 2 เดือน คิดเป็นจำนวน 377,816 บาท ให้แก่ผู้ให้เช่าเพื่อเป็นหลักประกันความเสียหายและการปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญา รวมถึงการเลิกสัญญาก่อนกำหนด โดยผู้ให้เช่าจะคืนเงินให้ผู้เช่าโดยไม่มีดอกเบี้ยภายใน 30 วัน เมื่อมีเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้น ดังนี้ ก) สิ้นสุดระยะเวลาตามสัญญาและผู้เช่าไม่ได้ปฏิบัติผิดเงื่อนไขสัญญาข้อใด ๆ อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ให้เช่า หรือ ข) คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงทำสัญญาซื้อขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างอาคาร Thaicom Teleport & DTH Center ตามสัญญานี้ พร้อมทั้งได้ดำเนินการรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างอาคารดังกล่าวแก่กันจนแล้วเสร็จครบถ้วนสมบูรณ์ และผู้ให้เช่าตกลงจะไม่คิดค่าปรับใด ๆ กับผู้เช่า

(4) สัญญาเช่าอุปกรณ์ระบบประกอบอาคาร

บริษัทเช่าอุปกรณ์ระบบประกอบอาคาร Thaicom Teleport & DTH Center ตั้งอยู่เลขที่ 50 หมู่ที่ 1 ถนนวัดเจดีย์หอย ตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จากบริษัท โอเอไอ แมนเนจเม้นท์ จำกัด ค่าเช่าตลอดอายุสัญญา 3 ปี เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 24,959,592 บาท

สาระสำคัญของสัญญาและภาระผูกพันของการเช่าอุปกรณ์ระบบประกอบอาคารสรุปได้ดังนี้

ชื่อสัญญา	สัญญาเช่าอุปกรณ์ระบบประกอบอาคาร
คู่สัญญา	บริษัท โอเอไอ แมนเนจเม้นท์ จำกัด
อายุสัญญา	3 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม 2562 ถึง 31 ธันวาคม 2564
สาระสำคัญของสัญญา	1. ผู้เช่าตกลงเช่าอุปกรณ์ระบบประกอบอาคาร Thaicom Teleport & DTH Center โดยมีกำหนดเวลาเช่า 3 ปี เท่ากับสัญญาเช่าอาคาร 2. ผู้เช่าตกลงชำระค่าเงินเช่าอุปกรณ์ระบบประกอบอาคารในอัตราเดือนละ 693,322 บาท โดยชำระภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน 3. กรณีที่มีการต่ออายุสัญญาเช่าอาคารระหว่างผู้ให้เช่ากับผู้เช่าก็ให้มีการต่ออายุสัญญาฉบับนี้กันอีก โดยให้มีกำหนดเวลาเท่ากับการต่ออายุสัญญาเช่าอาคาร ซึ่งในการต่ออายุสัญญาผู้ให้เช่าจะคิดค่าเช่าเพิ่มอีกจำนวนร้อยละ 15 ของอัตราค่าเช่าในสัญญานี้ หรือตามแต่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะตกลงกันโดยคำนึงถึงภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น 4. กรณีที่ผู้เช่าผิดนัดไม่ชำระค่าเช่า หรือเงินจำนวนใด ๆ ให้แก่ผู้ให้เช่า ผู้เช่ายินยอมให้ผู้ให้เช่าคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของจำนวนเงินค้างชำระนับตั้งแต่วันผิดนัดชำระจนกว่าจะชำระครบถ้วน 5. ในวันทำสัญญาผู้เช่าต้องวางเงินจำนวนเท่ากับค่าเช่าตามสัญญานี้ 2 เดือน คิดเป็นจำนวน 1,386,644 บาท ให้แก่ผู้ให้เช่าเพื่อเป็นหลักประกันความเสียหายและการปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญารวมถึงการเลิกสัญญาก่อนกำหนด โดยผู้ให้เช่าจะคืนเงินให้ผู้เช่าโดยไม่มีดอกเบี้ยภายใน 30 วัน เมื่อมีเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้น ดังนี้ ก) สิ้นสุดระยะเวลาตามสัญญาและผู้เช่าไม่ได้ปฏิบัติผิดเงื่อนไขสัญญาข้อใดๆ อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ให้เช่า หรือ ข) คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงทำสัญญาซื้อขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างอาคาร Thaicom Teleport & DTH Center ตามสัญญานี้ พร้อมทั้งได้ดำเนินการรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างอาคารดังกล่าวแก่กันจนแล้วเสร็จครบถ้วนสมบูรณ์ และผู้ให้เช่าตกลงจะไม่คิดค่าปรับใด ๆ กับผู้เช่า

(5) สัญญาเช่าพื้นที่สำนักงานในอาคาร เอสเจ อินฟินิท วัน บิสซิเนส คอมเพล็กซ์

บริษัทเช่าพื้นที่สำนักงานในอาคาร เอสเจ อินฟินิท วัน บิสซิเนส คอมเพล็กซ์ ตั้งอยู่เลขที่ 349 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จาก ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า ดับบลิวเอชเอ บิสซิเนส คอมเพล็กซ์ โดย บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในฐานะทรัสตี เพื่อใช้เป็นพื้นที่สำนักงาน ค่าเช่าตลอดอายุสัญญา 3 ปี เป็นเงินทั้งสิ้น 7,512,860 บาท

สาระสำคัญของสัญญาและภาระผูกพันของการเช่าอาคาร สรุปได้ดังนี้

ชื่อสัญญา	สัญญาเช่าพื้นที่สำนักงานในอาคาร เอสเจ อินฟินิท วัน บิสซิเนส คอมเพล็กซ์
คู่สัญญา	ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า ดับบลิวเอชเอ บิสซิเนส คอมเพล็กซ์ โดย บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในฐานะทรัสตี
อายุสัญญา	3 ปี ตั้งแต่ 1มีนาคม 2561 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2564

สาระสำคัญของสัญญา	1. ผู้เช่าตกลงเช่าอาคาร เอสเจ อินฟินิท วัน บิสซิเนส คอมเพล็กซ์ ซึ่งประกอบด้วย พื้นที่ทั้งหมด บนชั้นที่ 28 ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 929 ตารางเมตร 2. ผู้เช่าตกลงชำระค่าเช่าตามสัญญานี้ให้แก่ผู้ให้เช่าในอัตราเดือนละ 208,690.56 บาท ภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน โดยผู้เช่าตกลงชำระค่าเช่าสำหรับเดือนแรกภายในวันที่ 1 มีนาคม 2561 3. เมื่อครบกำหนดการเช่าตามสัญญา ผู้ให้เช่าให้คำมั่นว่าจะให้ผู้เช่าได้เช่าสถานที่เช่าต่อไปอีกคราวละ 3 ปี ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่จะพึงตกลงกัน โดยผู้เช่าต้องบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรไม่น้อยกว่า 6 เดือนก่อนครบกำหนดสัญญาเช่า โดยจะคิดค่าเช่าเพิ่มอีกไม่เกินอัตราร้อยละ 15 ของอัตราค่าเช่าในสัญญานี้ หรือตามแต่คู่สัญญาจะตกลงกันโดยคำนึงถึงราคาตลาด 4. กรณีที่ผู้เช่าผิดนัดค้างชำระเงินค่าเช่า หรือเงินจำนวนใด ๆ ที่ต้องชำระให้แก่ผู้ให้เช่าตามสัญญานี้ ผู้เช่ายินยอมให้ผู้ให้เช่าคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของจำนวนเงินค้างชำระ นับตั้งแต่วันครบกำหนดชำระจนกว่าจะชำระครบถ้วน 5. ในวันทำสัญญาผู้เช่าต้องวางเงินจำนวน 626,071.68 บาท ให้แก่ผู้ให้เช่าเพื่อเป็นหลักประกันความเสียหายและการปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญา

(6) สัญญาการให้บริการสำหรับสาธารณูปโภคภายใน

บริษัทเช่าพื้นที่สำนักงานในอาคาร เอสเจ อินฟินิท วัน บิสซิเนส คอมเพล็กซ์ ตั้งอยู่เลขที่ 349 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จาก ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า ดับบลิวเอชเอ บิสซิเนส คอมเพล็กซ์ โดย บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในฐานะทรัสตี เพื่อให้บริการสำหรับพื้นที่สำนักงาน ค่าเช่าตลอดอายุสัญญา 3 ปี เป็นเงินทั้งสิ้น 11,269,290 บาท

สาระสำคัญของสัญญาและภาระผูกพันของการเช่าอาคาร สรุปได้ดังนี้

ชื่อสัญญา	สัญญาการให้บริการสำหรับสาธารณูปโภคภายใน
คู่สัญญา	ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า ดับบลิวเอชเอ บิสซิเนส คอมเพล็กซ์ โดย บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในฐานะทรัสตี
อายุสัญญา	3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2561 ถึง วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564
สาระสำคัญของสัญญา	1. ผู้รับบริการตกลงรับการให้บริการสำหรับสาธารณูปโภคภายในอาคาร เอสเจ อินฟินิท วัน บิสซิเนส คอมเพล็กซ์ โดยมีกำหนดเวลาเช่า 3 ปี เท่ากับสัญญาเช่าอาคาร 2. ผู้รับบริการตกลงชำระค่าบริการสำหรับสาธารณูปโภคภายในอาคารในอัตราเดือนละ 313,035.84 บาท ภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน โดยผู้รับบริการตกลงชำระค่าเช่าสำหรับเดือนแรกภายในวันที่ 1 มีนาคม 2561 3. กรณีที่ผู้รับบริการผิดนัดไม่ชำระค่าบริการ ให้แก่ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการยินยอมให้ผู้ให้ผู้ให้บริการคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือน ของจำนวนเงินค้างชำระนับตั้งแต่วันผิดนัดชำระจนกว่าจะชำระครบถ้วน

4. ในวันทำสัญญาผู้รับบริการต้องวางเงินจำนวน 939,107.52 บาท ให้แก่ผู้ให้บริการเพื่อเป็นหลักประกันความเสียหาย

1.2.2 อาคารและอุปกรณ์

อาคารและอุปกรณ์ตามงบการเงินรวมของบริษัท ไม่ได้ติดภาระผูกพันใด ๆ โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และอุปกรณ์สุทธิประกอบด้วย

รายการ	ประมาณอายุการใช้งาน (ปี)	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 (ล้านบาท)
สิทธิการเช่าที่ดิน/อาคาร และส่วนปรับปรุง	30 / 5-10	13
ดาวเทียมไทยคม 7	17.67	791
ดาวเทียมไทยคม 8	16	2,101
อุปกรณ์	5-10	108
รถยนต์และอุปกรณ์สำนักงาน	5	38
รวม		**3,050**
สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง		41
รวมอาคารและอุปกรณ์		**3,091**

1.2.3 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการสุทธิตามงบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ประกอบด้วย

ประเภทสินทรัพย์	ต้นทุน (ล้านบาท)	จำนวนปีตัดจำหน่าย	มูลค่าทางบัญชี (ล้านบาท)
ดาวเทียมไทยคม 4	16,643	15.75	243
ดาวเทียมไทยคม 6	5,000	7.58	303
Satellite Control Equipment	95	5.00	7
อุปกรณ์ภาคพื้นดินไอพีสตาร์	78	15.75	3
TTC&M	161	27.50	4
รวม	**26,013**		**560**

1.3 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามงบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ประกอบด้วย

ประเภทสินทรัพย์	ต้นทุน (ล้านบาท)	จำนวนปีตัดจำหน่าย	มูลค่าทางบัญชี (ล้านบาท)
ค่าสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และสิทธิในการใช้อุปกรณ์	1,509	ไม่เกิน 20	71
ระบบซอร์ฟแวร์	106	5-10	17
ค่าความนิยม	-	-	-
รวม	**1,614**		**88**

นโยบายการลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

บริษัทมุ่งเน้นการลงทุนในกิจการโทรคมนาคมใน 3 ธุรกิจหลักของบริษัท คือ ธุรกิจดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวเนื่อง ธุรกิจอินเทอร์เน็ตและสื่อ และธุรกิจโทรศัพท์ในต่างประเทศ

การลงทุนในกิจการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บริษัทจะเน้นการลงทุนระยะยาว โดยพิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานของธุรกิจที่จะเข้าไปลงทุน รวมถึงแนวโน้มของธุรกิจนั้น ๆ เป็นสำคัญ นอกจากนี้ บริษัทมีนโยบายการลงทุนในสัดส่วนที่มากพอเพื่อให้สามารถมีอำนาจในการบริหารจัดการและกำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมนั้น ๆ

ในการพิจารณาตัดสินใจเข้าทำการลงทุน บริษัทมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการดูแลการลงทุน ซึ่งจะทำงานร่วมกับส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ที่ปรึกษาทางการเงิน และ/หรือ ที่ปรึกษากฎหมายในการคัดเลือกกิจการที่จะเข้าลงทุนเป็นกรณีไป เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจลงทุนผิดพลาดทำให้ไม่ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุนหรือมีข้อจำกัดในการเข้าร่วมบริหารงาน ที่สำคัญที่สุดบริษัทมีนโยบายที่จะเสริมสร้างให้แต่ละกิจการที่เข้าลงทุนมีความแข็งแกร่งในทุก ๆ ด้าน สามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงินและการพัฒนาทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจโทรคมนาคมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันในระดับสากล

นอกจากนี้ หลังจากเข้าทำการลงทุนในบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมใดแล้ว ผู้บริหารหน่วยงานที่ดูแลการลงทุน และส่วนงานที่เกี่ยวข้องจะทำการติดตามอย่างใกล้ชิดถึงผลประกอบการและการดำเนินงานของธุรกิจดังกล่าว และนำเสนอผลการวิเคราะห์ รวมถึงแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการบริหารของบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมนั้น ๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายหรือปรับปรุงส่งเสริมให้ธุรกิจของบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมมีการพัฒนาและเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องต่อไป

รายละเอียดเกี่ยวกับรายการประเมินราคาทรัพย์สิน

- ไม่มี -

เอกสารแนบ 5

รายงานคณะกรรมการชุดย่อย

รายงานคณะกรรมการตรวจสอบประจำปี 2563

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการตรวจสอบได้รับการแต่งตั้งขึ้นตามมติของคณะกรรมการบริษัท ประกอบด้วยกรรมการอิสระ จำนวน 3 ท่าน คือ นายวินิจ ศิลามงคล เป็นประธานคณะกรรมการตรวจสอบ นางภัทรียา เบญจพลชัย และนายธีรนันท์ ศรีหงส์ เป็นกรรมการตรวจสอบ ซึ่งในระหว่างปี 2563 ได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการตรวจสอบ โดยนายวินิจ ศิลามงคล และนายธีรนันท์ ศรีหงส์ เข้ารับตำแหน่งทดแทนกรรมการตรวจสอบที่ครบวาระการดำรงตำแหน่ง และมีนางสาวนงลักษณ์ อัครคหสิน หัวหน้าแผนกงานตรวจสอบภายใน ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้งนี้กรรมการตรวจสอบทุกท่านมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับตลาดทุน โดยนายวินิจ ศิลามงคล และนางภัทรียา เบญจพลชัย เป็นกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านบัญชีและการเงิน

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่หลักในการช่วยสนับสนุนคณะกรรมการบริษัทให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบในการกำกับดูแลเรื่องต่างๆ ดังนี้ 1) ความถูกต้องของรายงานทางการเงิน 2) ความเพียงพอและมีประสิทธิผลของระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน 3) การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท 4) คุณสมบัติ ผลการปฏิบัติงานและความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี 5) การปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ภายใต้ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎบัตรที่อนุมัติโดยคณะกรรมการบริษัทซึ่งสามารถดูรายละเอียดของกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบได้ที่ www.thaicom.net

ในปี 2563 คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมรวม 10 ครั้ง โดยกรรมการทุกท่านได้เข้าร่วมประชุมครบทุกครั้ง และได้เชิญฝ่ายบริหาร ผู้สอบบัญชี เข้าร่วมประชุมในวาระต่างๆที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม ทั้งนี้คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานผลการปฏิบัติหน้าที่และข้อเสนอแนะต่างๆต่อคณะกรรมการบริษัทเป็นประจำทุกไตรมาส ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ได้ดังนี้

1. **รายงานทางการเงิน**: สอบทานงบการเงินระหว่างกาลและประจำปี 2563 รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัท ซึ่งได้ผ่านการสอบทานและตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชี ทั้งนี้คณะกรรมการตรวจสอบได้หารือร่วมกับฝ่ายบริหารและผู้สอบบัญชี เพื่อพิจารณาการประมาณการและการใช้ดุลยพินิจต่างๆ ในการจัดทำงบการเงิน ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่ ประเด็นทางด้านบัญชีที่เป็นสาระสำคัญ ตลอดจนเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ (Key Audit Matters) ตามที่ระบุไว้ในหน้ารายงานของผู้สอบบัญชี

2. **การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง**: สอบทานความมีประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในระดับองค์กร (Entity-Level) โดยใช้แบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกรอบการควบคุมภายในของ COSO ซึ่งจัดทำโดยฝ่ายบริหาร รวมทั้งยังได้สอบทานผลการตรวจสอบระบบงานต่างๆที่สำคัญเป็นประจำทุกไตรมาสจากหน่วยงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะในหนังสือจากผู้สอบบัญชีถึงฝ่ายบริหาร (Management Letter) นอกจากนี้ คณะกรรมการได้สอบทานผลการบริหารความเสี่ยง ซึ่งดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของบริษัทเป็นรายไตรมาส รวมทั้งได้สอบทานและให้ความเห็นชอบต่อกรอบการบริหารความเสี่ยงของบริษัท (Risk management framework) และนโยบายความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk appetite statement)

3. **การปฏิบัติตามกฎหมาย**: ประชุมร่วมกับหน่วยงานกฎหมาย หน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องของบริษัท เพื่อสอบทานการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท

นอกจากนี้ ในปี 2563 ไม่มีรายงานจากผู้สอบบัญชีว่าพบพฤติการณ์อันควรสงสัยว่ากรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท ได้กระทำความผิดตามมาตรา 89/25 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

4. **รายการที่เกี่ยวโยงกัน**: สอบทานความสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทของรายการที่เกี่ยวโยงกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้ถูกต้องและครบถ้วนตามกฎหมายและข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแลและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5. **ผู้สอบบัญชี**: พิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีของบริษัทโดยเห็นว่าผู้สอบบัญชีจากบริษัท ดีลอยท์ ทู้ช โธมัทสุ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทชั้นนำที่ให้บริการสอบบัญชีในระดับสากล มีความเป็นอิสระและเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี ตลอดจนมีค่าสอบบัญชีที่เหมาะสมและปฏิบัติหน้าที่ในปีที่ผ่านมาได้เป็นอย่างดี จึงได้เสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาและขออนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อแต่งตั้งผู้สอบบัญชีจากบริษัท ดีลอยท์ ทู้ช โธมัทสุ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทประจำปี 2563 โดยมีค่าสอบบัญชีจำนวนเงิน 1.86 ล้านบาท ซึ่งเป็นจำนวนเดียวกันกับปีก่อน ทั้งนี้คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานและเห็นชอบแผนการตรวจสอบประจำปี 2563 ของผู้สอบบัญชี รวมทั้งได้ติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนดังกล่าวในการประชุมเพื่อพิจารณางบการเงินรายไตรมาส

นอกจากนี้ คณะกรรมการตรวจสอบยังได้ทบทวนนโยบายการว่าจ้างผู้สอบบัญชีเพื่อทำหน้าที่ให้บริการอื่นที่มิใช่การสอบบัญชี ซึ่งได้จัดประเภทของงานที่ผู้สอบบัญชีสามารถให้บริการได้ เพื่อทำให้มั่นใจว่าการให้บริการอื่นที่นอกเหนือจากการสอบบัญชีไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีในการปฏิบัติงานตรวจสอบงบการเงินของบริษัท ซึ่งในปี 2563 ได้มีการใช้บริการอื่นที่มิใช่การสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชี จำนวนเงิน 210,000 บาท

คณะกรรมการตรวจสอบยังได้ประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายบริหารของบริษัทเข้าร่วมประชุมด้วย 1 ครั้ง เพื่อหารือเรื่องต่างๆ ที่คณะกรรมการตรวจสอบหรือผู้สอบบัญชีเห็นว่าควรหารือเป็นการส่วนตัว ตลอดจนปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้สอบบัญชี

6. **งานตรวจสอบภายใน**: สอบทานและอนุมัติแผนการตรวจสอบภายในประจำปี ซึ่งได้เน้นและให้ความสำคัญในเรื่องการตรวจสอบการป้องกันเชิงรุกตามฐานความเสี่ยง และสอดคล้องกับทิศทางและกลยุทธ์ของบริษัท นอกจากนี้ได้สอบทานความเป็นอิสระ ทิศทางกลยุทธ์ ความเพียงพอของทรัพยากรต่างๆ ต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบยังได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นประจำทุกไตรมาส ประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในและประชุมร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในโดยไม่มีฝ่ายบริหารของบริษัทเข้าร่วมประชุม 1 ครั้ง เพื่อปรึกษาหารือกันอย่างเป็นอิสระ

7. **การต่อต้านการให้สินบนและการคอร์รัปชัน**: สอบทานให้มีการปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านการทุจริตซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) นอกจากนี้ ยังได้สนับสนุนให้บริษัทเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต

8. **การกำกับดูแลกิจการ**: สอบทานให้บริษัทนำหลักปฏิบัติ (Principles) ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน (Corporate Governance Code) ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งนำแนวปฏิบัติที่ดีในการกำกับดูแลกิจการ เช่น หลักเกณฑ์ของโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทยของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) และ ASEAN CG Scorecard มาปรับใช้ในการกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัท ตลอดจนได้สอบทานให้บริษัทมีการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ได้กำหนดไว้ สำหรับปี 2563 บริษัทได้รับการประเมินให้เป็นบริษัทจดทะเบียนที่มีการกำกับดูแลกิจการในระดับ “ดีเลิศ” ซึ่งเป็นปีที่ 8 ติดต่อกัน (2556 – 2563) จากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

9. **การรับแจ้งข้อมูลการกระทำผิดและการทุจริต** (Whistleblowing): สอบทานรายงานการรับแจ้งข้อมูลการกระทำผิดและการทุจริตของบริษัทและบริษัทในกลุ่ม ซึ่งได้รับการรายงานผ่านช่องทางต่างๆ อาทิเช่น การส่ง E-mail หรือ Ethics Hotline ใน Internet และ Intranet ของบริษัท เป็นประจำทุกไตรมาส ทั้งนี้ ในปี 2563 ไม่มีเรื่องร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการกระทำผิดและทุจริต

10. **การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง**: พิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองประจำปี โดยได้เปรียบเทียบกับแนวทางปฏิบัติที่ดีและกฎบัตร ซึ่งผลของการประเมินดังกล่าวสรุปได้ว่าคณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิผลและเป็นไปตามขอบเขตหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎบัตร นอกจากนี้ ยังได้ทบทวนกฎบัตรและเสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อแก้ไขกฎบัตรให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดียิ่งขึ้น

โดยสรุปคณะกรรมการตรวจสอบเชื่อว่า ในปี 2563 คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติหน้าที่ตามขอบเขตหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วน โดยใช้ความรู้ความสามารถ ความรอบคอบ และเป็นอิสระ คณะกรรมการตรวจสอบเห็นว่าบริษัทมีการจัดทำงบการเงินโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน มีการเปิดเผยสารสนเทศอย่างเพียงพอและเชื่อถือได้ การทำรายการที่เกี่ยวโยงกันมีความสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท ตลอดจนมีระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงที่เพียงพอและมีประสิทธิผล นอกจากนี้ บริษัทได้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยไม่มีข้อบกพร่องที่สำคัญตลอดปีที่ผ่านมา

(นายวินิจ ศิลามงคล)

ประธานกรรมการตรวจสอบ

ในนามคณะกรรมการตรวจสอบ

29 มกราคม 2564

รายงานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ประจำปี 2563

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

ในปี 2563 คณะกรรมการบริษัท ได้มีการพิจารณาอนุมัติปรับโครงสร้างของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และได้มีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทนกรรมการที่ลาออก ซึ่งมีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 ดังนั้น คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน จึงประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน ได้แก่ นายธีรนันท์ ศรีหงส์ ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน นางภัทรียา เบญจพลชัย และนายเอนก พนาอภิชน กรรมการกำหนดค่าตอบแทน โดยมีนางสาวยุพาพรรณ ปานเคลือบทอง เลขานุการบริษัท ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้ปฏิบัติหน้าที่ตามขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎบัตร และตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทอย่างครบถ้วนด้วยความรอบคอบ เต็มความสามารถ และเป็นอิสระเพื่อประโยชน์โดยรวมต่อบริษัทและผู้ถือหุ้นอย่างเหมาะสม

สำหรับในปี 2563 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้มีการประชุม 3 ครั้ง โดยสรุปสาระสำคัญของงานที่ได้พิจารณาและปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- พิจารณานโยบายค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทโดยเสนอให้คงนโยบายค่าตอบแทนไว้เช่นเดิม และได้พิจารณากำหนดงบประมาณค่าตอบแทนกรรมการประจำปี 2563 ไว้ที่จำนวน 20 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปีก่อน เพื่อให้สอดคล้องกับผลประกอบการของบริษัท หน้าที่ความรับผิดชอบและผลการปฏิบัติงานของกรรมการแต่ละท่าน ทั้งนี้ ค่าตอบแทนดังกล่าวอยู่ในระดับที่เหมาะสมเทียบเคียงได้กับตลาดและอุตสาหกรรมเดียวกัน รวมทั้งเพียงพอที่จะจูงใจและรักษากรรมการที่มีคุณภาพไว้กับบริษัท
- พิจารณาเสนอการจัดสรรค่าตอบแทนประจำปีให้แก่คณะกรรมการบริษัท โดยในปี 2563 ได้มีการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่คณะกรรมการบริษัท (รวมค่าตอบแทนทุกประเภท) เป็นจำนวน 15,716,250 บาท ซึ่งไม่เกินวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี
- พิจารณากำหนดตัวชี้วัด และผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และผู้บริหารระดับสูง รวมทั้งกำหนดอัตราการขึ้นเงินเดือนและโบนัสประจำปีของบริษัท ก่อนนำเสนอคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ
- พิจารณาเห็นชอบผล Economic Value (EV) Achievement และการจัดสรรและจ่าย Economic Value (EV) Bonus ประจำปีก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ
- ทบทวนกฎบัตรของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และเห็นว่ากฎบัตรคณะกรรมการชุดปัจจุบันยังคงเหมาะสม และสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ รวมถึงนโยบาย และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
- ทบทวนและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง โดยเห็นว่าโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการมีความเหมาะสม และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างครบถ้วน และมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ในนามคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

(นายธีรนันท์ ศรีหงส์)
ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

รายงานคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา ประจำปี 2563

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

ในปี 2563 คณะกรรมการบริษัท ได้มีการพิจารณาอนุมัติเปลี่ยนแปลงกรรมการในคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา และได้มีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทนกรรมการที่ลาออก ดังนั้น ในปีนี้ คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา จึงประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน ได้แก่ นางภัทรียา เบญจพลชัย ประธานคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา นายวินิจ ศิลามงคล และนายเอนก พนาอภิชน กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา โดยมีนางสาวยุพาพรรณ ปานเคลือบทอง เลขานุการบริษัท ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาได้ปฏิบัติหน้าที่ตามขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎบัตร และตามที่รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทอย่างครบถ้วนด้วยความรอบคอบ เต็มความสามารถ และเป็นอิสระเพื่อประโยชน์โดยรวมต่อบริษัทและผู้ถือหุ้นอย่างเหมาะสม

โดยมีหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญ ได้แก่ การพิจาณาและกำกับดูแลให้บริษัทดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ดี ไปพร้อมกับการบริหารจัดการและการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงการพิจารณาและสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ โดยในปี 2563 คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหามีการประชุมทั้งสิ้น 4 ครั้ง สามารถสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. **ด้านการพิจารณาสรรหา**

- รับทราบการลาออกของกรรมการ 2 ท่าน คือ ศาสตราจารย์สำเริง เมฆเกรียงไกร และนางชรินทร วงศ์ภูธร และได้พิจารณาเสนอแต่งตั้งกรรมการใหม่แทนกรรมการที่ลาออก คือนายวินิจ ศิลามงคล และนายธีรนันท์ ศรีหงส์ ซึ่งได้นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทอนุมัติ มีผลเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563
- พิจารณาเสนอแต่งตั้งกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ 3 ท่าน ซึ่งได้แก่ นายวินิจ ศิลามงคล นายธีรนันท์ ศรีหงส์ และนายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์ โดยทั้ง 3 ท่าน ได้รับพิจารณาให้กลับเข้าดำรงตำแหน่งอีกวาระหนึ่ง ซึ่งได้นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีเพื่อพิจารณาอนุมัติ
- พิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์ในการสืบทอดตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และผู้บริหารระดับสูง ตั้งแต่ระดับหัวหน้าคณะผู้บริหารทุกส่วนงาน ที่รายงานตรงต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหาร เพื่อให้การบริหารงานของบริษัทสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง และเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้สืบทอดตำแหน่ง ในกรณีที่ผู้บริหารระดับสูงเกษียณอายุ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
- พิจารณาทบทวนตาราง Board Skills Matrix เพื่อเป็นการสอบทานโครงสร้าง องค์ประกอบ และความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อย และใช้ประกอบการพิจารณาในการสรรหากรรมการ
- ดูแลให้มีการปฐมนิเทศสำหรับกรรมการใหม่ เพื่อชี้แจงให้กรรมการใหม่ได้รับทราบถึงการบริหารงาน ลักษณะธุรกิจตลอดจนแนวปฏิบัติในการกำกับดูแลกิจการของบริษัท โดยในปี 2563 มีการจัดปฐมนิเทศให้กรรมการใหม่ คือ นายวินิจ ศิลามงคล และนายธีรนันท์ ศรีหงส์ เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2563

2. **ด้านบรรษัทภิบาล**

- ทบทวนนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท ซึ่งในปีนี้ได้มีการเพิ่มเติมเนื้อหาในนโยบาย ตามที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ เป็นคณะกรรมการชุดย่อยเพิ่มเติม จึงได้เพิ่มรายละเอียดคณะกรรมการชุดย่อยให้ครบถ้วนตามจริง ทั้งนี้ ส่วนองค์ประกอบอื่นๆ ในนโยบายยังคงมีความเป็นปัจจุบัน เหมาะสมกับธุรกิจ และ

สอดคล้องกับการสำรวจการรายงานด้านการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Report หรือ CGR Checklist) และหลักปฏิบัติของ CG Code

- ทบทวนกฎบัตรของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามที่มอบหมายโดยคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้ โดยในส่วนองค์ประกอบและหน้าที่อื่นๆ ยังคงเดิม รวมถึงยังเพียงพอและสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบาย และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
- ทบทวนและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง โดยเห็นว่าโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการมีความเหมาะสม และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างครบถ้วน และมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
- พิจารณาและความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทเพื่อให้มีการกำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานได้อย่างสอดคล้องกัน ดังนั้น ใน 2563 คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาจึงได้มีการพิจารณาทบทวนนโยบาย กลยุทธ์ และแผนการดำเนินงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย

ทั้งนี้ จากการที่บริษัทได้ให้ความสำคัญต่อการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการพัฒนาอย่างยั่งยืนตลอดมา ทำให้ในปี 2563 บริษัทได้รับรางวัลด้านบรรษัทภิบาล ดังนี้

- ได้รับการประเมินจากผลสำรวจรายงานการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน ประจำปี 2563 โดยมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ “ดีเลิศ” หรือ 5 ดาว ต่อเนื่องเป็นปีที่ 8 (2556-2563) จากผลการสำรวจประจำปีโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย(IOD) รวมกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- ได้รับคัดเลือกให้อยู่ในรายชื่อหุ้นยั่งยืน หรือ “Thailand Sustainability Investment (THSI)” ประจำปี 2563 ต่อเนื่องเป็นปีที่ 6

ในนามคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา

(นางภัทรียา เบญจพลชัย)
ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา

รายงานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ ประจำปี 2563

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการพัฒนาและการลงทุนในธุรกิจใหม่ๆ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของบริษัท คณะกรรมการบริษัท จึงได้พิจารณาและมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่เป็นอีกหนึ่งในคณะกรรมการชุดย่อยที่รายงานตรงต่อคณะกรรมการบริษัท โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2563 เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและขับเคลื่อนด้านการพัฒนาธุรกิจใหม่ที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจดาวเทียม โดยประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน ได้แก่ นายธีรนันท์ ศรีหงส์ ประธานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ นายเอนก พนาอภิชน และนายอนันต์ แก้วร่วมวงศ์ กรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ โดยมีนายนิวัฒน์ ภู่นันท์วรากร หัวหน้าส่วนงานแผนกลยุทธ์องค์กรและการพัฒนาธุรกิจใหม่ ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎบัตร และตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทอย่างครบถ้วนด้วยความรอบคอบ เต็มความสามารถ และเป็นอิสระเพื่อประโยชน์โดยรวมต่อบริษัทและผู้ถือหุ้นอย่างเหมาะสม ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ มีหน้าที่รับผิดชอบหลักที่สำคัญ คือ การกำกับดูแลกลยุทธ์ด้านการพัฒนาธุรกิจใหม่ การพิจารณาการลงทุน และรูปแบบการดำเนินโครงการ รวมทั้งติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย หรือเป็นไปตามมติของคณะกรรมการบริษัท โดยในปี 2563 คณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่มีการประชุมทั้งสิ้น 4 ครั้ง สามารถสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

- พิจารณาอนุมัติแต่งตั้งนายนิวัฒน์ ภู่นันท์วรากร หัวหน้าส่วนงานแผนกลยุทธ์องค์กรและการพัฒนาธุรกิจใหม่ ดำรงตำแหน่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่
- พิจารณาเห็นชอบกฎบัตรคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ
- พิจารณาและให้ความเห็นสำหรับแผนกลยุทธ์และแนวคิดการพัฒนาธุรกิจใหม่
- พิจารณาและทบทวนแนวทางการดำเนินงานด้านการลงทุนในธุรกิจใหม่ของแต่ละโครงการให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ
- พิจารณาให้คำแนะนำ และติดตามความคืบหน้าของโครงการพัฒนาธุรกิจใหม่ๆ ในปัจจุบันของบริษัทอาทิ เช่น (1) Drone (ดำเนินงานภายใต้บริษัทร่วมทุน) (2) Data Analytic Platform for Agriculture (3) Telehealth Platform (4) Digital Government Service Platform (5) Thailand Online Learning Platform (6) UAV Traffic Management (UTM Platform) และ (7) Electric Vehicles Platform เป็นต้น
- พิจารณาและให้คำแนะนำการกำหนดแนวทางและหลักการในการพิจารณาการควบรวมและการเข้าซื้อกิจการ ที่เชื่อมโยงกับกลยุทธ์และนโยบายด้านการลงทุนในธุรกิจใหม่ของกลุ่มบริษัท

ในนามคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่

(นายธีรนันท์ ศรีหงส์)
ประธานคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจใหม่

รายงานคณะกรรมการบริหาร ประจำปี 2563

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

ปี 2563 ยังคงเป็นอีกปีที่บริษัทยังต้องเผชิญกับความท้าทายอย่างมาก เนื่องจากสัญญาสัมปทานสำหรับดาวเทียมไทยคม 4 และไทยคม 6 กำลังจะสิ้นสุดลง ในเดือนกันยายน 2564 ทำให้การตกลงใช้บริการของลูกค้าทั้งรายเก่าและรายใหม่ๆ มีความยากลำบากขึ้น ประกอบกับสภาวะชะงักงันของเศรษฐกิจ อันเกิดจากผลกระทบของการแพร่ระบาด Covid-19 ซึ่งส่งผลต่อธุรกิจของลูกค้าไทยคมบางราย รวมทั้งการขาดความชัดเจนของกฎระเบียบภาครัฐ ที่บริษัทยังจะต้องดำเนินการติดตามอย่างใกล้ชิด และการเตรียมความพร้อมในแผนการบริหารจัดการธุรกิจดาวเทียมที่ต้องมีความชัดเจนหลังสิ้นสุดสัญญาสัมปทาน ดังนั้น ในปีที่ผ่านมา คณะกรรมการบริหาร ได้ให้ความสำคัญในการวิเคราะห์แผนการบริหารจัดการเพื่อความต่อเนื่องหลังสิ้นสุดสัญญาสัมปทาน รวมถึงขยายโอกาสทางด้านธุรกิจในรูปแบบการร่วมทุน โดยร่วมมือกับพันธมิตรที่มีศักยภาพ และยังเดินหน้าพัฒนาธุรกิจใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัท

โดยคณะกรรมการบริหาร ยังคงประกอบด้วยกรรมการ 4 ท่าน ได้แก่

1.	นายเอนก	พนาอภิชน	ประธานคณะกรรมการบริหาร
2.	นายเกว็ก	บัค ไช	กรรมการบริหาร
3.	นายอนันต์	แก้วร่วมวงศ์	กรรมการบริหาร
4.	นายไพบูลย์	ภานุวัฒนวงศ์	กรรมการบริหาร

นอกจากนี้ ยังมีนายมาร์ค ชอง ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหาร ซึ่งช่วยให้คำแนะนำทิศทางการดำเนินธุรกิจในระดับนานาชาติเพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของบริษัท โดยมีนางสาวยุพาพรรณ ปานเคลือบทอง ทำหน้าที่เป็น เลขานุการคณะกรรมการ

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารได้ปฏิบัติหน้าที่ตามขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบตามกฎบัตร ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทอย่างครบถ้วนด้วยความรอบคอบ และเต็มความสามารถ เพื่อประโยชน์โดยรวมต่อบริษัทและผู้ถือหุ้น ซึ่งคณะกรรมการบริหารมีหน้าที่รับผิดชอบหลักที่สำคัญ คือ บริหารจัดการ และควบคุมดูแลกิจการของบริษัท ให้เป็นไปตามเป้าหมาย กลยุทธ์ และวัตถุประสงค์การประกอบกิจการของบริษัท รวมทั้งติดตามการดำเนินให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ หรือตามมติของคณะกรรมการบริษัท อีกทั้ง มีหน้าที่ในการพิจารณากลั่นกรองเรื่องต่างๆ ที่จะนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งได้รายงานผลการประชุมพร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริษัทอย่างสม่ำเสมอ

ในปี 2563 คณะกรรมการบริหาร มีการประชุมทั้งสิ้น 13 ครั้ง ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ได้พิจารณาดังนี้

- พิจารณา จัดทำและทบทวนแผนกลยุทธ์ ทิศทางของธุรกิจ นโยบาย เป้าหมาย แนวทาง แผนการดำเนินงาน งบประมาณ และการกำหนดตัวชี้วัดของบริษัทและบริษัทย่อย เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ รวมถึงติดตามผลการดำเนินงานของฝ่ายจัดการให้เป็นไปตามแผนงานและงบประมาณอย่างต่อเนื่อง
- ติดตามการดำเนินนโยบาย และแนวทางการบริหารงานด้านต่างๆ รวมถึงการใช้งบประมาณของบริษัท ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย และตามแผนงานงานที่กำหนดไว้
- พิจารณาอนุมัติการดำเนินโครงการ การลงทุน หรือการดำเนินรายการอื่นๆ อันเป็นปกติธุรกิจของบริษัท ภายใต้วงเงินหรืองบประมาณประจำปีตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทและอำนาจดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในตารางอำนาจอนุมัติของบริษัท (Authority Approval Table)

- พิจารณาและติดตามการดำเนินงานธุรกิจหลักของบริษัท ธุรกิจที่เกี่ยวเนื่อง และธุรกิจใหม่
- พิจารณาและติดตามการพัฒนาและลงทุนในธุรกิจใหม่ๆ ของบริษัท โดยเปิดกว้างทั้งการพิจารณาลงทุนร่วมทุน และรูปแบบการลงทุนอื่นๆ
- พิจารณาและติดตามผลการดำเนินงานของบริษัทเป็นประจำทุกเดือน ทั้งทางด้านธุรกิจ ด้านการเงิน และด้านกฎหมาย
- พิจารณาและติดตามความคืบหน้าด้านกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมทั้งคดีความต่าง ๆ ที่คงค้างอยู่
- พิจารณาและสอบทานการบริหารความเสี่ยงและระบบควบคุมภายในของบริษัทเป็นประจำทุกไตรมาส
- ทบทวนกฎบัตรคณะกรรมการบริหาร โดยเห็นว่ากฎบัตรชุดปัจจุบันยังคงเพียงพอและสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ รวมถึงสอดคล้องกับนโยบาย และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
- ทบทวนและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง โดยเห็นว่าโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการมีความเหมาะสม และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างครบถ้วน และมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ในนามคณะกรรมการบริหาร

(นายเอนก พนาอภิชน)

ประธานคณะกรรมการบริหาร

เอกสารแนบ 6

สรุปสาระสำคัญสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียม สัญญาร่วมทุน และใบอนุญาต

สรุปสาระสำคัญสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียม สัญญาร่วมทุน และใบอนุญาต

สาระของสำคัญสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียม สัญญาร่วมทุน และใบอนุญาตของบริษัท บริษัทย่อย และบริษัทร่วม มีดังนี้

1. สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ

1) สิทธิให้บริการวงจรดาวเทียม

บริษัทมีสิทธิในการบริหารกิจการและให้บริการวงจรดาวเทียม รวมทั้งมีสิทธิเก็บค่าใช้วงจรดาวเทียมจากผู้ใช้

2) ระยะเวลาดำเนินกิจการและการคุ้มครองสิทธิ

บริษัทมีสิทธิในการดำเนินกิจการเป็นเวลา 30 ปี นับแต่วันลงนามในสัญญา โดยกระทรวงคมนาคม (ปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) (กระทรวงฯ) จะคุ้มครองสิทธิในการดำเนินกิจการของบริษัทโดยไม่ให้บุคคลอื่นเข้ามาดำเนินกิจการแข่งขันเป็นเวลา 8 ปี ซึ่งได้หมดความคุ้มครองดังกล่าวไปแล้ว เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2542

3) บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จะต้องเป็นผู้ถือหุ้นใน บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) (ชื่อเดิม บริษัท ชิน แซท เทลไลท์ จำกัด (มหาชน)) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40

4) การดำเนินงานและแผนการดำเนินงาน

บริษัทตกลงที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้

- จัดสร้างและจัดส่งดาวเทียมสื่อสารดวงที่ 1 ขึ้นสู่ตำแหน่งวงโคจรภายใน 33 เดือน นับจากวันลงนามในสัญญา พร้อมกับจัดให้มีระบบดาวเทียมสำรองในลักษณะดาวเทียมสำรองภาคพื้นดิน รวมทั้งจัดให้มีดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรองดวงที่ 2 และดวงต่อๆ ไปขึ้นทันใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่องกับการสิ้นอายุของดาวเทียมดวงก่อน
- ก่อสร้างสถานีควบคุมดาวเทียม ณ สถานที่ที่กระทรวงฯ และบริษัทตกลงร่วมกัน
- จัดหาและติดตั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินงาน
- จัดส่งดาวเทียมสำรองขึ้นสู่ตำแหน่งวงโคจร หลังจากดาวเทียมดวงแรกเริ่มให้บริการแล้วไม่เกิน 12 เดือน

5) คุณสมบัติของดาวเทียมดวงที่หนึ่ง

ย่านความถี่	แถบความถี่ที่สามารถใช้งานได้ (Usable Bandwidth)	จำนวนวงจรดาวเทียม	ค่า EIRP วัดที่กรุงเทพ เชียงราย อุบล ตาก และสงขลา
C-Band	ไม่น้อยกว่า 36 MHz	10 วงจร	ไม่น้อยกว่า 37 dBW
Ku-Band	ไม่น้อยกว่า 54 MHz	2 วงจร	ไม่น้อยกว่า 50 dBW

6) การจัดหาตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมและย่านความถี่

กระทรวงฯ จะเป็นผู้ดำเนินการติดต่อกับหน่วยงานของประเทศต่างๆ โดยบริษัทต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางด้านเทคนิค และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด

7) การนำวงโคจรดาวเทียมไปให้ประเทศอื่นใช้

บริษัทจะให้โอกาสเท่าเทียมกัน สำหรับผู้ใช้งานดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศทุกราย แต่หากมีทรานส์พอนเดอร์ของดาวเทียมเหลือ บริษัทด้วยความเห็นชอบของกระทรวงฯ สามารถนำทรานส์พอนเดอร์ของดาวเทียมที่เหลือนั้นไปให้ประเทศอื่นๆ ใช้ได้

8) การโอนกรรมสิทธิ์ การส่งมอบ และรับมอบทรัพย์สิน

บริษัทจะต้องยกกรรมสิทธิ์ของดาวเทียมทุกดวงให้เป็นของกระทรวงฯ หลังจากส่งดาวเทียมเข้าสู่ตำแหน่งวงโคจรและผ่านการทดสอบการใช้งานเรียบร้อยแล้ว ส่วนสถานีควบคุมดาวเทียมและอุปกรณ์ต่างๆ ตกเป็นของกระทรวงฯ ทันทีหลังการจัดตั้งและทดสอบประสิทธิภาพ โดยกระทรวงฯ จะมอบทรัพย์สินดังกล่าวให้บริษัทครอบครองเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการต่อไป

9) อัตราค่าใช้ทรานส์พอนเดอร์ดาวเทียม

บริษัทมีสิทธิกำหนดค่าใช้ทรานส์พอนเดอร์ดาวเทียมได้แต่จะต้องไม่สูงกว่าอัตราค่าใช้ทรานส์พอนเดอร์ดาวเทียมที่กระทรวงฯ กำหนด ซึ่งจะต้องไม่สูงกว่าอัตราในตลาดของดาวเทียมอื่นๆ ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกัน โดยในการกำหนดอัตราค่าใช้ทรานส์พอนเดอร์ดาวเทียมจะต้องคำนึงถึง

- คุณภาพการใช้งาน
- ระยะเวลาและกำหนดเริ่มการใช้ทรานส์พอนเดอร์ดาวเทียม
- ประเภทการใช้ทรานส์พอนเดอร์ดาวเทียม
- การไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ใช้ทรานส์พอนเดอร์ดาวเทียม
- ประเภทและขนาดของสถานีภาคพื้นดิน รวมทั้งประเภทของสัญญาณ

10) การประกันภัยทรัพย์สิน

ตลอดระยะเวลาของสัญญา บริษัทต้องเอาประกันภัยประเภทคุ้มครองการเสี่ยงภัยทุกชนิด และเต็มมูลค่าของทรัพย์สินนั้นๆ

11) การใช้ทรานส์พอนเดอร์ดาวเทียมโดยไม่เสียค่าตอบแทน

บริษัทตกลงให้กระทรวงฯ หรือส่วนราชการหรือหน่วยงานที่กระทรวงฯ เห็นชอบ ใช้ทรานส์พอนเดอร์ดาวเทียมในย่านความถี่ C-Band 1 ทรานสพอนเดอร์ ตลอดอายุสัญญาโดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทนใดๆ

12) การต่ออายุสัญญา

หากบริษัทมีความประสงค์ที่จะดำเนินกิจการตามสัญญานี้ต่อไป บริษัทต้องเสนอขอทำความตกลงใหม่กับกระทรวงฯ ภายในปีที่ 25 นับจากวันลงนามในสัญญา ระหว่างวันที่ 11 กันยายน 2558 ถึง 10 กันยายน 2559

13) ผลประโยชน์ตอบแทนการให้อนุญาตดำเนินการ

บริษัทตกลงให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่กระทรวงฯ เป็นร้อยละของรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่าย ตลอดระยะเวลาสัญญา 30 ปี โดยผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำที่บริษัทต้องจ่ายให้กระทรวงฯ ตลอดอายุสัญญา 30 ปี เป็นเงิน จำนวน 1,415 ล้านบาท

อัตราผลประโยชน์ตอบแทนเป็นร้อยละของรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายต่อปีมีดังนี้

ปี	ผลประโยชน์ตอบแทนเป็นร้อยละของรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่าย	ปี	ผลประโยชน์ตอบแทนเป็นร้อยละของรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่าย
2535	5.5	2550	17.5
2536	5.5	2551	17.5
2537	5.5	2552	17.5
2538	5.5	2553	17.5
2539	5.5	2554	17.5
2540	10.5	2555	20.5
2541	10.5	2556	20.5
2542	10.5	2557	20.5
2543	10.5	2558	20.5
2544	10.5	2559	20.5
2545	15.5	2560	22.5
2546	15.5	2561	22.5
2547	15.5	2562	22.5
2548	15.5	2563	22.5
2549	15.5	2564	22.5

2. สัญญาร่วมทุนเพื่อดำเนินกิจการโทรคมนาคมในประเทศลาว

1) สิทธิให้บริการ

บริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ มหาชน (แอลทีซี) มีหน้าที่ดำเนินการและพัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อรองรับความต้องการของทั้ง ภาครัฐ และประชาชนทั่วไป และเพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2) ระยะเวลาดำเนินกิจการและการคุ้มครองสิทธิ

แอลทีซี มีสิทธิในการดำเนินกิจการเป็นเวลา 25 ปี นับแต่วันลงนามในสัญญา และได้รับสิทธิคุ้มครองการลงทุนเป็นเวลา 5 ปี โดยรัฐบาล สปป.ลาว มีหน้าที่ในการจัดหาคลื่นความถี่ อำนวยความสะดวกในเชื่อมโยงเครือข่ายการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกประเทศ (Transmission Link) ต้องอนุญาตให้มีการจัดตั้งสถานีเครือข่ายและช่วยเหลือในการจัดหาสถานที่ในการตั้งสถานีและอุปกรณ์

3) การโอนกรรมสิทธิ์ การส่งมอบ และรับมอบทรัพย์สิน

เมื่อครบกำหนดอายุสัมปทานตามสัญญาร่วมทุนแล้ว บริษัท เชนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี ลิมิเต็ด ต้องโอนหุ้นของแอลทีซีให้แก่รัฐบาลของ สปป.ลาว โดยไม่คิดค่าตอบแทนใดๆ

4) การต่ออายุสัญญา

เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2558 ทางรัฐบาลของ สปป. ลาว และบริษัท เชนนิงตัน อินเวสเม้นท์ส พีทีอี ลิมิเต็ด ได้ลงนามอย่างเป็นทางการในข้อตกลงในการขยายเวลาของสัญญาร่วมทุนและสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการในการให้บริการทางด้านโทรคมนาคมใน สปป. ลาว ต่อไปอีก 25 ปี โดยเริ่มจากปี 2565 ถึงปี 2589

3. ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง ของ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

บริษัทได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง จากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง และเป็นกิจการที่มีลักษณะสมควรให้มีการบริการได้โดยเสรี ตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม 2554 โดยครอบคลุมการบริการดังต่อไปนี้

(1) บริการมูลค่าเพิ่มการบันทึกและส่ง (Store-and-Retrieve Value-Added Service) ประกอบด้วย

(1.1) บริการ Vessel Monitoring System (VMS)

(1.2) บริการสื่อสารข้อมูลผ่านดาวเทียม สำหรับการติดตามเรือประมง และเรือทุกชนิดที่เกี่ยวเนื่องกับการประมง (ERS/EM)

(2) บริการขายต่อบริการโทรคมนาคม

(2.1) บริการวงจรหรือช่องสัญญาณเช่า (Leased Circuit / Channel Service) ประกอบด้วย

(2.1.1) บริการสายผู้เช่าดิจิทัล (Digital Subscriber Line – xDSL)

(2.1.2) บริการสื่อสารร่วมระบบดิจิทัล (Integrated Service Digital Network Service – ISDN)

(2.1.3) บริการ Asynchronous Transfer Mode (ATM)

(2.1.4) บริการคู่สายเช่าหรือวงจรเช่า (Leased line)

(2.1.5) บริการ Frame Relay

(2.1.6) บริการ Multi-Protocol Label Switching (MPLS)

(2.1.7) บริการโครงข่ายส่วนตัวเสมือนจริงที่ใช้ Internal Protocol (Internet Protocol Virtual Private Network-IP VPN)

(2.1.8) บริการวงจรเช่าส่วนบุคคลระหว่างประเทศ (International Private Leased Circuit – IPLC)

(2.2) บริการขายต่อบริการโทรคมนาคมเพื่อสาธารณะ (Public Switched Telecommunication Service) ประกอบด้วย

(2.2.1) บริการ General Packet Radio Service (GPRS)

(2.3) บริการขายต่อบริการอื่นๆ

(2.3.1) บริการสื่อสารผ่านดาวเทียมที่ใช้งานสายอากาศขนาดเล็ก (Very Small Aperture Terminal (VSAT) Service)

(2.3.2) บริการรับ-ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียมแบบ Transmission Platform

(3) บริการอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย

(3.1) บริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม รวมถึงบริการอินเทอร์เน็ตบนเครื่องบินโดยสาร

(3.2) บริการ Colocation

4. ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม ของ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

บริษัทได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม จากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง เพื่อให้บริการโครงข่ายการสื่อสารผ่านดาวเทียม (Satellite Network) ประกอบด้วยบริการให้เช่าช่องสัญญาดาวเทียม (Transponder) บริการ

อินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ผ่านดาวเทียม บริการขายต่อบริการรับ-ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม และบริการขายต่อบริการรับ-ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียมจากสถานีแม่ข่าย เป็นเวลา 20 ปี นับจากวันที่ 26 มิถุนายน 2555 ถึงวันที่ 25 มิถุนายน 2575

5. ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ เพื่อให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ของ บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด (ไทยเอไอ)

บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด (ไทยเอไอ) ได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อให้บริการโครงข่ายการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ระดับชาติ เป็นเวลา 15 ปี นับจากวันที่ 21 มกราคม 2556 สิ้นสุดวันที่ 20 มกราคม 2571

6. ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่งของบริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด (ไทยเอไอ)

บริษัท ไทย แอดวานซ์ อินโนเวชั่น จำกัด (ไทยเอไอ) ได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อให้บริการการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ช่องรายการ ซึ่งได้แก่ ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ เพื่อให้บริการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง นับจากวันที่ 12 กรกฎาคม 2562

7. ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ประเภทโครงข่าย ของ บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด

บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด ได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อให้บริการโครงข่ายการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ ระดับชาติ เป็นเวลา 15 ปี นับจากวันที่ 4 มีนาคม 2556 สิ้นสุดวันที่ 3 มีนาคม 2571 ซึ่งครอบคลุมการให้บริการดังต่อไปนี้

1. บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ สำหรับกิจการไม่ใช้คลื่นความถี่แบบบอกรับสมาชิก เพื่อให้บริการโครงข่ายดาวเทียม
2. บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ เพื่อให้บริการเผยแพร่บริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปผ่านระบบดาวเทียม
3. บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ สำหรับกิจการไม่ใช้คลื่นความถี่แบบบอกรับสมาชิก เพื่อให้บริการโครงข่ายทางสายระบบไอพีทีวี

8. ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม ของ บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด

บริษัท ทีซี บรอดคาสติ้ง จำกัด ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม จากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง เพื่อให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อให้เช่าใช้ และเพื่อให้บริการโทรคมนาคม (Network Provider and Service Provider) เป็นเวลา 15 ปี นับจากวันที่ 10 พฤศจิกายน 2558 สิ้นสุดวันที่ 9 พฤศจิกายน 2573 ซึ่งประกอบด้วยประเภทของกิจการโทรคมนาคมและบริการ ดังนี้

1) บริการรับ-ส่งสัญญาณเป็น Transmission Platform
2) บริการรับ-ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม (Satellite Uplink/Downlink Service)
3) บริการรับ-ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม (Satellite Uplink/Downlink Service) จากสถานีแม่ข่าย
4) บริการสื่อสารผ่านดาวเทียมที่ใช้จานสายอากาศขนาดเล็ก (Public Very Small Aperture Terminal (VSAT) Service) เพื่อให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมาก
5) บริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม ที่มีสถานีแม่ข่ายเป็นของตนเอง
6) บริการให้เช่าช่องสัญญาณผ่านดาวเทียม (Transponder)

7) บริการอินเทอร์เน็ตประจำที่ผ่านดาวเทียม

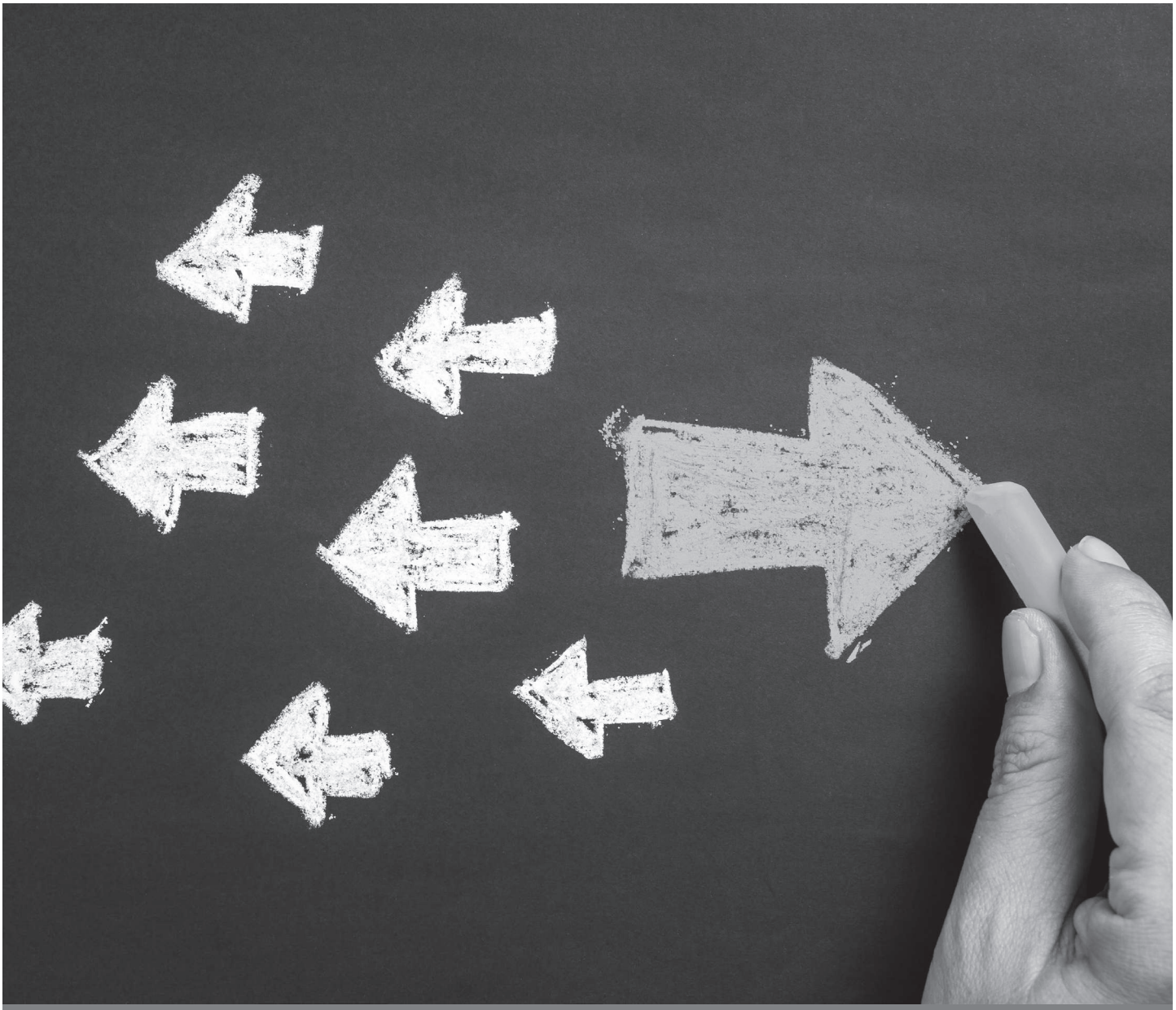
8) บริการอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ผ่านดาวเทียม

9) บริการ Co-Location

10) บริการบริหารจัดการดาวเทียม

9. ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่ง ของ บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด

บริษัท เนชั่น สเปซ แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด (NSAT) ได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง และเป็นกิจการที่มีลักษณะสมควรให้มีการบริการได้โดยเสรี เพื่อให้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม รวมถึงบริการอินเทอร์เน็ตบนเครื่องบิน ตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2563

เอกสารแนบ 7

นโยบายและแนวปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการ และจรรยาบรรณธุรกิจ ฉบับเต็ม

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

ฉบับปรับปรุงปี 2563

นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

(Corporate Governance Policy)

คณะกรรมการบริษัทตระหนักถึงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ว่าเป็นรากฐานในการดำเนินธุรกิจของบริษัทให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มมูลค่า และผลตอบแทนสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีความเชื่อมั่นว่า การบริหารงานโดยยึดหลักการกำกับดูแลกิจการ จะช่วยให้บริษัทจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วในโลกปัจจุบันซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความซับซ้อน มีมิติ เช่น ความผันผวนทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และภูมิสังคม ได้อย่างเหมาะสม และทันท่วงที

"นโยบายการกำกับดูแลกิจการ" ของบริษัทฉบับนี้ คณะกรรมการบริษัทได้จัดทำขึ้นโดยยึดหลักการกำกับดูแลกิจการที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลและของประเทศไทย คือ หลักการกำกับดูแลกิจการของ The Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นแนวทาง เพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดีของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ และกำหนดให้มีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้ทันสมัย ครอบคลุมแนวปฏิบัติต่าง ๆ และตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้ถือหุ้น นักลงทุน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนของบริษัท

คณะกรรมการบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) มุ่งมั่นที่จะกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแนวปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และจะพัฒนาการกำกับดูแลกิจการของบริษัทอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บริษัทบรรลุเป้าหมายในการสร้างความมั่นคง และความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืนให้กับองค์กร ผู้ถือหุ้น รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

นโยบายกำกับดูแลกิจการฉบับนี้ มีผลตั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน 2563 เป็นต้นไป

นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์
ในนามคณะกรรมการ
บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

THAICOM

สารบัญ

ความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี	1
นิยามของคำที่สำคัญ	1
หมวดที่ 1 คณะกรรมการบริษัท	3
1. องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท	3
2. คุณสมบัติของกรรมการ	3
3. คุณสมบัติของกรรมการอิสระ	4
4. การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ	6
5. ประธานคณะกรรมการบริษัท ประธานคณะกรรมการบริหาร และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	6
6. วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ	7
7. การจำกัดอายุของกรรมการ	8
8. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท	8
9. การประชุมคณะกรรมการบริษัท	9
10. คณะกรรมการชุดย่อย (Sub-Committee)	11
11. คณะกรรมการที่รายงานต่อคณะกรรมการชุดย่อย	12
12. ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร	13
13. การดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทอื่น	14
14. การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ	14
15. สำนักเลขานุการบริษัท	14
16. การปฐมนิเทศ และการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องกรรมการและผู้บริหาร	15
17. การประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (Chief Executive Officer)	15
18. การติดต่อสื่อสารกับฝ่ายบริหารและการเข้าถึงที่ปรึกษาอิสระ	16
19. แผนการสืบทอดตำแหน่งผู้บริหาร	16
หมวดที่ 2 สิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น	17
หมวดที่ 3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย	21
หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส	25
หมวดที่ 5 การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน	27
แหล่งที่มา / ข้อมูลอ้างอิง	

ความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี

1. เสริมสร้างระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีมาตรฐานในระดับสากล ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจของบริษัท รวมถึงป้องกันและขจัดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น
2. สร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจต่อผู้ถือหุ้น นักลงทุน ผู้มีส่วนได้เสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

นิยามของคำที่สำคัญ

1. **การกำกับดูแลกิจการที่ดี** (Corporate Governance) ตามความหมายของบริษัท คือ การจัดให้มีระบบบริหารจัดการอย่างรู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบในการจัดการอย่างโปร่งใสเท่าเทียมเป็นธรรม มีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มคุณค่าและมูลค่า พร้อมแสดงการตรวจสอบได้ ระบบที่จัดให้มีกระบวนการและโครงสร้างของภาวะผู้นำและการควบคุมของกิจการให้มีความรับผิดชอบตามหน้าที่ด้วยความโปร่งใส และสร้างความสามารถในการแข่งขันเพื่อรักษาเงินลงทุน และเพิ่มคุณค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาวภายในกรอบการมีจริยธรรมที่ดีโดยรวมประกอบ
2. **จรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ** หมายถึง กฎเกณฑ์ที่เป็นข้อปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจ องค์ประกอบของจริยธรรมที่สำคัญที่กำกับพฤติกรรมของผู้ที่อยู่ในแวดวงธุรกิจ อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นธรรม ความเชื่อถือได้ ความไว้วางใจได้ การรักษาคำพูด เป็นต้น
3. **ไทยคม / บริษัท** หมายถึง บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
4. **กลุ่มบริษัท** หมายถึง กลุ่มบริษัทอินทัช
5. **บริษัทในกลุ่ม** หมายถึง บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือบริษัทที่ไทยคมร่วมลงทุน และ/หรือ บริษัทที่ไทยคม มีอำนาจควบคุม และ/หรือ บริหาร โดยการถือหุ้น และ/หรือ ตามสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้
6. **คณะกรรมการ / คณะกรรมการชุดย่อย / กรรมการ**

   คณะกรรมการ หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้ถือหุ้น ให้เป็นตัวแทนในการดำเนินกิจการของบริษัท ทั้งนี้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่จัดการบริษัทให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ และมติที่ประชุมของผู้ถือหุ้น

   คณะกรรมการชุดย่อย หมายถึง คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่หรือทำงานแทนคณะกรรมการในการดำเนินงานบางส่วน และ/หรือ งานตามที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปตามเป้าหมายและขอบเขตที่คณะกรรมการมอบหมาย

   กรรมการ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ถือหุ้น เพื่อเป็นตัวแทนในการบริหารงานของบริษัท โดยกรรมการจะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมของผู้ถือหุ้นด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท ทั้งนี้ กรรมการแบ่งเป็นกรรมการที่เป็นผู้บริหาร กรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร และกรรมการอิสระ

7. **ผู้บริหาร** หมายถึง พนักงานที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบในการนำกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ของบริษัทไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จตลอดจน บริหารจัดการงานประจำและธุรกิจของบริษัทให้เป็นไปโดยราบรื่น

8. **พนักงาน** หมายถึง พนักงานประจำ พนักงานทดลองงาน และพนักงานสัญญาจ้างพิเศษ ตามข้อบังคับการทำงานของบริษัท

9. **ผู้มีส่วนได้เสีย** หมายถึงและครอบคลุมถึง พนักงาน ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ลูกค้า ผู้บริโภค พันธมิตรทางการค้า คู่ค้า เจ้าหนี้ ลูกหนี้ คู่แข่ง ชุมชน ในพื้นที่ตั้งและชุมชนระยะไกล สังคม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รัฐบาล หน่วยงานและองค์กรใด ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถได้รับผลกระทบต่อการดำเนินกิจการไม่ว่าจะลบหรือบวก

10. **ข้อมูลภายใน** หมายถึง ข้อมูลที่ยังไม่ได้มีการเปิดเผยต่อสาธารณะชน หรือข้อมูลที่มีไว้เพื่อวัตถุประสงค์ของบริษัทอย่างเดียว ไม่ใช่มีไว้เพื่อใช้ส่วนบุคคล รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบริษัทที่ยังไม่เปิดเผยเป็นการชั่วคราว เช่น ข้อมูลงบการเงิน ข้อมูลเงินปันผล ที่ยังไม่ได้เผยแพร่ต่อตลาดหลักทรัพย์

11. **ความขัดแย้งทางผลประโยชน์** หมายถึง การดำเนินกิจกรรม หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่อาจมีความต้องการส่วนตัวหรือของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเข้ามามีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่และส่งผลกระทบต่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทไทยคม จำกัด (มหาชน)

หมวดที่ 1
คณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการ เพื่อดูแลรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียทุกรายอย่างเป็นธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มมูลค่าให้กับบริษัทในระยะยาวอย่างยั่งยืน

แนวปฏิบัติ

1. **องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท**

   1.1 คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความหลากหลาย (Board Diversity) ทั้งในด้านเพศ ทักษะวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมถึงมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท และมีจำนวนกรรมการที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการกำกับดูแลธุรกิจของบริษัท กล่าวคือ จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คนตามกฎหมายและไม่เกิน 12 คน ซึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการ โดยอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านกิจการโทรคมนาคม และอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านบัญชีและการเงิน

   1.2 คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการการอิสระและกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ โดยมีกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งคณะ และมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน เพื่อให้มีการถ่วงดุลและสามารถแสดงความเห็นได้อย่างอิสระ

   1.3 คณะกรรมการบริษัทเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นทั้งหมดโดยรวม มิใช่เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

   1.4 คณะกรรมการบริษัทมีนโยบายให้มีจำนวนกรรมการเป็นไปตามสัดส่วนอย่างยุติธรรมของเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมม (Controlling Shareholders) ในบริษัท

2. **คุณสมบัติของกรรมการ**

   2.1 กรรมการบริษัทต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

   2.2 กรรมการบริษัทต้องไม่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความเหมาะสมที่ได้รับการไว้วางใจให้บริหารกิจการที่มหาชนเป็นผู้ถือหุ้นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

   2.3 เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในการบริหารงาน รวมถึงต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ

   2.4 มีเวลาอย่างเพียงพอที่จะอุทิศความรู้ ความสามารถเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้แก่บริษัทได้

3. คุณสมบัติของกรรมการอิสระ

กรรมการอิสระต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับตลาดทุน และต้องสามารถดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทุกรายได้เท่าเทียมกัน และไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ นอกจากนั้นยังต้องสามารถเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัทโดยให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระได้

กรรมการอิสระต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(1) ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 0.1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ทั้งนี้ ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้น ๆ ด้วย

(2) ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ ทั้งนี้ ลักษณะต้องห้ามดังกล่าว ไม่รวมถึงกรณีที่กรรมการอิสระเคยเป็นข้าราชการ หรือที่ปรึกษาของส่วนราชการซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท

(3) ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นบิดา มารดา คู่สมรส พี่น้องและบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตรของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท หรือบริษัทย่อย

(4) ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระของตน รวมทั้งไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ

ความสัมพันธ์ทางธุรกิจตามวรรคหนึ่ง รวมถึงการทำรายการทางการค้าที่กระทำเป็นปกติเพื่อประกอบกิจการการเช่า หรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ รายการเกี่ยวกับสินทรัพย์หรือบริการ หรือการให้ หรือรับความช่วยเหลือทางการเงินด้วยการรับหรือให้กู้ยืม ค้ำประกัน การให้สินทรัพย์เป็นหลักประกันหนี้สิน รวมถึงพฤติการณ์อื่นทำนองเดียวกัน ซึ่งเป็นผลให้บริษัท หรือคู่สัญญามีภาระหนี้ที่ต้องชำระต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่ร้อยละ 3 ของสินทรัพย์ที่มีตัวตนสุทธิของบริษัท หรือตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ การคำนวณภาระหนี้ดังกล่าว ให้เป็นไปตามวิธีการคำนวณมูลค่าของรายการที่เกี่ยวโยงกันตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการทำรายการที่เกี่ยวโยงกัน

โดยอนุโลม แต่ในการพิจารณาภาระหนี้ดังกล่าวให้นับรวมภาระหนี้ที่เกิดขึ้นในระหว่าง 1 ปีก่อนวันที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบุคคลเดียวกัน

(5) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทสังกัดอยู่ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ

(6) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใด ๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมาย หรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่า 2 ล้านบาทต่อปีจากบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วย เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ

(7) ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่

(8) ไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทหรือบริษัทย่อย หรือไม่เป็นหุ้นส่วนที่มีนัยในห้างหุ้นส่วน หรือเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำ หรือถือหุ้นเกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทอื่น ซึ่งประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทหรือบริษัทย่อย

(9) ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

ภายหลังได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระที่มีลักษณะเป็นไปตามข้อ (1) ถึง (9) แล้ว กรรมการอิสระอาจได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจการของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท โดยมีการตัดสินใจในรูปแบบขององค์คณะ (collective decision) ได้

บริษัทอาจแต่งตั้งบุคคลที่มี หรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือการให้บริการทางวิชาชีพเกินมูลค่าตามข้อ 4 หรือ 6 เป็นกรรมการอิสระได้ หากคณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาอย่างระมัดระวัง และมีความเห็นว่าการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระ และให้เปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้ในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นในวาระพิจารณาแต่งตั้งกรรมการอิสระด้วย

ก ลักษณะความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือการให้บริการทางวิชาชีพ ที่ทำให้บุคคลดังกล่าวมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ข เหตุผลและความจำเป็นที่ยังคงหรือแต่งตั้งให้บุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการอิสระ

ค ความเห็นของคณะกรรมการของบริษัทในการเสนอให้มีการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการอิสระ

4. การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ

4.1 คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา ทำหน้าที่ในการสรรหา คัดเลือก บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาแต่งตั้ง หรือเสนอขออนุมัติแต่งตั้งต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามข้อบังคับบริษัท

4.2 คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา จะพิจารณาทบทวนทักษะและคุณลักษณะของกรรมการ (Skill and Characteristic) และองค์ประกอบโดยรวมของคณะกรรมการบริษัทเทียบกับทิศทางในการดำเนินธุรกิจและกลยุทธ์ในปัจจุบันและอนาคต โดยจัดทำ Board Skill Matrix เพื่อกำหนดเกณฑ์ในการสรรหากรรมการที่ต้องการเป็นประจำทุกปี ในการทบทวนดังกล่าว คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา ยังได้พิจารณาถึงความหลากหลาย ทั้งในด้านของทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความเป็นอิสระ สัญชาติ อายุ และเพศ ของกรรมการ

4.3 ในการพิจารณาเสนอแต่งตั้งกรรมการเดิมเป็นกรรมการต่ออีกวาระ คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาจะพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งรวมถึง ผลการปฏิบัติงาน ประวัติการเข้าร่วมและการมีส่วนร่วมในการประชุม และการสนับสนุนในกิจกรรมของคณะกรรมการบริษัท

4.4 ในการสรรหาบุคคลเพื่อมาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการ คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาใช้วิธีการดังนี้ในการคัดเลือกรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม

(1) เปิดโอกาสให้คณะกรรมการแต่ละท่านเสนอชื่อ

(2) ที่ปรึกษาภายนอก

(3) รายชื่อที่ปรากฏอยู่ในระบบรายชื่อกรรมการของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และทำเนียบกรรมการของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย

(4) ผู้ถือหุ้นรายย่อยเสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรได้รับการพิจารณามายังบริษัทล่วงหน้าก่อนวันประชุมสามัญผู้ถือหุ้น โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บริษัทได้กำหนดไว้

4.5 การแต่งตั้งกรรมการให้เป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท และข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้จะต้องมีความโปร่งใสและชัดเจน

5. ประธานคณะกรรมการบริษัท ประธานคณะกรรมการบริหาร และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

บริษัทมีนโยบายในการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของประธานคณะกรรมการบริษัท (Chairman of the Board of Directors) ประธานกรรมการบริหาร (Chairman of the Executive Committee) และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (Chief Executive Officer) โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์และคุณสมบัติที่

เหมาะสม และต้องไม่เป็นบุคคลเดียวกัน เพื่อให้มีการถ่วงดุลอำนาจและโปร่งใส โดยแยกหน้าที่การกำกับดูแลและการบริหารงานออกจากกัน

5.1 <u>ประธานคณะกรรมการบริษัท</u> (Chairman of the Board of Directors) – เป็นกรรมการอิสระ รับผิดชอบในฐานะผู้นำของคณะกรรมการ ซึ่งมีหน้าที่ติดตามดูแลการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในฐานะเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการ และการประชุมผู้ถือหุ้น

5.2 <u>ประธานคณะกรรมการบริหาร</u> (Chairman of the Executive Committee) – รับผิดชอบในฐานะผู้นำของคณะกรรมการบริหาร มีหน้าที่ในการดูแลให้คณะกรรมการบริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมาย รวมถึงพิจารณากลั่นกรองเรื่องต่าง ๆ ก่อนนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการ และ/ หรือพิจารณาอนุมัติการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจปกติของบริษัท

5.3 <u>ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร</u> (Chief Executive Officer) – เป็นหัวหน้าของฝ่ายบริหารรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริษัทในการบริหารจัดการงานของบริษัทตามทิศทาง กลยุทธ์ และงบประมาณที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ และรายงานผลการบริหารงานต่อคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริษัท แล้วแต่กรณี

6. วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ

6.1 วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการเป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท โดยในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่งจำนวน 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด ถ้าจำนวนกรรมการที่จะแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนที่ใกล้ที่สุดกับส่วน 1 ใน 3 โดยให้กรรมการคนที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดเป็นผู้ออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจถูกเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งใหม่อีกได้

6.2 กรรมการอิสระมีวาระการดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 3 วาระหรือไม่เกิน 9 ปี แล้วแต่ระยะเวลาใดจะนานกว่า แต่หากคณะกรรมการบริษัทเห็นว่า มีความจำเป็นต้องขอให้กรรมการอิสระที่ดำรงตำแหน่งติดต่อกันมาครบ 3 วาระหรือ 9 ปี ดำรงตำแหน่งต่อไป ก็ให้อำนาจคณะกรรมการบริษัทขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระออกไปได้อีก

7. การจำกัดอายุของกรรมการ

7.1 คณะกรรมการบริษัทไม่มีนโยบายที่จะเสนอบุคคลที่จะมีอายุครบ 72 ปี หรือสูงกว่า ณ วันที่ดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ เมื่อนโยบายนี้มีผลบังคับใช้ กรรมการปัจจุบันที่มีอายุ 72 ปี หรือสูงกว่า จะยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปได้ตามวาระการดำรงตำแหน่งของตนที่เหลืออยู่

7.2 คณะกรรมการบริษัทอาจพิจารณาอนุมัติเสนอแต่งตั้งกรรมการที่มีอายุ 72 ปี หรือสูงกว่า ณ วันที่แต่งตั้งกลับเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ได้เพียงอีก 1 วาระเท่านั้น

8. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

8.1 คณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับบริษัท มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น และนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่และกำกับดูแล กรรมการจะต้องใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจทางธุรกิจอย่างระมัดระวัง สมเหตุสมผล ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีส่วนได้เสีย และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท

8.2 คณะกรรมการบริษัทได้มอบอำนาจให้คณะกรรมการชุดย่อยต่าง ๆ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และฝ่ายบริหาร ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการชุดย่อยแต่ละชุด นโยบายเรื่องอำนาจอนุมัติของบริษัท และนโยบายอำนาจลงนามผูกพันบริษัท อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการบริษัทได้สงวนอำนาจอนุมัติในเรื่องสำคัญไว้ โดยเรื่องดังกล่าวต้องได้รับการพิจารณาและอนุมัติโดยคณะกรรมการบริษัท

8.3 คณะกรรมการบริษัทในฐานะที่เป็นผู้นำสูงสุดขององค์กรต้องกำหนดพฤติกรรมองค์กรที่ถูกต้อง กรรมการทุกคนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และต้องดูแลให้มั่นใจว่ามาตรฐานพฤติกรรมองค์กรได้รับการเผยแพร่และนำไปปฏิบัติในทั่วทุกระดับขององค์กร

8.4 คณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

(1) เป็นผู้นำและกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของบริษัท โดยมีเป้าหมายในการเสริมสร้างการสร้างคุณค่าอย่างยั่งยืน (Sustainable Value Creation) ดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ (Responsible Business) และปฏิบัติตัวเป็นประชากรที่ดี (Good Corporate Citizenship)

(2) ทบทวนและอนุมัติวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัฒนธรรมองค์กร ค่านิยม และมาตรฐานทางจริยธรรมของบริษัท

(3) ทบทวนและอนุมัติกลยุทธ์ แผนธุรกิจ งบประมาณ และตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน รวมทั้งติดตามดูแลให้ฝ่ายบริหารนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ตลอดจนติดตามผลการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบกับแผนธุรกิจ งบประมาณ และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่กำหนดไว้

(4) พิจารณาอนุมัติรายการที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อย เช่น โครงการลงทุนธุรกิจใหม่ โครงการลงทุนขนาดใหญ่ อำนาจการบริหาร การซื้อขายทรัพย์สินต่าง ๆ งบจ่ายลงทุนที่สำคัญ และรายการอื่นใดที่กฎหมายกำหนด

(5) พิจารณาอนุมัติ และ/หรือให้ความเห็นชอบต่อรายการที่เกี่ยวโยงกันหรือรายการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สินของบริษัทและบริษัทย่อยให้เป็นไปตามประกาศ ข้อกำหนด และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(6) พิจารณาอนุมัติแต่งตั้ง ประเมินผลงาน กำหนดค่าตอบแทน และถอดถอนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูงของบริษัท

(7) พิจารณาอนุมัตินโยบายและกรอบค่าตอบแทนของบริษัท

(8) กำกับดูแลการเปิดเผยข้อมูลที่มีสาระสำคัญของบริษัทให้เพียงพอและทันเวลา

(9) ดูแลให้บริษัทมีระบบและกรอบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล รวมทั้งกำหนดความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) ของบริษัท

(10) ดูแลให้มีระบบบัญชีและการรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ มีการตรวจสอบบัญชีจากภายนอก

(11) ดูแลไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท

(12) ทบทวนนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทและประเมินความมีประสิทธิผลและการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวเป็นประจำทุกปี

(13) กำกับดูแลให้มีการนำนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทไปปฏิบัติ และยอมรับโดยบริษัทย่อย บริษัทร่วม และบริษัทที่ร่วมลงทุนของบริษัท

(14) จัดทำรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทต่อรายงานทางการเงิน โดยเสนอควบคู่กับรายงานทางการเงินที่ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปี ซึ่งครอบคลุมในเรื่องสำคัญ ๆ ตามนโยบายเรื่องข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(15) ให้มีการประเมินผลงานของคณะกรรมการทั้งคณะและรายบุคคล อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

9. การประชุมคณะกรรมการบริษัท

9.1 จำนวนครั้งและกำหนดการประชุม

(1) การประชุมคณะกรรมการได้มีการกำหนดตารางการประชุมอย่างเป็นทางการไว้ล่วงหน้าตลอดทั้งปี และแจ้งให้กรรมการแต่ละคนรับทราบตั้งแต่ต้นปี เพื่อจัดสรรเวลาในการเข้าร่วมประชุม

(2) คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละ 8 ครั้ง และอาจมีการประชุมวาระพิเศษเพิ่มเติมตามความจำเป็น

9.2 วาระการประชุม

(1) ประธานกรรมการโดยการหารือร่วมกับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และเลขานุการบริษัท จะเป็นผู้ดูแลให้ความเห็นชอบวาระการประชุม

(2) กรรมการท่านอื่นสามารถเสนอวาระการประชุมหรือหัวข้ออื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพิจารณาได้

9.3 การจัดส่งเอกสารการประชุม

เลขานุการบริษัทมีหน้าที่ในการนัดหมาย จัดเตรียมเอกสารประกอบการประชุมให้เพียงพอ และจัดส่งล่วงหน้า พร้อมหนังสือเชิญประชุม ก่อนการประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน เพื่อให้คณะกรรมการได้มีเวลาศึกษามาก่อน

9.4 การเข้าร่วมประชุม

คณะกรรมการบริษัทคาดหวังว่ากรรมการแต่ละท่านจะใช้ความพยายามอย่างสมเหตุสมผลในการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยที่ตนเองดำรงตำแหน่งอยู่ทุกครั้ง คณะกรรมการบริษัทตระหนักดีว่าในบางโอกาสหรือสถานการณ์อาจทำให้กรรมการไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ อย่างไรก็ตาม ภารกิจดังกล่าวจะไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการอย่างเป็นสาระสำคัญ ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทคาดหมายว่ากรรมการจะเข้าร่วมประชุมอย่างต่ำคิดเป็นร้อยละ 80 ของการประชุมคณะกรรมการบริษัททั้งหมด

9.5 องค์ประชุมและการประชุม

(1) ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท กรรมการต้องมาประชุมไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

(2) จำนวนองค์ประชุมขั้นต่ำ ณ ขณะที่ คณะกรรมการจะลงมติในที่ประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการอยู่ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

(3) ในการประชุม ประธานกรรมการทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมมีหน้าที่ดูและและจัดสรรเวลาให้อย่างเพียงพอที่ฝ่ายบริหารจะเสนอเอกสารและข้อมูลเพื่อการอภิปรายปัญหาสำคัญ และเพียงพอสำหรับคณะกรรมการที่จะอภิปรายในประเด็นที่สำคัญ โดยกรรมการทุกท่านมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น

(4) กรรมการผู้มีส่วนได้เสีย จะต้องไม่อยู่ในที่ประชุมเมื่อมีการพิจารณาวาระที่ตนมีส่วนได้เสีย

9.6 รายงานการประชุม

(1) เลขานุการบริษัทจะเป็นผู้ทำการจดบันทึก และจัดทำรายงานการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร และเสนอให้ประธานกรรมการบริษัทสอบทานและส่งให้กรรมการทุกท่านให้ความเห็น โดยจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 14 วันนับจากวันที่ประชุม ซึ่งรายงานการประชุมจะมีการบันทึกมติของที่ประชุมและข้อมูลไว้อย่างเพียงพอ ชัดเจน และเป็นไปตามกฎหมาย

(2) เลขานุการบริษัทจะเป็นผู้จัดเก็บรายงานการประชุมที่ผ่านการรับรองแล้ว รวมทั้งเอกสารประกอบการประชุม และพร้อมที่จะให้ตรวจสอบได้

9.7 การประชุมของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร

กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารจะประชุมระหว่างกันเองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยไม่มีกรรมการที่เป็นผู้บริหารหรือฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุม เพื่อเปิดโอกาสให้อภิปรายปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท หรือเรื่องการจัดการที่อยู่ในความสนใจ และให้มีการรายงานผลการประชุมให้คณะกรรมการบริษัทและประธานเจ้าหน้าที่บริหารทราบ

10. **คณะกรรมการชุดย่อย** (Sub-Committee)

คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาและอนุมัติในการจัดให้มีคณะกรรมการชุดย่อยจำนวน 5 ชุด เพื่อทำหน้าที่ศึกษากลั่นกรองงานและแบ่งเบาภาระหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท โดยให้มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชุดย่อยอย่างชัดเจน ดังนี้

(1) **คณะกรรมการตรวจสอบ** (Audit Committee)

คณะกรรมการตรวจสอบต้องประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 3 คน ซึ่งทุกคนต้องเป็นกรรมการอิสระ โดยอย่างน้อย 1 คน ต้องมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบัญชีหรือการเงินอย่างเพียงพอที่จะสามารถทำหน้าที่ในการสอบทานความเชื่อถือได้ของงบการเงิน ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและคณะกรรมการกำกับตลาดทุน กรรมการตรวจสอบมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และสามารถได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบอีกได้ แต่ไม่เกิน 3 วาระติดต่อกัน เว้นแต่คณะกรรมการจะเห็นเป็นอย่างอื่น คณะกรรมการตรวจสอบมีขอบเขตอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ

(2) **คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน** (Compensation Committee)

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 3 คน และมีกรรมการอิสระเป็นส่วนใหญ่ โดยประธานคณะกรรมการต้องเป็นกรรมการอิสระและได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และสามารถได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการกำหนดค่าตอบแทนอีกได้ แต่ไม่เกิน 3 วาระติดต่อกัน เว้นแต่คณะกรรมการจะเห็นว่ามีความจำเป็นต้องขอให้ดำรงตำแหน่งต่อไป คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนมีขอบเขตและอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

(3) **คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา** (Governance and Nomination Committee)

คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 3 คน โดยเป็นกรรมการอิสระไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ทั้งนี้ กรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี และสามารถได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาอีกได้ แต่ไม่เกิน 3 วาระติดต่อกัน เว้นแต่คณะกรรมการจะเห็นว่ามีความจำเป็นต้องขอให้ดำรงตำแหน่งต่อไป คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหามีขอบเขตและอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา

(4) **คณะกรรมการบริหาร** (Executive Committee)

คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 4 คน ที่มีประสบการณ์และคุณสมบัติเหมาะสม และได้รับแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัท และจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย หรือลาออก หรือคณะกรรมการบริษัทมีมติให้พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการบริหารจะรายงานผลการบริหารงานต่อคณะกรรมการบริษัท โดยมีขอบเขตและอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการบริหาร

(5) **คณะกรรมการการพัฒนาธุรกิจใหม่** (New Business Development Committee)

คณะกรรมการการพัฒนาธุรกิจใหม่ ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท โดยมีจำนวนตามที่คณะกรรมการบริษัทเห็นสมควร ซึ่งประกอบด้วยกรรมการบริษัทจำนวนหนึ่งและอาจประกอบด้วยบุคคลอื่นใดคนหนึ่งหรือหลายคน ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารของบริษัทหรือเป็นบุคคลภายนอกอื่นอีกจำนวนหนึ่งก็ได้ ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสม ตลอดจนมีความเข้าใจถึงคุณสมบัติ หน้าที่ และความรับผิดชอบของตนและต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาธุรกิจใหม่ และสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท โดยมีขอบเขตและอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการการพัฒนาธุรกิจใหม่

11. **คณะกรรมการที่รายงานต่อคณะกรรมการชุดย่อย มีดังนี้**

(1) **คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง** (Risk Management Committee)

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงซึ่งรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วยกรรมการไม่น้อยกว่า 7 คน และไม่มากกว่า 15 คน โดยเป็นกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูงที่มีความรู้ ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริตและอุทิศเวลาให้การบริหารและดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการบริหารความเสี่ยง และสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท ซึ่งต้องได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัท และจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย หรือลาออก หรือพ้นจากการเป็นประธานกรรมการบริหาร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท หรือคณะกรรมการบริษัทมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง มีหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์ นโยบาย และกระบวนการในการประเมินและบริหารความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อบริษัท ทบทวนความเพียงพอของนโยบายและระบบการบริหารความเสี่ยงเป็นประจำทุกปี รวมทั้งให้มีการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง และดูแลการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงภายใต้แนวทางนโยบายที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท

(2) **คณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน** (Sustainable Development Committee)

คณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งรายงานต่อคณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหา ประกอบด้วยกรรมการบริษัท และกรรมการที่เป็นผู้บริหารระดับสูงรวมกันอย่างน้อย 5 คน ที่มีความรู้ ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และอุทิศเวลาให้การบริหารและดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท ซึ่งต้องได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัท และ

จะพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย หรือลาออก หรือพ้นจากการเป็นประธานกรรมการบริหาร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท หรือคณะกรรมการบริษัทมีมติให้พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท โดยมีขอบเขตและอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของบริษัท และสอดคล้องกับกรอบการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(3) คณะกรรมการจัดการ (Management Committee)

คณะกรรมการจัดการซึ่งรายงานต่อคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูงที่มีความรู้ ความสามารถ เพื่อทำหน้าที่สนับสนุน และกลั่นกรองข้อมูลให้กับคณะกรรมการบริหาร รวมถึงประธานเจ้าหน้าที่บริหารในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารจัดการธุรกิจของบริษัท การบริหารด้านการเงิน การพิจารณาธุรกิจใหม่ และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหาร

12. ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

11.1 คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดและอนุมัติกรอบและนโยบายค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารของบริษัทไว้อย่างชัดเจน

11.2 ค่าตอบแทนของกรรมการบริษัทจะสอดคล้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบ และเมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทในอุตสาหกรรมเดียวกันและบริษัทที่มีขนาดใกล้เคียงกันแล้ว ค่าตอบแทนดังกล่าวอยู่ในระดับที่เหมาะสมและเพียงพอที่จะจูงใจและรักษากรรมการที่มีคุณภาพไว้ และยังจัดให้มีค่าตอบแทนเพิ่มเติมเมื่อกรรมการต้องรับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในคณะกรรมการชุดย่อย

11.3 ค่าตอบแทนกรรมการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับบริษัทประกอบด้วย เงินเดือน เบี้ยประชุม เบี้ยเลี้ยง และโบนัส ทั้งนี้ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนจะเป็นผู้พิจารณากลั่นกรองและเสนองบประมาณค่าตอบแทนของกรรมการในแต่ละปี เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติ

11.4 กรรมการบริษัทที่เป็นพนักงาน หรือผู้บริหารของบริษัท หรือของผู้ถือหุ้น จะไม่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในฐานะกรรมการบริษัทหรือกรรมการชุดย่อย

11.5 กรอบค่าตอบแทนของผู้บริหารได้พัฒนาขึ้นบนหลักการพื้นฐาน ดังนี้

- เพื่อให้มั่นใจว่าผลประโยชน์ของผู้บริหารและผู้ถือหุ้นของบริษัทมีความสอดคล้องกัน
- เสริมสร้างวัฒนธรรมที่อิงกับผลการปฏิบัติงาน
- เพียงพอที่จะดึงดูด รักษาไว้ และจูงใจบุคลากรที่มีศักยภาพของบริษัท
- สะท้อนถึงวงจรธุรกิจ และลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของบริษัท

11.6 ค่าตอบแทนของผู้บริหาร ประกอบด้วยเงินเดือน โบนัส กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และผลตอบแทนอื่น ๆ ซึ่งค่าตอบแทนดังกล่าวจะเชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานของบริษัท และผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารเป็นเกณฑ์

11.7 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนมีหน้าที่ในการทบทวนกรอบและนโยบายค่าตอบแทนเป็นประจำทุกปี

13. การดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทอื่น

12.1 กรรมการสามารถดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนอื่นได้ไม่เกิน 6 บริษัท แต่การเป็นกรรมการดังกล่าวต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่กรรมการของบริษัท และไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์

12.2 คณะกรรมการบริษัทไม่มีนโยบายให้กรรมการที่เป็นผู้บริหารและประธานเจ้าหน้าที่บริหารไปดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนอื่น (ยกเว้นบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมของบริษัท) เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท

14. การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

13.1 คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ และกรรมการเป็นรายบุคคลเป็นประจำทุกปี เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัทให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้นและใช้ในการพัฒนากรรมการของบริษัท ทั้งนี้กำหนดให้มีการประเมินโดยมีที่ปรึกษาภายนอกมาช่วยในการกำหนดแนวทางและเสนอแนะประเด็นในการประเมินอย่างน้อยทุก ๆ 3 ปี เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างโปร่งใส

13.2 คณะกรรมการชุดย่อยทุกคณะต้องประเมินประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองเป็นประจำทุกปีและรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริษัท

13.3 คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหามอบหมายให้สำนักเลขานุการบริษัทเป็นตัวแทนจัดส่งแบบประเมินตนเอง (Self-Assessment) เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยได้ใช้ในการประเมินตนเองและเป็นกรอบในการพิจารณาทบทวนการปฏิบัติหน้าที่ในประเด็นต่าง ๆ ระหว่างปีที่ผ่านมา ซึ่งแบบประเมินนี้ เป็นไปตามแนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

13.4 ภายหลังจากได้รับแบบประเมินจากคณะกรรมการแล้ว สำนักเลขานุการบริษัทจะทำการสรุปผลคะแนน พร้อมเปิดเผยกระบวนการ และหลักเกณฑ์ในการประเมิน เพื่อเสนอให้คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาพิจารณานำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท

15. สำนักเลขานุการบริษัท

บริษัทได้แต่งตั้งเลขานุการบริษัท ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เพื่อทำหน้าที่จัดทำและจัดเก็บรักษาเอกสาร รายงานการประชุม รวมทั้งรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการและผู้บริหาร และการอื่นใดที่เกี่ยวข้อง โดยเลขานุการบริษัทยังเป็นผู้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำกฎระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะกรรมการบริษัทควรทราบ โดยเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของเลขานุการบริษัทตามที่บริษัทได้กำหนดไว้ นอกจากนั้น ยังเป็นผู้มีหน้าที่ดูแล และจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ การประชุมคณะกรรมการชุดย่อยต่าง ๆ รวมถึงการประชุมผู้ถือหุ้น โดยเลขานุการบริษัทจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ

รับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับบริษัท รวมทั้งประสานงานให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการ และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจและหน้าที่ในการแต่งตั้งและถอดถอนเลขานุการบริษัท

16. **การปฐมนิเทศ และการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องกรรมการและผู้บริหาร**

15.1 กรรมการและผู้บริหารที่ได้รับตำแหน่งใหม่ทุกท่านต้องเข้าร่วมการปฐมนิเทศของบริษัท เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลของบริษัท กฎระเบียบ คู่มือจรรยาบรรณ นโยบายต่าง ๆ และข้อมูลธุรกิจของบริษัทที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอก่อนปฏิบัติหน้าที่

15.2 บริษัทมีนโยบายที่จะสนับสนุนให้กรรมการและผู้บริหารได้รับการอบรมและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ที่จัดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย เพื่อช่วยให้กรรมการสามารถทำหน้าที่ และกำกับดูแลกิจการของบริษัทอย่างมีประสิทธิภาพ

17. **การประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร** (Chief Executive Officer)

บริษัทมอบหมายให้คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นผู้ดำเนินการ จัดการประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นประจำทุกปี โดย ใช้บรรทัดฐานที่ได้ตกลงกันไว้ล่วงหน้าตามเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งผลปฏิบัติงานทางการเงิน และผลงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

เกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร แบ่งเป็น 7 ส่วน ดังนี้

<u>ส่วนที่หนึ่ง</u> การประเมินผลด้านภาวะผู้นำ

<u>ส่วนที่สอง</u> การประเมินด้านการบริหารจัดการด้านการเงิน

<u>ส่วนที่สาม</u> การประเมินด้านทักษะและทัศนคติ

<u>ส่วนที่สี่</u> การประเมินด้านความสำเร็จของงานที่สำคัญตามเป้าหมายในระยะเวลามากกว่า 12 เดือน ที่ผ่านมา

<u>ส่วนที่ห้า</u> การประเมินด้านการตัดสินใจที่สำคัญในรอบระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา

<u>ส่วนที่หก</u> การประเมินด้านความเตรียมพร้อมสำหรับความท้าทายที่สำคัญในอนาคต

<u>ส่วนที่เจ็ด</u> การประเมินด้านอื่นๆ

ทั้งนี้ ผลการประเมินดังกล่าวจะนำไปสู่การพิจารณาค่าตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหารในแต่ละปี และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

18. **การติดต่อสื่อสารกับฝ่ายบริหารและการเข้าถึงที่ปรึกษาอิสระ**

17.1 กรรมการมีสิทธิในการร้องขอและรับข้อมูลเพิ่มเติมตามที่ตนเห็นว่ามีความจำเป็นในการพิจารณาตัดสินใจและทำหน้าที่กรรมการของบริษัท

17.2 กรรมการสามารถเข้าถึงและติดต่อสื่อสารกับฝ่ายบริหารและเลขานุการบริษัทได้โดยตรง รวมถึงได้รับทราบข้อมูลความคิดเห็นจากผู้บริหารที่รับผิดชอบงานโดยตรง แต่การเข้าถึงและติดต่อสื่อสารนั้น ต้องไม่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงต่อการดำเนินธุรกิจปกติของบริษัท

17.3 คณะกรรมการบริษัทสนับสนุนให้ผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมการประชุมกับคณะกรรมการบริษัท

17.4 คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยมีอำนาจในการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษา รวมถึงที่ปรึกษาทางกฎหมาย โดยบริษัทเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

19. แผนการสืบทอดตำแหน่งผู้บริหาร

18.1 คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีแผนการสืบทอดตำแหน่งของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูงของบริษัท เพื่อรักษาความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุน องค์กร ตลอดจนพนักงาน ว่าการดำเนินงานของบริษัทจะได้รับการสานต่ออย่างทันท่วงทีหากตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารหรือผู้บริหารระดับสูงว่างลง

18.2 คณะกรรมการบริษัทมอบหมายให้คณะกรรมการบรรษัทภิบาลและสรรหาทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และแผนการสืบทอดตำแหน่ง และสรรหาประธานกรรมการบริหาร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และผู้บริหารระดับสูงตั้งแต่ระดับรองกรรมการผู้อำนวยการ (EVP) ขึ้นไป ที่รายงานตรงต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) ของบริษัท รวมทั้งจัดให้มีการทบทวนแผนการสืบทอดตำแหน่งเป็นประจำทุกปี และรายงานให้คณะกรรมการบริษัททราบ

หมวดที่ 2

สิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น

ผู้ถือหุ้นย่อมมีสิทธิในฐานะเจ้าของบริษัท โดยควบคุมบริษัทผ่านคณะกรรมการบริษัทที่ผู้ถือหุ้นได้แต่งตั้งให้ทำหน้าที่แทนตน และมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของบริษัท ดังนั้น บริษัทจึงส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิของตน โดยบริษัทเคารพในสิทธิต่าง ๆ ที่ผู้ถือหุ้นและนักลงทุนสถาบันมีอยู่ตามกฎหมาย และ/หรือ ตามข้อบังคับของบริษัท โดยบริษัทจะปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าผู้ถือหุ้นนั้นจะเป็นผู้ถือหุ้นรายย่อย หรือชาวต่างชาติ หรือนักลงทุนสถาบัน หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และไม่คำนึงถึงเพศ อายุ ความพิการ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ความเชื่อ หรือความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งผู้ถือหุ้นทุกรายมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

แนวปฏิบัติ

1. สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถือหุ้น อันได้แก่
   - สิทธิในการซื้อขายหรือโอนหุ้นของบริษัทตามที่กฎหมายกำหนด
   - สิทธิในการได้รับข้อมูลสารสนเทศ ที่ถูกต้อง ครบถ้วน เพียงพอ ทันเวลา ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการตัดสินใจ เพื่อติดตามการดำเนินงาน รวมถึงบริษัทไม่มีนโยบายในการที่จะกีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างกันของผู้ถือหุ้นทุก ๆ ราย
   - สิทธิในการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ การซักถามในการประชุมผู้ถือหุ้น และร่วมพิจารณาตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่าง ๆ ของบริษัท
   - สิทธิในการแต่งตั้ง ถอดถอนกรรมการ
   - สิทธิในการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี
   - สิทธิในการได้รับส่วนแบ่งผลกำไรของบริษัทในรูปแบบของเงินปันผลอย่างเท่าเทียมกัน
   - สิทธิในการได้รับใบหุ้น โอนหุ้น การรับซื้อหุ้นคืนอย่างเท่าเทียมกันในนามบริษัท
   - สิทธิในการกำหนดหรือแก้ไขวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ และหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัท
   - สิทธิอื่น ๆ ตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎระเบียบอื่นใดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อบังคับของบริษัท
2. สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกให้ผู้ถือหุ้นทุกรายมีโอกาสอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกันในการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นและออกเสียงลงมติ ดังนี้
   2.1 ดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้นให้เป็นไปตามกฎหมายและแนวทางการประชุมผู้ถือหุ้นที่กำหนดโดยหน่วยงานกำกับดูแล
   2.2 เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเสนอวาระการประชุมเพื่อพิจารณาบรรจุเป็นวาระการประชุม และเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการบริษัท ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเป็นการ

ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 เดือน โดยกำหนดหลักเกณฑ์การเสนอวาระการประชุมและการเสนอชื่อบุคคลไว้อย่างชัดเจนและเผยแพร่หลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้บนเว็บไซต์ของบริษัท

2.3 ดูแลให้มีการให้ข้อมูล วัน เวลา สถานที่ และวาระการประชุมผู้ถือหุ้น โดยมีวัตถุประสงค์และ เหตุผล รวมถึงความเห็นของคณะกรรมการบริษัทประกอบในแต่ละวาระ ตลอดจนข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะต้องตัดสินใจในการประชุมคราวนั้น ๆ ไว้ในหนังสือเชิญผู้ถือหุ้นอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอต่อการใช้สิทธิของผู้ถือหุ้น

2.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นทุกราย รวมทั้งนักลงทุนสถาบันได้ใช้สิทธิในการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นและออกเสียงอย่างเต็มที่

2.5 กำหนดวัน เวลา และสถานที่ สำหรับการประชุมผู้ถือหุ้นที่คำนึงถึงความสะดวกในการเข้าร่วมประชุมของผู้ถือหุ้น

2.6 จัดทำและเผยแพร่หนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นทั้งในรูปแบบภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นทุกรายสามารถเข้าถึงข้อมูลอย่างเท่าเทียมกัน

2.7 จัดส่งหนังสือเชิญประชุมสามัญผู้ถือหุ้นพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ถือหุ้นทุกรายทางไปรษณีย์ล่วงหน้าอย่างน้อย 21 วันก่อนวันประชุม และเผยแพร่บนเว็บไซต์ของบริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วันก่อนวันประชุม เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้มีระยะเวลาเพียงพอในการศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนวันประชุม

2.8 ดูแลไม่ให้มีการกระทำใด ๆ ที่เป็นการจำกัดโอกาสการเข้าประชุมของผู้ถือหุ้น หรือสร้างภาระให้ผู้ถือหุ้นจนเกินสมควร

2.9 เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถส่งคำถามเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นล่วงหน้าก่อนวันประชุม โดยกำหนดหลักเกณฑ์การส่งคำถามล่วงหน้าไว้อย่างชัดเจนและเผยแพร่หลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้บนเว็บไซต์ของบริษัท

2.10 สนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สะดวกเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง สามารถมอบฉันทะให้บุคคลอื่นเข้าร่วมประชุมและออกเสียงแทนตนได้ โดยใช้หนังสือมอบฉันทะรูปแบบที่ผู้ถือหุ้นสามารถกำหนดทิศทางการลงคะแนนเสียงได้ ซึ่งบริษัทได้แนบไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ ในการประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้งบริษัทจะเสนอชื่อกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ท่าน เป็นทางเลือกในการมอบฉันทะของผู้ถือหุ้นด้วย

2.11 สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีมาใช้กับการประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งการลงทะเบียน การนับคะแนน และการแสดงผลคะแนน เพื่อให้การดำเนินการประชุมสามารถกระทำได้รวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ

2.12 สนับสนุนให้มีการใช้บัตรลงคะแนนเสียงในทุกวาระ ในกรณีที่วาระใดมีหลายรายการควรจัดให้มีการลงมติแยกในแต่ละรายการ และเปิดเผยผลการลงคะแนนที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และงดออกเสียงในแต่

ละวาระให้ที่ประชุมทราบ พร้อมทั้งบันทึกไว้ในรายงานการประชุม ทั้งนี้ เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้

2.13 สนับสนุนให้กรรมการทุกท่านและผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อตอบข้อซักถามในประเด็นต่าง ๆ ของผู้ถือหุ้น พร้อมทั้งเชิญผู้สอบบัญชีของบริษัทเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับงบการเงินของบริษัท

2.14 จัดให้มีบุคคลที่เป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจนับหรือตรวจสอบคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นและเปิดเผยให้ที่ประชุมทราบ พร้อมบันทึกไว้ในรายงานการประชุม

2.15 ก่อนเริ่มการประชุมผู้ถือหุ้น ให้มีการชี้แจงให้ผู้ถือหุ้นได้รับทราบเกี่ยวกับจำนวนและสัดส่วนของผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองและของผู้ถือหุ้นที่มอบฉันทะ วิธีการประชุม การลงคะแนนเสียง และการนับคะแนนเสียง

2.16 ผู้ถือหุ้นทุกรายมีสิทธิและความเท่าเทียมกันในการรับทราบสารสนเทศ การแสดงความคิดเห็น และตั้งคำถามใด ๆ ต่อที่ประชุมตามระเบียบวาระการประชุมและเรื่องที่เสนอ โดยประธานที่ประชุมมีหน้าที่จัดสรรเวลาให้อย่างเหมาะสมและส่งเสริมให้มีการแสดงความเห็นและซักถามในที่ประชุม

2.17 เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิในการแต่งตั้งกรรมการเป็นรายคน โดยใช้บัตรลงคะแนนเสียงเป็นรายบุคคล เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิเลือกกรรมการที่ต้องการได้อย่างแท้จริง

2.18 ไม่เพิ่มวาระการประชุมหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญที่ไม่ได้แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าโดยไม่จำเป็น เพื่อความเป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้นที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม

2.19 ดูแลให้บริษัทเปิดเผยมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น พร้อมผลการลงคะแนนเสียงในแต่ละวาระภายในวันทำการถัดไป ผ่านระบบข่าวของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และบนเว็บไซต์ของบริษัท

2.20 จัดทำและจัดส่งรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยภายใน 14 วันนับจากวันประชุมผู้ถือหุ้น และเผยแพร่บนเว็บไซต์ของบริษัท โดยรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นได้บันทึกข้อมูลอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) รายชื่อกรรมการและผู้บริหารที่เข้าประชุม และสัดส่วนกรรมการที่เข้าร่วมการประชุมและไม่เข้าร่วมการประชุม

(2) วิธีการลงคะแนนและนับคะแนน มติที่ประชุม และผลการลงคะแนน (เห็นชอบ ไม่เห็นชอบ และงดออกเสียง) ของแต่ละวาระ

(3) ประเด็นคำถามและคำตอบในที่ประชุม รวมทั้งชื่อ- นามสกุลของผู้ถามและผู้ตอบ

3. กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนของบริษัท ต้องไม่ใช้ข้อมูลภายในของกลุ่มบริษัทที่ยังมิได้มีการเปิดเผยต่อประชาชนเป็นการทั่วไปซึ่งเป็นสาระสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหรือมูลค่าหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัท เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น

4. กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานที่มีความประสงค์จะซื้อหรือขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัท จะต้องปฏิบัติตามนโยบายการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทอย่างเคร่งครัด

5. กรรมการและผู้บริหารต้องรายงานการมีส่วนได้เสียของตนและบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อบริษัท ตามหลักเกณฑ์และวิธีการรายงานส่วนได้เสียที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด เพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้ หากกรรมการหรือผู้บริหารท่านใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่บริษัทจะเข้าทำรายการ ห้ามมิให้กรรมการหรือผู้บริหารท่านนั้นมีส่วนร่วมในการพิจารณาและอนุมัติในเรื่องนั้น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามขั้นตอนหรือมาตรการอนุมัติการทำรายการระหว่างกันของบริษัท

6. ในการพิจารณาอนุมัติการทำรายการที่เกี่ยวโยงกัน คณะกรรมการจะพิจารณารายการระหว่างกันภายในกลุ่มบริษัท โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ

หมวดที่ 3

บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

บริษัทและคณะกรรมการบริษัทได้ตระหนักถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม โดยบริษัทได้ปฏิบัติตามแนวนโยบายการกำกับดูแลกิจการและจรรยาบรรณ รวมถึงนโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กิจการของบริษัทดำเนินไปด้วยดี มีความมั่นคง สร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันระหว่างผู้มีส่วนได้เสียในกลุ่มต่าง ๆ ทั้งผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า เจ้าหนี้ คู่แข่ง ตลอดจนชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยรวมอย่างเหมาะสม ตามบทบาทหน้าที่ และตอบสนองผลประโยชน์ที่เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย อีกทั้ง ยังได้คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและการต่อต้านการทุจริต ซึ่งบริษัทได้ให้ความสำคัญและตระหนักดีว่าความรับผิดชอบดังกล่าวถือเป็นหัวใจของการพัฒนาที่ยั่งยืน

คณะกรรมการได้อนุมัติให้จัดทำคู่มือจรรยาบรรณ ซึ่งได้ระบุรายละเอียดความสำคัญ และการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ได้รับการคุ้มครอง และประกาศให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ได้ทราบและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด รวมทั้งได้กำหนดโทษในการที่ไม่ปฏิบัติตามลักษณะแห่งความผิดตามควรแก่กรณี ซึ่งคู่มือดังกล่าวมีหลักการปฏิบัติที่สำคัญและครอบคลุมในเรื่องดังต่อไปนี้

แนวปฏิบัติ

1. **นโยบายและแนวปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้น**

   บริษัทปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเสมอภาค เป็นไปตามนโยบายกำกับดูแลและคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท โดยมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับผู้ถือหุ้น และคำนึงถึงความเจริญเติบโตในมูลค่าของบริษัทอย่างต่อเนื่องด้วยผลตอบแทนที่ดี

2. **นโยบายและแนวปฏิบัติต่อลูกค้า**

   บริษัทมีนโยบายคุณภาพและระบบจัดการคุณภาพ ISO 9001 : 2008 ที่มุ่งดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้แก่ลูกค้า โดยคำนึงถึงคุณภาพผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ ในระดับราคาที่เหมาะสม ปลอดภัย และมุ่งมั่นที่จะรักษาความสัมพันธ์ที่ดีและยั่งยืนระหว่างลูกค้าและบริษัท รวมถึงการไม่เปิดเผยข้อมูลของลูกค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นไปตามนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืนและคู่มือจรรยาบรรณในส่วนของความรับผิดชอบต่อลูกค้า

3. **นโยบายและแนวปฏิบัติต่อคู่ค้าและเจ้าหนี้**

   บริษัทปฏิบัติตามนโยบายที่เป็นธรรมต่อคู่ค้าและ/หรือเจ้าหนี้ ในการปฏิบัติต่อคู่ค้าและพันธมิตรธุรกิจ ซึ่งมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้อย่างเป็นธรรม ทั้งในส่วนของการคัดเลือกคู่ค้าให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติของคู่ค้า และคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันยั่งยืน โดยคำนึงถึงการสร้างประโยชน์และการเติบโตร่วมกันของธุรกิจ อีกทั้ง บริษัทยังยึดมั่นในสัญญาและถือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่มีต่อเจ้าหนี้เป็นสำคัญ เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของบริษัทและเป็นไปตามคู่มือจรรยาบรรณของกลุ่มบริษัท

4. นโยบายและแนวปฏิบัติต่อชุมชนและสังคม

บริษัทเชื่อมั่นและนำแนวคิดในการสร้างคุณค่าร่วมกันระหว่างภาคธุรกิจกับสังคมมาเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจ ชุมชน และสังคมเจริญเติบโตไปพร้อมกันอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นสนับสนุนการศึกษา การเปิดโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีและการเรียนรู้ สร้างเสริมอาชีพและการพัฒนาทักษะ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อสังคม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและลักษณะเฉพาะของแต่ละชุมชน ภายใต้การมีจิตสาธารณะ การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคมในระยะยาว โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารโทรคมนาคม บริษัทมีบทบาทสำคัญในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาและรักษาคุณภาพการสื่อสาร ทั้งในภาวะปกติและภาวะภัยพิบัติ เพื่อให้ผู้ใช้บริการในชุมชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้ประสบภัย สามารถได้รับความช่วยเหลือในโอกาสแรกที่ทำได้และเป็นไปอย่างทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้ ตามที่ระบุไว้ในนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

5. นโยบายและแนวปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม

บริษัทมีนโยบายดำเนินธุรกิจโดยให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรต่าง ๆ โดยเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรและส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม การให้ความรู้และฝึกอบรมแก่พนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อม การป้องกันและลดมลภาวะ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน การลดผลกระทบภาวะโลกร้อน ส่งเสริมการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ทั้งภายในกระบวนการดำเนินงานและบนความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนภายนอกบริษัท ทั้งนี้ ตามที่ระบุไว้ในนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

6. นโยบายและแนวปฏิบัติต่อพนักงาน

คณะกรรมการเล็งเห็นว่าพนักงานเป็นทรัพยากรที่สำคัญของบริษัท จึงมีนโยบายส่งเสริมความก้าวหน้าของพนักงาน และมีกระบวนการในการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ โดยส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมความรู้ทั้งเฉพาะทางและทั่วไปเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน รวมถึงยังให้ความสำคัญกับการปฏิบัติต่อพนักงานอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม นอกจากนี้ บริษัทมีนโยบายในการกำหนดค่าตอบแทนและสวัสดิการอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว และเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี บริษัทมีความรับผิดชอบในการดูแลสุขภาพอนามัยและรักษาสภาพแวดล้อมการทำงานให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของพนักงานอยู่เสมอ และยึดมั่นปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานอย่างเคร่งครัด และเป็นไปตามนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืน นโยบายด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

7. นโยบายและแนวปฏิบัติต่อสิทธิมนุษยชน

บริษัทสนับสนุนและเคารพในสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายด้วยความเป็นธรรม บนพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยมีนโยบายตามแนวทางการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนที่ประกาศใช้ในนานาประเทศซึ่งรวมถึงปฏิญญา และอนุสัญญาต่าง ๆ ของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รวมถึงมี

มาตรการชดเชยในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียได้รับความเสียหายจากการที่บริษัทละเมิดสิทธิตามกฎหมายของผู้มีส่วนได้เสีย ไว้ในนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

8. **นโยบายและแนวปฏิบัติต่อคู่แข่ง**

บริษัทสนับสนุน และส่งเสริมนโยบายการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรี เป็นธรรมไม่ผูกขาด และไม่ขัดต่อกฎหมายและจริยธรรม ตามคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

9. **นโยบายและแนวปฏิบัติต่อการต่อต้านการทุจริต**

บริษัทต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และถือปฏิบัติตามกฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตในประเทศไทย รวมถึงบริษัทในกลุ่มที่ดำเนินธุรกิจในต่างประเทศ โดยบริษัทได้จัดทำนโยบายต่อต้านการทุจริต พร้อมทั้งกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลเพื่อป้องกันและติดตามความเสี่ยงจากการทุจริต สำหรับเป็นแนวปฏิบัติของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัททุกคน และมีการสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมให้พนักงานทุกคนของบริษัทปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว

10. **นโยบายและแนวปฏิบัติในการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ**

บริษัทมีการกำหนดนโยบายการเคารพกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งกำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ต้องดำเนินธุรกิจของบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนไม่มีส่วนรู้เห็น ช่วยเหลือ หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการละเมิด ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับ

11. **นโยบายและแนวปฏิบัติในการปฏิบัติในเรื่องกิจกรรมทางการเมือง**

บริษัทมีนโยบายเป็นกลางทางการเมือง โดยให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนของกลุ่มบริษัทปฏิบัติตามนโยบายการต่อต้านการทุจริตในส่วนของการช่วยเหลือทางการเมือง และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

12. **นโยบายและแนวปฏิบัติในเรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์** (Conflict of Interests)

คณะกรรมการตระหนักถึงการดำเนินธุรกิจที่อาจจะทำให้กรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงาน เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และอาจเป็นผลให้ขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ในคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

13. **นโยบายและแนวปฏิบัติในการปกป้องดูแลรักษาทรัพย์สินของบริษัท**

คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลรักษาการใช้ทรัพย์สินของกลุ่มบริษัทเพื่อประโยชน์สูงสุดของกลุ่มบริษัท รวมถึงการเก็บรักษาความลับที่ได้รับรู้มาจากหน้าที่งาน และยังมิได้เปิดเผยสู่สาธารณชน ตลอดจนการจัดเก็บเอกสารข้อมูลที่เป็นความลับตามนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินของบริษัท และคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

14. **นโยบายและแนวปฏิบัติในการปฏิบัติต่อทรัพย์สินทางปัญญา**

บริษัทให้ความสำคัญกับการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของบุคคลอื่น และหลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิดังกล่าว โดยได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาไว้ในนโยบายทรัพย์สินทางปัญญาและคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท

15. **นโยบายและแนวปฏิบัติต่อสื่อมวลชนหรือต่อสาธารณชน**

การให้ข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับบริษัท ต้องอยู่บนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง และปฏิบัติด้วยความระมัดระวังตามคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท โดยผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้รับมอบหมาย ไม่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารหรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนหรือต่อสาธารณชนใด ๆ เกี่ยวกับหรือพาดพิงกลุ่มบริษัทไม่ว่าในด้านใด อันอาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและการดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัท

16. **นโยบายและแนวปฏิบัติการรับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิดและการทุจริต**

บริษัทยึดมั่นในการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ ถูกต้อง และโปร่งใส บริษัทจึงมุ่งมั่นที่จะปกป้องการดำเนินงานและทรัพย์สินต่าง ๆ จากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการประพฤติที่ขัดต่อคู่มือจรรยาบรรณและการทุจริตต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อชื่อเสียงหรือมูลค่าของผู้ถือหุ้นของบริษัท ดังนั้น บริษัทจึงได้จัดทำนโยบายรับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิดและการทุจริตขึ้น เพื่อกำหนดช่องทางในการรายงานและสนับสนุนให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียให้ข้อมูลและรายงานเบาะแสการกระทำผิดหรือการทุจริตใด ๆ ที่เกิดขึ้นในบริษัท รวมถึงได้กำหนดกระบวนการขั้นตอนในการจัดการกับเรื่องที่ได้รับร้องเรียน การคุ้มครองผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้ข้อมูล และการรักษาความลับ

หมวดที่ 4

การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

บริษัทให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลและข่าวสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ทั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่มิใช่ข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา และโปร่งใส ผ่านช่องทางที่เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีความเท่าเทียมกันและน่าเชื่อถือ

แนวปฏิบัติ

1. บริษัทได้กำหนดนโยบายการเปิดเผยสารสนเทศ (Market Disclosure Policy) ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับกฎระเบียบและข้อบังคับของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกรายสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและเท่าเทียมกัน
2. บริษัทได้จัดตั้งหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ (Investor Relations) เพื่อเป็นตัวแทนบริษัทในการทำหน้าที่สื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลของบริษัท
3. ดูแลให้มีการเปิดเผยข้อมูลงบการเงิน รายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) สามารถสะท้อนฐานะการเงินและผลการดำเนินงานอย่างเพียงพอ รวมทั้งสนับสนุนให้จัดทำคำอธิบายและการวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการ (Management Discussion and Analysis หรือ MD&A) เพื่อประกอบการเปิดเผยงบการเงินทุกไตรมาส
4. จัดให้มีรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินแสดงควบคู่กับรายงานของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปี
5. เปิดเผยค่าสอบบัญชีและค่าบริการอื่นที่ผู้สอบบัญชีให้บริการในรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี
6. เปิดเผยบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย จำนวนครั้งของการประชุมและจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละท่านเข้าประชุม รวมถึงการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของคณะกรรมการ ซึ่งได้แสดงไว้ในรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี
7. เปิดเผยนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่สะท้อนถึงภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละคน รวมทั้งรูปแบบหรือลักษณะของค่าตอบแทนในรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี
8. บริษัทมีนโยบายให้กรรมการและผู้บริหารต้องรายงานการซื้อขายหลักทรัพย์หรือการถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทให้คณะกรรมการทราบทุกครั้ง

9. นอกจากการเผยแพร่ข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดผ่านช่องทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว บริษัทยังมีการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญของบริษัท ทั้งภาษาไทยและภาษาอังฤษ ผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัท และมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

(1) วิสัยทัศน์และพันธกิจ

(2) ลักษณะการประกอบธุรกิจ

(3) รายชื่อคณะกรรมการ คณะกรรมการชุดย่อย และผู้บริหารของบริษัท

(4) งบการเงินและคำอธิบายและวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการรายไตรมาส (MD&A) ทั้งฉบับปัจจุบันและของปีก่อนหน้า

(5) แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) ที่สามารถดาวน์โหลดได้

(6) โครงสร้างการถือหุ้นและโครงสร้างองค์กร

(7) รายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่

(8) หนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น และเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น

(9) ข้อบังคับบริษัทและหนังสือรับรองบริษัท

(10) นโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท จรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ นโยบายต่อต้านการทุจริต นโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร และนโยบายด้านอื่น ๆ ของบริษัท

(11) กฎบัตรของคณะกรรมการชุดย่อยต่าง ๆ

(12) ข้อมูลติดต่อนักลงทุนสัมพันธ์

(13) ข้อมูลหรือเอกสารอื่นใดที่บริษัทนำเสนอต่อนักวิเคราะห์ ผู้จัดการกองทุน หรือสื่อต่าง ๆ

หมวดที่ 5

การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

คณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลให้มั่นใจว่า บริษัทมีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิผล และมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

แนวปฏิบัติ

1. **การบริหารความเสี่ยง**

   1.1 บริษัทได้จัดทำกรอบและนโยบายบริหารความเสี่ยง เพื่อใช้ในการระบุและบริหารความเสี่ยง เป้าประสงค์หลักของการบริหารความเสี่ยง เพื่อปกป้องมูลค่าของบริษัทและเพื่อใช้ประโยชน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัท

   1.2 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และฝ่ายบริหารมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการออกแบบและนำกรอบการบริหารความเสี่ยงไปใช้ปฏิบัติ และบริหารความเสี่ยงของบริษัทให้อยู่ภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ที่ได้กำหนดโดยคณะกรรมการบริษัท

   บริษัทระบุ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงในทุกขั้นตอนตั้งแต่การพัฒนาและเลือกใช้กลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การตัดสินใจลงทุนและบริหารงานประจำวัน

   คณะกรรมกรรมการตรวจสอบ มีหน้าที่ช่วยสนับสนุนคณะกรรมการบริษัท โดยสอบทานให้มั่นใจว่าบริษัทมีระบบการบริหารความเสี่ยงมีความเหมาะสมและมีประสิทธิผล

2. **การควบคุมภายใน**

   2.1 บริษัทได้นำมาตรฐานการควบคุมภายในระดับสากล และแนวปฏิบัติที่ออกโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์มาใช้ในการพัฒนาระบบควบคุมภายในของบริษัท เพื่อให้แน่ใจว่าบริษัทจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องดังต่อไปนี้

   - ความถูกต้องและเชื่อถือได้ และความทันเวลาของรายงานทั้งจากภายในและภายนอก และทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน
   - มีการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง
   - การดูแลรักษาทรัพย์สินของบริษัท
   - ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานของบริษัท

   2.2 ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและฝ่ายบริหาร มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการออกแบบและนำระบบควบคุมภายในที่ดีไปใช้ปฏิบัติ

2.3 คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่สอบทานความมีประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในอย่างน้อยปีละครั้ง และเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติก่อนที่จะรายงานให้ผู้ถือหุ้นทราบ

3. **การตรวจสอบภายใน**

บริษัทได้จัดตั้งสำนักตรวจสอบภายในเป็นหน่วยงานอิสระหน่วยงานหนึ่งในบริษัท หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้การทำหน้าที่เป็นไปด้วยความอิสระและเที่ยงธรรม กิจกรรมการตรวจสอบจะช่วยให้บริษัทสามารถบรรลุวัตถุประสงค์โดยการนำวิธีที่เป็นระบบมาใช้เพื่อประเมินและปรับปรุงความมีประสิทธิผลของระบบบริหารความเสี่ยง ระบบควบคุมภายใน และระบบการกำกับดูแลกิจการของบริษัท

แหล่งที่มา / ข้อมูลอ้างอิง

1. หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560: สำนักงาน ก.ล.ต.
2. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535
3. ข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียน: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. รายงานการกำกับดูแลกิจการ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
5. คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน: สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
6. หลักเกณฑ์การประเมินสถานภาพบรรษัทภิบาล: สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย
7. The Roles, Duties and Responsibilities of the Director of Listed Companies: DCP Program: Thai Institute of Directors
8. OECD Principles of Corporate Governance: Organization for Economic Co-operation and Development
9. หลักเกณฑ์ Corporate Governance Report of Thai Listed Companies (CGR)
10. แบบ 56-1 : บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

จรรยาบรรณ

ฉบับปรับปรุงปี 2563

สารบัญ

หน้า

สารจากประธานกรรมการ..... 3

บทนำ..... 4

จรรยาบรรณ..... 6

1. ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น.....6

2. ความรับผิดชอบต่อลูกค้า.....6

3. ความรับผิดชอบต่อคู่ค้าและเจ้าหนี้.....6

4. ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม.....7

5. ความรับผิดชอบต่อพนักงาน.....7

6. สิทธิมนุษยชน.....9

7. การแข่งขันทางการค้ากับคู่แข่งขัน.....9

8. การต่อต้านการทุจริต..... 9

9. การฟอกเงิน 9

10. การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ 9

11. กิจกรรมทางการเมือง.....9

12. ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interests).....10

13. การปกป้อง ดูแลรักษาทรัพย์สินของบริษัท.....12

14. ทรัพย์สินทางปัญญา..... 12

15. การใช้ข้อมูลภายใน และการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัท..... 13

16. การให้ข้อมูลข่าวสาร หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน หรือต่อสาธารณชน..... 13

17. รายการระหว่างกันในกลุ่มบริษัท..... 13

18. การสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์.....13

การจัดการและรักษาจรรยาบรรณ..... 14

การรายงานการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ.....15

แบบรายงานรับรองการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และรายงานการมีส่วนได้เสียสำหรับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน 16

สารจากประธานกรรมการ

เรียน กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานในกลุ่มไทยคมทุกท่าน

นับตั้งแต่การก่อตั้งบริษัทในปี 2534 บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) มุ่งมั่นดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) ด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกและจริยธรรมในการทำงานให้แก่พนักงาน ตลอดจนให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินธุรกิจและให้บริการที่ดีที่สุดแก่ลูกค้า สร้างความเจริญก้าวหน้าแก่อุตสาหกรรมดาวเทียม สร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ ตลอดจนคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนอย่างเป็นธรรม

ในโอกาสที่บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) กำลังก้าวเข้าสู่ปีที่ 30 ภายใต้วิสัยทัศน์ในการมุ่งเป็นผู้ให้บริการด้านสมาร์ทโซลูชั่น และแพลตฟอร์มเทคโนโลยีจากอวกาศสู่ภาคพื้นดินชั้นนำแห่งเอเชีย เพื่อเสริมสร้างความสำเร็จแห่งอนาคต ซึ่งนับว่าเป็นความท้าทายอย่างยิ่งในยุคที่เทคโนโลยีกำลังเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เหมาะกับสถานการณ์และสภาพการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป บริษัทจึงได้มีการทบทวนและปรับปรุงข้อมูลจรรยาบรรณให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

โดยบริษัทยังคงให้ความสำคัญในการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ เป็นธรรม และเสมอภาคในการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกรายอย่างเท่าเทียม โปร่งใส เป็นธรรมและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้กรรมการ ผู้บริหารและพนักงานใช้ยึดถือเป็นแนวทางในการทำงานและปฏิบัติหน้าที่ ตั้งมั่นในหลักธรรมาภิบาลและความมีจริยธรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนสืบต่อไป

จรรยาบรรณฉบับนี้ มีผลตั้งแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป

ประเสริฐ บุญสัมพันธ์
ประธานคณะกรรมการ
บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

บทนำ

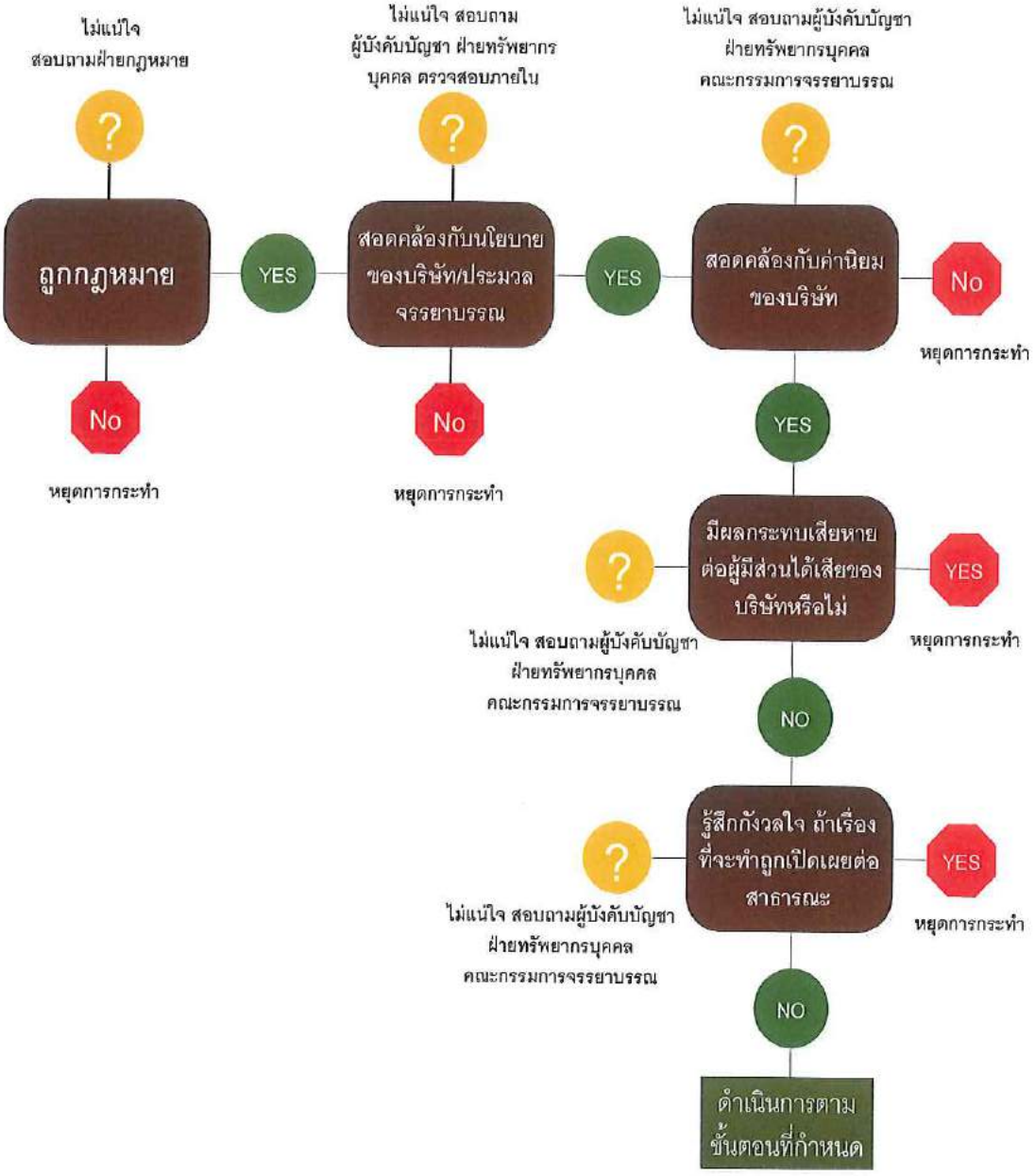
ในการปฏิบัติงานให้กับบริษัทไม่ว่าจะอยู่ในฐานะ กรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานของบริษัท เราจะพบและเผชิญกับคำถาม หรือข้อสงสัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม หรือเรื่องกฎหมายอยู่เสมอ ว่าสิ่งที่บริษัท หรือที่เรากำลังดำเนินการอยู่นั้น เป็นเรื่องที่สมควรกระทำ ขัดกับจริยธรรม ขัดกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับหรือไม่ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วไม่มีคำตอบที่ชัดเจน หรือคำตอบที่ตายตัว หรือสามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกสถานการณ์

เพื่อให้การดำเนินงานของบริษัท และการปฏิบัติงานของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และมีจริยธรรม ในการประกอบธุรกิจ จึงได้จัดทำจรรยาบรรณเพื่อให้ทุกคนใช้เป็นแนวทาง หรือเป็นกรอบในการปฏิบัติงาน หรือเพื่อใช้ตอบคำถามของแต่ละคนว่าสิ่งที่กำลังทำอยู่นั้นถูกต้อง และสมควรกระทำหรือไม่ จรรยาบรรณที่จัดทำขึ้นอยู่บนพื้นฐาน และสอดคล้องกับค่านิยม บมจ.ไทยคม ถือเป็นรากฐานสำคัญในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักชี้นำการกระทำของพนักงานทั้งองค์กร และวิถีทางที่บริษัทดำเนินธุรกิจ

จรรยาบรรณฉบับนี้เป็นแนวปฏิบัติเบื้องต้นที่ทุกคนพึงปฏิบัติตาม และจัดทำขึ้นในสถานการณ์ทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลง จึงไม่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ทุกกรณี ทุกท่านควรศึกษา และทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้และรักษาไว้ซึ่งของจรรยาบรรณฉบับนี้

การตัดสินใจอย่างถูกต้อง

หากกรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน ประสบปัญหาในการตัดสินใจหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับจรรยาบรรณที่มิได้กำหนดไว้ในประมวลจรรยาบรรณของบริษัท ให้ใช้กระบวนปฏิบัติงานดังนี้เพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติงาน

จรรยาบรรณ

1.ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น

บริษัทมุ่งมั่นเป็นตัวแทนที่ดีของผู้ถือหุ้นในการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงการเจริญเติบโตของมูลค่าบริษัทในระยะยาวด้วยผลตอบแทนที่ดีและต่อเนื่องอย่างยั่งยืน รวมทั้งการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสและเชื่อถือได้ต่อผู้ถือหุ้น

2.ความรับผิดชอบต่อลูกค้า

บริษัทมีความมุ่งมั่นในการสร้างความพึงพอใจและความมั่นใจให้กับลูกค้าที่จะได้รับผลิตภัณฑ์และบริการที่ดีมีคุณภาพ ในระดับราคาที่เหมาะสม รวมทั้งรักษาสัมพันธภาพที่ดี จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ดังต่อไปนี้

- ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ โดยมุ่งมั่นที่จะยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เปิดเผยข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับจะรักษาความลับไม่เปิดเผยข้อมูลของลูกค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตจากลูกค้าหรือจากผู้มีอำนาจของกลุ่มบริษัทก่อน เว้นแต่เป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยต่อบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องตามบทบังคับของกฎหมาย

3.ความรับผิดชอบต่อคู่ค้าและเจ้าหนี้

บริษัทถือว่าคู่ค้าเป็นปัจจัยสำคัญในการร่วมสร้างมูลค่าให้กับลูกค้า การดำเนินธุรกิจจึงต้องปฏิบัติตามสัญญา ข้อตกลง หรือเงื่อนไขที่มีต่อคู่ค้ารวมถึงจ่ายชำระเงินให้คู่ค้าตรงตามเวลาและเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ล่วงหน้า การคัดเลือกคู่ค้าต้องทำอย่างยุติธรรม ไม่เรียกรับ หรือไม่ให้ผลประโยชน์ไม่สุจริตกับคู่ค้า การจัดซื้อจัดหาจะต้องดำเนินการอย่างโปร่งใส ให้ข้อมูลอย่างเท่าเทียมและถูกต้อง ไม่เลือกปฏิบัติ

บริษัทมีแนวปฏิบัติที่จะยึดมั่นในสัญญาและถือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่มีต่อเจ้าหนี้เป็นสำคัญ ในการชำระคืนเงินต้น ดอกเบี้ย และการดูแลหลักประกันต่างๆ กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ต้องรีบเจรจากับเจ้าหนี้ล่วงหน้า เพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้อง ครบถ้วนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เจ้าหนี้มั่นใจในฐานะทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้

4.ความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม

บริษัทในฐานะเป็นบริษัทไทย ตระหนักและมีจิตสำนึกในบุญคุณของประเทศและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งต้องรับผิดชอบช่วยเหลือสังคม ให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนท้องถิ่นที่บริษัทมีการดำเนินธุรกิจ

บริษัทมีนโยบายดำเนินธุรกิจ โดยให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรต่างๆ อีกทั้งเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กร และส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกบริษัทให้แก่บุคลากร บริษัทส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด เช่น-การใช้อุปกรณ์ทางด้านความถี่วิทยุอย่างปลอดภัยต่อบุคลากรของบริษัทและชุมชนโดยรอบบริษัท รวมถึงป้องกันและควบคุมไม่ให้การดำเนินธุรกิจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์

5.ความรับผิดชอบต่อพนักงาน

พนักงานเป็นทรัพย์สินอันมีค่าสูงสุดและเป็นปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จของบริษัท บริษัทจึงได้มุ่งพัฒนาพนักงานให้มีความรู้ความสามารถเสริมสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการทำงานที่ดี รวมทั้งส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ปฏิบัติต่อพนักงานด้วยความสุภาพ และให้ความเคารพต่อความเป็นปัจเจกชน

5.1 โอกาสที่เท่าเทียมกัน

บริษัทมีนโยบายในการให้โอกาสที่เท่าเทียมกันในการว่าจ้าง แต่งตั้งและโยกย้ายพนักงาน โดยจะพิจารณาบนพื้นฐานของคุณธรรม และการใช้ทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บริษัท โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดเนื่องจากเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา เพศ อายุ สถานภาพทางการสมรส ความทุพพลภาพ

5.2 อาชีวอนามัยและความปลอดภัยสภาพแวดล้อมในการทำงาน

บริษัทจะจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยและถูกสุขอนามัยแก่พนักงาน เพื่อป้องกันอันตรายและเพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่ดีแก่พนักงาน

5.3 การปกป้องความเป็นส่วนตัวของพนักงาน

บริษัทเคารพในความเป็นส่วนตัวของพนักงาน ไม่นำข้อมูลส่วนตัว เช่น เงินเดือน ประวัติการรักษาพยาบาล ครอบครัว ไปเปิดเผยให้กับบุคคลภายนอกหรือผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง เว้นแต่เป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยต่อบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องตามบทบังคับของกฎหมาย

5.4 ค่าตอบแทน

บริษัท มีนโยบายการให้ค่าตอบแทนแก่พนักงานตามผลงาน เป็นธรรม และปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด

บริษัทจะบริหารจัดการค่าจ้าง เงินเดือน และผลประโยชน์ให้สามารถจูงใจและรักษาบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถไว้กับบริษัทและเพื่อให้บริษัทคงอยู่ในระดับที่แข่งขันได้ในตลาด

5.5 ชั่วโมงการทำงาน

บริษัทจะกำหนดชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และจัดให้มีวันหยุดประจำสัปดาห์และประจำปี ให้ไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด

5.6 เสรีภาพในการสมาคมและสิทธิในการร่วมเจรจาต่อรอง

บริษัทเคารพในสิทธิและเสรีภาพของพนักงานในการเข้าร่วมกับสหภาพแรงงานและองค์การลูกจ้างอื่นๆ ตามกรอบที่กฎหมาย กฎระเบียบ รวมถึงแนวปฏิบัติด้านแรงงานสัมพันธ์เพื่อรวมกลุ่มเจรจาต่อรอง และจะไม่ปิดกั้นโอกาสของพนักงานที่เป็นตัวแทนแรงงาน

5.7 การไม่ใช้แรงงานบังคับ

บริษัทจะดำเนินการว่าจ้างบุคคลที่จะทำงานให้ด้วยความสมัครใจเท่านั้น จะไม่ใช้แรงงานบังคับในรูปแบบใดก็ตาม เช่น การลงโทษทางกาย การกักขัง การขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง หรือรูปแบบการคุกคาม หรือล่วงละเมิดอื่นๆ เพื่อทำงานให้แก่บริษัท

5.8 การไม่ใช้แรงงานเด็ก

บริษัทจะไม่ว่าจ้างแรงงานเด็กในการดำเนินธุรกิจ คำว่า เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี หรือต่ำกว่าอายุที่อยู่ในเกณฑ์ต้องเรียนให้จบการศึกษาภาคบังคับ หรือตามที่กฎหมายกำหนดอายุขั้นต่ำในการว่าจ้างงานไว้ แล้วแต่ว่าเกณฑ์ใดกำหนดอายุที่มากกว่า และจะไม่ให้พนักงานที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ปฏิบัติงานที่เป็นอันตราย

5.9 ข้อพึงปฏิบัติต่อพนักงานด้วยกัน

การให้และการรับของขวัญ แม้จะมีประเพณีการให้ของขวัญซึ่งกันและกันในโอกาสต่างๆ แต่พนักงานของกลุ่มฯ พึงหลีกเลี่ยงการให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชา หรือรับของขวัญจากผู้ใต้บังคับบัญชา

6. สิทธิมนุษยชน

บริษัทสนับสนุนและเคารพในสิทธิมนุษยชน และจะดำเนินธุรกิจตามหลักการและเจตนารมณ์ที่ประกาศในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ(Universal Declaration of Human Rights) ภายใต้ขอบเขตอำนาจของบริษัท และจะไม่มีส่วนร่วมกับการกระทำใดๆที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน

7. การแข่งขันทางการค้ากับคู่แข่งขัน

บริษัทมีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม บริษัทไม่มีนโยบายในการแข่งขันทางการค้าโดยใช้วิธีการใดๆ ให้ได้มาซึ่งข้อมูลของคู่แข่งขันอย่างผิดกฎหมาย และขัดต่อจริยธรรม

8. การต่อต้านการทุจริต

บริษัทต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ โดยไม่มีนโยบายเสนอเงิน สิ่งจูงใจ ของกำนัล สิทธิประโยชน์พิเศษ ในรูปแบบใดๆ ไม่ว่าทางตรงหรือผ่านบุคคลที่สามแก่ลูกค้า คู่ค้าของบริษัท หน่วยงานภายนอกหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้ได้มาหรือคงไว้ซึ่งประโยชน์หรือความได้เปรียบทางธุรกิจ รวมทั้งไม่มีนโยบายจ่ายเงินรางวัลหรือการจ่ายเงินอื่นใดเพื่อเร่งการดำเนินการหรืออำนวยความสะดวก ยกเว้นการให้การเลี้ยงรับรองทางธุรกิจตามประเพณีนิยม ส่วนลดการค้า และโครงการส่งเสริมการขายของบริษัท

9. การฟอกเงิน

บริษัท ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และยึดมั่นในการป้องกันไม่ให้ กรรมการ, ผู้บริหาร และพนักงาน ประพฤติผิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อกำหนดด้านกฎระเบียบเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

10.การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ต้องดำเนินธุรกิจของบริษัท ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมถึงในกรณีที่ต้องไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ พนักงานควรศึกษากฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ ก่อนดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทเพื่อไม่ให้ขัดต่อกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆตลอดจนไม่มีส่วนรู้เห็นช่วยเหลือ หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการละเมิด ฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

11. กิจกรรมทางการเมือง

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน มีสิทธิเสรีภาพในการใช้สิทธิและเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือเป็นสมาชิกพรรคการเมือง แต่จะต้องไม่

แอบอ้างความเป็นพนักงาน หรือนำทรัพย์สิน อุปกรณ์ เครื่องมือใดๆ ของบริษัทไปใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการและต้องพึงระมัดระวังการดำเนินการใดๆ ที่อาจส่งผลทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่ากลุ่มบริษัทฯมีส่วนเกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุน หรือฝักใฝ่ในพรรคการเมืองนั้นได้ ซึ่งบริษัทมีนโยบายเป็นกลางทางการเมือง โดยจะไม่ให้การสนับสนุน หรือกระทำการอันเป็นการฝักใฝ่พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง หรือนักการเมืองคนใดคนหนึ่ง ดังนั้นพนักงานควรหลีกเลี่ยงการสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองทั้งที่เป็นตัวเงินหรือในรูปแบบอื่นใดแก่พรรคการเมือง นักการเมืองหรือผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งทางการเมือง รวมถึงการให้ยืมหรือบริจาคอุปกรณ์ การให้บริการด้านเทคโนโลยีโดยไม่คิดค่าบริการ รวมทั้งการสละเวลาทำงานของพนักงาน

ทั้งนี้ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ต้องลาออกและพ้นสภาพจากการเป็นกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานบริษัทก่อนตามลำดับ หากประสงค์จะดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ

12. **ความขัดแย้งทางผลประโยชน์** (Conflict of Interests)

ในการทำงานให้กับบริษัทอาจเกิดสถานการณ์ที่ผลประโยชน์ส่วนตนของกรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานอาจขัดแย้งกับผลประโยชน์ของบริษัท ความขัดแย้งทางผลประโยชน์นั้นอาจเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบ ดังนั้นบริษัทจึงได้กำหนดแนวทางที่ทุกคนพึงถือปฏิบัติ ดังนี้

12.1 **การรับเงินหรือประโยชน์ตอบแทน**

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ต้องไม่รับเงินหรือประโยชน์ตอบแทนใดๆ เป็นการส่วนตัวจากลูกค้า คู่ค้า ของบริษัท หรือจากบุคคลใดอันเนื่องจากการทำงานในนามบริษัท

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน จะต้องไม่ให้กู้หรือกู้ยืมเงิน หรือเรี่ยไรเงิน สิ่งของจากลูกค้าหรือผู้ทำธุรกิจกับบริษัท เว้นแต่เป็นการกู้ยืมเงินจากธนาคารหรือสถาบันการเงินในฐานะของลูกค้าของธนาคารหรือสถาบันการเงินดังกล่าว

12.2 **การประกอบธุรกิจอื่นนอกบริษัท**

การทำธุรกิจส่วนตัวใดๆ ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ต้องไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และเวลาทำงานของบริษัท และห้ามประกอบธุรกิจหรือมีส่วนร่วมในธุรกิจใดอันเป็นการแข่งขันกับธุรกิจของกลุ่มบริษัท ไม่ว่ากรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานดังกล่าวจะได้รับประโยชน์โดยตรงหรือโดยทางอ้อมก็ตาม

12.3 การทำธุรกิจใดๆ กับกลุ่มบริษัท

การทำธุรกิจใดๆ กับบริษัททั้งในนามส่วนตัว ครอบครัว หรือในนามนิติบุคคลใดๆ ที่กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน นั้นมีส่วนได้เสีย จะต้องเปิดเผยส่วนได้เสียต่อบริษัทก่อนเข้าทำรายการ

หากมีกรณีรายการที่เกี่ยวข้องกับกรรมการ ผู้บริหารและพนักงาน ก็จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์รายการเกี่ยวโยงของตลาดหลักทรัพย์และกลต. และบุคคลเหล่านั้นจะต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการพิจารณาและตัดสินใจไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ผู้ทำรายการในนามบริษัทมีหน้าที่ต้องตรวจสอบความสัมพันธ์ของคู่ค้าว่าเกี่ยวข้องกับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน หรือไม่ ก่อนทำรายการเพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ใดๆ ที่อาจเกิดขึ้น

12.4 การดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท ภายนอกกลุ่มบริษัท

บริษัทไม่มีนโยบายที่จะส่งผู้บริหาร เข้าไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นนอกกลุ่มบริษัท ในกรณีที่ผู้บริหารของบริษัทระดับตั้งแต่ PG 13 ขึ้นไป จะเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทอื่น ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจของบริษัท

ทั้งนี้ การดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะต้องไม่ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท และต้องไม่ใช้ตำแหน่งงานในบริษัทไปใช้อ้างอิงเพื่อส่งเสริมธุรกิจภายนอก ในการขออนุมัติให้เป็นไปตามอำนาจอนุมัติ ดังนี้

ตำแหน่ง	อนุมัติโดย
ผู้บริหารระดับตั้งแต่ PG13-15	คณะกรรมการบริหาร
ผู้บริหารระดับ UC ขึ้นไป	คณะกรรมการบริษัท

12.5 การรับของขวัญและการรับเลี้ยงรับรองทางธุรกิจ

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน พึงหลีกเลี่ยงการรับของขวัญทั้งที่เป็นตัวเงินและมิใช่ตัวเงินจากคู่ค้าหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท เว้นแต่ในเทศกาลหรือประเพณีนิยม แต่ต้องมีมูลค่าไม่เกิน 3,000 บาท บาท และจะต้องดำเนินการตามนโยบายต่อต้านการทุจริต

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน สามารถรับการเลี้ยงรับรองทางธุรกิจได้ ภายในขอบเขตและมูลค่าที่สมเหตุสมผล และพึงหลีกเลี่ยงการรับการเลี้ยงรับรอง ในลักษณะที่เกินกว่าเหตุความสัมพันธ์ปกติจากบุคคล

อื่นที่เกี่ยวข้องกับบริษัทหรือจะเป็นคู่ค้าในอนาคต และมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับของขวัญ สันทนาการ และค่าใช้จ่ายเลี้ยงรับรองตามนโยบายต่อต้านการทุจริต

12.6 การเดินทางไปสัมมนา ดูงานทัศนศึกษา

กรรมการ ผู้บริหารและพนักงาน สามารถรับเชิญไปดูงาน สัมมนาและทัศนศึกษา ทั้งนี้ เฉพาะเพื่อประโยชน์ในทางธุรกิจ และต้องผ่านการอนุมัติตามระเบียบบริษัทเท่านั้น โดยบริษัทจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการดูงาน สัมมนา ทัศนศึกษา ค่าเดินทางและที่พัก ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้องตามระเบียบของบริษัท ทั้งนี้ ห้ามกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานรับเงิน หรือประโยชน์อื่นใดจากคู่ค้า

13. การปกป้อง ดูแลรักษาทรัพย์สินของบริษัท

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลรักษาการใช้ทรัพย์สินของกลุ่มบริษัท เพื่อประโยชน์สูงสุดของกลุ่มบริษัท โดยไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือผู้อื่น บริษัทมีนโยบายจะจัดทำเอกสารทางธุรกิจ บันทึกข้อมูลทางการเงินและบัญชี และจัดทำรายงานทางการเงินด้วยความสุจริต ทันเวลา ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

กรรมการ ผู้บริหาร พนักงานทุกคนต้องควบคุมข้อมูลความลับอย่างเหมาะสม และต้องไม่สื่อสารข้อมูลอันมีสาระสำคัญ และยังมิได้เปิดเผยสู่สาธารณชน ซึ่งได้รับรู้มาจากหน้าที่งาน ไปยังหน่วยงานอื่นๆ และบุคคลภายนอกที่ไม่สมควรต้องรับรู้ข้อมูลนั้น และมีหน้าที่ต้องใช้ความพยายามอย่างดีที่สุด เพื่อป้องกันไว้ซึ่งข้อมูลที่เป็นความลับดังกล่าว ทั้งนี้ รวมไปถึงการจัดเก็บเอกสารข้อมูลที่เป็นความลับ

14. ทรัพย์สินทางปัญญา

ทรัพย์สินทางปัญญาของบริษัทได้แก่ ลิขสิทธิ์ต่างๆ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ความลับทางการค้า เป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัท ดังนั้น กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนมีหน้าที่ปกป้อง รักษา และพิทักษ์สิทธิ์ที่บริษัทมีต่อทรัพย์สินทางปัญญาทั้งหมด และใช้สิทธิ์เหล่านั้นอย่างรับผิดชอบ

นอกจากนี้ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนต้องเคารพสิทธิ์ที่ชอบด้วยกฎหมายในทรัพย์สินทางปัญญาของบุคคลอื่นด้วย

15. การใช้ข้อมูลภายใน และการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัท

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับต้องไม่ใช้ข้อมูลภายใน (Inside Information) ของกลุ่มบริษัท ที่มีสาระสำคัญ และยังไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทมีสิทธิเสรีภาพในการลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัท แต่เพื่อป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ควรหลีกเลี่ยงหรืองดการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัท ในช่วงระยะเวลา 1 เดือน ก่อนการเปิดเผยงบการเงินให้แก่สาธารณชน

บุคคลที่บริษัทกำหนดทุกคนที่มีความประสงค์ที่จะซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มบริษัทจะต้องแจ้งคณะกรรมการบริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 1 วันก่อนทำการซื้อขาย

16. การให้ข้อมูลข่าวสาร หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน หรือต่อสาธารณชน

การให้ข้อมูลใดๆ เกี่ยวกับบริษัท ต้องอยู่บนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง และปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

ผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้รับมอบหมาย ไม่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารหรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนหรือต่อสาธารณชนใดๆ เกี่ยวกับหรือพาดพิงกลุ่มบริษัทไม่ว่าในด้านใด อันอาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง และการดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัท

17. รายการระหว่างกันในกลุ่มบริษัท

ในกรณีที่มีการทำรายการระหว่างกันภายในกลุ่มบริษัท กลุ่มบริษัทจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการพิจารณาอนุมัติ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ โดยถือเสมือนหนึ่งเป็นรายการที่กระทำกับบุคคลภายนอก (On arms' length basis)

18. การสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์

บริษัทเชื่อมั่นและส่งเสริมให้พนักงานมีอิสระเต็มที่ในการติดต่อสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ แต่อย่างไรก็ตาม กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทต้องหลีกเลี่ยงปัญหาและการใช้สื่อออนไลน์ที่อาจก่อให้เกิดผลในทางลบทั้งต่อตัวพนักงานเองและต่อบริษัท โดยปฏิบัติ***แนวปฏิบัติการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์***อย่างเคร่งครัด

การจัดการและการรักษาจรรยาบรรณ

1. กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด หากพบว่ามีการฝ่าฝืนหรือกระทำการใดๆ ที่ขัดต่อจรรยาบรรณ ให้รายงานโดยทันที โดยบริษัทจะพิจารณาลงโทษตามลักษณะแห่งความผิดตามควรแก่กรณี ให้เป็นไปตามระเบียบการบริหารงานบุคคล

ในกรณีที่การฝ่าฝืน หรือกระทำการใดๆ ที่ขัดต่อจรรยาบรรณ มีผลทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง และสถานะทางการเงินของบริษัท จนกลายเป็นความผิดทางอาญา บริษัทจะดำเนินการฟ้องร้องตามกฎหมายต่อผู้กระทำความผิด ตามดุลพินิจของบริษัท

2. กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนมีหน้าที่ลงนามรับทราบจรรยาบรรณนี้ เมื่อเข้าเป็นพนักงานและมีหน้าที่รับทราบ ทำความเข้าใจในจรรยาบรรณเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง โดยบริษัทจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ และนำไปปฏิบัติต่อไป

3. ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลและส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่กำหนด

4. กำหนดให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วย รองกรรมการผู้อำนวยการของบริษัท 1 ท่าน เป็นประธาน ผู้แทนจากฝ่ายตรวจสอบภายใน หัวหน้าฝ่ายกฎหมาย หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรบุคคล และหัวหน้าฝ่ายงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ดูแลปรับปรุงจรรยาบรรณให้มีความเหมาะสมและทันสมัย
- ส่งเสริมและกำกับให้พนักงานมีความรู้ ความเข้าใจ และถือปฏิบัติจรรยาบรรณของบริษัท
- จัดทำหารือเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือมีเหตุจำเป็น และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจริยธรรมเสนอให้คณะกรรมการทราบประจำทุกๆปี

การรายงานการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ

กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน มีหน้าที่ต้องรายงานการปฏิบัติที่อาจขัดต่อจรรยาบรรณ ในกรณีที่พบเห็นหรือถูกกดดัน/บังคับให้กระทำใดๆ ที่เป็นการขัดต่อจรรยาบรรณ ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารระดับสูง หรือหน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือหน่วยงานทรัพยากรบุคคล หรือคณะกรรมการจรรยาบรรณ หรือคณะกรรมการตรวจสอบแล้วแต่กรณี

นอกจากนี้ ยังสามารถรายงานผ่าน Ethics Hotline ใน Internet และ Intranet ของบริษัท Link: https://thcom2.thaicom.net/ethical/Petition.aspx ซึ่งข้อมูลจะถูกส่งผ่านโดยตรงไปยัง หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน และหัวหน้าหน่วยงานทรัพยากร หัวหน้าหน่วยงานเลขานุการบริษัท และประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณ หรือส่ง E-mail มาที่

1. หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน E-mail: headofia@thaicom.net
2. หัวหน้าหน่วยงานทรัพยากรบุคคล E-mail: headofhr@thaicom.net
3. ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ E-mail: headofac@thaicom.net

บริษัทมีนโยบายที่จะรักษาข้อมูลความลับ และคุ้มครองผู้ที่รายงานเป็นอย่างดี และผู้รายงานไม่ต้องรับโทษใดๆ หากกระทำโดยเจตนาดี

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
แบบรายงานรับรองการปฏิบัติตามจรรยาบรรณและรายงานการมีส่วนได้เสีย
สำหรับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน

ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าได้รับ และอ่านคู่มือจรรยาบรรณของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) แล้ว ข้าพเจ้ามีความเข้าใจในเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของคู่มือจรรยาบรรณ ตลอดจนรับทราบดีว่าเป็นความรับผิดชอบของข้าพเจ้า ที่ต้องยึดหลักของจรรยาบรรณเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ใดๆ ให้แก่บริษัทอย่างสุดความสามารถในทุกกรณี ***และในปี*** _____ ***จนถึงปัจจุบัน*** ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามหลักของจรรยาบรรณอย่างครบถ้วน

ตามที่บริษัทมุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจด้วยความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล และขจัดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในการเข้าทำรายการระหว่างกันกับกลุ่มบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการทำรายการเกี่ยวโยงกันของบริษัท และมีนโยบายให้พนักงานทุกคนรายงานการมีส่วนได้เสียของตนเอง ครอบครัว และนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต่อบริษัท เพื่อให้บริษัทนำข้อมูลไปใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลและตรวจสอบการทำธุรกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มบริษัทให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและสมเหตุสมผล และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ และเพื่อให้พนักงานทุกคนตระหนักและระมัดระวังในการทำธุรกรรมของตนเอง ครอบครัว และ/หรือนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง ที่อาจมีส่วนได้เสียกับกลุ่มบริษัท ทั้งทางตรงและทางอ้อม ข้าพเจ้าจึงขอยืนยันว่า :

❑ ข้าพเจ้าและครอบครัว ไม่ได้ทำธุรกิจๆ ใด ทั้งในนามส่วนตัว ครอบครัว หรือในนามนิติบุคคลใดๆ กับกลุ่มบริษัท

❑ ข้าพเจ้าและครอบครัว ทำธุรกิจกับบริษัท ทั้งในนามส่วนตัว ครอบครัว หรือในนามนิติบุคคลใดๆ กับบริษัท ดังนี้

ชื่อ/กิจการ	ลักษณะความสัมพันธ์กับกิจการ(1)	ลักษณะของการทำธุรกิจกับบริษัท(2)
1.		
2.		
3.		
4.		

(1) ให้ระบุลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับกิจการ หรือครอบครัวกับกิจการ เช่น เป็นที่ปรึกษา กรรมการ หุ้นส่วน รวมทั้งระบุเปอร์เซ็นต์ของการส่วนได้ส่วนเสียในกิจการ (ถ้ามี)

(2) ให้ระบุลักษณะการทำธุรกิจกับบริษัท เช่น เป็นผู้ให้บริการ หรือขายสินค้าให้กับบริษัท

(กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลภายหลังจากวันที่แจ้งข้อมูลครั้งแรก/การแจ้งข้อมูลประจำปี พนักงานมีหน้าที่แจ้งเปลี่ยนแปลงข้อมูลในแบบรายงานการมีส่วนได้เสียออนไลน์ทุกครั้งโดยเร็ว โดยเข้าไปแจ้งข้อมูลในระบบออนไลน์ที่ https://thcom2.thaicom.net/cpf เลือก "แจ้งเปลี่ยนแปลงข้อมูล")

ลงชื่อ_____

ชื่อ นามสกุล (ตัวบรรจง)_____

รหัสพนักงาน _____

ตำแหน่ง _____

หน่วยงาน _____

วันที่ _____

THAICOM

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)

63/21 ถ.รัตนาธิเบศร์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ : (66) 2596 5060
โทรสาร : (66) 2596 0705
อีเมล์ : ir@thaicom.net
เว็บไซต์ : www.thaicom.net

ThaicomPlc